Arrien Nicomediensis Scripta Minora

Arrian

ARRIANI

NICOMEDIENSIS

SCRIPTA MINORA

RUDOLFUS HERCHER

ITERUM RECOGNOVIT

EDENDA CURAVIT **ALFREDUS EBERHARD**

LIPSIAE

IN AEDIBUS B. G. TEUBNERI

MDCCCLXXXV

LIPSIAE: TYPIS B. G. TEUBNERI.

PRIOREM HUIUS LIBRI EDITIONEM

CAROLO NIPPERDEIO

DEDICAUERAT RUDOLFUS HERCHER

ALTERAM

UIRO GRAUISSIMO

IOANNI VELUDO

PRAEFECTO BIBLIOTHECAE MARCIANAE

DEDICATURUS ERAT

PRAEFATIO

'Ad Historiam Indicam expoliendam post egregiam operam Friderici Duebneri, qui primus hunc libellum ex Optimi qui dicitur uinculis expediuit, paucula nobis suggessit Bombycinus Vindobonensis (V). Hunc saeculo duodecimo docta manus exarauit; sed postea inuentus est, qui librum madore exesum refecturus uecordia sua non uno loco corrumperet. Itaque ex parte tantum uarias eius lectiones rimari licuit; quamquam uel sic facile apparebat, in plerisque omnibus eum Parisiensi 1753 (A) geminum esse. Nolui igitur eum commemorare, nisi si uel praestare Parisiensi, uel ad huius quasdam lectiones stabiliendas facere uideretur.

Cynegetico et Periplo emendandis codicem ut potui accuratissime collatum adhibui Palatinum trecentesimum nonagesimum octauum (P). Ad quem etsi ab anno huius saeculi decimo quinto haud obstructus esset aditus, utriusque tamen libelli nuperi editores in Bastii spicilegio acquiescere quam ipsi codicem euoluere maluerunt. Itaque ut tandem aliquando de pretiosissimis membranis constaret, Peripli lectiones suppleuit Godofredus Bernhardy Analectorum Geogr. p. 20; ipse ego uarias in Cynegetico scripturas a Bastio praetermissas publici iuris feci in Schneidewini Philologo, uol. VII. p. 278 ss. 448 ss. Ibidem etiam causas mutationum a nobis in Cynegetico praeter codices factarum aperuimus.

Tacticam et Aciem contra Alanos exegi ad codicem Bongarsianum siue Bernensem (B), cuius collationem acceptam refero singulari beneuolentiae Caroli Guilelmi Muelleri, uiri clarissimi, qui ante hos septendecim annos ex libro

illo excerpta protulit eiusque descriptionem dedit in Horreo Philologico Lipsiensi IV. p. 555. ss. Idem uir doctus mihi significauit, fluxisse Bernensem librum ex celeberrimo Tacticorum codice Florentino, in quam sententiam teste utitur Ottone Iahnio, qui dum Florentiae commorabatur, Florentinum librum Muelleri causa inspexit. Ceterum collatio illa ad exemplar Blancardianum instituta fuit.

Ex priorum editionum lectionibus satis habui Indicae subiecisse eas quibus Duebneri editio a nostra differt; Tacticam et Aciem contra Alanos Blancardianae (b) et Muellerianae (m) differentiis adornaui. Tenendum praeterea, deesse in codicibus uerba quadratis uncis inclusa; binis asteriscis lacunam indicari, singulis, quae de mea coniectura in Arriani verbis mutata sunt.

Restat, ut laudes gratesque agam uiris clarissimis Christiano Felici Baehrio et Iosepho ab Eichenfeld, quorum hic Bombycini Vindobonensis, ille Palatini usum liberalissime nobis concessit.

Scr. Rudolstadii die X. mensis Aprilis MDCCCLIV.'

Porro addendis et corrigendis haec praemittuntur:

'Fugerat me in hoc terrarum angulo, uirum de tacticis Graecis praeclare meritum Arminium Koechlyn superiore anno [1853] in Indice Lectt. Univers. Turic. Tacticae Arrianeae longe maximam partem a se emendatam edidisse.*) Qui libellus his ipsis diebus insigni Hermanni Sauppii humanitate non solum notitiae meae, sed manibus quoque meis traditus est. Sed iam Arrianum meum absoluerant operae, neque lectionibus ad fructum meum redundantibus aliter uti licuit, quam ut repressis iis, quas easdem uterque nostrum uel ex libris scriptis uel de coniectura reposuisset, accurate excerperem, quidquid praeterea Turicensis editor uel Aelianum secutus uel citra librorum fidem in scriptore suo nouasset. Quarum correctionum eas, quas iam recipi a me non potuisse molestissime fero, diductis literis significaui.' [Sunt autem p. 107, 15.

*) [Secuta est a. 1855 editio instructior in rerum milit. script. alterius uoluminis parte priore.]

109, 3. 28. 110, 2. 111, 32. 112, 9. 113, 23. 27. 114, 6. 20. 115, 12. 116, 16. 117, 16. 18. 118, 13. 120, 13. 26. 123, 4. 18. 124, 22. 126, 29. 128, 18.]

Atque haec quidem Rudolfus Hercher, uir non minus ingeniosus quam carus iucundusque omnibus qui eius familiaritate fruebantur, mihi uero dum in uiuis erat amicissimus: ego in hac noua editione adornanda id unum egi, ut quid quoque loco ille scripturus fuerit, ex quatuor exemplis, quorum in marginibus sententias suas suspicionesque — magno opere sane interdum inter se discrepantes — ascripserat, summa cum cura atque fide eruerem et repraesentarem. itaque hanc unam diligentiae in negotio haud profecto facili aut commodo praestitae laudem meam esse uolo: iudicium meum, praeterquam in eligendis ex Hercheri mente scripturis quas diuersas uariis temporibus ille probauerat, in Arriani uerbis constituendis tum demum secutus sum, ubi, siue hominis cuiuspiam docti coniectura, quam ille nondum nouerat, siue librorum recens conlatorum ope uolnus quoddam latens sanari posse uidebatur, siue mihi plane constabat Hercherum de praeferenda aliqua scriptura celerius existimasse; id quod rarissime factum est, uelut cum scribi iuberet muliebri genere *τουτέων* non *τούτων* et *αὐτῶν* non *αὐτέων*. contra illud quidem saepe accidit, ut Hercher in restituendo aliquo genere dicendi unum alterumue aut plures locos praetermitteret — ita in Ionicis quidquid ubique erat correlatiuorum ut aiunt pronominum aduerbiorumque, litteram *π* in *κ* mutaturus fuisse censendus est, mutauit omnino ter —: sed talia doceri cum lectorum parum interesse putarem, tacite ad certam normam exegi. recepi igitur, ut hoc diserte profitear, Hercheri coniecturas etiam eas quibus non ab omni parte assentiebar, dummodo persuasum haberem ipsum ita scripturum fuisse. libros autem manu scriptos rerum Indicarum cum alios eosque potissimum Florentinos euolui, tum ipse accurate excussi hosce: Vindobonensem (V), qui numeratur inter historicos Graecos quartus (olim quartus decimus), Laurentianum (L), Gronouii 'optimum', qui est noni plutei tricesimus alter (saec. XIV), Marcianum (scriptum a. 1166),

Monacensem (M, saec. XIV) — signatur in Graecis numero 451 —; Vindobonensem alterum (saec. XV, numero undenonagesimum hist. prof.). atque hic quidem est habendus in deterioris generis libris melioribus: in infimam uero gentem proletariorum referendus est is codex, quem mihi Florentiae tum maxime uersanti Campbelli Angli singularis quaedam humanitas per paucarum horarum spatium commodauit, sublatus ille, nisi fallor, ut eiusdem sortis socii non ita pauci, ex monasterio aliquo Italo. neque enim idem est atque Gronouii liber Perusinus, qui ex publica bibliotheca Perusina sub initium huius saeculi euanuit Lutetiamque Parisiorum uidetur deportatus esse. codicem paullo meliorem neque prorsus indignum qui respiciatur Franciscus Trincavellus operis Bartholomae Zanetti typis exprimendum tradidit (Venetiis a. 1535). perbonum uero librum, qui Constantinopoli ad Henricum Stephanum missus erat, ad uerba scriptoris conformanda adhibuit Bonauentura Vulcanius; nam codicem Monacensem absoluta demum editione sua (a. 1575) nactus 'cum suo' contulit Basileae a. 1576. denique in libellis qui sunt de acie contra Alanos instruenda et de arte tactica unici fontis librorum manu scriptorum, codicis Laurentiani (pl. 55, 4; F) ab editis discrepantiam enotaui. his accessit in libello de uenatione libri Palatini (P, n. 398) conlatio cum editione Sauppiana (a. 1838), diligentissime ab Herchero facta. item feminae lectissimae, uxor eius quae fuerat, beneficio mihi traditae sunt praeter exempla quaedam prioris editionis ipsius manu notata, de quibus supra dictum est, scripturae diuersitates quas in historia Indica ex libro Monacensi (M) ille, in libellis de re militari ex Laurentiano (F) Ioannes Droysen excerpserant. alteram quoque alterius libri Laurentiani (pl. 9, 32; L) in Indicorum parte maiore conlationem habui quam in se receperat Ludouici Mendelssohni officiosa sedulitas. raro commemoraui Muelleri codices Parisinos inferioris ordinis (BCD). quodsi in his libellis contigit ut quatuor librorum binae praesto essent conlationes, multo tamen peius res cessit in Periplo. nam neque quae Hercher ex libro Palatino hauserat nisi quae

edidit supererant, neque id impetrauimus ut priusquam haec nostra editio in publicum emitteretur, scripturarum quae exstant in codice Londiniensi Musei Britannici, olim Athoi (s. XIV), qui inter additicios signatur numero 19391 — est autem utique adfinis Palatini — saltem specimina adipisceremur. disputauit de eo Car. Mueller in fragm. hist. Gr. V, 1 p. XVI s. sed quae ex Peripli illius, qui Arriani nomen falso prae se fert, partibus et dudum cognitis et nuper repertis (u. Muelleri geogr. Gr. min. I p. 402 ss. fragm. hist. Gr. V, 1 p. 174 ss.) ad uerum Arrianum restituendum peti posse uidebantur pauca, ea inde petiuimus. in adnotatione autem critica concinnanda ab Hercheri rationibus tantum discessi, ut ubicunque a bonorum codicum manu scriptorum memoria discedendum esse arbitrabar, id sedulo semper indicarem, ceteras librorum scripturas siue probatas siue spretas adferre supersederem. qua in re instituenda ita uersatus sum, ut quae leuiora uel Fridericus Duebner uel priores correxissent, eis non semper nomina corrigentium adicerem, si quid restitutum esset ab Herchero de more adponerem stellulam. caui uero summo opere ut ne quid ex Hercheri obseruationibus in editionem priorem receptis in hac nostra intercideret. ceterum uerba scriptoris ita describenda curaui ut, quoad id per rationes typographorum fieri licuit, uersus singuli singulis prioris editionis responderent. ad postremum indices multis locis et auxi et emendaui.

INDICA

1 p. **1**, 1 τοῦ inseruit H(ercher) | 3 ἐποικέουσιν] litteram paragogicam ut ab hac dialecto puto alienam, ita in constanti librorum memoria demere nolui. E(berhard) | ἀλλὰ hic et alibi E: ἀλλ' libri | 4 κατάπερ ed. Vulcan.: καθάπερ ceteri libri | 5 τοῖς πολλοῖς libri: ab Arriano (ut ab Aretaeo et Eusebio) uidetur profectum τοῖσι πολλοῖσι Ἰνδοῖσι | 6 Ἀσ(σ)υρίοις libri | 8 Καμβύσου libri | 10 τὴν Ἰνδῶν VLM Marc. B: τῶν Ἰνδῶν A Vind. 89 D edd. Trinc. Vulc. τὴν Ἰνδικὴν C cod. Campbelli, dubitabat H; cf. p. 3, 5. 7, 23. 9, 10. (12, 18) | 11 μὲν H: μὲν καὶ | 12 τοῖς πολέμοις libri | 14 τοῖς libri | 15 ὄρεος* (i. e. οὔρεος H: ὄρεος libri); τῆς τροφοῦ an. 5, 1, 6 | 16 ὄρος* | πόλει libri | ὅτου] ὅτευ? u. Bredouii de dial. Herod. quaest. p. 281 s. f. Merzdorf p. 165. 169 (Lips. 1875); infra p. 2, 18. 13, 31; 3, 32. 11, 25. 14, 14; 7, 6 cett. | 22 πευκέλλα ἔτι A πευκέλα ἔτι VM Marc. Vind. 89 al., πευκέλα L: ‘scripsi Πευκελαῖτις, uti uolgo legitur c. 4, 11; quamquam uerius fortasse fuerit Πευκαλεῶτις uel Πευκελαῆτις. Duebner malebat Πευκελαεῖτις uel Πευκε-
2 λαῆτις.’ H | 23 μακρὴν? Duebner ‖ p. **2**, 1 τὰ δὲ] τὸ δὲ H olim cl. p. 3, 23. 27 | ταῦτα H (ταῦτα δὲ? u. p. 3, 27. 39, 29. 46, 24): τοῦτο | 2 ἔστωσαν* | ὄροι* | 3 βορέου libri; βορέω? | ὄρος* | 4 οὐ Schmieder: ὁ | 5 μὲν delebat Duebner | 6 δὲ L. Dindorfius in Thes. 3 p. 2099 C: τε | ἔστε ἐπὶ H (u. Schneidewini Philol. 7, 281 s. Boehner in actis sem. phil. Erlang. 2, 504): ἔστε | 8 ὄρος* | Παραπαμισὸς libri | 10 ξὺν* | 12 τὰ ἐπέκεινα ed. Vulc.: τὸν ἐπέκεινα | 13 ἐπῆλθεν H, Car. Mueller: ἦλθεν | 17 ἀλλ' libri | 18 ὑπ' ὅτων H: ὑπὸ τῶν | 19 ὧδέ τοι H: ὧδέ τι | καὶ τὸ Duebner: καὶ libri; nisi forte me fugit articulus cum librum Monacensem tractarem: H enim in exemplo, in quo huius codicis discrepantiam adnotauit, illud καὶ τὸ intactum reliquit | 23 ἡ αὐτὴ H: αὐτὴ ἡ libri; 22 αὐτὴ ἡ — 24 μεσημβρίης om. A | 24 τὰ μὲν δὴ uel τὰ μὲν οὖν H: quamquam uide p. 5, 25. 34, 8; 8, 20? | μεσημβρίης* | 24 κατὰ ut uidetur A, excogitaueratque Schmieder: καὶ τὰ ceteri libri | 27 τάδε (τὰ δὲ libri plerique) ante u. πρόσω ‘deleui ut ab Arriani consuetudine alienum; debebat saltem esse τὰ δὲ πρὸς ἕω, ταῦτα δὲ Ἀλέξανδρος μὲν οὐκ ἐπῆλθε πρόσω ποταμοῦ

'Υφάσιος. cf. Raphel. ad 3, 8.' H | 30 τῶν Ἰνδικῶν H: Ἰνδῶν libri. requiri utique τῆς γῆς τῆς Ἰνδῶν (p. 3, 5) uel πολίων τῶν Ἰνδῶν (p. 5, 22) H existimauit | 32 γῆς Schmieder: τῆς || 3
p. 3, 1. 6 ὄρεος* | 2 τὸν inseruit H | 6 τωὐτοῦ H: τοῦ αὐτοῦ | 8 ἐς τὸ H: εἴσω εἰς τὸ libri. olim H restituebat ἔσω ἐς, haec praefatus: 'nimirum undeuicies in hoc libello diphthongus legitur, uocalis simplex locis ducentis uiginti amplius.' H | 13 σχοινίοισι H iussit scribi secutus Grosskurdium ad Strab. p. 689 (3 p. 187, 7 ed. Kram.). Müllenhoff. antiq. Germ. 1, 262: σχοίνοισι libri, nisi quod in L σχοίνοισιν media littera ι correcta exstat | 14 καὶ εἶναι γὰρ] p. 11, 5. 11 | 16 ξὺν* | 18 εἶναι ἂν ὢν (p. 3, 9; 4, 27. 39, 26) uel εἶναι δὲ ἂν (p. 12, 30) H: εἶναι δὲ ἄνω | 21 τῆς πάσης sc. γῆς Schmieder τῆς πάσης γῆς Geier: τῆς πάσης ἀσίης libri. u. Strab. 15, 1, 12 p. 689 (3 p. 187, 23 Kr.). Plin. nat. hist. 6 § 59 | 23 ἀνατολῶν libri | 29 στεινότατον Duebner: στενότατον libri meliores; u. p. 4, 28. 21, 25. ||
p. 4, 1 ταὐτὸ* | 2 δοκέει A nescio an solus: δοκέειν ceteri; u. p. 135, 7. 116, 23; 119, 16 | 6 τριάκοντα libri | σταδίους H: στάδια. u. Philol. 7, 294, 22 | 9 ἀτρεκὲς] u. p. 12, 31. 3, 4
16 | τοῦ inseruit H | 12 μεγάθεϊ H: μεγέθει AV Vind. 89 D Campbell. edd. Trinc. Vulc., omittunt LM Marc. BC | 13 πολ(λ)ύ* | 14 ἴσχουσιν? H | 15 ἀπὸ H: ἐκ libri; u. p. 5, 21. 7, 22. 30. an. 5, 6, 8. Paus. 8, 22, 3; ἐκ an. 2, 4, 7. 7, 21, 1. Ael. de nat. an. 12, 41. 14, 23 (I p. 312, 21. 354, 11). illud tamen iussit scribi | δέχεσθαι libri | 17 ἔτι δὲ libri. 'formulâ ἔτι δὲ, qua Herodotus, si bene memini, prorsus abstinuit, semel Arrianus usus est in anabasi (7, 10, 6), ter quaterue in tactica. restitui igitur quod ille deperiit ἐπὶ δέ.' H | 17 ποταμὸν] u. p. 13, 10; de uoce ἄλλον uel μέγαν supplenda cogitauerat H cl. p. 90, 1. 97, 25 cett. | 21 [μέγας ποταμὸς]? H | 23 ἐν H: ἐπὶ libri; u. p. 4, 24. 32. 5, 1. 3. 5 | 24 τοῖσι addidit H | Παζάλῃσι H: παζάλαις VLM Marc. Vind. 89 BC ed. Vulc., παλάζαις A (nisi quod semel Duebner παζάλαις in A quoque scriptum esse, ut uidetur errans, dicit p. XXXI), πατάλαις D cod. Campb., πασάλαις ed. Trinc. | καλουμένοισι libri | δὲ inseruit H cl. p. 5, 6 | Μάθῃσιν H: μάθαις | 27 Μαίανδρος. εἶναι ὢν Gronouius: μαίανδρος εἶναι· ὢν V 1 (ὧν V 2) M Marc. Vind. 89, edd. ueteres, μαίανδρος εἶναι. οὗ A μαίανδρος εἶναι. ὃν L | 30 χώρην] ὄχθην? H | 31 τῷ δὲ Ἰνδῷ] τὰ δὲ τοῦ Ἰνδοῦ? H | 32 ταὐτὸν (ταυτὸν)*; u. p. 13, 23. Ellendt. ad an. 2 p. 153 | μὲν] μέν γε? H | Καμβισθόλοις libri ||
p. 5, 1 Ἀστρύβῃσι H: ἀστρύβαις L ἀστρόβαις ceteri libri (nam hic quoque sine dubio fallitur Duebner de cod. A referens p. XXXI) | 2 ἐς τὸν H: ἐς; u. l. 4. 5 | 3 ἐμβάλλει Schmieder; u. Luciani d. d. 12, 1 m. Apollod. bibl. 3, 5, 4, 2 extr.? | Ὀξυδράκῃσιν H: ὀξυδράκαις MBC edd. Trinc. Vulc. οὐδράκαις AVL Marc. Vind. 89 D | 4 Ἀρίσπαις* | ἐνδιδοῖ A. u. p. 5, 7. 11. 14. 23. 29. Ellendt ad an. 2 p. 244 cl. Ind. p. 2, 16. 6, 3 | 5 Μαλλοῖσι

Duebner p. XXXI: *μαλλοῖς* libri, nisi quod L habet *μαλοῖς* | *ἐμβάλλει** | 6 [*μέγας ποταμός*]? H | 8 [*αὐτός*] H cl. p. 13, 13 | *δή* Krueger ad an. 2 p. 245 (ed. lat.): *ἤδη* libri; cf. an. 6, 14, 5 | 9 *ἐσβάλλει*] *ἐμβάλλει* E ut p. 4, 5. 20. 5, 3. 12. 13, 13. an. 6. 1, 2. 6, 3, 1 extr. 6, 14, 5 (bis). 7, 16, 4. *ἐς θάλασσαν ἐσβάλλουσιν* an. 5, 5, 5. 7, 7, 3 extr. 7, 16, 3 extr. (cl. 4). Per. p. 94, 20. 95, 9. 96, 30. 97, 6. 99, 18. *ἐς λίμνην ἐσβάλλει ποταμός* Ind. p. 52, 30. paullum diuersa est ratio horum locorum: an. 6, 20, 3 *τῶν πέριξ ὑδάτων ἐμβαλόντων ἐς λίμνην*, Ind. p. 55, 8 *ῥύαξι πρὸς ἐς τὸν πόντον ἐμβάλλουσιν*: quorum in neutro offendo: cf. adnotata ad p. 5, 4 | 9 *πεντεκαιτίδι* plerique omnes libri, *πεντεκαιτήτιδι* L; u. p. 1, 22 | *μάλαντον* L *μαλάμαντον* ceteri libri, quam scripturam Car. Mueller iure mihi uidetur probasse | 11. 14 *τουτέων* libri; cf. p. VII | 12 *πολύ*: corrige *πολλόν* | 13 *Ἀβισσαρέων* Duebner: *σαβισσαρέων* A *σαβίσσα ῥέων* M Marc. B (Muellero teste etiam A) edd. Trinc. Vulc. *σαβίσα ῥέων* C *σαβησσαρέων* Vind. 89 D cod. Campbell. *βησσαρέων* L: in V quod prima manu scriptum fuerat fenestra excidit (V 2 *βισσαρέων*) | 15 *οὐκ ἄν*? | 17 s. *καὶ τὸν Νεῖλον* H: *καὶ τοῦ Νείλου τὸ ὕδωρ* | 19 *ἴδμεν* Duebner: *ἴσμεν* | *ἀλλ'* libri | 20 *Αἰγυπτίων*? H | *ὁ δὲ* libri praeter ed. Vulc., in qua est *ὅ δέ γε*; u. Philol. 7, 464. Arr. an. 6, 1, 2. Ind. p. 6, 24. 30. Tact. p. 113, 6 s. | 21 *δέχεται* libri, etiam V | 22 *οὐδὲ* H: *οὔτε* | *τοῖς* libri | 23 *Γάγγην* libri | 24 *χάρτα* H: *καὶ χάρτα* | 26 *Νωρικῶν* Duebner: *νορίκων* AVL al. *νορι-*
5 *κῶν* M al. | 28 *ποταμοὶ* ⟨*οὗτοι*⟩? H | 30 *που* libri *γε* H | 32 *μεγέθεος** | *Ἰνδικῶν* H, dubito an non recte: *Ἰνδῶν* libri. u. p. 6, 5. 7, 21. an. 5, 9, 4 et 3, 29, 2 m. 5, 21, 4 ‖ p. **6**, 3 *Γάγγεώ τε* iussit H scribi, ut est in libris | 4 *μεσημβρινὸν** | *τὸν ἔξω πόντον* libri: uerba priora *τὸν ἔξω* deleuit H; cf. an. 3, 23, 1 m. | 5 *Ἰνδικοὶ* H: *Ἰνδοὶ* libri; saltem requiri *Ἰνδῶν* censet H | 6 *ἀλλ'* libri | *τὴν* inseruit H; u. p. 6, 14. 8, 29 | 7 *δή* adiecit H; u. Philol. 7, 284 | 8 *ξὺν** | [*τῷ Φιλίππου*] E cl. p. 2, 10. 13. 25; 55, 15. H olim assenserat, postremo dubitabat | *ἐπῆλθεν* H: *ἐπελθόντες* libri. cf. an. 3, 29, 2. 5, 4, 4 | 13 *ἀσίας* libri | 14 *καὶ ἔστε* H: *ἔστε* | 15 *Ἰδάνθυρσον* H ex Megasthene (apud Strabonem) et Herodoto: *ἰνδάθυρσον* VM al. *ἰνδάθυρσιν* A, L ut uidetur, Marc., ed. Vulc. *ἰνδά.θύρσον* ed. Trinc. | 17 *Αἰγυπτίην*? H cl. p. 5, 20. 8, 7. 13 | 18 post *κρατέοντα* nescio an quaedam exciderint | 21 *ἐπ' Ἰνδοὺς* V; *ἐς Ἰνδοὺς* A, quod Duebnero et interdum Herchero ipsi praeferendum uidebatur | 25 uerba *τῆς στρατηλασίης*, quae in libris sunt post illa *οὐ φαῦλον*, H post uu. *μέν γε* conlocauit | *φαῦλον*] cf. p. 25, 28 | 26 *ὅρος** | *ὅστις* H: *ὅτι* | *ὄρει** | 27 *αὐτοὶ* H: *αὐτοὶ οἱ* | 29 *τοῖσι βάκχοισιν*] non esse scribendum *τῇσι βάκχῃσιν* demonstrat an. 5, 1, 5 ‖ p. **7**, 1 *μοι* H: *μοι τὸ* libri *μοί τι* Duebner | 4 *παραπαμισάδεσι* libri: correxerunt H et Car. Mueller | *ἔφασαν* H: *ἔφρασαν* AM al. edd. Trinc.

Vulc. ἔφρασεν VL Vind. 89 al. | 5 τὸ Προμηθέος τ. T. [τὸ
ἄντρον]? H | προμηθέως libri | 6 Σίβαισιν* | 7 εἶδον
[τοὺς]? H; cf. Philol. 7, 285 | 8. 12 ἡρακλέους libri | 9 καὶ
γὰρ ὅτι? | 10 φορέουσιν H: φορέουσί τε libri praeter L, in
quo exstat φέρουσί τε | τῇσι H cl. an. 5, 3, 4: τοῖσι | 13
οὗτος post uu. ὁ Τύριος expunxit H; u. an. 4, 28, 2 | 14 ἤ
καί τις? H; loco u. καὶ in M inest ά, in margine manu se-
cunda καὶ | 14 τὴν οὐ H: οὐ | ᾠκισμένην edd. Trincav.
(per siglam) Gerbel. Vulcan.: ᾠκισμένος libri manu scripti |
18 Ἰνδῶν delendum uidebatur Herchero; u. p. 10, 22 | 21 6
Σίλην ex Ctesia C. Mueller | 24 παρέχεσθαι] u. p. 90, 23 |
25 καὶ οὔτε H: οὔτε | 26 ἐν αὐτῷ H: ἐπ' αὐτοῦ | ἐπιπλεῖν
libri | 29 τοῦ θέρεος H: τὸ θέρος | ὄρεα* | 30 ὄρος* | τού-
των Duebner: τούτεων V τουτέων ceteri libri | 32 λιμνάζει
VML Marc. Vind. 89 al.: λιμνάζειν A ed. Vulc.; u. Philol. 7,
456 s. ‖ p. 8, 1 αὐτῶν Duebner: αὐτέων libri | 4 πάθημα
H: πάθημα τοῦτο | οἰκὸς Baehr (εἰκὸς H olim): ἐοικὸς |
εἶναι post u. ἐοικὸς deleuit H; de u. ὅτι cf. p. 35, 21. τὸ πά-
θημα τωὐτὸ εἶναι, ὅτι οἰκός? E | 5 ὅρια M ὄρεα ceteri libri:
οὔρεα uel ὄρεια H | 6 ἐμπιπλάμενον* | 8 ὡς] οἷος H | 10
χιονόβλητα H, C. Mueller: χιονόβαντα VL Marc. Vind. 89 D ed.
Trinc. χιονόβατα MBC cod. Campb. ed. Vulc. χιονάβατα A |
11 εἴη ἂν τὰ] ἂν operarum culpa excidit | 11 ὄρεα* | 12
εἰκότος*; u. Ellendt ad an. 2 p. 409 | 14 Ἰνδικοὶ H: Ἰνδοὶ |
Αἰθιοπηίῳ H: Αἰθιοπείῳ A Αἰθιοπίῳ ceteri libri | 15 [τε]?
H | 17 ἵππους H: τοὺς ἵππους | 18 τῶν δὲ H: τῶν τε ex-
hibent libri, idque mihi uidetur ita explicari posse ut idem fere
significetur atque καὶ τῶν ἀνθρώπων δέ | 20 μὲν γὰρ H:
μὲν | τοῖς libri | 21 αὐτοῖς libri | 23 αὐτῶν H: τούτων |
25 ἑκατὸν τὰ ἅπαντα Vulcanii cod. Steph. (p. VIII), M manu 7
altera in margine, probatum a Duebnero: ceteri libri ἑκατόν
τι ἅπαντα: 'unde τὰ πάντα efficiendum esse haec exempla
euincunt: c. 5, 2. 7, 1. 19, 2. 22, 7. 38. 9. 43, 5. 11. an. 1, 11, 5.
2, 5, 6. 9, 2. 4, 3, 4. 6, 7, 6. 24, 1.' H. ita etiam Herodotus |
28 ὅπως* | 28. 29 οὔτε .. οὔτε H: οὐδὲ .. οὐδὲ | 30 τοῖς* |
ἔθνεσιν? H | ἄλληλα H: ἀλλήλους ‖ p. 9, 1 (8, 32) ἐν H:
ἐπὶ | πλανεύμενοι E: πλανώμενοι | 3. 4 ἱερὰ* | 4 ἀλλ'
libri | 5 θηρίων MC, D(?), cod. Campb. edd. Trinc. Vulc.:
θηρείους AVL ceterique; cf. p. 32, 12 s. | ὅσων] u. an. 4, 15, 1
cum Ellendti adnotatione 2 p. 59 | κατακάνοιεν VD κατακαί-
νοιεν MBC cod. Campb. ed. Vulc. κατακάμνοιεν ed. Trinc. Gerbel.
κατακτάνοιεν AL, Marc.(?); cf. Philol. 7 p. 283. acta sem. Erlang.
2, 503; Ind. p. 14, 32. Cyneg. p. 59, 23. 74, 10. ac. c. Al. p. 83,
1. tact. p. 115, 32. 138, 20 | cf. adn. ad p. 14, 22 | 7 τάλα] τύλα
Th. Benfey in Erschii et Gruberi encyclop. in u. India p. 305;
cf. Theophr. hist. pl. 4, 7, 2; ceterum uide quid C. Mueller in
geogr. Gr. min. uol. I p. 317, 21 ascripserit | 8 τολύπας A:
τολυπας V m. pr. τόλυπας ceteri libri manu scripti et edd.

Trinc. Gerbel. Vulcan.: correxerat Blancardus | 10 *πρινεδη* V m. pr. *πρὶν γὲ δὴ* V m. rec., *πρὶν* L *πρὶν δὴ* ceteri libri. *γε* addiderat ipse quoque H 'ex more Arriani, qui tantum nouit *πρίν* et *πρίν γε δή*. pariter dixit *πλήν* et *πλήν γε δή*, non item *πλὴν δή*'. | *τὴν Ἰνδῶν* E: *τῶν Ἰνδῶν* libri; u. p. 1, 10 | 12 *πόλισιν* Duebner: *πόλησι* A *πόλησιν* L *πόλεσιν* VM ceteri | 13 *Ἰνδοῖς* libri | 14 *αὐτὸν*] H mauolt *αὐτοῖσι* | 16 *γῆν πᾶσαν* H: *τὴν γῆν πᾶσαν* | 18 *ὑπ' ἄροτρον* iussit H scribi: *ὑπ' ἀρότρῳ* | 21 *ὅτι*] u. an. 6, 22, 8 | 23 *δὲ διδάξαι* L cod. Campb. *δὲ ἐνδιδάξαι* A *δὲ ἐκδιδάξαι* VM Marc. ed. Vulc. *δὴ ἐκδιδάξαι* ed. Trinc. *ἐκδιδάξαι* Vind. 89: *δ' ἐπιδιδάξαι?* H | 24 *καλούμενον* libri | 26 quae post *ἐκδιδάξαι* sequebantur *ὥστε καὶ ἐς* (*εἰς* libri) *Ἀλέξανδρον ἔτι ὑπὸ κυμβάλων τε καὶ τυμπάνων ἐς τὰς μάχας Ἰνδοὶ κατίσταντο* (*καθίσταντο* AVLD Campb. alii *καθίστασθαι* MBC edd. Trinc. Vulc.) tam-
8 quam ex p. 6, 27 ss. nata sustulit H | 27 *ἐκεκόσμητο* H: *κεκοσμέατο*; cf. an. 6, 14, 4 | 29 *ἑταίρων τὸν* H: *ἑταίρων ἕνα, τὸν* ‖ p. **10,** 3 *πολὺ* libri | 4 *ἐκδεχόμενον* libri | 5 *καθίστασθαι* libri | 6 *ἀφικέσθαι* libri | 9 *πόλιες* edd. Gerbel. Vulcan.: *πόληες* libri manu scripti *πόλυες* ed. Trinc. | 11 *διαρρεῖ* libri | 13 *Ἡρακλεῖ* libri | 16 *μουνογενέην*] 'absurde de hac forma disputauit G. Bernhardy ad Dionys. p. 869, qui nesciuit *μουνογένειαν* dixisse Apollonium et Orpheum'. H. ipse tamen in margine adleuit '*μουνογενέα?*' | 17 *τῇ χώρῃ* M. Haupt | 18 *αὐτῇ* H: *αὐτὴν* | 9 *Πανδαίην*, quod erat post *Ἡρακλέης*, deleuit H | 21 *τρισκαίδεκα* H: *τρεῖς καὶ δέκα* | 22 *τάδε δὲ* H: *τάδε* | *ἡρακλέος* addita supra *ο* l. *υ* m. pr. L, *ἡρακλέους* ceteri libri, nisi quod in ed. Trinc. exstat *ἡρακλέα* | 24 *κακόν, καινὸν εἶδος.. κόσμον γυναικηίον* C. Sintenis (Herm. 5, 287): *κακὸν κίναιδος* (AVL Marc. Vind. 89 Campb. ed. Trinc.; *κίναδον* supra additis eadem manu ll. *ος* M *κίναδον* ed. Gerbel. *κίναδος* ed. Vulc. 'cod. Gandensis' Blancardi *κίναιθος* [*κίναιδος?*] libri Parisini C. Muelleri).. *κόσμον* (*κόσμον* Vind. 89) *γυναικήιον* libri | 25 *εἰς**; de formula *ἐς τοῦτο ἔτι* dicetur ad Cyneg. 5, 5 (p. 62, 11) | 32 *πάσης* H: *πάσης τῆς* | post u. *Ἰνδῶν* H expunxit *γῆν* ‖ p. **11,** 1 *δὴ* abesse maluit H | 3 *δὲ κατὰ τωὐτὸ* H: *δ' ἐν τῇ θαλάσσῃ κατ' αὐτὸ* (AVLM Marc. BC Campb. alii: *κατ' αὐτὴ* Vind. 89 D alii ed. Trinc. *κατ' αὐτὴν* ed. Vulc.) libri; v. an. 6, 4, 1 | 6 *μελίσσῃσι* H restituit ex libro V, ut ipse quidem opinabatur: at scriptum est in V m. pr. *μελισσίῃσι* non minus quam in ceteris libris praeter L: in hoc enim exstat *μελισσῄσι*, quod idem in V corrigendo effecit manus recentior | 8 *μαργαριτῶν* libri | 9 *τούτοισι* H: *τούτῳ* | 10 *ἑλόντας* H: *ἁλόντας* libri. suspicatus quoque erat H *ἁλιεύοντας* scribendum esse cl. p. 37, 27 | *περιορᾶν κατασαπῆναι*] u. Krüger ad Herod. 1, 24, 2, ad Thuc. 1, 35, 3. 'cf. etiam ep. Brut. 52 extr.' H | 11 *χρῆσθαι* libri | 12 *παρ' Ἰ.*: rectius u. 19 *παρὰ Ἰ.* |
9 16 *ἑπταέτεας* Duebner: *ἑπταέτεις* AVLM alii *ἑπταέτης* Vind.

89 ed. Trinc. ἑπταετεῖς ed. Vulc. | 20 ἑαυτῷ libri | 23 οὖ] εὖ H | 25 [ἤ]? | Η ὑπῆρξε H: ἐπῆρξε | 26 τωὐτὸν H: ταὐτὸν AM ταυτὸν VL Vind. 89 al. ταυτὸ ed. Vulc. | 27. 31 δοκεῖ libri | 28 κἂν ἑωυτὸν H: καὶ αὐτὸν AVL Marc. καὶ αὑτὸν M Vind. 89 Campb. al., edd. Trinc. Vulc. | 29 ὡς ὡραίη M m. rec. in margine, ed. Vulc.: ἐς ὥρα ἢ A ὡς ὥρα ἢ ceteri libri (ὡραῇ M m. pr., ἢ L ἡ ed. Trinc.) | εἰ τὰ H: ἐνταῦθα AVL M. m. pr. Marc. cod. Steph. Vind. 89 BC ed. Trinc. εἰ ταῦτα M m. rec. in margine, D Campb. al., Vulcanius de coniectura | 30 ταυτὸν* | 31 καὶ τὸ H: καὶ ‖ p. 12, 2 γήραι A γήρα ceteri libri manu scripti γήρᾳ edd. Trinc. Vulc. | 3. 5 πον libri | 3 ταχύτερον? H | 7 ὥρῃ γάμου H: ὥρῃ τοῦ γάμου libri; u. p. 11, 17. 24; 19, 3 | 8 οὕτω post u. ἂν deleuit H | καὶ γὰρ καὶ? H | 9 ταχύτερον τῶν ἄλλῃ ὡυτὸς οὗτος H: ταχύτερον μὲν τῆς ἄλλης αὐτὸς οὗτος libri | 10 ἀνέγραψεν VL Vind. 89 al. | 13 ἐς Σανδράκοττον Duebner ἐς Σανδράκοτταν Schmieder ἐς Σανδρόκοτον ed. Gronouiana: ἐς ἀνδρόκοτον AVL Marc. Vind. 89 Campb. al., edd. Trinc. Vulc. ἐς μάνδράκοτον M ἐς ἀνδράκοτον BCD. u. p. 6, 9 | 15 εἰς* | post ἐλευθερίην quaedam excidisse animaduertit Vulcanius; τὴν μὲν ἐς διηκόσια supplebat Bunsen apud Maxim. Muellerum (Essays III 472) cl. Megasth. II 38. 39 | τριακόσια libri | 16 εἴκοσίν τε AV alii | 18 τὴν γῆν τὴν Ἰνδῶν? H | 22 πάντων delebat H | τοῖς ὅπλοις libri | 25 οἰκείης libri | 27 10
μνημεῖα libri | τοῖς* | 30 πόλεων libri | δὲ LM alii: δὲ καὶ AV alii | 31 [ἂν]? H | ἀτρεκὲς] ἀτρεκέως H; u. p. 3, 16. 4, 9 (i. e. ἀσφαλές). 8, 27. 20, 5, 51, 19. Ellendt. ad an. 2 p. 357 s. | 32 lacunam indicauit H | 32 αὐτῶν H ‖ p. 13, 1 ποιέεσθαι] u. p. 13, 2. 7. 16, 25. 30 | ἂν H: εἶναι | 3 ἕνεκα* | 4 ἐμπιμπλᾶσι V; u. Bredou. p. 398 | 5 ὑπερδεξίοις τε (om. L) καὶ μετεώροις libri | 6 τούτοισι ψιλοῖσιν H: τούτοισιν ὑψηλοῖσιν | 8 τὴν inseruit H | 9 Πρασίων Salmasius (u. Gron. p. 323): γρασίων AVL al. Γαδρωσίων MBC al., edd. Trinc. Vulc. | 10 [ποταμοῦ]? H | 12 Ἰνδικῶν H: Ἰνδῶν | 13 συγχωρέει H: ξυγχωρέει αὐτὸς libri. fuit cum conicerem aut καὶ αὐτὸς aut αὖ scribendum esse. u. p. 5, 8. 24, 14. an. 6, 14, 5 | 15 καθ' libri | 18 πόλει libri | τὸ μὲν εὖρος? H | 20 ἔχειν H: ἐπέχειν | 22 οὐδέ τινα εἶναι δοῦλον Ἰνδικὸν A, probatum illud ab Herchero; cf. etiam ann. Lipsienses qui inscribuntur 'Lit. Centralblatt' a. 1855 [nr. 18] p. 288 | καὶ τοῦτο μὲν? καὶ τοῦτο? H | Λακεδαιμονίοις libri (μακεδονίοισιν ed. Trinc.) | 23 ταὐτὸ* | 27 11
γένεα H: γενεάς libri. u. p. 15, 10. 13. 16. 16, 5. 11. 14. 16 | 28 ἓν H: ἐν | 30 προσκέαται libri | 31 ἀπ' ὅτων MBC (testibus Herchero et Muellero: ego a pr. ἀφ' cod. M discedere non adnotaui) ἀφ' ὅτω V Vind. 89 D ἀφ' ὅτου AL alii; cf. p. 15, 11 | 32 οὐδέ τι ἄλλο ἀναγκαίης uel οὐδέ τις ἄλλη ἀναγκαίη H: οὐδέ τι ἄλλο ἀνάγκης libri. u. p. 13, 30. 46, 18. 48, 4 | ἐπεῖται (cl. p. 14, 5) H: ἐπεῖναι | τοῖς libri ‖ p. 14, 2 τῶν C ed.

Vulc.: omittunt ceteri libri | ὅστις H: καὶ ὅστις | 3 σοφιστῶν libri | 4 τοῖς θεοῖς libri | θύσαντι H: θύσαντας | 5 ἐφεῖται* | 6 σοφιστῇ H: σοφῷ | μαντεύονται H: μαντεύουσι | 7 post u. δὲ H expulit ὅσα; u. p. 38, 19 | ὡρέων LC: ὡραίων ceteri. cf. p. 20, 28 | τις H: τις ἐς | 8 καταλαμβάνοι H: καταλαμβάνει libri. u. p. 14, 11. 32 (cl. 29). 20, 28 quaeque ad p.| 82, 32 adnotantur | 8 τὰ δὲ ἴδια MBC alii, ed. Trinc. τὰ ἴδια δὲ ed. Vulc. τὰ ἴδια AVL alii | 9 ἢ ὡς B m. rec. in mg., ed. Vulc.; ὡς ceteri libri | ἐξικνευμένης? H | 10 μικρότερα libri | ἐὸν addidit H | 11 τρὶς L, A? C: τρεῖς ceteri | 14 σιωπῇ H: ἡ σιωπὴ libri. ὅτου δὴ σιωπή? | 15 διαιτέονται H (idem διαιτεῦνται): διαιτῶνται | 16 ἐπὴν libri: 'scripsi ἐπεὰν, ita enim Arrianus constanter in hoc libello c. 13, 7. 14, 7. 15, 2. 16, 9. 12. 25, 7. 29, 11. neque ἐπήν asciuit in libellis quos Attica dialecto scripsit' H | 17 τοῖσι λ. A ut uidetur: τοῖς λ. mei libri omnes. ceterum cf. an. 7, 1, 5 | 21 τὰ ὡραῖα H: ὡραῖα | 22 δενδρέων H: δένδρεων A δένδρων ceteri libri. cf. p. 9, 5s. (ubi in A et ed. Vulc. est δενδρέων, in VM aliisque δένδρεων, in L et deterioribus δένδρων) | ἐόντα H: ὄντα | τὸν φλοιὸν] u. Philol. 7 p. 285. 'Ael. N. A. 10, 41 ὁ κύων' H | 24 δεύτεροι ἐπὶ τούτοισιν] u. an. 7, 6, 4 cl. p. 15, 17 | οὗτοι post εἰσιν expulit H cl. p. 15, 17 | 26 τὰ ante πολεμήια ἔργα deleuit H; πολεμήια A. Nauck (Philol. 5 p. 553s.) cl. Il. B 338: πολέμια libri; cf. an. 3, 6, 6. 5, 4, 4. 7, 6, 1. 7, 8, 1. 2. 12, 2 | 27 τοῖς libri | 28 πόλεσιν libri | 29 [τοῖσιν]? H | 30 τύχοι] u. p. 18, 9. 14, 7. 32; fuit cum H de u. ἐπιτύχοι cogitaret | 31. 32 οἳ μὲν .. οἳ δὲ scribenti typothetae non obsecuti sunt | πολεμοῦσι(ν) libri | ὅπως libri (εἴ πως olim H) | τύχοιε (V)L Vind. 89 Campb. ed. Trinc. τύχοι? H ‖ p. **15**, 1 ἡσυχίαν mei codices omnes et ed. Trinc. | τρυγέουσιν H: τρυγῶσιν | κλαδέουσιν H: κλαδοῦσιν libri 'κλαδεύουσιν Hemsterhusius. sed u. Lobeck. ad Phryn. p. 172' H | 4 καὶ οἱ H: καὶ | πόληας codices nostri, ed. Trinc. | 6 δὲ οὗτοι H: δὲ καὶ οὗτοι. de u. οὗτοι u. p. 14, 27. 28 | 7 θηρέουσι(ν)? u. p. 16, 19 et 38, 13 | ὀρνεά? H | 14 ὅσοι γε H: ὅσοι | 18 χρεόμενον A: ἐπιχρεόμενον ceteri libri | οὗτοι H: καὶ οὗτοι libri. cf. p. 14, 25. 15, 4. 10. 16, 1 | 19 μόνων libri | εἰσί A ed. Vulc.: εἰσίν ceteri | 20. 22 αὐτοῖς libri | 20 τοὺς adiecit H | 21 διακονοῦσιν libri | ἐπὶ τοῦ aliquando maluit H: id quod est in L. u. p. 80, 13. an. 5, 10, 4. 11, 3. 6, 11, 4; 5, 15, 4 | 24 πολεμεῖν libri | δέῃ B? C? Fr. Jacobs ad Achill. Tat. p. 706: δεῖ ceteri libri | πολεμοῦσιν libri | 26 ἔρχεται] u. an. 7, 9, 8. 5, 26, 8 | 29 ἐφορέουσι H: ἐφορῶσι libri. u. p. 19, 22 | 30 πόλιας A ed. Vulc.: πόληας ceteri libri | βασιλεῖ libri semper omnes | 31 τοῖς libri ‖ p. **16**, 1 ἀναγγεῖλαι M Vind. 89 Campb. alii, edd. Trinc. Vulc.: ἀγγεῖλαι ceteri libri. u. p. 15, 30 | 3 τοῦ κοινοῦ? H cl. p. 14, 1. 15, 12. 26 | 4 τὰς A: omittunt ceteri | πόλιας ed. Vulc.: πόληας ceteri libri | 8 νόμαρχοι H:

νομάρχαι | 14 ἀμείβειν ἕτερον ἐξ ἑτέρου γένος H: ἐξ ἑτέρου γένεος εἰς ἕτερον | 15 νομέος M: νομέως ceteri | 15. 16 γίνεσθαι H: γενέσθαι | 17 ἐστι H: εἰσι(ν) | 19 θηρέουσι H: θη- 13
ρῶσι | 20 θήρα libri | 22 θηρίοις libri | 23 ψαμμώδεα? H | 24 ἐναυλίσασθαι H: ἐπαυλίσασθαι | 25 ποιέουσι? πονέονται? H | 26 χοῦν libri | 28 διαχρέονται] u. adn. ad p. 87, 22 | τῷ ἐπὶ τοῦ χείλεος Duebner: τοῦ ἐπὶ τοῦ χείλεος AVL ed. Vulc. τοῦ ἐπὶ χείλεος M Marc. BCD alii τοῦ ἐπιχείλεος cod. Campb. ed. Trinc. | 30 τουτέων libri | ὑπολείπονται] ὑπολείπουσι? H | 31 φάος H: φῶς | αὐτοῖσιν ἐσέρχεται H: αὐτοῖς συνεισέρχεται libri (V mutata m. pr. littera υ in ι) | 32 ἐνθαῦτα H: ἐνταῦθα ‖ p. **17**, 1. 13 θηλεέων Duebner | τινας] u. p. 14, 3. 26, 16. 44, 10; 39, 20. τῶν θ. τινὰς τρεῖς? Vahlen H | 2 εἴσοδον* | 3 ὑπολιμπάνουσι? cl. p. 16, 30 H | 4 χοῦν τε καὶ πόαν libri | 4 ἐπιφορέουσι H: ἐπιφέρουσι. u. p. 16, 27 | 6 δόλον οἴσθωσιν] u. Od. δ 453 | οὖν* | 7 ἔχουσι Raphelius: ἐοῦσι | ἐπὶ Schmieder: ὑπὸ | 9 οἰκουμένοισι(ν) libri | πλανέονται E: πλανῶνται libri cf. p. 14, 15. 16, 28. nescio an casu nihil mutauerit H | 13 τῆς ὀδμῆς H: τῇ ὀδμῇ libri. u. p. 59, 17; 65, 23. an. 6, 22, 7 | 13 ἵενται L: ἴενται ceteri libri, etiam edd. Trinc. Vulc. | ὡς om. AMBC; u. p. 17, 22. 27 | 17. 18 οἳ μὲν .. οἳ δὲ corrigenti operae non paruerunt | 18 ἀφεῖλον*; cf. ἔδοσαν p. 18, 16 | 21 κρατίστων τε καὶ χειροηθεστάτων H: κρατίστων τε τὸν θυμὸν καὶ τῶν χειροηθεστάτων libri; uerba ista τὸν θυμὸν intrusa sunt ex p. 17, 2 | 23 ἀλλ' libri | 27 ὡς ἐπὶ M: ὡς ἐς ceteri libri | 28 κατίσταται H: ἵσταται | καρτερῇ Vind. 89 D cod. Campb.: κρατερῇ ceteri | 29 οἰκὸς H: εἰκὸς | 30 ταλαιπωρεύμενοι libri C. Muelleri (BCD?): ταλαιπωρούμενοι A nostrique omnes. u. p. 18, 2. hanc vocem H tamquam ex u. 24 ortam quondam maluit deleri. cf. an. 3, 21, 6 | 32 τοῖσιν (atque adeo τοῖσι) Duebner: τοῖστ' AV Vind. 89 D edd. Trinc. Vulc. Gron. τοῖς LMBC cod. Campb.; de Marciano dubito: uidetur autem concinere cum prioribus ‖ p. **18**, 1. 2 πληγαῖς .. πολλαῖς libri | 2 ταλαιπωρούμενοι contra ceterorum librorum memoriam sola ed. Trinc. (quam sequitur Gron.). [ταλ.]? H | 7 ὀξεῖ libri | ἐπιτέμνουσι] u. an. 6, 11, 1 | 8 ἴσχειν? H | 12 οὕτω ὢν H: οὕτω μὲν ἂν V οὕτω μὲν ἂν A οὕτω μὲν ceteri libri οὕτω μὲν ὢν Duebner | 11 ταύτῃ H: αὐτοὶ | 12 κατὰ τὸν δεσμὸν, quod erat post u. ἄγονται, deleuit H | 14 τούτους δὲ? | ἀπαλλάττεσθαι* | 15 14
εἰς* | 16 πόας libri | τὰ πρῶτα H olim secluserat: nunc adiri iubet Wesselingi ad Diodor. I 10 et 80 adnotationes (4 p. 16. 127 ed. Dind.) | 18 [οἱ] H | ᾠδαῖσί* | 19 ἐν κύκλῳ post u. κυμβάλοισιν aut expungendum aut saltem ante u. περιιστάμενοι conlocandum censebat H | 20 articulum ὁ ante u. ἐλέφας eiecit H; u. p. 19, 15 | 23 κειμένους] u. p. 25, 14 s. | 26 ἐγὼ A: ἔγωγε ceteri | [ἤδη]? ἤδη δὲ εἶδον? H | 27. 28 κυμβάλου..προσηρτημένου H: κυμβάλοιν..προσηρτημένοιν libri.

cf. p. 18, 30 | πρὸς τοῖν (τοῖς VL Vind. 89 al.) σκελοῖν τοῖν (τοῖσιν A nostri libri omnes, etiam L, edd. Trinc. Vulc.) ἔμπροσθεν Gronouius ex libro aliquo Florentino; 28. 32. ἔμπροσθε H | 29 καλευμένη? et 31 ὀρχευμένη? H ‖ p. **19**, 1 ἐν τῷ([τῷ]? cf. p. 18, 29) μέρει H ad uu. ἐπαίροντες καὶ ἐπικν. refert | 2 καθότι (καθ' ὅτι) et ὑφηγέετο libri | 4 ἀναπνοιαὶ? H | 8. 9 ζῶσι .. ζῶντες libri: ζώουσι .. ζώοντες Duebner; ι litterae ω subiecit E | 9 νόσῳ libri | προτελευτέουσι E: προτελευτῶσι(ν) | post u. προτελ. omittit αὐτῶν L; in A adesse testatur Duebner, abesse C. Mueller: quorum illi confido. etiam quae sequuntur uu. γήραι (γήρα libri) δὲ ἐς τόσον ἔρχονται pro spuriis eiecit H, iam ut u. προτελευτέουσιν omissis eis quae interiecta erant αὐτῶν· γήραι — ἔρχονται excipiat καὶ ἔστιν | 11 ἴαμα libri | βόσιον H: τὸ βόσιον | 12 νόσους libri | μέλας H: ὁ μέλας 13 ὕεια H: τὰ ὕεια | κρέη A | ὀπτεύμενα E: ὀπτώμενα | καταπλασσόμενα Bernardus in Demetrii Pepagomeni librum de podagra p. 87, Schneider in Aristot. de anim. hist. 3 p. 670, M. Haupt. in Hermae uol. 7 p. 297: καταπασσόμενα | post hanc uocem ab extremo capite ταῦτα παρ' Ἰνδοῖσίν ἐστιν

15 αὐτοῖς ἰήματα (ἰάματα libri) sustulit H | 15 inde ab hoc capite parcior ero in adferendis codicum scripturis | 15 τὴν H: τὸν | τίγριν, τίγριος cett. ed. Vulc.: τίγρην, τίγρηος omnes fere ubique ceteri libri | ἀλκιμωτέραν H (ἀλκιμωτέρην E): ἀλκιμώτερον | 16 ἰδέειν H olim; u. p. 19, 25. 27 | 18 μέγεθος* | 20 εἰκάσαι αὐτίκα.? H | ἐπεὰν γὰρ H: τίγριν γὰρ ἐπεὰν | 22 ταύτας δὲ ἅστινας L et ex Hercheri conlatione M: ταῦτα δὲ ἅστινας ceteri libri manu scripti fere omnes, ταῦτα δὲ οὕστινας ed. Vulc. (cod. Gand.) | [καὶ] ἡμεῖς? H | 24 ἐπεὶ] ἐπὶ δὲ? H | 25 ἰδέειν] ἰδεῖν H. ego quin ista forma in hoc scriptore ferenda sit non dubito | ὁποῖον* | 28 καὶ ante u. ἀτρεκέα deleuit H | 29 [εἶναι]? ἀκούειν (p. 20, 5)? τινὰ? τόνδε (p. 25, 22. an. 1, 26, 4)? H δῆθεν? E cf. p. 20, 7. 12 | 31 ἕνεκα* | φύσι Geier: σφίσι libri | 32 φωλεύωσι H: φωλεύοιεν LB φωλεύσειε M φωλεύσοιε(ν) ceteri, φωλεύουσι in mg. C ‖ p. **20**, 2. 12 μεγέθεος* | 8 θαῦμα libri | ὁποῖος libri | 9. 13 ὅπως libri | 9 ἴει libri plerique | 11 ἐπισταμένους L: πεταμένους ceteri libri plerique omnes | ᾔδεα H: εἴδεα AVM ceterique fere omnes, οἶδα L οἴδεα B; cf. Herm. 2 p. 190 | ὑπὲρ inseruit H | 13 Ἰνδοῖς* | 14 θηρέονται uel θηρεῦνται E: θηρῶνται | γνώριμα ἐρῶ libri | 15 που libri; eiciebat H | 16 παχέας H | 17 Πείθωνα C (et Blancardi 'cdd. Gandensis et Richelianus'), ut in anabasi libri meliores: Πύθωνα hic ceteri | 18 μέζους? H | 19 ὄφεας libri | 20 τούτοισι δὲ? H | ὄφεος M ὄφεως ceteri libri | 21 ἀλλ' libri | 22 ὅτι addidit H; u. p. 10, 12 | 23 ἀμφ' αὐτὸν* | 24 κεκήρυκτο* | 25 τὴν τοῦ H: τὴν libri meliores, τοῦ BD Campb. | βασιλέως libri, nisi quod terminatio uocabuli in V propter com-

16 pendium est incerta | 28 μεῖζον libri | 32 δενδρέων ed.

Vulc., H: δένδρων L ed. Trinc. δένδρεων ceteri libri ‖ p. **21**, 4 λίνεος ed. Vulc.: λιναῖος | αὐτοῖς* | νῆμα H: εἷμα | 5 περὶ post uu. τὸ μὲν expunxit H | 9 χροιην δὲ (δὲ ὅτι MBC) ἄλλην libri: particulam deleuit H, in δὴ mutauit Duebner | 11 τοῖσι δὲ φ. H: τοὺς δὲ φ. libri (etiam V) | τοῖσι δὲ καὶ H: τοῖς δὲ καὶ V ceterique libri mei manu scripti omnes, ed. Trinc. τοὺς δὲ καὶ A, M m. rec. in margine, edd. Vulc. Gron. | πορφυρέους A cod. Steph. ed. Gron.: πυρφορέους ceteri | ἄλλοισι H: ἄλλοις praeter M codices nostri, ed. Trinc. ἄλλους AM edd. Vulc. Gron. | ἄλλοισι δὲ ? H | 14 περιττῶς libri | 15 ἴχνη libri | 17 ὡυτὸς* | εἰς] om. A ἦν MBC | ἀλλὰ libri | 22 ἀντέχει] ἀντέξει A; u. p. 7, 25 | 24 εἴ τι MBCD? edd. Trinc. Vulc. ὅτι L τι ceteri libri | καρτερώτερον H: καρτερὸν | 25 ὠμοβόιναι] 'u. Herodot. 7, 79. Diodor. 3, 33' H | 28 πλατέαν H: πλατείην | 29 μέζω] μείζω LM Campb. ed. Trinc. μείω E | 31 ἐς τὴν πληγὴν post u. καταφέρουσιν sustulit H | 32 γίνεσθαι? ‖ p. **22**, 1 ἱππέες αὐτοῖσιν ἀκόντια δύο H cl. p. 21, 18. 22, 3. 9: ἱππέες ἀκόντια δύο αὐτοῖσ(ιν) libri | σαύνια C?, cod. Richel. Blancardi (si modo unquam exstitit), Casaubonus ad Strab. p. 205 (ed. a. 1620): δαύνια ceteri libri | 2 πελτήν L: πελτὴν τὴν ceteri libri; τὴν delendum esse uiderat Schmieder | μικροτέρην libri | 3 χαλινεῦνται? H | 5 τῷ στόματι H: τῷ στόματι τοῦ ἵππου libri. οἱ ἵπποι? | 6 [ῥαπτὸν]? H | 11 ἐπάγωσι A: ἐπαγάγωσι | 15 οἱ Ἰ. AL | 17 τοῖς μὲν πολλοῖς 18 τοῖς δὲ 19 Ἰνδοῖς libri | 19 ὁ om. VLM alii | 20 ἐπὶ τούτῳ post u. τιμῇ pro spurio eiecit H. u. p. 14, 24. 61, 24. 113, 11. 135, 30; 132, 18; 83, 4s. an. 7, 6, 4. olim u. τιμῇ deleturus erat | 21 ἐφ' libri | 27 οὔτε τι λαμβάνοντες L, idque coniectura inuenerat H: ουτε λαμβάνοντες ceteri libri | 28 ταύτας δὲ H: ταύτας | 29 καθιστᾶσιν libri (καθιστῶσιν edd. Vulc. Gron.) | 30 ἀνδρίαν* | 32 θηρήια H: τὰ θήρεια ‖ p. **23**, 2 δὲ Vind. 89, BCD(?), Campb. edd. Trinc. Vulc. Gron.: omittunt meliores | 4 νόμαια? H. u. p. 32, 21 | 5 ἀλλ' libri | ὅπως* | περιεκομίσθη H: παρεκομίσθη | 6 δέ μοι ἑ. H cl. p. 7, 16: δή μοι ἑ. edd. Trinc. Vulc. Gron. δὲ ἑ. μοι libri manu scripti quotquot inspecti sunt | 9 Φοίνικες D, H: Φοινίκων ceteri | *Κ.* καὶ *Α.* H: *Κ.* ἢ *Α.* libri; u. an. 6, 1, 6 | 12 δαήμονες ⟨ἦσαν⟩? H | 13 οἷς libri | 14 αὐτοῖσιν H: αὐτῷ libri; u. p. 24, 9 | 15 τε ὁ H: τε | ὁ adiecit H | 16. 29 Λεοννάτος* | Ἀντέου Blancardus 'ex scriptis', H: Εὔνου libri. u. an. 6, 28, 4 (cl. 3, 5, 5). Phot. bibl. c. 92 p. 69a 12; Ἀντέω uel Ἀντέεω E; ad Ἀντέου H ascripsit 'recte' | Ἀγαθοκλέος Duebner p. XXXI: Ἀγαθοκλέους | 17 Κλεινίεω H: Κλεινίου | 18 Ἀρχίας* | Ἀναξιδότεω H: Ἀναξιδότου | 19 Ὀφέλας ὁ H: Ὀφέλλας | ὁ Παντιάδεω (Ἀντιάδεω?) H: Παντιάδου | 20 Ἀμφιπόλεως libri: correxit C. Mueller | 21 ἐκ Κρήτης ante nomen Nearchi deleuit Schmieder cl. p. 24, 10 | inter *Ν.* et *Α.* H inseruit ὁ | παράπλῳ* |

22 *Λαομέδων* Schmieder: *Λαμπέδων* | *Λ. ὁ Λ.* M edd. Trinc. Vulc. Gron.: articulum omittunt AVL Vind. 89 alii | *Ἀ. ὁ Κ.* H: *Ἀ. Κ.* | 23 *ἐκ δὲ τῆς* H: *ἐκ δὲ* libri; cf. an. 6, 28, 4 | 23 *Κρατερός* hic et infra libri plerique omnes | 24 *Ὀρόντεω* H: *Ὀρώντεω* | *Ἐορδαῖοι δὲ* H: *Ἑορδαῖοι* (*Ἐ.*) *τὲ* | 25 *Ἀριστόνοος* H (spreuerat Duebner): *Ἀριστόνους* | *Πισαίου* H: *Πεισαίου* Blancardus ex Photio et an. 6, 28, 4, ed. Gron., *νεισαίου* AV Vind. 89 al., edd. Trinc. Vulc. *νισσαίου* L *νισαίου* M al. | *δὲ* H: *τὲ* | 27 *Ἀνδρομένεος* H: *Ἀνδρομένεω* (..*έω*, ..*εώ*) | 27 *Τυμφαῖος* H: *στυμφαῖος* | 28 *ὁ Ἀλ.* E, *ὁ Ἀλεξάνδρου ὑπερασπίσας* H (u. p. 25, 14. an. 7, 5, 4 cl. 6, 11, 7 s.): *Ἀλεξάνδρου* | *Μιεζεύς* Blancardus, ed. Gron.: *μιεζέος* A *μιέζεος* Gandensis Blancardi (et A teste Muellero) *μιοζεος* V *μιοζέος* L *μιόζεος* ceteri (*μειόζεως* B (D?) Campb.) | 28 *Π. Κρ.* 29 *Λ. Ἀ.* et *Π. Ν.* 30 *Μ. Ζ.* praetermisso articulo libri: quem addidit H | 28 *Κρατεύα* L? Duebner: *κρατευᾶ* AV *κρατεᾶ* ceteri | *Ἀλκομενεὺς* Blancardus, ed. Gron.: *Ἀλκομένεος* | 30 *Ἀλωρίτης* codices Blancardi et dubito an Parisienses ABCD: *ἀλαρίτης* (*ἀλλ.*) libri quot quot ego inspexi | 30 *Βεροιαῖος* Blancardus: *Βερ(ρ)οιέως* | 32 *μὲν ὁ Ὀξυθέμιδος* H: *μὲν ὀξυνθέμιθος* (VL al., *ὀξ.* AM al.) | *Λαρισαῖος* BD (teste Muellero), *Λαρισσαῖος* Blancardus: *δαρισαὶος* C Campb. *δαρεισαῖος* ceteri libri quotquot euolui ‖ p. **24**, 1. 2 articulum *ὁ* quater adiecit H | 2 *Μηνοδώρου*] cf. an. 6, 23, 2, ubi C. Fuhr restituit *Μανοδώρου* | *Μαίανδρος*] *Μέανδρος* MBCD Campb., *Μένανδρος* Blancardus et C. Mueller | 3 *Καβήλεω*] *Κεβάλου*? H *Κεβαλέος* Benseler; *δὲ ὁ Κ.* E: *δὲ Κ.* | *Νικοκλέης* AL ed. Vulc. Gron.: *Νικοκλέως* ceteri nostri | *Ν. ὁ Π.* H: *Ν. Π.* | *Νιθάφων*] quod Benseler et C. Mueller coniecerunt scribendum esse *Νικοκρέων* (cl. Plut. Alex. 29) ipse quoque H postremo uidetur probasse; olim proposuerat *Πάφων*. *Νιθάδων* uetus codex Stephani; *Πάτρων* Roeper | 5 *ὁ Πν.* H: *Πν.* | 6 *Βαγώας* VL: *μαγώας* ceteri | 6 *Φαρνουχέως** | 7 *νεὼς* libri | 9 *ὁ* ante nomen *Ε.* inseruit H | *Εὐκλέα* Plut. mor. 347 C | 10 *Ν. ὁ Ἀ.* E: *Ν. Ἀ.* | [*ὁ Ν.*] H [*ὁ*] *Ν.*? u. p. 6, 10. 12, 18—20; 26, 19. 36, 16. 18. 39, 19. 43, 8. 26. 44, 2. 11 | 11 *ᾤκει* libri | *Ἀμφιπόλει** | 12 *ἐκεκοσμέατο*? H; cf. p. 9, 27 | *τοῖς* libri | *ὅσοι γε* H: *ὅσοι τὲ* | 13 *μαντευτοὶ*] an. 6, 3, 1. 7, 24, 3. 4. Philostr. Her. p. 691 (160, 23) | 13 *Ποσειδέωνι*? Duebner | 14 *αὐτῷ*[*τῷ*]? H | 15 [*ποταμῷ*]? H | 15 *ἀπ' ὅτου* C *ἀπότου* VLM: *ἀπὸ τοῦ* ceteri | 16 *ἐκδιδοῖ* Duebner: *ἐκδιδοίη* | 17 *τε καὶ* H: *καὶ* | 18 *ἱερεῖα*
19 libri; cf. an. 7, 24, 4 | 21 *ἐπιέναι* H: *ἰέναι* | *σὺν τῇ στρατιῇ* AD edd. Trinc. Vulc. Gron. | 22 ante u. *ἐκέλευσε* plerique libri addunt *πεζῇ* uel *πεζοὶ*; praetermiserat iam ed. Vulc. | *δὲ* MC Campb. edd. Trinc. Vulc. *δὲ καὶ* B: omittunt ceteri | 23 *προεπορεύετο* H cl. p. 24, 30: *παρεπορεύετο* | 25 *αὐτῷ*] *οἱ*? H | *διηκοσίους* A ed. Vulc.: *διακοσίους* ceteri | 29 *προσετέτακτο*? H | 30 *ὑπομενοῖεν*? H. cf. Ellendt. ad an. 1 p. 88 |

32 [ποταμοῦ]? H ‖ p. 25, 2 οἷς libri; ἧσιν? H. u. an. 3, 6, 3; 6, 4, 1 | 3 αὖθις] αὖ οὖς? H | ἐπὶ συλλογῇ H: ἐπὶ συλλογὴν libri. u. an. 1, 24, 2. 3, 6, 4. 7, 20, 7 | 4 βάρβαρα? H | [ἅμα οἷ ἄγοντι]? E | 5 ταῖσ(ι)* | ναυσὶ libri | 6 κατέπλωε Duebner: κατέπλει | 7 νῆες libri | 8 αὐτῷ χίλιαι καὶ ὀκτακόσιαι Schmieder ex an. 6, 2, 4 extr.; contra disputauit C. Mueller p. 331, 18 | 9 ἄλλαι ἱππαγωγοὶ H: ἄλλα ἱππαγωγὰ | 10. 12. 14 ὅπως libri | 11 κατέπλωσεν H (non V): κατέπλευσεν libri praeter A, in quo est διέπλευσεν; u. Philol. 7 p. 294 a. m. | παράπλῳ* | 13 ἐν Μαλ(λ)οῖς libri bis | ἐτρώθη [ἐν Μαλλοῖς]? H | 14 Λεοννάτος*: ad p. 23, 16. 29 | 15 ταῦτα πάντα? H | 16 ξυγγραφῇ*. u. an. 6, 3—20 | 16 ὅδε A ed. Vulc. ὧδε VM ceteri, ὅδε δὲ ὁ λόγος L | παράπλουν* | 17 ἀφήγησις libri | παρέπλευσεν libri | 23 ἐνεῖναι? γενέσθαι? 20 λαβεῖν Ἀλέξανδρον? H cf. an. 4, 28, 4. 5, 27, 6. Raphel. in indice Gr. | 25 ἐρήμῃ H: ἐρήμῳ | 26 ἐγκύρσας H: ἐγκύρσαντες | ὅρμων Duebner: ὅρμῳ | ξυμμέτρως* | 27 ὡρέων H: ὡραίων libri. u. p. 20, 28. Philol. 7 p. 458 extr. sq. | 27 οὐ φ.] u. p. 6, 25 et Suidas in u. φαύλη κηλίς | 28 τοῖς ἕ. libri, Suid. | 29 τὴν πᾶσαν εὐτυχίην] u. p. 45, 32 | ἀφανίσῃ BC, ἀφανίσοι supra scripta ab eadem manu l. η M, ἀφανίσοι ceteri libri et Suid. | 32 [τε]? H | ἐπινοούμενα libri ‖ p. 26, 1 ὅκως H (cl. an. 6, 12, 2 ἄποροι ἦσαν ὅστις .. ὅπως δὲ ἀποσωθήσονται): ὡς καὶ libri. ὅκως τῶν ἀνδρῶν τῶν τὸν τοιοῦτον? H | 2 ἀφελεῖ H: ἀφελεῖν libri. ἀφέλοι? u. p. 93, 16 | δῆθεν H: δὴ | 3 δὲ Ν. H: δὲ ὁ Ν. A δὴ ὁ Ν. ceteri libri | 4 κοινοῦσθαι L | τὸν ante u. Ἀλέξανδρον sustulit H | 7 οὐ] εὖ? H | μαλακοὺς libri: 'fortasse μαλθακούς hic et infra c. 24, 9: quae sola huius adiectiui forma in Cynegetico est (c. 5, 7. 6, 1. 9, 1. 10, 1. 14, 6); uide etiam Ind. c. 13, 9. 21, 6. 43, 13. an. 3, 22, 2. 6, 21, 2. 7, 17, 3. tact. 12, 2. μαλακὸς an. 2, 7, 5. 7, 12, 4. μαλακισθῆναι an. 7, 3, 1. Cyn. 8, 4. μαλακότης ib. 5, 7 bis. tact. 34, 1. ac. c. Alan. 17' H | 8 τοῖς libri | 9 ἐπικαλεῦντα? H | αὐτὸς ὑποστὰς? H | 10 ἐξηγήσεσθαι H: ἐξηγήσασθαι | 11 θείου H: θεοῦ | συνεπιλαμβάνοιτο (cl. p. 26, 30) H: ξυνεπιλαμβάνοι | 13 γῆν post u. Περσίδα deleuit H | 13 ταύτῃ VL atque de coniectura Schmieder: ταύτης ceteri | 15 λόγῳ] ἁπλῶς (cl. p. 13, 32)? ἀλόγως? ὅλως? τέως? aliaque coniecit H | 16 ἑαυτοῦ libri | 17 αὐτὸς H: αὐτὸν | ταύτῃ δὴ καὶ μᾶλλον] u. an. 5, 13, 2. μᾶλλόν τι? H: cf. p. 45, 13. an. 1, 4, 1. 2, 8, 10. 4, 17, 4. 5, 12, 3 | 18 λιπαρεῖν libri | 19 [τοῦ]? | 20 ἄρχειν] u. an. 5, 21, 5. 29, 2. 6, 15, 3. 3, 16, 4. 3, 5, 3. 6. 3, 6, 6. 1, 25, 2 | 21 παράπλῳ* | 24 σφι] οἱ? H. 'ceterum hoc uno loco in Indica reperitur σφι, in reliquis σφιν [ita hic quoque ed. Trinc.], quo ante consonantem usus est Arrianus c. 11, 2. 5. 12, 4. 13, 1' H | ἔμελλεν H: ἔμελλον | 25 ἐποῦσα libri | 27 post uu. πάντῃ δὴ H eiecit πάλαι (quod fuit cum in κάρτα mutandum censeret); καὶ τοὺς πάλαι δὴ κατ. B; πρὶν? E | 28

ὁρμὴν H: ῥώμην | 29 πολὺ libri | 32 τε H: τε τῷ | Ποσει-
δέωνι? ‖ p. **27**, 1 καὶ ὅσοι ἄλλοι] u. p. 46, 9. 50, 31 | 4 ἑπι-
κτὸν H: ἑρκτὸν (ἑ., ε.); u. an. 4, 21, 7. 3; 7, 15, 3 | ἡγέεσθαι
21 H: ἐξηγέεσθαι | 7 ὡς ἐπὶ H: ἐπὶ | πλοῦν libri | ποιεῦντα?
H | ὥρμηντο] u. p. 50, 28. 53, 30. 54, 2 | 9 καθότι libri |
10 ἄγουσιν] stellulam adposuit Vulcanius | mensis Macedonici
et Asiani significationem librariorum culpa periisse primus uidit
Usserius, qui commemoratur a Gronouio; de Δίου cogitauit C.
Mueller. praeterea ante uu. τὸ ἑνδέκατον uidetur excidisse
ἔτος | 14 [τῇ]? τῇ μὲν? H | ὁρμίζονται ποταμὸν A ed. Vulc.
Gron.: ποταμὸν ὁρμίζονται ceteri libri | 16 στοῦρα A στουρα
V στουρὰ ceteri | 16 ὄνομα libri; ἦν ὄνομα A: u. l. 22. Philol.
7 p. 294 | 16. 22 [δὲ]? H; u. quae ascripsimus ad p. 49, 6 |
17 [ἐς]? H | 17. 24 ἔπλεον libri | 18 τριάκοντα libri | 20
πλημμύρῃσιν uel πλημμυρίσι Duebner: πλημμυρίησιν libri; cf.
p. 11, 6 | 21 τῇσιν ἀμπώτεσι A τοῖσιν ἀμπώτεσι L ταῖς ἀμ-
πώτεσι Florentinus alter, Campb. τῇ ἀμπώτεσι VM Vind. 89
al. τῇ ἀμπώτει (.. εϊ Vulc.) BC al. ed. Vulc. τῇ ἀμπώτεῖ ed.
Trinc. ceterum nescio an hic quoque restituendum sit ἀνάπωτις
ut est p. 29, 20. 37, 29. 39, 21. 47, 24. 49, 8; u. Ellendt. ad an.
2 p. 309 | Καύμαρα VL: Καύμανα AM ceteri | 22 δὲ οὔνομα
ἦν V δὲ ὄνομα ἦν M alii plerique δὲ ἦν οὔνομα A δὲ ἦν
ὄνομα L δὲ ἦν (om. u. οὔνομα) Vind. 89 D. u. p. 49, 5s. | 22.
24 ἔνθεν δὲ* | 23 κορέεστιν AV (m. pr.) L κορεάτιν MBC al.
edd. Trinc. Vulc. κορέατιν Vm. 2 al.; κορακεάτην Bodleianus
Hudsonis ἐνθένδε — ποταμὸν om. Vind. 89 D | 26 ἐρρόχθει
libri | 27 τραχεῖα* | 32 ψαμμώδεα H: ἀμμώδεα libri. u. p.
28, 26. 41, 4. 50, 27. 52, 6. 54, 17. 55, 13 | ἡμέραν libri ‖
p. **28**, 1 καλεούμενοι AV alii; unde καλεύμενοι omnino ab
Arriano scriptum fuisse iure conligas | 2 ξυγγραφῇ*; u. an.
6, 21, 4 | 3 ὅτι delebat H | 5 καὶ τὴν VLM alii: καὶ τῶν A
edd. Trinc. Vulc. | 6 δεξιᾳ libri | ὄρος* | αὐτοῖσιν ante u.
Εἶρον pro spurio eiecit H | ἀριστερᾳ libri | 7 ἔπλεον libri |
8 διεκπλεύσαντες libri | 10 ἐπονομάζει L Bodl.*: ἐπονομάζειν
ceteri libri | 12 ὄνομα libri | 13 ἐκαλέετο inseruit H cl. p.
34, 8 | 14 προκειμένη] u. Bredouium p. 377, 39 | de u.
αὐτὴ dubitauit H: mihi uidetur ita intellegi posse ut sit ‘suâ
sola naturâ’ firmarique u. καὶ | 15 ἐνταῦθα* | 17 ἐφ’ libri |
19 ἐπεγένοντο H cl. p. 25, 29 | 20 H cum ἐθήρεον primum
scripsisset, rursus in ἐθήρων mutauit | 21 μέγεθος* | 22
συμβαλέειν H hic non modo intactum reliquit, sed etiam dubi-
tationis signum adpositum ipse deleuit; contra p. 19, 25 ἰδεῖν
22 diserte exprimi iussit | 25 ἐς] ὡς Bodl. | 30 αὐτοῖς libri |
τριηκοσίους A ed. Vulc.: τριακοσίους ceteri libri ‖ p. **29**, 1
ἔνθεν δὲ* | 2 διεκπλώσαντες Schmieder: δὴ ἐκπλώσαντες |
3 ἀλλήλοις libri | ὥστε] u. Philol. 7 p. 457 | 5 καθορμίζον-
ται* | μορονтοβαρβάροις L | 6 τριηκοσίους A ed. Vulc.:
τριακοσίους ceteri | 7 ἔσπλους* | 9 ἐκάλευν? H | 10 διεξέ-

πλεον libri | 11 μεγάλοισιν A edd. Trinc. Vulc.: μεγάλοις ceteri libri | 11. 12 uitium latere suspicatur H | 13 ἐς-] u. p. 33, 22. 27. | 13. 19 ἔπλεον libri | ἐν ἀριστερῇ H: ἐς ἀριστερὰ (..ρᾶ L) libri; 'u. c. 21, 9. 42, 2. 43, 11. an. 1, 1, 5. 3, 7, 3. 7. 7, 22, 1. Peripl. 12, 2' H | 17 διέκπλου libri | 19 ῥηχείην libri | 22 post u. στόματι minore interpunctione distinxit H, ex altero membro ἦν ad prius referens | 25 ἐς τὰ ἄνω? H | 26 [καὶ] ἔνθεν? H; u. p. 49, 8 | ὑπενόστησαν? H | 27 ἐρήμη H: ἔρημος | 28 θήρα libri; θήρη ἦν? H | 29 Ἰνδῶν τῶν ταύτῃ ᾠκισμένοι (cl. an. 6, 21, 3) uel ᾠκισμένων (cl. p. 58, 18 s.)? H | 30 Ὠρεῖται a Strabone aliisque dicuntur Ὠρῖται (H); u. Eustathium ad Dionys. 1095 p. 305 B. | εἶχον? H | 31 23
τῶν ἐκβολῶν (τῆς ἐκβολῆς L)*; u. p. 29, 23 | παρέπλεον libri ‖ p. 30, 2 ῥηχείῃ libri | 3 οὖν libri | 4 ἐφ' ὕδωρ libri; delebat H | 5 τετρακοσίους Conr. Arn. Schmidius, C. Mueller cl. p. 32, 22 s: τριήκοντα καὶ τετρακοσίους AVL (τριάκ. V) τριακοσίους ceteri libri | 7 καὶ ἐνταῦθα libri: illam uocem deleuit H, hanc mutauit E | ῥηχείη libri | τραχείῃ* | 10 [ἐν τῷ πλόῳ]? H | 13 πλέουσιν libri | α suppleuit Schmieder | 14 ἔνθενπερ? H cl. p. 32, 22 | διηκοσίους AD ed. Vulc.: διακοσίους ceteri codd. | 15 νῆες libri | 19 ἕνεκα* | 19. 26 Λεόννατος] u. p. 23, 16. 29 | 20 Ὠρειτῶν libri | 21 Ὠρείταις libri | 21 συνεπελάβοντο MBC edd. Trinc. Vulc.: συνεπέλαβον AV Bodl. ceterique codd. | 23 ἱππεῖς libri | 26 ξυγγραφῇ*; u. an. 7, 5, 5. 6, 22, 3 | 26 ὅπως libri | 27 χρυσῷ libri | 28 post στεφάνῳ H eiecit uu. ἐν Μακεδόσιν. u. p. 53, 20. an 7, 5, 4; 10, 3 | ἐνταῦθα* | νενημένος Dobraeus ad Arist. nub. 1205 (1203), cf. Lobeck. Paral. p. 559 extr., ad Aiac. p. 408. 263 ed. tertiae (et in Aduersariis Dobraei et in adnotationibus ad Porsonis Aristophanea sedem emendationis illius frustra quaesiui): νενεμημένος libri. u. Ellendt. ad an. 2 p. 337 | 31 πεπονήκεσαν* | 31 [μέχρι τοῦδε]? H idem addens 'bis zu diesem Augenblick' | 32 βλακεῦσαι H: βλακεύειν libri. 'u. an. 3, 6, 8. aliter βλακεύειν an. 6, 9, 3' H ‖ p. 31, 2 στρατιωτῶν libri | 4 ἔπλεον libri | 24
5 χειμάρρῳ* | 6 Τόμηρος] 'nisi praestat Τόβηρος uel Τόμβηρος. u. Tzschuck. ad Melam (III § 71 extr.), uol. II 3 p. 257' Dindorf. in St. Thes. 7 p. 2280 C; similiter C. Mueller ad p. 340, 29 | ὄνομα libri; ἦν (om. M): ad p. 27, 22. 49, 6 | 7 ταῖς ἐκβολαῖς et 8 καλύβαις πνιγηραῖς libri. u. an. 6, 23, 3 | 9 προσπλέοντας libri | 11 ἀπομαχεόμενοι Duebner: ἀπομαχούμενοι | 12 ἐφόρεον] εἶχον Suidas s. u. ἀκωκή | μέγεθος* | 13 αὐτοῖσι A Vind. 89 CD ed. Trinc.: αὐτῇσι V (..ῇισι V) LM ceterique libri, αὐταῖς Suidas; u. p. 32, 26 | 14 τωὐτὸ H: ταὐτὸ (ταυτὸ) VLM Marc. Bodl. Suidas τὸ αὐτὸ A ed. Vulc., BCD? αὐτὸ Vind. 89 Campb. ed. Trinc. | 15 ὡς ὑ. B m. sec. in margine, Campb. ed. Vulc. Gron.: ἕως ὑ. ceteri libri | 16 βέλους libri | 17 αὐτέων H olim: postremo mutata sententia quod est in codicibus αὐτῶν probabat | ἐξικνεῖσθαι libri |

18 post u. λόγχαι H expunxit παχέαι φαινόμεναι | 19 ἐσακοντίζεσθαι AV: ἀκοντίζεσθαι ceteri | στρατιωτέων A ut uidetur solus | 21 τοῦ τε νεῖν libri καὶ τοῦ νεῖν Suidas in h. u. | δὲ om. Suidas | 22 συνθήματος Suidas: ξυνθήματος | 23 ὅπως libri Arrianei et Suidas in u. παραστατεῖν | post u. σταίη distinxit orationem J. Bekker, ἐν τῷ ὕδατι cum u. προσμένειν iungens; totum illud membrum σταίη ἐν τῷ ὕδατι omittit L | 24 μηδ' ἐμβάλλειν Schmieder: μηδὲ βάλλειν | 25 πρόσθεν* | ἐς τοὺς Schmieder: πρὸς τοὺς | [ἐς βάθος]? H | 26 τότε δὲ A edd. Vulc. Gron.: τότε ceteri | δρόμῳ ἐπιέναι ἀλαλάζοντας H: δρόμῳ ἤδη (ἤδη δρόμῳ L) ἐπαλαλάξαντας libri. u. p. 31, 30. 39, 8. 12; Ellendt. ad an. 2 p. 249 | 27 ἐρ(ρ)ίπτουν libri | 30 ἀλαλάζοντες] u. Suid. in u. Ἐνυάλιος | 31 συνεπήχεον (.. ξυν?) H: ξυνεπηχέοντες libri. u. an. 7, 3, 6 et de structura an. 4, 21, 10. Ellendt. ad an. 2 p. 193 | 32 μηχανῶν libri | ἐφέρετο H: ἐφέροντο ‖ p. 32, 2 ἐπόδου? Duebner | 3 βελῶν libri | ἡμίγυμνοι] 'p. 85, 12, et sic saepe in anabasi; cf. 1, 1, 12.' H | 5 [φεύγοντες]? H 'in fuga, quamuis fugerent' E | καὶ ζῶντες ἁλίσκονται? H | 6 ὄρεα* | 7 post u. ἄλλα H deleuit σώματα | 9 διαχρῆσθαι M | 10 μαλακώτερα* | 11 τοῖσι λ. M: τοῖς λ. ceteri | 12 ἐσθῆτας H. at u. p. 20, 31. omnino huius uocis numero plurali alii scriptores raro, Ar-
25 rianus nusquam uidetur usus esse | 13 θηρήια E: θήρεια | 14 ἐνταῦθα* | νεωλκοῦσι libri | 15 αὐτέων E: αὐτῶν | 16 τριηκοσίους A ed. Vulc.: τριακοσίους ceteri | 16 ἀφικνέονται libri | 17. 23 Ὠρειτῶν libri | 17 μάλαινα Bodl. D Campb. μάλωνα ed. Trinc. | 18 ὄνομα libri | 19 οἱ Ἰνδοί A: Ἰνδοί ceteri; H articulum de coniectura eiecerat | 21 νόμαια A edd. Vulc. Gron.: νόμεα ceteri libri | 21 παράπλουν* | 24 παραπλεόντων libri | 24 uu. τὸ ἐνθεῦτεν—εἰσιν C. Mueller pro interpolatis habet | ἐντεῦθεν* | 26 οὐ τωὐτὸ H: οὐκ αὐτὸ A οὐ ταὐτὸ (ταυτὸ) ceteri codices | ὁκότε H: ὅπου | πολὺ libri | 27. 28 μεσημβρίην (.. αν)* | 27 αἳ δὲ scribendum, non αἱ δὲ: quod uitium non minus frequens quam turpe aliquotiens etiam hic me inuito nescio an typothetarum pertinacia irrepserit. αἱ δὲ libri praeter ed. Vulc., in qua est ὧδε | καὶ αὗται ed. Vulc.: καὶ αὗται ceteri libri | post has uoces H deleuit uu. αἱ σκιαὶ | 29 ὁπότε libri | 30 inter uu. ἤδη et καὶ H sustulit δὲ | 30 [καὶ]? H | 31 πρόσθεν* | κατώρεον? E ‖ p. 33, 2 ἐόντες L: om. ceteri | ἀπεικότα* | 4 τροπὰς] 'an. 5, 9, 4. 6, 21, 2. 7, 21, 2' H | ὥρῃ ed. Vulc.: ὥρης libri ceteri; u. p. 8, 9. 19, 3 | 5 μεσημβρίῃ* | 6 εἰκὸς* | 7 μεσημβρίην A ed. Vulc.*: μεσημβρίῃ ceteri libri | ᾠκισμένοισι V m. pr. C ᾠκισμένοις M m. rec. edd. Vulc. Gron.: ᾠκισμένοι(·) εἰ ALM ceterique libri plerique, ᾠκισμένῃ· εἰ Vind. 89 Campb. ed. Trinc. | τὰ αὐτὰ* | 8
26 καὶ μάλιστα δὴ] adi p. 69, 5 | 9 μεσημβρίην* | 15 συγγραφῇ] an. 6, 22—27 | 16 καλεύμενοι? | 17 οἰκοῦσι libri | ἔπλεον libri | δὴ inseruit H | 18 περὶ Krueger ad an. 5, 23, 5 ed.

min., H: περὶ τὴν libri; u. p. 35, 8 | 19 ἐς edd. Trinc. Vulc.: εἰς | παράπλουν* | 20 ἔνι] u. p. 34, 5. 13. 27 | 20 πασιρα V πάσιρα AM? πασιρὰ ceteri libri | 22 ὑστεραίην A: ὑστεραίαν ceteri | πρωιαίτερον M m. pr. BC πρωιέτερον A ed. Trinc. πρωίτερον VL ceteri | 23 περιπλέουσιν (παραπλέουσιν ed. Vulc.) libri | 23 πολ(λ)ύ libri | [τε]? H τι? E | 24 ἐπέχουσαν? H. at u. p. 3, 8. 17. 34, 16 cett. | ταύτην H: αὐτὴν libri; dubito quam recte | 25 ὕδωρ οὐκ ὀλίγον καὶ libri: οὐκ deleuit Schmieder; οὐκ ὀλ. ἀλλὰ idem, οὐκ ὀλ. καίπερ Geier καὶ ὀλ. καὶ Duebner οὐ πολλὸν καὶ C. Mueller, καὶ ὕδωρ ὀλ. καὶ E | 26 ἡμέρῃ A ed. Vulc.: ἡμέρα ceteri codd. | ὥρμων*; u. Philol. 7 p. 291 extr. s. | 27 ῥηχίη A ed. Vulc.: ῥηχείη (ῥειχείη) ceteri ῥηχείῃ edd. Trinc. Vulc. | ἐπεῖχεν H. u. p. 37, 23; 33, 24 | 28 διηκοσίους A ed. Vulc.: διακοσίους ceteri. u. p. 52, 17 | 29 ἔνθεν δὲ* | πλεύσαντες libri | 30 Καλάμοισιν ed. Vulc. καλάμησιν C Campb. καλίμοισιν AVM Bodl. alii καλύβοισιν L | 31 ἐπεφύκεσαν ed. Trinc.: πεφύκεσαν || p. **34,** 1 Καρνίνη AV Vind. 89 al. edd. Trinc. Vulc.: Καρνίκη MBC al., Καρβίνη D, quod recepit C. Mueller | 1. 9. 18 ὄνομα libri | 1. 9 ἐνταῦθα* | 2 ξένια libri | 4 ἴσα τοῖσι Duebner: ὡς τοῖς libri praeter ed. Vulc., in qua est ὡς τὰ | 5 ἰχθύας ed. Vulc.: ἰχθύων ceteri codd.; u. Philol. 7 p. 295 adn. cl. p. 48, 4 | 5 πόα libri | ἐνῆν? H | 6 πλεύσαντες libri | 6 διηκοσίους A ed. Vulc.: διακοσίους ceteri | 8 τριήκοντα eidem: τριάκοντα | Κίσσα L: Κύσα ceteri | 10 ἁλιέων πλοῖα H: ἁλιέων εἶναι πλοῖα | 11 scribendum ἀλλὰ ἔφυγον: libri ἀλλ' ἔ. | 12 καθορμιζομένας* (καθορμιζομένους A); ὁρμιζομένας? H | ἰδόντες aliquot codd. Flor., ed. Vulc. | 13 ἐπελελοίπει H ἐπιλελοίπει Ellendt. ad an. 2 p. 169: ὑπολελοίπει (ὑπολελείποι) | 14 ἐμβαλόμενοι V Campb. CD ἐμβαλλόμενοι ceteri | ἀπέπλεον libri | 17 ἁλιέες ἐ ν θ α ῦ τ α ᾤκεον? H cl. p. 35, 3. 48, 27 | 18 Μοσαρνὰ Duebner cl. p. 34, 24: μόσαρνα | ἦν ὄνομα L: ὄνομα om. Vind. 89 CD Campb. | 19 27
ἔνθεν δὲ libri: correxit Duebner | κατηγεμὼν H: καὶ ἡγεμὼν libri. u. p. 39, 1. 51, 27. an. 7, 18, 5 extr. 20, 3. Eustath. ad Dionys. 140 p. 110, 18 B. | 19 οὔνομα A: ὄνομα ceteri | 22 τὰ δὲ ed. Vulc.: τὸ δὲ libri quotquot inspexi omnes | 23 εὔορμα E, probante olim Herchero: ὀνομαζόμενα libri. u. p. 28, 9. 36, 30. 48, 27. 50, 8. 'contrarie ἀνώνυμα p. 100, 24s. εὐλιμενώτερα? συνοικεόμενα cl. an. 3, 16, 2?' H. ὁμαλὰ (ὁμαλιζόμενα)? | 24 μοσαρνων V μοσαρνῶν AM al. edd. Trinc. Vulc. μοσάρνων L | 24 ἐπάραντες libri: 'scripsi ἄραντες hic et c. 38, 6. neque enim ἀπάραντες refingere licebat, cum Arrianus in hac re constanter uerbo simplici utatur' H | 25 Βάλωμον AVM alii βαλόμνον D βαλόμενον Bodl. Vind. 89 alii βάλαμον 'codices' Blancardi | ἐνθένδε (sic scribendum) H: ἔνθεν δὲ | 27 μυρρῖναι (μύρριναι) libri | 28 ἀφ' libri | τοῖσι κωμήτῃσιν AMBC alii τῇσι κωμήτῃσιν D Campb. edd. Trinc. Vulc. τῇσι κώμησιν L; τῇσι κόμῃσιν Schmieder | 29 ἐπλέκετο H: ἐπλέκοντο | ἐν-

ταῦθα* | 30 ἐπῳκέοντας libri; ἐποικεῦντας? H | 31 διακοσίους libri ‖ p. **35**, 3 ἐνταῦθα* | 4 μικρὰ libri | ταῖς κώπαις libri | 5 ἀλλ' ὥσπερ ἐν ποταμῷ libri (nisi quod ἐν habent AVL, omittunt ceteri): tres uoces postremas deleuit H | 6 ἀναβάλλοντες H: ἐπιβάλλοντες | 7 πολὺ libri | 10 ῥηχίη MBCD?: ῥαχίη ceteri | αὐτόθι E (cl. p. 20, 28. 33, 20. 34, 12. 17. 48, 27. 29. 87, 10) αὐτοῦ uel ταύτῃ H (cl. p. 49, 1): αὐτοὶ | 11 ὢν AV, M m. sec., ed. Vulc. οὖν L ὦν ceteri | νέας Schmieder: νέαν L νέαν aut ναῦν V — nam manus altera ductus litterarum pristinas oblitterauit —, ναῦν ceteri | δεῖπνον ἐποιέοντο unus L; u. Philol. 7 p. 294 in. ἐδειπνοποιεῦντο? H | 13 σμικρὴν unus A: μικρὴν | οἰκευμένην non ascripsit H | 14 καὶ] ὁ δὲ Suidas in u. ἐπιφρασθείς | 15 εἰκός* | 16 quae post u. Ἀρχίην in libris sequuntur ὃς ἦν Ἀναξιδότου μὲν παῖς, Πελλαῖος tamquam ex p. 23, 18. 20 inferta eiecit H; 16 ὃς ἦν — 17 πρὸς τοῦτον λέγει om. Suidas | 16 συνέπλει et ὦν libri | 17 πρὸς τοῦτον ὢν λέγει? H | καταληπτέα Suidas | 19 οὐχ libri | 22 ἀφεώρων βαθέην*; u. adn. ad p. 32, 31 et p. 41, 27 | 24 καὶ Ἀ. H:
28 καὶ ὁ Ἀ. | 25 νεὼς libri | 28 ξένια libri; οἱ δὲ ξένια Suidas in uu. κρίβανον et πέμματα | 30. 31 οἰκεῦντες .. ὠμοφαγεῦντες? H | 30 πρῶτοι Raphelius: πρώτοισιν | 32 τῶν φοινίκων libri: articulum cum Suida omisit H | ἄσμενος H cl. p. 42, 24: ἀσμένως ‖ p. **36**, 2 παρελθεῖν] ad p. 19, 25 | εἴσω πυλῶν*; ἔσω τῶν πυλῶν? ἔσω[πυλῶν]? H | 3 τοξοτῶν libri | 4 δυοῖν ἄλλοιν H: δύο ἄλλων | καὶ [τοῦ] H | ἑρμηνέως libri | 5 τοῖς libri | ἀμφὶ H: ἀμφὶ τὸν | ὅπως* | συνέκειτο* | 6 μὲν ὢν ed. Vulc.: μὲν ceteri libri. συνέκειτο γὰρ τὸν μὲν σ. Suidas in u. συμβαλόντα, ut legisse uideatur ὅκως συνέκειτο. συνέκειτο γὰρ τὸν μὲν σημῆναι, | 7 ἰδόντες Herchero corruptum uidebatur | 8 ἐξεπήδεον? H ἐξεπιπήδων A | τοῖς γινομένοις libri | 10 uu. ὁ σὺν Νεάρχῳ absunt a cod. A, idque probatur Duebnero, non mihi | 11 δοῦναι H: διδόναι | 11 εἰ σώαν A ed. Vulc. ἂν L εἴσω ἂν ceteri libri | ἐθέλωσιν (ἐθέλων) libri: correxit Duebner | 12 ἠρνοῦντο libri; ἠρνεῦντο? H | 14 ἀμφὶ H: ἀμφὶ τὸν | 16 τοῦ articulum nescio an inuitus H reliquerit; quamquam in toto hoc emendationis genere calidius quam constantius mihi uidetur uersatus esse. u. p. 26, 19. 39, 19. 43, 8. 26. 46, 3. 6, 29. (7, 12). 11, 16. 31, 30. 44, 2. 11; 36, 18. 10, 31. 24, 10 cl. 12, 19—21. 6, 10. 10, 11. 16. 12, 10 | | 16 τότε δὲ δὴ libri (τ. δὲ ἤδη Bodl.): 'deleui δὲ. semel Arrianus in apodosi δὲ δὴ an. 5, 11, 4, ubi σὺ δὲ corrigendum uidetur. neque ferendum τότε δὲ c. 31, 5, ἐνταῦθα δὲ an. 6, 5, 7: utroque loco ex Arriani consuetudine rescribendum δή' H. u. Luc. Icarom. 31 | 17 ἀπαγαγεῖν H: ἀπάγειν | 18 διαφθείρειν L | 21 δεικνύουσιν* | 22 πολλὸν Duebner: πολλοὶ Vind. 89 Campb. ed. Trinc., πολὺ ceteri libri | ἐδείκνυσαν* | 23 καὶ γὰρ C Campb., H: καὶ γὰρ καὶ | 25 ὅσα ὄψῳ διαχρεόμενοι] u. Philol. 7 p. 454 | ὄντα libri | ἐπεδείκνυον*; u. l. 22 | 26 παρόντων libri |

ἀνηγάγοντο? H | 27 ἄκρῃ H: ἄκρην. ita dixit Arrianus in Indica ὁρμίζεσθαι πρός τινι quinquies decies, similiter minimum nouiens, praeterea ὁρμίζεσθαι ἐπί τινι, ἔν τινι, ἔς τι, κατὰ ποταμόν (p. 27, 14. 23. 42, 21) (H) | 27 ἡλίου* 'Soli' Vulcanius | 29. p. 37, 10 ἐνθένδε δὲ L: u. Philol. 7 p. 29 282 ‖ p. **37**, 1 'κόψαντες? κατακόψαντες cl. p. 37, 15? at u. Strab. p. 723 (3 p. 239, 19 Kr.) et Lydus in Matthaei Med. p. 191, 6 τοὺς φλοιοὺς ἀφανήνας καὶ κόψας' H. | 2 ἐσιτεῦντο? | ἐπελελοίπει V ἀπελελοίπει A ἐπιλελοίπει ceteri libri | 3 ὑπὸ τοῦ λιμοῦ L | ἔπλεον libri | 5 ἐς [τὴν] γῆν? H | 8 ὡς] ἐς H | 9 ἐνταῦθα* | 10 βραχεῖαι libri | 11 *Τροῖσιν* quare mutari H noluerit ignoro; in commentariis litteram α supra ρ positam rursus deleuit. scribendum erat ex librorum fide *Ταοῖσιν*. exhibent autem ταοισιν V ταοῖσιν ABCD τάοισιν Vind. 89 M ceterique libri plerique, ταναοῖσιν L (non τροῖσιν), 'in Taios' B. Facius in uersione (in margine 'ἐν τροῖσιν habet exemplar Graecum' i. e. ut uidetur ed. Trinc.): ἐν *Τροῖσιν* edd. Trinc. Vulc. | μικραὶ libri | 12 ἐνῆσαν? H | 13 οἰκία Duebner: οἰκεῖα libri; u. p. 38, 21. 26. 39, 26. τὰ οἰκεῖα de domo nusquam dixit Arrianus (H) | 14 βαλάνοις libri | ὅσαι] αἳ H | 15 ἐγκατελήφθησαν H: ἐγκατελείφθησαν | ἀπὸ τούτων libri: aut ἀπὸ aut τὰ κρέα delenda esse censebat H; τουτέων idem cum Duebnero | 16 τριακοσίους libri | 17 καθορμίζονται libri | 18 ἔνθεν δὲ* | τε] u. p. 37, 3 | 19 ἐλινύσαντες? H cl. p. 47, 3. u. Ellendt. ad an. 2 p. 124 | ἔπλεον libri | 20 ἐκπεριέπλωσαν? H | 23 ἀνέχουσα] ad p. 33, 27 | 24 παράπλου* | 25 χώρης ὀλίγῳ πλεῦνες σταδίους μύριοι (πλεῦνες AV Vind. 89 alii ed. Vulc. πλέονες LM aliique plurimi, πλέον B; στάδιοι C supra uersum, ed. Vulc.) libri: 'scripsi στάδιοι ὀλίγῳ πλεῦνες ἢ μύριοι, uerborum conlocationem mutari iubentibus his locis: c. 37, 2. 38, 1. 39, 6. 40, 1, 42, 4; similiter c. 26, 2 extr. coll. 37, 10. 38, 6' H | οὗτοι οἳ VL: οὗτοι δὲ οἳ ceteri | σιτεῦνται? H | 26 κατότι (καθότι)* | 29 πολ(λ)ὺ libri | 30 δὲ καὶ L: δὲ ceteri libri | 31 πολλὰ] μεγάλα? E ‖ p. **38**, 2 ante u. ἵνα deleuit H illa καὶ γῆ (ἡ γῆ H) ὑπολειφθῇ | 3 πολὺ libri | 5 [αὐτῶν]? H. u. p. 37, 31. 38, 24 s. | 6 τούτοις libri | 6 σιτεῦνται? | 7 ὅπως libri | de forma ἀνειρύουσιν dubitabat H | 8 αὐτῶν om. L, H | 9 ὑπὸ ἡλίῳ—] u. Herodot. 4, 172, 1 | ἀφαναυθῶσι* | 10 καταλεῦντες H: καταλοῦντες (κατατλοῦντες L) libri Arrianei. 'καταλέοντες Hecataeus, καταλοῶντες Hemsterhusius anecd. p. 218 male' H | ἄλευρα] u. p. 36, 22 | ποιεῦνται? ποιέουσι? H. u. p. 37, 30. 38, 21. 26. 25 | 12 σιτέεται H: σιτέονται | 13 ἐρήμη H: ἔρημος | θηρεύουσι] u. p. 15, 7* | 14 ὄστρεα ed. Vulc.: ὄστρια ceteri libri | τὰ articulum ante u. κογχύλια expunxit H | 15 quaedam excidisse primus uidit Schmieder (idem proposuit ἀπὸ θύννων) | 18 καὶ adiecit H | ἀπὸ [τῶν]? E | 19 ποιέεται M m. rec. in margine, Vulcanius de coniectura sua (u. praef. p. X extr.), H:

πεποίηται ceteri | 20 [καὶ τούτῳ—ἰχθύας] E; p. 38, 23s. 36, 24; τούτῳ] τῷ σίτῳ? τῷ ἀλεύρῳ? τοῖσιν ἄρτοισιν ut p. 36, 24? H; χρῶνται libri | [ὁ—ἰχθύες]? H | 21 αὐτοῖσιν εἰσὶν ἰχθύες L: αὐτοῖσιν εἰσὶν οἱ ἰχθύες ceteri libri praeter ed. Vulc., in qua est αὐτοῖσιν οἱ ἰχθύες | 21. 25 ποιέονται (ποιεῦνται?) H: πεποίηνται | 23 ὀστᾶ libri | 25 inter uu. αὐτῶν et ποιέονται H deleuit uu. ἁλίσκεται ἀπὸ τούτων. u. p. 39, 25ss. idem H olim καὶ τὰ ὀστέα ὅσα πλατέα αὐτῶν ἁλίσκεται, θύρας ἀπὸ οτύτων ποιέονται, postea autem κ. θ. τὰ ὀ. ὅ. πλ. αὐτῶν εὑρίσκεται [ἀπὸ τούτων] ποιέονται | 25 πολλοῖσι A ed. Vulc.: πολλοῖς ceteri | 26 ἀκανθῶν libri | 29 πολλῷ AL: πολλὸν C πολὺ ceteri | 29 εἴσω* | 30 ὁπότε et παρέπλεον libri | κνιζων V κνιζῶν A | 31 post u. ὕδωρ H deleuit uu. ἄνω ἀναφυσώμενον (ἄνω om. L, ante u. ὕδωρ conlocat A) cl. p. 39, 3 || p. **39,** 1 ἀπ' ὅτου τοῦτο τὸ H (ἀπ' ὅτου τὸ E, ἀπὸ τοῦ τὸ Vulcanius apud Gronouium, ἀπὸ τοῦ τοῦτο π. Gronouius ἀπὸ τοῦ (τέο?) τοῦτο τὸ π. Geierum secutus Duebner, ut est in margine codicis C): ἀπό του τὸ VLM ἀπὸ τούτου τὸ A ceterique libri | 2 ὑποκρίνασθαι V ut uidetur — nam litterae paene euanuerunt —, edd. Trinc. Vulc. Gron.: ἀποκρ. ALM ceterique | κήτεα H: κήτεα ταῦτα libri; u. p. 45, 4 | 4 καὶ τοῖσι(ν) ναύτῃσι M Vind. 89 alii multi, edd. Trinc. Vulc.; quatenus licet ueteris scripturae uestigia rimari etiam V m. pr. (ac de uu. καὶ τοῖσι constat: ex insequenti uocabulo librarii recentioris socordia fecit καίτησιν); καί τισιν αὐτῇσιν A καὶ τοῖσιν (praetermissa uoce ναύτῃσιν) L | χερῶν? H | 5 ἐρετμὰ edd. Trinc. Vulc. et fortasse ita m. pr. scriptum fuit in V: nunc in V m. rec. exstat idem quod in AL ἐρέτιμα; ἀρέτιμα Vind. 89 aliique; alii longius etiam discedunt, uelut in M est ἐρίματα | ἐκπεσεῖν] u. p. 19, 25 | παρακαλεῖν libri | 6 παραπλέων libri | ἐγίνετο ed. Vulc., H: ἐγένετο | 7 ἐπὶ ναυμαχίῃ AV: ἐπὶ ναυμαχίην(-αν) ceteri | 8 τῷ ὀρθίῳ (sc. τῆς σάλπιγγος) H: τῷ ῥοθίῳ. u. p. 39, 12ss.; an. 2, 20, 8. 6, 3, 3; Pollux on. 4, 85. Eur. Heracl. 330. Troad. 1266 | 9 σὺν H: ξὺν AVL Marc. ὀξὺν Vind. 89 D unus e Flor., ὀξεῖαν MBC Campb. alii edd. Trinc. Vulc. | εἰρεσίην AM edd. Trinc. Vulc.: εἰρεσίαν VL ceteri | 10 ἀναθαρσήσαντας A, L m. pr. supra uersum, ed. Vulc.: ἀναθαρσήσαντες ceteri | πλέειν libri | ξυνθήματος* | 11 ἐνταῦθα* | 12 u. Il. *Λ* 462 | 13 τὸν ἀπὸ H: ἀπὸ; quamquam cf. an. 6, 3, 3 in. | 14 ὀρεύμενα H: ὀρώμενα | 15 [ἤδη]? H | βυσσὸν Duebner: βυθὸν. u. p. 7, 27 | 17 [ἀναδύντα]? H | 18 ἐπὶ μέγα] u. an. 3, 3, 4 | κρότους A, M m. rec. in margine, ed. Vulc.: κρότῳ ceteri | σωτηρίᾳ libri | 19 αἶνον] cf. p. 35, 17 | τὸν *N*.] adi p. 36, 16 | 20 τούτων τῶν κητέων μετεξέτερα H; u. tamen p. 17, 1 | 21 πολλαχῇ? H | 22 βράχεσιν libri | ἐχόμενα] u. p. 47, 25s. | 24 δὴ κατασηπόμενα L: δὴ καὶ τὰ σηπόμενα AD δηκαντα σηπόμενα V δὴ καὐτὰ σ. Vind. 89 ed. Vulc. δὴ αὐτὰ σ. MBC Campb. Trinc. | 25 χρῆσθαι libri | 26 ὧν AM cod. Steph. ων V ων Vind. 89 Campb.

ed. Trinc. οὖν L | 29 εἰς* | 30 μέγεθος* | 31 εὖτ' ἂν ed. 31
Vulc. | παρέπλεον libri | τὴν Ἰ. E: τῶν Ἰ. | 32 κεῖται libri; u. p. 13, 30 ‖ p. **40**, 1 ἐς om. L | 2 ταύτην δὲ L | 3 Νόσαλα] Σέληρα Philostr. Apoll. Tyan. 56 p. 123, 19 ed. 1870 (64, 19 ed. 1844) | 4 δὲ L δ' ἂν ceteri | προσχῇ libri | 5 ἀλλὰ λ.] cf. an. 1, 8, 1 | σφι AVL alii; u. p. 26, 24 | 6 Αἰγύπτιον? H | οὐ πρόσω? H | 8 πλοίου A Vind. 89 ed. Trinc. | δισχυρίζεσθαι edd. Vulc. Gron.; u. acta Erlang. 2 p. 505 s. | 9 εἰς* | 11 τοῖσιν ἀνθρώποισι H (sic enim scribendum, non τοῖς ἀνθρώποις): τοὺς ἀνθρώπους. u. an. 4, 19, 3. neque enim subiecti loco Arrianum dicturum fuisse τοὺς ἀνθρώπους sed τοὺς ἄνδρας, neque obiecti loco accusatiuum positurum non addita praepositione ἐς | παραπλέοντας libri | 13 ὀνομάζοντας* | ὅτεν? Duebner ὅτῳ ἄλλῳ? H | 14 δὴ H: δὲ | 15 πλεῦσαι libri | δὴ post u. κατασχεῖν sustulit H | ἀναγκάσαι? H | 17 ὑπὲρ τῆς νήσου? H, cf. p. 11, 18. an. 1, 26, 4. 6, 28, 2 | 18 λόγον ὑπὲρ τῆς νήσου ταύτης λεγόμενον libri: quae in medio sunt quatuor uocabula eiecit H | 18 οἰκῆσαι μὲν τὴν L; u. an. 6, 13, 5 | 20 πελάσειε H: πελάσειε τῇ νήσῳ | τούτῳ δὲ H: τούτῳ | 21 αὐτὸν ante u. ἐμβάλλειν habet ed. Vulc. | 23 αὐτὴν] μὲν L μιν Gronouius | 24 ὁμολογεῖν libri | μὲν ἐξοικισθήσεσθαι cod. Bodl. | 25 δεῖσθαι libri | πανθῆναι adiecit Duebner *adimeretur* B. Facius p. 382 δὲ ⟨ἐξοικισθῆναι⟩ οἱ C. Mueller Schmiederum secutus | 27 ἂν post u. οὕστινας expunxit H | 27 ἐπεποιήκει (.. κεε?) H: πεποίηκε(ν). u. p. 46, 31 | 29 εἰς* | 30 ἐπαινῶ libri | 31 καὶ τῆς σοφίης cod. Bodl. | 32 τε ἐὸν scripsi, τ' ἐὸν Duebner: τε ὂν (ὂν Vind. 89
alii ed. Trinc.) ‖ p. **41**, 1 ὄντας libri | 3 δὲ inseruit H | 32
τὸ ἄνω] u. p. 39, 3; τὰ ἄνω? H | 4 ἔνθα H: ἔνθεν | τὰ πολλὰ κακὰ] u. p. 95, 31. 42, 24 | 6 ἀπήγηται] ad p. 33, 14 s. | 8 ἐνταῦθα* | ἱδρύσαντο L | 10 τρηχείη (τραχείη L) libri | οὐκέτι ὡσαύτως H: ὡσαύτως οὐκέτι. ‘u. Ind. 3, 4. 40, 9. an. 6, 5, 3. 7, 6, 2 coll. 5, 27, 6’ H | 12 post u. ἄρκτον legebatur οὕτω itemque lin. 13 ante uu. ἡ Καρμανίη: sustulit H; cf. Philol. 7, 284 | 14 Ὠρειτῶν libri | 15 εὔυδρος H: ἔνυδρος libri. u. p. 55, 10 | Βαδειχώρῳ solae edd. Trinc. Vulc. | 16 οἰκουμένῳ libri | 17 πεφυκότα inter uu. ἥμερα et ἔχοντι deleuit H | 18 σιτοφόρος ἦν H cl. p. 47, 12 | ἐνθενδε V ἔνθεν δὲ ceteri* | 20 κατορέουσιν E: καθορῶσιν | ἐξανέχουσαν dicitur L habere, habet hic ἀνέχουσαν, infra lin. 27 ἐξανέχουσαν: u. p. 3, 8. 17. 33, 23 s. 34, 16. 37, 23. 41, 23. 27 cl. 48, 5. 3, 9. an. 7, 20, 8 extr. cett.; Philol. 7 p. 294 extr. | 22 Ἀραβίης H: τῆς Ἀραβίης | 23 ἀνίσχουσαν libri: ‘hoc uerbo Arrianus de sole oriente ac de fontibus scaturientibus utitur: promuntorii eminentiam uoce ἀνέχειν significat. itaque ἀνέχουσαν restitui’ H | (ex cod. M Hercherus ad u. ἀνέχουσαν, ego ad u. ἀνίσχουσαν nihil adnotauimus discrepantiae) | 23 καλέεσθαι δὲ ed. Vulc. Blancard. Gron.: καλέεσθαι solum non addita particula δὲ cum

edd. Trinc. Gerbel. uersioque B. Facii, tum libri manu scripti omnes praebent, quibus et ego et Mueller usi sumus, etiam A. nolo tamen reticere Hercherum a suo exemplo, in quo δὲ illud exprimi curauerat, codicem Augustanum discedere non significauisse: ego contra numero librorum qui δὲ praetermittunt siglam M ascripsi | *Μακίδα* Salmasius | 24 *ἐνθεῦτεν*? H | post u. *τοιουτότροπα* in A adiciuntur *καὶ τὸ σένε*: u. C. Muellerum ad p. 354, 1 | 25 *ἀγειvέεσθαι* libri praeter A, ut uidetur | 27 *ἀφεώρων* LC ed. Vulc. *ἐφεώρων* ceteri libri: *ἀπεώρων* Duebner (u. p. 35, 22) *κατεώρων*? H cl. p. 41, 20. 30 | 27 uide quae adnotantur ad lin. 20 | 28 *δοκεῖ* libri | *ἐδόκεε(ν)* libri | 28 *εἴσω** | *ἀναχεῖται* libri | 29 *εἰκὸς** | 30 *ἔχοντας*? H. at u. p. 41, 12 | 31 *πλέειν* libri | *ἐλαστρεύοντας** | 32 *ἀποκρίνεται* L aliique ‖ p. **42**, 1 *εἶναι* om. edd. Trinc. Vulc. Gron. | *ἐπ' ὅτῳ*] u. an. 7, 20, 9 extr. | 5 *παράπλουν** | 6 *ἐπέχοι* cod. Steph.; prorsus falsa refert C. Mueller | 7 *εἴ τις*] cf. an. 7, 20, 10 | 10 *παράπλῳ** | 11 *ἐπεὶ* H: *ὅτι* | *μεσημβρίην** |
33 *ἀνέχει** | *ἐρήμῃ* H: *ἐρήμῳ* | 13 *σῶσαι* posuerat H | 19 *ὄνομα* (*ὀνόματι* VL Vind. 89 Campb. ed. Trinc.) libri | 20 *πλώσαντες* A ed. Vulc.: *πλεύσαντες* ceteri | 21 *κατὰ τὸν ποταμὸν* AMBD Campb. edd. Trinc. Vulc. | 22 *δαψιλέα* H (cl. Wesselingi ad Diod. 5, 13 adn.): *φίλια* libri. cogitauit etiam de uu. *δαψίλεια* et *παμφορία*. *ἀφειδέα*? E | 23 *τὰ ταύτῃ* H: *ταύτῃ* | *οὐ πεφύκεσαν** | *ἐνταῦθα** | 25 *ἐπαύοντο* A *ἀνεπαύσαντο* L | 26 *τῇ Ἰ.* E: *τῶν Ἰ.* | 27 *ὅπως* libri | 29 *ἀπὸ τῆς θ.*? H cl. p. 43, 10. u. p. 33, 21 | 30 *ἀπὸ τῆς στρατιῆς*? H; u. p. 43, 5. an. 1, 19, 9 cl. p. 48, 30 | 31 *ἐνταῦθα** | *φορῶν* libri ‖ p. **43**, 4 *ἐπειρωτέον*? H | *ὁπόθεν* libri | 5 *ὧν* libri; *ἕοι*? | 6 *πρόσω*? H | 5 *τοῦ*] ad p. 36, 16 | 8 *τε καὶ κροτέοντες* om. ed. Trinc. et 'scripti' Blancardiani | *τὸν*] ad lin. 26 | 11 *ὕπατον* A | 13. 23 *ὅπως* libri | 13 *πρὸς τὸν β.* cod. Bodl., H: *πρὸς β.* | 14 *ἀπῆλθεν* H (M?): *ἀπῆλθον* libri plurimi *ἀνῆλθεν* B | 15 *αὐτῶν* libri | *πλοῦν* libri | *ἐπεπονήκεσαν* M, H: *πεπονήκεσαν* | 16 *ὑπολείπειν*? H | 18 *διπλοῦν* libri; u. Merzdorf. de dialecto Herodotea p. 217 | *τῷ* H: *ἐπὶ τῷ* | 19
34 *βαθείην* libri | 22 *ὁ Ν.* libri: articulum H expunxit | 23 u. adn. l. 13 | 24 *ἀγαθὸν* post uu. *ἐξ Ἀλεξάνδρου* conlocatur in A ed. Vulc., ante eadem in ceteris libris | 25 *ἂν ἔγνω* libri (*ἀνέγνω* ed. Vulc.): correxit H | *οἱ* AVL: omittunt libri plerique | 26 *τὸν Νέαρχον* H: *τοῦ Νεάρχου*. ceterum articulus et hic et lin. 8 secundum Hercheri rationes eiciendus erat: de qua re uide quae ad p. 36, 16. 44, 11 disputantur | 27 *ἀφίξεται* libri *ἀπίξονται*? H | *τὴν τοῦ* H: *τοῦ* L *τὴν* ceteri libri | libri aut eam siglam habent qua et *ἕως* et *ἕος* significatur, aut *βασιλέως* | 28 *οὕτω δή τι τὴν* A an *οὕτω δή τοι τὴν*? u. Philol. 7 p. 454 extr. sq. cl. Meinekii Vind. Strab. p. 16 adn. | 30 *ἀλλὰ* om. L | 31 *εἰκὸς** | 32 *ξυντιθέντι** | [*αὐτῷ*]? H ‖ p. **44**, 1 *ἀπηγγελμένα* H: *ἐπηγγελμένα*. u. p. 43, 28 | *ἐφαί-*

νοντο L | 2 *ὡς* om. L | 2 *τοῦ N.*] ad p. 44, 11. 43, 26 | *ὡς* om. L | 3 s. *καὶ—ἐλθόντες* exhibent AV, omittunt ceteri praeter cod. L, in quo est *προελθόντες κενοὶ ἐπανήεσαν οὐδενὶ ἐγκύρσαντες, οἱ δὲ πορρωτέρω ἐλθόντες κ. δ.* | 4 *καὶ* AV: om. L | *προσωτέρω?* H | 5 *ἀμφὶ N.* H: *ἀμφὶ τὸν N.* | 6 *ἐνταῦθα** | 7 *κενά οἱ ἀ.* L | *ἀπαγγείλαντα* unus e codd. Florentinis, EH | 9 *ὄψει* libri | 10 *δη* M | 11 *τοῦ* om. L; H tamen et hic et lin. 2 articulum se seruaturum fuisse plane significauerat | 12 *αὐτῶν* libri: uitium animaduertit Schmieder, sustulit H | *καὶ ἀπήνας δὲ* om. L; de particulis *τε .. καὶ—δὲ* disseruit H in Philol. 7 p. 459 | 13 *αὐτῷ τε τῷ* edd. Vulc. Gron., ut uidetur de Vulcanii coniectura, *αὐτῷ τε καὶ* C Campb. | *καὶ Ἀρχίῃ* H: *καὶ τῷ Ἀρχίῃ* | 14 post u. *αὐτοῖσι* H deleuit hoc enuntiatum *καὶ* (ita A solus: ceteri libri *καὶ* omittunt, magna ex parte u. *αὐτοῖσι* litteram paragogicam *ν* subicientes) *μετὰ τοσούτων γὰρ ἀνήει* (*ἐπανήεσαν?* H) | 15 *οὔτε Ἀρχίην* A, H: *οὔτε τὸν Ἀ.* ceteri | *οὔτω τι* ed. Trinc., H: *οὔτω τοι* libri. u. Philol. 7 p. 455 | 16 *κομόωντες—*] u. p. 45, 12; Bredouium p. 385 s. f. Merzdorf. p. 192. Jacobs. ad Ael. de n. a. 2 p. 470 | 18 *ἐρομένοις γὰρ αὐτοῖς* libri; *εἰρομένοισι?* H et similiter lin. 27. 28 | *ἀλλὰ .. γε* particulis post parenthesin usus est Arrianus an. 4, 8, 2; cf. p. 43, 30 | 19 de u. *ἵναπερ* dubitauit H cl. p. 47, 29 | 19 *ὑποκρινάμενοι* AV Vind. 89 edd. Trinc. Vulc.: *ἀποκρινάμενοι* LM ceteri; similiter lin. 29 | 22 *ἐρημίης* A ed. Vulc.: *ἐρημίας* | 23 *ἢ* ante uu. *ὅτι μὴ* deleuit Raphelius | 24 *γινώσκουσιν* ut uidetur AL: *γιγνώσκουσιν* VM ceteri | 25 *τίθεμαι?* H | *ὥστε* H: *ὡς* | 26 *φράσωμεν ὦν* ed. Vulc. sola | *εἶμεν* libri; u. Bredou. p. 404 | *καὶ αὐτοὺς* H: *καὶ τοὺς* | 27 *καθ' ὅτι, καθότι** | 27 *ταύτην* L: *ταύτῃ* ceteri | *Νεάρχῳ* H: *τῷ Νεάρχῳ* | 28 *ὅποι* libri | 30 *οὗτος—*] u. p. 46, 4. an. 4, 8, 9; *οὗτός τοι?* E | *εἰμι* om. L; de dicendi genere uide Gronouii commentarium p. 350 (apud Schmiederum p. 185) | 31 *Ἀρχίης* A ed. Vulc.: *Ἀρχίας* | *ἀλλ'* libri || p. **45**, 1 *ἀναλαβόντες δὲ* L *ἀναλαβόντες* AV Marc. Vind. 89 Campb. D, Flor. tres, ed. Trinc. *καὶ ἀναλαβόντες* MBC *ἀναλαβόντες ὦν* ed. Vulc. | 2 *τούτων* om. L, delebat H | *ἐθελήσαντες*] *ἐξωλήσαντες* L, *ἐεξωλ.* Vm. rec.: quid prima manu scriptum fuerit eruere non potui | 6 *ἀποκρίνασθαι* LM aliique deteriores | *τοῦτο ὦν ἐ.* ed. Vulc. | *ὁ Ἀλ.* LM alii | 8. 9 *τοῦ* articulum ante nomina Nearchi et Archiae expunxit H | 9 *Ἀρχίου* libri | *ἐλύπει* libri | 10 *πάντα* H: *ταῦτα πάντα* L *πάντα ταῦτα* ceteri libri. u. p. 25, 15. (idem H olim coniecerat scribendum esse *οὔπω πᾶν εἴρητο ἔπος* cl. Od. *π* 11) | 11 *καὶ ὁ N. τε καὶ ὁ Ἀ.* libri: articulos sustulit H | 11 *μόλις* L, H: *μόγις*; u. p. 47, 3 | 12 *ἀνέγνω?* H | 12 *τε*] *δὲ* Schmieder, recte, opinor: H dubitabat | 13 *καθεώρα* libri; quod u. non esse mutandum in *ἑώρα* cum aliis locis docemur tum p. 46, 2 s. | *ταύτῃ καὶ μᾶλλόν τι* aliquando H; u. p. 26, 17. 34, 22. an. 1, 4, 1 | 15 *δεξιὴν* A ed. Vulc.: *δεξιὰν* |

Νεάρχῳ H: *τῷ Νεάρχῳ* | 16 *μόνον* libri | 16 *αὐτὸν* post u. *μοῦνον* deleuit H | *τῶν* ante u. *ὑπασπιστῶν* (sic enim habent libri) om. L | 17 *πολλὸν χρόνον* A: *πολλὸν ἐπὶ χρόνον* | 18 *σύγε ἡμῖν ὅτι* A: *ὅτι σύγε ἡμῖν* ceteri libri | *σῶς* ed. Vulc. | 19 de u. *ἀπάσῃ* dubitauit H | 20 *ποίῳ* M Campb. ed. Trinc. | 22 *σῶες* L | *αὐτάγγελοι* H: *αὐτοὶ ἄγγελοι* L *οὗτοι ἄγγελοι* ceteri | 23 *σωτηρίης* A ed. Vulc.: *σωτηρίας* | *ἔτι ὧν μᾶλλον* ed. Vulc. | 24 *καθότι** | 25 *ὅπου* libri | *ἐπανηρώτα* MBC edd. Trinc. Vulc. *ἀνειρώτεε*? H | 28 *τὸν Ἑλλήνων* AV (*τὸν* ex *τῶν* fecit Vm. pr. ipsa): *τῶν Ἑ.* L M ceteri | *τὸν Λ.* AV edd. Trinc. (*τῶν ἄμμωνα τὸν, λιβύων* Tr.) Vulc.: *τῶν Λ.* L (sed factum ex *τὸν* m. pr.) M ceteri | *ἐπόμνυσιν* Duebner: *ἐπομνύειν* | 29 *μὲν* Baehr: *μὴν* | *μεζόνως* H: *μεῖζον ὡς* | 30 *κεκτημένος* L ed. Trinc. | *ἔχει* H: *ἔρχεται καὶ γὰρ τὸ* L: *καὶ γὰρ καὶ τὸ* ceteri libri | 31 *τὸ ἐπὶ* H: *ἐπὶ*
36 *τῇ* om. MC | *ἂν γενέσθαι*? E ‖ p. **46,** 1 *συνειλήφεε* H | 2 *παρόντα* libri; om. L | 3 *τὸν*] u. p. 43, 26 | 3 *αὐτοῦ* AL | *γόνατα** | 5 *ὅπως* libri | *διάκειμαι*] nihil mutatum uoluit H | 6 *δεῖται* libri | 6 *ἀφεῖναι* et 7 *ἀφίεται** | 9 *θεοὶ θαλάσσιοι* ed. Vulc.; cf. p. 27, 1. Philol. 7 p. 464 | 11 *ἐν πρώτοισιν* AVL: *ἐν πρώτοις*. u. an. 3, 22, 4. 4, 21, 7 | *ταινίῃσι*—] u. p. 53, 19. an. 6, 13, 3 | 14 *ἐθέλω* A: *θέλω* ceteri | *οὔτοὖν* (*οὔτ' οὖν*)*; *οὔτ' ἀνακινδυνεύειν* Geier, quem perperam secuti sunt Duebner et C. Mueller; u. Philol. 7 p. 293 s. (cum adn. 19) | *οὔτ' οὖν ταλ.* ed. Vulc. | 17 *μέντοι** | 19 *ἐθέλεις* A (et BC teste Muellero): *ἐθέλοιο* L *ἐθέλοις* VM ceteri | 20 *στρατοῦ*] u. p. 41, 7. an. 1, 18, 4; *στόλον* Gronouius et olim H | 20 *ἔστέ* (*ἕς τέ, ἔστέ*) *σοι* libri: *ἂν* adiecit H | 22 post uu. *χαλεπά τε* H deleuit *αὐτοῦ* | 23 *κλέους** | *ἐχόμενα ἑτοίμου* A: *ἑτοίμου ἐχόμενα* ceteri | 24 *ἀφαιρεθέντα* libri | *χέρας*? | 25 *παύει* H: *παύει αὐτὸν* | *προσωμολόγει* libri | 26 *ἀποπέμπει*? H; at u. l. 28. an. 1, 25, 3 *καταπέμπει ἐπὶ θάλασσαν*. 3, 16, 9; 2, 2, 1 | 27 *ὡς* om. Vind. 89 Bodl. Campb. ed. Trinc. | *φιλίας* libri | 30 *ὅτι* H: *ὅτι καὶ* | 31 *αὐτοῖσι τετελευτήκει** (*ἐτετελευτήκεε*? H); de re u. Carolum Fuhr in Symbolis Crecelianis Elberfeldae a. 1881 editis p. 35 disputantem | 32 *καθεστηκὼς* libri ‖ p. **47,** 1 *δὶς ὦν* H: *καὶ δὶς ὦν* (*ὤν, ὧν, οὖν*) | *τῇ* errore omittunt edd. Gron. Schmieder., Krüger ad Arr. an. 2 p. 21 ed. lat. | 2 *χέρας*? | 3 *ἤισαν*? H | *οὕτως* A ed. Vulc.: *οὕτω* |
37 4 *ἐσώθησαν* L | *ἐνταῦθα** | 5 *ποιεῖ* libri | 6 *πεποίητο** | 7 *δὲ* AM ed. Vulc.: *δὴ* VL Vind. 89 alii | *τραχείην** | 8 *οἰκουμένῃ* libri | 10 *Ὄργανα* A, M ut uidetur, ed. Trinc.: *Ὀργάνα* ceteri libri Arrianei, ut codd. Ptolemaei (teste Muellero p. 358, 16) | 11 *ὡρμήθησαν**; u. Philol. 7 p. 280 m. | *ἐν*] *ἐπ'* A | 12 *ἦν*, quam uocem libri habent post uu. *τὸ δὲ μῆκος*, ante illa atque post u. *σιτοφόρος* conlocauit H; nam 'uerissime monet Duebner *ἦν* in hac phrasi parum Arrianeum esse' H | 14 *μαζόνης* ed. Trinc.; cf. Strab. 16, 3, 7 | 14 *συνέπλωεν* Duebner: *συνέπλεον* A *συνέπλει* ceteri | 16 *πρώτως* L

πρώτος V m. rec. πρώτον ut uidetur V m. pr. non minus quam ceteri libri; u. Philol. 7 p. 294 m. | 17 ὄνομα libri | Ἐρύθρας cum aliis dicitur tum Straboni 16, 3, 5. 4, 20 et Philostr. V. Ap. 3, 35, 2. 50 extr. (1 p. 112, 28ss. 121, 30 K.), Ἔρυθρος Hdn. Et. M.; u. C. Muellerum Geogr. Gr. min. I p. 111s. | ἀπ' ὅτου ed. Vulc. ἀπότου V ἀπότου A ἀπὸ τούτου L ἀφ' ὅτυυ ceteri; ἀπ' ὅτευ? H | 18 εἶναι. H: εἶναι, Ἐρυθρὴν καλέεσθαι. libri; saltem ἦν δὴ uel καὶ ante Ἐρυθρὴν supplendum uel scribendum esse ἣν Ἐρυθρὴν καλέεσθαι ἐποίεε H aliquando censebat; cf. p. 10, 19 | 18 uu. quae illud ἐνθένδε excipiebant ἐκ τῆς νήσου deleuit H | 19. 32 ἔπλεον libri | αὐτῆς post u. νήσου eiecit H; u. p. 48, 17 adn. (olim seruatis uu. ἐκ τῆς νήσου lin. 18s. hoc loco legebat καὶ αὐτῆς [τῆς νήσου] παραπλώσαντες) | 20 διηκοσίους A ed. Vulc.: διακοσίους | 21 κατορέουσιν E: καθορῶσιν libri, ἀπορῶσιν H | 23 ναυσὶ ἄβατος Bodl. | 24 οὔτῳ τι V Vind. 89 B ed. Vulc. οὔπώ τι A, οὔτω τοι ex L ego οὔτω τι Mendelssohnius uterque dubitans quemadmodum legi oporteat adnotauimus, οὔτω τὶς ed. Trinc. οὔτω τοι M et alii | 25 ἐν ξηρῷ? u. p. 50, 14; 39, 22. an. 6, 22, 6 cl. 19, 2 (H) | 26 ἐνεσχέθησαν? H | 27 διαπεσώθησαν libri praeter ed. Vulc., in qua est διεσώθησαν. 'haec uox ex hoc uno loco in Thesaurum relata uehementer uereor ne librariorum libidini debeatur. nimirum restituendum uidetur uerbum compositum cuius frequentissimus apud Arrianum usus est ἀπεσώθησαν. διὰ autem ex uerbo διεκπλώουσι repetitum arbitror' H. etiam u. διασῴζεσθαι crebro usurpauit Arrianus (an. 1, 5, 11 cett.) | 29 στόλος ἦν? H | 31 τριηκοσίους A ed. Vulc.: τριακοσίους | 32 ἐντεῦθεν (ἐνταῦθα M)* | u. lin. 19 | ἀριστερᾷ* ‖ p. 48, 1 ὄνομα libri | πύλωνα MBC | 2 ὁρμίζον V ὁρμίζοντο A | πρὸς σισιδώνη L προσιδωδώνη V Vind. 89 D πρὸς (πρὸ Bodl.) σιδωδώνη Bodl. ed. Vulc. πρὸς δωδώνη A M alii πρὸς σιδώνη Florentini duo | 3 γὰρ om. Vind. 89 | 4 [ὅτι—νέμονται]? H | πονηρὰν libri | εἰσὶν? H | 6 τριηκοσίους A ed. Vulc.: τριακοσίους | 7 ἔνθεν* | 8 ἱρὴ A ed. Vulc.: ἱερὴ | Ἑρμέω L, H: Ἕρμεω | 9 τριηκόσιοι A ed. Vulc.: τριακόσιοι | ἀφίεται libri; u. Philol. 7 p. 453 s. f. | 10 Ἑρμῇ (Ἑρμεῖ Vind. 89 ed. Trinc.)* | 10 utrumque articulum τῷ et τῇ H intactum reliquerat | 14 Καρμανίων H cl. an. 6, 28, 1: Καρμανίην | 15 στάδια 38 τρισχίλια καὶ ἑπτακόσια L; u. Philol. 7 p. 294, 22 | 16 ὅμοροι* | 17 post u. ἄραντες H haec deleuit ἐκ τῆς νήσου τῆς ἱρῆς cl. p. 47, 19 | 18 ἔπλεον libri | 19 post u. χῶρον excidisse οἰκεόμενον (p. 41, 16. 49, 20 cl. 4) uel εὔορμον uel tale quid suspicatur E; cf. p. 32, 17. 42, 22 | 19 πρὸς] πρὸ ed. Vulc. ὑπὸ? H | λειμῶνες διονύσου cod. Steph. | ἐρήμου L | 20 κέκανδρος L | 21 στάδια τετρακόσια L et codicis V manus recens (m. pr. hic quoque scripserat genus uirile); ad lin. 15 | τὴν] u. p. 51, 32 | 22 πλώσαντες A ed. Vulc.: πλεύσαντες | οἰκουμένην libri | 25 ἐνταῦθα* | ἐνθένδε δὲ L | 26. 27 οὔρεϊ

Baehr: ὄρει | 26 ὄνομα libri | 27 αὐτόθι E: αὐτοῦ | καὶ ἔνθεν] ad p. 49, 8 | 30 ἀπὸ τῆς θαλάσσης? H; cf. 33, 21, 34, 7; 43, 10; de praep. u. praeterea p. 34, 1 et 47, 21. 49, 30. 53, 4. 42, 30 cl. 43, 5 s. | 31 ἄραντες H: ἐπάραντες; u. p. 34, 24 | ἐντεῦθεν H (E suadebat ἐνθένδε): ἔνθεν ‖ p. **49**, 1 ὑπωρείῃ H: ὑπωρείην. u. p. 36, 27 | ταύτῃ] u. p. 29, 29. 27, 26. 42, 23. 54, 3. 25. 31. 58, 18. 59, 12. 87, 17. 92, 1. 94, 19; ἐν ταύτῃ H cl. p. 47, 11 | 3 Ἑλλάδι A: Ἑλλάδι γῇ ceteri | ἔνθεν*; u. p. 35, 1. 36, 29. 37, 18. 47, 18. 48, 17. 49, 3. 89, 3; 27, 24. 31, 4. 49, 19. 50, 6; 37, 7; 27, 22. 29, 1 cett. 48, 5 cett.; porro — ut praetermittam locos quales sunt p. 22, 10. 30, 14. 32, 22. 47, 9 similesque et ἔνθεν καὶ ἔνθεν p. 29, 4. 35, 6. 52, 1 — p. 41, 24; 16, 7. 39, 18. 52, 26 (unde i. e. ob eam rem); καὶ ἔνθεν p. 48, 27. 49, 8. 95, 7. 96, 21. 97, 26. 29. 100, 4. 6. 12. 15. 19. 23; 29, 26. 95, 19. 99, 9. 100, 4. 102, 25; ἔνθεν γὰρ p. 93, 30; πέντε δὲ καὶ δέκα ἐνθένδε p. 95, 20 cl. adn. ad p. 48, 31; ἐνθένδε δὲ omnino uidetur Arrianus non dixisse: u. Philol. 7 p. 282 | 4 παραπλέουσι libri | μάλιστα ἐς AVL: μάλιστα ceteri | 5 οἰκουμένην libri | ποταμοῦ χειμαρρόου H: τοῦ ποταμοῦ τοῦ χειμάρρου | ὄνομα* | δὲ οἱ ed. Vulc., H: δὲ ceteri libri. ʻdatiuum desiderari ex eis apparet quae congessi Philol. 7 p. 294. quamquam in medio relinquendum, utrum οἱ exciderit an αὐτῷ. interea illud ut lenissimum inserui' H. datiuus omittitur an. 6, 16, 1 ὄνομα δὲ ἦν Ὀξυκανός. ἦν ubicunque additur, post u. οὔνομα conlocatur (p. 27, 16. 22. 31, 6. 34, 9. 18. 49, 10. an. 4, 28, 5. 6, 16, 1. 4 cl. 1, 2, 3; ᾗ οὔνομα ἦν Ἡράτεμις p. 49, 22 cl. p. 34, 1); οὔνομα δὲ αὐτῷ Ἐρύθρην εἶναι p. 47, 17; Σίλαν μὲν εἶναί οἱ οὔνομα p. 7, 21 cl. 52, 32. solet tamen de more Arriani in hac dicendi formula omitti uerbum quod dicitur substantiuum: uide praeter eum locum, quem modo attuli p. 34, 1, illa: p. 28, 12. 27. 42, 19. 48, 26; 32, 17. 50, 10. 51, 31. 94, 5; 36. 28. 48, 20. 49, 26; 48, 1. 49, 5. 50, 16. 52, 19; cl. 34, 20. 49, 24. 100, 17 | 6 ἐνταῦθα* | 7 ἔσπλους* | 8. 12 βραχέα A ed. Trinc.: βράχεα (βράγχεα, βράγχια) ceteri libri | 9 [αὖ]? H | 10 ἐς om. edd. Trinc. Vulc. Gron. | 10 ὄνομα libri | 11 ἀλλ' οὐδὲ H: οὐδὲ | 12 ἦν H: ἦσαν | 13 ῥηχίῃ H: ῥηχία L ῥηχίαι ceteri; u. p. 50, 12 | 13. 15 ἐνταῦθα* | 14 πολὺν libri | ξυγκεκομισμένον (ξυγκεκοσμιμένον Vind. 89 ξυγκεκοσμημένον ed. Trinc., cd. Richelianus Blancardi)* | τοῦ βασιλέος E: βασιλέος AL ut uidetur, βασι-
39 λέως ceteri libri | 16 ναῦς libri | 17 πεπονήκεσαν* | 19 εἰς* | ἱεράτιν LM ἱεράτην C | [πόλιν]? H | ἀφίκοντο libri | 20 οἰκούμενον libri | 22. 24 ὄνομα libri | 22 ῥάτεμις A | 23 παραπλέουσιν libri | χειμάρρουν* | 24 πάδαγρον L Facius πάδαγγρον D | χερ(ρ)όνησος* | 25 κῆποί τε ἄλλοι πολλοὶ ἦσαν καὶ? H | 26 οὔνομα A: ὄνομα | 28. 30 διηκοσίους A ed. Vulc.: διακοσίους | 28 Τώκην Vind. 89 Bodl. ed. Trinc., Facius in margine (in uerbis ipsis † *in Taornum*) | τράνιδι A |

29 *ἐς τὰ ἄνω* edd. Gerbel. Vulc. | *τὰ* adiecit H | *Περσῶν* libri | *βασίλεια** | 31 *παράπλουν** | 32 *ἐς* VM: *εἰς* ceteri ‖ p. **50,** 1 *ναυτῶν* libri | 2 *πεντήκοντα*] *ἐννενήκοντα* 'libri' Blancardi Gandensis et Richelianus | 3 *οὕτω τοι* incertum an *τι* L; *οὕτω τε* Duebner; u. p. 44, 15 | *ὥστε* H: *ὡς* | 4 *ὄστρεα* A ed. Vulc.: *ὕστρεια* M *ὄστρια* ceteri | 5 *καθορᾶν** | 6 *καὶ τοὺς δελφῖνας τῶν ἐν τῇ ἔσω* (sic M, H *εἴσω* codices plerique *ἔ͂ω* A *ἑώᾳ* codex uetustus H. Stephani; cf. p. 50, 19. 53, 30) *θαλάσσῃ μέζονας* (ita A ed. Vulc.: *μείζονας* ceteri) libri: uerborum ordinem ex usu Arriani immutauit H | *ἐνθένδε* V, H: *ἔνθεν δὲ* ceteri | 7 *Ῥόγονιν* A *ῥώγωνιν* L *ῥώγονιν* (*ῥωγονὶν* M) ceteri libri | *χειμάρρουν** | 8 *παράπλουν** | 9 *διηκόσιοι* A ed. Vulc.: *διακόσιοι* | 10 *χειμάρρῳ** | 11 *ὄνομα* libri | *ἐνταῦθα** | 12 *βραχέα* A: *βράχεα* | 13 *ἀλλ' ὅτε* libri | *πλημμύρα* VL ceterique libri fere omnes exceptis codicibus AM | 14 *ἐπὶ ξηροῦ* H: *ἐπὶ ξηρῷ*. cf. p. 47, 25 et an. 6, 19, 1. 22, 6 | 15 *νῆες* et *τάξει* libri | *ἐπανῆλθε* H: *ἐπῆλθε* | 16 *ὄνομα* libri | 17 *Ὀροάτις* Geier secutus Strabonem Ptolomaeum Plinium Ammianum (u. C. Muellerum p. 364, 16): *ἄρις* AV *ἄρης* L *ἄροσις* M Vind. 89 BCD Campb. alii ed. Trinc. (Vulc.) *ἄροις* unus e Florentinis, *ἐπὶ ποταμῷ ἄροϊ, μεγίστῳ ποταμῶν* (ceteris uu. praetermissis) codex uetus H. Stephani | *μέγιστος δὲ* H: *μέγιστος* | 18 *παράπλῳ** | *ἐσβ.*? u. p. 5, 9 | 20 *ἀπὸ τούτου* cum scribere instituisset H, me monente ad postremum *ἀπὸ τοῦδε* uidetur praeoptasse, cl. p. 49, 29; 34, 22. (50, 28): *ἀπὸ τούτων* libri | 21 *ἄλλο* L: omittunt ceteri | *ἔθνος* AVM ceteri: *γένος* L | *κατύπερθε* A ed. Vulc.: *καθύπερθε(ν)* | 22 *καλοῦνται* libri | 23 *ἐν τῇ ἄλλῃ συγγραφῇ*] an. 3, 17, 1 ss. 7, 15, 3? cf. 30, 26. 25, 15 s. 41, 6; 23, 4. 28, 2. 33, 15: ut non sit scribendum *τῇ συγγραφῇ* | *συγγραφῇ* VM Vind. 89 alii ed. Trinc.: *ξυγγραφῇ* AL ed. Vulc. alii | *παράπλου* libri | 24 [*χώρης*]? H | *καὶ τρισχίλιοι* MBC | 25 [*γῆν*]? H; u. p. 52, 28 | *τριχῇ* Bodl.: *τριχᾶ* ceteri; u. p. 121, 16. an. 4, 21, 4 (cl. 24, 9). 5, 6, 2 | 26 *καὶ τὸ μὲν* M; *τὸ μὲν δὴ*? H | 27 *ψαμμῶδες* H: *ἀμμῶδες* | 28 *τὰ δὲ ἀπὸ τοῦδε ὡς* H (qui cum postea *τὸ δὲ* cl. p. 10, 3 praetulisset, denique pluralem numerum retinuit, u. p. 34, 22. 48, 13. 50, 20. 94, 8. 96, 3 cl. 46, 16): *τὸ δὲ ἐπιτελέως* libri plerique, in quibus AVL, *ἐπιτελείη* MBC; *τὸ δὲ ἐπὶ τῇδε* (uel *τῷδε*) *ὡς* C. Mueller | *ὡς ἐπ' ἄρκτον*? H; cf. p. 51, 5 | 29 *τῶν ὠρέων*] u. p. 25, 27 | 30 *χώραν* VL | 32 *παραδείσοις* libri ‖ p. **51,** 2 *ὁκόσῃσιν*? H | 3 *ἵπποισί*] *βουσί* L | 4 *ὑποζυγίοισι ἵπποισι* L | *πολλαχῇ εἶναι καί*? H | 5 *ἔτι ὡς πρὸς ἄρκτον*? H | 6 *νιφετώδεα εἶναι, ὥστε*? H improbans Geieri opinionem hic aliquanto plura excidisse suspicantis. mihi quidem error siue scriptoris siue librarii in eis maxime quae insequuntur uidetur subesse | 6 *πρέσβεις* libri | 8 *κατὰ τὴν ὁδὸν* H: *κατ' ὁδὸν* AVL Vind. 89 alii *καθ' ὁδὸν* M alii, edd. ueteres | 10 *Σουσίοις** | *οἱ Οὔξιοι* L (recepit primus Gronouius) |

11 *λέλεκται*] p. 50, 21. an. 3, 17, 1 | *Πέρσῃσι* M ed. Vulc.: *περσαισι* V *πέρσαισι* A *περσαίοις* L *πέρσεσι* Vind. 89 alii | 12 *Κησσαῖοι* A | 13 *πάντα ταῦτα* H: *ταῦτα πάντα*. u. p. 25. 15. 49, 12; an. 7, 11, 9 | 14 *αὐτοῖς* VL | 15 *πόληας* libri praeter A ed. Vulc. | *ἐπέκτισε*] u. Plut. mor. 328 B (ed. Did. 1 p. 402, 50) | 17 *δειμαίνοντες—*] u. an. 4, 17, 5 | *ἐργάσονται* H: *ἐργάσωνται* | *ἐνθένδε δὲ* L | 19 *ἀτρεκέα*? H; cf. Ellendt. ad an. 2 p. 357s. | *ἐκφράσαι* L, *φράσαι* ita habet scriptum V ut aliquid in uersus initio intercidisse certum sit, quid interciderit dignosci nequeat: *φράσαι* ceteri libri | 21 *γὰρ*] *τε γὰρ* editiones inde a Vulcaniana inuasit nescio quo iure | 22 *ἐπέχουσαν* AL *εἰσέχουσαν* M *ἐσέχουσαν* V ceterique | 23 *ταύτῃ* H: *ταύτην* | *ἐγκαθορμίζεσθαι* libri | *ὧν* A, Gronouius: *οὖν* L *ὧν* ceteri libri | 24 *γενέσθαι* Gronouius: *γίνεσθαι* | *πολὺ* libri | 26 *ὄυροισι* L *ὄροισι* ed. Vulc. *οὔρεσι* M | 26 *ἐμβαλέσθαι* H *ἐμβαλλέσθαι* L *ἐμβάλεσθαι* ed. Trinc.: *ἐμβάλλεσθαι* | 27 *πέντε* L ed. Vulc.: *καὶ πέντε* ceteri | *καθηγεμόνες* libri | 32 *ἐνθένδε δὲ* L itaque iussit H hoc loco scribi,
41 minus recte me quidem iudice (p. 49, 3): *ἐνθένδε* | *ὑπὸ τὴν ἕω* u. p. 43, 14. 47, 23. 32. 48, 21. 89, 3. an. 1, 4, 1. 3, 18, 7 (cl. p. 2, 1 cet.); *ἐπὶ τὴν ἕω* edd. Trinc. Vulc. et libri quidam deteriores | *κατὰ βραχέα* A ed. Trinc.: *κατὰ τὰ βράχεα* L *κατὰ βράχεα* ceteri libri; u. p. 52, 15s. ‖ p. 52, 1 *μιῆς* A ed. Vulc.: *μιᾶς* ceteri | *νεὼς* libri | *πασσάλοισι* M ed. Vulc. *πασσάλοις* VL alii *πασάλοισι* C ed. Trinc. *πάσαλοι* Vind. 89 alii *πετάλοισι* A | 2 *ἀπεδηλοῦτο*] u. p. 20, 29. 22, 3. 52, 2. 53, 20; 8, 3. 35, 22. 26, 4 et Merzdorf. p. 218 | *βραχέα* A ed. Trinc.: *βράχεα* | 3 *νήσου*] non est quod articulus adiciatur | 4 *σημεῖα* libri | 5 *βράχεσι* libri praeter A | 6 *ὄντα* libri | *καί*, quod in libris est ante u. *τοῖσιν*, eiecit Schmieder | *ταχεῖαν** | 7 *ἐφ' ἑ.* libri | 8. 11 *πλευμένου.. πλεύμενα*? H | 8 *οὐδεμιῇ* Duebner: *οὐδεμιᾷ* LM *οὐδεμία* (.. α) ceteri libri | 9 *οὔτε γὰρ* A: *οἴτε γὰρ* ceteri (etiam V) | 10 *αὐτοῖς* H (non, ut ipse opinabatur, V): *αὐτοὶ* | *ἐπωφέλουν* libri | 11 *ἀνθρώποις* H: *ἀνθρώπῳ* | *ἀπῶσαι* AVL: *ἀποσῶσαι* ceteri libri | 13 *ἐς* L: omittunt ceteri | 14 *ναῦν* (*ναῦ* L) libri | *ἐνταῦθα** | 15 *κατὰ τὰ βάθεα*? H | 16 *ἔπλεον* et *ἐφεξῆς* libri; *καὶ τὴν ἑ. ἡμέρην* om. L | 17 *ἦλθον* i. e. *διῆλθον*; 'in hoc dicendi genere frustra haerebat Duebner [de u. *ἤνυον* cogitans]: u. c. 26, 6. Peripl. 6, 1' H. addidit C. Mueller an. 3, 21, 3 (Ell. 1 p. 322) | 17 *ἐνακοσίους* AV: *ἐννακοσίους* | *καθωρμίσθησαν* libri | 18 *ἐπὶ τῷ στόματι* L: *ἐπὶ τοῦ στόματος* (articulum om. MBC) | 18. 22. 32 *Εὐφράτου* libri | 19 *οὔνομα* A: *ὄνομα* | 20 *πέριξ* H cl. p. 102, 29s.: *ἐμπορίης* (*ἐμπορίας* M) libri; *περαίης* Duebner *ἐμπορικῆς* C. Mueller | *ἀγινέουσι* A ed. Vulc.: *ἀγεινέουσι* | 22 *ἔστε ἐπὶ* H: *ἔστε ἐς* L *ἔστε* ceteri; uide quae ad p. 2, 6 adnotantur p. X | *πλοῦν* (*πλόον* H) post u. *Βαβυλῶνα* deleuit H | 23 *σταδίων*? H | *τριακοσίους* libri praeter ed. Trinc.,

in qua est τριάκοντα. in Indica et in periplo 'nusquam reperio numeros infra centum adiungi milibus' Blancardus | 25 ἐν- 42 ταῦθα* | 26 [τὸ] ὁ.? ἐς τὸ ὁ.? H | 26. 28 ἔπλεου libri | 27 πασίτιγρην L πασιτίγρην ceteri libri; Πασίτιγριν? H | συμμιξαι V συμμίξαι ceteri* | 28 [τὸ] ἕ.? ἐς τὸ ἕ.? H | ἀριστερᾷ libri | 29 παραπλέουσι libri | τίγρις ex τίγρης fecit V m. pr., τίγρις A | 30 Ἀρμενίων L: ἀρμενίης AVM ceterique; cf. an. 7, 16, 3 || p. 53, 1 ἀπείργει H: ποιέει | 2 ἀνάπλους, quae uox excipiebat uocem ποταμὸν, ab Herchero deleta est; cf. p. 52, 22 | ὀκτακόσιοι C; cf. C. Mueller p. 367, 10 | 3 αὕτη [δὲ]? E | 5 παράπλου* | ἐπὶ τὸ H: ἐπὶ. u. p. 29, 21. 52, 18. 22. an. 1, 19, 4. 7, 20, 3 | 6 ποταμοῦ — Πασιτίγριν in pagina extrema om. ed. Trinc., prima suppleuit Vulc. | [ποταμοῦ]? | 7 Πασιτίγριν V Vind. 89 ed. Vulc. Πασίτιγριν L Πασιτίγρην AM ceteri | ἀνέπλωον H: ἄνω ἀνὰ πλέον A ἄνω ἔπλεον ed. Vulc. ἄνω ἀνέπλεον ceteri libri, in quibus Bodl. ἄνω ἀνέπλωον Duebner | οἰκουμένης libri | 8 ὡς π. AVMBC: ἐς π. L ceterique | 9 αὐτοῦ post u. ἑκατὸν eiecit H; ἐνθαῦτα? E cl. an. 4, 26, 3 | ἐστάλκεε? | 11 θεοῖς τοῖς libri | [τοῖς]? H om. D | 12 ἅπασα? H | 13 ἔπλεον libri | αὖθις H: ἤδη αὖθις. u. Philol. 7 p. 284 | 15 ἐπ' ἧς H (ἐπ' ᾗ Duebner): ἐφ' ᾗ (ἐφῇ) | 16 ἐνταῦθα* | ἀνεμίγη H: ἀνεμίχθη | 18 τῷ σωτῆρι A | 19 ὄκου H ὅκοι Duebner ὅποι libri | 19. 20 cf. p. 46, 11; 30, 27. an. 1, 12, 1. 24, 5. 2, 13, 8. 7, 5, 4. (6.) 10, 3. (19, 1.) 23, 2; Ellendt. ad an. 2 p. 288 | 20 ἔνθα δὲ καὶ A | χρυσῷ libri | στεφανέονται uoluit H scribi: στεφανοῦνται A, ed. Vulc., ex Hercheri conlatione M, στεφανοῦται V m. rec. (quid m. pr. scriptum fuerit iam certo eruere non potui), L, M secundum meam conlationem, ceteri (in quibus BCD). u. p. 52, 2 | 21. 22 Λεοννάτος* | 21 ἐξ] ὑπ' Bodl. in margine | 23 ὠρείταις AV (ὠ. V) LM alii ὠρείτας Vind. 89 (ὠ.) et ed. Trinc. | προσοικεῦντας? H | Ὡρείτας — Ἀλεξάνδρῳ om. A lacuna significata | 26 τὰ δὲ om. A relicto decem fere litterarum 43 spatio | ἐν δεξιᾷ libri, nisi quod in cod. L l. ᾶ m. pr. facta est ex ῆ | 27 inter uoces Βαβυλωνίην et Ἀραβίη in A est lacuna trium quattuorue litterarum teste Duebnero | 27 ἡ πολλὴ] u. p. 54, 19. Ellendt. ad an. 2 p. 356 (H) | 30 εἴσω* | ὁμουρέουσι V ὁμοῦ ῥέουσι Vind. 89 ed. Trinc. ὁμορέουσι(ν) ceteri | 31 κατὰ δὲ τὴν Αἴγ. L | ἐσέχων ed. Vulc.: εἰσέχων libri manu scripti et ed. Trinc. ἐπέχων Stephani codex uetus | 32 ἕνεκά* | σύρρουν libri. ceterum cf. an. 5, 26, 2 || p. 54, 1 περίπλους* | 2 ἐσέχοντα Vind. 89 ed. Trinc. (Vulc.): ἐσέχον A εἰσέχοντα M ἐπέχοντα V (etiam m. pr. ut uidetur), L (supra scriptis m. pr. ll. αγον i. e. ἐπάγοντα), cod. Stephani, alii | ἀλλὰ καὶ οὔτις C ἀλλὰ οὔτις MB | 3 οὐδαμῶν AVL alii: οὐδαμῶς L edd. Trinc. Vulc. οὐδαμοῦ MBC | 5 ἀπ' Αἰγ. AM Campb.: ἐπ' Αἰγ. ceteri | γὰρ] τε? H | 7 παρὰ] πρὸς ed. Vulc. | Νικάνορα edd. Gerbel. Vulc. Blanc. | 9 ἡμέρῃσιν

AM (BCD), L (η ex οι m. pr.), ed. Vulc., ἡμέροισιν ut uidetur V m. pr. quod in ἡμέρυσιν mutauit m. rec., ἡμέροισιν ceteri | ταῖς πάσαις libri | 11 τέ σφισιν AMBC: τέ σφιν ceteri | 12 διὰ τὸ καῦμα? H; u. lin. 3 | 13 δεῖταί γε A δὴ τά γε MBC δεῖ τά γε ceteri libri | 14 ἥντινα AM Bodl. ceterique libri plerique: ὅντινα LV m. rec. (quid m. pr. scripserit non dignoscitur) ed. Vulc. | ἀπεφαίνομεν H: ἀποφαίνομεν | 15 Ἐρυθρὴν AM ed. Vulc.: Ἐρυθρὰν | 16 ὁκότε A: ὁπότε ceteri | 19 'inter uu. ἐκπεριπλώσαντες et ἐς τοσόνδε in (20) cod. A octo nouemue uocabulorum lacuna est' Duebner | τοῦ inseruit H | 21 περιπλώσαντες BC (cod. M a u. παραπλώσαντες discedere neque H adnotauit neque ego) ed. Vulc. | inter uu. τῆς et Ἀραβίης in A spatium sex fere litterarum uacuum relictum est | 23 δὲ H: τε | 24 πλώοντας ἐν δεξιῇ A: πλέοντας ἐν δεξιᾷ ceteri libri | 25 τοῦ γνῶναι H: γνῶναι | οὗτοι δὲ? H | 26 παράπλῳ* | 27 που libri | τῇ ἠπείρῳ H: τῆς ἠπείρου | 31 ὡς] u. p. 58, 17 | 32 in u. πολυπραγμοσύνης desinit V (f. 160 extremo) ‖ p. 55, 1 Ἄννων δὲ ὁ ed. Vulc. ἀνθρώπων ὁ L (in cuius archetypo sine dubio erat ἄνων ὁ) καὶ ἄννων (ἀνὼν A) δὲ ὁ ceteri, in quibus Bodl. | λίβας L Vind. 89 | 2 [μὲν]? H cl. an. 5, 26, 2 m. | Ἡρακλητίας H: ἡρακλείους L ed. Vulc. ἡρακλείας ceteri libri | 3 ἐς τὸν ἔξω πόντον H: ἔξω ἐς τὸν πόντον libri praeter cod. L, in quo quattuor illo uerba desunt | ἀριστερᾷ libri | Λιβύην H: λιβύην γῆν libri. saltem scribendum uideri censet H Λιβύων γῆν cl. p. 52, 21. 53, 5 | 5 τριήκοντα A ed. Vulc.: τριάκοντα | 6 μεσημβρίην* | ἐξετράπετο MBC et de coniectura Duebner: ἐξετρέπετο ceteri libri | ἀμηχανῆσιν L Vind. 89 ed. Trinc. | 8 ἐμβάλλουσιν] ad p. 5, 9 p. XII | ἀλλ' ἡ libri | 9 ἐν τοῖς libri | ἐρημοτέροις LM Vind. 89 alii, ἐρημικοῖς τόποις A | 10 post u. ἐστι H deleuit uu. καὶ μαλθακή, post εὔυδρος quae ex p. 50, 30 nata existimabat καὶ ἄλσεα καὶ λειμῶνες (καὶ ἀλσέων καὶ λειμώνων Stephani codex uetus et duo isti libri Blancardiani, alius nullus). cf. an. 6, 29, 4. 5, 2, 5. (καὶ λειμῶνες ἐν αὐτῇ H olim) | 11 κτηνέων—] u. an. 3, 28, 6 | 12 ἐκφύσεις libri | in uerbis ὑπὲρ δὲ substitit librarius qui cod. A descripsit | 14 ἀναγέγραπται L ‖

CYNEGETICUS

Totum libellum commentario instruxit et illustrauit H in Schneidewini Philol. 7 p. 278 ss. 448 ss. 'Argumentorum tabulam ex P praefixi; itaque singulorum capitum inscriptiones, quas Holstenius ex codicis margine assumserat, praetermittere licebat. *ΑΡΡΙΑΝΟΥ ΚΥΝΗΓΕΤΙΚΟΣ*] ita P m. pr. eraso Arriani nomine, cuius in locum recens manus

suffecit ξενοφῶντος ἀθηναίου τοῦ δευτέρου. eadem scriptoris
nomen et in altero [tertioque] titulo lacessiuit' H ‖ p. **56** (1)
εἰπεῖν] ἐρεῖν? E cl. p. 59, 31 | (2) Ἀρριανὸς pr. P, secunda
manus ὁ ξενοφῶν οὗτος | (8) ὁποία C. Mueller: ὁποῖά P |
(9) ἔχωσιν P | (14) τρίψις P | (22) c. ιε post ιθ conlocatum
oportuit (E) ‖ p. **57** (5) μέγιστον] μέγα θηρίον? E | (8)
δεῖν P: correxit Ho(lstenius) | (13) μῖξιν P | (25) μαρτυρία
P: correxit Ho | (26) εὑρεταῖς] socordiae scriptoris documen-
tum | 27 Γρύλλου Ho: γρύλου P | μὲν inseruit H | 30
καθότι P: corr. Schneider | 33 ὁποῖόν H: ποῖόν | 36 λαγωῶν
P* [i. e. λαγωῶν P: emendauit H(ercher)] ‖ **58,** 9 τοῦ ante
u. Λιβυκοῦ adiecit H | 11 στρατιγίαν pr. P | 12 σήμωνι pr.
P | 14 τῇ] τῷ M. Hauptius | ἐς H: ἐπ' | 17 ὡς] u. p. 54, 31. 2
an. 4, 28, 2. 7, 13, 6. 30, 2. Themistocl. ep. 2. Epictet. 2, 23,
26. Krüger. ad an. 1, 4, 7 p. 21 | 18 αὐτὸ] τοῦτο? H | post u.
ἦν Herchero uidetur excidisse αὐτῷ, mihi τότε; nisi forte scri-
bendum est δεῖ· τοῖς γὰρ τότε ἄγνωστα ἦν τὰ cl. an. 5, 1, 2 |
19 κατεῖχον H: κατέσχον P | 21 ὃ G. Sauppius: ὃ ἂν | 23
λέγει Ho: λέγειν P | λαγωοὶ P* | παρὰ—] u. Xen. cyn. 5,
29 m. | 24. 28 τοῦ σώματος? H | 25 ταυτὸν P | 27 λαγωοὺς
P* | 30 ἐμποδῶν P: correxit Ho | 31 τῆς γῆς ante u. κοίλη
deleuit H | 32 ἀφελομένη] u. p. 68, 22. an. 2, 11, 5 extr. ‖
p. **59,** 2 λαγών P* | 7 ἀλλὰ Sauppius: ἀλλ' ἢ P | 8 κάρες
P | 9 θηρῶσιν om. P, addidit Ho | 10 τὰς articulum et 3
part. γε inseruit H | 11 ἀλλ' ante u. αὐτοῦ deleuit H | 15
ξὺν P* | ὁπόσα αἳ H: ὁπόσαι P; ὅπως αἳ Ho ὥσπερ αἳ
Schneider ὅσα αἳ E; cf. p. 32, 8. 73, 17. an. 2, 5, 9 (cl. 7, 14,
7). 2, 27, 7 extr.; 5, 10, 3 | 16 ἐπειδὰν P | 19 τῷ H: καὶ
τῷ P; cf. p. 65, 27. an. 7, 16, 8 cl. p. 76, 9 | 23 γ' οὖν P;
οὖν? H | λαγὼν P* | κατακαίνοιεν P* | 24 ἀμπαύεσθαι? H
u. p. 66, 14 | 25 παρέχουσιν P | μή πῃ H: μή τι P; cf. p.
61, 31. an. 4, 17, 3 | ὑπὸ τοῦ θορύβου τῶν κυνῶν H ed. prioris
p. XXIV extr.; u. p. 71, 15 | 26 ἀλοίη H, L. Dindorfius: ἀλώη
P | ἐγούσιαι P (ἐγουσίαι ex prima Hercheri conlatione P ad-
ditis in margine uocibus ἐγούσιαι κύνες): Ἐγουσίαι Schneider
Ἐγούσιαι L. Dindorfius Σεγουσίαι Blancardus | αἶδε P | 28
ὥς γ' ἐμοὶ L. Dindorfius | εὐδοκίμησαν* | 30 ἐπεξέλθοι* ‖
p. **60,** 1 ἐπιδεικνύασιν? H | 2 ᾗς H: ὡς | 3 τοῦτο H: αὐτὸ
τοῦτο P. αὐτὸ τοῦτο εἰπεῖν [μόνον]? E | ὡς δασεῖαι H: ὡς
εἰπεῖν δασεῖαι P ὥς εἰσιν δ. Ho | 8 ἐπικλάζουσιν P m. pr.,
Schneider ἐπικράζουσιν P m. sec. | ἀλλὰ ὡς P* | 10 ὅ, τι
P constanter | 13 ἀλλ' ὡς Ho: ἀλλὰ ὡς P (atque hoc uidetur
seruatum oportuisse) | 14 καὶ αἳ H. Stephanus: καὶ P | 15 ὀξέος
M. Haupt., H: ὀξέως P | 17 χρῆμα εἰσὶν P | αἳ] ὅσαι? | 22 4
ἀφ' ὁποίων? H; οἵων τινων P | 23 τὲ ut solet et 24 τίς P |
23 ἂν H: αὖ | 24 ἀποκρίνειεν H: ἀποκρίνοι | 26 ἔστωσαν
P* | ἐπ' ο.] u. p. 117, 25. 131, 16 | 27 ἓν γὰρ οὐδὲν] u.
Philol. 7 p. 286. Krueger. Gr. Gr. § 24, 2, 2. Cobet. ad Dio-

nys. p. 104. fragm. apud Suidam in u. ἱερατική (H) | 28 ταυτὸν P | 30 βραδὺ Ho: βραχὺ P | [ὥστε-θυμοειδεῖς]? H | εἶδον M. Haupt., H: ἰδὼν P | πολλὰ μὲν ἄλλα? H | 32 μείζονες P* ‖ p. **61**, 1 φαῦλαι H: ὅμοιαι P | 3 ἀξύμμετροι· ὥστε Blancardus (σ H): ἀξυμμέτρωστὲ P | 3 ὥστε-αὐταῖς me suadente delebat H | 5 ἴσα] ἧσσω? H | ἐχέτωσαν P* | 6 ss.: u. Xen. Cyn. 4, 1 | 9 μόναι H: μόνον | ὅσαις H: ὅσ . . . P trium litterarum spatio relicto. scriptura est euanida, ita ut terminatio dignosci nequeat (H) | 10 ἀλλὰ P | post u. ἀπολήγοντα H deleuit uu. καὶ αὗται οὖν εὐκέφαλοι | 14 λυγκῶν C. Mueller: λυγγῶν P | δὲ inseruit H; u. p. 22, 20 | 16 χαροπὰ bis Zeunius: χαρωπὰ P | 17 ξύμβολα P* | εἰ H: εἰ
5 καὶ ταῦτα P | τύχοι Zeunius: τύχῃ P | 18 χαροπὴν Zeunius: χαρωπὴν P. defendit hanc formam eiecto tamen positiuo ut aiunt Lobeck. ad Phryn. p. 106. at u. p. 21, 10 | 19 χαρωποτάτην Sauppius | 21 [ποτὲ]? H | λαγωοῖς P* | 24 αὕτη? | 26 ἀποπαύσαιτο? H cl. p. 62, 2 s. | οὐκ ἔτι P | γε, quae particula in cod. P est post ἡμῶν, J. G. Schneider conlocauit post u. θατέρου (θἀτέρου P) | ἀπαλλάττεται P* | 27 ἀλλὰ εἰ P | 32 ἐπιμειδιάσασα] u. p. 63, 30 s. 70, 21. Ael. n. a. 6, 10 (1 p. 143, 5 H.) ‖ p. **62**, 1 ἤδε P* ἡ δὲ Sauppius | τώμῳ? H | ξύνεστιν P* | 2 ταὐτὰ? | δρᾷ P | 3 [αὖ]? H | 6 ξυνοῦσα P* | ἅπτεται H: συνάπτεται P | 7 κἂν H: καὶ | 8 [εἴη]? H | καὶ μὴν καὶ H: καὶ μὴν P | 11 εἰς P* | ἐς τοῦτο ἔτι: u. p. 10, 25. 93, 12. 98, 27. 129, 25 s. an. 2, 16, 6 quaeque ibi ascripsit Ellendt. 2 p. 206 | 13 τε τῷ? H | 18 [αὐτῆς]? H olim | 19 πραοτάτη H cl. p. 61, 22: ἱεροτάτη | 21 φαίνεσθαι H: φαίνοιτο P; ἂν φαίνοιτο M. Hauptius | 21 μαλακότητος P* | 22 ὀρθὰ εἴη H: ὀρθὰ φαίνοιτο P; ἀναφέροιτο? γένοιτο? H σταίη, τοῦτ' E; cf. p. 132, 32 | 24 u. Xen. Cyn. 4, 1 | 25 ἀνατείνοις (i. e. αὐέρυοις)? H | δεραίων Schneider: δερέων P | [τὰς κύνας]? H | τ' οὐπίσω P | 26 ἐπικεκλάσθαι H: ἐπικλᾶσθαι P | 27 μαλακότητα P* | δὲ H: τὲ P | 28 ἐχέτωσαν P* | ξυμπεπηγυίας* | 29 σκέλη δὲ? H aliquando ‖ p. **63**, 1 οὐρὰς—] u. p. 61, 5 s. | 4 ἔχοιεν . . μεταθέοιεν H: ἔχοι . . μεταθέοι P; cf. Xen. Cyn. 4, 9 | 6 πεδινά H: πεδία | 7 ἐν τοῖς ὀρθίοις? H | λαγῶ Schneider: λαγὼ P recte | [καὶ ὁ λαγὼς]? H. articulum omittere solet Arrianus (uelut p. 57, 36. 70, 28. 71, 2. 11. (15)): uide tamen p. 63, 7. 67, 31. 68, 4. 17. 31. 69, 2. 70, 8. 71, 29. 74, 20. 26 | 9 μείζονα P* | 10 στεροὶ (ρ supra) P; cf. an. 7, 21, 6; 5, 15, 5 | 11—16 u. Xen. Cyn. 4, 7. 6
6 extr. | 12 λευκαί· καὶ οὐδὲ P: u. καὶ dittographia ortum eiecit E, non improbante Herchero, qui tamen ipse scribendum esse coniecit καὶ γὰρ οὐδὲ | 15 τύχοιεν—] u. p. 68, 5. 11. 61, 15. 17. 64, 19 cl. 63, 26 | αἱ κύνες H: οἱ κύνες P | 21 εἰς
7 P* | 23 μείονα P* | 25 [κύνες] H | 26 εὖροις H: εὖροις ἂν P | 27 τοῦτο H: καὶ τοῦτο P; [καὶ τοῦτο]? H cl. lin. 32 | 30 ὑπερευφραίνετο P* ‖ p. **64**, 1 ξένη? H | 2 [οὐδενὸς] H |

3 ἐκπλήττονται P: immutauit E | 3 ἐπὶ πολλὰ 'i. e. frequenter;
u. Plat. Soph. p. 254 B' H. idem coniecerat uariis tempori-
bus uaria ἐπὶ παντὸς, ἐπὶ τῷ τυχόντι, ἐπὶ μηδενὶ cl. p. 74,
22, ἐπιπολαίως, προπετῶς, alia haud pauca, ascripseratque He-
rodian. 4, 8, 7. Dion. Hal. p. 1180 (ant. 6, 62 p. 285, 12 K.).
Geopon. 19, 1, 1 (p. 1208, 7 N.) | 4 εἰκῆι P | enuntiatum
καὶ—ἐμφρόνων seclusit E; καὶ] καὶ γὰρ H; ἀλογίστων .. ἐμφρό-
νων H: ἀλόγιστά .. ἔμφρονα P | 5 οἱ δειλοὶ L. Dindorf.: εἰ
δειλοὶ P; u. p. 66, 10. 70, 20 | 6 de sententiae structura com-
para p. 73, 28. 30. (79, 15) | 7 χώρῳ? H | 8 ἀνακαλούμεναι
H: καλούμεναι | 9. 10 ἦν P | 10 σὺν Ho: ξὺν P | 12 αὐτὴν
H: αὐτὸς P | 13 εἰ δὴ H: ἤδη P | 18 οὐδὲ .. δὲ] u. Philol.
7 p. 289. Strab. 4, 1, 13 (1 p. 293, 4 Kr.) (H) | 22 μεταβάλ-
λουσι P* | 24 et alibi ἐπειδὰν P | λαμπρύνωσιν] u. Philo-
logum eo quem modo dixi loco et hic p. 59, 18 | 25 αἱ .. αἱ 8
P* | 28 ὑπερεμπλησθῇ H: ὑπερεμπλησθείη P | 29 ἀπ' α.] ὑπ'
α. Ho; u. p. 37, 15 et an. 6, 25, 5 | εἰ H: εἰ καὶ P | 31 et
p. 65, 5 καμούσῃ P*, p. 65, 6 recte καμνούσῃ ‖ p. **65**, 1
ἄλφιτα Schneider: ἀλφίτου | 5 μαλακιζομένῃ P* | πῶμα L.
Dindorf.: πόμα P | 6 ἀγαθὴ suppleuit H, ἀγαθὸν Ho: om. P |
καὶ H: καὶ ἢ P | 9 ἀνθρωπίνῳ P* | 10 κἂν H: καὶ P; ἀλλὰ 9
κἂν? H cl. p. 72, 18; καὶ .. τὴν κύνα τάχιστ' ἄν τις Schneider |
12 ὑπὸ τούτων ἀναγκαῖον P: emendauit Ho | 13 δᾶν P | 14
ἐπιστάξειεν dicitur de effusionibus sanguinis per nasum (ἐπι-
στενάξειεν Schneider ἐπικλάγξειεν olim H) | 16. 18. 20. 24
ἀμπαύ(εσθαι) requirebat Lobeck. Phryn. p. 340 | 17 πολὺ
δὲ πλέον H cl. diss. Epict. 1, 10, 13: πολὺ πλέον | 20 τῷ
αὐτῷ P* | 21 ἐπάγουσιν H ἐπαύξουσιν E | 22 ἐνπίμπλασθαι
P | 23 δηλοῖ P scriptura paene euanida: τούτου Ho | τὸ
αἴτιον, quae uu. erant inter uu. δὲ et καὶ, sustulerunt H et L.
Dindorfius | ἐπειδᾶν P de more | εἰσέλθῃς P* | 24 οὕτως
P | 26 τρίψις P: correxit Sauppius ‖ p. **66**, 1 μέχρις P* | 10
2 τῶν addidit H, τὰς Schneider | ὡμοπλάτας P | ὢσ αὔτωσ
P eodemque modo p. 75, 14. 76, 7 | 4 ἢ δὲ P* | 6 ὥσπερ] 11
u. p. 132, 31; 79, 14; Krueger. ad Arr. an. 3, 28, 5 p. 162. ad
Thuc. 1, 142, 4. Plat. apol. p. 28 E. Isocr. 4, 22 cl. Aristot.
poët. 7, 11 (p. 11, 8 ed. Chr.). — ὥσπέρ τι P | 10 ἐπ' αὐταῖς—]
p. 73, 17 demonstrat non esse substituendum casum accusati-
uum | 14 ἀμπαύεσθαι P hic ut p. 67, 23. 76, 8; cf. 59, 24. 67,
14. (22) et quae ad p. 65, 16 adnotauimus | 15 τ' οὐλάχιστον 12
P | 19 ταὐτὸ ante u. τοῦτο deleuit M. Hauptius; cf. Philol. 7
p. 293 | ἐπιλύειν H: ἐπὶ δυεῖν P; u. p. 68, 3. 71, 19. 72, 1.
ἐπὶ δυοῖν λύειν M. Haupt.) | ἐν τῷ αὐτῷ P* | 22 ἐν ταυτῷ
P | 23. 28 μὴ δὲ P | 29 λυμαίνωνται H: λυμαίνοιντο P |
30 καὶ ἄφιλοι H: καὶ ἄλλαι ἄφιλαι (supra scriptis manu altera
litteris οι) P | 31 καὶ μάλιστα δὴ] adde hoc exemplum eis
quae Philol. 7 p. 449 conlecta sunt | ἀρεσιν P m. pr., alteram
l. ρ addidit m. sec. ‖ p. **67**, 3 ἐπισιτεῖσθαι? H (uolebat 13

opinor *ἐπισιτίζεσθαι*) | 5 *πρόσω*? H | 7 *ὄρθρον* C. Sintenis:
ἄρτον | 11 *ᾠιὸν* P | *εἰς* P* | 12 *ἀνατείναντα* H: *ἀνατεί-
νοντα* cl. p. 66, 4 | *καθεῖναι* H: *καθιέναι* | 14 *ἀμψύξει* ..
14 *ἀμπαύσει*? H; u. p. 66, 14. 67, 22. 23 | 15 *ἦρος* P | 16 *κυσὶ*
P | 17 *πνίγος* P: correxit Sauppius | 20 *ᾠιὰ* P | 22 *οὐ
γάρ ἐστιν* Sauppius | 22 *ἀμψύχει*? | 24 *καὶ τοῦτο ἐπισφαλὲς*?
οὐδὲ τοῦτο ἀ.? H; cf. p. 72, 13 | 25 *φυλάττεσθαι* P: immu-
tauit E | 27 *ἀποκαίονται* Schneider *ἀποκάονται*? H: *ἀπο-
κναίονται* P; u. Xen. Cyn. 8, 2 | 29 *ῥήγνυνται* P* | 30 *εἶεν,*
H: *εἶεν, καὶ* P ‖ p. **68**, 1 *κοῦφος τέ ἐστιν* P; cf. p. 70, 10s. |
15 *καὶ μαλθακοὺς* post u. *πόδας* sustulit H | 3 sequebatur caput
quod nunc est undeuicesimum, p. 70, 26ss. | 4 *λαγωιᾶι* P
erasa priore l. *ι* | *εἰ καὶ πάνυ*? H | 6 *ἀλλ᾽ ..* *γε* P ut uide-
tur; quamquam de spiritu et notatione non satis constat: nam
inter utramque uocem membrana perforata est. fuit fortasse
ἀλλ᾽ ὥς γε ..; *ἀλλά γε* Ho; u. Plut. de *EI* Delph. p. 394 C.
Aelian. n. a. 10, 49 (1 p. 267, 31 adn.) (H) | *ξὺν* P* | post
u. *βοῇ* deleuit H uu. *καὶ κυνῶν* (olim *καὶ* aut in *τῶν* mutan-
dum aut eiciendum esse censuerat). *βοή* de canum latratu dici-
tur Aelian. n. a. 8, 2 (1 p. 202, 20 H). *καὶ θορύβῳ ἐπικειμέ-
νων*? E | 7 *πατάσσειν* Ho: *πατάσσει* P | 8 *ἐν τούτῳ π.*]
οὕτω γε πολλοί? cl. 70, 1 H | *λαγωοὶ* P* | 9 *ἀποδειξάμενοι*
H: *ἐπιδειξάμενοι* P; u. Philol. 7 p. 296 | 10 *ἐᾶν* Ho: *ἐὰν* | 11 *ὁ δὲ*
P* | *ἐπαρεῖ* Ho: *ἐπάρει* P | 12. 13 *οἳ δὲ* H: *οἱ δὲ καὶ* P |
16 13 post u. *σκιρτῶντες* H expulit uu. *τότε ἂν* | 17 *λαγωῶν*
P* | *τόποις* H cl. p. 74, 3. 14: *τοῖς* P; u. p. 70, 9. 11. 71, 2. 9
cl. 70, 27 | 20 *ἐπειδὰν* P | 23. 32 *ἀλλὰ ἐς* P | 27 *αἴσθοιτο*
P: correxit Ho | 28 *ἐξ ἑλιγμοῖς* P | 29 *οἵδε* P* *οἳ δὲ* Saup-
pius | 31 *τοῦ λαγῶ* P; cf. p. 73, 31; [*τοῦ λαγώ*]? ut p. 70, 14 ‖
p. **69**, 2 *καιαγαπῶσιν* P | 2 [*ὁ*]? | *ὀλίγας οἱ δὲ καὶ ἰδόντες
ἐπτηχότα καὶ ἀπαγορεύοντα ἀνακαλοῦσιν* P: sedem uerborum
οἳ δὲ et *ἰδόντες* mutauit, p. *καὶ* in uersum insequentem trans-
tulit H (*οἱ δὲ κατιδόντες* H antequam primum Arrianea ederet
et postea L. Dindorfius). reliqui *καὶ* l. 3 | 5 *καὶ μάλιστα* H: *μά-
λιστα* | *διαγωνίσαιτο* Zeunius: *διαγωνίσαιντο* P | 7 *ἁλόντι* H:
ἁλόντα P | 8 *τὸν λαγών* P* | 11 *ξύμφημι* P* | 12 *ἀλλὰ* P | 14.
17 *ἐρώῃ* P; ceterum u. Xen. Cyn. 5, 33 extr. | 13 *ξυγχωρῶ* P* |
16 *οὐκὰν* P | 18 *τὰς ὠκείας* H cl. p. 71, 23: *ὠκείας* P | *σύγ-
γνωστον* P: correxit Ho; u. Lobeck. Paral. p. 486 et an. 5, 27,
6 extr. 6, 14, 2 | 19 *ἐφομαρτούσας* H: *ἐφομαρτοῦντα* P | 21
17 *κὰν* P* (*καὶ ἂν* Schneider) | *κύνα* H: *τινα* P | 23 *καὶ ἀνα-
καλεῖν δὲ τὴν κύνα ἀγαθόν*? H | 25 *γινώσκειν* P: 'sed Arria-
neum est quod uolgatur *γιγνώσκειν*' H | 29 *κωλῦσαι* Saup-
pius: *κωλύσαι* | *μοι δοκῶ*] u. p. 62, 16. 63, 20 | 30 *ὀνομαστὶ*
Ho: *ὀνομαστεὶ* P | 31 *ἐθέλουσα* (*θέλουσα* Ho), *ἔπειτα* H: *θέ-
λουσαι ἐπὶ τὰ* P; u. p. 64, 32. an. 6, 25, 3 ‖ p. **70**, 1
οὕτωγε] u. p. 61, 4. 133, 16s. Porphyr. de abstin. 3, 26. 4, 21
(p. 153, 14. 20. 187, 23 N.). Xen. comm. 1, 2, 59. Lucian. Her-

cul. 4 (I 24, 34 Bk.) Niceph. Greg. de Ulyxis erroribus 9 p. 340,
34 (ed. West.) secundum cod. Vindob. (H) | *διεφθάρησαν* H cl.
p. 75, 7: *διαφθείρονται* P | 2 *ἀφιέναι* Ho: *ἐφιέναι* | 3 *οὐδ'
ἴσος ὁ ἀγὼν* (*ἀγὼν* H, L. Dindorfius) Schneider: *οὐδεὶς ὡς ἀγὼν*
P | *λαγωιῶι* erasa l. *ι* priore P* | 4 bis *ὁ μὲν* P* | *ἢ δὲ*
H: *ἡ δὲ ἄλλῳ* P | 5 *ἵεται* uolgatum post Blancardum: *ἴεται* P,
Schneider; *ἐφίεται*? H cl. Lucian. de cal. 12 | 6 *ἡ δὲ* P | 7 *αὖ*]
αὐτὴν? H | 8 *δὲ* adiecit H | *λαγῶ* Sauppius | *μᾶλλον* P |
9 *ἢ πρὸς τῆς*? H | *οἷα* Ho: *ὅσα* P | *τὰ* Ruhnkenius ad Timaei
lex. p. 270 a (225 ed. Lips.) et Schneider: *τὲ* P teste Herchero
Philol. 7 p. 451; quamquam a scriptura editionis Sauppianae
τὰ discedere Holstenianam (*τὲ*) ut in exemplo suo adnotauit
H, ita nihil ascripsit de codice P ipso. cf. Xen. Cyn. 5, 18 | 10
inter uu. *ὅτι* et *κοῦφος* (ita habet P) rasura est, quam Ho im-
portune explebat intrusa uoce *καὶ* | 12 *ἀφαιρεῖ*? H | 14 *τὴν* 18
κύνα τὸν λαγῶ ἢ? H | *κρατήσασαν*] u. p. 68, 31; Xen. Cyn.
5, 29 (*ἀριστεύσασαν* H olim) | 15 [*χρὴ*]? H | 17 *ὀνομαστεὶ*
P: correxit Ho | 18 *Βόννα*] *Μόννα*? *Κύννα*? *Φώνα*? H. disputauit
de his canum nominibus n. *Βόννα* ut Benseler interpretans (ut
sit i. q. *Φῶνα* 'Bello') E. Baecker in commentatione Regimonti
a. 1884 edita p. 64 s. | 19 *αὐτὸ* L. Dindorfius, H: *αὖ* P | 20
ἡ δὲ P* | 23 [*καθάπερ τ. ἴ. ὁρῶμεν*]? H | 25 *αὐτῶν*] *αὐταῖς*?
H cl. p. 74, 13 | 26 hoc caput, quod in P decimum quintum 19
est, hic conlocauit Schneider | 27 *ἐκπέμποντες* H. Stephanus
(schediasm. 5, 16 p. 229 Blanc.): *ἐκπέμπουσιν* P; u. p. 59, 10.
71, 22. 73, 20. 23 | 30 *μεθιᾶσι* P*; u. p. 71, 3 | 32 *οἱ μὲν* P* ‖ 20
p. **71,** 1 *πλείονας* P* | *συναγαγόντες* H: *συνάγοντες* P | 2 *ὅπου*
Schneider: *ὅπως* P | *δέ τι* H: *δὲ ἔτι* P; u. Ellendt. ad an. 1
p. 346 | 4 *εἰς* C. Mueller: *εἰ* P | 5 *ἅματαις* P | 6 *ἐξίασιν*?
H | 8 *ἀνακάμπτουσιν* H, L. Dindorfius: *ἅμα κάμπτουσιν* P
(olim H ad u. *ἅμα* haec adnotauerat 'fortasse *θαμινά*: *θαμὰ*
enim, quae lenissima foret correctio, ab Arriani more abhorret;
u. Philol. 7 p. 290 s.' | *παρὰ*—] ex Xen. Cyn. 5, 20. 6, 15 de-
sumpta | 9 *εἰς* P* | 10 *ἐπαγάγοιντο* H: *ἐπάγοιντο* P | *εἰκῆι*
P | 12 *ὅστις ἂν* H: *ὅστις* P | 13. 14 *ὁ μὲν .. ὁ δέ* P* | 13
ἑαυτοῦ ut l. 12? | u. *ἕκαστος* H dubitabat an tamquam glossa
uu. *οὐκ ἔστιν ὅστις μὴ οὐκ* secludenda esset | 15 *ἂν ἄνευ*
Sauppius: *ἄνευ* P | *ὁ λαγὼς* P: articulum expunxit H | *ὑπὸ
θορυβούντων κυνῶν* H (in Jahni annalibus a. 1857 p. 291) et
postea L. Dindorfius: *ὑπὸ θορύβου τῶν κυνῶν* P; cf. p. 59, 25 |
16 *ὅτιπερ ὄφελος*] u. Ellendt. ad an. 2 p. 181, interpretes ad
Suidam in u. *ὅτιπερ ἔστιν ὄφελος*, scriptorem ignotum apud eun-
dem Suidam in u. *ἡμικλεῖς* | *καὶ τοῦ*] *κἂν τοῦ*? H | 17 *ἀπολ-
λύοιτο* Ho: *ἀπολλοίοιτο* P | 19 *μὲν* inseruit H | 20 *οἱ δὲ*
P* | 22 *ἀναμιγνύντες*? H | 23 *οἱ μὲν* P* | 24 *ἔχοντες* H: 21
ἄγοντες P; u. p. 74, 13. 24 | 25 *οἵπερ* Schneider: *οὗπερ* P |
λαγῶ Sauppius: *λαγὼ* P | 28 *τε* H: *γε* P. an *γάρ*? H | *οὕτως*
P* | 29 [*ὁ*] *λαγὼς*? H | 30 *ἐκπλήττεται* P | *προπολλοῦ* P ‖

p. **72,** 1 *ἐπιλύει κύνα ἀγαθὴν* H: *ἐπιλῦσαι κύνα ἀγαθὸς* P |
22 *ἐφεῖναι ἔτι* H: *ἐφιέναί τι* P | 2 *ἀλλὰ* P | *ἐλιγμοὺς* P |
4 *θέλει* P* | 5 *ὁμωνύμῳ*] Cyn. 5, 14 | 6 *εἰ οἷόν τε* ante u. *πειρατέον* deleuit H | 8 *τὸν ἁλόντα* H: *τὸν ἁλόντα παντελῶς*
23 P; *τ. ἁ. λαγῶ?* H | 10 *προῆκον* Schneider: *πρὸς* P | 16 *ἀφ' ἵ.*] u. l. 30s. et p. 70, 31. 71, 1. 4 | 17 *τῶν*] u. lin. 30 | *Ἰλλυρικῶν* H: *ἰλλυριῶν* P ut l. 16 *ἰλλυρίδα*; cf. p. 58, 9 | *οὗτοι* Schneider: *αὐτοὶ* P; *ἀλλ' οὗτοί γε?* H | 19 *παραβάλλοντας* H interpretatur 'sese adplicantes' cl. Plut. Mor. 51 F uol. 1 p. 118, 24 Hr. (Schneider coniecerat *παραβαλλομένους* uel *καὶ παραβαλὼν* — u. *καὶ* una cum u. *ἰδὼν* praetermissum oportuit —, H olim *παρομαρτοῦντας, παραθέοντας* cl. Charit. 6, 4, 4 uol. 2 p. 112, 1, alia) | *Θετταλῷ* P* | 24 *ἐλαύνοντα* H: *ἀπελαύνοντα* P; *ἐπιλαβόντα* C. Mueller, *προλαβόντα* H olim; idem cogitabat aliquando de delendis uu. *ἔπειτα ἀπολείποντα* scilicet dittographia quam aiunt ortis | 24 *ὁ δὲ* P* | 26
24 *ἀνοίας* H: *ἀπορίας* P | 31 *ἵπποι* M. Hauptius, C. Mueller: *ἱππικοὶ* P; u. p. 84, 16. an. 7, 3, 2 ‖ p. **73,** 5 *γ' οὖν* P | 7 *συνεστράτευεν* H: *συνεστράτευσεν* P; u. p. 103, 18 | *λέγει Ξεν.*] an. 1, 5, 2 | 8 *ὅτε* H: *οὗ* | 9 *ἱππέως* H: *ἱππέων* P | 11 *πολλοῖς* P m. pr., *πολλοὺς* m. altera | *ἀντίσχοντας* Ho: *ἀντισχόντας* P | 15 *ὀκταετεῖς* P* | *ἔστιν οἱ* P* | *οἱ δὲ* P* | 17 *ἐπ' αὐτοῖς*] u. p. 66, 10 | 18 *εφωναρτον ἐν τοῖς* P: emendauit Ho | 19 *ἔστε* H: *ωστε* P teste Herchero p. XIV; in suo tamen exemplo a forma *ὥστε* codicem P discedere non adnotauit | *περιβαλόντες* H: *περιβάλλοντες* | *ἄγουσιν* H: *ἄγουσιν αὐτὸν* P; cf. p. 72, 28s. | 20 *τὸ δὲ ἔ. ἡττημένον* H: *ὁ δὲ ἔ. ἡττημένος* P | *τοι* Ho: *τοῖς* P | 23 *ἀλλὰ ἐκ* P | 24 *θεάματα* Ho: *θέματα* P | 26 *κατὰ κράτος* E; recte *ἀνὰ κ.* p. 67, 19 | 27 *οἱ μὲν* P* | *λάθραι* P | 28 *οἱ δὲ* P* | 30 *ψυτ-*
25 *ταλίαν* P: correxit L. Dindorfius | 32 *κυνὸς δὲ ἡλικία ἐς τὸ θεῖν κρατίστη αὕτη?* [*κυνὸς ἡ. — θεῖν.*] *καὶ θήλειαν?* H iam Schneidero secludente uu. *κυνὸς — θεῖν.* defendit L. Dindorfius | *μὲν*] respondet p. 75, 9. ceterum respicit Arrianus Xen. Cyn. 7, 6 ‖ p. **74,** 2 *λαγῶ* Sauppius: *λαγῷ* P | 4 *ἐμπίπλασθαι* P* | 6 *τελείαν* (uel *τελέαν* cl. p. 116, 13. 74, 20. 75, 12. Philol. 7 p. 292 extr. s.) H: *γενναίαν* P (*πεπηγυῖαν* cl. p. 66, 23? *ἐτείαν* cl. Xen. Cyn. 5, 14? H) | *ὡς .. κακοπαθῆσαι*] cf. p. 65, 12. 71, 31. 75, 20. 84, 27. 92, 30; *ἐπὶ πολὺ*] u. p. 72, 13. 73, 5 | 7 *μὴ δὲ* P | 8 *ἡ δὲ* P* | 9 *λαγῶ* Sauppius: *λαγῶι* erasa l. *ι* P | 10 *ἐπειδὰν* P | 11s. u. Xen. Cyn. 4, 10 | 12 *αὐτῶν*] u. p. 70, 26. 32. 73, 15 al. | 13 *αὐτὴν* H: *αὐτὰς* P; cf. l. 24 | 16 *εἰς* P* | 17 *ὁ Ξ.*] Cyn. 7, 7 | 17 *δὲ*] *γὰρ?* H | 19 *καὶ τοίνυν*] u. p. 104, 14. an. 4, 20, 1 cum Kruegeri commentariis. Theod. Prodr. 2, 24. 170. 482. 3, 335 cl. Catomyom. 200 (H) | 20 *λαγως* P | 21 *ἐπακούει* E; tametsi cf. p. 75, 2 | 22 *εἰκῆι* P. ceterum iungenda sunt uu. *θεῖν ἐπὶ μηδενὶ* | 23 *ἀλλὰ* P | 25 *οἱ* H: *οὗ* P | 27 post u. *στόμα* H deleuit *μηδὲ*

(μὴ δὲ P) ἐκ τοῦ ἐναντίου. cf. p. 75, 2 | 28 ἐπ' εὐθὺ H cl.
p. 100, 26: εὐθὺ P | 31 ὑποκάμπτουσιν? H | 32 post u.
αὐταῖς H eiecit uu. πρὶν ἐπιστρέφεσθαι ‖ p. 75, 1 ἀλλὰ P |
λαγὼν P* | 2 [χρὴ]? H | ἐφεῖναι H: ἐφιέναι P; cf. p. 74,
27 | τίς P | 3 τὴν κύνα H: τὰς κύνας P | οὐχ ὅτι δὴ H:
οὐκ ἐπειδὴ P | ἄρα] u. p. 69, 10 | 5 πονηρὸν μάθημα] mu-
tuatus est a Xenophonte, Cyn. 7, 10 extr. | 6 λαγωοῦ P* |
7 ἐπεί, quod Schneider coniectura inuenit, est in P | 9 διετῆ 26
P: correxit Dindorfius; u. Lobeckii Phryn. p. 407 ss. | 12 ἀγω-
νισάμενοι] ut p. 69, 26; crebrius occurrit in hoc libro διαγωνί-
ζεσθαι | 13 δὴ H: δὲ P | 14 ὡς αὔτως P | 15 παραφυλάττειν
et 16 φυλάττειν P* | post u. παραφυλάσσειν H aliquando sup-
plebat χρὴ τὴν κύνα | 18. 25 ἀλλὰ P | [τὸ πολὺ]? H | 19
τε H: δὲ P | 22 ξυμμέτρῳ P* | 23 ἐφιέσθωσαν P* | φυ- 27
λάξαι] ἐπιτηρῆσαι? H | ἐπειδὰν P | 24 ἀποκαθαρθῇ Schneider alii-
que post hunc (Thes. Steph. IV p. 760 A, I b p. 1454 C): ἀποκαθάρῃ
P | τοῦ H: ἀπὸ τοῦ P | παραλάβειεν P: correxit Ho | 28
οὐκ ἔτι P | 29 φυλάττει P(*) | 32 post u. εἶναι H deleuit 28
ἅμα ταῖς κυσίν: nam in abdito esse herum oportere, non canes,
apparet ‖ p. 76, 2 λάθραι P | 3 γενέσθαι H: γίνεσθαι P |
4 ἀγαθὸς H: ἀγαθὸν P | 5 ἐφιέναι H: ἐφεῖναι P | λαγωιῶι
P* | 7 ἄρενα P: correxit Ho | λαγὼν P*; cf. p. 77, 8 |
ὡς αὔτως P | 11 ἦρος 16 ἦρος P: correxit Ho | 17 — παγῆ- 29
ναι] his subiungendas aliquamdiu censebat H capitis 31 sectio-
nes tertiam quartam quintam (εἰ δὲ — τῆς πρόσθεν) | 18 ἐθέλοις
H: ἔτι θέλοις P | 20 εἶτα [δὲ]? H; u. p. 87, 26 | ὑφελόντα H: 30
ἀφελόντα P | 21 παραδιδόναι] de praepositione dubitabat H |
γενναίας H: γενναίαις P | 22 ξύμφυλον P* | 24 ἐᾶν Ho: ἐὰν P;
μὲν ἐᾶν? H | 26 ᾖπερ P m. pr. | ὁ inseruit H; u. p. 69, 17. 71, 27.
74, 17. 87, 7; de ll. 25—32 cf. Xen. Cyn. 7, 3 ss. | 27 μητέρων
Schneider e Xenophonte: μιαρων P; huic articuli usui aliquatenus
similia exempla apud Arrianum haud pauca inueni, prorsus simile
nullum. cf. Poll. on. 5, 50 extr. | 28 πνεῦμα. καὶ ὁπόταν δὲ P: 31
καὶ sustulit H. idem tamen arbitrabatur fieri potuisse, postquam
uerba quae apud Xenophontem Cyn. 7, 3 extr. insequuntur αἱ
περιβολαὶ φίλαι intercidissent, ut καὶ illud relictum lacunam
indicaret | 29 ξυμβουλεύει P(*) | 30 διαστρέφουσι Ho δια-
τρέφουσιν P | 32 θετέον] cf. Xen. Cyn. 7, 5 et p. 75, 4. 68,
31. 72, 6 ‖ p. 77, 3 εἰ — 15 πρόσθεν H aliquando aut abro-
ganda Arriano aut post c. 29 uel 27 conlocanda existimabat.
ego contra defendi Arrianum ad ea quae de canum nominibus
disseruit (§ 2) rerum ordine qui est apud Xenophontem per-
ductum esse iamque ad rem propositam (31, 1) reuerti. neque
uero quicquam in toto hoc loco reperio, quod Arriano indignum
sit, neque qui istuc ἤδη p. 77, 16 explicetur uideo si c. 32, 1
excipiat c. 31, 2. atque uidetur ipse H denique abiecta sen-
tentia pristina Schneideri et Dindorfii membrum illud καὶ παρ-
ίστανται ἤδη ἐς δρόμον cum postremo capitis 31 enuntiato

copulantium consilium probasse | 4 *φυλάττειν* P(*) | *ἀνυστὸν*
H (*ἀνυτὸν* Schneider): *ἀνυστέον* P; u. p. 135, 4. Ellendt. an.
2 p. 51. Xen. de re p. Lac. 1, 3. Synes. ep. 131 p. 267 D |
5. 13 *ἐπειδὰν* P | 5. 15 *ἀνάγκῃ*] u. Xen. Cyn. 7, 1 | *δὲ*] *γὰρ*?
H | 6 *μασθοὶ* P: 'restitui formam qua praeterea usus est Arrianus, u. l. 13. an. 5, 13, 3. 6, 10, 1. 7, 13, 2' H | 8 *ἐπιλύειν*
Ho: *ἐπιλύσειν* P | *λαγών* P*. cf. Xen. Cyn. 7, 8 | 11
ξυνταθεῖσαι P*; *ἐνταθεῖσαι*? H, u. p. 69, 32; 76, 6; Xen. Cyn.
7, 8 | 14 *ὑπορρέωσιν*? H | 15 *δοκεῖν* C. Mueller: *δοκεῖ* P;
u. p. 68, 19. 73, 24. 116, 24 cl. 4, 2 al. | [*ἀπὸ*] *τῆς*? H | 16
32 *δὲ* adiecit H | 20 *καὶ αἱ* H: *καὶ ὅτι αἱ* P; u. p. 59, 23. 69, 2 |
21 [*αἱ*] .. *εἰ*[*καὶ*]? H | 22 *διαφυλάττουσιν* P(*) | 23 [*τὸ*]
κτῆμα Sauppius et interdum H: cf. p. 69, 19 et 77, 18. (26.)
33 Philol. 7 p. 462 | 27 *ἐπὶ θήρᾳ εὖ πράξαντα* P recte; u. p.
79, 15 ss. | 28 *ἁλισκομένων*] u. p. 79, 18 | 28 *τῇ θεῷ γε*
ἀποκαθαίρειν P: uu. *τῇ θεῷ* ad ea quae antecedunt referenda
esse et u. *γε* uitio aliquo laborare uidit Schneider; H antehac
scripsit ⟨*ἐφ' ᾧ*⟩ *τε*, postea quaedam excidisse stellulis significauit *τε* suum retinens. ⟨*ἔτι*⟩ *τε*? H *ἐπὶ δὲ* (cl. p. XI adn. ad
34 p. 4, 17) uel *εἶτ'* E | *τὰς* H: *τοὺς* P | 30 *καὶ ἐνιαύσια*] his
respondent ll. 26 s. | 31 *οἱ δὲ* P* | *ἀποδεικνύασιν*? H | 32
λαγωιῷι P: corr. Schneider | *δύ' ὀβολὼ* H *δύο ὀβολὼ* Ho:
δυοβολὼ P ‖ p. 78, 2 *τὸ* P: *τι* H olim | 3 *πλεῖον* P* | 4
ζῶιον P | 5 *ὁπόταν* P | *τὰ* addidit H | 7 *οἱ μὲν ὄιν*, *οἱ*
35 *δὲ* .. *οἱ δὲ* P* | 8 *προχωροῖ* P* | 10. 29 *αἱ κύνες* H: *οἱ*
κύνες P | 16 *ὅσοις γε* M. Hauptius, C. Mueller: *ὅσοις τε* | 18
θαλαττίοις P* | 19 *τὴν γὴν* et *δημῆτρι* P | 27 *οὐδὲ ὅσοι*—]
u. p. 46, 9 | 29 u. l. 10 | 31 *μέν γε*—] u. p. 5, 18—20 p. XII.
Porph. abst. 3, 7 (p. 130, 12. 21. 27 ss. N.) | 32 *φησιν*] *Ψ* 862 ss. ‖
p. 79, 1 [*καὶ ταύτην διακόψαι*]? H | 5 *Πολυνείκῃ* P*; cf.
36 Dind. ad h. l. p. 287 | 6 Il. *Δ* 408 | *τεράεσσιν* P | 9 *ὑπὸ* H:
ἀπὸ P; *ὑπὸ τῶν*? H cl. Xen. comm. 1, 3, 4 | *καὶ*—] u. Il. *M* 210 ss. |
11 *τῷ δράκοντι τῷ* H: *τῷ δράκοντι* P | 12 *οὐ* ex *οὖν* P m. pr. |
ξὺν P* | *ἐπανελευσομένους*] Il. *M* 225 | 15 *οὕτω δὴ*? | 16 *πράξαντας* H: *πράξαντα* P; cf. p. 77, 27 | 17 [*καὶ στεφανοῦν*]? H,
nisi fallor, ex p. 78, 11 ortum emblema ratus | 18 *ἁλισκομένων*]
u. p. 77, 27 s. | *ἢ ἐπὶ νίκῃ* Schaefer: *ἢ ὁ* (*ὁ* supra uersum) *τῇ*
νίκῃ P ab eadem manu (*ἢ τῇ Νίκῃ* Schneider) | 19 in fine
libelli P olim habebat *πλήρης ὁ Ἀρριανοῦ κυνηγετικός*: postea
eraso quod a manu prima scriptum erat Arriani nomine manus
altera substituit *Ξενοφῶντος Ἀθηναίου τοῦ δευτέρου* ‖

ACIES CONTRA ALANOS

p. 80 *κατὰ Ἀλανῶν* F | 3 *Πετραίους*] dicitur Petra quae sita est in regione Lazica; cf. Procop. b. Pers. 4, 2 p. 466 (Mommsen) | 4 *τούτους* Scheffer: *τούτοις* F | 5 *δεκάδαρχοι*

E: δεκαδάρχαι F | 6 ειλησ ητιν ισαυριανοι F: ἴλης H ἥτινι
C. Mueller Αὐριανοὶ ex Not. dign. or. 38, 22 C. L. Grotefendus
Philol. 26, 22 et Nipperdeius | 7 σπείρης F* | Ῥαιτῶν C. Mueller,
Grotefend. l. i. p. 22 (N. d. or. 38, 28), Nipperdeius: ῥαίων F.
admirationem mouet quod quem locum in acie instruenda ob-
tinuerint non commemoratur (Mommsen) | 7 Δάφνις? H |
8 ειλησῃ F | 9 Κολῶνες] cf. Grotef. p. 23 N. d. or. 38, 21. an-
nali dell' Inst. archeol. 24 p. 162]. Κολωνοὶ Nipperdeius: dis-
suadet Mommsenus dubitans an a castello et oppido Armeniae
minoris, quod uocabatur Κολώνεια, nomen traxerint. Κολωνεῖς
C. Mueller | 9 συντάχθων F: correxit C. Mueller | ἰτυραίοι
F; Ἰτυραῖοι aliquamdiu ipsi probabatur Herchero (praef.[1] p.
XV); denique quod in priore editione scripserat Ἰτουραῖοι
uidetur retentum uoluisse | 10 ῥαιτίκης F; Ῥαιτικῆς ἴλης
Mommsen πραιτωρικῆς O. Seeck (cl. N. d. or. 38, 26); u. Grotef.
p. 24. Ephem. epigr. 2 p. 462 | 12 ἱππεῖς F: ἱππῆς 'ex co- 2
dice' nescio quo H. — cf. Grotefend. p. 24 | οὗτοι H: αὐτοὶ
F | δυοῖν C. Mueller: δύο F | ἑκατόνταρχος] u. CIL. III 6025
cum Mommseni commentariis | 13 ὅσπερ? | 15 Ἰταλοὶ—] u. 3
Grotef. p. 24s. | 16 οἱ παρόντες] ὁπλῖται ρ'? Mommsen cl. p.
82, 16 | ὅσπερ Scheffer (ut uidetur: nam Blancardi editione
sola uti licuit): ὥσπερ F; cf. p. 81, 15. 83, 28 cl. 82, 8. an. 3,
24, 5 | 17 τῶν Ἰταλῶν? H cl. p. 80, 11. 82, 9 | 19 βήρῳ F* |
22 φυλαττόντων F* | 22. 23 ἱππεῖς F: scribendum uidetur 4
ἱππῆς ut p. 80, 12, 81, 1 | Ἀκεῖοι apographa: οἰκεῖοι F; nullo
igitur fundamento nititur illa scriptura in qua emendanda ho-
mines docti frustra se torserunt; u. Grotef. p. 25, qui scriben-
dum ducit Ἀρεῖοι. hoc idem οἱ οἰκεῖοι coniectura assecutus
erat Th. Mommsen, interpretans de equitibus Bosporanis et
Numidis. H cum de aliis nominibus tum de his Εὐάκαι (an. 7,
6, 3) et Ἀστικοὶ cogitauit, postremo tamen istud Ἀκεῖοι in sede
quam iniuria occupauerat uidetur relicturus fuisse | 23 οἱ ἐπί-
λεκτοι sunt equites singulares, u. § 22. CIL. III 93 (Mommsen) |
23 ἰόντων H: εἴτωσαν F ‖ p. **81,** 1 φάλαγγος] u. p. 83, 21
et 82, 22s. cl. 19s. | ἱππῆς H 'ex codice' aliquo: ἱππεῖς F; 5
u. Grotef. p. 25 | 3 αὐτῷ Scheffer: αὐτῇ F; 3. 9 αὐτὸ? H ut
p. 82, 4s. 83, 20. 24 | ὁ ἡ. H: δὲ ἡ. F δὲ ὁ ἡ. C. Mueller |
οὐαλπη F: correxit Scheffer. — ὁ ἡγεμὼν legatus est, ὁ ὕπαρ-
χος praefectus legioni. raro una adsunt: u. inscriptionem Bri-
tannicam apud Henzenum 674 C (Mommsen) | 4 χιλιάρχαι
F* | ἐπιτέτακται? H 'es mufs heifsen dafs nicht alle 6 Tri-
bunen, sondern nur die dazu kommandierten (vielleicht die
alten polybianischen zwei) bei dem Adler sich befanden'
Mommsen | καὶ ἑκατόνταρχοι F: articulum suppleuit H. οἱ
ἑκ. οἱ τῆς α' σπείρας (σπείρης F) sunt primi ordines siue primae
in legione cohortis centuriones, cui signorum aquilaeque custo-
dia committebatur. u. Hygin. qui fertur de castrorum metatione
3; gromat. Lat. p. 176 L.; Vell. Pat. 2, 112, 6 (Mommsen). non

recte C. Mueller *καὶ οἱ τῆς πρώτης* | 5 *πρὸ* margo Bigotiana
(cf. p. 3 ed. Bl., p. 202 ed. Koechl.): *πρὸς* F | *αὐ τῶν* F. Haasius
in ann. philol. 14 p. 104: *αὐτῶν* F; *τοῦ τῶν* C. Mueller: [*αὐ*] *τῶν*?
6 H | 7 *δ'* et *ιε'* F | *ἰέναι* H: *εἶεν* F *εἶναι* margo Bigot. | 9 *χι-*
λιάρχαι et *ἑκατοντάρχαι* F* | 10 *δ'* F; *ἐπὶ δὲ δ'*? H | *ὡς αὔτως*
7 F | *ἴτω* Mueller: *εἴτω* F | 11 *τὸ συμμαχικὸν*] 'dies sind evident
nicht mehr römische Truppen, die sogenannten auxilia legio-
num, die vielmehr schon aufgeführt sind, sondern das Aufgebot
der Waffenfähigen der Provinz' Mommsen | *οἵ τε Ἀρμένιοι*
καὶ οἱ ἀπὸ τῆς Mommsen cl. p. 82, 5ss. | 12 *μικρᾶς* F* |
ὁπλίται F; *οἱ τῶν Τρ. ὁπλῖται*? H *Τρ. οἱ τοξόται* cl. p. 82, 14
Mommsen | 13 *καὶ Κόλχοι* F: articulum inseruit H | *καὶ οἱ*
Ῥιζιανοὶ λογχοφόροι? *οἱ Κόλχων καὶ Ῥιζιανῶν λ.*? H cl. p. 82,
15. ceterum u. Grotef. p. 26, 3ss. Not. dign. or. 38, 17. uidentur
autem *Ῥιζιανοὶ* dicti esse a flumine ac portu Rizio (u. p. 89,
32) (Mommsen) | 14 *Ἀπλανοί* ut p. 81, 15. 82, 16: *Λεπιδιανοί*
Grotefend. p. 26 *Ἀπληιανοί* (cohors Apuleta ciuium R., Not.
dign. or. 38, 34) O. Seeck; contra Mommsenus cum pro certo
haberet hic non agi de auxiliorum cohortibus restituebat *Ἀλανοί*
uel *Ἀλβανοί* (u. Cass. Dion. 69, 15 (4 p. 160s. Dd.)): quorum
illud, quod est in margine Bigotiana, iam placuerat Scheffero,
hoc Muellero. H cogitabat de Apulo colonia in Dacorum re-
gione sita | 15 *Σεκουνδῖνος* Grotefendus et Mommsen: *σεκου-*
λῖνος F | *ὅσπερ* Scheffer: *ὥσπερ* F | 15 *κατὰ τῶν Ἀλανῶν*?
8 H | 16 *οὐραγίτω* F: correxit Mueller | 17. 19 *εἴλη*, 17. 21.
εἰλάρχης F* | 17 *γέτων* F: corr. Mueller; u. Grotef. p. 27 | 18
9 *κοσμούντων* margo Bigotiana: *κοσμώντων* F | *μὲν* H: *μὲν καὶ*
F | *ἑκατοντάρχαι* F* | *καὶ οἱ ἐπὶ* Mueller: *καὶ ἐπὶ* F | 19
ἐπὶ τῷδε margo Bigotiana: *ἐπίγω δὲ* F | *ἡ εἴλη ἡ* Doerner;
cf. p. 83, 24 | *Ἀλλακτικὴ*] nomen corruptum censuerunt cum
alii tum Mommsenus; *Καλλαϊκικὴ* Grotefendus *Καλακτικὴ*?
Mueller | 20 *στοῖχον*, non *στίχον*: u. p. 132, 11 | 21 *ἱππεῖς*
10 F*. agitur de equitibus cohortis Italicae (Grotefend.) | *εἰλάρχης*
F* | 22 *τὰς πλευρὰς* 24 *πᾶσαν τὴν τάξιν*? H cl. p. 83, 25 |
23 *τοῦ σημείου τῶν πεζῶν* (uel *τοῦ πεζοῦ*)? H cl. p. 81, 5s.;
τοῦ πεζικοῦ? E, u. p. 81, 18. 82, 11. 85, 7 | 25 *ἰᾶσι* habet F
hic et *παριᾶσι* p. 130, 11 | 26. 28. 30. 31 *εἰς* F* | 27 *ἐπαι-*
11 *νείτω* margo Bigotiana: *ἐπαινέτω* F | 29 *περιστῆσαι* H: *περι-*
στῆναι F | 30 [*ἐν*]? H | *τοὺς κατασκόπους*] u. p. 80, 1 | 31
σκοπῆς uel *κατασκοπῆς* (qua uoce Arrianus aliquotiens utitur
12 in anabasi) H: *ἀποσκοπῆς* F ‖ p. **82**, 1. 27. 31 *εἰς* F* | 2
ἧδε Scheffer: *ἡ δὲ* F | *ἑκάτερον* apographa: *ἑκατέρων* F | 4
13 *ἐπεστεταχθῶν* b m: recte F | *κέρατι* F* | 5 cf. l. 12 | 7. 8 *σπεί-*
ρης F* | 8 *ὅσπερ* H: *ὅστις* F; u. quae adn. ad p. 80, 16 | 10
14 *τε ὁ* E et Mommsen: *τε καὶ ὁ* F | *οὐάσάκης* F | 12 *οὗτοι* F |
13 *οἵ τε* H: *ὥς τε* F | *μικρᾶς* F* | 15 *ῥιζιανοὶ* apographa: *ἀρ-*
ριζιανοὶ F | *καὶ* ante u. *τούτων* deleuit H | [*οἱ*] *Α.*? H | 16
κυρηναῖοι apographa: *κυρηναίων* F | *οἱ* F supra uersum |

17 *τοὺς ὁπλίτας τῶν ἀκοντιστῶν* Mommsen | 18 *ὑπερακοντίζειν ἐκ τοῦ* in F bis scriptum est; erroris originem perspexit Scheffer | 19 *σύμπαν μὲν τὸ* 'quatenus ad dextram uergit totum' E | 19 *ἐχέτω* Mueller: *ἐχέτωσαν* F | 23 *ἕςτε* margo Bigotiana: 15
ἔσται F | 24 *τετάχθων* H: *τετάχθω* F | *σύγκλεισις* Mueller:
ξῦν F | 25 *ἔστωσαν* F* | 26 *ὧν* Scheffer: *ὂν* F; *οἷς* 16
A. Koechly op. 2 p. 338 | *τοῖς κοντοῖς* H: *κοντοῖς* F | *ἐπίλεπτα* H (*ἐπιλεπτὰ* Scheffer): *ἐπιλεπτὸν* F; cf. p. 127, 4 | *προῆκται*] u. p. 117, 9. Cass. Dio 40, 18, 2 (1 p. 337 Dd.); *πρόκειται* Scheffer | 28 *ὤσει* F; *εἰ πελάζοιεν*] u. p. 84, 10. 30 s. cl. 112, 8 ss. 14, 8. 29 cett. | 29 *θέσθαι*? H | *κόντων* F |
30 *οἱ δευτεροστάται δὲ* Mueller: *οἱ δὲ .. ὑστεροστάται δὲ* F 17
(*ὑποστάται* Scheffer) | 32 *κόντους* F | *ὅποι*? F | *τύχοιεν*] u. p. 83, 26. 114, 16; 14, 32; 107, 8. 109, 29. 110, 22. 125, 8. 133, 32; 14, 11. 129, 5. 132, 23; an. 3, 2, 7. Ellendt. ad Arr. 2 p. 157; cf. l. 28 | *τρώσσοντες* Mueller: *στρώσσοντες* F ‖ p. **83**, 1 *ἱππότας*? H | *κατακανοῦντες* Mueller: *κατανοῦντες* F | *ἢ* Doerner: *καὶ* F | *θ. καὶ θ.* H: *θυρεῷ καταφράκτῳ θώρακι* F (*καὶ θυρεῷ καὶ κατ. θ.* Mueller) | 2 *κόντον* F | *μαλακότητα* F* | 3 *ἀναβάτην* Scheffer, *ἀμβάτην*? H: *ἀντιβάτην* F, quod defendere conatur A. Koechly op. 2 p. 339 | *ποιήσοντες* 18
Mueller: *ποιήσονται* F | *τάξεις τῶν λ.* F: articulum expunxit H | 5 *ἔστωσαν* F* | *πεζικοὶ*? H cl. p. 82, 19. 84, 19. 29. *πεζῇ τοξόται* (*πεζοτοξόται*)? quamquam eiusdem generis sunt talia quale est *τῆς πεζῆς στρατιᾶς* an. 7, 7, 1 | *βοσποριανῶν* F? apographa | *ἰτυραίων* F; u. p. 80, 9 | 7 *ἐφεστηκέτωσαν* F* | 8 *κέρατι* F* | 9 *καὶ* 19
αὗται H: *αὗται* F 'et quidem, idque' ut p. 82, 12. 87, 27 [*καὶ*] *κατόπιν* E | 11 *ξύμπαν* F* | *εἴλας* F* | *ὀκτὼ*] sunt alae Petraeorum 20
Auriana Colonorum I Raetica Gallorum Dacorum (p. 81, 17) Allactica et equites legionis XV (p. 81, 1) — nam singulares (p. 80, 32) circa ducem uersantur (p. 83, 20) —; equites autem legionis cum alam proprie non dicantur efficere, horum causa uocabulum magis generale (*καὶ λόχους*, cl. p. 84, 19) Arrianus adhibuit (hoc ex Mommsenianis) | 12 *ξυντεταγμένον* F* | 15 lacunam indicauit H; *ἐπιστήτωσαν*? Mueller | 16 *ἐφεστηκέτωσαν* F* | 21
17 *αὐτήν* H: *αὐτῆς* F | 18 *πελεκυφόροι*? H | 18. 21 *εἰς* F* |
19 *ἢ καὶ* F: *ἢ* deleuit Mueller | *ξύνθημα* F* | 20 *ἱππεῖς* 22
F* | *αὐτὸν* Scheffer: *αὐτῶν* F; u. p. 20, 24 | *ἔστωσαν* F* | 21 *πεζῶν* H: *τῶν πεζῶν* F | 22 *ἑκατοντάρχαι* F* | *ξυντεταγμένοι* F* | 23 *καὶ οἱ τῶν* H: *ἢ τῶν* F; Mommsen orationem articulo recte carere censet, ita interpretans 'diese Centurionen der Legion sind die rechten Vorgesetzten der *σωματοφύλακες* (Legionare), nicht aber der equites singulares, die sie nur kraft besonderen Auftrages kommandieren'. *οἱ τῶν* Scheffer | *δεκάρχαι* F* | 25 ***ας*] in F est lacuna nouem uel decem litterarum 23
capax. *ἐς ἑκατὸν* Scheffer et Mommsen *καὶ ἐς* Mueller | *πᾶσαν*] cf. p. 81, 22. 24 | 26 *ὅπου ἂν τι ἑ. καταμανθάνῃ* H olim (u. p. 82, 32); *τι* Mueller, Krueger ad Thuc. 7, 69, 2: *τὸ* F; *κατα-*

μάθοι? | ἴδῃ H (ἴδοι Mueller): εἴτω F; ἰῶτο Krueger | 27 θε-
24 ραπεύσῃ H: θεραπεύοι F | 28 ξὺν F* | 28 Οὐάλης Scheffer:
25 οὐάλις F | ὅσπερ apographa: ὥσπερ F | 30 χιλιάρχαι F* | 31
ἔσταν F | πελάσωσιν H (πελάζωσιν Mueller) cl. p. 17, 12: πελα-
σωσει F ‖ p. **84**, 1 ἀλαλάζειν H: ἀλαλάξειν F | ξύμπαντας F*
| 2 ἐνυαλίῳ uolgo | καὶ βέλη μὲν . . [καὶ] βέλη δὲ? H | 3 καὶ
λόγχας F: articulum inseruit H cl. l. 15 | 4 ἀκοντιζέτωσαν
F* | 4 θειασταί F: in quo uocabuli monstro utique teli iacu-
liue alicuius nomen latet, quod respondeat u. λόγχας. πελ-
τασταί? H | φερέσθωσαν F*; cf. p. 31, 32 | 5. 7 εἰς F* |
ξυμμαχικοῦ F* | 8 τῶν πολεμίων ἵππων F: u. πολεμίων expulit
26 H, ἱππέων restituit Scheffer | ἀδιηγήτου] u. Ellendt. ad an.
2 p. 125 | 9 ἐπὶ Mueller: δὲ F | πλεῖον F* | πελάσσειν
margo Bigotiana πελάσειν Mueller: ἐλάσσειν uel ἐλάσειν F |
10 δὲ δὴ Mueller: δὲ δεῖ F; cf. p. 82, 28 | 11 [καὶ τ. ὤ.
ἀντερείσαντας]? H; ἀντερείσαντας margo Bigotiana: ἀντερί-
σαντας F | 12 [τῇ]? H | συγκλείσει Mueller: συγκλήσει F;
u. p. 82, 24 | 13 ξυνερειδούσας F* | 14 σφῆσιν F | οἷόν τε
Mueller: ὄντι F; ὡς οἷόν τε βιαιότατα? H | 15 τὰς λόγχας] τοὺς
κοντούς? H cl. 82, 26. 32 | τὴν τετάρτην δὲ ⟨καὶ τὰς λοιπάς⟩?
Mommsen | 15 πρώτην Mommsen: τρίτην F; πέμπτην? H;
τὰς ἐφεξῆς? u. p. 82, 25 ss. 83, 4; τὰς πρώτας E | 16 κόν-
27 τοις F* | τε] u. p. 72, 31; τοὺς ἵππους? H | 17 γένοιτο H:
γένηται F; u. p. 85, 1 | ἤδη H: δεῖ F 'male: debebat esse
χρή; sed ne hoc quidem in hoc toto commate reperitur' H |
28 20. 21 ἡμίσειας F: correxit Mueller | 21 ἄλλους Mueller:
αὐτοὺς F | 23 φυγῇ καρτερᾷ F: nominatiuum casum restituit
Mueller | 24 κατάσχοι H: κατέχοι F; u. p. 85, 2; 96, 13 |
24 ἀκμήτοις Mueller: ἀκμηταῖς F ἀκμητοῖς apographa | 25
καταλάβοι? H: sed u. p. 83, 26 et ἐπιστρέφουσιν l. 26 | ἐπι-
29 θέσθαι H: ἐπιτίθεσθαι F | 27 ὡς μὴ—] u. p. 74, 6 | 29 ἑπέ-
σθωσαν F* | μηδὲ Mueller: μήτε F | 31 ἀπαντοίη F* | ἀπὸ]
u. Lucian. bis acc. 28 (2 p. 14, 27 s. Bk.); ὑπὸ Polyb. 32, 7, 10
30 (p. 1264, 21 H.) cl. 2, 48, 1. 10, 38, 3 sim. ‖ p. **85**, 1. 9
γίνεσθαι F* | 3 ἐθελήσειαν? H | ἐς E: μὲν F μὲν ἐς Mueller |
4 de u. ἔτι dubitabat H | 5 ἀσθενῆ Mueller: ἀσθενεῖ F | 6
γινόμενα F* | ὦσωνται καὶ διακόψωσι H: ὦσεντο (ὤσαιντο
margo Bigotiana) καὶ διακόψαιεν F. optatiuum modum mea
31 quidem sententia ferre praestabat | 8 ἢ ὁπότερον οὖν H: ἢ
πότερον οὖν F (ἢ τὸ ἕτερον οὖν Mueller); u. p. 126, 31. 127, 1 |
9 κόντους F* | 10 ἱππεῖς F* | 11 σπάθαις αὐτῶν F: u.
αὐτῶν pro spurio eiecit H cl. p. 107, 10 — olim οἳ μὲν αὐτῶν
maluerat —; ταῖς σπάθαις αὖ E cl. p. 138, 18 | 11 προσφε-
ρόμενοι? H ex usu Arrianeo | οἳ δὲ τοῖς H: οἱ δὲ ταῖς F |
13 desinit F in f. 191 uerso ‖

PERIPLUS PONTI EUXINI

| In P hic libellus inscribitur *Ἀρριανοῦ ἐπιστολὴ πρὸς
Τραϊανὸν ἐν ᾗ καὶ περίπλους Εὐξείνου Πόντου* | 5. 19 *εἰς** |
6 *Ξεν.*] an. 4, 8, 22 | *θαλάσσῃ* a(nonymi periplus) p. 410, 37 ed. 1
Mueller.: *θαλάττῃ* P* | 7 *τὴν* H: *τὴν μὲν* P | 8 *κατίδομεν* P
| 15 *τὸ μὲν σχῆμα ἐπιτηδείως* H: *τῷ μὲν σχήματι ἡδέως* P 'si
habitum spectas, apta atque conueniens, nimirum regius habi-
tus est, mare monstrantis, quippe domini' H | 16 *θάλατταν**
| 20 *φαύλως* H: *φαῦλος* | 24 *ὥς γε* b(lancardiana): *ὥστε* P ‖ 2
p. **87,** 2 *ὁ μὲν .. ὁ δὲ .. ὁ δὲ** | 3 *κ'ἀκεῖνοι* P | 5 *τὸν αὐτοῦ
π.*] u. an. 3, 21, 5. 22, 4. 6, 2, 3. 7, 12, 5; [*αὐτοῦ*] Sauppius | 7
Ξενοφῶν] an. 6, 4, 22. 25 | 10 *καὶ τοῖς* H: *καὶ ἐπὶ τοῖς* P | 13
πάντες ἂν H: *πάντες* P | 11. 14 *τ'ἀγαθὰ* P | 14 *κἂν* H:
καὶ P | 16 *εἰς* P | 17 *κατήραμεν* P | 19 *εἴκοσιν ἐς* H: *εἴκοσιν* 3
ὅσον εἰς P | 23 *Ὅμηρος*] Od. ε 469 | 25 *ὥστε τῇ* H: *ὥστε καὶ
ἡμεῖς τῇ* | 26 [*δὲ*]? H; cf. p. 76, 20 | 28 *κἂν μόνον ἀπώ-
λεσεν* H: *καὶ μόνον ὤνησεν* P (*μόνον οὐχὶ ὤλεσεν* C. Gesner
μόνον οὐκ ἔδυσεν H olim) | 29 *θάλατταν** | 31 *ἐπεισρεῖν* P*
‖ p. **88,** 1 u. Nauck. Trag. Gr. fr., adesp. 62 p. 662 s. Fritzsch.
ad Lucian. Hermot. 61, II 2 p. 202. Leutsch. ad Diog. prov. 1,
34 p. 6 Apostol. prov. 2, 33 | *ἄλλην μὲν* prouerbia | *ἐξαν-
τλοῦμεν* Suidas in u. *ἄλλην* | *ἡ δ'** | *ἐπεσρέει* H *ἐπεισρέει*
Athen. IV p. 156 E (cd. L), prouerbia, schol. Lucian. 4 p. 119
(ad 1, 502, 12) Iac.: *ἐπεισέρρει* P, pars codd. Athen. *ἐπιρρεῖ*
Lucianus | 2 *ἠνύτομεν*] u. Ellendt. ad an. 2 p. 412 | 3 *μόλις*
H: *μόγις* P | *καὶ μέντοι καὶ*? H | *κακὰ πολλὰ παθόντες*? cl.
p. 33, 13. 37, 21. 41, 4s. 42, 25. 95, 31 | 4. 14. 15. 16 *εἰς** | 5 4
ἐν τῷ Πόντῳ τῷ Ε.? H *ἐν Π. Ε*, a(nonymi periplus) p. 411, 21
ed. M.; cf. Steph. Byz. p. 35, 7 ed. Mein. | 6 *οὕτω*] u. p. 94,
13 | 10 *ταύταις* Pa: *αὐταῖς* H | 10 *αὖ* H: *αὐτοῦ* Pa; cf.
p. 99, 6 | 11 *καὶ τοῦ β.* P: *καὶ ἀπὸ τοῦ β.* a | 12 *ἀλλ' οὐ*
a: *ἀλλὰ οὐ* P | *ἀπαρκτίου* a: *ἀπαρκίου* P | *θρασκίου* Pa;
p. 99, 6 *θρασκίου* P ut uidetur, *θρασκίου* a (fr. hist. Gr. 5, 1
p. 180, 11 M.) | 15 post u. *ἔτι* H supplebat *ἦν* uel *κατεῖχεν* |
ἀλλὰ εἰς P; *ἀλλὰ γὰρ ἐς*? H | 16 *μεθιστήκει* P | *ἀπὸ* [*τοῦ*]
ν.? sed cf. l. 10. 11 *ἀπὸ νότου ἀνέμου .. τοῦ εὔρου .. τοῦ
βορρᾶ* | 17 *ἄνεμον μετέστη*? H | *οὐκ ἔτι* P* | 18 *θάλασ-
σαν* P | 19 [*αἱ Ἀθῆναι*]? at u. p. 89, 13 | *ἠδύναντο* P*; *ἐδύ-
ναντο ναῦς, ταύτας*? H | 22 *ἔδοξε*? H; cf. p. 92, 12; 91, 31 | 5
22. 26. 30 *εἰς** | 26 *ᾐόνα* P* | 29 *ὥστε* scribi iubebat H
(cf. 88, 24; 87, 25): at u. p. 87, 30. 92, 30 ‖ p. **89,** 1 *μὴ
δὲ* P | 2 *ὥσπερ τινα* P | cf. p. 100, 18. 24 | 3 *ἄραντες* P 6
| 5 *θάλατταν* P* | *δὴ ἀτρεμῆσαι*? H | 6 *τῆς*] u. p. LIII ad 92, 28;
de u. *ἤλθομεν* u. p. 52, 17 | 7 *πλείους* E: *πλείονας* P | *πεντα-
κοσίους*] numerum corruptum esse uidit C. Mueller (p. 372, 37);
cf. p. 90, 5—11. non tam unius diei significationem praeter-

missam quam confusas credideris litteras numeros exprimentes, uelut φ' et σο' | εἰς* | 8 σπεῖραι εἰσὶν P | 9 εἶδον] u. p. 92, 32. an. 1, 16, 5 | 13 λέγουσιν ὅτι (Pa) interiecta ut l. 18. p. 5. 10. 8, 18. 10, 12. 20, 8. 22. 21, 8 cett. cl. 12, 27 | 14 ποτέ om. a | τὸν .. τῆς] u. p. 36, 16 | 18 u. Steph. Byz. p. 640, 10 s. M. | 19 ἐπὶ Θόαντος τοῦ βασιλέως? H cl. p. 100, 29; datiuum casum tuetur etiam a | ὅτι ὠνομάζετο Pa |
7 20 ἀμφ' Ὀ. a | 26 Ὄφις] Ὀφιοῦς a | 27 διορίζει a; u. p. 99, 16 (Pa); mg. P: οὗτος ὁ ποταμὸς ὅρος ἐστὶ τῶν δύο ποντων καὶ τῆς βαρβάρων γῆς | 28 θιανιτικῆς a | 30 ὄφεος P* | 31 ἐχόμενος δὲ τοῦ ψυχροῦ ἐστιν P: 'uu. τοῦ ψυχροῦ deleui cum Hoffmanno, quamquam si Arriani consuetudinem respexeris non uidetur ἐχόμενος genetiuo carere posse' H. u. p. 100, 22 | 32 ἑκατὸν εἴκοσι P: 'copulam restitui, quam in hac formula apud Arrianum statam reperio, u. an. 1, 6, 1. 2, 20, 3. 4, 22, 2. 5, 14. 6. 7, 20, 3. Ind. 22, 8. P 14, 4. 15, 2. 18, 2.' [cl. 10, 2. 3. 12, 2. 14, 2. 16, 3. 4. 18, 4. 24. 2. 3. 6. T 10, 2. 5. 9. 18, 2. J 7, 1. 9, 9] H | στάδια Pa*; u. Philol. 7 p. 294 s. (22). ‖ p. **90,** 1 Ἀσκούρνας a | ἄλλος] u. p. 95, 13. 97, 25 cl. 92, 19 | 2 ἀδίηνός τις P | ἄσκουρα P Ἀσκούρνα a; Ἀσκούρα? cf. p. 92, 25 | 3 εἰς Pa* | 4 ὁ Z. π.? | 4. 8 στάδια P* | 6 [τὸν]? | Πρυτάνην a | 7 P in lemmate σημειοῦ τὰ Ἀγχιάλου βασίλεια | 8 Πρυτάνιος? H Πρυτάνου a | 11 Ἀρχάβεως a; ἀπὸ δὲ τοῦ Ἀ.? H | εἰς P* | ἀπὸ δὲ τοῦ Ἀψ.? H | 12 ἄραντες P | [τὸν]? H | 13 ἐς H: ἐπὶ P | 15 Ἀκινάσης Gail: ἀκινασις P Κίνασος a | 15. 16 [ἀπὸ]? 16 τοῦ Ἀ.? H | 16. 17 ἴσις Pa*; 16 articulum ὁ delebat H; u. p. 89, 24. 26. 90, 18. 21. 26. 92, 26. 95, 9. 97, 6. 98, 29; ἀπὸ δὲ Κινάσου ποταμοῦ εἰς Ἶσιν ποταμὸν a | 18 ἰσχυρὰς Pa: ψυχρὰς? H cl. p. 87, 21—23 | Ἴσιος Pa: τοῦ Ἴσιος H | τὸν om. a,
8 eiciebat H | 21 εἰς P* | φάσιν P: corr. Mueller | εἰσεπλεύσαμεν P* | 23 παρεχόμενον] u. p. 7, 24 | χροιὰν P* | [καὶ-ἐξηλλαγμένον]? H: mihi ad priorem sententiae praecedentis partem respicere uidetur p. 90, 24—91, 6, ad alteram 91, 7 s. habet a infra (p. 91, 7, u. fr. hist. Gr. V 1 p. 176, 13). ἐξηλλαγμένον dictum ut p. 91, 24 | 25 ἐπιπλεῖ, quod coniectura restituerant H et C. Mueller, est in a: ἐπέπλει P | 26 πηνιῷ P | 27 Ὅμηρος] B 754 | καθ' ὕπερθεν P | 29 ἀνειμήσασθαι P | εἰς Pa* | 31 τοῦ Pa, eiciebat H; u. an. 4, 6, 6 cum Kruegeri adn. cl. 5, 9, 4 | 32 s. u. p. 101, 11 ‖ p. **91,** 3 [πάντα]? H πάντες? E | τῇ θαλάσσῃ om. a | 6 τὸ ποτὸν num genuinum esset dubitabat H, om. a | 7 χρόα Pa: χροιὰ a | κασσιτέρου a, H: καττιτέρου P | 8 [τοῦ]? H; cf. p. 90, 31 | 9 εἰσκομίσαι P* | 10. 11 εἰς P* | 10. 17 φάσιν P | 10 εἰσπλέοντας P* | ἐπειδὰν P | ἐσβάλωσιν H: εἰσβάλλωσι a εἰσβαίνωσιν P; u. l. 17 | 11 ἅπαν a | 13 οἱ τούτου ἀμελήσαντες
9 om. a | 15 ὑπὲρ δ. Pa: ὑπὲρ τὸ δ.? H | εἰς Pa* | 17 εἰσβαλλόντων δὲ εἰς P* | 21 ἀθήνησι P | τοῦ] u. p. 36, 16 | 22 σιδηρὰ P | 24 ἀμηγέπῃ P | 31 χῶρον H: χωρίον P ‖

p. **92**, 3 καὶ π. H: καὶ οἱ π. P | ἐφεστήκεσαν P* |
5 ἐνὶ λόγῳ G. Bernhardy anal. geogr. p. 20: ἐν ὀλίγῳ P; u. p.
125, 16 | 6 μὴ δὲ P | 7 εἰς P* | 10 ἀναπεπαυμένοι? H |
13 ἐμβαλεῖν H cl. p. 49, 22 Steph. thes. 3 p. 802 d: ἐκβαλεῖν
P | 16 τὸν X. π.? H | 18 ἐς χῶβον P ἐς χόβον a: ἐς τὸν 10
Χῶβον? H, u. l. 24 | εἰσεπλεύσαμεν P* | 19 ἄλλους] u. p. 90,
10. 94, 27. 95, 10. 96, 6. 14. 24. 97, 2. 100, 10. 18 | 21 τοῦ art.
adiecit H | Σιγγάμην: u. p. 93, 32. Mueller. geogr. Gr. I
p. 377, 5. fr. hist. Gr. V 1 p. 176 extr. | 24 ὁ T. π.? | 25
Ταρσουρα a nescio an recte | 27 [ὁ] Ἀ.? H | 28 πρὸ τῆς ω.?
cf. p. 89, 6; 67, 4. ὑπὸ τὴν ἕω p. 29, 19. 37, 16. 38, 30. 42, 20.
43, 14. 47, 23. 32. 48, 21. 51, 32. 89, 3; an. 1, 4, 1 cett. cf. 25,
6; differunt p. 93, 28. 96, 29. 1, 24 cett. | ἀπὸ τοῦ X.? H |
29 τοὺς ἀπὸ Ἀ.] ἀπὸ τοῦ Ἀ. H ἔτι ἀπὸ? E | 32 ἰδεῖν]
u. p. 89, 9 s. ‖ p. **93**, 2 ἐκπεριελθεῖν? H, a | μὲν] μὲν
τοῦ H | 3. 4 εἰς P* | ἀπὸ δὲ Tρ.? H | Σεβαστοῦπολιν a
| 8 Ξεν.] an. 4, 8, 22. 5, 2, 1 s. | 10 Δρίλας Xenophon 11
(Steph. Byz. p. 239, 6): δρίλλας P δρίαλας a | 11 [οἱ]?
[οὗτοι]? H | 12 ἐς τοῦτο ἔτι] u. p. 62, 11 | 13 ἔθνος H:
καὶ ἔθνος P ὡς δὲ ἔθνος a | καὶ πάλαι H: πάλαι Pa
14 μὲν καὶ Pa: μὲν? H | ὑποτελεῖς a | 15 ἀποφορὰν H:
φορὰν Pa | 16 τούτων] Κόλχων a | 17. 18 Μάκρωνες ..
Μακρώνων H: μαχέλονες .. μαχελόνων P μαχέλωνες (ω p. 412,
11) .. μαχελώνων a | 19 Ζυδρειτῶν δ' ἐχόμενοι Λ. a cf. p.
93, 25. Z. δ' ἔχονται? H | 20 Ἰλαζοὶ P atque ita etiam in
lemmate, sed mox λαζῶν' H: qui cum in uerbis scriptoris
exprimendum curaret (de Gaili suspicione) Λάζαι, in P inesse
quod uolgo circumferebatur Λάζοι conligas, nunc H probauit
Λαζοί; idque habet a | 21 ἀψῆλαι a; cf. Steph. Byz. p. 153,
6 M. | 22 αὐτῶν] ἀψηλῶν a; u. l. 24. 26; 17 | 23 ἀβασγοί a |
24 ῥίμαγας a | 25 σαννῖται a; cf. p. 99, 2 | 26 σανίγων P σαν-
νιγῶν (σαννιτῶν?) a | 27 σπεδαγῆς a | ante uocem μέχρι
fortius distinxi | 28 τοῦ Ἀψάρου? | ἕω a, H: ἠῶ P | 30
ἐνθένδε? H | ἐγίνετο Pa* | 31 ἐπὶ τὸν X.? | 31. 32 [τὸν]
H nescio quam ob causam | Σιγάμην .. Σιγάμου Pa: τοῦ
Σιγγάμου? H | 32 εἰς Pa* | τὴν om. a ‖ p. **94**, 2 u. p. 90,
10 | καὶ Διοσκουριάδα καταφανῶς ἤδη ἐπ' ἀριστερᾶ τοῦ
Πόντου ἐπλέομεν, καὶ ὁ πλοῦς ἡμῖν πρὸς ἡλίου δυο-
μένου (sic recte codex: u. p. 41, 10 s. 53, 29) ἐγίγνετο (ἐγί-
νετο codex)· ὡς δὲ ἀπεστρέφομεν ἀπὸ τοῦ Ἀστελέφου
ἐπὶ Διοσκουριάδα, κατείδομεν τὸν Καύκασον τὸ ὄρος a
(p. 17?): uerba, quae diductis litteris expressi, uere Arrianea
esse atque propter similitudinem uocum Διοσκουριάδα κα-
ταφανῶς et Διοσκουριάδα κατείδομεν librarii oculis ab altera
sententia ad alteram aberrantibus praetermissa esse mihi uiden-
tur: quo erroris genere in libris Arrianeis nullum est frequen- 12
tius. contra non Arriano sed Menippo tribuenda esse existimo
quae post Hudsonem eius ignarus H ex anonymi per

p. 402 M.) suppleuit p. 94, 9—17 uerba *κατὰ τὸν Θράκιον Βόσπορον* usque ad illa *ὁ περίπλους ὧδε ἔχει.* haec enim in P absunt. idem fere sensit C. Mueller (fragm. hist. Gr. V 1 p. XIX). emendationis autem in hoc emblemate praesidia sunt et anonymi codices Vaticanus 143, Londiniensis (de quo u. p. IX) Vindobonensisque excerpta quaedam continens (u. Muellerum in geogr. Gr. min. I p. 402), et Marciani Heracliensis epitome peripli Menippei (in eodem quem dixi libro p. 568, 40 ss). atque de libro Vindobonensi haec exposuit H 'apographum excerptorum Vindobonensium, ex quibus hians in periplo oratio primum expleta fuit, humanitati debeo Iosephi Muelleri Vindobonensis, qui nunc magna cum laude in gymnasio Mediolanensi [nunc uero in academia Taurinensi] bonas litteras docet. sed uix quicquam illa differunt ab anonymo, nisi quod uitiosissime scripta sunt. itaque emendando periplo, si unum locum exceperis, nullum omnino usum habent' | 12 *Ἱερὸν* —] u. l. 18 et 21 | 12 *νεώς* Menippus breuiatus Marciani, H: *ναός* anonymi tres libri | 13 *οὕτω* Vind.: om. Vat. Lond., Marc.; cf. p. 88, 6. 94, 24. 102, 23 | *προσαγορευομένου* Vat. Lond. Vind.: *προσαγορευόμενος* Marc. | *ἀφετήριον* Vind., Marc.: *ἀφητήριον* Vat. Lond. | 14 *τοῖς .. πλέουσι(ν)* Vind.: *τῶν πλεόντων* Vat. Lond., Marc. | *εἰς** | *εἰσπλεύσαντι* Vat. Lond., Marc.*: *τοῖς πλεύσασι* Vind. | 15 *εἰς** | *ἐν δεξιᾷ δὲ* Mueller et H: *δεξιᾷ δὲ* Vat. *δεξιᾷ τε* Lond. *δεξιᾷ εἰς* (sic) Vind., *δεξιὰν* Marc. | 15 *ἔχοντι καὶ περιπλέοντι* om. Vind. solus | 16 *ἐχόμενον* H: *λεγόμενον* Vat. Lond. Vind., *λειπόμενον* Marc. | *τοῦ* Vind., Marc.: *τῶν* Vat. Lond., | *τοῦ .. κειμένου* Lond. | 17 *τὸν Πόντον* Vind. teste Herchero: *Πόντῳ* Vat. Lond., *τῷ Πόντῳ* Marc. | *οὕτως ἔχει* Vind., Marc. *οὕτω πως ἔχει* Vat. Lond.: 'scripsi *ὧδε ἔχει.* u. c. 12, 1. 2. an. 2, 14, 4. 5, 6, 1. 7, 16, 6. 25, 1. neque ullo apud Arrianum loco *οὕτως* ad sequentia spectat. ita iam perspicuum est quid causae fuerit, cur qui Palatinum exarauit librarius de uerbis *πόλιν ὧδε ἔχει* ad *τὸ Ἱερὸν* deflexerit' H. eo minus ista Arriano obtrudi oportere arbitror | 18 *Ἱερὸν* cl. p. 94, 12: *ἱερὸν* b, cf. p. 103, 26 s. 94, 23 | *τοῦ Διὸς Οὐρίου* a | 19 *Στενότατον* (*Σ* E) u. p. 100, 23; 103, 27. 94, 10 | 20 [*καλούμενον*] H | 20 *καθότι* P* | *εἰσβάλλει* P* | 21. 27. 30 *εἰς* P* | 22 *ἐν τῇ δεξιᾷ* a | *ὁ Ῥ. π.*? | 23 *ἐνενήκοντα* P: u. Philol. 7 p. 290 | 24 *ἢ* inseruit H | 25 *ἀπὸ* ⟨*δὲ τῆς*⟩ H; cf. p. 95, 4. 5. 8. 13. 96, 3. 97, 14. 17. 99, 4 cett. | *ἄκρης* P: corr. Mueller | *ἐς τὸν Ἀ. π.* H | 26 *μικραῖς* Pa* | 27 *τοῦ Ἀ.* H; *Ἀρτάνου* a: *ἀρτάνης* P | *τὸν Ψ.* H | *Ψίλιν* Pa Lond.*: *Ψιλλίδα* a Vat. | 28 *μικρὰ* Pa* | 29 *ἀπὸ* om. a | 30 *Κάλπην* a Vat. *Κάλπιν* a Lond., 31 *Κάλπις* Lond.; sed p. 403, 23 uterque recte *ἀπὸ δὲ Κάλπης λιμένος* | 31 *χωρίόν ἐστιν* P ‖ p. **95,** 1 *ὗλαι* P | *ξύλων* —] Xen. an. 6, 4, 4 s. | *ἔνθηροι*] hoc in Xenophontis anabasi qualem quidem habemus non legi ani-
13 maduertit C. Mueller | *Ξενοφῶν*] an. 6, 4, 1—6 | 4. 5. 8 *ἀπὸ*

δὲ a, H | εἰς* | 5. 7 εἴκοσι P* | 5 μικραῖς .. μικρὰν Pa | margo P ἡ νῦν δαφνουσία | 5. 7. 9 bis 10 εἰς* | 7 νησίδι P | 8 ὁ Σ.? | 9. 11 Ὑπίου a: ὑππίου P; u. adn. p. 90, 16 | 11 λιλεοῦν a Vat.; λιλαῖον a Lond., quod nescio an recipiendum fuerit | 11. 13 ἐμπορίον P | 12 εἰς Ἐ. Pa* | ἔλαιον P ἔλεον a Lond. ἐλαιοῦν Vat. | 13 ἀπὸ δὲ a, H | 14 ἐς τὸν Λ. π. H | τοῦ Λ.? | εἰς* | 15 Μεγαρέων] u. *P. Becker, die Herakleotische Halbinsel* (Lips. a. 1856) p. 49 (H) | 16 εἴκοσι P* | 17 μὲν om. a | 18. 19 εἰς* | 18 ἐνθένδε δὲ? H | τὸ om. a | ποσίδαιον P ποσείδειον a Vat. ποσείδεον a Lond. | 20 ἐνθένδε E: ἔνθεν P; [ἔνθεν]? | 21 ἐπὶ P: εἰς a, H; u. p. 97, 9 | 21 Ὀξίναν a: ὀξείναν P | 22 τοῦ Ὀ. a (et Menippus Marciani), H | Ὀξίνα a: ὀξείνου P Ὀξίνου Menippus Marciani | 22. 23. 24. 25. 27 εἰς* | 23 μικραῖς Pa* | κ' a Men. Marc. | 24 ψίλλαν a Vat. ψύλλιον a Lond. | 25 θαλάσσῃ a: θαλάττῃ P | 26 οἰκουμένην] u. p. 97, 5 | καὶ αὐτὴν? H | 27 εἰς Β. π. Pa: hic H articulum non addidit sed potius τὸν l. 28 deleuit | εἴκοσι P* | 28 τοῦ Β. a, H | ἐπὶ] εἰς? H | 29 Ξενοφῶν] an. 6, 3 ss. cl. 4, 3, 2 | 31 εἰσι? | τὰ πολλὰ κακὰ] ad p. 88, 3 ‖ p. **96,** 1 ἀπεχ.] X. an. 6, 2, 12 ss. | 3 καὶ ἀπὸ τοῦ Π.? H ἀπὸ δὲ τοῦ 14 Π. a | 5 ἐνθένδε ἐς H: ἔνθεν εἰς P | 6 εἰς bis* | Κρῶμναν a Lond.?: κρώμναν P κρόμναν a | numerorum inter Arriani et anonymi libros discrepantiam consulto supersedeo commemorare | 7 Κυτώροις P: corr. b. margo P κατὰ πτολεμαῖον ἐνταῦθα τὰ βιθυνικὰ γαλατίας ὅρια | 8 Κυτώρου a Vat.: κυτώρων P, a Lond. | εἰς αἰγιαλοὺς P* εἰς αἰγιαλὸν a ut Marc. | θύμινα (.. ὰ) a | 9. 10 bis εἰς* | 9 Κάραμβιν a: κάραβιν P | 12 σαλεύοιεν δ' ἂν H ἀλλὰ σαλεύοιεν ἂν C. Mueller: ἀλλ' εὕδοιεν ἂν P σαλεύοιεν δὲ a; u. p. 96, 15 s. 24. 98, 7 | 13 κατάσχοι H: κατέχοι P, καταλάβοι a; u. p. 84, 24 | 14 Αἰγινήτην Gail: αἰγινῆτιν P, a Vat. αἰγινητῶν a Lond.; u. p. 406, 29 s. M. | 14 εἰς* | 15 εἰς Κίμωλιν κώμην, νῦν Κινώλην λεγομένην .. Κινώλη .. [Ἀντικίνωλιν] .. Κινώλης (κίνολιν .. κινόλει .. [ἀντικίνολιν] .. κινόλιος? .. Lond.) a | ἐμπορίον P | Κινώλι P 'u. Bekkeri an. p. 1193' H | 18. 19. 21 εἰς* | 19 εἴκοσι P* | 20 τῆς Α. ἅ.? u. p. 94, 24 s. | Ἀρμένην .. Ἀρμένης C. Mueller in p. 388, 1 | 21 Ξενοφῶν] an. 6, 1, 15. 17; cf. Meinekius ad Steph. Byz. p. 76, 10 | 22 Σινωπεῖς P* | Μιλησίων ἁ.] Xen. an. 6, 1, 15 | 23. 24. 25 εἰς* | 24 ζάγορα a Lond. γάζουρον a Vat., ζάγωρον Men. Marc. | ἄλλοι αὖ] u. p. 97, 2 | 25 τὸν om. a, eiciebat H cl. l. 32 | 28 τῆς ex anonymo addidit Gail: 15 praetermisit P | ὑπὸ] ἐπὶ? H | 29 ῥεῖ H: ῥέει Pa | Ἡρόδοτος] 1, 6. 72 | 30 ἀλλ' ἀπὸ a: ἀλλὰ ἀπὸ P | καθότι Pa*; u. p. 94, 20 | εἰσβάλλει εἰς Pa* | 32 τοῦ Ἅ. π.? H ‖ p. **97,** 1 ἵναπερ] u. p. 97, 6. 10. 98, 25 | Κωνώπιον Men. Marc.: κωνωπεῖον P κωνώπειον uel κωνώπιον a (u. Mueller. p. 389, 6 et 408, 3) | 2 Κωνωπίου a Lond. ut Men. Marc.: κωνωπείου P, a Vat. | 3 εἴκοσι P* | 3. 6 bis εἰς* | 5 θαλάσσῃ a: θα-

λάττη P | *οἰκεῖται* Pa ut p. 95, 26; cf. p. 86, 6. 99, 30. 103, 9 | *τοῦ Ἀ.*? | 6 *Ἀγκῶνος λ.* a | *ἐν*ῷ καὶ Ἶρις ἐμβάλλει* a; [ὁ] H; *ἴρις* P; *εἰσβάλλει εἰς* P* | 7 *τοῦ* Pa: [*τοῦ*]? H | 9 *ἐπὶ* P: *εἰς* a; u. p. 95, 21 | [*τὸν*]? H, om. a | 11 *ᾠκίσθαι*? H; u.
16 l. 5 et a p. 415, 21 | 12. 13. 15. 16. 17 *εἰς** | 12 *τὸν Β. π.* H | 12 *βίρην* a Vat. *βέρριν* a Lond. | 13 *τὸν Θ. π.* H | 14 *τοῦ Θ.*? H | *οἴνιον . . οἰνίον* a | 14. 17 *καὶ ἀπὸ? ἀπὸ δὲ*? H | 19 *τὴν Κ. ν.*? cf. p. 97, 29; 95, 5 | 20 *δὲ τῆς Κ.*? H; u. p. 94, 25 | 21. 25. 26. 31 (1). 32 *εἰς** | 21 *Κοτύωρον* (*κοτύορον, κότυρον*) a | 22 *Ξενοφῶν*] an. 5, 5, 3; u. Steph. Byz. p. 379, 15 M. | 24 *ἀπὸ δὲ Κοτυώρου* (*κοτυόρου*) a | *ἐς τὸν Μ. π.*? | 25 *Φαρμαντὸν* a (*Φαρμαντὸν π. τὸν λεγόμενον Φαρμαντῖνον* Lond.) | 26. 29 *καὶ ἔνθεν*] *ἐνθένδε*? H | 26. 27 *φαρνακείαν . . φαρνακεία* P* *Φαρμακίαν ἤτοι* (om. Lond.) *τὴν λεγομένην Φαρνακίαν* (*τὸ λεγόμενον Φαρνάκιον* Lond.) a | 28 *καὶ αὕτη* P a Vat.: *καὶ αὐτὴ* a Lond., H | 29 *τὴν* P, a ter | *Ἀρητιάδα* Hudson: *ἀρρηντιάδα* P *ἀριστιάδα* (*ἀρτιάδα, ἀρεστιάδα*) a | 31 *εἰς* . . ἐς* P | 32 *εἴκοσι* P* | *εἰς** ‖ p. **98,** 2 *ἀπὸ δὲ Κ.* Pa: articulum hic et l. 3. 4. 5 inserebat H parum recte | 2. 3. 6. 11. 16 *εἰς** | 2. 3 *τὸ Ἱ. ὄ. . . τοῦ Ἱ. ὄ.*? H |
17 11 *ἀθροίζοντες* edd. b m (Muelleriana prior anni 1846 p. 260, 39) Hercheriana prior; quid quod ne postea quidem emendationis quicquam aut signum ullum dubitationis H adposuit, ut, quod sane mireris, uitium illud non animaduertisse censendus sit: nam adparet scribendum esse *ἀθροίζονται*, id quod in altera editione repositum est a Muellero uideturque etiam in libro P inesse. nimirum ex compendio male intellecto participium istuc ortum est | 12 [*τὴν ν. Σ. κ.*] E; addi debebat sententia, si modo commoda erat, iam l. 9; u. p. 93, 5 | 13 *τὰ μὲν οὖν ἀπὸ* a p. 179 | 14 *ἐπὶ δεξιὰ* a | *ἐς ἥνπερ* [*στρατόπεδον*]? H | 16 *κότταν* a | 20 *ὑπάρχει* H (ter): *ὑπάρχοι* Pa; cf. p. 133, 6 s.; *ὑπάρχειν*? cl. an. 1, 1, 8 extr. 7, 9 | 21 *τὰ*
18 *δὲ λοιπὰ οὕτω πληρῶν λέξω. ὁρμισθεῖσιν οὖν* a | 24 *εἰς Στενvιτικὴν* a | 26 *Ἡρόδοτος*] 4, 109 | 27 *φθειροτρωκτεύοντας* a | *καὶ ἐς* H: *καὶ γὰρ εἰς* Pa. u. p. 62, 11 | 28 *εἰς** | *ἐς τὸν Ἄ. π.*? | 29 *Βρούχων ὁ νῦν λεγόμενος Μίζυγος* a; de articulo u. p. 90, 16 | 30 *εἴκοσι*? | 31 *ἵναπερ καὶ ηράκλειον ἄκραν ἔχει* P *ἐν ᾧ καὶ Ἡράκλειαν ἄκραν ἔχει* a *ἵναπερ καὶ ἡ Ἡράκλειος ἄκρα ἀνέχει* C. Mueller*; u. p. 99, 4 | 32 *τοῦ Ν.*? H ‖ p. **99,** 1. 4. 5. 7. 11. 12. 13. 18. 30 *εἰς** | *ἐς Ἀχαιοῦντα ποταμὸν σ.* a, H (non adiecto h. l. articulo) | 2 [*ποταμὸς*]? H. cf. p. 98. 14; *οὗτος ὁ ποταμὸς* a | 2 *ζιλχοὺς . . ζιλχῶν* P, sed in lemmate *σιχχοί· σάννοι* | *Σανίγας* scripsi: *Σάνιχας* Pa; u. p. 93, 25 | 3 *σταχεμφλας* a | 4 *ἔχει* a, E: u. p. 93, 21. 23. 25. 27 | *ἀπὸ δὲ Ἀ.* a, H *ἀπὸ δὲ τοῦ*? | *Ἡ. ἄκραν*] u. p. 94, 25 | 6 *ἀπὸ ἀνέμου*? H cl. p. 88, 12. praepositionem neque P habet neque a | 7 *Π. Λ.*] u. Steph. Byz. p. 406, 13 M. | 8 *εἴκοσιν* P* | *παλαιὰν* editio prior | 9 *Ἀχαΐαν* a: *ἀχαιίαν* P | *καὶ ἔ.*] *ἐνθένδε*? H |

10 Παγρῶν λιμένος H: Πάγρας λιμένος Pa | 13 ἐς τὸν Β. τὸν 19
Κ. κ. (ut p. 98, 17. 103, 31) uel ἐς Β. τὸν Κ. [καλούμενον] H;
cf. p. 94, 19; 100, 23. 102, 20 | 14 τοῦ om. a | 15 ἐπὶ τὸν
Τ. π.? | 16 ὁρίζειν] u. p. 89, 27 s. 96, 31. χωρίζειν? H | 18
ἐκβάλλει a | 19 Αἰσχύλος] in trag. Gr. fragm. a Nauckio editis
p. 48 (184. 185) | φάσιν P et ut uidetur a | 20 γοῦν ab: γ' οὖν
P | 24 ἐποψόμενοι Pa (p. 412, 22; 184, 12): ἐσοψόμενοι utra-
que editio Muelleriana | 26 τῇ b: πῇ Pa (πῇ Lond.) | 27
ᾗδ' nescio num quis ante C. Muellerum scripserit: ἣ δ' P πῇ
δ' a | φάσιν Pa Lond. | φ. ποταμὸν a ut l. 19 τ. Φ. ποτα-
μὸν ὅρον | 28 ἐν κύκλῳ Pa: dubitabat H | 30 Καζέκας a
(genetiuo casu, u. p. 415, 13. 15) Καζέκαν C. Mueller | θαλάσσῃ
a: θαλάττῃ P | 31 Θευδοσίαν a: θεοδοσίαν P | 32 ἔρη-
μον a ‖ p. **100,** 1 παλαιὰ a: πάλαι P | u. Ἰωνικὴ in a
corruptum est in articulum τῶν; u. p. 95, 15. 25 | 2 συγγράμμα-
σιν a; u. p. 104, 3. 12 | 3. 4. 5. 12. 19. 23 εἰς* | 3 Σκυθο-
ταύρων λιμένα a | Λαμπάδα a, J. Vossius: ἀλμίτιδα P | 8
margo P περὶ πόλεως τῆς νῦν χερσῶνος | 8 Καρκινῖτιν H:
κερκινῆτιν P κορονῖτιν ἤτοι κερκινίτην a p. 416, 21 cl. 27 κόλ-
πος ἐκδέχεται καλούμενος Καρκινίτης | 9 Καρκινίτιδος H:
κερκινήτιδος P κορονίτιδος ἤτοι κερκινίτιδος a | 13 ἐκ] ἀπὸ? 20
H; at cf. p. 103. 2. 5 ss. 10 s. 26. 100, 11 (H) | 14 ἠόνας P:
correxerunt H et C. Mueller; quorum uide hunc p. 396, 6. 416,
33 de nomine disputantem | τῶν τῆς λίμνης ἐκροῶν? H | 15
margo P περὶ βορυσθένους τοῦ καὶ δανάπρεως ποταμοῦ. cf. a
p. 417, 11. 25 | 17 Ἑλλὰς P: Ἑλληνὶς b m | 18 μικροτάτην,
ἔρημον a bis. ceterum cf. p. 89, 2. 100, 24 s. | 22 ἰακὼ a |
πεντήκοντα] ϙ a, qui numerus probatur C. Muellero | 26 μ. 21
τὸ Ψιλὸν στόμα τοῦ Ἴστρου ἐ. ε. a | post u. πλέοντι H con-
locabat τὸ πέλαγος ex l. 27 petens | 27 ἀπαρκίᾳ P; ἀπαρ-
κτιανιωστὸ πέλαγος a, unde ἀπαρκτίᾳ ὡς τὸ π. J. Vossius eruit,
ἄνω ἐς τὸ π. Gail; ἀ. ἰδίως ⟨καλουμένῳ ἐς⟩ τὸ π.? E cl. Aristot.
de mundo 4, 13 τῶν βορεῶν ἰδίως ἀπαρκτίας καλεῖται ὁ ἀπὸ
τοῦ πόλου κατὰ τὸ μεσημβρινὸν πνέων (H), p. 105, 7. (106, 21.)
anon. p. 407, 24 | πρόκειται a, H: πρόσκειται P | 28 οἱ μὲν ..
οἱ δὲ .. οἱ δὲ Pa* | 29 ἐπὶ P: ἀπὸ a | χρόας H: χροιᾶς Pa |
31 νεώς P: ναός a | τῆς Pa: neque oportet articulum aut deleri
aut in τι mutari | 32 πάλαι a; ξ. παλαιοτάτης ἐ.? ‖ p. **101,**
1 οὐ πολλοῖς. καὶ τούτους? H: femininum genus tuentur Pa |
ταύτας] μὲν additur in a; at cf. p. 410, 4 πάλαι μὲν et Arr.
p. 97, 27 | 2 ὅσοι ἀεὶ προσίσχουσι. καὶ γὰρ καὶ ἄλλα a | 3
ναῷ a | 3 καὶ om. a | 5 (4) post u. πολυτελεστέρων Pa
habent ταῦτα σύμπαντα (ξ. a) χαριστήρια τῷ Ἀχιλλεῖ ἀνάκειται:
quae H utpote ex an. 6, 19, 5 uel 2, 3, 6 intrusa eiecit | 6
καὶ ἄλλῳ μέτρῳ a: καὶ ἐν ἄλλῳ μέτρῳ P; u. Philol. 7 p. 450 |
11 [αἱ] θ.? H | θαλάσσιαι H: θαλάσσιοι P | σταθμητοί] u.
p. 90, 32 s. | 13 ἔωθεν μὲν γὰρ? H | εἰς* | θάλλασσαν P |
15 αὖ εἰσπέτονται εἰς P*; αὖθις πέτονται? ὀπίσω πέτονται? αὖ

ἐσπέτονται [*ἐς τὸν νεών*]? H; u. p. 17, 3 | 16 *ἐπειδὰν* P |
22 *οἵδε* P* | 18 *οἱ δὲ* P* | 19 *ἱερεῖα* post uu. *ἐς αὐτὴν* conlocabat H, me quidem iudice minus recte | [*πλέοντας*]? H | [*ἐπὶ ταῖς ναυσὶν*]? *ἐπὶ τῶν νεῶν*? H *ἐν ταῖς ναυσὶν*? | 21 *ἀφιέναι*] u. Philol. 7 p. 453 | 23 *χρωμένους — θῦσαι* an post u. *τούτους* conlocanda essent dubitabat H | *περὶ* H: *ἐπὶ* P; [*ἐ. τ. ἱ.*] G. Sauppius | 24 *λῷον σφίσιν* P | *ἂν* inseruit H | 25 *ἐπελέξαντο* Sauppius | *καταβάλλοντας*? H | 30 *μὴ δὲ* P | 31 *κατὰ τοῦτο*? *διὰ τοῦτο*? *ταύτῃ*? H | [*τὸ*] *ἀ.* H ‖ p. **102,**
23 1 *προσχοῦσι* P: corr. Mueller ut l. 3. 13 | 2 *ἐπειδὰν* P | 3 *ἀπίσχωσιν*? H | 3. 4. *ὅποι* H: *ὅπου* | *προσχεῖν* P | 4 *οἱ δὲ* P* | 5 *φανῆναι σφίσιν* P* | *ἄκρον* H: *ἄκρῳ* P; *ἐπ' ἄκρᾳ τῇ κεραίᾳ*? H | 6 *Διοσκόρους* P: l. 7. 8 diphthongum *ου* uidetur habere | *τοσόνδε δὲ*? H | 8 *πλοϊζομένοις* P | 9 *γίνονται* P | *ὁ δὲ* P* | 10 *οἱ δὲ* P* | *Πάτροκλον σφίσιν* P* | 13 *προσχόντων* P | 14 *εἴ πέρ τινα* P | 15 *ἥρωα* P* | 16 *τῇ ῥώμῃ τῆς ψυχῆς*] ut Xen. Cyr. 4, 2, 14. Plato Politico 259 C, II 2 p. 250, 8 s. Bk. Heindorf. ad Prot. 6 p. 467 | 18 *φιλεταῖρον* P | 19 *ἐπαποθανεῖν* —] secundum Plat. conuiu. p. 180 A; cf. Charito 3, 10, 4 (2 p. 68, 7 H).
24 Ach. Tat. 7, 9, 5 (1 p. 180, 17 H) | 20. 22. (23) *καλ.*] u. Boehner acta Erl. 2 p. 502 | 23 *Καλοῦ στομίου* a (*στόμιον* etiam 21. 22. 23) | *τὸν ἄρακον* . . (*ἀπὸ τοῦ ἀράκου*) a | *ὧδε*] u. p. 94, 15 | *ὀνομάζουσι* a | 25 *ἐπὶ* ⟨*τὸ*⟩ *Ἱερὸν λεγόμενον στόμιον πέμπτον* a | *εἰς** | *Ἰστρίαν*] u. Steph. Byz. p. 341, 5 M. | 26 *ἐς Τομέα* H: *ἐς τομέας* P *εἰς τομέαν* a (sic Mueller p. 420 ad § 71: contra p. 399, 26 haec habet '*ἐς Τομέων πόλιν* anonymus, quod male in *Τομέαν* mutauit Gailius') | 27 *Τομέως* H: *τομέας* P *τομέων* a. eis quae C. Mueller in commentariis conlegit adde *Τομει* in inscr. a Beckero edita (*Archiv f. Philol.* 19 p. 370) | *εἰς** | *Κάλλατιν* H, C. Mueller: *κάλλαντραν* P *κάλατιν* a | 30 *κληίζεται* Pa* | 31 *εἰς B.** | 32 *Βιζώνην* a: *βίζον* P *Βιζῶνα*? C. Mueller | *βίζον* P *βιζῶνος* a; u. C. Mueller. p. 400, 1 ‖ p. **103,** 1 bis. 3. 5. 6. 7. 14. 22. 28. 30 *εἰς** | 2. 5. 6. 7. 10. 11. 26 *ἐκ* (*ἐξ*)] *ἀπὸ* a | 4 *τξ'*] *σξ'* a; u. Mueller. p. 400, 6. 421, 8 | 7 margo P *περὶ πόλεως ἀπολλωνίας τῆς νῦν σωζοπόλεως* ut a p. 421, 23 | 10 *ἐσπλέοντι εἰς* Pa* | 13 *εἴκοσιν* P*;
25 cf. p. 98, 30 | 14 *ἁλμυδησσὸν* a | 15 *ποιεῖται* a; u. Xen. an. 7, 5, 12 s. | 18 *ἐστράτευσε* a | 20 *ὑπὲρ* Pa: *περὶ*? H; cf. acta Erl. 2 p. 507 | 21 *ἐν σφίσι* a | 23 *ἐπὶ*] *ἐς* a | 24 *κυανέαι εἰσὶν* P *κυάνεαι εἰσὶν* a: correxit H; 26 *Κυανέων* Pa; u. Lobeck. Paral. p. 357 cum adn. 68. Scymn. per. 853. 973. schol. Apoll. Rh. p. 499, 25 (Callim. fr. 563 Schn.). 513, 18. 24 omninoque Benseleri onomatol. 1, 728 | *πλαγκτὰς πάλαι* Pa: art. *τὰς* inserebat olim H | 25 *περάσαι* Pa* | 26 *ἐπὶ* P: *εἰς* a | 27 *τοῦ* alterum om. a | 28 margo P *περὶ δάφνης τῆς μαινομένης τοῦ νῦν σωσθένους λιμένος* | 29 *καλουμένης*] *τὸν νὺν λεγόμενον σωσθένην* a | 30 *εἰς* P *εἰς τὸ* a | 30 *τάδε μὲν καὶ* P *τάδε καὶ* a: *καὶ* H delendum arbitrabatur cl. p. 102, 11 |

31 *Κιμμερίου καλουμένου* a; u. p. 98, 17. 99, 13 | 32 *πόλιν* om. a | in fine libelli P haec habet: *Ἀρριανοῦ ἐπιστολὴ πρὸς Τραϊανόν· ἐν ᾗ καὶ περίπλους Εὐξείνου Πόντου.* tum: *διώρθωται οὐ πρὸς σπουδαῖον ἀντίγραφον.* u. Bernhardy anal. geogr. p. 20 (H) ‖ hic denique locus erit inscriptioni a. 1871 repertae (*trouvée dans les ruines qui s'étendent autour de Soulou-Seraï, petite ville du district de Bozuk, dans la vallée dite Arlyk-Owa . . . à l'ouest de Sivas, à l'est d'Angora*) et a Leone Renier editae (Revue archéol. N. S. 18ᵉ a., 1877, p. 200; cf. Mémoires de la Société hellénique de philologie de Constantinople VII 1872|73 p. 4 n. 9; Borghesi op. IV 103 ss.; Rœhl. Beitr. zur griech. Epigraphik p. 15 ss.): *[Αὐτοκράτορι Καίσαρι θεοῦ Τραι]ανοῦ Πα[ρθ]ικοῦ υἱῷ, θεοῦ Ν[έρ]ουα υἱωνῷ, Τραιαν[ῷ] Ἀδριαν[ῷ Σεβ.] ἀρχιερεῖ μεγίστῳ, δημαρχικῆς ἐξουσίας τὸ κα', αὐτοκρατ. τὸ β', ὑπάτῳ [τ]ὸ γ', π. π. [κ]αὶ Αἰ[λ]ί[ῳ] Καίσαρι δημαρχικῆς ἐξουσίας ἐπὶ Φ[λ.] Ἀρ[ρι]ανοῦ πρεσβευτοῦ καὶ ἀντισ[τ]ρατηγοῦ τοῦ Σεβαστοῦ Σεβαστοπολειτῶν τῶν καὶ Ἡρακλεοπολειτῶν ἄρχοντες βουλὴ δῆμος ἔτους θλρ.* quae describenti mihi maxime doleo Roehlii libellum praesto non esse. non inutiliter autem huic titulo subiungetur alter, marmori cuidam Nicomediensi insculptus, cuius notitiam debeo Henrico Doulcet (*Quid Xenophonti debuerit Fl. Arrianus*, Parisiis a. 1882 ed., p. 43). is eam intercedente Aemilio Egger deprompsit ex annalibus quos inscribi dicit *Ἑλληνικὸς σύλλογος* (III p. 253 n. 5) nisi fallor Constantinopolitanis: *Ἀγα[θ]ῇ τύ[χ]η. Ἀρρ[ια]νῷ Φλα[β]ίῳ τοπ[άρ]χη Καπ[π]α[δο]κίας ὑπά[τ]ῳ [κα]ὶ ἱερ[ε]ῖ [τ]ῶν θεῶ[ν] [Δ]ήμητρ[ο]ς καὶ Περ[σε]φόν[η]ς [ἡ πόλις ἀνέστησεν?] μ[νή]μης χ[άρ]ιν.* tertiam inscriptionem quae ad Arrianum pertinet inuenies in Arnoldi Schaeferi de fontibus historiae Gr. et Rom. libro altero p. 140 (ed. 1881) ‖

TACTICA

De TACTICA Arrianea contra Koechlyis commenta his temporibus post Hercherum uberius disputauit R. Foerster in Hermae uolumine duodecimo (p. 426 ss.). cuius consilium ut uniuersum probo, ita in rebus singulis magno interdum opere dissentio. pauca quaedam diligenti obseruatione persecutus est A. Boehner in actis sem. ph. Erlang. 2 p. 506 s. his accessit dum typothetarum specimina perlustro H. R. Grundmanni commentatio Berol. 1884 edita (*Quid in elocutione Arriani Herodoto debeatur*, p. 83—88). | p. **104** *Ἀρριανοῦ τέχνη τακτική* hic omittit F, habet in subscriptione | 1 . . *Ἀλέξανδρος ὁ Π. π.* ex Aeliano (p. 240 ed. Köchl. Lipsiensis a. 1855) | 2 *ἀλλὰ ἄλλος* F | 3 *ἔστι* F | 5 *ἄττα* H: *ἀλλὰ* F | 6 *Ῥωμαίῳ* Scheffer: *ῥωμαίων* F (om. Ael.) | *ξυνεγένετο* F* | 7 *καὶ* ante u. *Καρχηδόνα* deleuit Koechly | 8 *εἷλέ τε καὶ ἠνδραπόδισε?* H | *δὲ* addidit H | 10 *ἀλλὰ*

ἄλλῳ F | 12 ξύμπαντα F* | 15 οἱ μὲν ὡς F*, οἱ μὲν γὰρ ὡς
editiones ante Koechlyanam | 16 τοῦτο δὲ αὐτὸς F τοῦτο δὲ
αὐτὸ C. Mueller; αὐτὸ δὲ τοῦτο (cl. Ael. u. h. 2, 29)? τοῦτο δὲ
2 [αὐτὸ]? ταύτῃ δὲ? H | 18 ὡς] ὅπως? H | 20 δὴ C. Mueller:
δεῖ F | εἰς F* | ἢ H ἡ apographa: om. F | 21 καταγῆν
F? | ἡ δὲ F* | θαλάττης F* | 22 οἱ μὲν .. οἱ δ' (δὲ?)
F* | 23 θαλάττῃ F* | 23 ὁπωσοῦν F | 25 εἵνεκα F* | ἰατρι-
κὸν uidetur scriptum esse in F: λατρικὸν apographum Bigotia-
num, unde illud restituerat iam Scheffer; οἷον ἰατρῶν Ael. |
26 (105, 1) τὸ μέν ἐστι πεζικὸν om. F: ex Ael. suppleuit H |
uu. ἐν γῇ, quae apud Ael. omissa sunt, respiciunt ad uu. ὅπως
οὖν πολεμούντων l. 23; cf. Ael. 2, 1 p. 248 ‖ p. **105**, 1 (2)
ἐπ' ὀχήματος ἄλλον καὶ ἄλλον H: ἐπὶ σχήματι ἄλλῳ καὶ ἄλλῳ
F; ἐπ' ὀχημάτων Ael. cl. lex. mil. p. 1738, 22 Bh. | 2 (3) εἰδέας
F, correxit C. Mueller | 4 Ἰνδῶν Scheffer: ἰλιδῶν F | 5 καλχη-
δόνιοι F: em. Scheffer | 6 καί τι καὶ? H | 7 ἂν b(lancar-
diana editio): κἂν F | ἀφ' H: ἐφ' F | lacunae signa posuit
H | 8 οἱ μὲν ἱππεῖς, οἱ δὲ F* | ἱππεῖς μὲν F* | 9 δυοῖν lex.
m.: δυεῖν F | 10 ξυνδεδεμένοιν F* σ. lex. m. | ἐς H: ἐπ'
F, lex. m. | 12 ὅτι H: ὅτι καὶ F | ὅτε οἱ C. Mueller: ὅτε
δὲ οἱ F | φέρουσιν .. 13 εἰσίν? H | 13 de u. ὀξεῖ H signi-
ficauit se dubitare | 14 τοῦ μὴ C. Mueller: τῷ μὴ F | 16 ἦν
post u. Τρωικὰ deleuit Scheffer; cf. p. 105, 3. 17. 26. 106, 4.
17 | 19 πολύρυμα F: corr. Mueller | 23 ἔστε F | ἐς τὸ bis
3 Scheffer? b: ἔστω bis F | 24 βαρύτατον ὁπλιτικὸν F; 'articu-
lum τὸ addidi; sed praeferat aliquis τὸ μὲν δὴ ὁπλιτικὸν βαρύ-
τατον ὄν' H | 26 ἢ Koechly, F ex Droyseni conlatione: καὶ F?
apographa | ὡς οἱ M. F: articulum expunxit H | 27 πάντα,
ὅτιπερ H: πᾶν ὅτιπερ F πάντα ἅτεπερ Koechly | 29 ἐστὶν
H: τοῖς F; u. p. 115, 27. 106, 17; 124, 29. 126. 32 | 32 σμι-
κροτέρα .. ἐλαφροτέρα H: σμικρότερον .. ἐλαφρότερον F | 33
(106, 1) καὶ τῶν σ. H: καὶ σ. F | σαρεισῶν F ‖ p. **106**, 1 (2)
ἀκριβεῖ] u. p. 107, 24. 130, 32 | 2 (3) πίλοι F: correxerunt
Koechly et H | 5 τῆς ἐν Mueller: ὡς ἐν F | 6 οἱ μὲν .. οἱ
4 δὲ F* | 8. 26 δ' F: δὲ | 8. 9 ἡ μὲν .. ἡ δὲ F* | 9 μὲν
τοὺς F: ἡ inseruerunt Koechly et H ex Aeliano | 11 παραμη-
ριδίοις G. Dindorfius in Thes. St. 6 p. 866 C: περιμηριδίοις F
(παραμηρίοις iam Scheffer ex Leone c. 6. 31) | 13 ἄφρακτος
margo Bigot.: αφράκτοις F | 13 τούτων (F, lex. m.)] τῶν μὴ
καταφράκτων Ael. | οἱ μὲν .. 14 οἱ δὲ F* | 14 'post u.
εἰσὶν addebatur ἢ κοντοφόροι ἢ λογχοφόροι [etiam in cod. F]:
deleuit Koechly quippe ex § 7 ascripta' H | ἀκροβολισταί.
καὶ δ. H: ἀκροβολισταὶ μόνον. δ. F: omissis uu. μόνον et καὶ
Ael. habet δ. μὲν οὖν. cf. l. 20. 27 | 16 ἀπομαχόμενοι] u. p. 107,
9; ut non sit delenda praepositio | post u. ἀπομαχόμενοι in
libris (etiam in F) est ἢ κόντοις (κοντυις F) ἐν τῇ ἐπελάσει ἐξω-
θοῦντες, ὡς Ἀλανοὶ καὶ Σαυρομάται: deleuit Koechly idem-
que l. 20. 21 uu. καὶ κόντοις (κοντοῖς Scheffer) post u. δόρασι

et ἢ κοντοφόροι post u. δορατοφόροι glossemata esse perspexit (H) | 18 παρθνέων F: emendauit Mueller | 19. 20; 24. 25; 27. 30 οἱ μὲν . . οἱ δὲ F* | 19 θυρεοὺς H, Aeliani ed. Tur. (a. 1853) p. 7: καὶ θυρεοὺς F, Aeliani ed. Lips. (a. 1855, diligentius illa ut uidetur confecta) p. 258, 12 | φέρουσι Koechly | 20 θυρεαφόροι F et in Arriano et in Aeliano: θυρεοφόροι lex. mil. | 21 καὶ ἰδίᾳ E cl. p. 105, 7. 100, 27; 106, 2. 29: καὶ F; οἳ καὶ ἰδίως Ael. οἳ δὲ ἁπλῶς lex. m. | 22 δὲ F, Ael.: δή? H | 23 ss. iterantur quae l. 17 exposita sunt | 27 καὶ ante u. αὐτῶν sustulit H | 28 ἀφιστάμενοι Koechly: ἐφιστάμενοι F | περιιππεύοντες idem: παριππεύοντες F | 29 εἰλικρινῶς H: εἰλικρινεῖς F; ἰδίως Ael. | Ταραντῖνοι εἰσίν F | 30 τὰ μὲν πρῶτα ἐξακοντίζουσιν H: τὰ πρῶτα ἐξακοντίζοντες F | 31 ἓν F?, Scheffer: ἐν apogr. | εἶχον? H | 32 ὑπολειπόμενοι] u. p. 135, 2 | καὶ τῇ σ. H: καὶ σ. F; u. p. 107, 10 | οὗτοι Mueller: αὐτοὶ F | 33 (107, 1) ἱππεῖς F* | οἱ μὲν F* || p. **107**, 1 (2). 7 φέρουσιν F: φέρουσι Koechly | ἐς] u. p. 133, 24 | 2 (3) καὶ τὸν τῶν? E | οἱ δὲ F* | 3 (4) [ἀπὸ]? H | 5 θυρεοὺς Scheffer, b: θυρσοὺς F | 6 τὸν post u. θώρακα expunxit H | κνημίδας F: corr. Mueller | 7 μικράς F* | φέρουσιν restitue ex F | 8 τούτου δέοι] u. l. 9; p. 109, 29; 82, 32; cf. 118, 25. 122, 5. 112, 10. 14 | 9 δὲ Mueller: τε F | δεήσειεν ἐς H: δεήσοι εἰς F; u. p. 108, 4. 110, 22. 114, 16 | 10 οἱ δὲ F* | 11 μικροὺς F* | 13 ἀριθμὸς —] u. p. 114, 29 | 14 post u. ὀνόματα H deleuit ὡς δέχεσθαι ὀξέως τὰ παραγγελλόμενα. Ael. exhibet Arrianeis uberiora καὶ ἀριθμὸν ἐπιτήδειον περιεχούσης καὶ ὀνόματα χάριν τῶν παραγγελλομένων . . . ἀναγκαῖον περὶ ἑκάστων εἰπεῖν p. 265 s. | 15 τῶν margo Bigot., Scheffer: τὸν F; [τὸν] Fr. Haasius | ἔργων Koechly: ἔργον F | 17 δ' F: δέ; et sic saepius | ξυλλοχίσαι F* | 18 ἅπαντι? H | ξύμμετρον F* | 20 ἐν τῇ στρ. H: ἐν στρ. F; cf. p. 128, 2 | 22 ὡς? H | 23 ἐλάττονος F | 24 τὰ δὲ] ἔτι δὲ? H. eundem exercitum uidetur Arrianus dicere quem modo uu. ἐλάσσονος — ὡπλισμένης dixerat; nisi forte tota illa sententia τὰ δὲ ἀσθενέστερα — τῇ εὐταξίᾳ interpreti uerbosiori debetur. caret ea Ael. | 25 περισσοῦ H: τοῦ F; κρατήσαντά που? | 26 εἰς F* | 28 τῶν Scheffer: τὸν F; post u. τοῦτον H deleuit κατόπιν (κατὄπιν F): apud Ael. est καὶ τῶν μετ' αὐτὸν (αὐτοὺς cod.) ὄπισθεν ἑπομένων | 28 ἔστε Scheffer: ἔσται F; μέχρι τοῦ τ. Ael. | 29 κατὰ [τὸ] β. E | 30. 31 οἱ μὲν . . οἱ δὲ ter F* | 32 κείσθω H: ἐκκείσθω F | 33 (108, 2) ἐπὶ] κατὰ? H || p. **108**, 1 (2) [πρὸς] τὴν ἐς β.? H; in codice F aliter scriptum esse atque πρὸς τὴν ἐς βάθος neuter nostrum (u. p. VIII) adnotauit: πρὸς εὐβάθος apographa | 2 (3) τὸν ψιλῶν apographa | 4 ἐφεστώτων? H | 6 aut intercidisse quaedam post u. μέτωπον uidentur hoc sensu ὥστε συναιρεθῆναι τὸ βάθος ἐς ὀκτὼ (cf. Ael. p. 270, 12 s.) aut uu. ἐς ὀκτώ tamquam ex uersu insequenti ascita delenda sunt | 7 εἰς F* |

6 9 *ταττόμενον* F* | 10 *ὁ δὲ* F* | 12. 15 *οἱ δὲ* 14 *οἱ μὲν* F | 15 exciditne *λέγουσιν*? | 16 *ἐνωμοτάρχην* F: correxit E | 18 *τούτων* H: *τούτον* F; cf. p. 110, 28 s. 32. 111, 13. 18. 22; 16 cl. 2. 4 et p. 111, 6. 14. 108, 16 | 20 *καὶ* ante u. *πάντως* deleuit H | *γε* Mueller: *τε* F | *ἐν οἷς*? H | *λέγει*] Xen. an. 4, 3, 26 | 22 *αὐτοῦ* F b | 23 *κατόπιν* F semper | 24 *ἐπὶ τούτῳ* H: *ἐπὶ τούτων* F; *ὁ δ' ἔτι τοῦ κατόπιν ἐπιστάτης* Ael. | 24 uu. *καὶ ἐφεξῆς ὡσαύτως* om. F, addidit H: cf. p. 109, 3. 6 | 29 *οὐ τοὶ* b | *πολεμικοῖς*
7 Mueller: *πολεμίοις* F | 33 *ἐστὶν* F, quod receptum oportuit ‖ p. **109**, 1 *εἰ* Scheffer: *ἐν* F | 3 *λοχαγοῦ* Koechly: *λόχου* F, Ael. H | *ἐφεξῆς ὡσαύτως* H cl. p. 121, 9. 123, 27. 132, 19; 135, 31; 118, 15; 109, 6 | 6. 20 *ἔστε* H *ἔς τε* Scheffer: *ἔσται* F *ἔστ'*
8 apographa | 7 *ἐπειδ' ἂν* F | 9 *σύμπαν*] *πᾶν*? u. p. 111, 9. 110, 3 cl. 104, 12; 23, 31. 25, 7 s. 33, 13 s. 82, 6 | 10 *ἐκ* omittit Ael. | 11 *ἤδη*—] u. p. 108, 12 | 12 *εἰσὶν δὲ* margo Bigot.; cf. Grundmann. p. 80 | *ἄλλοι* Koechly: *οἱ ἄλλοι* F | 13 *ταυτὸν* F* | 14 *ἔστε* H: *ὃ ἔστιν* F; *μέχρι τῶν οὐραγῶν* Ael. | 15—18 [*καὶ — λοχαγοὺς*]? H | 15 *εἶναι τοῖς πρωτοστάταις ἢ τοῖς ἐπιστάταις συζυγεῖν* (*ζυγεῖν* Ael.) F, Ael.: p. *ἢ* in p. *καὶ* mutauit Koechly; *τοὺς πρωτοστάτας τοῖς πρωτοστάταις καὶ τοὺς ἐπιστάτας τοῖς ἐπιστάταις* E, *τοὺς πρωτοστάτας καὶ τοὺς ἐπιστάτας* H. u. p. 121, 4 ss.; 125, 15 | 18 *τῷ* ante u. *ἐπ'* deleuerunt H et Koechly cum Ael. | *τοὺς οὐραγοὺς καὶ λοχαγοὺς* H: *τοῖς οὐραγοῖς καὶ λοχαγοῖς* F, Ael. | 19 *ἐς* apographum: *εἰς* F | 20 u. 6 | 21 *ἐπὶ δεξιὰ . . ἐπ' ἀριστερὰ*? H | 23 *κέρας* Scheffer cum Ael. et lex. mil. 1738, 7 s.: *μέρος* F | *ἵνα δὲ ὅπου* F: 'nouissimam uocem [interpretandae u. *ἵνα* ascriptam] cum F. Haasio et C. Muellero deleui. Koechly ridicule *που*: quasi *που*, quod indefinitum est, poni possit post u. *ἵνα*, quo certissimus locus definitur' H
9 | *γίνεται* F | 25 *τάττονται* F | 26 *τοῖς μὲν* H: *αὐτοῖς μὲν* F; u. p. 106, 10; 125, 16 | 28 *οἱ ψιλοὶ* Koechly cum Ael. | 29 *ὁπότε τούτου δέοι ἢ* H *ὁπότε οὕτω δέοι ἢ* Mueller, quam correctionem ex parte iam F. Haasius occupauerat: *ὁπότε οὕτω δὲ οἱ* F omissa p. *ἢ*. cf. p. 107, 8 | 31 *μόνον ἐν* Koechly (*μόνον* Mueller): *μὲν* F | *ὑπερδεξίῳ χωρίῳ* H: *ὑπερδεξίῳ τοῦ χωρίου* F; *ὑ. τινὶ χωρίῳ*? u. an. 6, 6, 5 | 32 *τῇ ταύτῃ* apographa ‖ p. **110**, 1 *ἵππων* F: *ἱππέων* Scheffer | 2 *ὅπου* H: *ὅπως* F; *ὅπῃ* Koechly | 3 *πᾶν* H: *ἅπαν* F; u. p. 26, 29. 47, 29. 80, 1. 81, 10. 110, 8. 118, 8. 108, 25. 109, 20. 111, 9. 31. 112, 12. 83, 10 s. 113, 3. 5. 20. 114, 18. 120, 22 s. 121, 26. 122, 1. 28. 123, 8. 124, 18. 127, 3. 128, 2 s. 130, 9. 132, 3. 133, 22. 112, 12 cl. 109, 9. '*ἅπαν* recte p. 109, 14' H. cf. p. 45, 19. Thuc. 6, 6, 3 | 3. 8 *στρατείας* F: corr. Mueller | 5 *τὸ δὲ παρὸν* H: *τὸ δέον* F; *τὸ δὲ ὂν* Koechly | 6 *μετακινήσῃ* F: indicatiuum restituerunt H et Koechly, restituere primo uoluerat qui descripsit apographum Bernense | *ἐπασκητέον*] *ἐπισκοπητέον* Koechly *ἐπισκεπτέον*? H | 7 *τὸ σόνδε* F: corr. Scheffer | 9 *ἐξάγειν* apographa | 10 *οἷον* H: *οἷον τοὺς* F | 11 *ὅσας* quod erat inter uu. *καὶ* et *πτύξεις* sustulit H

| καὶ ἐξελιγμοὺς H: ἢ ἐξελιγμοὺς F | 20 ἐς τὸ βάθος F: articulum expunxit H | ξυνάγοντα F* | 21 [καθίστασθαι]? H | 22 ἐπεὶ Mueller cum Ael.: ἐπὶ F | 26 πρόσκειται Koechly: πρόκειται F | 27 γε] γὰρ Koechly ex Ael. frustra: u. Philol. 7 p. 464 et infra p. 113, 6. 133, 26s. 134, 13; 78, 31 | καλεῖται] u. p. 111, 3. 28. 115, 17 (cl. 6ss.). 119, 5 | ante u. ἀνδρῶν deleuit H pr. ἐξ, quae abest ab Ael.; cf. p. 111, 1; 115, 7 | 28 τούτων H: τούτου F | 29 οἱ δὲ — ἡγούμενος H adiecit Aelianum secutus. suaserat Scheffer | τούτων H: τούτου uel τούτου τοῦ τάγματος Ael. | 30 τετράρχης F, Ael., lex. m.* | ἔξαρχος] u. p. 111, 19. H Koechlyi obsecutus exprimi iusserat ἔξαρχος | 31 τάξις b (Ael. lex. m.): τάξεις F ‖ p. **111,** 1 ταξίαρχος Ael., lex. m.: ταξιάρχης F* | τὸ τάγμα Koechly: τι σύνταγμα F | 2 ἑκατοντάρχης F, Ael. lex. m.* | τούτων H: τούτου F | αἱ δὲ — καλεῖται desunt in F; suppleuit ex Ael. Scheffer | σύνταγμα καλεῖται H: καλοῦνται σύνταγμα Ael. | 4 τούτων H: τούτου F | 5. 22 αὖ ἡγούμενος F: ἀφηγούμενος ex Ael. Koechly contra usum Arriani. [αὖ]? H. cf. l. 2 et lex. m. | 5 συνταγματάρχης F, Ael. lex. m.* | οἳ δὲ καὶ H: οἱ δὲ F; ὑπ' ἐνίων δὲ τὸ σύνταγμα .. καλεῖται Ael. cf. l. 19 | 6 τούτων? H τούτου τοῦ τάγματος Ael. | 8 u. adn. p. 115, 11 | 11 γίνεται F* | 13 ὁ τούτων ἀφηγ. Ael.; cf. p. 108, 18; 16. 110, 28s. 32. 111, (2.) 4. 6. (18.) 22 | πεντακοσιάρχης F, Ael. lex. m.* | 14 δὲ apographa: δὲ δὴ F | uu. ἀνδρῶν μὲν inseruit H Aeliani usus uerbis | 16 ὁ art. adiecit H | τούτοις H: τούτῳ F | χιλιάρχης F, Ael.: em. H cum lex. m.* | 18 membrum καὶ ὁ τούτων (τούτου F*) ἔξαρχος μέραρχος (μεράρχης F*), quod erat inter uu. τεσσαράκοντα et λόχων, in extrema sententia conlocauit H; ἀνδρῶν ͵βμη', καὶ ὁ τοῦ μέρους τούτου ἡγούμενος καλεῖται μεράρχης, λόχων ρκη' Ael. cl. lex. m. | 19 οἱ δὲ F* | 22 τούτων H: τούτου F | u. l. 4 | φαλαγγάρχης F, Ael. lex. m.* | 23 οἳ δὲ καὶ H (E): οἱ δὲ F | 25 διφαλαγγαρχία Scheffer, ut est apud Ael.: διφαλαγγία F, lex. m. 1737, 20 | 27 [καὶ μέρος]? tuentur illud Ael. et lex. m. | γάρ τοι, quae uu. pertinent ad proxime antecedentia καὶ μέρος καὶ κέρας, cum non intellegeret Aelianus p. δὲ substituit | 28 διφαλαγγίαι τετραφαλαγγία F: em. Scheffer Aelianum secutus; u. lex. m. 1737, 24s. | 29 λόχων ex Ael. Scheffer: λόχον F | τεττάρων F | 30 ἑπόντων Mueller: λειπόντων F; u. p. 112, 6. 115, 23; 107, 31. 110, 16. 23. 115, 4 | 32 ὑπεθέμεθα] u. p. 110, 23; 110, 15s.; 115, 3s. 123, 17 | εἴη ἂν H: εἶεν F | ἐν τούτῳ sc. τῷ ἀριθμῷ (H); ταύτῃ Koechly ‖ p. **112,** 1 καὶ ante u. μεραρχίαι deleuit H | 4 ὀκτὼ omittit F, ex Ael. suppleuit Scheffer | 6 ἑπόντων F | 11
7 τάττεται F | ἀραιοτέρα Mueller: ἀραιοτέραν χρὴ τετάχθαι F | 8 κατὰ βάθος δὲ ὅπου H ἐπὶ β. δὲ ὅπου Koechly: ὅπου δὲ F | 10 Ἐπαμινώνδας F: correxerunt H et Koechly | 11 αὐτοὺς H: αὐτοὺς τοὺς F | 15 τάττειν margo Bigot.*: ταύτην F | 18 ἐστὶ F* | καὶ κατὰ βάθος ed. Koechlyana, Ael. | 19 ἐπὰν F

εἰς F* | *ὥστε* H: *ὡς* F | 20 *μὴ δὲ* F ut solet | 23 *ὅπῃ*? H | 24 *καὶ οἵ μὲν*? *οἵ μὲν γὰρ*? H *οἵ μέν γ'* E; u. p. 110, 27 | 25 *πρὸ σφῶν* margo Bigot.: *πρὸς σφῶν* F | 26 *τοῦ* ante u. *ἄλλον* expunxit H | *ὑπεραιωρήσας* Lobeck. Phryn. p. 717, H: *ὑπερεωρήσας* F | 27 *οὕτω* F: corr. Mueller | 28 *φράττεται* F | 29 *ἀμαξιαίους* margo Bigot.: *ἀμαξίους* F, *ἀμαξαίους* Urbicius | 30 *κατακυλιομένους* margo Bigot., Urb.: *κατακλειομένους* F |
12 31 *εἰς* F* ‖ p. **113**, 1 *πόλεμον* margo Bigot.: *πολέμων* F | 2 *δαημονεστάτους*] u. Renzii commentationem (*Arrianus quatenus Xenophontis imitator sit*) Rostochii a. 1879 editam p. 20 | *ξυνέχει* F*, *σ.* Ael. | 4 *ὁποῖον γὰρ αὖ τοῦτο ἡ τομὴ τοῦ σιδήρου, οὕτω καὶ ὁ πᾶς σίδηρος τὸ αὐτὸ ἐργάζεται* F: 'in qua lectione uu. *αὖ τοῦτο* ex uu. *ταὐτὸ τοῦτο* nata esse in promptu est. mox in uu. *οὕτω* et *τὸ αὐτὸ* eiusdem formulae disiecta peruersaque membra agnosco, ut iam satis certo iudicio locum ita refingere liceat *ὁποῖον* (*ὅ*?) *γὰρ ἡ τομὴ τοῦ σιδήρου, ταὐτὸ τοῦτο καὶ ὁ πᾶς σίδηρος ἐργάζεται.* ceterum formula illa apud Arrianum haud infrequens: u. Philol. 7 p. 293' H | 8 *ξυνεπερείδει* F* | *τέμνοντι* Scheffer: *τεμόντι* F | 10 *σύνθημα* pars apographorum, *τάγμα* Ael. | 14 *πρὸ σφῶν*? cf. p. 114, 24 | 14 *συνεπερείδουσιν*? H; u. p. 114, 9. 113, 8 | 16 *ἠδυνήθη* F* | 18 *ὥστε*? H | 21 *τέταρτον* (*δ'*) Scheffer: *ᾱ* F; *τὸ δὲ τρίτον ζυγὸν καὶ τὰ ἑξῆς* Ael. | 23 *φάλαγξ* inseruit Scheffer Aelianum secutus | 24 [*ἐν*]? H | 26. 32 *πόδας*] *πήχεις* Scheffer ex Aeliano et Polybio | 27 *διὰ* adiecit H (*ἐς* Koechly) | 28 *ἀπεγίγνοντο* H: *ἀπετείνοντο* F | 30 *ποσὶ*] *πήχεσι* Scheffer | 31 *σαρίσαν* F: correxerunt H et Koechly | 32 *πόδας δέκα* H: *δέκα πόδας* F ‖ p. **114**, 1 *ἐς πόδας* H: *πόδας* F; *πήχεις* Scheffer, Ael. | 3 *ἐς τέσσαρας* Mueller: *τέσσαρας* F | 4 *σάρισαι* H et Koechly: *σαρίσαι* F | 6 *ταῖς* seruatum uoluerat H: *τοσαύταις* Koechly, E; *πέντε δυνάμεσιν ἐπερειδομένου* Ael. | 7 *δ'* F: *δὲ* apographa quaedam | 8 *καὶ μὴ* H: *μὴ καὶ* F | *ἀλλὰ τῷ γε* H: *τῷ τε* F; quamquam u. *ἀλλά* fortasse non opus esse his locis adlatis ascripsit H: Dion. Hal. ant. 6, 72 p. 297, 19 (cl. Cobeti adn. p. 128). Porphyr. abst. p. 160 *πρός γε*. Plut. mor. p. 8 F (19, 16). Philostr. V. Apoll. 2, 13 p. 54, 31 K.[2] Liban. u. 4 p. 159, 9; Arr. an. 4, 10, 4 *εἰ καὶ μὴ παρ' ἄλλους, παρά γε Ἀθηναίους* | 9 *συνεπήρειδον* E: *ξυνεπέρειδον* F *συνεπέρειδον* H | 11 *αὖ* E: *αὐτῶν* F [*αὐτῶν*] H | 12 *οὐχ οὕτω τι* H: *οὐ* F; u. p. 129, 18. an. 5, 21, 3. similiter ibidem 1, 8, 8 *οὐχ οὕτως* (scr. *οὕτω*)*τι* .. *ἀλλὰ* .. | 13 *ἐμπειρίαν* Scheffer: *ἐμπορείαν* F | 14 *ἐπιμελεῖσθαι* F* | 16 *τε*] *δὲ* Koechly ut Ael. | 17 *προ εαυτοῦ* F | 18 *ξυνάγων* F* | *ὃ* Koechly olim: *ὃς* F; *τοῦτο γάρ ἐστι τὸ*
13 *τὴν ἰσχὺν τῷ τάγματι παρεχόμενον* Ael. | 20 *γε* Mueller: *τε* F | *ἄλλοτε ἄλλῃ* Koechly: *ἄλλους ἄλλῃ* F; u. p. 110, 2; 109, 28 | 21 *καὶ* ante u. *ὠφέλιμοι* deleuerunt H et Koechly | 23 *ἀντιταττόμεθα* F* | 28 *τῶν ψιλῶν* ed. Schefferiana: *τῶν φίλων* F. haec uu. post u. *ἐναλλὰξ* in libris posita ab extrema sententia

huc transtulit H | *παρενεβλήθησαν* H: *ἐνεβλήθησαν* apographa *ἐνεκλήθησαν* potius quam *ἐνεβλήθησαν* F. u. p. 122, 28. 123, 3; 29. 124, 19 s. *ἐντάσσειν ἄνδρα παρ᾽ ἄνδρα* Suidas, qui hausit ex glossis tacticis 1739, 21 ss. | 29 *δὲ*] *δὴ* apographa 14
quaedam | *ἀριθμὸν —*] u. p. 107, 13 | *τάξεώς τε*, non *τάξεως τε*, iussit H scribi | 31 *ἡμίσεας*] u. p. 84, 20 s. 123, 5. 126, 4; 132, 15. 16 cl. 107, 5 || p. **115**, 1 *ἀλλὰ* F | 3 *ἥμισυν* Mueller: *ἥμισυ* F *ἥμισον* b | *ἐκπιμπλᾶναι* F | 4 *δυοῖν* H: *δύο* F | 6 *σύστασις* Scheffer ex Ael.: *συστάσεις* F | 7 *ἀνδρῶν* H: *ἐξ ἀνδρῶν* F; u. p. 110, 27 | 10 *εἴκοσι* F* | 11 *ἔκτακτοι* Mueller: *ἔκτατοι* F; u. lex. m. 1736, 18. 1739, 32. 1740, 1 | *ἔστωσαν* F* | 23 *δυοῖν* H: *δύο* F | 25 *συστρεμματάρχαι* F* | 28 (27) *σφενδονηταί* F | *ἐκηβόλοις*] u. p. 105, 29 | 29 (28) *συντρίψαι* F; cf. 15
p. 138, 8 | *πολλαχῇ*, quod iungendum est cum adi. *ὠφέλιμοι*, exemplis insequentibus explicatur: haudquaquam ut sit delendum | 31 *πληγὴ* est 'uolnus' neque eget articulo *ἡ* | 32 *κατακανεῖν* H: *κατακτανεῖν* F; u. p. XIII ad 9, 5 || p. **116**, 2 (1) *ἀφιέντες* E: *ἐφιέντες* F; (cf. etiam p. 135, 21. 136, 12. 14); *ἐφιέντας* Koechly | *παρέχεσθαι*? H | 7 (6) *πελάσαι* margo Bigot.: *ἀποελάσαι* F *ἀπελάσαι* apographa | 11. 12 *προαγωνίζεσθαι* .. *συναγωνίζεσθαι* F: aoristum restituit H | 12 *δὲ* uoculam, quae in F est post u. *ἀγαθοί*, Mueller deleuit, post u. *συναγωνίζεσθαι* conlocauit Koechly | 13 *τελέαν*] u. p. XLIV ad 74, 6 | *ἧτταν* F | 13 *τοῖς πρὸς τῶν πεζῶν τραπεῖσι βαρβάροις* uel *τοῖς βαρβάροις τοῖς π. τ. π. τρ.* Koechly: *τῆς πρὸς τοὺς βαρβάρους τῶν πεζῶν τραπεῖσι* F; *τοῖς πρ. τ. β.* emendatum in margine Bigotiana | 16 *αἱ μὲν* .. *αἱ δὲ* ter F* | 17 *ἔμβολον* Koechly: 16
ἐμβολὴν F; *ἐμβολοειδεῖς* Ael.; u. p. 126, 21. 118, 18 s. 112, 12. 117, 1. 9. et p. 114, 10 | *ξυνηγμέναι* et 18 *ξύμπασαι* F* | 18 *ταττόμεναι* F | 19 *ἐπιλεξάμενος* sc. *ἔξω τοῦ καιροῦ, πρότερον τοῦ ἔργου* (H) | 21 *ἄλλην* Mueller: *ἀλλήλων* F; *ἄλλῃ ἄλλην* Koechly | 22 *μὲν δὴ*] *μέντοι* pars apographorum | 23 *ἐχρήσαντο*] u. p. 117, 13 | *Ἰάσων* Koechly ex Aeliano: *εἰλεών* F (ΕΙΛΕΩΝ: ΙΑϹΩΝ); cf. additamenta Byzantina p. 537. 539 ed. Koechl. (c. 43, 1. 45, 1) | *θετταλὸς* F* | 24 *δοκεῖν* Mueller: *δοκεῖ* F | 25 *πολλῷ*] u. Demosth. p. 523, 27 (H); cf. p. 101, 31 | *ἀπ᾽ αὐτοῦ*] *ἐπ᾽ αὐτῷ* H | *εὐδοκίμησεν* F* | 27 *ἀσφαλέστατον* H et Koechly: *ἀσφαλέστερα* F; *ἀσφαλέστερον* Scheffer; *ἥκιστα δὲ* .. *ἁλίσκεσθαι* Ael. | 29 *εἰλάρχην* F *ἰλάρχην* Mueller: corr. E | *ἐπὶ δὲ τῆς δεξιᾶς καὶ εὐωνύμου* F et Ael., nisi quod hic *γωνίας* addit: quamquam facile quis articulum *καὶ τῆς εὐωνύμου* desideret | 32 (31) post uu. *τῶν ἱππέων* H hoc membrum eiecit *ὡς καὶ τούτους ἐν ταῖς μάχαις μεγάλα ἐπωφελεῖν*. non habet Ael. | (32) *ἐπωφελοῦντας*? || p. **117**, 2 *ἀπὸ*] *παρὰ*? H | 3 *χρήσασθαι*? H; *ἐχρήσαντο* Ael. | 7 *παρέχεται*? | 9 *εἰς* F* | 10 *γε* Mueller: *τε* F | 13 *σιλεκία* pars apographorum; *Σικελοὶ* Ael. | 14 *ἱππικότατοι* apographa meliora | 15 *ἤδε* F | 16 *στίχον* Koechly ut Ael.: *στοῖχον* F | *μόνον οὕτω πάντες* E: *μόνων*

τούτων πάντων F; τεταγμένων τε οὕτω (τούτων F? apogr.
Bern. Paris.) πάντας τοὺς ἡγεμόνας ἀθρόως ἐμπίπτειν τοῖς πολε-
μίοις Ael.; μόνον unum ex apographis, μόνον ἐν ταύτῃ πάντες
Koechly (ἐν μόναις ταύταις Arcerius in Ael.); [πάντων]? πάντη?
H | 19 αἱ F, Ael.: omisit Mueller | 20 ἐν τῷ] u. p. 118, 1 |
21 τεταγμένοι b: τεταγμέναι F | 22 ἐς βάθος H: εἰς τὸ βάθος
F; cf. p. 118, 2 | 25 ἀπὸ κεφαλῆς—] u. p. 60, 26 | 26 ἐκ-
πίμπλησι Mueller: ἐκπίπλησι F | 28 ταττομένων F | 32 τάσ-
σοντες Ael., H: τάττοντες F ‖ p. **118**, 1 ἐπέταττον F* | 2
τεταγμένοι H: ἐπιτεταγμένοι F | ἱππεῖς F* | 3 ἐπὶ] u. p. **114**,
31; ἣν ἐπὶ τῶν πεζῶν τὸ βάθος Ael. | 9 ξυνερείδοιεν F* |
10 τοὺς ἵππους F, Ael., H de coniectura: ἵππους uolgo inde
17 ab editione Schefferiana | 11 εἰλάρχης F* | τάττεται F* |
12 ἱππῆς est in libro F | 13 στοιχοῦσιν] ζυγοῦσιν Scheffer
cum Aeliano (qui haec habet: ἱππεῖς οὐκ ἐξ ἴσου τῷ εἰλάρχῃ
ζυγεῖν ὀφείλουσιν): recte, opinor; quamquam ut dubitemus,
facit illud στίχους l. 15 | ἀλλὰ ἐς F | ὑποβεβηκότες H,
Koechly: ὑποβεβληκότες F; ἀλλὰ ὑποβεβηκέναι ὥστε Ael. |
ὥστε H, Ael.: ὡς F | τὰς κεφαλὰς] sc. τῶν ἵππων: quod cum
Aelianus perperam intellegeret, u. αὐτῶν adiecit. H uu. τῶν
ἵππων inserta maluit | 15 ἐφ᾽ ὅτῳ Koechly | εἰλάρχης F* |
16 πλατύνουσιν? H | 17 ταυτὰ F | ξυνάγοντες F* | 19
ταυτῷ F | 20 ἐστὶν F rectc | 22 εἰς F* | διεκπεσεῖν H:
ἐκπεσεῖν F | 23 τε καὶ F: τε omittitur in parte apographorum
| 24 στενωτατη H olim | ἂν εἴη (εἴη ἂν?) H: αὕτη ἂν εἴη F |
25 που H: ποτε F | 26 προκαλέσασθαι Mueller: προσκαλέ-
σασθαι F | ἀξύμφορον F* | 27 ἐφ᾽ ἑνὸς H: ἐφ᾽ ἕνα F | 28
18 ἢ εἴ που Koechly: ἤ που F | 30 ἀξύμφορος F | 31 ὁ art.
inseruit H | [ἐς] ὅσον? H | 32 ἀποδεόντων τῶν τε Mueller:
ἀποδεόντων τε F; ἀποδέοντα τῶν τε Koechly | τοῦ τῶν Koechly,
H: τούτων F | [ἀποδεόντων — πλήθους]? H ‖ p. **119**, 2 εἴλην
F: correxit hic et infra Mueller | δ᾽ F: δὲ apographa |
ἐποίουν] non huc pertinet p. 129, 4 (cl. 119, 9). uide potius
104, 15. 107, 30 (cl. 108, 12ss. 111, 5. 19. 23 cett.). 117, 27s. 122,
27. 119, 4s. 13 | [ἐκ τοσοῦδε ἀριθμοῦ]? H. ego interpretor
'a tanto hoc numero profecti, secundum hunc numerum 4096
equitum' cl. p. 110, 18 | 3 [καὶ ἰ.—τεταγμένους]? H | εἰλάρ-
χας F* | 4 εἴλη . . εἶλαι F | ἐπειλαρχίαι F: em. Scheffer;
ἐπειλαρχία Ael. cf. lex. m. 1740, 8ss. | de u. αὐτοῖς dubitabat
H; significantur eidem qui l. 2. 12 rerum tacticarum scriptores
| 6 ἐπειλαρχίαι F | ταραντιναρχίαι et 8 ἱππαρχίαι F: correxit
Scheffer; recte Ael. | 9 εἴλην F ἄλην Koechly | 10 εἴκοσι
F* | 12 ἤδη] u. p. 120, 21; ἤδη τινὲς? ὠνομάζετο? H, cf.
p. 108, 12. 109, 11. 117, 27; 119, 5. 120, 8 | 13 ἓξ καὶ] ἓξ apo-
19 grapha meliora | 14 καὶ τῶν ἑ. H: καὶ ἑ. F | 17 ἐκλελειμ-
μένα H: ἐκλελειμμένας F | 18 ωμαῖοι F; οἱ Ῥωμαῖοι? H | 20
ἅρμασιν F: ἅρμασι Mueller | 21 post u. καλουμέναις H dele-
uit uu. ἔξω τῆς μεγάλης θαλάσσης | 22 restitue συνωρίσιν ex

libro F; corrigenti operae non paruerunt | *χρῶνται* H: *ἐχρῶντο* F | 25 *καταχωρίων* F | post u. *παντοίων* haec sustulit H: *καὶ τὰ ἱππάρια ἐς τὸ ταλαιπωρεῖσθαι* | 31 *ξύμπαντα* F* | *ἐπασκήματα* H: *ἀσκήματα* F | 32 *ἢ ἐς* H: *ἐς* F ‖ p. **120,** 2 *αὐτὴ* Scheffer Koechly H | 4 *ἰδέαν* b: *εἰδέαν* F | *στρατο-* 20
πέδον] dubitationis signum adposuit H: u. p. 125, 11 | 5 [*τοῦ*]? H | *τὸ μέν τι*, non *τὸ μέν τοι*, etiam Ael. | 6 *ἰδέαι* Mueller: *εἰδέαι* F | *διτταὶ* F | *ἡ μὲν .. ἡ δ'* F* | 7 *τὸ δὲ τι μ.*? H; *λέγεται δέ τις καὶ μ. καὶ ἐ.* Ael. | 8 *ὀνομάζεται* E: *ὠνομάζετο* F | 10 *καὶ ἐξελίσσειν* adiecit E: omittit F, habet Ael.; cf. p. 121, 3ss. 10ss.; 121, 15—122, 22; 122, 23ss.; 125, 12ss.; 124, 3—22 | 11 *καὶ δεξιὰ π.* Ael.: *καὶ δεξιὰ καὶ π.* F; *καὶ* alterum sustulit Mueller, in u. *τε* mutabat Scheffer | 14 *ἔτι γε* H: *ἔτι* F | *πρόσταξις* Scheffer cum Ael.: *προτάξεις* F, *προστάξεις* Scheffer: atque hoc H seruare uoluerat | 15 *καὶ ἔνταξις* ex Ael. inseruit E cl. p. 124, 19 | *ὑπόταξις* Scheffer cum Ael.: *ὑποτάξεις* F, probatum istud Herchero | 16 (15) *δὴ ἐστὶν* 21
F | 17 (16) *ἡ ἐς τὰ δεξιὰ* H *ἡ ἐς δεξιὰ* b: *ἡ ἐν δεξιᾷ* F; *ἡ ἐπὶ τὰ* (*τὰ* om. Koechly) *δεξιὰ* lex. m. 1740, 16 | 18 (17) *ταλαιὰ* F | 19 *ἁπλῇ* F | *ἡ* art. adiecit H | 20 *ὄψιν* Scheffer: *τάξιν* F | *παράγει* sc. *ὁ ὁπλίτης* | *γίνοιτο* Mueller*: *γένοιτο* F | 20 *ἐς τὸ κατόπιν τοῦ ὁπλίτου* F: postrema duo uu. deleuit H; *αἱ .. κλίσεις ἐπὶ τὴν κατὰ νώτου ἐπιφάνειαν τὴν ὄψιν τοῦ ὁπλίτου μετατιθέασι* Ael. (lex. m.) | 21 *τουτὶ* F | *ἡ μεταβολὴ* F: art. expunxerunt H et Koechly; non exhibet Ael. | 25 u. lex. m. 1740, 34ss.; *περὶ κέντρῳ* Koechly, *περὶ κέντρον* Ael. | 27 *ἐκ δεξιῶν ἢ ἐξ εὐωνύμων* Ael., *ἐκ δεξιῶν ἢ εὐωνύμων* Koechly | 31 (30) *δυοῖν* Scheffer: *δυεῖν* F, Ael. | *ἐπιστροφαῖν* H (Scheffer): *ἐπιστροφῶν* F, Ael. lex. m., cf. p. 137, 1s. | *ὥστε μεταλαμβάνειν* Ael. lex. m. ‖ p. **121,** 1 (120, 32) *ὡς μεταλαβεῖν* H cl. p. 120, 31: *ὥστε μεταλαμβάνειν* F, Ael. lex. m. | 2 distingue *τὴν ἐξ* | 4 (3)—9 (8) [*στοιχεῖν — ὡσαύτως*]? H cl. p. 109, 15ss.; u. p. 120, 9 | 4 (3) *ἐπ' ε.* Ael., H, Koechly: *ἐπὶ ε.* F 22
| *ἰέναι* F: *εἶναι* Ael., Urbic.; cf. p. 120, 3. 109, 15. 18 | *ἰέναι κατὰ βάθος τ. λ.* cl. p. 121, 6. 109, 17? H | 5 *σῴζοντας* Scheffer (*ω* H): *σῴζοντα* F | *ἴδια*] *ἴσα* Ael., Scheffer | 6 (5) *ἐπ' εὐθείας ἰέναι* F: *ἐπ' εὐθείας εἶναι* Ael., Urb. | 7 (6) *συζυγοῦντι* E: *ζυγοῦντι* F | *συζυγοῦσι* F: *ζυγοῦσι* Ael. | 9 (8) *ὡσαύτως* margo Bigot.: *ὡς αὔτως* F; *καὶ κατὰ τὸ ἑξῆς οὕτως* Ael.: cf. p. 109, 3 | 10 (9) *εἰς* F* | 11 (10) post u. *καταστῆσαι* H expulit uu. *τοὺς ὁπλίτας*: Ael. haec habet *τὸ εἰς τὴν προκαθεστῶσαν ἀπ' ἀρχῆς τοῦ ὁπλίτου ἐπιφάνειαν ἀποκαταστῆσαι τὴν ὄψιν.* u. lex. m. 1741, 8. 12 | 13 (12) *παραγγελθείη* H: *παραγγελθείη αὐτῷ* F; *εἶτα παραγγείλῃ* (scr. *παραγγελθῇ*) *εἰς ὀρθὸν ἀποκαταστῆσαι* Ael. | *ἀποκαταστῆσαι* sc. *τὴν ὄψιν*, u. p. 129,1. 2: *ἀποκαταστῆναι* H iusserat scribi | 15 *διτταὶ* F, lex. 23
m. | *ἡ μὲν .. ἡ δὲ* F* | 16 *ἑκατέρᾳ* Mueller: *ἑκατερα* F | deesse *κατὰ λόχους* arbitrabatur H: at hoc non sequitur ex l.

30; cf. etiam p. 122, 21 s. | 16. 17 *ὁ μὲν . . ὁ δὲ* bis F* | 17. 19
Μακεδὼν b, Ael. lex. m.: *μακεδόνων* F, Urb. (19 *ακ.* F) | 22 *άκων*
F | 23 *ωσαύτως* margo Bigot.: *ὡς αὖτως* F | *τῆς κατὰ πρόσωπον*
H cl. lex. m.: *τῆς πρόσϑεν* F, *τῆς ἔμπροσϑεν* Ael. | 26 *ἐν μέρει* E:
ἐν τῷ μέρει F, *κατὰ μέρος* Ael. lex. m.; [*ἐν τῷ μέρει*]? H | 27
ἀνϑοῦ F, *ἀνϑ' ὧν* Ael. | 31. 122, 8 *ἐπειδὰν* F | *ἐπὶ* Scheffer ex
Ael. et lex. m.: *ἀπὸ* F | 32 H post u. *καϑιστάναι* puncto distin-
xit, interpunctionemque quae est post u. *κεράτων* sustulit: quae
ratio cum aliis argumentis conuincitur tum uerbis Aeliani ‖
p. **122,** 1 *καὶ*—] *χάριν τοῦ τὰ μέσα ἰσχυροποιεῖσϑαι* Ael., lex. m.;
uidetur Arrianus de coartandis ne quid spatii inter aciei partes
interesset ordinibus dicere: si modo tota illa sententia *καὶ* —
καρτερὸν ab eo profecta est | 2 *ὡσαύτως* b: *ὡς αὖτως* F | 4 *μείζω*
E: *μείζονα* F, Ael. | 6 *κατὰ* Koechly ex Ael.: *καὶ τὰ* F, quod
24 H seruaturus erat | *ἐξελίττουσι* F* | 8 *μεταβάλληται* Scheffer:
μεταβάληται F; Ael. (?) | 11 *μεταβαλόμενος*? H ut Ael. | 12
τόπον H: *τόπῳ* F | 13 *αὐτῷ* F, Ael.: *αὐτοῦ* H | *τάττονται*
F*, *τάσσονται* Ael. | *ἢ* inseruerunt Koechly et H ex Aeliano |
ὁπότ' ἂν F | 15 post u. *παραπορευόμενος* in libro F unum
folium uacuum relictum est | 16 *τάττηται* F; *προτάσσηται*
Ael. | 16. 21 *ὡσαύτως* b: *ὡς αὖτως* F | *πρὸς ἄλλον ταχϑεὶς*
H: *πρὸς ἄλλους ἐπιταχϑεὶς* F; *ἄλλος πρὸ ἄλλον τάσσηται* Ael.
ἄλλος ἄλλον προταχϑεὶς Koechly *ἄ. πρὸ ἄλλον ταχϑεὶς* H olim |
19 [*ἐπὶ*] *τοῦ λόχου* Scheffer *προάγῃ τοῦ λόχου* Ael. | post haec
ea fere quae sunt apud Aelianum *οἱ δὲ λοιποὶ ἐπακολουϑῶσιν*
excidisse non sine probabititatis specie suspicatus est Koechly:
quamquam Arrianum ipsum minus accurate locutum eiusque
sensum ab Aeliano explicatum esse arguit subiectum u. *κατά-
σχῃ* ab illo omissum, ab hoc adiectum (*ἕως ἂν ὁ λοχαγὸς σχῇ
τὸν τοῦ οὐραγοῦ τόπον*) | 21 *καὶ οἱ κατὰ* F, Ael.: *καὶ κατὰ*
25 b, volgo | 22 *χαλεποὶ* F: *χαλεπὸν* b | 23 *διττὰ* F | 24 *ἕκαστον*
F, Ael.: *ἑκάτερον*? H | 29 *ἡμῶν* adiecit H | 32 *ἐντεταγμένος*
H: *ἐπιτεταγμένος* F; u. p. 123, 29. 32 ‖ p. **123,** 1 *ἐς τὴν
τάξιν*? H | [*καὶ*] Koechly | 4 *διάστημα* ⟨*τοὺς μὲν ἡμίσεας*⟩
Koechly *δ.* ⟨*ἡμίσεας*⟩? E | 5 [*καὶ ἡ.*] Koechly [*καὶ*] E cl. p. 126,
15. 84, 21 | 6 *αὐτῶν*] *αὖ*? | 7 *ἐφἕξει* F | 8 *χῶρον* H: *χωρίον* F;
cf. p. 124, 1 | 9 *παραγγελοῦμεν* addidit H | *κατὰ τὰ* Mueller:
κατὰ F | 10 *κέρατα* apographa: *πέρατα* F | *ἐς οὕστινας*
Mueller (*εἰς οὓς* Scheffer *οὕς τινας* margo Bigot.): *τινας* F | 16
ἔκπληξιν ut uidetur F: *ἔπληξεν* Schefferi apographum, correctum
illud in margine Bigot. | 18 *γίνεται* F* | *διπλασιάζειν* ⟨*κατὰ
μῆκος*⟩ Koechly *διπλασιάζεται δὲ τὸ μῆκος τῆς φάλαγγος* Ael. |
19 *ϑελησάντων* F*; u. p. 128, 12 | *ὑπὲρ* abesse mauolt H |
21 *διπλασιάζεται* sc. *τῷ ἀριϑμῷ*: u. p. 122, 25. 123, 1. 124, 1 |
22 *ὥστε* F, Ael.: *ὡς*? H | 24 *τοῦ μὲν ἐκείνου* F: '*μὲν* delen-
dum, nisi sursum reiciendum est post uu. *ὥστε τὸν* l. 22' H.
τοῦ καινοῦ ἐπιστάτου? nisi forte uu. *τοῦ ἐπιστάτου* tamquam
interpretationis causa ascripta sunt tollenda: ut scribatur *τὸν*

δ' ἐπιστάτην τὸν πρῶτον ἐκείνου (i. e. *τοῦ δευτέρου λοχαγοῦ*) *ἐπιστάτην γενέσθαι.* u. p. 109, 2ss. | [*γενέσθαι*]? H | 25 *οὕτω* unum ex apographis: *οὕτωσ* F | 26 *ἔσται* ne scribatur prohibet *πρόσθεν* l. 25 | 27 *ὡσαύτως* b: *ὡς αὕτως* F; *ἐφεξῆς ὡσαύτως*? H: u. p. 108, 24. 109, 3; *καὶ οὕτως κατὰ τὸ ἑξῆς* Ael. | 29 u. p. 114, 28 | 30 *γάρ τοι*] *μέντοι* Koechly; *καὶ οὕτως μὲν* Ael. | 30 *ἐνταχθεὶς* H: *συνταχθεὶς* F | 31 *εἰς* F* | *περιττοὺς* F | 32 *καὶ* [*αὐτοῦ*] *τοῦ κατὰ*? etsi *καὶ αὐτοῦ* uidetur intellegi posse 'ipsius quoque' i. e. item ‖ p. **124,** 1 *χωρίου* hic non in *χώρου* mutauit H ut p. 123, 8, sed intactum conseruabat, nescio quod consilium secutus. *τοῦ δὲ τόπου διπλασιασμὸς .. τὸν τοῦ βάθους τόπον διπλασιάσωσιν* Ael. cf. lex. m. 1741s. | 3 idem 26
in uniuersum rerum ordo atque in Arriani libro qualem quidem nunc habemus est apud Aelianum. neque satis bene singula capita eo se exciperent ordine qui indicatur p. 126, 11ss. nam neque c. 28 et 29 aut 29 et 30 possunt separari interiecto c. 26, et c. 26 arctius cohaeret cum c. 25 quam c. 28. sed c. 27 sententiarum seriem ac perpetuitatem foede perrumpens turbat. quamquam ne si conlocaueris quidem inter c. 30 et 31 omnes tolluntur difficultates (u. Ael. p. 434. 458 K.); aliquanto tamen rectius utique procedet oratio | 4 *ὅτ' ἂν* F | *ἐπὶ κέρως* E: *ἐπικαίρως* F, *ἐπὶ κέρας* ex Ael. et lex. m. (u. p. 1742, 22) Scheffer; u. Ellendt. ad Arr. an. 1 p. 169 (an. 2, 8, 1. 3, 14, 1); Krueger. ad Thuc. 2, 90, 3. 6, 32, 2; Haasium ad Xen. de re p. Lac. 11, 9 p. 220s.; alios | 7 *πλεῖον* F* | 14 *ἄλλοι ἐπευθείας* F | 16 *πρόσταξιν* Scheffer: *πρόσταξις* F | 19 *ἔνταξιν*] u. p. LXV ad 114, 28 | 21 *ἵσταντες* F | 22 *ἐπὶ*] *ὑπὸ* Ael., Urb. | *πέρατα* F, Urb.: *κέρατα* Ael.; u. p. 126, 20. 23. 29ss. cl. 123, 10 | 24 ad l. 3 | 26 [*τῇ*]? 27
H, om. Urb.; *διὰ τῆς σάλπιγγος* Ael. p. 434 | 28 *αὐτὸ* H: *αὐτοῦ* F | 30 ante uu. *τὰς δ. φ. δηλώσεις* H eiecit pr. *πρὸς* utpote ex p. 125, 3 intrusam ‖ p. **125,** 1 post u. *ἱππικῆς* H deleuit uu. *ψόφος τε τῶν ὅπλων καὶ χρεμετισμὸς* (*χρεματισμὸς* F: correxit Scheffer ut est apud Ael. et Urb.) *τῶν ἵππων καὶ σκευοφόρων παριόντων*, quae uidentur ex Ael. rursus in Arrianea irrepsisse. is enim eorum quae apud Arrianum exstant p. 124, 29ss. loco nihil habet nisi haec: *τότε γὰρ διὰ τῆς φωνῆς ἐνίοτε δυσεξάκουστα γίνεται καὶ διὰ ψόφον ὅπλων καὶ δυνάμεως ἱππικῆς παριππασίαν καὶ χρεμετισμὸν ἵππων καὶ θόρυβον σκευοφόρων καὶ τοῦ πλήθους παντὸς ἦχον.* unde Koechly sublatis uu. *ψόφος τε τῶν ὅπλων* maluit *σκευοφόρων ψόφος* parum probabiliter. cf. Urb. c. 8 p. 470, 20s. | 4 (5) *φερόμενος* H: *αἰρόμενος* F | 6 *ξυνεχὴς* F* | 7 *ἀνθεστηκότες* Koechly | 8 (9) *διακλείοιεν* H: *διακρίνοιεν* F | 10 *ἀγαθὸν* ante u. *ὠφέλιμος* eiecit Mueller; *μᾶλλον ὠ.* Koechly | *ὠφελίμη* H | 11 *πορειῶν* Scheffer: 28
πορίων F (et Ael. libri) | 13 *ἐκεῖνο* Koechly: *ἐκεῖνα* F; *τοσοῦτον προερροῦμεν* Ael. | 13. 14 *ἡ μὲν .. ἡ δὲ* F* | 17 *πορεύωνται* Koechly: *πορεύονται* F | 20 *ἔστιν* F | 23 *ποιήσηται* Mueller: *ποιήσεται* F | 22 *κἂν* 24 *ἂν δὲ* F | 25 *ἐν παραγωγῇ* Scheffer ex

Ael. et lex. m.: *ἐν ἐπαγωγῇ* F; *εἴτε ἐν ἐπαγωγῇ εἴτε π.*? H; apud
Ael. et lex. m. bis est *ἐν* | 26 *ἡ στρατιὰ* ed. Scheffer. (?) b: *ἢ*
στρατιᾷ F | 28 *ἐν μονοπλεύρῳ*? H: *ἐν* om. F, Ael. lex. m. | *πιθα-*
νοὶ] *ἱκανοὶ* Koechly; uide tamen an. 2, 12, 8. Lucian. Hipp. 2
(1 p. 37, 5 Bk.) Porphyr. N. a. 2 p. 87, 18 H.; Iamblich. in
Hermae uol. 1 p. 365, 9 (H). obstat praeterea futurum tempus;
ἐπιτίθεσθαι μέλλωσιν Ael. *ἐ. ὑφορῶνται* lex. m. | 32. 33 *ἐν*
μονοφαλαγγίᾳ . . ἐν διφαλαγγίᾳ H: *μονοφαλαγγία . . διφα-*
λαγγία F, *μονοφαλαγγίαι . . διφαλαγγίαι* Ael.; datiuum casum
restituerat Koechly | 33. p. **126**, 1 *ὡσαύτως ἐν τριφαλαγγίᾳ*
τε καὶ τετραφαλαγγίᾳ (*καὶ ἐν τ.*?) H: *οὕτως τριφαλαγγία τε*
καὶ τετραφαλαγγία F | *καὶ ταῦτα — τάξεων* H aliquando dele-
29 bat; cf. p. 122, 22 | 2 *ξυμβάλλειν* F* | 6 *ἔχει* et 8 *παραγωγῇ*
omittit F: inseruit ex Ael. et lex. mil. H | 8—10 *τοὺς δὲ οὐρα-*
γοὺς — μέσους τεταγμένους desunt in F: suppleuerunt ex Ael.
et lex. m. Scheffer et H | 9 *ἀντίστομος διφαλαγγία ἣ . . ἔχει*
lex. m.*: *ἡ δὲ ἀντίστομος διφαλαγγία . . ἔχει* Ael.; *δὲ* inter-
iecit H | 11 *τετραμμένους* F?, H: *ἐστραμμένους* apographa; cf.
Cobet. ad Dionys. p. 40 extr. 175 m. *τεταγμένους* Ael. lex. m.
14 *τοῦτεστι* F | 15 *ἡμίσεος* lex. m. cod. Coisl.: *ἡμίσεως* F,
ἡμίσους Ael. | 16 *παραγωγῇ* apogr., Ael. lex. m.: *παραγωγή*
F | *ἐν τῇ* H cum Ael.: *ἐν* F, lex. m.; u. l. 6. 13 | 18 *ἐκ τῶν*
δεξιῶν H: *ἐκ δεξιῶν* F; *ἐκ δ. ἢ ἐξ εὐωνύμων* Ael. | 19 *ἡ* F: om.
Ael. | 20. 23 *πέρατα* F, Ael.: *κέρατα* lex. m. indeque Suidas.
quod inter hoc uocabulum et *συνάψῃ* erat *ἀλλήλοις* H expunxit
cl. l. 23: habent F, Ael. lex. m. | 22 *ἡ* omittunt F et Ael., ad-
iecit H cum lex. m. | 27 *ταὐτὸ* lex. m., C. G. Krueger (a. 1826),
H: *ταυτὸν* F | *Ξεν.*] an. 3, 4, 19 | *γρύλου* F: corr. Scheffer |
28 *πλαίσιον* b lex. m. (*καὶ πλ.* Scheffer): *διπλαίσιον* F, lex. m.
Coisl. | *καὶ* H: *ὁ καὶ* F, *ὃ καὶ* ed. Scheffer. (?) b [*ὃ καὶ*] Koechly;
ὑπερφαλάγγωσις δέ ἐστιν codd. Ael. *ὑπερφαλάγγισις* lex. m. |
29 *ὀνομάζουσιν* apographa | *κέρας* Koechly *μέρος* lex. m. | 32
ἑπομένη H: *ἑπόμενόν* F || p. **127**, 1 *οὕτω τοι*] cf. p. 129, 18;
44, 15. XXXI | *κέρατι* F* | 2 *ἐλάσσους* E: *ἐλάττονας* F | *φυλάτ-*
τοντας F | 4 *ἐπεκτείναντα* F: *ἐπεκτείνοντα* pars apographorum
30 | 5. 6 *οὐχ οἷόντε* margo Bigot. *αἳ δὲ* Koechly: *οὐκ οἴονται δὲ*
F | 6 *ξὺν* F* | *γιγνέσθωσαν* F* | 7 *αὐτῶν* ⟨*εἰσι*⟩ *πέντε*? H |
9 *διττὸν* F | 12 *εἲς* F* | 13 *ἐμβάλλῃς* Scheffer: *ἐμβάλλη* F,
ἐμβάλῃς Ael. (inter uu. *ἀπίῃς* et *πορεύῃ*) | 13 *παράγειν* margo
Bigot.: *παραγωγὴν* F; de u. *παράγειν* dubitabat H; *παρὰ δὲ τὴν*
φάλαγγα Ael. | *ἐν* inseruit H | 14 *τὰ πλάγια*] accuratius Urbi-
cius c. 11. Arrianum male intellexit Aelianus | *πάντοθεν*? H; u.
p. 84, 6. 129, 18 et 107, 11. 125, 31. etiam in anabasi utraque
forma usus est Arrianus. *πανταχόθεν* Urbicius quoque tuetur.
is haec (c. 30 p. 127, 10—15) habet extremo loco post c. 32.
31 31; cf. p. 124, 3. 24 | 17 *ὅσα* F: 'addidi *ἂν*: quod et ipsum
ni fallor uoluit Muellerus, apud quem *ἀναμφιβόλως* habetur'
H | 18 *ὦσιν* H: *εἶεν* F | 19 *φυλασσόμεθα* H: *φυλαττοίμεθα*

F; *φυλάσσεσθαι τὰς ἀμφιβολίας ὀφείλουσιν* Ael. | 19 uu. *ἐν ᾧ*, quae in F sequuntur u. *λέγοις*, deleuit H; *εἶτα*? *ἔτι*? E *ἐν ᾧ προστιθείης* Koechly | 20 *οἱ* potius quam *οὐ* F | 22. 25 *οὐκοῦν* F | 24 *οὕτω* b: *οὗτοι* F | 25 *ξύμπαντες* F* | 27 ⟨*διὰ*⟩ *τοῦ γένους*? *τὸ γένος τῆς τάξεως*? H *τὴν τάξιν* Koechly *πάλιν γὰρ ταῦτα γένους τάξιν ἔχει* Ael. | 31 *τὸν Μακεδόνα* Mueller cum Ael.: *Μακεδόνα* F | 32 *προσθεὶς* Mueller: *προσθῇς* F | *αὐτὸ μόνον*] aliter Ael. p. 460 extr. et Urbicius Herm. 12 p. 471, 1s. ‖ p. **128,** 1 *ἄξουσιν*? H | *οὐδὲν*—] u. p. 112, 32. 65, 7 | *ὡσαύτως* b: *ὡς αὔτως* F. cf. Ellendt. ad an. 2 p. 210; *οὕτως* Urb., qui haec habet post ea quae continentur capite 32 | 2 *ἐν*] u. p. 107, 20; *ἐν ταῖς μάχαις καὶ ταῖς πορείαις* Urb. | 5 *φησί* H *φησὶν ὅτι* F | 6ss. u. p. 156 | 6 *κέλευσε* Ael. | *οἶσιν* F | 8 *στρατιᾶς ὅτι* F: u. *ὅτι* expunxit H | 9 *ἴσαν* F: *ἔχον* Ael. | 10 *στήθεσσιν* 11 *δεδιότες* F: recte b auctore Scheffero | *σημάντορος ἀνδρὸς ἐνιπήν* Ael. | 12 *θελήσας* F* | 13 *τρώας* F | 18 *ὣς* Koechly: *ὡς* | 21 *οἳ δ'* Koechly: *οἱ δ'* F | 23 *αὐτά*, quod erat post *παραγγελοῦσιν*, deleuit H | 25 *εἱς* F* | 26 *ὁ ὁπλοφόρος* H, Urbicius: *ὁπλοφόρος* F, *ὁ σκευοφόρος* Ael. | 26 *ἀπὸ* om. b cum Ael. | 27 cf. an. 1, 6, 1 | 28 *κάθες* F et Leone teste Aelianus (qui nunc his uu. caret): *κάτω*? Scheffer | 30 *ἔχον* Ael. | 32 *ἐξέλισσε* Ael. et Urb.: *ἐξέλιττε* F ‖ p. **129,** 3 'iniuria initium sententiae in margine Bigot. ita conformatur *καὶ τάδε*: u. Peripl. 17, 2. 25, 4' H | 3 *ἐκδηλῶσαι* Mueller | 4 *ὑπέρ τε* idem: *ὑπέρ γε* F | *τε καὶ* H: *καὶ τῶν* F | 5 *ὅστις*] *εἴ τις* Koechly frustra: cf. p. 132, 20 et 135, 25; p. XLIX (ad 82, 32: ubi post 'p. 14, 11' excidit 69, 12) | *μὴ δὲ* F | 6 hinc nouum librum initium capere post alios statuit Koechly: 'male fecerunt qui sequentia nouo titulo ab his seiunxerunt' Scheffer p. 74 cf. p. 76 Bl.; u. Hermae uol. 12 p. 427ss. in F nullum est lacunae uestigium | *ἐπὰν δὲ .. ἐπεξέλθω*? E | *ἱππικὰ γυμνάσια*] u. p. 130, 3s. 129, 22 | *ἱππῆς* F: *ἱππεῖς* apographa | 7 *ὅτι τὰ πάγη* .... *καὶ ἔφθην* F: *ὅτι τὰ πεζικὰ ἔφθην* Fr. Haasius et Koechly | *δηλῶσαι*] *δηλώσας* Mueller (*δηλώσω, ὅτι τὰ π. ἔφθην ἐπεξελθὼν* Koechly): at u. p. 136, 19. Ellendt. ad an. 2 p. 41 (1, 8, 5 p. 35 Kr.) | *τοῦ βασιλέως*] u. p. 139, 11ss. 137, 16. 19. 27. 138, 28. 139, 8 | 9 *τέλος ποιήσομαι* H: *τόδε μοι ἔσται τέλος* F; *ἔστω* Koechly *τότε ποιήσομαι τέλος*? cf. p. 7, 16. 23, 6 | *τῷ λόγῳ τῷ τακτικῷ*? H | 13 *ἀλλὰ* F | 17 *καὶ τὰ πάτρια* b: articulum omittit F | 18 *οὕτωσ τι* F*; u. Phil. 7 p. 455 | *πάντοθεν*? H | 19 *οἰκεία* F | 22 *παρ' ἄλλων* ex dittographia natum suspicabatur H me non adsentiente | 23 *τοὺς τῶν* H: *τῶν* F | 24 *οἱ δὲ καὶ* F*; *οἳ καὶ*? *οἱ αὐτοὶ δὲ καὶ*? *ἔτι δὲ καὶ*? cl. p. 119, 28 H (quae postremum obtinet locum coniectura in altero exemplo tribuitur Usenero) | 25 *σέβονται*? H | *γοῦν* Mueller: *γοὺν* F *γ' οὖν* b | *ἐπὶ θεοῖς*? H | *δρώμενα*] ut p. 132, 19. 136, 21. 137, 30 alibique, etiam in anabasi; cf. p. 127, 25 | 27 *κοινῷ* H: *κοινῶς* F | 29 *ὃν* adiecit H | 30 *δ' ἡ* F: *δὲ ἡ*

apographa | ἀφ' οὗ H: ἐφ' οὗ F | 31 τῷ art. ante u. Φρυγῶν sustulit H | καὶ μὴν καὶ? H ‖ p. **130,** 2 ὁπόσα? ὁποῖα? H | ἔχουσι H: ἔχῃ F | 3 προσποιηθέντα] sequitur in F inscriptio περὶ γυμνασίων ῥωμαικῶν καὶ ὅπως ἐγυμνάζοντο οἱ
34 πάλαι ῥωμαῖοι: cf. Hermae u. 12 p. 429 | 5 μὲν οὖν? H | χορίον F | 7 ὥστε H: ὡς F | 8 ξύμμετρον F* | βώλους margo Bigot.: βόλους F | ξυγκόπτειν F* | 9 μαλακότητα F* | 10 πλ. ἴσ.] p. 126, 28 | 11 παριᾶσι] u. p. 81, 25 | 12 αὐτῶν delebat H: at ita dixit Arrianus p. 136, 30 (cl. 6). 1, 11. 32, 14. 74, 11. 38, 24 (cl. 5. 43, 15) ac saepius | 13 κἂν? H | 15 εἰς F* | [πρὸ] H: tu uide p. 106, 5. 112, 25. 132, 8. 12. 22. 27s.; 82, 17. 83, 13. 84, 31; 113, 28s.; (113, 31. 114, 3s.;) 112, 26. 114, 1. 123, 18; 107, 3. (130, 20.) 80, 5. 128, 26 cett.; προτακτέον πρὸ τῶν γενῶν est p. 127, 29, cum in hoc uerbo praepositionem soleat Arrianus praetermittere (p. 82, 7. 15. 113, 14. 114, 24 cl. 81, 5s. cett.) | 16 ἀλλὰ F | 17 πεποίηται H: ποιεῖται F | 18 ἐς ὅσον olim H: u. p. 98, 7 cl. 132, 11 | τοῦ H: τῷ F | 19 τὰ γιγνόμενα Mueller | σκέπην ὁμοίως παρέχειν F: quod in medio est uocabulum H eiecit, in ὅμως mutauit Mueller | 20 cf. p. 107, 3 | 22 post u. τύχοι H deleuit uu. καὶ ὑπὸ τῆς ὀλίγης | ἡδίους] ἰδίως? H ἡδέως? E | 23 ἀπαιωρούμεναι margo Bigotiana: ἀπεωρούμεναι F | 24 οὖσπερ ἐς H: ὥσπερ εἰς F | 25 ἐποξύτητι F; ἐς ὀξύτητα καὶ κάλλος? H; cf. p. 131, 2. 136, 4 et 131, 7. 139, 9 | 26 ἡδονὴν] u. p. 131, 23 | 27 θώραξι proecdosis | 28 χρόαν οἳ μὲν .. οἳ δὲ .. οἳ δὲ H: χροιὰν οἱ μὲν .. οἱ δὲ .. οἱ δὲ F | 30 παρθυαιοι F | 31 προσεσφιγμένας H: περισφιγγομένας F; προσσφιγγομένας Mueller περιεσφιγμένας E | 32 αὐτοῖς, τοῖς ἱππεῦσι; u. p. 131, 6 ‖ p. **131,** 1 οὐδὲν F: οὐδὲ b | 3 καὶ κακόν F: uocem καὶ aut delendam aut in κἂν mutandam esse censuit H; καὶ ὥς κακόν Mueller | ἀπεργάσαιτο H: ἀπεργάσαιντο F | 4 ἐφιππίοις Scheffer: ἐφίπποις F | [μέρος] H |
35 5 ἀβλαβῆ H: ἀβλαβῶς F | 6 ἐπέλασις H: ἔλασις F; u. p. 130, 21. 131, 24. 32. 132, 5. 28. 133, 19. 31s. 134, (9.) 12. 25. 135, 6. 15. 137, 1. 31 | 7 γίνεται F* | 8 ὁπόθεν an non sanum esset dubitabat H; [ὁπόθεν — ποιεῖσθαι]? E cl. p. 133, 2 | 8 ἐξελαύνειν b: ἐπελαύνειν F, quod uidetur ferri potuisse | 9 ποικιλωτάτην? H cl. p. 138, 22. 133, 14; 137, 3 | 11 ἐπελαύνουσιν H: ἀπελαύνουσιν F | 12 τε καὶ ἅμα] u. p. 136, 12. 27 | 13 ἐπέλασιν H: ἔλασιν F | σημεῖα ἐστιν F | 14 κοντων F | ξυμμέτρῳ F* | ἀπεωρούμενοι F; u. p. 130, 23 et Suidam in uu. σημεῖα Σκυθικά | 15 ξυρραπτοὶ F: l. ξ cum in l. σ mutasset H rursus restituit ξ bis: quod quo consilio fecerit mihi non liquet. [ξυρραπτοὶ]? H | ῥακῶν margo Bigotiana: ῥακκων F | 16 ἔστε Mueller: ἔσται F | 20 ἐξογκοῦται H, Suidas: ἐξογκοῦνται F | ὥστε ὡς H: τέως F, ὥστε b; ὡς μάλιστα δοκεῖν τοῖς θηρίοις ἐοικέναι Suidas. ἐπεοικέναι τοῖς θηρίοις? H | 22 διερχομένῃ βίᾳ Suidas βίᾳ δ.? βιαίως δ.? βιαίᾳ τῇ πνοῇ

δ.? H cl. an. 5, 20, 8 | 24 ἐς] u. Philol. 7 p. 281 | 25 γίγνε-
ται H: γίγνονται F | 27 εἰς F* | 28 ἐπ' εὐθὺ Mueller: ἐπ'
εὐθεῖ F | ἐπιφέρονται? E cl. p. 134, 18 | 30 οὕτως F | 31
ἔμπαλιν quod erat inter art. οἱ et u. ἐξελιγμοί deleuit H ‖
p. **132,** 2 ἢ om. F: adiecit Mueller | 2 ἀναταράξαι .. 4 δια-
φθεῖραι F* | 5 u. p. 133, 19 | 6 u. p. 133, 20s. 135, 10 | 36
ἐπάλληλοι] u. p. 134, 15. 133, 28 | 6. 11 ἱππῆς F: ἱππεῖς apo-
grapha | 7 εἰς F* | 9 νώτων H: οὕτω F; 'sed fortasse ὡσαύ-
τως scribendum' H | 10 ξυνασπισμὸς F* | 11 ἀπὸ τοῦδε? H
cl. p. 133, 22; u. p. 92, 22s. 25s. 94, 23. 95, 6. 98, 29s. cett. et
89, 29. 31s. 90, 4s. 94, 18 cett. | στοίχου] u. p. 81, 20. 153 b 1 |
12 φιλίοις H: φίλοις F | 13 δεξιοῦ] u. p. 133, 1 cl. 132, 22 |
τοῦ] u. p. 131, 12. 105, 14 | 14 ἐπ' εὐθὺ F idque coniectura
restituerat H: ἐς εὐθὺ apographa | 15 ἡμίσεες 16 ἡμίσεις
F*: u. p. LXV (ad 114, 31). ἡμίσεος p. 126, 15. Ellendt. ad
an. 1 p. 285 | 19 οἱ inseruit H: u. p. 135, 31; 109, 3 | ὡσαύ-
τως Scheffer: ὡς αὕτως F | 20 u. p. 135, 25 | ξυνεχέστατα
F* | 21 ὀρθῷ ἐπελαύνων τῷ H: ὀρθῶς ἐπελαύνοντι F; u.
p. 137, 2. 15. 25. 27 | 22 ἀριστεροῦ seclusit E; u. p. 132, 13;
133, 22. interpolatio facta est ex l. 6 | 25 [ὡς]? H | ἔγκλισις H:
κλίσις F; cf. p. 133, 4. 134, 26 et 112, 20. 120, 16ss. | 26 σφῶν]
u. p. 135, 5. 138, 15. 112, 25. 113, 14. 114, 9. 118, 4. 7. 126, 5.
80, 15. 83, 13. Grundmann. p. 53 | ἐπὶ δόρυ post u. γίγνεται
H deleuit ut glossema | οὕτως F* | ἀκοντίζ οὐδὲν F: cor-
rectum in apographis; τοῖς τε ἀκοντίζουσιν Brunnerus Schefferi
collega (ἀκοντίζοντι Mueller) | 31 ἀνέκλειπτον H: ἐκλεῖπον 37
F; u. p. 133, 28. ceterum cf. p. 135, 32s. ‖ **133,** 2 ἱππῆς Fb:
ἱππεῖς uolgo | 3 μὲν H: μὲν αὐτοὶ F | 4 ἔγκλισις H: ἐπί-
κλισις F | 6 ἱππέως H: τοῦ ἱππέως F | ὡς] ὅπως? H | 7
τε b (F?): τι F ex Droyseni collatione | 13 ὅση H: ὡσή F |
μαλακαῖν Mueller*: μαλακᾶν F | 14 ἐπ' εὐθὺ? H | 16 βαλεῖν
H: λαβεῖν F | οὕτω γε Mueller: οὕτω τε F; u. p. 70, 1 | 17
ἐπιστρέψειεν Mueller: ἐπιστρέψειαν F | 19 οἱ πρ. ἐπ.] u. p. 132, 38
16 | 20 ἐπὶ δεξιᾷ b: ἐπὶ δεξιὰ F; ἐν δεξιᾷ? H | 21 ἀριστερᾷ]
u.p. 132, 6 | 23 αὖ οἱ H: αὐτοὶ οἱ F; 'u. c. 9, 5. 31, 4. 6' H |
24 [ἐς] τὸν α. τ.? E; cf. 107, 2 | τρόπον Scheffer: τόπον F |
27 uu. τοῦ βήματος cancellis saepsit E; cf. p. 134, 25. 135, 13ss.
cl. 10. 14 | 28 ἢ τὸ συνεχὲς H: ἢ συνεχεῖς F | καὶ τὸ ἐπάλ-
ληλον H: καὶ ἐπαλλήλου F; cf. p. 132, 31 | 29 παρέχονται H:
προσδέχονται F | 30 ἐπὶ] ἀπὸ? H | 31 τοιάδε F | 32 ἐκ
τῶν ἀριστερῶν] sc. σφῶν: sunt οἱ δεύτερον παριππεύοντες, u.
p. 134, 25. 133, 25. 20s. ‖ **134,** 1 γίνεται F* | 5 ὁμοῦ μέν,
quae uu. in F praecedunt u. ὥσπερ, post u. περιδινήσει con-
locauit Mueller | ante u. ἐξηκόντισεν habet F τὸ ληφθὲν:
deleuit ut dittographiam H | 6 τὸ λειφθὲν H: ληφθὲν F;
ὑπολειφθὲν? H cl. p. 135, 2. 3. 106, 32 | περιενεγκοῦσα? H;
cf. p. 134, 4. 135, 4; 138, 15 | 7 lacunae signa posuit H | 9
σώζεται Mueller*: σώζηται F | καὶ adiecit H, cf. p. 26, 17. 65,

17. 66, 31. Philol. 7 p. 449 | 11 lacunam indicauit H | 14 ξυνεχὲς F* | ἄγαν H: ἅπαν F | 15 ἐμποδῶν F | 16 δίκαιον] u. p. 136, 15 | 19 ξυνεχοῦς F* | 20 σωζομένου F | σῶον F* | 21 ἀποδιδόσθαι
39 F | 25 ποιῶνται Mueller: ποιοῦνται F | 26 ἐγκλίναντες Mueller: ἐγκλίναντας F | 27 [τοὺς ἵππους]? H | ἀπαλλάττονται F* | ἀλλά οἱ F | 28 ὑπολείπονται σφίσιν F | ἄκροι] u. p. 136, 7 | 31 αὐτοῦ H: αὐτῶν F; τοῦ ἵππου? τὸ ἀκόντιον? H; cf. p. 136, 12 | 32 ἐξηκόντισαν τὸ ἀκόντιον, ? H: sed potius commate in u. δύο l. 29 distinguendum esse uideatur ‖ p. **135,** 2 οἱ δὲ F* | ὑπο-
40 λιπόμενοι? | 2 ἐπελάσωσιν H: ἐπελαύνωσιν F | 6 ἐπὶ Mueller: ἐν F | 7 γίνεται F* | δοκεῖ? H | ἔμοιγε F ἐμοίγε H | 8 τοῦτο H: ταύτῃ F; αὕτη? cf. p. 138, 5 | προσεποιήσαντο? H | 9 μὲν [ἡ]? H | 12 τῶν addidit Mueller; a scriptura τῶν ἐκδ. librum F discedere Droysenus non adnotauit: quantum ex mea colligo collatione, in codice F articulus deest | 13 ὥσπερ Mueller: οἵπερ F b | [τὸ]? H | ἐγκλίνοντες H: ἐκκλίνοντες F | 16 ἱππῆς F: ἱππεῖς b | 18 de u. εὐφόροις dubitabat H | 22 ἐγκλίναι F (ἐγκλῖναί τι? H) | 23 τι τοῦ ν.? τὰ νῶτα? H | 25 ἐν τῷδ'? H cl. p. 132, 20 | ἔστιν F | 31 ὡσαύτως b: ὡς αὔτως F | 32 [ἀμέλει]? H ‖ p. **136,** 9 [ἄκρον]? H | 10 ἔστ' ἐπὶ Mueller*: ἑστάδ' ἐπὶ F | ὀφρὺν F | 12 καὶ ἐς τὸ ἀνώμαλον καὶ ἅμα κραδαινόμενα μεθιέναι F: καὶ ἅ. κρ. ἐς τὸ ἀ. H [καὶ] ἐς τὸ ἀ. κ. ἅ. κρ.? E; cf. p. 135, 1. 136, 27; 131, 12 | 14s. cf. p. 137, 26 | 15 ἐπαινοῖτο Mueller: ἐπαινοῖντο F | 16 προύβη est in codice F | 18 πλεῖον F* | 20 ἐσκαμμένον] χωρίου additur p. 136,
41 10. 137, 13; u. p. 130, 7 | 23 ὁπλίζονται Scheffer: ὁπλίζων F | 25 ἐξελαύνουσι? H cl. p. 137, 12; ἐπελαύνουσι τοῖς ἵπποις? H cl. p. 137, 2s.; u. p. 134, 27 | 26 φέροντας Scheffer: φέρων F | 28 ἐπανακτυποῦσαν b H: ἐπανακυπτοῦσαν F (ἐπανακύπτουσαν L. Dindorfius in Thes. St. 3 p. 1406 A) | 32 τῷ ἔ. H: τῷ τε ἔ. F ‖ p. **137,** 1 ξὺν F*; ceterum uide A p. 80, 2. 83, 28. T 119, 29. 127, 6. 137, 1. P 101, 9. 103, 17. C 59, 15. 64, 10. 68, 6. 79, 12; 79, 5. J 2, 10. 6, 8. 14. 16, 5. 24, 21, 23. 25, 2. 17. 30, 23. 31, 2. 36, 10. 45, 4; 3, 16. 39, 9. cf. Ellendt ad an. 1 p. 166s. 312s. an. 1, 6, 9. 9, 6 bis. 15, 8; 3, 11, 2; 1, 2, 3. 5, 8. 9. 11. 6, 6. 7, 5. 8, 1. 6. 9, 4 cett. rarius occurrit μετὰ c. gen.: C p. 65, 7. 17. J 35, 25. 36, 3. an. 1, 5, 2. 8. 6, 7. 2, 14, 5. 7. 3, 12, 2 cett.; Grundmann. p. 58 | 2 ὀρθῷ H: ὀρθῶς F; u. p. 132,
42 21 | 7 δεκαδάρχην F* | 8 ἡμιολίᾳ H: ἡμιολίῳ F | 9 οὕτως F* | δεκαδαρχιῶν F ex Droyseni collatione: δεκαδαρχῶν b, F? correxerat H | 10 κλῆσις Scheffer: κλίσις F | 16 πρὸς τοῦ H: πρὸς F | 17 δεξιὰν Mueller: δεξιὰ F | 18 ὃν b: ὃς F | 19 τοῦ inseruit H | ἱστᾶσι H ἱστᾶ F | 20 βολὴ ἡ H: ἡ βολὴ F | 20 εἴ πως H: ὅπως F | 23 ταύτῃ H: τούτῳ F | ἐπείπερ H: ἤπερ F | 24 εὐμαρὲς? H; cf. p. 138, 9 | 26 ἤ, quod adiecerat H, est in F | 27 ἐπιστρέφων? H cl. p. 138, 13 | ὡς ὁ β. H: ὡς β. F | 29 διαφαίνονται H: διαφαίνεται F | 31 ἥτις ἐπέλασις H: ἥτις cum lacuna nouem uel decem litterarum F |

τῶν H: ἐν τῶν F | λογχων F ‖ p. **138,** 4 παλτῶν H: πελ- 43
τῶν F | 7 δυοῖν b: δυεῖν F | οἷν H: ὧν F | 9 ὁ δὲ F* | ξυντριβῆναι F* | οὐ μὴν οὐδὲ F ex Droyseni collatione: οὐ μὲν οὐδὲ F? b*; οὐδὲ μὲν οὐδὲ? H | 10. 15 κοντοὺς hic F | 11 εἶς F* | 12 φεύγοντος Mueller: φεύγοντας F | non esse scribendum ἐξιξόμενοι demonstrat u. ἄλλον l. 13; cf. l. 16. 20 extr. | οἱ δὲ F* | 14 το κ. F | 16 ἐξίκοντο] i. e. ὑπερείλιξαν ὡς ἐξιξόμενοι | 17 κελτιστὶ Scheffer: κελτιστὶσ F | 18 ἐσ ante u. ἄλλην deleuit H | 19 οἷοίτε? οἴονται? H | 20 κατακτανεῖν F* | 21 τούτῳ H: τούτοις F | 25 ἐπιδεικνύασι H | ἥντινα H: ἣν τινες F | 27 ξυνήθη F* | 28 ὁ ante u. βασι- 44
λεὺς adiecit H | 28 προσεξηῦρεν? H | 29 τε H: τε ἢ F | 31 κοντοφόροι ⟨ἱππεῖς⟩? H | 32 ἵππων H: ἱππέων F | ἐπελαύνοντες? H ‖ p. **139,** 1 post u. πολυτρόπους H deleuit uu. ἐς τὰς μάχας ὠφελίμους | 3 [ἱππεῦσι]? H | Ῥαιτικοὺς margo Bigotiana: ῥετικοὺς F | 4 διαπηδᾶν H: ἀναπηδᾶν F | 5 τειχίον est in codice F | 8 ἐκ τοῦ β. H: ἐκ β. F | 10 u. p. 132, 4 | 12 ξυμβαίνειν F* | 14 αἰχμά Plutarchus: αἰχμή F | 15 ἐπιτάρροθος] ἐπιήρανος A. Nauckius (mél. Gr. R. 1869/74 V); cf. Terpandri fr. 6 in Bergkii Poët. lyr. Gr. (ed. tertiae p. 816) | 17 in extremo libro F (f. 189 verso) Ἀρριανοῦ τέχνη τακτική ‖

Addenda

p. X Ἰνδική] u. Phot. bibl. 91 p. 68, 1. 41. Arr. an. 5, 5, 1. 5, 6, 8. 6, 16, 5. 6, 28, 6. Ἰνδικά Steph. Byz. in u. Μάσσακα p. 436, 4 M. | (1, 3) ab hac dialecto ficticia | (1, 15) u. etiam Fraenkel. in libro de hist. Alex. fontibus (ed. Vratislauiae a. 1883) p. 138 adn. Hercher de loco an 5, 1, 6 et Schmiederi obseruatione (II p. 6 b) a me admonitus in huius tamen interpretatione adquieuerat | p. XI extr. (5, 4. 10) u. p. 24, 26. 25, 4. Ellendt. ad an. 1 p. 76. Grundmann. p. 53 | p. XII (5, 9) adde: cf. p. 50, 18 et 49, 22 | p. XII (6, 22) u. Suid. in u. πολλός | p. XIII (7, 13) cf. an. 2, 16, 2 | p. XIX (21, 1) λέλεκται] nisi forte illa antea interciderunt, falso uidetur Arrianus de p. 9, 6 cogitare | p. XXII (27, 32) u. Ellendt. ad an. 2 p. 181 | p. XXIII (31, 7 s.) u. Suid. in u. πνιγηρά | p. XXV (34, 23) εὔορμα] adde p. 33, 20 | p. XXXI (44, 23) u. Grundmann. p. 61 ss. | p. XXXIV (49, 22) cf. p. XII (ad 5, 9) | p. XXXVI (51, 15) ἄγουσι] u. p. 19, 16. 22, 24. 36, 27. Krueger. ad Arr. an. 2, 16, 3 p. 110 | p. XXXIX (58, 20) hic quoque H scribebat ἐπεμίγνυν, quod premere non debui; cf. p. 36, 21. 22. 25 | p. XL (61, 16) οὐδὲ γὰρ οὐδὲ] u. Sintenis ad an. 1, 12, 5. Ellendt. 2 p. 220. Grundmann. p. 60. Krueger. Gr. Gr. II § 69, 60 | p. XLI (64, 18) μέγαν βασιλέα] u. an. 2, 7, 6 ibique Ellendt. 1 p. 166; 1, 9, 2. 2, 11, 10. p. 73,

6. 13s. | p. XLII (69, 29) u. p. 86, 24. 62, 16. 63, 20 cl. 43, 16 | p. XLIII (71, 18) *ταττέτω* P: scribendum *τασσέτω* | p. XLIV (74, 6) u. Grundmann. p. 52ss. | p. XLVI (77, 28) *ἁλισκομέ-νων*] u. Krueger. ad Thuc. 1, 23, 2 | p. XLVII (81, 3) u. Grundmann. p. 58 | p. XLIX (82, 21) *εἰσί* F | (82, 30) *δὲ ὑτεροστάται* F teste Droyseno | p. L (84, 11) *ἀσπῖσι* F | p. LX (105, 27) *πᾶν ὁτιπερ* F | p. LXII (108, 27) *καὶ τὸν* F: *καὶ* edd. | p. LXIII (112, 10) *ῥύμη* F: *ῥώμη* b, uolgo | p. LXIV (114, 8) u. p. 117, 10. 43, 30. Ellendt. ad an. 1 p. 44 | p. LXVII (119, 29) *συν Ἀ.* F | (120, 12) *ἔστί τις* F | p. LXVIII (121, 31) *ἀπὸ* gloss. mil. Coisl. | (122, 26) *τεσσαρακοντα* F | p. LXIX (132, 26) *ἐπιδόρυ* F | p. LXX (125, 31) *πανταχόθεν* lex. m. | p. LXXIII (132, 13) *τοῦ*] p. 21, 16. 32. 54, 19. 25; 17, 5. 18, 5. 51, 15. 52, 4 cett. | p. LXXIV (135, 23) *οἷσπερ* F teste Droyseno ‖ restituas uelim p. 8, 11 *εἴη ἂν τὰ* ut est in libris: *ἂν* operarum culpa intercidit | 9, 27 *ἐκεκόσμητο* | 13, 31 *ἀπ' ὅτων* | 17, 17s. *οἳ μὲν . . οἳ δὲ* | 22, 32 *οὗτοι* | 29, 8 *τῇ* | 32, 27 *αἳ δὲ* | 34, 11 *ἀλλὰ* | 34, 25 *ἐνθένδε* | 37, 11 *Ταοῖσιν* | 40, 11 *τοῖσιν ἀνθρώποισιν* | 41, 27 *ἀνέχουσαν* | 60, 13 *ὡς* | 71, 18 *τασ-σέτω* | 76, 4 *ἀγαθὸς* | 78, 1 *ἐπίβουλον* | 80, 22 *οἱ ἱππῆς οἱ οἰκεῖοι*: idem uitium erat in Schefferi apographo p. 131, 30 (81 Bl.) | 80, 23 *ἱππῆς* | 86, 9 in margine (2 M.) | 94, 2 *Διοσκουριάδα* * * | 94, 9—17 [*κατὰ — ἔχει*] | 107, 7 *φέρου-σιν* | 107, 23 *ἐλάσσονος* | 108, 33. 118, 20 *ἔστιν* | 110, 20 in margine interiore: 20 | 114, 20 *ψιλοὺς* | 115, 11 *ἔκτακ-τοι* | 118, 12 *ἐφ' ἑ.* | 119, 22 *συνωρίσιν* | 121, 2 *τὴν ἐξ* | 123, 28 *τὸν* | 123, 30 *ἐνταχθεὶς* | 124, 1 *χώρου* | 131, 15 *συρ-ραπτοὶ* | 146a adde *Ἑλλὰς φωνή* J 33, 5 ‖

ΑΡΡΙΑΝΟΥ ΙΝΔΙΚΗ

Τὰ ἔξω τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ τὰ πρὸς ἑσπέρην ἔστε
ἐπὶ ποταμὸν Κωφῆνα Ἀστακηνοὶ καὶ Ἀσσακηνοί, ἔθνεα
Ἰνδικά, ἐποικέουσιν. ἀλλὰ οὔτε μεγάλοι τὰ σώματα, 2
κατάπερ οἱ ἐντὸς τοῦ Ἰνδοῦ ᾠκισμένοι, οὔτε ἀγαθοὶ
ὡσαύτως τὸν θυμὸν οὐδὲ μέλανες ὡσαύτως τοῖσι πολ-
λοῖσιν Ἰνδοῖσιν. οὗτοι πάλαι μὲν Ἀσσυρίοισιν ὑπήκοοι 3
ἦσαν· ἐπὶ δὲ Μήδοισι Περσέων ἤκουον, καὶ φόρους ἀπέ-
φερον Κύρῳ τῷ Καμβύσεω ἐκ τῆς γῆς σφῶν, οὓς ἔταξε
Κῦρος. Νυσαῖοι δὲ οὐκ Ἰνδικὸν γένος ἐστίν, ἀλλὰ τῶν 4
ἅμα Διονύσῳ ἐλθόντων ἐς τὴν γῆν τὴν Ἰνδῶν, τυχὸν
μὲν Ἑλλήνων, ὅσοι ἀπόμαχοι αὐτῶν ἐγένοντο ἐν
τοῖσι πολέμοισιν οὕστινας πρὸς Ἰνδοὺς Διόνυσος ἐπο-
λέμησε, τυχὸν δὲ καὶ τῶν ἐπιχωρίων τοὺς ἐθέλοντας 5
τοῖσιν Ἕλλησι συνῴκισε, τήν τε χώρην Νυσαίην ὠνό-
μασεν ἀπὸ τοῦ οὔρεος τῆς Νύσης Διόνυσος, καὶ τὴν πό-
λιν αὐτὴν Νῦσαν. καὶ τὸ οὖρος τὸ πρὸς τῇ πόλι, ὅτου 6
ἐν τῇσιν ὑπωρείῃσιν ᾤκισται ἡ Νῦσα, Μηρὸς κληίζεται
ἐπὶ τῇ συμφορῇ ᾗτινι ἐχρήσατο εὐθὺς γενόμενος. ταῦτα 7
μὲν οἱ ποιηταὶ ἐπὶ Διονύσῳ ἐποίησαν, καὶ ἐξηγείσθων
αὐτὰ ὅσοι λόγιοι Ἑλλήνων ἢ βαρβάρων· ἐν Ἀσσακη- 8
νοῖσι δὲ Μάσσακα, πόλις μεγάλη, ἵναπερ καὶ τὸ κράτος
τῆς γῆς ἐστι τῆς Ἀσσακίης· καὶ ἄλλη πόλις Πευκελαῖτις,
μεγάλη καὶ αὐτή, οὐ μακρὰν τοῦ Ἰνδοῦ. ταῦτα μὲν ἔξω
τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ ᾤκισται πρὸς ἑσπέρην ἔστε ἐπὶ τὸν
Κωφῆνα.

2 τὰ δὲ ἀπὸ τοῦ Ἰνδοῦ πρὸς ἕω, ταῦτά μοι ἔστω ἡ
Ἰνδῶν γῆ, καὶ Ἰνδοὶ οὗτοι ἔστων. οὗροι δὲ τῆς Ἰν-
δῶν γῆς πρὸς μὲν βορέεω ἀνέμου ὁ Ταῦρος τὸ οὖρος.
2 καλέεται δὲ οὐ Ταῦρος ἔτι ἐν τῇ γῇ ταύτῃ, ἀλλὰ ἄρχε-
ται μὲν ἀπὸ θαλάσσης ὁ Ταῦρος τῆς κατὰ Παμφύλους τε
καὶ Λυκίην καὶ Κίλικας, παρατείνει δὲ ἔστε ἐπὶ τὴν
3 πρὸς ἕω θάλασσαν, τέμνων τὴν Ἀσίην πᾶσαν. ἄλλο
δὲ ἄλλῃ καλέεται τὸ οὖρος, τῇ μὲν Παραπάμισος τῇ δὲ
Ἠμωδός· ἄλλῃ δὲ Ἴμαον κληίζεται, καὶ τυχὸν ἄλλα καὶ
4 ἄλλα ἔχει οὐνόματα. Μακεδόνες δὲ οἱ σὺν Ἀλεξάνδρῳ
στρατεύσαντες Καύκασον αὐτὸ ἐκάλεον, ἄλλον τοῦτον
Καύκασον, οὐ τὸν Σκυθικόν, ὡς καὶ τὰ ἐπέκεινα τοῦ
5 Καυκάσου λόγον κατέχειν ὅτι ἐπῆλθεν Ἀλέξανδρος. τὰ
πρὸς ἑσπέρην δὲ τῆς Ἰνδῶν γῆς ὁ ποταμὸς ὁ Ἰνδὸς ἀπείρ-
γει ἔστε ἐπὶ τὴν μεγάλην θάλασσαν, ἵναπερ αὐτὸς κατὰ
δύο στόματα ἐκδιδοῖ, οὐ συνεχέα ἀλλήλοισι τὰ στόματα,
6 κατάπερ τὰ πέντε τοῦ Ἴστρου ἐστὶ συνεχέα, ἀλλὰ ὡς
τὰ τοῦ Νείλου, ὑπ' ὅτων τὸ Δέλτα ποιέεται τὸ Αἰγύπτιον,
ὧδέ τοι καὶ τὸ τῆς Ἰνδῶν γῆς Δέλτα ποιέει ὁ Ἰνδὸς πο-
ταμός, οὐ μεῖον τοῦ Αἰγυπτίου· καὶ τοῦτο Πάταλα τῇ
7 Ἰνδῶν γλώσσῃ καλέεται. τὸ δὲ πρὸς νότου τε ἀνέμου
καὶ μεσαμβρίης αὐτὴ ἡ μεγάλη θάλασσα ἀπείργει τὴν
Ἰνδῶν γῆν, καὶ τὰ πρὸς ἕω ἡ αὐτὴ θάλασσα ἀπείργει.
8 τὰ μὲν πρὸς μεσαμβρίης κατὰ Πάταλά τε καὶ τοῦ Ἰν-
δοῦ τὰς ἐκβολὰς ὤφθη πρός τε Ἀλεξάνδρου καὶ Μακε-
δόνων καὶ πολλῶν Ἑλλήνων· τὰ δὲ πρὸς ἕω Ἀλέξαν-
9 δρος μὲν οὐκ ἐπῆλθε πρόσω ποταμοῦ Ὑφάσιος, ὀλίγοι
δὲ ἀνέγραψαν τὰ μέχρι ποταμοῦ Γάγγεω καὶ ἵνα τοῦ
Γάγγεω αἱ ἐκβολαὶ καὶ πόλις Παλίμβοθρα μεγίστη
τῶν Ἰνδικῶν πρὸς τῷ Γάγγῃ.

3 ἐμοὶ δὲ Ἐρατοσθένης ὁ Κυρηναῖος πιστότερος ἄλ-
λου ἔστω, ὅτι γῆς περιόδου πέρι ἔμελεν Ἐρατοσθένεϊ.

οὗτος ἀπὸ τοῦ οὔρεος τοῦ Ταύρου, ἵνα τοῦ Ἰνδοῦ αἱ 2
πηγαί, παρ' αὐτὸν τὸν Ἰνδὸν ποταμὸν ἰόντι ἔστε ἐπὶ
τὴν μεγάλην θάλασσαν καὶ τοῦ Ἰνδοῦ τὰς ἐκβολὰς μυ-
ρίους σταδίους καὶ τρισχιλίους τὴν πλευρὴν λέγει ἐπέ-
χειν τῆς γῆς τῆς Ἰνδῶν. ταυτησὶ δὲ ἀντίπορον πλευ- 3
ρὴν ποιέει τὴν ἀπὸ τωὐτοῦ οὔρεος παρὰ τὴν ἑῴην θά-
λασσαν, οὐκέτι ταύτῃ τῇ πλευρῇ ἴσην, ἀλλὰ ἄκρην γὰρ
ἀνέχειν ἐπὶ μέγα ἐς τὸ πέλαγος, ἐς τρισχιλίους στα-
δίους μάλιστα ἀνατείνουσαν τὴν ἄκρην. εἴη ἂν ὦν αὐτῷ
ἡ πλευρὴ τῆς Ἰνδῶν γῆς πρὸς ἕω μυρίους καὶ ἑξακισχι-
λίους σταδίους ἐπέχουσα. τοῦτο μὲν αὐτῷ πλάτος τῆς
Ἰνδῶν γῆς συμβαίνει, μῆκος δὲ τὸ ἀπ' ἑσπέρης ἐπὶ 4
ἕω ἔστε μὲν ἐπὶ πόλιν Παλίμβοθρα μεμετρημένον σχοι-
νίοισι λέγει ἀναγράφειν· καὶ εἶναι γὰρ ὁδὸν βασιληίην.
τοῦτο ἐπέχειν ἐς μυρίους σταδίους. τὰ δὲ ἐπέκεινα οὐκ-
έτι ὡσαύτως ἀτρεκέα. φήμας δὲ ὅσοι ἀνέγραψαν, σὺν 5
τῇ ἄκρῃ τῇ ἀνεχούσῃ ἐς τὸ πέλαγος ἐς μυρίους σταδίους
μάλιστα ἐπέχειν λέγουσιν· εἶναι ἂν ὦν τὸ μῆκος τῆς
Ἰνδῶν γῆς σταδίων μάλιστα δισμυρίων. Κτησίης δὲ ὁ 6
Κνίδιος τὴν Ἰνδῶν γῆν ἴσην τῇ ἄλλῃ Ἀσίῃ λέγει, οὐδὲν
λέγων, οὐδὲ Ὀνησίκριτος, τρίτην μοῖραν τῆς πάσης γῆς.
Νέαρχος δὲ μηνῶν τεσσάρων ὁδὸν τὴν δι' αὐτοῦ τοῦ
πεδίου τῆς Ἰνδῶν γῆς. Μεγασθένεϊ δὲ τὸ ἀπὸ ἀνατο- 7
λέων ἐς ἑσπέρην πλάτος ἐστὶ τῆς Ἰνδῶν γῆς ὅ τι περ οἱ
ἄλλοι μῆκος ποιέουσι· καὶ λέγει Μεγασθένης μυρίων
καὶ ἑξακισχιλίων σταδίων εἶναι ἵναπερ τὸ βραχύτατον
αὐτοῦ. τὸ δὲ ἀπὸ ἄρκτου πρὸς μεσαμβρίην, τοῦτο δὲ 8
αὐτῷ μῆκος γίνεται, καὶ ἐπέχει τριηκοσίους καὶ δισχι-
λίους καὶ δισμυρίους ἵναπερ τὸ στεινότατον αὐτοῦ.

ποταμοὶ δὲ τοσοίδε εἰσὶν ἐν τῇ Ἰνδῶν γῇ, ὅσοι οὐδὲ 9
ἐν τῇ πάσῃ Ἀσίῃ. μέγιστοι μὲν ὁ Γάγγης τε καὶ ὁ Ἰνδός,
ὅτου καὶ ἡ γῆ ἐπώνυμος, ἄμφω τοῦ τε Νείλου τοῦ Αἰ-

γυπτίου καὶ τοῦ Ἴστρου τοῦ Σκυθικοῦ, καὶ εἰ ἐς τωὐτὸ
10 συνέλθοι αὐτοῖσι τὸ ὕδωρ, μέζονες. δοκέειν δὲ ἔμοιγε,
καὶ ὁ Ἀκεσίνης μέζων ἐστὶ τοῦ τε Ἴστρου καὶ τοῦ Νεί-
λου, ἵναπερ παραλαβὼν ἅμα τόν τε Ὑδάσπεα καὶ τὸν
Ὑδραώτεα καὶ τὸν Ὕφασιν ἐμβάλλει ἐς τὸν Ἰνδόν, ὡς
καὶ τριήκοντα αὐτῷ σταδίους τὸ πλάτος ταύτῃ εἶναι· καὶ
τυχὸν καὶ ἄλλοι πολλοὶ μέζονες ποταμοὶ ἐν τῇ Ἰνδῶν γῇ
ῥέουσιν.

4 ἀλλὰ οὔ μοι ἀτρεκὲς ὑπὲρ τῶν ἐπέκεινα τοῦ Ὑφά-
σιος ποταμοῦ ἰσχυρίσασθαι, ὅτι οὐ πρόσω τοῦ Ὑφάσιος
2 ἦλθεν Ἀλέξανδρος. αὐτοῖν δὲ τοῖν μεγίστοιν ποτα-
μοῖν τοῦ τε Γάγγεω καὶ τοῦ Ἰνδοῦ τὸν Γάγγεα μεγάθεϊ
πολλόν τι ὑπερφέρειν Μεγασθένης ἀνέγραψε, καὶ ὅσοι
3 ἄλλοι μνήμην τοῦ Γάγγεω ἔχουσιν· αὐτόν τε γὰρ μέ-
γαν ἀνίσχειν ἀπὸ τῶν πηγέων, δέκεσθαί τε ἐς ἑωυτὸν τόν
τε Καϊνὰν ποταμὸν καὶ τὸν Ἐραννοβόαν καὶ τὸν Κοσσό-
ανον, πάντας πλωτούς· ἐπὶ δὲ Σῶνόν τε ποταμὸν καὶ Σιτ-
4 τόκατιν καὶ Σολόματιν, καὶ τούτους πλωτούς· ἐπὶ δὲ
Κονδοχάτην τε καὶ Σάμβον καὶ Μάγωνα καὶ Ἀγόρανιν
καὶ Ὦμαλιν. ἐμβάλλουσι δὲ ἐς αὐτὸν Κομμινάσης τε
μέγας ποταμὸς καὶ Κάκουθις καὶ Ἀνδώματις ἐξ ἔθνεος
5 Ἰνδικοῦ τοῦ Μαδυανδινῶν ῥέων, καὶ ἐπὶ τούτοισιν
Ἄμυστις παρὰ πόλιν Καταδούπην, καὶ Ὀξύμαγις ἐν
τοῖσι Παζάλῃσι καλεομένοισι. καὶ Ἐρρέννυσις δὲ ἐν Μά-
6 θῃσιν, ἔθνεϊ Ἰνδικῷ, συμβάλλει τῷ Γάγγῃ. τούτων
λέγει Μεγασθένης οὐδένα εἶναι τοῦ Μαιάνδρου ἀπο-
7 δέοντα, ἵναπερ ναυσίπορος ὁ Μαίανδρος. εἶναι ὦν τὸ
εὖρος τῷ Γάγγῃ, ἔνθαπερ αὐτὸς ἑωυτοῦ στεινότατος, ἐς
ἑκατὸν σταδίους· πολλαχῇ δὲ καὶ λιμνάζειν, ὡς μὴ ἄπο-
πτον εἶναι τὴν πέρην χώρην, ἵναπερ χθαμαλή τέ ἐστι
8 καὶ οὐδαμῇ γηλόφοισιν ἀνεστηκυῖα. τῷ δὲ Ἰνδῷ ἐς
τωὐτὸν ἔρχεται. Ὑδραώτης μὲν ἐν Καμβισθόλοισι παρει-

ληφὼς τόν τε Ὕφασιν ἐν Ἀστρύβῃσι καὶ τὸν Σαράγγην
ἐκ Κηκέων καὶ τὸν Νεῦδρον ἐξ Ἀττακηνῶν, ἐς τὸν Ἀκε-
σίνην ἐμβάλλουσιν. Ὑδάσπης δὲ ἐν Ὀξυδράκῃσιν ἄγων 9
ἅμα οἷ τὸν Σίναρον ἐν Ἀρίσπῃσιν ἐς τὸν Ἀκεσίνην ἐκ-
διδοῖ καὶ οὗτος. ὁ δὲ Ἀκεσίνης ἐν Μαλλοῖσι συμβάλ- 10
λει τῷ Ἰνδῷ· καὶ Τούταπος δὲ μέγας ποταμὸς ἐς τὸν
Ἀκεσίνην ἐκδιδοῖ. τούτων ὁ Ἀκεσίνης ἐμπλησθεὶς καὶ
τῇ ἐπικλήσι ἐκνικήσας αὐτὸς τῷ ἑωυτοῦ δὴ οὐνόματι
ἐσβάλλει ἐς τὸν Ἰνδόν. Κωφὴν δὲ ἐν Πευκελαΐτιδι, 11
ἅμα οἷ ἄγων Μάλαντόν τε καὶ Σόαστον καὶ Γαρροίαν,
ἐκδιδοῖ ἐς τὸν Ἰνδόν. κατύπερθε δὲ τούτων Πάρενος 12
καὶ Σάπαρνος, οὐ πολὺ διέχοντες, ἐμβάλλουσιν ἐς τὸν
Ἰνδόν. Σόανος δὲ ἐκ τῆς ὀρεινῆς τῆς Ἀβισσαρέων ἔρη-
μος ἄλλου ποταμοῦ ἐκδιδοῖ ἐς αὐτόν. καὶ τούτων τοὺς
πολλοὺς Μεγασθένης λέγει ὅτι πλωτοί εἰσιν. οὔκουν 13
ἀπιστίην χρὴ ἔχειν ὑπέρ τε τοῦ Ἰνδοῦ καὶ τοῦ Γάγγεω,
μηδὲ συμβλητοὺς εἶναι αὐτοῖσι τόν τε Ἴστρον καὶ
τὸν Νεῖλον. ἐς μέν γε τὸν Νεῖλον οὐδένα ποταμὸν 14
ἐκδιδόντα ἴδμεν, ἀλλὰ ἀπ' αὐτοῦ διώρυχας τετμημέ-
νας κατὰ τὴν χώρην τὴν Αἰγυπτίην· ὁ δὲ Ἴστρος 15
ὀλίγος μὲν ἀνίσχει ἀπὸ τῶν πηγέων, δέκεται δὲ πολλοὺς
ποταμούς, ἀλλὰ οὐδὲ πλήθεϊ ἴσους τοῖσιν Ἰνδῶν ποταμοῖ-
σιν, οἳ ἐς τὸν Ἰνδὸν καὶ τὸν Γάγγεα ἐκδιδοῦσι, πλωτοὺς
δὲ δὴ κάρτα ὀλίγους, ὧν τοὺς μὲν αὐτὸς ἰδὼν οἶδα,
τὸν Ἔνον τε καὶ τὸν Σάον. Ἔνος μὲν ἐν μεθορίῳ τῆς 16
Νωρικῶν καὶ Ῥαιτῶν γῆς μίγνυται τῷ Ἴστρῳ, ὁ δὲ Σάος
κατὰ Παίονας. ὁ δὲ χῶρος, ἵναπερ συμβάλλουσιν οἱ πο-
ταμοί, Ταυροῦνος καλέεται. ὅστις δὲ καὶ ἄλλον οἶδε
ναυσίπορον τῶν ἐς τὸν Ἴστρον ἐκδιδόντων, ἀλλὰ οὐ
πολλούς κου οἶδε.

τὸ δὲ αἴτιον ὅστις ἐθέλει φράζειν τοῦ πλήθεός τε καὶ 5
μεγάθεος τῶν Ἰνδικῶν ποταμῶν, φραζέτω· ἐμοὶ δὲ καὶ

2 ταῦτα ὡς ἀκοὴ ἀναγεγράφϑω. ἐπεὶ καὶ ἄλλων πολ-
λῶν ποταμῶν οὐνόματα Μεγασϑένης ἀνέγραψεν, οἳ ἔξω
τοῦ Γάγγεω τε καὶ τοῦ Ἰνδοῦ ἐκδιδοῦσιν ἐς τὸν ἑῷόν
τε καὶ μεσαμβρινὸν πόντον, ὥστε τοὺς πάντας ὀκτὼ
καὶ πεντήκοντα λέγει ὅτι εἰσὶν Ἰνδικοὶ ποταμοί, ναυσί-
3 ποροι πάντες. ἀλλὰ οὐδὲ Μεγασϑένης τὴν πολλὴν δοκέει
μοι ἐπελϑεῖν τῆς Ἰνδῶν χώρης, πλήν γε δὴ ὅτι πλεῦνα
ἢ οἱ σὺν Ἀλεξάνδρῳ [τῷ Φιλίππου] ἐπῆλϑεν· συγγε-
νέσϑαι γὰρ Σανδρακόττῳ λέγει, τῷ μεγίστῳ βασιλέι τῶν
4 Ἰνδῶν, καὶ Πώρῳ, ἔτι τούτου μέζονι. οὗτος ὦν ὁ Με-
γασϑένης λέγει, οὔτε Ἰνδοὺς ἐπιστρατεῦσαι οὐδαμοῖσιν
5 ἀνϑρώποισιν, οὔτε Ἰνδοῖσιν ἄλλους ἀνϑρώπους, ἀλλὰ
Σέσωστριν μὲν τὸν Αἰγύπτιον, τῆς Ἀσίης καταστρεψά-
μενον τὴν πολλὴν καὶ ἔστε ἐπὶ τὴν Εὐρώπην σὺν στρατιῇ
6 ἐλάσαντα ὀπίσω ἀπονοστῆσαι, Ἰδάνϑυρσον δὲ τὸν
Σκύϑεα ἐκ Σκυϑίης ὁρμηϑέντα πολλὰ μὲν τῆς Ἀσίης
ἔϑνεα καταστρέψασϑαι, ἐπελϑεῖν δὲ καὶ τὴν Αἰγυπτίων
7 γῆν κρατέοντα. Σεμίραμιν δὲ τὴν Ἀσσυρίην ἐπιχει-
ρέειν μὲν στέλλεσϑαι ἐς Ἰνδούς, ἀποϑανεῖν δὲ πρὶν τέ-
λος ἐπιϑεῖναι τοῖσι βουλεύμασιν. ἀλλὰ Ἀλέξανδρον γὰρ
8 στρατεῦσαι ἐπὶ Ἰνδοὺς μοῦνον. καὶ πρὸ Ἀλεξάνδρου
Διονύσου μὲν πέρι πολλὸς λόγος κατέχει ὡς καὶ τούτου
στρατεύσαντος ἐς Ἰνδοὺς καὶ καταστρεψαμένου Ἰν-
9 δούς, Ἡρακλέος δὲ πέρι οὐ πολλός. Διονύσου μέν γε
τῆς στρατηλασίης καὶ Νῦσα πόλις μνῆμα οὐ φαῦλον,
καὶ ὁ Μηρὸς τὸ οὖρος, καὶ ὁ κισσὸς ὅστις ἐν τῷ οὔρεϊ
τούτῳ φύεται, καὶ αὐτοὶ Ἰνδοὶ ὑπὸ τυμπάνων τε καὶ
κυμβάλων στελλόμενοι ἐς τὰς μάχας, καὶ ἐσϑὴς αὐτοῖσι
κατάστικτος ἐοῦσα, κατάπερ τοῦ Διονύσου τοῖσι βάκ-
10 χοισιν· Ἡρακλέος δὲ οὐ πολλὰ ὑπομνήματα. ἀλλὰ
τὴν Ἄορνον γὰρ πέτρην, ἥντινα Ἀλέξανδρος βίῃ ἐχει-
ρώσατο, ὅτι Ἡρακλέης οὐ δυνατὸς ἐγένετο ἐξελεῖν, Μα-

κεδονικὸν δοκέει μοι κόμπασμα, κατάπερ ὧν καὶ τὸν
Παραπάμισον Καύκασον ἐκάλεον Μακεδόνες, οὐδέν τι
προσήκοντα τοῦτον τῷ Καυκάσῳ. καί τι καὶ ἄντρον 11
ἐπιφρασθέντες ἐν Παραπαμισάδῃσι, τοῦτο ἔφασαν
ἐκεῖνο εἶναι τοῦ Προμηθέος τοῦ Τιτῆνος τὸ ἄντρον, ἐν
ὅτῳ ἐκρέματο ἐπὶ τῇ κλοπῇ τοῦ πυρός. καὶ δὴ καὶ ἐν Σί- 12
βῃσιν, Ἰνδικῷ γένεϊ, ὅτι δορὰς ἀμπεχομένους εἶδον τοὺς
Σίβας, ἀπὸ τῆς Ἡρακλέος στρατηλασίης ἔφασκον τοὺς
ὑπολειφθέντας εἶναι τοὺς Σίβας· καὶ γὰρ καὶ σκυτάλην
φορέουσιν οἱ Σίβαι, καὶ τῇσι βουσὶν αὐτῶν ῥόπαλον
ἐπικέκαυται, καὶ τοῦτο ἐς μνήμην ἀνέφερον τοῦ ῥοπά-
λου τοῦ Ἡρακλέος. εἰ δέ τῳ πιστὰ ταῦτα, ἄλλος ἂν 13
οὗτος Ἡρακλέης εἴη, οὐχ ὁ Θηβαῖος ἢ ὁ Τύριος ἢ ὁ
Αἰγύπτιος, ἤ τις καὶ κατὰ τὴν ἄνω χώρην τὴν οὐ πόρρω
τῆς Ἰνδῶν γῆς ᾠκισμένην μέγας βασιλεύς.

ταῦτα μέν μοι ἐκβολὴ ἔστω τοῦ λόγου ἐς τὸ μὴ πι- 6
στὰ φαίνεσθαι ὅσα ὑπὲρ τῶν ἐπέκεινα τοῦ Ὑφάσιος πο-
ταμοῦ Ἰνδῶν μετεξέτεροι ἀνέγραψαν· ἔστε γὰρ ἐπὶ τὸν
Ὕφασιν οἱ τῆς Ἀλεξάνδρου στρατηλασίης μετασχόντες
οὐ πάντη ἄπιστοί εἰσιν. ἐπεὶ καὶ τόδε λέγει Μεγα- 2
σθένης ὑπὲρ ποταμοῦ Ἰνδικοῦ, Σίλαν μὲν εἶναί οἱ οὔ-
νομα, ῥέειν δὲ ἀπὸ κρήνης ἐπωνύμου τοῦ ποταμοῦ διὰ
τῆς χώρης τῆς Σιλέων, καὶ τούτων ἐπωνύμων τοῦ ποτα-
μοῦ τε καὶ τῆς κρήνης, τὸ δὲ ὕδωρ παρέχεσθαι τοι- 3
όνδε. οὐδὲν εἶναι ὅτῳ ἀντέχει τὸ ὕδωρ, καὶ οὔτε τι νήχε-
σθαι ἐν αὐτῷ οὔτε τι ἐπιπλέειν, ἀλλὰ πάντα γὰρ ἐς
βυσσὸν δύνειν· οὕτω τι ἀμενηνότερον πάντων εἶναι τὸ
ὕδωρ ἐκεῖνο καὶ ἠεροειδέστερον. ὕεται δὲ ἡ Ἰνδῶν γῆ 4
τοῦ θέρεος, μάλιστα μὲν τὰ οὔρεα, Παραπάμισός τε καὶ
Ἠμωδὸς καὶ τὸ Ἰμαϊκὸν οὖρος, καὶ ἀπὸ τούτων μεγά-
λοι καὶ θολεροὶ οἱ ποταμοὶ ῥέουσιν. ὕεται δὲ τοῦ θέ- 5
ρεος καὶ τὰ πεδία τῶν Ἰνδῶν, ὥστε λιμνάζει τὰ πολλὰ

αὐτῶν. καὶ ἔφυγεν ἡ Ἀλεξάνδρου στρατιὴ ἀπὸ τοῦ
Ἀκεσίνου ποταμοῦ μέσου θέρεος, ὑπερβαλόντος τοῦ
6 ὕδατος ἐς τὰ πεδία. ὥστε ἀπὸ τῶνδε ἔξεστι τεκμηρι-
οῦσθαι καὶ τοῦ Νείλου τὸ πάθημα, ὅτι οἰκὸς
ὕεσθαι τὰ Αἰθιόπων οὔρεα τοῦ θέρεος, καὶ ἀπ᾽ ἐκείνων
ἐμπιμπλάμενον τὸν Νεῖλον ὑπερβάλλειν ὑπὲρ τὰς ὄχθας
7 ἐς τὴν γῆν τὴν Αἰγυπτίην. θολερὸς ὢν καὶ οὗτος ῥέει
ἐν τῇδε τῇ ὥρῃ, ὡς οὔτε ἂν ἀπὸ χιόνος τηκομένης ἔρ-
ρεεν, οὔτε εἰ πρὸς τῶν ὥρῃ θέρεος πνεόντων ἐτησίων
ἀνέμων ἀνεκόπτετό οἱ τὸ ὕδωρ· ἄλλως τε οὐδὲ χιονό-
8 βλητα εἴη τὰ Αἰθιόπων οὔρεα ὑπὸ καύματος. ὕεσθαι
δὲ κατάπερ τὰ Ἰνδῶν οὐκ ἔξω ἐστὶ τοῦ οἰκότος, ἐπεὶ καὶ
τἄλλα ἡ Ἰνδῶν γῆ οὐκ ἀπέοικε τῆς Αἰθιοπίης, καὶ οἱ
ποταμοὶ οἱ Ἰνδικοὶ ὁμοίως τῷ Νείλῳ τῷ Αἰθιοπηίῳ τε καὶ
Αἰγυπτίῳ κροκοδείλους τε φέρουσιν, ἔστιν δὲ οἳ αὐτῶν
καὶ ἰχθύας καὶ ἄλλα κήτεα ὅσα ὁ Νεῖλος, πλὴν ἵππου
τοῦ ποταμίου· Ὀνησίκριτος δὲ καὶ ἵππους τοὺς
9 ποταμίους λέγει ὅτι φέρουσι. τῶν δὲ ἀνθρώπων αἱ
ἰδέαι οὐ πάντη ἀπᾴδουσιν αἱ Ἰνδῶν τε καὶ Αἰθιόπων. οἱ
μὲν γὰρ πρὸς νότου ἀνέμου Ἰνδοὶ τοῖσιν Αἰθίοψι μᾶλλόν
τι ἐοίκασι, μέλανές τε ἰδέσθαι εἰσί, καὶ ἡ κόμη αὐτοῖσι
μέλαινα, πλήν γε δὴ ὅτι σιμοὶ οὐχ ὡσαύτως οὐδὲ οὐλό-
κρανοι ὡς Αἰθίοπες· οἱ δὲ βορειότεροι αὐτῶν κατ᾽ Αἰ-
γυπτίους μάλιστα ἂν εἶεν τὰ σώματα.

7 ἔθνεα δὲ Ἰνδικὰ εἴκοσι καὶ ἑκατὸν τὰ πάντα λέγει
Μεγασθένης, δυοῖν δέοντα. καὶ πολλὰ μὲν εἶναι ἔθνεα
Ἰνδικὰ καὶ αὐτὸς συμφέρομαι Μεγασθένεϊ, τὸ δὲ ἀτρε-
κὲς οὐκ ἔχω εἰκάσαι ὅκως ἐκμαθὼν ἀνέγραψεν, οὔτε
πολλοστὸν μέρος τῆς Ἰνδῶν γῆς ἐπελθών, οὔτε ἐπιμι-
2 ξίης πᾶσι τοῖσι γένεσιν ἐούσης ἐς ἄλληλα. πάλαι μὲν
δὴ νομάδας εἶναι Ἰνδούς, κατάπερ Σκυθέων τοὺς οὐκ

ἀροτῆρας, οἳ ἐν τῇσιν ἁμάξῃσι πλανεύμενοι ἄλλοτε ἄλ-
λην τῆς Σκυθίης ἀμείβουσιν, οὔτε πόλιας οἰκέοντες οὔτε
ἱρὰ θεῶν σέβοντες. οὕτω μηδὲ Ἰνδοῖσι πόλιας εἶναι 3
μηδὲ ἱρὰ θεῶν δεδομημένα, ἀλλὰ ἀμπίσχεσθαι μὲν δο-
ρὰς θηρίων ὅσων κατακάνοιεν, σιτέεσθαι δὲ τῶν δεν-
δρέων τὸν φλοιόν. καλέεσθαι δὲ τὰ δένδρεα ταῦτα τῇ
Ἰνδῶν φωνῇ τάλα, καὶ φύεσθαι ἐπ' αὐτῶν, κατάπερ
τῶν φοινίκων ἐπὶ τῇσι κορυφῇσιν, οἷά περ τολύπας. 4
σιτέεσθαι δὲ καὶ τῶν θηρίων ὅσα ἕλοιεν ὠμοφαγέοντας,
πρίν γε δὴ Διόνυσον ἐλθεῖν ἐς τὴν χώρην τὴν Ἰνδῶν.
Διόνυσον δὲ ἐλθόντα, ὡς καρτερὸς ἐγένετο Ἰνδῶν, 5
πόλιάς τε οἰκίσαι καὶ νόμους θέσθαι τῇσι πόλισιν, οἴνου
τε δοτῆρα Ἰνδοῖσι γενέσθαι κατάπερ Ἕλλησι, καὶ σπεί-
ρειν διδάξαι τὴν γῆν διδόντα αὐτὸν σπέρματα, ἢ οὐκ 6
ἐλάσαντος ταύτῃ Τριπτολέμου, ὅτε περ ἐκ Δήμητρος
ἐστάλη σπείρειν γῆν πᾶσαν, ἢ πρὸ Τριπτολέμου τις
οὗτος Διόνυσος ἐπελθὼν τὴν Ἰνδῶν γῆν σπέρματά
σφισιν ἔδωκε καρποῦ τοῦ ἡμέρου. βόας τε ὑπ' ἄρο- 7
τρον ζεῦξαι Διόνυσον πρῶτον, καὶ ἀροτῆρας ἀντὶ νομά-
δων ποιῆσαι Ἰνδῶν τοὺς πολλούς, καὶ ὁπλίσαι ὅπλοισι
τοῖσιν ἀρηίοισι. καὶ θεοὺς σέβειν ὅτι ἐδίδαξε Διόνυ- 8
σος ἄλλους τε καὶ μάλιστα δὴ ἑωυτὸν κυμβαλίζοντας καὶ
τυμπανίζοντας· καὶ ὄρχησιν δὲ διδάξαι τὴν σατυρικήν,
τὸν κόρδακα παρ' Ἕλλησι καλεόμενον, καὶ κομᾶν 9
Ἰνδοὺς τῷ θεῷ. μιτρηφορέειν τε ἀναδεῖξαι, καὶ μύρων
ἀλοιφὰς ἐκδιδάξαι.

ἀπιόντα δὲ ἐκ τῆς Ἰνδῶν γῆς, ὡς οἱ ταῦτα ἐκεκο- 8
σμητο, καταστῆσαι βασιλέα τῆς χώρης Σπατέμβαν, τῶν
ἑταίρων τὸν βακχωδέστατον· τελευτήσαντος δὲ Σπα-
τέμβα τὴν βασιληίην ἐκδέξασθαι Βουδύαν τὸν τού-
του παῖδα. καὶ τὸν μὲν πεντήκοντα καὶ δύο ἔτεα βα- 2

σιλεῦσαι Ἰνδῶν, τὸν πατέρα, τὸν δὲ παῖδα εἴκοσιν ἔτεα.
καὶ τούτου παῖδα ἐκδέξασθαι τὴν βασιληίην Κραδεύαν,
3 καὶ τὸ ἀπὸ τοῦδε τὸ πολλὸν μὲν κατὰ γένος ἀμείβειν
τὴν βασιληίην, παῖδα παρὰ πατρὸς ἐκδεκόμενον· εἰ δὲ
ἐκλείποι τὸ γένος, οὕτω δὴ ἀριστίνδην κατίστασθαι Ἰν-
4 δοῖσι βασιλέας. Ἡρακλέα δέ, ὅντινα ἐς Ἰνδοὺς ἀπικέ-
σθαι λόγος κατέχει, παρ' αὐτοῖσιν Ἰνδοῖσι γηγενέα λέγε-
5 σθαι. τοῦτον τὸν Ἡρακλέα μάλιστα πρὸς Σουρασηνῶν
γεραίρεσθαι, Ἰνδικοῦ ἔθνεος, ἵνα δύο πόλιες μεγάλαι,
Μέθορά τε καὶ Κλεισόβορα· καὶ ποταμὸς Ἰωβάρης πλω-
6 τὸς διαρρέει τὴν χώρην αὐτῶν. τὴν σκευὴν δὲ οὗτος
ὁ Ἡρακλέης ἥντινα ἐφόρεε Μεγασθένης λέγει ὅτι ὁμοίην
τῷ Θηβαίῳ Ἡρακλέϊ, ὡς αὐτοὶ Ἰνδοὶ ἀπηγέονται. καὶ
τούτῳ ἄρσενας μὲν παῖδας πολλοὺς κάρτα γενέσθαι ἐν
τῇ Ἰνδῶν γῇ — πολλῇσι γὰρ δὴ γυναιξὶν ἐς γάμον ἐλθεῖν
καὶ τοῦτον τὸν Ἡρακλέα —, θυγατέρα δὲ μουνογενέην.
7 οὔνομα δὲ εἶναι τῇ παιδὶ Πανδαίην, καὶ τὴν χώρην,
ἵνα τε ἐγένετο καὶ ἧστινος ἐπέτρεψεν αὐτῇ ἄρχειν
Ἡρακλέης, τῆς παιδὸς ἐπώνυμον. καὶ ταύτῃ ἐλέ-
φαντας μὲν γενέσθαι ἐκ τοῦ πατρὸς ἐς πεντακοσίους,
ἵππον δὲ ἐς τετρακισχιλίην, πεζῶν δὲ ἐς τὰς τρισκαί-
8 δεκα μυριάδας. καὶ τάδε δὲ μετεξέτεροι Ἰνδῶν περὶ Ἡρα-
κλέος λέγουσιν, ἐπελθόντα αὐτὸν πᾶσαν γῆν καὶ θάλασ-
σαν καὶ καθήραντα ὅ τι περ κακόν, καινὸν εἶδος ἐξευρεῖν
9 ἐν τῇ θαλάσσῃ κόσμου γυναικηίου, ὅντινα καὶ ἐς τοῦτο
ἔτι οἵ τε ἐξ Ἰνδῶν τῆς χώρης τὰ ἀγώγιμα παρ' ἡμέας
ἀγινέοντες σπουδῇ ὠνεόμενοι ἐκκομίζουσι, καὶ Ἑλλή-
νων δὲ πάλαι καὶ Ῥωμαίων νῦν ὅσοι πολυκτέανοι καὶ
εὐδαίμονες μέζονι ἔτι σπουδῇ ὠνέονται τὸν μαργαρί-
την δὴ τὸν θαλάσσιον οὕτω τῇ Ἰνδῶν γλώσσῃ καλεό-
10 μενον. τὸν γὰρ Ἡρακλέα, ὡς καλόν οἱ ἐφάνη τὸ
φόρημα, ἐκ πάσης θαλάσσης ἐς τὴν Ἰνδῶν συνα-

*γινέειν τὸν μαργαρίτην δὴ τοῦτον, τῇ θυγατρὶ τῇ
ἑωυτοῦ εἶναι κόσμον. καὶ λέγει Μεγασθένης, θη- 11
ρεύεσθαι αὐτοῦ τὴν κόγχην δικτύοισι, νέμεσθαι δὲ
κατὰ τωὐτὸ πολλὰς κόγχας, κατάπερ τὰς μελίσσας. καὶ
εἶναι γὰρ καὶ τοῖσι μαργαρίτῃσι βασιλέα ἢ βασίλισσαν,
ὡς τῇσι μελίσσῃσι. καὶ ὅστις μὲν ἐκεῖνον κατ' ἐπιτυχίην 12
συλλάβοι, τοῦτον μὲν εὐπετέως περιβάλλειν καὶ τὸ ἄλλο
σμῆνος τῶν μαργαριτέων· εἰ δὲ διαφύγοι σφᾶς ὁ βασι-
λεύς, τούτοισι δὲ οὐκέτι θηρατοὺς εἶναι τοὺς ἄλλους.
τοὺς ἑλόντας δὲ περιορᾶν κατασαπῆναί σφισι τὴν σάρκα,
τῷ δὲ ὀστέῳ ἐς κόσμον χρᾶσθαι. καὶ εἶναι γὰρ καὶ 13
παρ' Ἰνδοῖσι τὸν μαργαρίτην τριστάσιον κατὰ τιμὴν
πρὸς χρυσίον τὸ ἄπεφθον, καὶ τοῦτο ἐν τῇ Ἰνδῶν γῇ
ὀρυσσόμενον.*

*ἐν δὲ τῇ χώρῃ ταύτῃ, ἵνα ἐβασίλευσεν ἡ θυγάτηρ 9
τοῦ Ἡρακλέος, τὰς μὲν γυναῖκας ἑπταέτεας ἐούσας ἐς
ὥρην γάμου ἰέναι, τοὺς δὲ ἄνδρας τεσσαράκοντα ἔτεα
τὰ πλεῖστα βιώσκεσθαι. καὶ ὑπὲρ τούτου λεγόμενον 2
λόγον εἶναι παρὰ Ἰνδοῖσιν. Ἡρακλέα, ὀψιγόνου οἱ γε-
νομένης τῆς παιδός, ἐπεί τε δὴ ἐγγὺς ἔμαθεν ἑωυτῷ
ἐοῦσαν τὴν τελευτήν, οὐκ ἔχοντα ὅτῳ ἀνδρὶ ἐκδῷ τὴν
παῖδα ἑωυτοῦ ἐπαξίῳ, αὐτὸν μιγῆναι τῇ παιδὶ ἑπταέτεϊ
ἐούσῃ, ὡς γένος ἐξ οὗ τε κἀκείνης ὑπολείπεσθαι Ἰνδῶν
βασιλέας. ποιῆσαι ὦν αὐτὴν Ἡρακλέα ὡραίην γάμου· 3
καὶ ἐκ τοῦδε ἅπαν τὸ γένος τοῦτο ὅτου ἡ Πανδαίη ὑπῆρξε,
τωὐτὸν τοῦτο γέρας ἔχειν παρὰ Ἡρακλέος. ἐμοὶ δὲ 4
δοκέει, εἴπερ ὦν τὰ ἐς τοσόνδε ἄτοπα Ἡρακλέης οἷός τε
ἦν ἐξεργάζεσθαι, κἂν ἑωυτὸν ἀποφῆναι μακροβιώτερον,
ὡς ὡραίῃ μιγῆναι τῇ παιδί. ἀλλὰ γὰρ εἰ τὰ ὑπὲρ 5
τῆς ὥρης τῶν ταύτῃ παίδων ἀτρεκέα ἐστίν, ἐς τωὐτὸν
φέρειν δοκέει ἔμοιγε ἐς ὅ τι περ καὶ τὸ ὑπὲρ τῶν ἀν-
δρῶν τῆς ἡλικίης ὅτι τεσσαρακοντούτεες ἀποθνήσκουσιν*

6 οἱ πρεσβύτατοι αὐτῶν. οἷς γὰρ τό τε γῆρας τοσῷδε
ταχύτερον ἐπέρχεται καὶ ὁ θάνατος ὁμοῦ τῷ γήραϊ, πάν-
τως κου καὶ ἡ ἀκμὴ πρὸς λόγον τοῦ τέλεος ταχυτέρη
7 ἐπανθέει. ὥστε τριακοντούτεες μὲν ὠμογέροντες ἂν
κου εἶεν αὐτοῖσιν οἱ ἄνδρες, εἴκοσι δὲ ἔτεα γεγονότες οἱ
ἔξω ἥβης νεηνίσκοι, ἡ δὲ ἀκροτάτη ἥβη ἀμφὶ τὰ πεντε-
καίδεκα ἔτεα· καὶ τῇσι γυναιξὶν ὥρη γάμου κατὰ
8 λόγον ἂν ἐς τὰ ἑπτὰ ἔτεα συμβαίνοι. καὶ γὰρ τοὺς
καρποὺς ἐν ταύτῃ τῇ χώρῃ πεπαίνεσθαί τε ταχύτερον
τῶν ἄλλῃ ὡυτὸς οὗτος Μεγασθένης ἀνέγραψε καὶ φθί-
νειν ταχύτερον.

9 ἀπὸ μὲν δὴ Διονύσου βασιλέας ἠρίθμεον Ἰνδοὶ ἐς
Σανδράκοττον τρεῖς καὶ πεντήκοντα καὶ ἑκατόν, ἔτεα δὲ
δύο καὶ τεσσαράκοντα καὶ ἑξακισχίλια· ἐν δὲ τούτοισι
τρὶς τὸ πᾶν ἐς ἐλευθερίην ** τὴν δὲ καὶ ἐς τριηκόσια·
10 τὴν δὲ εἴκοσί τε ἐτέων καὶ ἑκατόν. πρεσβύτερόν τε
Διόνυσον Ἡρακλέος δέκα καὶ πέντε γενεῇσιν Ἰνδοὶ λέ-
γουσιν· ἄλλον δὲ οὐδένα ἐμβαλεῖν ἐς γῆν τὴν Ἰνδῶν ἐπὶ
πολέμῳ, οὐδὲ Κῦρον τὸν Καμβύσεω, καίτοι ἐπὶ Σκύθας
ἐλάσαντα καὶ τἆλλα πολυπραγμονέστατον δὴ τῶν κατὰ
11 τὴν Ἀσίην βασιλέων γενόμενον τὸν Κῦρον. ἀλλὰ
Ἀλέξανδρον γὰρ ἐλθεῖν τε καὶ κρατῆσαι πάντων τοῖσιν
ὅπλοισιν, ὅσους γε δὴ ἐπῆλθε· καὶ ἂν καὶ πάντων κρα-
12 τῆσαι, εἰ ἡ στρατιὴ ἤθελεν. οὐ μὲν δὴ οὐδὲ Ἰνδῶν
τινὰ ἔξω τῆς οἰκηίης σταλῆναι ἐπὶ πολέμῳ διὰ δικαιό-
τητα.

10 λέγεται δὲ καὶ τάδε, μνημήια ὅτι Ἰνδοὶ τοῖσι τελευ-
τήσασιν οὐ ποιέουσιν, ἀλλὰ τὰς ἀρετὰς γὰρ τῶν ἀνδρῶν
ἱκανὰς ἐς μνήμην τίθενται τοῖσιν ἀποθανοῦσι καὶ τὰς
2 ᾠδὰς αἳ αὐτοῖσιν ἐπᾴδονται. πολίων δὲ ἀριθμὸν οὐκ
εἶναι ἂν ἀτρεκὲς ἀναγράψαι τῶν Ἰνδικῶν ὑπὸ πλήθεος.
** ἀλλὰ γὰρ ὅσαι παραποτάμιαι αὐτέων ἢ παραθαλάσσιαι,

ταύτας μὲν ξυλίνας ποιέεσθαι· οὐ γὰρ ἂν ἐκ πλίν- 3
θου ποιεομένας διαρκέσαι ἐπὶ χρόνον τοῦ τε ὕδατος
εἵνεκα τοῦ ἐξ οὐρανοῦ καὶ ὅτι οἱ ποταμοὶ αὐτοῖσιν ὑπερ-
βάλλοντες ὑπὲρ τὰς ὄχθας ἐμπιμπλᾶσι τοῦ ὕδατος τὰ
πεδία. ὅσαι δὲ ἐν ὑπερδεξίοισί τε καὶ μετεώροισι τό- 4
ποισι καὶ τούτοισι ψιλοῖσιν ᾠκισμέναι εἰσί, ταύτας
δὲ ἐκ πλίνθου τε καὶ πηλοῦ ποιέεσθαι. μεγίστην δὲ 5
πόλιν ἐν Ἰνδοῖσιν εἶναι τὴν Παλίμβοθρα καλεομένην, ἐν
τῇ Πρασίων γῇ, ἵνα αἱ συμβολαί εἰσι τοῦ τε Ἐραννοβόα
ποταμοῦ καὶ τοῦ Γάγγεω· τοῦ μὲν Γάγγεω, τοῦ μεγί-
στου ποταμῶν· ὁ δὲ Ἐραννοβόας τρίτος μὲν ἂν εἴη τῶν
Ἰνδικῶν ποταμῶν, μέζων δὲ τῶν ἄλλῃ καὶ οὗτος. ἀλλὰ
συγχωρέει τῷ Γάγγῃ, ἐπειδὰν ἐμβάλῃ ἐς αὐτὸν τὸ
ὕδωρ. καὶ λέγει Μεγασθένης, μῆκος μὲν ἐπέχειν τὴν 6
πόλιν κατ' ἑκατέρην τὴν πλευρὴν ἵναπερ μακροτάτη
αὐτὴ ἑωυτῆς ᾤκισται ἐς ὀγδοήκοντα σταδίους, τὸ δὲ
πλάτος ἐς πεντεκαίδεκα. τάφρον δὲ περιβεβλῆσθαι τῇ 7
πόλι τὸ εὖρος ἑξάπλεθρον, τὸ δὲ βάθος τριήκοντα πή-
χεων· πύργους δὲ ἑβδομήκοντα καὶ πεντακοσίους
ἔχειν τὸ τεῖχος καὶ πύλας τέσσαρας καὶ ἑξήκοντα. εἶναι 8
δὲ καὶ τόδε μέγα ἐν τῇ Ἰνδῶν γῇ, πάντας Ἰνδοὺς εἶναι
ἐλευθέρους, οὐδέ τινα δοῦλον εἶναι Ἰνδόν. τοῦτο μὲν
Λακεδαιμονίοισιν ἐς τωὐτὸ συμβαίνει καὶ Ἰνδοῖσι. Λα- 9
κεδαιμονίοισι μέν γε οἱ εἵλωτες δοῦλοί εἰσι καὶ τὰ δου-
λων ἐργάζονται, Ἰνδοῖσι δὲ οὐδὲ ἄλλος δοῦλός ἐστι,
μήτι γε Ἰνδῶν τις.

νενέμηνται δὲ οἱ πάντες Ἰνδοὶ ἐς ἑπτὰ μάλιστα γέ- 11
νεα. ἓν μὲν αὐτοῖσιν οἱ σοφισταί εἰσι, πλήθεϊ μὲν μεί-
ους τῶν ἄλλων, δόξῃ δὲ καὶ τιμῇ γεραρώτατοι· οὔτε 2
γάρ τι τῷ σώματι ἐργάζεσθαι ἀναγκαίη σφιν προσκέε-
ται οὔτε τι ἀποφέρειν ἀπ' ὅτων πονέουσιν ἐς τὸ κοινόν.
οὐδέ τι ἄλλο ἀναγκαίης ἁπλῶς ἐπεῖται τοῖσι σοφιστῇσιν,

ὅτι μὴ θύειν τὰς θυσίας τοῖσι θεοῖσιν ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ
3 τῶν Ἰνδῶν· ὅστις δὲ ἰδίᾳ θύει, ἐξηγητὴς αὐτῷ
τῆς θυσίης τῶν τις σοφιστέων τούτων γίνεται, ὡς οὐκ
4 ἂν ἄλλως κεχαρισμένα τοῖσι θεοῖσι θύσαντι. εἰσὶ δὲ
καὶ μαντικῆς οὗτοι μοῦνοι Ἰνδῶν δαήμονες, οὐδὲ ἐπεῖται
5 ἄλλῳ μαντεύεσθαι ὅτι μὴ σοφιστῇ ἀνδρί. μαντεύονται
δὲ ὑπὲρ τῶν ὡρέων τοῦ ἔτεος καὶ εἴ τις τὸ κοινὸν
συμφορὴ καταλαμβάνοι· τὰ δὲ ἴδια ἑκάστοισιν οὔ σφιν
μέλει μαντεύεσθαι, ἢ ὡς οὐκ ἐξικνεομένης τῆς μαντικῆς
ἐς τὰ σμικρότερα, ἢ ὡς οὐκ ἄξιον ἐὸν ἐπὶ τούτοισι πονέε-
6 σθαι. ὅστις δὲ ἁμάρτοι ἐς τρὶς μαντευσάμενος, τούτῳ δὲ
ἄλλο μὲν κακὸν γίνεσθαι οὐδέν, σιωπᾶν δὲ εἶναι ἐπά-
ναγκες τοῦ λοιποῦ· καὶ οὐκ ἔστιν ὅστις ἐξαναγκάσει τὸν
ἄνδρα τοῦτον φωνῆσαι, ὅτου σιωπὴ κατακέκριται.
7 οὗτοι γυμνοὶ διαιτέονται οἱ σοφισταί, τοῦ μὲν χειμῶ-
νος ὑπαίθριοι ἐν τῷ ἡλίῳ, τοῦ δὲ θέρεος, ἐπεὰν ὁ ἥλιος
κατέχῃ, ἐν τοῖσι λειμῶσι καὶ τοῖσιν ἕλεσιν ὑπὸ δένδρεσι
μεγάλοισιν, ὧν τὴν σκιὴν Νέαρχος λέγει ἐς πέντε πλέ-
θρα ἐν κύκλῳ ἐξικνέεσθαι, καὶ ἂν καὶ μυρίους ἀνθρώ-
πους ὑπὸ ἑνὶ δένδρεϊ σκιάζεσθαι· τηλικαῦτα εἶναι ταῦτα
8 τὰ δένδρεα. σιτέονται δὲ τὰ ὡραῖα καὶ τὸν φλοιὸν τῶν
δενδρέων, γλυκύν τε ἐόντα τὸν φλοιὸν καὶ τρόφιμον οὐ
μεῖον ἤπερ αἱ βάλανοι τῶν φοινίκων.

9 δεύτεροι δ᾽ ἐπὶ τούτοισιν οἱ γεωργοί εἰσιν, πλή-
θεϊ πλεῖστοι Ἰνδῶν ἐόντες. καὶ τούτοισιν οὔτε ὅπλα
ἐστὶν ἀρήια οὔτε ‘μέλει πολεμήια ἔργα’, ἀλλὰ τὴν χώρην
οὗτοι ἐργάζονται, καὶ τοὺς φόρους τοῖσί τε βασιλεῦσι
καὶ τῇσι πόλισιν, ὅσαι αὐτόνομοι, οὗτοι ἀποφέρουσι.
10 καὶ εἰ πόλεμος ἐς ἀλλήλους τοῖσιν Ἰνδοῖσι τύχοι, τῶν
ἐργαζομένων τὴν γῆν οὐ θέμις σφιν ἅπτεσθαι οὐδὲ
αὐτὴν τὴν γῆν τέμνειν, ἀλλὰ οἱ μὲν πολεμέουσι καὶ
κατακαίνουσιν ἀλλήλους ὅκως τύχοιεν, οἱ δὲ πλησίον

*αὐτῶν κατ᾽ ἡσυχίην ἀροῦσιν ἢ τρυγέουσιν ἢ κλαδέουσιν
ἢ θερίζουσιν.*

τρίτοι δέ εἰσιν Ἰνδοῖσιν οἱ νομέες, οἱ ποιμένες τε 11
*καὶ οἱ βουκόλοι. καὶ οὗτοι οὔτε κατὰ πόλιας οὔτε ἐν τῇσι
κώμῃσιν οἰκέουσι, νομάδες δέ εἰσι καὶ ἀνὰ τὰ οὔρεα
βιοτεύουσι, φόρον δὲ οὗτοι ἀπὸ τῶν κτηνέων ἀποφέρου-
σι, καὶ θηρεύουσιν οὗτοι ἀνὰ τὴν χώρην ὄρνιθάς τε καὶ
ἄγρια θηρία.*

τέταρτον δέ ἐστι τὸ δημιουργικόν τε καὶ καπηλικὸν 12
*γένος. καὶ οὗτοι λειτουργοί εἰσι, καὶ φόρον ἀποφέρου-
σιν ἀπὸ τῶν ἔργων τῶν σφετέρων, πλήν γε δὴ ὅσοι τὰ
ἀρήια ὅπλα ποιέουσιν. οὗτοι δὲ καὶ μισθὸν ἐκ τοῦ κοι-
νοῦ προσλαμβάνουσιν. ἐν δὲ τούτῳ τῷ γένεϊ οἵ τε ναυ-
πηγοὶ καὶ οἱ ναῦταί εἰσιν, ὅσοι γε κατὰ τοὺς ποταμοὺς
πλώουσι.*

πέμπτον δὲ γένος ἐστὶν Ἰνδοῖσιν οἱ πολεμισταί, 2
*πλήθεϊ μὲν δεύτερον μετὰ τοὺς γεωργούς, πλείστῃ δὲ
ἐλευθερίῃ τε καὶ εὐθυμίῃ χρεόμενον. οὗτοι ἀσκη-
ταὶ μούνων τῶν πολεμικῶν ἔργων εἰσί. τὰ δὲ ὅπλα* 3
*ἄλλοι αὐτοῖσι ποιέουσι, καὶ τοὺς ἵππους ἄλλοι παρέχουσι,
καὶ διακονέουσιν ἐπὶ στρατοπέδου ἄλλοι, οἳ τούς τε ἵπ-
πους αὐτοῖσι θεραπεύουσι καὶ τὰ ὅπλα ἐκκαθαίρουσι
καὶ τοὺς ἐλέφαντας ἄγουσι καὶ τὰ ἅρματα κοσμέουσί τε
καὶ ἡνιοχεύουσιν. αὐτοὶ δέ, ἔστ᾽ ἂν μὲν πολεμέειν* 4
*δέῃ, πολεμέουσιν, εἰρήνης δὲ γενομένης εὐθυμέονται·
καί σφιν μισθὸς ἐκ τοῦ κοινοῦ τοσόσδε ἔρχεται, ὡς καὶ
ἄλλους τρέφειν ἀπ᾽ αὐτοῦ εὐμαρέως.*

ἕκτοι δέ εἰσιν Ἰνδοῖσιν οἱ ἐπίσκοποι καλεόμενοι. 5
*οὗτοι ἐφορέουσι τὰ γινόμενα κατά τε τὴν χώρην καὶ κατὰ
τὰς πόλιας, καὶ ταῦτα ἀναγγέλλουσι τῷ βασιλέι, ἵναπερ
βασιλεύονται Ἰνδοί, ἢ τοῖσι τέλεσιν, ἵναπερ αὐτόνομοί*

εἰσι. καὶ τούτοισιν οὐ θέμις ψεῦδος ἀναγγεῖλαι οὐδέν,
οὐδέ τις Ἰνδῶν αἰτίην ἔσχε ψεύσασθαι.

6 ἕβδομοι δέ εἰσιν οἱ ὑπὲρ τῶν κοινῶν βουλευόμε-
νοι ὁμοῦ τῷ βασιλέι ἢ κατὰ τὰς πόλιας ὅσαι αὐτόνομοι
7 σὺν τῇσιν ἀρχῇσι. πλήθεϊ μὲν ὀλίγον τὸ γένος τοῦτό
ἐστι, σοφίῃ δὲ καὶ δικαιότητι ἐκ πάντων προκεκριμέ-
νον. ἔνθεν οἵ τε ἄρχοντες αὐτοῖσιν ἐπιλέγονται καὶ
ὅσοι νόμαρχοι καὶ ὕπαρχοι καὶ θησαυροφύλακές τε καὶ
στρατοφύλακες, ναύαρχοί τε καὶ ταμίαι καὶ τῶν κατὰ
γεωργίην ἔργων ἐπιστάται.

8 γαμέειν δὲ ἐξ ἑτέρου γένεος οὐ θέμις, οἷον τοῖσι
γεωργοῖσιν ἐκ τοῦ δημιουργικοῦ ἢ ἔμπαλιν. οὐδὲ δύο
τέχνας ἐπιτηδεύειν τὸν αὐτὸν οὐδὲ τοῦτο θέμις, οὐδὲ
ἀμείβειν ἕτερον ἐξ ἑτέρου γένος, οἷον γεωργικὸν ἐκ
9 νομέος γίνεσθαι, ἢ νομέα ἐκ δημιουργικοῦ. μοῦνόν
σφισιν ἀνεῖται σοφιστὴν ἐκ παντὸς γένεος γίνεσθαι, ὅτι
οὐ μαλθακὰ τοῖσι σοφιστῇσίν ἐστι τὰ πρήγματα ἀλλὰ
πάντων ταλαιπωρότατα.

13 θηρέουσι δὲ Ἰνδοὶ τὰ μὲν ἄλλα ἄγρια θηρία κατάπερ
καὶ Ἕλληνες, ἡ δὲ τῶν ἐλεφάντων σφιν θήρη οὐδέν τι
ἄλλῃ ἔοικεν, ὅτι καὶ ταῦτα τὰ θηρία οὐδαμοῖσιν ἄλλοισι
2 θηρίοισιν ἐπέοικεν. ἀλλὰ τόπον γὰρ ἐπιλεξάμενοι ἄπε-
δον καὶ καυματώδεα ἐν κύκλῳ τάφρον ὀρύσσουσιν, ὅσον
μεγάλῳ στρατοπέδῳ ἐναυλίσασθαι. τῆς δὲ τάφρου τὸ
εὖρος ἐς πέντε ὀργυιὰς ποιέονται, βάθος τε ἐς τέσσαρας.
3 τὸν δὲ χόον ὅντινα ἐκβάλλουσιν ἐκ τοῦ ὀρύγματος,
ἐπὶ τὰ χείλεα ἑκάτερα τῆς τάφρου ἐπιφορήσαντες ἀντὶ
4 τείχεος διαχρέονται, αὐτοὶ δὲ ἐπὶ τῷ χώματι τῷ ἐπὶ
τοῦ χείλεος τοῦ ἔξω τῆς τάφρου σκηνάς σφιν ὀρυκτὰς
ποιέονται, καὶ διὰ τούτων ὀπὰς ὑπολείπονται· δι' ὧν
φάος τε αὐτοῖσιν ἐσέρχεται καὶ τὰ θηρία προσάγοντα
5 καὶ ἐσελαύνοντα ἐς τὸ ἕρκος σκέπτονται. ἐνθαῦτα ἐν-

τὸς τοῦ ἕρκεος καταστήσαντες τῶν τινας θηλέων τρεῖς ἢ
τέσσαρας, ὅσαι μάλιστα τὸν θυμὸν χειροήθεες, μίαν ἔσο-
δον ἀπολιμπάνουσι κατὰ τὴν τάφρον, γεφυρώσαντες τὴν
τάφρον· καὶ ταύτῃ χόον τε καὶ ποίην πολλὴν ἐπιφο-
ρέουσι τοῦ μὴ ἀρίδηλον εἶναι τοῖσι θηρίοισι τὴν γέφυ-
ραν, μή τινα δόλον ὀισθῶσιν. αὐτοὶ μὲν ὦν ἐκποδὼν 6
σφᾶς ἔχουσι κατὰ τῶν σκηνέων τῶν ἐπὶ τῇ τάφρῳ δε-
δυκότες, οἱ δὲ ἄγριοι ἐλέφαντες ἡμέρης μὲν οὐ πελά-
ζουσι τοῖσιν οἰκεομένοισι, νύκτωρ δὲ πλανέονταί τε πάν-
τῃ καὶ ἀγεληδὸν νέμονται τῷ μεγίστῳ καὶ γενναιοτάτῳ
σφῶν ἑπόμενοι, κατάπερ αἱ βόες τοῖσι ταύροισιν. ἐπεὰν 7
ὦν τῷ ἕρκεϊ πελάσωσι, τήν τε φωνὴν ἀκούοντες τῶν
θηλέων καὶ τῆς ὀδμῆς αἰσθόμενοι, δρόμῳ ἵενται ὡς ἐπὶ
τὸν χῶρον τὸν πεφραγμένον· ἐκπεριελθόντες δὲ τῆς
τάφρου τὰ χείλεα εὖτ' ἂν τῇ γεφύρῃ ἐπιτύχωσι, κατὰ
ταύτην ἐς τὸ ἕρκος ὠθέονται. οἱ δὲ ἄνθρωποι αἰσθό- 8
μενοι τὴν ἔσοδον τῶν ἐλεφάντων τῶν ἀγρίων, οἱ μὲν
αὐτῶν τὴν γέφυραν ὀξέως ἀπεῖλον, οἱ δὲ ἐπὶ τὰς πέλας
κώμας ἀποδραμόντες ἀγγέλλουσι τοὺς ἐλέφαντας ὅτι ἐν
τῷ ἕρκεϊ ἔχονται· οἳ δὲ ἀκούσαντες ἐπιβαίνουσι τῶν 9
κρατίστων τε καὶ χειροηθεστάτων ἐλεφάντων, ἐπι-
βάντες δὲ ἐλαύνουσιν ὡς ἐπὶ τὸ ἕρκος, ἐλάσαντες δὲ
οὐκ αὐτίκα μάχης ἅπτονται, ἀλλὰ ἐῶσι γὰρ λιμῷ τε
ταλαιπωρηθῆναι τοὺς ἀγρίους ἐλέφαντας καὶ ὑπὸ τῷ
δίψεϊ δουλωθῆναι. εὖτ' ἂν δέ σφισι κακῶς ἔχειν 10
δοκέωσι, τηνικαῦτα ἐπιστήσαντες αὖθις τὴν γέφυραν
ἐλαύνουσί τε ὡς ἐπὶ τὸ ἕρκος, καὶ τὰ μὲν πρῶτα μάχη
κατίσταται καρτερὴ τοῖσιν ἡμέροισι τῶν ἐλεφάντων πρὸς
τοὺς ἑαλωκότας· ἔπειτα κρατέονται μὲν κατὰ τὸ οἰκὸς
οἱ ἄγριοι ὑπό τε τῇ ἀθυμίῃ καὶ τῷ λιμῷ ταλαιπωρεύ-
μενοι. οἳ δὲ ἀπὸ τῶν ἐλεφάντων καταβάντες παρει- 11
μένοισιν ἤδη τοῖσιν ἀγρίοισι τοὺς πόδας ἄκρους συνδέ-

ουσιν, ἔπειτα ἐγκελεύονται τοῖσιν ἡμέροισι πληγῇσι
σφᾶς κολάζειν πολλῇσιν, ἔστ' ἂν ἐκεῖνοι ταλαιπωρεύμενοι
ἐς γῆν πέσωσι. παραστάντες δὲ βρόχους περιβάλλουσιν
αὐτοῖσι κατὰ τοὺς αὐχένας, καὶ αὐτοὶ ἐπιβαίνουσι κειμέ-
12 νοισι. τοῦ δὲ μὴ ἀποσείεσθαι τοὺς ἀμβάτας μηδέ τι ἄλλο
ἀτάσθαλον ἐργάζεσθαι, τὸν τράχηλον αὐτοῖσιν ἐν κύκλῳ
μαχαιρίῳ ὀξέι ἐπιτέμνουσι, καὶ τὸν βρόχον κατὰ τὴν το-
μὴν περιδέουσιν, ὡς ἀτρέμα ἔχειν τὴν κεφαλήν τε καὶ
13 τὸν τράχηλον ὑπὸ τοῦ ἕλκεος. εἰ γὰρ περιστρέφοιντο
ὑπὸ ἀτασθαλίης, τρίβεται αὐτοῖσι τὸ ἕλκος ὑπὸ τῷ
κάλῳ. οὕτω ὦν ἀτρέμα ἴσχουσι, καὶ ταύτῃ γνωσι-
14 μαχέοντες ἤδη ἄγονται πρὸς τῶν ἡμέρων. ὅσοι δὲ
νήπιοι αὐτῶν ἢ διὰ κακότητα οὐκ ἄξιοι ἐκτῆσθαι, τού-
2 τους ἐῶσιν ἀπαλλάσσεσθαι ἐς τὰ σφέτερα ἤθεα. ἄγον-
τες δὲ ἐς τὰς κώμας τοὺς ἁλόντας τοῦ τε χλωροῦ καλά-
3 μου καὶ τῆς ποίης τὰ πρῶτα ἐμφαγεῖν ἔδοσαν, οἳ δὲ
ὑπὸ ἀθυμίης οὐκ ἐθέλουσιν οὐδὲν σιτέεσθαι, τοὺς δὲ
περιιστάμενοι οἱ Ἰνδοὶ ᾠδῇσί τε καὶ τυμπάνοισι καὶ
κυμβάλοισιν κρούοντές τε καὶ ἐπᾴδοντες κατευνάζουσι.
4 θυμόσοφον γὰρ εἴπερ τι ἄλλο θηρίον ἐλέφας, καί
τινες ἤδη αὐτῶν τοὺς ἀμβάτας σφῶν ἐν πολέμῳ ἀπο-
θανόντας ἄραντες αὐτοὶ ἐξήνεγκαν ἐς ταφήν, οἳ δὲ
καὶ ὑπερήσπισαν κειμένους, οἳ δὲ καὶ πεσόντων προε-
κινδύνευσαν, ὃ δέ τις πρὸς ὀργὴν ἀποκτείνας τὸν
5 ἀμβάτην ὑπὸ μετανοίης τε καὶ ἀθυμίης ἀπέθανεν. εἶδον
δὲ ἐγὼ καὶ κυμβαλίζοντα ἤδη ἐλέφαντα καὶ ἄλλους
ὀρχεομένους, κυμβάλου τῷ κυμβαλίζοντι πρὸς τοῖν
σκελοῖν τοῖν ἔμπροσθε προσηρτημένου, καὶ πρὸς τῇ
6 προβοσκίδι καλεομένῃ ἄλλο κύμβαλον· ὃ δὲ ἐν μέρεϊ
τῇ προβοσκίδι ἔκρουε τὸ κύμβαλον ἐν ῥυθμῷ πρὸς ἑκα-
τέροιν τοῖν σκελοῖν, οἳ δὲ ὀρχεόμενοι ἐν κύκλῳ τε ἐχό-
ρευον, καὶ ἐπαίροντές τε καὶ ἐπικάμπτοντες τὰ ἔμπρο-

σθε σκέλεα ἐν τῷ μέρεϊ ἐν ῥυθμῷ καὶ οὗτοι ἔβαινον,
κατ' ὅτι ὁ κυμβαλίζων σφίσιν ὑπηγέετο. βαίνεται δὲ 7
ἐλέφας ἦρος ὥρῃ, κατάπερ βοῦς ἢ ἵππος, ἐπεὰν τῇσι
θηλέῃσιν αἱ παρὰ τοῖσι κροτάφοισιν ἀναπνοαὶ ἀνδιχθεῖ-
σαι ἐκπνέωσι. κύει δὲ τοὺς ἐλαχίστους μὲν ἑκκαί-
δεκα μῆνας, τοὺς πλείστους δὲ ὀκτωκαίδεκα. τίκτει
δὲ ἕν, κατάπερ ἵππος, καὶ τοῦτο ἐκτρέφει τῷ γάλακτι
ἐς ἔτος ὄγδοον. ζώουσι δὲ ἐλεφάντων οἱ πλεῖστα 8
ἔτεα ζώοντες ἐς διηκόσια, πολλοὶ δὲ νούσῳ προτε-
λευτέουσιν. καὶ ἔστιν αὐτοῖσι τῶν μὲν ὀφθαλμῶν 9
ἴημα βόειον γάλα ἐγχεόμενον, πρὸς δὲ τὰς ἄλλας
νούσους μέλας οἶνος πινόμενος, ἐπὶ δὲ τοῖσιν ἕλκεσι
ὕεια κρέα ὀπτεύμενα καὶ καταπλασσόμενα.

τοῦ δὲ ἐλέφαντος τὴν τίγριν πολλόν τι ἀλκιμωτέρην 15
Ἰνδοὶ ἄγουσι. τίγριος δὲ δορὴν μὲν ἰδεῖν λέγει Νέαρ-
χος, αὐτὴν δὲ τίγριν οὐκ ἰδεῖν· ἀλλὰ τοὺς Ἰνδοὺς γὰρ
ἀπηγέεσθαι, τίγριν εἶναι μέγαθος μὲν ἡλίκον τὸν μέ-
γιστον ἵππον, τὴν δὲ ὠκύτητα καὶ ἀλκὴν οἵην οὐδενὶ
ἄλλῳ εἰκάσαι· ἐπεὰν γὰρ ὁμοῦ ἔλθῃ ἐλέφαντι, ἐπι- 2
πηδᾶν τε ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ ἐλέφαντος καὶ ἄγχειν
εὐπετέως. ταύτας δέ, ἅστινας καὶ ἡμεῖς ὁρέομεν καὶ 3
τίγριας καλέομεν, θῶας εἶναι αἰόλους καὶ μέζονας ἤπερ
τοὺς ἄλλους θῶας. ἐπεὶ καὶ ὑπὲρ τῶν μυρμήκων λέγει 4
Νέαρχος μύρμηκα μὲν αὐτὸς οὐκ ἰδέειν, ὁκοῖον δή τινα
μετεξέτεροι διέγραψαν γίνεσθαι ἐν τῇ Ἰνδῶν γῇ, δορὰς
δὲ καὶ τούτων ἰδεῖν πολλὰς ἐς τὸ στρατόπεδον κατακο-
μισθείσας τὸ Μακεδονικόν. Μεγασθένης δὲ ἀτρεκέα 5
εἶναι ὑπὲρ τῶν μυρμήκων τὸν λόγον ἱστορέει, τούτους
εἶναι τοὺς τὸν χρυσὸν ὀρύσσοντας, οὐκ αὐτοῦ τοῦ χρυ-
σοῦ εἵνεκα, ἀλλὰ φύσι γὰρ κατὰ τῆς γῆς ὀρύσσουσιν, ἵνα
φωλεύωσι, κατάπερ οἱ ἡμέτεροι οἱ σμικροὶ μύρμηκες

6 ὀλίγον τῆς γῆς ὀρύσσουσιν. ἐκείνους δέ — εἶναι γὰρ
ἀλωπέκων μέζονας — πρὸς λόγον τοῦ μεγάθεος σφῶν καὶ
τὴν γῆν ὀρύσσειν· τὴν δὲ γῆν χρυσῖτιν εἶναι, καὶ ἀπὸ
7 ταύτης γίνεσθαι Ἰνδοῖσι τὸν χρυσόν. ἀλλὰ Μεγασθέ-
νης τε ἀκοὴν ἀπηγέεται, καὶ ἐγὼ ὅτι οὐδὲν τούτου ἀτρε-
κέστερον ἀναγράψαι ἔχω, ἀπίημι ἑκὼν τὸν ὑπὲρ τῶν
8 μυρμήκων λόγον. σιττακοὺς δὲ Νέαρχος μὲν ὡς δή τι
θῶμα ἀπηγέεται ὅτι γίνονται ἐν τῇ Ἰνδῶν γῇ, καὶ ὁκοῖος
ὄρνις ἐστὶν ὁ σιττακός, καὶ ὅκως φωνὴν ἵει ἀνθρωπί-
9 νην. ἐγὼ δὲ ὅτι αὐτός τε πολλοὺς ὀπώπεα καὶ ἄλλους
ἐπισταμένους ᾔδεα τὸν ὄρνιθα, οὐδὲν ὡς ὑπὲρ ἀτόπου
δῆθεν ἀπηγήσομαι· οὐδὲ ὑπὲρ τῶν πιθήκων τοῦ μεγά-
θεος, ἢ ὅτι καλοὶ παρ' Ἰνδοῖσι πίθηκοί εἰσιν, οὐδὲ ὅκως
θηρέονται ἐρέω. καὶ γὰρ ταῦτα γνώριμα ἐρέω, πλήν γε
10 δὴ ὅτι καλοί κου πίθηκοί εἰσι. καὶ ὄφιας δὲ λέγει Νέαρχος
θηρευθῆναι αἰόλους μὲν καὶ ταχέας, μέγαθος δέ, ὃν μὲν
λέγει ἑλεῖν Πείθωνα τὸν Ἀντιγένεος, πήχεων ὡς ἑκκαί-
δεκα· αὐτοὺς δὲ τοὺς Ἰνδοὺς πολὺ μέζονας τούτων λέ-
11 γειν εἶναι τοὺς μεγίστους ὄφιας. ὅσοι δὲ ἰητροὶ Ἕλ-
ληνες, τούτοισιν οὐδὲν ἄκος ἐξεύρητο ὅστις ὑπὸ ὄφιος
δηχθείη Ἰνδικοῦ· ἀλλὰ αὐτοὶ γὰρ οἱ Ἰνδοὶ ἰῶντο τοὺς
πληγέντας. καὶ ἐπὶ τῷδε Νέαρχος λέγει ὅτι συλλελεγμέ-
νους ἀμφ' ἑωυτὸν εἶχεν Ἀλέξανδρος Ἰνδῶν ὅσοι ἰητρικὴν
σοφώτατοι, καὶ ἐκεκήρυκτο ἀνὰ τὸ στρατόπεδον, ὅστις
12 δηχθείη, ἐπὶ τὴν σκηνὴν φοιτᾶν τὴν τοῦ βασιλέος. οἱ δὲ
αὐτοὶ οὗτοι καὶ τῶν ἄλλων νούσων τε καὶ παθέων ἰη-
τροὶ ἦσαν. οὐ πολλὰ δὲ ἐν Ἰνδοῖσι πάθεα γίνεται, ὅτι
αἱ ὧραι σύμμετροί εἰσιν αὐτόθι· εἰ δέ τι μέζον καταλαμ-
βάνοι, τοῖσι σοφιστῇσιν ἀνεκοινοῦντο· καὶ ἐκεῖνοι οὐκ
ἄνευ θεοῦ ἐδόκεον ἰῆσθαι ὅ τι περ ἰήσιμον.

16 ἐσθῆτι δὲ Ἰνδοὶ λινέῃ χρέονται, κατάπερ λέγει Νέ-
αρχος, λίνου τοῦ ἀπὸ τῶν δενδρέων, ὑπὲρ ὅτων μοι ἤδη

λέλεκται. τὸ δὲ λίνον τοῦτο ἢ λαμπρότερον τὴν χροιήν
ἐστιν ἄλλου λίνου παντός, ἢ μέλανες αὐτοὶ ἐόντες λαμ-
πρότερον τὸ λίνον φαίνεσθαι ποιέουσιν. ἔστι δὲ κι- 2
θὼν λίνεος αὐτοῖσιν ἔστε ἐπὶ μέσην τὴν κνήμην, νῆμα
δὲ τὸ μὲν τοῖσιν ὤμοισι περιβεβλημένον, τὸ δὲ περὶ
τῇσι κεφαλῇσιν εἱλιγμένον. καὶ ἐνώτια Ἰνδοὶ φορέου- 3
σιν ἐλέφαντος, ὅσοι κάρτα εὐδαίμονες· οὐ γὰρ πάντες
Ἰνδοὶ φορέουσι. τοὺς δὲ πώγωνας λέγει Νέαρχος ὅτι 4
βάπτονται Ἰνδοὶ χροιὴν ἄλλην καὶ ἄλλην, οἱ μέν, ὡς
λευκοὺς φαίνεσθαι οἵους λευκοτάτους, οἱ δὲ κυανέους·
τοῖσι δὲ φοινικέους εἶναι, τοῖσι δὲ καὶ πορφυρέους, ἄλ-
λοισι πρασοειδέας· καὶ σκιάδια ὅτι προβάλλονται τοῦ 5
θέρεος ὅσοι οὐκ ἠμελημένοι Ἰνδῶν. ὑποδήματα δὲ λευ-
κοῦ δέρματος φορέουσι, περισσῶς καὶ ταῦτα ἠσκημένα·
καὶ τὰ ἴχνεα τῶν ὑποδημάτων αὐτοῖσι ποικίλα καὶ ὑψη-
λά, τοῦ μέζονας φαίνεσθαι.

ὁπλίσιος δὲ τῆς Ἰνδῶν οὐκ ὡυτὸς εἷς τρόπος, ἀλλὰ 6
οἱ μὲν πεζοὶ αὐτοῖσι τόξον τε ἔχουσιν, ἰσόμηκες τῷ φο-
ρέοντι τὸ τόξον, καὶ τοῦτο κάτω ἐπὶ τὴν γῆν θέντες καὶ
τῷ ποδὶ τῷ ἀριστερῷ ἀντιβάντες, οὕτως ἐκτοξεύουσι,
τὴν νευρὴν ἐπὶ μέγα ὀπίσω ἀπαγαγόντες· ὁ γὰρ ὀι- 7
στὸς αὐτοῖσιν ὀλίγον ἀποδέων τριπήχεος, οὐδέ τι ἀν-
τέχει τοξευθὲν πρὸς Ἰνδοῦ ἀνδρὸς τοξικοῦ, οὔτε ἀσπὶς
οὔτε θώρηξ οὔτε εἴ τι καρτερώτερον ἐγένετο. ἐν δὲ τῇσιν 8
ἀριστερῇσι πέλται εἰσὶν αὐτοῖσιν ὠμοβόιναι, στεινότε-
ραι μὲν ἢ κατὰ τοὺς φορέοντας, μήκεϊ δὲ οὐ πολλὸν
ἀποδέουσαι. τοῖσι δὲ ἄκοντες ἀντὶ τόξων εἰσί. μάχαι- 9
ραν δὲ πάντες φορέουσι, πλατέαν δὲ καὶ τὸ μῆκος οὐ
μέζω τριπήχεος· καὶ ταύτην, ἐπεὰν συστάδην καταστῇ
αὐτοῖσιν ἡ μάχη — τὸ δὲ οὐκ εὐμαρέως Ἰνδοῖσιν ἐς
ἀλλήλους γίνεται — ἀμφοῖν τοῖν χεροῖν καταφέρουσιν,
τοῦ καρτερὴν τὴν πληγὴν γενέσθαι. οἱ δὲ ἱππέες 10

αὐτοῖσιν ἀκόντια δύο ἔχουσιν, οἷα τὰ σαύνια ἀκόν-
τια, καὶ πέλτην σμικροτέρην τῶν πεζῶν. οἱ δὲ ἵπ-
ποι αὐτοῖσιν οὐ σεσαγμένοι εἰσίν, οὐδὲ χαλινοῦνται τοῖ-
σιν Ἑλληνικοῖσι χαλινοῖσιν ἢ τοῖσι Κελτικοῖσιν ἐμφε-
11 ρέως, ἀλλὰ περὶ ἄκρῳ τῷ στόματι ἐν κύκλῳ ἔχουσι
δέρμα ὠμοβόινον ῥαπτὸν περιηρτημένον, καὶ ἐν τούτῳ
χάλκεα κέντρα ἢ σιδήρεα, οὐ κάρτα ὀξέα, ἔσω ἐστραμ-
μένα· τοῖσι δὲ πλουσίοισιν ἐλεφάντινα κέντρα ἐστίν.
ἐν δὲ τῷ στόματι σίδηρον αὐτοῖσιν οἱ ἵπποι ἔχουσιν,
οἷόν περ ὀβελόν, ἔνθεν ἐξηρτημένοι εἰσὶν αὐτοῖσιν
12 οἱ ῥυτῆρες· ἐπεὰν ὦν ἐπαγάγωσι τὸν ῥυτῆρα, ὅ τε
ὀβελὸς κρατέει τὸν ἵππον, καὶ τὰ κέντρα, οἷα δὴ ἐξ
αὐτοῦ ἠρτημένα, κεντέοντα οὐκ ἐᾷ ἄλλο τι ἢ πείθεσθαι
τῷ ῥυτῆρι.
17 τὰ δὲ σώματα ἰσχνοί τέ εἰσιν Ἰνδοὶ καὶ εὐμήκεες,
καὶ κοῦφοι πολλόν τι ὑπὲρ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους.
ὀχήματα δὲ τοῖσι μὲν πολλοῖσιν Ἰνδῶν κάμηλοί εἰσι καὶ
2 ἵπποι καὶ ὄνοι, τοῖσι δὲ εὐδαίμοσιν ἐλέφαντες. βασι-
λικὸν γὰρ ὄχημα ὁ ἐλέφας παρ᾽ Ἰνδοῖσίν ἐστι, δεύτε-
ρον δὲ τιμῇ τὰ τέθριππα, τρίτον δὲ αἱ κάμηλοι. τὸ
3 δὲ ἐπ᾽ ἑνὸς ἵππου ὀχέεσθαι ἄτιμον. αἱ γυναῖκες δὲ
αὐτοῖσιν, ὅσαι κάρτα σώφρονες, ἐπὶ μὲν ἄλλῳ μισθῷ
οὐκ ἄν τι διαμάρτοιεν, ἐλέφαντα δὲ λαβοῦσα γυνὴ
μίσγεται τῷ δόντι· οὐδὲ αἰσχρὸν Ἰνδοὶ ἄγουσι τὸ ἐπὶ
ἐλέφαντι μιγῆναι, ἀλλὰ καὶ σεμνὸν δοκέει τῇσι γυναι-
4 ξὶν ἀξίην τὸ κάλλος φανῆναι ἐλέφαντος. γαμέουσι δὲ
οὔτε τι διδόντες οὔτε τι λαμβάνοντες, ἀλλὰ ὅσαι ἤδη
ὡραῖαι γάμου, ταύτας δὲ οἱ πατέρες προάγοντες ἐς τὸ ἐμ-
φανὲς κατιστᾶσιν ἐκλέξασθαι τῷ νικήσαντι πάλην ἢ πὺξ
5 ἢ δρόμον ἢ κατ᾽ ἄλλην τινὰ ἀνδρηίην προκριθέντι. σι-
τοφάγοι δὲ καὶ ἀροτῆρες Ἰνδοί εἰσιν, ὅσοι γε μὴ ὄρειοι
αὐτῶν· οὗτοι δὲ θηρήια κρέα σιτέονται.

ταῦτά μοι ἀπόχρη δεδηλῶσθαι ὑπὲρ Ἰνδῶν, ὅσα 6
γνωριμώτατα Νέαρχός τε καὶ Μεγασθένης, δοκίμω
ἄνδρε, ἀνεγραψάτην· ἐπεὶ δὲ οὐδὲ ἡ ὑπόθεσίς μοι 7
τῆσδε τῆς συγγραφῆς τὰ Ἰνδῶν νόμιμα ἀναγράψαι ἦν,
ἀλλὰ ὅκως γὰρ περιεκομίσθη Ἀλεξάνδρῳ ἐς Πέρσας ἐξ
Ἰνδῶν ὁ στόλος, ταῦτα δέ μοι ἐκβολὴ ἔστω τοῦ λόγου.
Ἀλέξανδρος γάρ, ἐπειδή οἱ παρεσκεύαστο τὸ ναυτι- 18
κὸν ἐπὶ τοῦ Ὑδάσπεω τῇσιν ὄχθῃσιν, ἐπιλεγόμενος ὅσοι
τε Φοίνικες καὶ ὅσοι Κύπριοι καὶ Αἰγύπτιοι εἵποντο ἐν
τῇ ἄνω στρατηλασίῃ, ἐκ τούτων ἐπλήρου τὰς νέας, ὑπη-
ρεσίας τε αὐτῇσι καὶ ἐρέτας ἐπιλεγόμενος ὅσοι τῶν θα-
λασσίων ἔργων δαήμονες. ἦσαν δὲ καὶ νησιῶται ἄν- 2
δρες οὐκ ὀλίγοι ἐν τῇ στρατιῇ, οἷσι ταῦτα ἔμελε, καὶ
Ἴωνες καὶ Ἑλλησπόντιοι. τριήραρχοι δὲ αὐτοῖσιν ἐπε- 3
στάθησαν ἐκ Μακεδόνων μὲν Ἡφαιστίων τε ὁ Ἀμύντορος,
καὶ Λεόννατος ὁ Ἀντέου, καὶ Λυσίμαχος ὁ Ἀγαθοκλέος,
καὶ Ἀσκληπιόδωρος ὁ Τιμάνδρου, καὶ Ἄρχων ὁ Κλει-
νίεω, καὶ Δημόνικος ὁ Ἀθηναίου, καὶ Ἀρχίης ὁ Ἀναξι-
δότεω, καὶ Ὀφέλας ὁ Σειληνοῦ, καὶ Τιμάνθης ὁ Παντιά-
δεω. οὗτοι μὲν Πελλαῖοι· ἐκ δὲ Ἀμφιπόλιος ἦγον οἵδε· 4
Νέαρχος ὁ Ἀνδροτίμου, ὃς τὰ ἀμφὶ τῷ παράπλόῳ ἀνέ-
γραψε· καὶ Λαομέδων ὁ Λαρίχου, καὶ Ἀνδροσθένης ὁ Καλ-
λιστράτου· ἐκ δὲ τῆς Ὀρεστίδος Κράτερός τε ὁ Ἀλεξάν- 5
δρου, καὶ Περδίκκας ὁ Ὀρόντεω· Ἐορδαῖοι δὲ Πτολεμαῖός
τε ὁ Λάγου καὶ Ἀριστόνοος ὁ Πισαίου. ἐκ Πύδνης δὲ Μή-
τρων τε ὁ Ἐπιχάρμου καὶ Νικαρχίδης ὁ Σίμου. ἐπὶ 6
δὲ Ἄτταλός τε ὁ Ἀνδρομένεος Τυμφαῖος, καὶ Πευκέ-
στας ὁ Ἀλεξάνδρου, Μιεζεύς, καὶ Πείθων ὁ Κρατεύα, Ἀλ-
κομενεύς, καὶ Λεόννατος ὁ Ἀντιπάτρου Αἰγαῖος, καὶ Πάν-
ταυχος ὁ Νικολάου Ἀλωρίτης, καὶ Μυλλέας ὁ Ζωΐλου Βε-
ροιαῖος. οὗτοι μὲν οἱ σύμπαντες Μακεδόνες· Ἑλλήνων 7
δὲ Μήδιος μὲν ὁ Ὀξυθέμιδος Λαρισαῖος, Εὐμένης δὲ

ὁ Ἱερωνύμου ἐκ Καρδίης, Κριτόβουλος δὲ ὁ Πλάτωνος
Κῷος, καὶ Θόας ὁ Μηνοδώρου καὶ Μαίανδρος ὁ Μανδρο-
8 γένεος Μάγνητες. Ἄνδρων δὲ ὁ Καβήλεω Τήιος, Κυ-
πρίων δὲ Νικοκλέης ὁ Πασικράτεος Σόλιος, καὶ Νιθά-
φων ὁ Πνυταγόρεω Σαλαμίνιος. ἦν δὲ δὴ καὶ Πέρσης
9 αὐτῷ τριήραρχος, Βαγώας ὁ Φαρνούχεω. τῆς δὲ αὐ-
τοῦ Ἀλεξάνδρου νεὸς κυβερνήτης ἦν Ὀνησίκριτος Ἀστυ-
παλαιεύς, γραμματεὺς δὲ τοῦ στόλου παντὸς Εὐαγόρας
10 ὁ Εὐκλέωνος Κορίνθιος. ναύαρχος δὲ αὐτοῖσιν ἐπε-
στάθη Νέαρχος ὁ Ἀνδροτίμου, τὸ γένος μὲν Κρὴς ὁ Νέαρ-
11 χος, ᾤκεε δὲ ἐν Ἀμφιπόλι τῇ ἐπὶ Στρυμόνι. ὡς δὲ
ταῦτα ἐκεκόσμητο Ἀλεξάνδρῳ, ἔθυε τοῖσι θεοῖσιν ὅσοι
γε πάτριοι ἢ μαντευτοὶ αὐτῷ, καὶ Ποσειδῶνι καὶ Ἀμ-
φιτρίτῃ καὶ Νηρηίσι καὶ αὐτῷ τῷ Ὠκεανῷ, καὶ τῷ
Ὑδάσπῃ ποταμῷ, ἀπ' ὅτου ὡρμᾶτο, καὶ τῷ Ἀκεσίνῃ, ἐς
ὅντινα ἐκδιδοῖ Ὑδάσπης, καὶ τῷ Ἰνδῷ, ἐς ὅντινα ἄμφω
12 ἐκδιδοῦσιν· ἀγῶνές τε αὐτῷ μουσικοί τε καὶ γυμνι-
κοὶ ἐποιεῦντο, καὶ ἱερήϊα τῇ στρατιῇ πάσῃ κατὰ τέλεα
ἐδίδοτο.

19 ὡς δὲ πάντα ἐξήρτυτο αὐτῷ ἐς ἀναγωγήν, Κράτε-
ρον μὲν τὰ ἐπὶ θάτερα τοῦ Ὑδάσπεω ἐπιέναι σὺν στρατιῇ
ἐκέλευσε πεζικῇ τε καὶ ἱππικῇ· ἐς τὸ ἐπὶ θάτερα δὲ
Ἡφαιστίων αὐτῷ προεπορεύετο, σὺν ἄλλῃ στρατιῇ πλεί-
ονι ἔτι τῆς Κρατέρῳ συντεταγμένης. καὶ τοὺς ἐλέ-
φαντας Ἡφαιστίων αὐτῷ ἦγεν, ὄντας ἐς διηκοσίους.
2 αὐτὸς δὲ τούς τε ὑπασπιστὰς καλεομένους ἅμα οἷ ἦγε
καὶ τοὺς τοξότας πάντας καὶ τῶν ἱππέων τοὺς ἑταίρους
3 καλεομένους, τοὺς πάντας ἐς ὀκτακισχιλίους. τοῖσι
μὲν δὴ ἀμφὶ Κράτερον καὶ Ἡφαιστίωνα ἐτέτακτο ἵνα
4 προπορευθέντες ὑπομένοιεν τὸν στόλον. Φίλιππον δέ,
ὃς αὐτῷ σατράπης τῆς χώρης ταύτης ἦν, ἐπὶ τοῦ Ἀκε-
σίνου ποταμοῦ τὰς ὄχθας πέμπει, ἅμα στρατιῇ πολλῇ

καὶ τοῦτον· ἤδη γὰρ καὶ δώδεκα μυριάδες αὐτῷ μαχι- 5
μοι εἵποντο σὺν οἷσιν ἀπὸ θαλάσσης τε αὐτὸς ἀνήγαγε
καὶ αὖθις οἱ ἐπὶ συλλογῇ αὐτῷ στρατιῆς πεμφθέντες
ἧκον ἔχοντες, παντοῖα ἔθνεα βαρβαρικὰ ἅμα οἷ ἄγοντι
καὶ πᾶσαν ἰδέην ὡπλισμένα. αὐτὸς δὲ ἄρας τῇσι νηυ- 6
σὶ κατέπλωε κατὰ τὸν Ὑδάσπεα ἔστε ἐπὶ τοῦ Ἀκεσί-
νου τε καὶ τοῦ Ὑδάσπεω τὰς συμβολάς. νέες δὲ αἱ 7
σύμπασαι αὐτῷ ὀκτακόσιαι ἦσαν, αἵ τε μακραὶ καὶ
ὅσα στρογγύλα πλοῖα καὶ ἄλλαι ἱππαγωγοὶ καὶ σιτία
ἅμα τῇ στρατιῇ ἄγουσαι. ὅκως μὲν δὴ κατὰ τοὺς πο- 8
ταμοὺς κατέπλωσεν αὐτῷ ὁ στόλος, καὶ ὅσα ἐν τῷ παρα-
πλόῳ ἔθνεα κατεστρέψατο, καὶ ὅκως διὰ κινδύνου αὐτὸς
ἐν Μαλλοῖσιν ἦκε, καὶ τὸ τρῶμα ὃ ἐτρώθη ἐν Μαλλοῖσι,
καὶ Πευκέστας τε καὶ Λεόννατος ὅκως ὑπερήσπισαν αὐ-
τὸν πεσόντα, πάντα ταῦτα λέλεκταί μοι ἤδη ἐν τῇ ἄλλῃ
τῇ Ἀττικῇ συγγραφῇ. ὁ δὲ λόγος ὅδε τοῦ παραπλόου 9
μοι ἀπήγησίς ἐστιν, ὃν Νέαρχος σὺν τῷ στόλῳ παρέ-
πλωσεν ἀπὸ τοῦ Ἰνδοῦ τῶν ἐκβολέων ὁρμηθεὶς κατὰ
τὴν θάλασσαν τὴν μεγάλην ἔστε ἐπὶ τὸν κόλπον τὸν
Περσικόν, ἣν δὴ Ἐρυθρὴν θάλασσαν μετεξέτεροι κα-
λέουσι.

Νεάρχῳ δὲ λέλεκται ὑπὲρ τούτων ὅδε ὁ λόγος· πό- 20
θον μὲν εἶναι Ἀλεξάνδρῳ ἐκπεριπλῶσαι τὴν θάλασσαν
τὴν ἀπὸ Ἰνδῶν ἔστε ἐπὶ τὴν Περσικήν, ὀκνέειν δὲ 2
αὐτὸν τοῦ τε πλόου τὸ μῆκος καὶ μή τινι ἄρα χώρῃ ἐρή-
μῃ ἐγκύρσας ἢ ὅρμων ἀπόρῳ ἢ οὐ συμμέτρως ἐχούσῃ
τῶν ὡρέων, οὕτω δὴ διαφθαρῇ αὐτῷ ὁ στόλος, καὶ οὐ
φαύλη κηλὶς αὕτη τοῖσιν ἔργοισιν αὐτοῦ τοῖσι μεγάλοι-
σιν ἐπιγενομένη τὴν πᾶσαν εὐτυχίην αὐτῷ ἀφανίσῃ·
ἀλλὰ ἐκνικῆσαι γὰρ αὐτῷ τὴν ἐπιθυμίην τοῦ καινόν τι
αἰεὶ καὶ ἄτοπον ἐργάζεσθαι. ἀπόρως δὲ ἔχειν ὅντινα 3
οὐκ ἀδύνατόν τε ἐς τὰ ἐπινοεύμενα ἐπιλέξαιτο, καὶ ἅμα

τῶν ἐν νηῒ ἀνδρῶν, ὅκως τῶν τοιοῦτον στόλον στελλο-
μένων ἀφελεῖ τὸ δεῖμα τοῦ δῆθεν ἠμελημένως αὐτοὺς
4 ἐς προῦπτον κίνδυνον ἐκπέμπεσθαι. λέγει δὲ Νέαρ-
χος ἑωυτῷ ξυνοῦσθαι Ἀλέξανδρον ὅντινα προχει-
ρίσηται ἐξηγέεσθαι τοῦ στόλου. ὡς δὲ ἄλλου καὶ ἄλλου
ἐς μνήμην ἰόντα τοὺς μὲν ὡς οὐκ ἐθέλοντας κινδυνεύειν
ὑπὲρ οὗ ἀπολέγειν, τοὺς δὲ ὡς μαλθακοὺς τὸν θυμόν,
τοὺς δὲ ὡς πόθῳ τῆς οἰκηίης κατεχομένους, τοῖσι δὲ
5 ἄλλο καὶ ἄλλο ἐπικαλέοντα, τότε δὴ αὐτὸν ὑποστάντα
εἰπεῖν ὅτι "ὦ βασιλεῦ, ἐγώ τοι ὑποδέκομαι ἐξηγήσε-
σθαι τοῦ στόλου, καὶ εἰ τὰ ἀπὸ τοῦ θείου συνεπιλαμβά-
νοιτο, περιάξω τοι σῴας τὰς νέας καὶ τοὺς ἀνθρώπους
ἔστε ἐπὶ τὴν Περσίδα, εἰ δὴ πλωτός τέ ἐστιν ὁ ταύτῃ
πόντος καὶ τὸ ἔργον οὐκ ἄπορον γνώμῃ ἀνθρωπίνῃ."
6 Ἀλέξανδρον δὲ λόγῳ μὲν οὐ φάναι ἐθέλειν ἐς τοσήνδε
ταλαιπωρίην καὶ τοσόνδε κίνδυνον τῶν τινα ἑωυτοῦ φί-
λων ἐμβάλλειν, αὐτὸς δὲ ταύτῃ δὴ καὶ μᾶλλον οὐκ ἀνιέ-
7 ναι ἀλλὰ λιπαρέειν. οὕτω δὴ ἀγαπῆσαί τε Ἀλέξαν-
δρον τοῦ Νεάρχου τὴν προθυμίην, καὶ ἐπιστῆσαι αὐτὸν
8 ἄρχειν τοῦ στόλου παντός. καὶ τότε δὴ ἔτι μᾶλλον τῆς
στρατιῆς ὅ τι περ ἐπὶ τῷ παραπλόῳ τῷδε ἐτάσσετο καὶ
τὰς ὑπηρεσίας ἵλεω ἔχειν τὴν γνώμην, ὅτι δὴ Νέαρχόν γε
οὔποτε ἂν Ἀλέξανδρος προήκατο ἐς κίνδυνον καταφα-
9 νέα, εἰ μή σφι σωθήσεσθαι ἔμελλεν. λαμπρότης τε
πολλὴ τῇ παρασκευῇ ἐπεοῦσα καὶ κόσμος τῶν νεῶν, καὶ
σπουδαὶ τῶν τριηράρχων ἀμφὶ τὰς ὑπηρεσίας τε καὶ
τὰ πληρώματα ἐκπρεπέες καὶ τοὺς πάντῃ δὴ κατο-
κνέοντας ἐς ὁρμὴν ἅμα καὶ ἐλπίδας χρηστοτέρας ὑπὲρ
10 τοῦ παντὸς ἔργου ἐπηρκότα ἦν. πολλὸν δὲ δὴ συν-
επιλαβέσθαι ἐς εὐθυμίην τῇ στρατιῇ τὸ δὴ αὐτὸν Ἀλέ-
ξανδρον ὁρμηθέντα κατὰ τοῦ Ἰνδοῦ τὰ στόματα ἀμ-
φότερα ἐκπλῶσαι ἐς τὸν πόντον, σφάγιά τε Ποσει-

δῶνι ἐντεμεῖν καὶ ὅσοι ἄλλοι θεοὶ θαλάσσιοι, καὶ δῶρα
μεγαλοπρεπέα τῇ θαλάσσῃ χαρίσασθαι. τῇ τε ἄλλῃ 11
τῇ Ἀλεξάνδρου παραλόγῳ εὐτυχίῃ πεποιθότας οὐδὲν ὅ
τι οὐ τολμητόν τε ἐκείνῳ καὶ ἐπικτὸν ἡγέεσθαι.
ὡς δὲ τὰ ἐτήσια πνεύματα ἐκοιμήθη, ἃ δὴ τοῦ θέ- 21
ρεος τὴν ὥρην πᾶσαν κατέχει ἐκ τοῦ πελάγεος ἐπιπνέοντα
ὡς ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ταύτῃ ἄπορον τὸν πλόον ποιέοντα,
τότε δὴ ὥρμηντο ἐπὶ ἄρχοντος Ἀθήνησι Κηφισοδώρου,
εἰκάδι τοῦ Βοηδρομιῶνος μηνός, κατ' ὅτι Ἀθηναῖοι
ἄγουσιν· ὡς δὲ Μακεδόνες τε καὶ Ἀσιανοὶ ἦγον, * * τὸ
ἑνδέκατον βασιλεύοντος Ἀλεξάνδρου. θύει δὲ καὶ Νέ- 2
αρχος πρὸ τῆς ἀναγωγῆς Διὶ Σωτῆρι, καὶ ἀγῶνα ποιέει
καὶ οὗτος γυμνικόν. ἄραντες δὲ ἀπὸ τοῦ ναυστάθμου
τῇ πρώτῃ ἡμέρῃ κατὰ τὸν Ἰνδὸν ὁρμίζονται ποταμὸν
πρὸς διώρυχι μεγάλῃ, καὶ μένουσιν αὐτοῦ δύο ἡμέρας·
Στοῦρα δὲ οὔνομα ἦν τῷ χώρῳ· στάδιοι ἀπὸ τοῦ ναυ-
στάθμου ἐς ἑκατόν. τῇ τρίτῃ δὲ ἄραντες ἔπλωον ἔστε 3
ἐπὶ διώρυχα ἄλλην σταδίους τριήκοντα, ἁλμυρὴν ἤδη
ταύτην τὴν διώρυχα· ἀνῄει γὰρ ἡ θάλασσα ἐς αὐτήν,
μάλιστα μὲν ἐν τῇσι πλημμύρῃσιν, ὑπέμενε δὲ καὶ ἐν
τῇσιν ἀμπώτεσι τὸ ὕδωρ μεμιγμένον τῷ ποταμῷ· Καύ-
μαρα δὲ οὔνομα ἦν τῷ χώρῳ. ἐνθένδε εἴκοσι σταδίους 4
καταπλώσαντες ἐς Κορέεστιν ὁρμίζονται ἔτι κατὰ τὸν
ποταμόν. ἐνθένδε ὁρμηθέντες ἔπλωον οὐκ ἐπὶ πολ- 5
λόν· ἕρμα γὰρ ἐφάνη αὐτοῖσι κατὰ τὴν ἐκβολὴν τὴν
ταύτῃ τοῦ Ἰνδοῦ, καὶ τὰ κύματα ἐρρόχθεε πρὸς τῇ
ἠιόνι, καὶ ἡ ἠιὼν αὕτη τρηχέα ἦν. ἀλλὰ ἵναπερ μαλ- 6
θακὸν ἦν τοῦ ἕρματος, ταύτῃ διώρυχα ποιήσαντες ἐπὶ
σταδίους πέντε, διῆγον τὰς νέας, ἐπειδὴ ἡ πλήμμυρα
ἐπῆλθεν ἡ ἐκ τοῦ πόντου. ἐκπεριπλώσαντες δὲ στα- 7
δίους πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν ὁρμίζονται ἐς Κρώκαλα
νῆσον ψαμμώδεα, καὶ μένουσιν αὐτοῦ τὴν ἄλλην ἡμέρην.

8 προσοικέει δὲ ταύτῃ ἔθνος Ἰνδικόν, οἱ Ἀράβιες κα-
λεόμενοι, ὧν καὶ ἐν τῇ μέζονι συγγραφῇ μνήμην ἔσχον,
καὶ ὅτι εἰσὶν ἐπώνυμοι ποταμοῦ Ἀράβιος, ὃς διὰ τῆς
γῆς αὐτῶν ῥέων ἐκδιδοῖ ἐς θάλασσαν, ὁρίζων τούτων
9 τε τὴν χώρην καὶ τὴν Ὠρειτέων. ἐκ δὲ Κρωκάλων ἐν
δεξιῇ μὲν ἔχοντες οὖρος τὸ καλεόμενον Εἶρον, ἐν ἀρι-
στερῇ δὲ νῆσον ἀλιτενέα ἔπλωον· ἡ δὲ νῆσος παρατετα-
10 μένη τῇ ἠιόνι κόλπον στεινὸν ποιέει. διεκπλώσαντες
δὲ ταύτην ὁρμίζονται ἐν λιμένι εὐόρμῳ. ὅτι δὲ μέγας τε
καὶ καλὸς ὁ λιμὴν Νεάρχῳ ἔδοξεν, ἐπονομάζει αὐτὸν
11 Ἀλεξάνδρου λιμένα. νῆσος δέ ἐστιν ἐπὶ τῷ στόματι
τοῦ λιμένος ὅσον σταδίους δύο ἀπέχουσα· Βίβακτα οὔ-
νομα τῇ νήσῳ, ὁ δὲ χῶρος ἅπας Σάγγαδα ἐκαλέετο. ἡ δὲ
νῆσος καὶ τὸν λιμένα, προκειμένη πρὸ τοῦ πελάγεος, αὐτὴ
12 ἐποίεεν. ἐνθαῦτα πνεύματα μεγάλα ἐκ τοῦ πόντου
ἔπνεε καὶ συνεχέα, καὶ Νέαρχος δείσας τῶν βαρβάρων
μή τινες συνταχθέντες ἐπ᾽ ἁρπαγὴν τοῦ στρατοπέδου
13 τραποίατο, ἐκτειχίζει τὸν χῶρον λιθίνῳ τείχεϊ. τέσ-
σαρες δὲ καὶ εἴκοσιν ἡμέραι τῇ μονῇ ἐγένοντο. καὶ λέγει
ὅτι μύας τε ἐθήρων τοὺς θαλασσίους οἱ στρατιῶται, καὶ
ὄστρεα δὲ καὶ τοὺς σωλῆνας καλεομένους, ἄτοπα τὸ μέ-
γαθος, ὡς τοῖσιν ἐν τῇδε τῇ ἡμετέρῃ θαλάσσῃ συμβα-
λέειν· καὶ ὕδωρ ὅτι ἁλμυρὸν ἐπίνετο.

22 ἅμα τε ὁ ἄνεμος ἐπαύσατο καὶ οἳ ἀνήγοντο. καὶ πε-
ραιωθέντες σταδίους ἐς ἑξήκοντα ὁρμίζονται πρὸς αἰ-
γιαλῷ ψαμμώδεϊ· νῆσος δὲ ἐπῆν τῷ αἰγιαλῷ ἐρήμη.
2 ταύτην δὲ πρόβλημα ποιησάμενοι ὡρμίσθησαν· Δόμαι
οὔνομα τῇ νήσῳ. ὕδωρ δὲ οὐκ ἦν ἐν τῷ αἰγιαλῷ, ἀλλὰ
προελθόντες ἐς τὴν μεσογαίην ὅσον εἴκοσι σταδίους ἐπι-
3 τυγχάνουσιν ὕδατι καλῷ. τῇ δὲ ὑστεραίῃ ἐς νύκτα αὐ-
τοῖσιν ὁ πλόος ἐγίνετο ἐς Σάραγγα σταδίους τριηκοσί-
ους, καὶ ὁρμίζονται πρὸς αἰγιαλῷ, καὶ ὕδωρ ἦν ἀπὸ τοῦ

αἰγιαλοῦ ὅσον ὀκτὼ σταδίους. ἐνθένδε πλώσαντες ὁρ- 4
μίζονται ἐν Σακάλοισι, τόπῳ ἐρήμῳ. καὶ διεκπλώσαν-
τες σκοπέλους δύο, οὕτω τι ἀλλήλοισι πελάζοντας, ὥστε
τοὺς ταρσοὺς τῶν νεῶν ἅπτεσθαι ἔνθεν καὶ ἔνθεν τῶν
πετρέων, κατορμίζονται ἐν Μοροντοβάροισι, σταδίους
διελθόντες ἐς τριηκοσίους, ὁ δὲ λιμὴν μέγας καὶ εὔ- 5
κυκλος καὶ βαθὺς καὶ ἄκλυστος, ὁ δὲ ἔσπλοος ἐς αὐτὸν
στεινός. τοῦτον τῇ γλώσσῃ τῃ ἐπιχωρίῃ Γυναικῶν λι-
μένα ἐκάλεον, ὅτι γυνὴ τοῦ χώρου τούτου πρώτη ἐπῆρ-
ξεν. ὡς δὲ διὰ τῶν σκοπέλων διεξέπλωον, κύμασί τε 6
μεγάλοισιν ἐνέκυρσαν καὶ τῇ θαλάσσῃ ῥοώδεϊ. ἀλλὰ ἐκ-
περιπλῶσαι γὰρ ὑπὲρ τοὺς σκοπέλους μέγα ἔργον ἐφαί-
νετο. ἐς δὲ τὴν ὑστεραίην ἔπλωον νῆσον ἐν ἀριστερῇ 7
ἔχοντες πρὸ τοῦ πελάγεος οὕτω τι τῷ αἰγιαλῷ συνα-
φέα ὥστε εἰκάσαι ἂν διώρυχα εἶναι τὸ μέσον τοῦ τε αἰ-
γιαλοῦ καὶ τῆς νήσου· στάδιοι οἱ πάντες ἑβδομήκοντα
τοῦ διεκπλόου. καὶ ἐπί τε τοῦ αἰγιαλοῦ δένδρεα ἦν πολ-
λὰ καὶ δασέα, καὶ ἡ νῆσος ὕλῃ παντοίῃ σύσκιος. ὑπὸ 8
δὲ τὴν ἕω ἔπλωον ἔξω τῆς νήσου κατὰ ῥηχίην στεινήν·
ἔτι γὰρ ἀνάπωτις κατεῖχε. πλώσαντες δὲ ἐς ἑκατὸν καὶ
εἴκοσι σταδίους ὁρμίζονται ἐν τῷ στόματι τοῦ Ἀράβιος
ποταμοῦ· καὶ λιμὴν μέγας καὶ καλὸς πρὸς τῷ στόματι·
ὕδωρ δὲ οὐκ ἦν πότιμον· τοῦ γὰρ Ἀράβιος αἱ ἐκβολαὶ
ἀναμεμιγμέναι τῷ πόντῳ ἦσαν. ἀλλὰ τεσσαράκοντα 9
σταδίους ἐς τὸ ἄνω προχωρήσαντες λάκκῳ ἐπιτυγχά-
νουσι, καὶ ἔνθεν ὑδρευσάμενοι ὀπίσω ἀπενόστησαν. 10
νῆσος δὲ ἐπὶ τῷ λιμένι ὑψηλὴ καὶ ἐρήμη, καὶ περὶ ταύ-
την ὀστρέων τε καὶ ἰχθύων παντοδαπῶν θήρη. μέχρι
μὲν τοῦδε Ἀράβιες, ἔσχατοι Ἰνδῶν ταύτῃ ᾠκισμένοι, τὰ
δὲ ἀπὸ τοῦδε Ὠρεῖται ἐπεῖχον.

ὁρμηθέντες δὲ ἐκ τῶν ἐκβολέων τοῦ Ἀράβιος παρέ- 23
πλωον τῶν Ὠρειτέων τὴν χώρην. καὶ ὁρμίζονται ἐν Πα-

*γάλοισι, πλώσαντες σταδίους ἐς διηκοσίους, πρὸς
ῥηχίῃ. ἀλλὰ ἀγκύρῃσι γὰρ ἐπίβολος ἦν ὁ χῶρος. τὰ
μὲν ὦν πληρώματα ἀπεσάλευον ἐν τῇσι νηυσίν, οἱ δὲ
2 ἐπ' ὕδωρ ἐκβάντες ὑδρεύοντο. τῇ δ' ὑστεραίῃ ἀνα-
χθέντες ἅμα ἡμέρῃ καὶ πλώσαντες σταδίους ἐς τετρα-
κοσίους κατάγονται ἑσπέριοι ἐς Κάβανα, καὶ ὁρμίζονται
πρὸς αἰγιαλῷ ἐρήμῳ. ἐνθαῦτα ῥηχίη τρηχέα ἦν, καὶ
3 ἐπὶ τῷδε μετεώρους τὰς νέας ὡρμίσαντο. κατὰ τοῦτον
τὸν πλόον πνεῦμα ὑπολαμβάνει τὰς νέας μέγα ἐκ πόν-
του, καὶ νέες δύο μακραὶ διαφθείρονται ἐν τῷ πλόῳ,
καὶ κέρκουρος· οἱ δὲ ἄνθρωποι σῴζονται ἀπονηξάμενοι,
4 ὅτι οὐ πόρρω τῆς γῆς ὁ πλόος ἐγίνετο. ἀμφὶ δὲ μέσας
νύκτας ἀναχθέντες πλώουσιν ἔστε ἐπὶ Κώκαλα, ἃ τοῦ αἰ-
γιαλοῦ, ἔνθεν ὡρμήθησαν, ἀπεῖχε σταδίους διηκοσίους·
καὶ αἱ μὲν νέες σαλεύουσαι ὥρμεον, τὰ πληρώματα δὲ
ἐκβιβάσας Νέαρχος πρὸς τῇ γῇ ηὐλίσθη, ὅτι ἐπὶ πολλὸν
τεταλαιπωρηκότες ἐν τῇ θαλάσσῃ ἀναπαύσασθαι ἐπό-
θεον. στρατόπεδον δὲ περιεβάλετο τῶν βαρβάρων τῆς
5 φυλακῆς εἵνεκα. ἐν τούτῳ τῷ χώρῳ Λεόννατος, ὅτῳ τὰ
Ὠρειτέων ἐξ Ἀλεξάνδρου ἐπετέτραπτο, μάχῃ μεγάλῃ νικᾷ
Ὠρείτας τε καὶ ὅσοι Ὠρείτῃσι συνεπελάβοντο τοῦ ἔργου.
καὶ κτείνει αὐτῶν ἑξακισχιλίους, καὶ τοὺς ἡγεμόνας πάν-
τας· τῶν δὲ σὺν Λεοννάτῳ ἱππέες μὲν ἀποθνήσκουσι
πεντεκαίδεκα, τῶν δὲ πεζῶν ἄλλοι τε οὐ πολλοὶ καὶ
6 Ἀπολλοφάνης ὁ Γαδρωσίων σατράπης. ταῦτα μὲν δὴ
ἐν τῇ ἄλλῃ συγγραφῇ ἀναγέγραπται, καὶ ὅκως Λεόννα-
τος ἐπὶ τῷδε ἐστεφανώθη πρὸς Ἀλεξάνδρου χρυσέῳ
7 στεφάνῳ. ἐνθαῦτα σῖτος ἦν νενημένος κατὰ πρόσ-
ταγμα Ἀλεξάνδρου ἐς ἐπισιτισμὸν τῷ στρατῷ, καὶ
8 ἐμβάλλονται σιτία ἡμερέων δέκα ἐς τὰς νέας. καὶ τῶν
νεῶν ὅσαι ἐπεπονήκεσαν κατὰ τὸν πλόον μέχρι τοῦδε
ἐπεσκεύασαν, καὶ τῶν ναυτέων ὅσοι ἐν τῷ ἔργῳ βλα-*

κεῦσαι ἐφαίνοντο Νεάρχῳ, τούτους μὲν πεζῇ ἄγειν Λεον-
νάτῳ ἔδωκεν, αὐτὸς δὲ ἀπὸ τῶν σὺν Λεοννάτῳ στρα-
τιωτέων συμπληροῖ τὸ ναυτικόν.

ἐνδένδε ὁρμηθέντες ἔπλωον ἀκραεί, καὶ διελθόντες 24
σταδίους ἐς πεντακοσίους ὡρμίζοντο πρὸς ποταμῷ χει-
μαρρόῳ· Τόμηρος οὔνομα ἦν τῷ ποταμῷ. καὶ λίμνη ἦν 2
ἐπὶ τῇσιν ἐκβολῇσι τοῦ ποταμοῦ, τὰ δὲ βραχέα τὰ πρὸς
τῷ αἰγιαλῷ ἐπῴκεον ἄνθρωποι ἐν καλύβῃσι πνιγηρῇσι.
καὶ οὗτοι ὡς προσπλώοντας εἶδον, ἐθάμβησάν τε καὶ
παρατείναντες σφᾶς παρὰ τὸν αἰγιαλὸν ἐτάχθησαν ὡς
ἀπομαχεόμενοι πρὸς τοὺς ἐκβαίνοντας. λόγχας δὲ 3
ἐφόρεον παχέας, μέγαθος ὡς ἑξαπήχεας· ἀκωκὴ δὲ οὐκ
ἐπῆν σιδηρέη, ἀλλὰ τὸ ὀξὺ αὐτοῖσι πεπυρακτωμένον
τωὐτὸ ἐποίεε. πλῆθος δὲ ἦσαν ὡς ἑξακόσιοι. καὶ τού- 4
τους Νέαρχος ὡς ὑπομένοντάς τε καὶ παρατεταγμένους
κατεῖδε, τὰς μὲν νέας ἀνακωχεύειν κελεύει ἐντὸς βέλεος,
ὡς τὰ τοξεύματα ἐς τὴν γῆν ἀπ' αὐτέων ἐξικνέεσθαι·
αἱ γὰρ τῶν βαρβάρων λόγχαι ἀγχέμαχοι μὲν ἄφοβοι
δὲ ἐς τὸ ἐσακοντίζεσθαι ἦσαν. αὐτὸς δὲ τῶν στρα- 5
τιωτέων ὅσοι αὐτοί τε κουφότατοι καὶ κουφότατα
ὡπλισμένοι τοῦ τε νέειν δαημονέστατοι, τούτους δὲ
ἐκνήξασθαι κελεύει ἀπὸ συνθήματος. πρόσταγμα δέ 6
σφισιν ἦν, ὅκως τις ἐκνηξάμενος σταίη ἐν τῷ ὕδατι, προσ-
μένειν τὸν παραστάτην οἱ ἐσόμενον, μηδὲ ἐμβάλλειν
πρόσθε ἐς τοὺς βαρβάρους, πρὶν ἐπὶ τριῶν ἐς βάθος
ταχθῆναι τὴν φάλαγγα· τότε δὲ δρόμῳ ἐπιέναι ἀλα-
λάζοντας. ἅμα δὲ ἐρρίπτεον ἑωυτοὺς οἱ ἐπὶ τῷδε 7
τεταγμένοι ἐκ τῶν νεῶν ἐς τὸν πόντον, καὶ ἐνήχοντο
ὀξέως, καὶ ἵσταντο ἐν κόσμῳ, καὶ φάλαγγα ἐκ σφῶν
ποιησάμενοι δρόμῳ ἐπήεσαν αὐτοί τε ἀλαλάζοντες τῷ
Ἐνυαλίῳ, καὶ οἱ ἐπὶ τῶν νεῶν συνεπήχεον, τοξεύματά
τε καὶ ἀπὸ μηχανέων βέλεα ἐφέρετο ἐς τοὺς βαρβάρους.

8 οἱ δὲ τήν τε λαμπρότητα τῶν ὅπλων ἐκπλαγέντες καὶ
τῆς ἐφόδου τὴν ὀξύτητα καὶ πρὸς τῶν τοξευμάτων τε
καὶ τῶν ἄλλων βελέων βαλλόμενοι, οἷα δὴ ἡμίγυμνοι
ἄνθρωποι, οὐδὲ ὀλίγον ἐς ἀλκὴν τραπέντες ἐγκλίνουσι.
καὶ οἱ μὲν αὐτοῦ φεύγοντες ἀποθνήσκουσιν, οἱ δὲ καὶ
9 ἁλίσκονται· ἔστι δὲ οἳ καὶ διέφυγον ἐς τὰ οὔρεα. ἦσαν
δὲ οἱ ἁλόντες τά τε ἄλλα δασέες καὶ τὰς κεφαλάς,
καὶ τοὺς ὄνυχας θηριώδεες· τοῖσι γὰρ δὴ ὄνυξιν ὅσα
σιδήρῳ διαχρᾶσθαι ἐλέγοντο καὶ τοὺς ἰχθύας τούτοισι
παρασχίζοντες κατεργάζεσθαι καὶ τῶν ξύλων ὅσα μαλθα-
κώτερα. τὰ δὲ ἄλλα τοῖσι λίθοισι τοῖσιν ὀξέσιν ἔκοπτον·
σίδηρος γὰρ αὐτοῖσιν οὐκ ἦν. ἐσθῆτα δὲ ἐφόρεον δέρ-
ματα θηρήια, οἱ δὲ καὶ ἰχθύων τῶν μεγάλων τὰ παχέα.
25 ἐνθαῦτα νεωλκέουσι τὰς νέας, καὶ ὅσαι πεπονηκυῖαι
αὐτέων ἐπισκευάζουσι. τῇ δὲ ἕκτῃ ἡμέρῃ ἐστέλλοντο,
καὶ πλώσαντες σταδίους ἐς τριηκοσίους ἀπικνέονται ἐς
χῶρον, ὃς δὴ ἔσχατος ἦν τῆς Ὡρειτέων γῆς· Μάλανα
2 τῷ χώρῳ οὔνομα. Ὡρεῖται δὲ ὅσοι ἄνω ἀπὸ θαλάσσης
οἰκέουσιν, ἐσταλμένοι μὲν κατάπερ Ἰνδοί εἰσι, καὶ τὰ
ἐς πόλεμον ὡσαύτως παραρτέονται· γλῶσσα δὲ ἄλλη αὐ-
3 τοῖσι καὶ ἄλλα νόμαια. μῆκος τοῦ παράπλόου παρὰ μὲν
χώρην τὴν Ἀραβίων ἐς χιλίους μάλιστα σταδίους, ἔνθεν-
περ ὡρμήθησαν, παρὰ δὲ τὴν Ὡρειτέων γῆν ἑξακόσιοι
4 καὶ χίλιοι. παραπλωόντων δὲ τὴν Ἰνδῶν γῆν (τὸ ἐν-
θεῦτεν γὰρ οὐκέτι Ἰνδοί εἰσι) λέγει Νέαρχος ὅτι αἱ σκιαὶ
5 αὐτοῖσιν οὐ τωὐτὸ ἐποίεον· ἀλλὰ ὁκότε μὲν ἐπὶ πολλὸν
τοῦ πόντου ὡς πρὸς μεσαμβρίην προχωρήσειαν, αἱ δὲ
καὶ αὐταὶ πρὸς μεσαμβρίην τετραμμέναι ἐφαίνοντο·
ὁκότε δὲ τὸ μέσον τῆς ἡμέρης ἐπέχοι ὁ ἥλιος, ἤδη
6 καὶ ἔρημα σκιῆς πάντα ὤφθη αὐτοῖσι. τῶν τε ἀστέ-
ρων ὅσους πρόσθε μετεώρους κατεώρων, οἱ μὲν ἀφα-
νέες πάντῃ ἦσαν, οἱ δὲ πρὸς αὐτῇ τῇ γῇ ἐφαίνοντο,

καταδύνοντές τε καὶ αὐτίκα ἀνατέλλοντες οἱ πάλαι ἀει-
φανέες ἐόντες. καὶ ταῦτα οὐκ ἀποικότα δοκέει μοι ἀνα- 7
γράψαι Νέαρχος· ἐπεὶ καὶ ἐν Συήνῃ τῇ Αἰγυπτίῃ, ἐπε-
ὰν τροπὰς ἄγῃ θέρεος ὥρῃ ὁ ἥλιος, φρέαρ ἀποδεδειγ-
μένον ἐστί, καὶ τοῦτο ἄσκιον ἐν μεσαμβρίῃ φαίνεται·
ἐν Μερόῃ δὲ πάντα ἄσκια τῇ αὐτῇ ὥρῃ. οἰκὸς ὦν καὶ 8
ἐν Ἰνδοῖσιν, ἅτε πρὸς μεσαμβρίην ᾠκισμένοισι, τωὐτὰ
δὴ πάθεα ἐπέχειν, καὶ μάλιστα δὴ κατὰ τὸν πόντον τὸν
Ἰνδικόν, ὅσῳ μᾶλλον αὐτοῖσιν ἡ θάλασσα πρὸς μεσαμ-
βρίην κέκλιται. ταῦτα μὲν δὴ ὧδε ἐχέτω.

ἐπὶ δὲ Ὠρείτῃσι κατὰ μὲν μεσογαίην Γαδρώσιοι 26
ἐπεῖχον, ὧν τὴν χώρην χαλεπῶς διεξῆλθεν ἅμα τῇ στρα-
τιῇ Ἀλέξανδρος, καὶ κακὰ τοσαῦτα ἔπαθεν, ὅσα οὐδὲ τὰ
σύμπαντα τῆς συμπάσης στρατηλασίης. ταῦτά μοι ἐν τῇ
μέζονι συγγραφῇ ἀναγέγραπται. κάτω δὲ Γαδρωσίων 2
παρὰ τὴν θάλασσαν αὐτὴν οἱ Ἰχθυοφάγοι καλεόμενοι
οἰκέουσι. παρὰ τούτων τὴν γῆν ἔπλωον. τῇ μὲν δὴ πρώτῃ
ἡμέρῃ περὶ δευτέρην φυλακὴν ἀναχθέντες καταί-
ρουσιν ἐς Βαγίσαρα· στάδιοι τοῦ παραπλόου ἑξακόσιοι.
λιμήν τε ἔνι αὐτόθι εὔορμος, καὶ κώμη Πάσιρα, ἀπέ- 3
χουσα ἀπὸ θαλάσσης ἑξήκοντα σταδίους, καὶ οἱ πρόσοι-
κοι αὐτῆς Πασιρέες. ἐς δὲ τὴν ὑστεραίην πρωιαίτερον 4
τῆς ὥρης ἀναχθέντες περιπλώουσιν ἄκρην ἐπὶ πολλόν τε
ἀνέχουσαν ἐς τὸν πόντον καὶ ταύτην ὑψηλὴν καὶ κρημνώ-
δεα. φρέατα δὲ ὀρύξαντες, ὕδωρ ὀλίγον καὶ πονηρὸν 5
ἀρυσάμενοι ταύτῃ μὲν τῇ ἡμέρῃ ἐπὶ ἀγκυρέων ὥρμεον,
ὅτι ῥηχίη κατὰ τὸν αἰγιαλὸν ἀνεῖχεν· ἐς δὲ τὴν ὑστε- 6
ραίην καταίρουσιν ἐς Κόλτα, σταδίους ἐλθόντες διηκο-
σίους. ἐνθένδε ἕωθεν πλώσαντες σταδίους ἑξακοσίους ἐν
Καλάμοισιν ὁρμίζονται. κώμη πρὸς τῷ αἰγιαλῷ, φοίνι-
κες δὲ περὶ αὐτὴν ὀλίγοι ἐπεφύκεσαν, καὶ βάλανοι ἐπ'
αὐτοῖσι χλωραὶ ἐπῆσαν. καὶ νῆσος ὡς ἑκατὸν σταδίους

7 *ἀπὸ τοῦ αἰγιαλοῦ ἀπέχουσα, Καρνίνη οὔνομα. ἐνθαῦτα*
ξείνια Νεάρχῳ προσφέρουσιν οἱ κωμῆται πρόβατα καὶ
ἰχθύας· καὶ τῶν προβάτων τὰ κρέα λέγει ὅτι ἦν ἰχθυώ-
δεα, ἴσα τοῖσι τῶν ὀρνίθων τῶν πελαγίων, ὅτι καὶ αὐτὰ
8 *ἰχθύας σιτέεται· ποίη γὰρ οὐκ ἔνι ἐν τῇ χώρῃ. ἀλλὰ*
τῇ ὑστεραίῃ πλώσαντες ἐς σταδίους διηκοσίους ὁρμίζον-
ται πρὸς αἰγιαλῷ καὶ κώμῃ ἀπὸ θαλάσσης ἐς σταδίους
τριήκοντα ἀπεχούσῃ· ἡ μὲν κώμη Κίσσα ἐκαλέετο, Καρ-
9 *βὶς δὲ τῷ αἰγιαλῷ οὔνομα ἦν. ἐνθαῦτα πλοίοισιν ἐπι-*
τυγχάνουσι σμικροῖσιν, οἷα ἁλιέων πλοῖα οὐκ εὐδαι-
μόνων· αὐτοὺς δὲ οὐ καταλαμβάνουσιν, ἀλλ' ἔφυγον
γὰρ κατορμιζομένας κατιδόντες τὰς νέας. σῖτός τε αὐ-
τόθι οὐκ ἐνῆν, καὶ ἐπελελοίπει τὴν στρατιὴν ὁ πολλός·
ἀλλὰ αἶγας ἐμβαλόμενοι ἐς τὰς νέας, οὕτω δὴ ἀπέπλωον.
10 *καὶ περιπλώσαντες ἄκρην ὑψηλὴν ὅσον πεντήκοντα*
καὶ ἑκατὸν σταδίους ἀνέχουσαν ἐς τὸν πόντον, κατάγον-
ται ἐν λιμένι ἀκλύστῳ. καὶ ὕδωρ αὐτόθι ἦν, καὶ ἁλιέες
ᾤκεον· Μοσαρνὰ οὔνομα ἦν τῷ λιμένι.

27 *ἐνθένδε κατηγεμὼν τοῦ πλόου λέγει Νέαρχος ὅτι*
συνέπλωσεν αὐτοῖσιν Ὑδράκης οὔνομα, Γαδρώσιος·
ὑπέστη δὲ Ὑδράκης καταστήσειν αὐτοὺς μέχρι Καρμα-
νίης. τὰ δὲ ἀπὸ τοῦδε οὐκέτι χαλεπὰ ἦν, ἀλλὰ μᾶλλόν
2 *τι εὔορμα, ἔστε ἐπὶ τὸν κόλπον τὸν Περσικόν. ἐκ*
δὲ Μοσαρνῶν νυκτὸς ἄραντες πλώουσι σταδίους ἑπτα-
κοσίους καὶ πεντήκοντα ἐς Βάλωμον αἰγιαλόν· ἐνθένθε
ἐς Βάρνα κώμην σταδίους τετρακοσίους, ἵνα φοίνικές τε
πολλοὶ ἐνῆσαν καὶ κῆπος, καὶ ἐν τῷ κήπῳ μύρσιναι ἐπε-
φύκεσαν καὶ ἄλλα ἄνθεα, ἀπ' ὅτων στεφανώματα τοῖσι
κωμήτῃσιν ἐπλέκετο· ἐνθαῦτα πρῶτον δένδρεά τε εἶδον
ἥμερα, καὶ ἀνθρώπους οὐ πάντῃ θηριώδεας ἐποικέον-
3 *τας. ἐνθένδε ἐς διηκοσίους σταδίους περιπλώσαντες*
καταίρουσιν ἐς Δενδρόβοσα, καὶ αἱ νέες ἐπ' ἀγκυρέων

ἐσάλευσαν. ἐνθένδε ἀμφὶ μέσας νύκτας ἄραντες ἐς 4
Κώφαντα λιμένα ἀπίκοντο, τετρακοσίους μάλιστα στα-
δίους διεκπλώσαντες· ἐνθαῦτα ἁλιέες τε ᾤκεον, καὶ 5
πλοῖα αὐτοῖσιν ἦν σμικρὰ καὶ πονηρά· καὶ τῇσι κώπῃ-
σιν οὐ κατὰ σκαλμὸν ἤρεσσον ὡς ὁ Ἑλλήνων νόμος, ἀλλὰ
τὸ ὕδωρ ἀναβάλλοντες ἔνθεν καὶ ἔνθεν, κατάπερ οἱ
σκάπτοντες τὴν γῆν. ὕδωρ δὲ πολλόν τε ἦν ἐν τῷ
λιμένι καὶ καθαρόν. περὶ δὲ πρώτην φυλακὴν ἄραντες 6
καταίρουσιν ἐς Κύιζα, ἐς ὀκτακοσίους σταδίους διεκ-
πλώσαντες, ἵνα αἰγιαλός τε ἔρημος ἦν καὶ ῥηχίη. αὐτόθι
ὧν ἐπ᾽ ἀγκυρέων ὥρμεον, κατὰ νέας τε ἐδειπνο-
ποιέοντο. ἐνθένδε διεκπλώσαντες σταδίους πεντα- 7
κοσίους ἀπίκοντο ἔς τινα πόλιν σμικρήν, οἰκεομέ-
νην ἐπὶ γηλόφου οὐ πόρρω τοῦ αἰγιαλοῦ. καὶ Νέαρχος 8
ἐπιφρασθεὶς ὅτι σπείρεσθαι τὴν χώρην οἰκός, λέγει πρὸς
Ἀρχίην — συνέπλωε δὲ Νεάρχῳ, τῶν ἐν αἴνῃ ἐὼν Μακε-
δόνων — πρὸς τοῦτον λέγει ὅτι καταληπτέον σφίσιν εἴη τὸ
χωρίον· ἑκόντας τε γὰρ οὐκ ἂν οἴεσθαι δοῦναι τῇ στρατιῇ 9
σιτία, βίῃ τε οὐκ οἷόν τε εἶναι ἐξαιρέειν, πολιορκίης δὲ καὶ
τριβῆς δεήσειν, σφᾶς δὲ ἐπιλελοιπέναι τὰ σιτία. ὅτι δὲ
ἡ γῆ σιτοφόρος, τῇ καλάμῃ τεκμηριοῦσθαι, ἥντινα οὐ
πόρρω τοῦ αἰγιαλοῦ ἀπεώρων βαθέαν. ταῦτα ἐπεί 10
σφισιν ἐδόκεε, τὰς μὲν ἄλλας νέας κελεύει παραρτέε-
σθαι ὡς ἐς πλόον, καὶ Ἀρχίης αὐτῷ ἐξήρτυε τὰ ἐς τὸν
πλόον· αὐτὸς δὲ ὑπολειφθεὶς μετὰ μιῆς νεὸς ἐπὶ θέαν
δῆθεν τῆς πόλιος ᾔει.

προσάγοντι δὲ αὐτῷ πρὸς τὰ τείχεα φιλίως ξείνια 28
ἔφερον ἐκ τῆς πόλιος θύννους τε ἐν κριβάνοισιν ὀπτούς
— οὗτοι γὰρ ἔσχατοι τῶν Ἰχθυοφάγων οἰκέοντες πρῶτοι
αὐτοῖσιν ὤφθησαν οὐκ ὠμοφαγέοντες — καὶ πέμματα ὀλίγα
καὶ βαλάνους φοινίκων. ὃ δὲ ταῦτα μὲν ἄσμενος δέκε- 2

σθαι ἔφη, ἐθέλειν δὲ θεήσασθαι τὴν πόλιν· οἳ δὲ εἴων
3 *παρελθεῖν. ὡς δὲ ἔσω πυλέων παρῆλθε, δύο μὲν τῶν*
τοξοτέων κατέχειν κελεύει τὴν πυλίδα, αὐτὸς δὲ μετὰ
δυοῖν ἄλλοιν καὶ τοῦ ἑρμηνέος ἐπὶ τὸ τεῖχος τὸ ταύτῃ
ἀνελθὼν ἐσήμηνε τοῖσιν ἀμφὶ Ἀρχίην ὅκως συνεκέετο.
τὸν μὲν ὢν σημῆναι, τὸν δὲ συμβαλόντα ποιέειν τὸ τε-
4 *ταγμένον. ἰδόντες δὲ τὸ σημήιον οἱ Μακεδόνες ἐπώ-*
κελλόν τε κατὰ τάχος τὰς νέας καὶ ἐξεπήδων σπουδῇ ἐς
τὴν θάλασσαν, οἱ δὲ βάρβαροι ἐκπλαγέντες τοῖσι γινο-
5 *μένοισιν ἐπὶ τὰ ὅπλα ἔθεον. ὁ δὲ ἑρμηνεὺς ὁ σὺν Νε-*
άρχῳ ἐκήρυσσε σῖτον δοῦναι τῇ στρατιῇ, εἰ σῴην ἐθέ-
λουσιν ἔχειν τὴν πόλιν· οἳ δὲ ἠρνέοντο εἶναι σφίσι, καὶ
ἅμα προσέβαλλον τῷ τείχεϊ. ἀλλὰ ἀνέστελλον αὐτοὺς οἱ
τοξόται οἱ ἀμφὶ Νέαρχον, ἐξ ὑπερδεξίου τοξεύοντες.
6 *ὡς δὲ ἔμαθον ἐχομένην τε ἤδη καὶ ὅσον οὔπω ἀνδρα-*
ποδισθησομένην σφίσι τὴν πόλιν, τότε δὴ ἐδέοντο τοῦ
Νεάρχου, τὸν μὲν σῖτον ὅσπερ ἦν αὐτοῖσι λαβόντα ἀπα-
7 *γαγεῖν, τὴν πόλιν δὲ μὴ διαφθεῖραι. Νέαρχος δὲ τὸν μὲν*
Ἀρχίην κελεύει καταλαβεῖν τὰς πύλας καὶ τὸ κατ᾽ αὐτὰς
τεῖχος, αὐτὸς δὲ συμπέμπει τοὺς κατοψομένους τὸν
8 *σῖτον εἰ ἀδόλως δεικνῦσιν. οἳ δὲ τὸ μὲν ἀπὸ τῶν*
ἰχθύων τῶν ὀπτῶν ἀληλεσμένον ἄλευρον πολλὸν ἐδεί-
κνυν, πυροὺς δὲ καὶ κριθὰς ὀλίγας· καὶ γὰρ ἐτύγ-
χανον σίτῳ μὲν τῷ ἀπὸ τῶν ἰχθύων, τοῖσι δὲ ἄρτοι-
9 *σιν ὅσα ὄψῳ διαχρεόμενοι. ὡς δὲ τὰ ἐόντα ἐπεδείκνυν,*
οὕτω δὴ ἐκ τῶν παρεόντων ἐπισιτισάμενοι ἀνήγοντο, καὶ
ὁρμίζονται πρὸς ἄκρῃ, ἥντινα οἱ ἐπιχώριοι ἱρὴν Ἡλίου
ἦγον· οὔνομα τῇ ἄκρῃ Βάγεια.

29 *ἐνθένδε ἀμφὶ μέσας νύκτας ἄραντες διεκπλώουσι*
σταδίους ἐς χιλίους ἐς Τάλμενα λιμένα εὔορμον. ἐν-
θένδε ἐς Κανασίδα πόλιν ἐρήμην σταδίους ἐς τετρακο-
σίους, ἵνα τινὶ φρέατι ὀρυκτῷ ἐπιτυγχάνουσι, καὶ φοί-

νικες ἄγριοι ἐπεφύκεσαν. τούτων τοὺς ἐγκεφάλους κό-
πτοντες ἐσιτέοντο· σῖτος γὰρ ἐπελελοίπει τὴν στρατιήν. 2
καὶ κακῶς ἤδη ὑπὸ λιμοῦ ἔχοντες ἔπλωον τήν τε ἡμέρην
καὶ τὴν νύκτα, καὶ ὁρμίζονται πρὸς αἰγιαλῷ ἐρήμῳ.
Νέαρχος δὲ καταδείσας μὴ ἄρα ἐς τὴν γῆν ἐκβάντες 3
ἀπολίποιεν τὰς νέας ὑπὸ ἀθυμίης, ἐπὶ τῷδε μετεώρους
ἔσχε τὰς νέας ἐπ' ἀγκυρέων. ἐνθένδε ἀναχθέντες ἐς 4
Κανάτην ὁρμίζονται, σταδίους ὡς ἑπτακοσίους καὶ πεν-
τήκοντα διεκπλώσαντες. ἔστι δὲ καὶ αἰγιαλὸς ἐνθαῦτα
καὶ διώρυχες βραχέαι. ἐνθένδε σταδίους ὀκτακοσίους 5
πλώσαντες ἐν Τροῖσιν ὁρμίζονται, κῶμαι δὲ σμικραὶ καὶ
πονηραὶ ἐπῆσαν. καὶ οἱ μὲν ἄνθρωποι ἐκλείπουσι τὰ
οἰκία, αὐτοὶ δὲ σίτῳ τινὶ ὀλίγῳ ἐπιτυγχάνουσι, καὶ
βαλάνοισιν ἐκ φοινίκων. καὶ καμήλους ἑπτὰ ὅσαι
ἐγκατελήφθησαν κατακόψαντες, ἀπὸ τούτων ἐσιτέοντο.
ὑπὸ δὲ τὴν ἕω ἀναχθέντες σταδίους τριηκοσίους πλώουσι, 6
καὶ κατορμίζονται ἐς Δαγάσειρα· ἔνθα νομάδες τινὲς
ἄνθρωποι ᾤκεον. ἐνθένδε ἄραντες τήν τε νύκτα καὶ 7
τὴν ἡμέρην οὐδέν τι ἐλινύοντες ἔπλωον, ἀλλὰ διελ-
θόντες γὰρ σταδίους χιλίους τε καὶ ἑκατὸν ἐξέ-
πλωσαν τὸ ἔθνος τῶν Ἰχθυοφάγων, πολλὰ κακὰ ταύτῃ
παθόντες ἀπορίῃ τῶν ἀναγκαίων. ὁρμίζονται δὲ οὐ 8
πρὸς τῇ γῇ — ῥηχίη γὰρ ἦν ἐπὶ πολλὸν ἀνέχουσα —, ἀλλὰ
μετέωροι ἐπ' ἀγκυρέων· μῆκος τοῦ παράπλόου τῶν Ἰχθυο-
φάγων τῆς χώρης στάδιοι ὀλίγῳ πλεῦνες ἢ μύριοι. οὗ- 9
τοι οἱ Ἰχθυοφάγοι σιτέονται, κατ' ὅ τι περ καὶ κληίζον-
ται, ἰχθύας, ὀλίγοι μὲν αὐτῶν ἁλιεύοντες τοὺς ἰχθύας —
ὀλίγοισι γὰρ καὶ πλοῖα ἐπὶ τῷδε πεποίηται καὶ τέχνη
ἐξεύρηται ἐπὶ τῇ θήρῃ τῶν ἰχθύων —, τὸ πολλὸν δὲ ἡ ἀνά-
πωτις αὐτοῖσι παρέχει. οἱ δὲ καὶ δίκτυα ἐπὶ τῷδε πε- 10
ποίηνται, μέγαθος καὶ ἐς δύο σταδίους τὰ πολλὰ αὐτῶν.
πλέκουσι δὲ αὐτὰ ἐκ τοῦ φλοιοῦ τῶν φοινίκων, στρέ-

11 φοντες τὸν φλοιὸν ὥσπερ λίνον. ἐπεὰν δὲ ἡ θάλασσα
ὑπονοστήσῃ, ἵνα μὲν ξηρὴ ἡ γῆ ὑπολείπεται, ἐρήμη τὸ
πολλόν ἐστιν ἰχθύων· ἔνθα δὲ βαθέα ἐστίν, ὑπολεί-
πεταί τι τοῦ ὕδατος καὶ ἐν τῷδε κάρτα πολλοὶ ἰχθύες·
οἱ μὲν πολλοὶ σμικροὶ αὐτῶν, οἱ δὲ καὶ μέζονες.
12 τούτοισι περιβάλλοντες τὰ δίκτυα αἱρέουσι. σιτέονται
δὲ ὠμοὺς μέν, ὅκως ἀνειρύουσιν ἐκ τοῦ ὕδατος, τοὺς
ἁπαλωτάτους αὐτῶν· τοὺς δὲ μέζονάς τε καὶ σκληρο-
τέρους ὑπὸ ἡλίῳ αὐαίνοντες, εὖτ᾿ ἂν ἀπαυανθῶσι,
καταλεῦντες ἄλευρα ἀπ᾿ αὐτῶν ποιέονται καὶ ἄρτους·
13 οἱ δὲ μάζας ἐκ τούτων τῶν ἀλεύρων πέσσουσι. καὶ τὰ
βοσκήματα αὐτοῖσι τοὺς ἰχθύας ξηροὺς σιτέεται· ἡ γὰρ
14 χώρη ἐρήμη λειμώνων οὐδὲ ποίην φέρει. θηρεύουσι
δὲ καὶ καράβους πολλαχῇ καὶ ὄστρεα καὶ κογχύλια.
ἅλες δὲ αὐτόματοι γίνονται ἐν τῇ χώρῃ * * ἀπὸ τούτων
15 ἔλαιον ποιέουσιν. οἱ μὲν δὴ αὐτῶν ἐρήμους τόπους οἰ-
κέουσιν ἄδενδρόν τε τὴν χώρην καὶ ἄφορον καρπῶν
ἡμέρων — καὶ τούτοισιν ἀπὸ τῶν ἰχθύων ἡ πᾶσα δίαιτα
ποιέεται —, ὀλίγοι δὲ αὐτῶν σπείρουσιν ὅσον τῆς χώρης,
[καὶ τούτῳ κατάπερ ὄψῳ χρέονται πρὸς τοὺς ἰχθύας·] ὁ
16 γὰρ σῖτος αὐτοῖσίν εἰσιν ἰχθύες. οἰκία δὲ ποιέονται
οἱ μὲν εὐδαιμονέστατοι αὐτῶν ὅσα κήτεα ἐκβάλλει ἡ θά-
λασσα, τούτων τὰ ὀστέα ἐπιλεγόμενοι, καὶ τούτοισιν
ἀντὶ ξύλων χρεόμενοι. καὶ θύρας τὰ ὀστέα ὅσα πλατέα
αὐτῶν ποιέονται· τοῖσι δὲ πολλοῖσι καὶ πενεστέροισιν
ἀπὸ τῶν ἀκανθέων τῶν ἰχθύων τὰ οἰκία ποιέεται.

30 Κήτεα δὲ μεγάλα ἐν τῇ ἔξω θαλάσσῃ βόσκεται, καὶ
2 ἰχθύες πολλῷ μέζονες ἢ ἐν τῇδε τῇ ἔσω. καὶ λέγει
Νέαρχος, ὁκότε ἀπὸ Κυΐζων παρέπλωον, ὑπὸ τὴν ἕω
ὀφθῆναι ὕδωρ τῆς θαλάσσης οἷά περ ἐκ πρηστήρων
3 βίᾳ ἀναφερόμενον, ἐκπλαγέντας δὲ σφᾶς πυνθάνεσθαι

τῶν κατηγεομένων τοῦ πλόου ὅ τι εἴη καὶ ἀπ' ὅτου
τοῦτο τὸ πάθημα· τοὺς δὲ ὑποκρίνασθαι ὅτι κήτεα
φερόμενα κατὰ τὸν πόντον ἀναφυσᾷ ἐς τὸ ἄνω τὸ
ὕδωρ. καὶ τοῖσι ναύτῃσιν ἐκπλαγεῖσιν ἐκ τῶν χειρῶν
τὰ ἐρετμὰ ἐκπεσεῖν, αὐτὸς δὲ ἐπιὼν παρακαλέειν τε 4
καὶ θαρσύνειν, καὶ κατ' οὕστινας παραπλώων ἐγίνετο,
ἐς μέτωπόν τε κελεῦσαι καταστῆσαι ὡς ἐπὶ ναυ-
μαχίῃ τὰς νέας, καὶ ἐπαλαλάζοντας ὁμοῦ τῷ ὀρθίῳ πυ-
κνήν τε καὶ σὺν κτύπῳ πολλῷ τὴν εἰρεσίην ποιέεσθαι.
οὕτως ἀναθαρσήσαντας ὁμοῦ δὴ πλώειν ἀπὸ συνθήμα- 5
τος. ὡς δὲ ἐπέλαζον ἤδη τοῖσι θηρίοισιν, ἐνθαῦτα αὐ-
τοὺς μὲν ὅσον αἱ κεφαλαὶ αὐτοῖσιν ἐχώρεον ἐπαλαλάξαι,
τὰς δὲ σάλπιγγας σημῆναι, καὶ τὸν κτύπον τὸν ἀπὸ τῆς εἰ-
ρεσίης ὡς ἐπὶ μήκιστον κατασχεῖν. οὕτω δὴ ὁρεύμενα 6
ἤδη κατὰ τὰς πρῴρας τῶν νεῶν τὰ κήτεα ἐς βυσσὸν δῦ-
ναι ἐκπλαγέντα, καὶ οὐ πολλῷ ὕστερον κατὰ τὰς πρύμνας
ἀναδύντα ἀνασχεῖν καὶ τῆς θαλάσσης αὖθις ἀναφυ- 7
σῆσαι ἐπὶ μέγα. ἔνθεν κρότους τε ἐπὶ τῇ παραλόγῳ σω-
τηρίῃ γενέσθαι τῶν ναυτέων, καὶ αἶνον ἐς τὸν Νέαρχον
τῆς τε τόλμης καὶ τῆς σοφίης. τούτων μετεξέτερα τῶν 8
κητέων ἐποκέλλειν πολλαχοῦ τῆς χώρης, ἐπειδὰν ἀνάπω-
τις κατάσχῃ, ἐν τοῖσι βραχέσιν ἐχόμενα, τὰ δὲ καὶ ὑπὸ
χειμώνων σκληρῶν ἐς τὴν χέρσον ἐξωθέεσθαι, καὶ οὕτω
δὴ κατασηπόμενα ἀπόλλυσθαί τε καὶ τὰς σάρκας αὐτοῖσι
περιρρεούσας ὑπολείπειν τὰ ὀστέα χρᾶσθαι τοῖσιν ἀν-
θρώποισιν ἐς τὰ οἰκία. εἶναι ὦν τὰ μὲν ἐν τῇσι πλευ- 9
ρῇσιν αὐτῶν ὀστέα δοκοὺς τοῖσιν οἰκήμασιν ὅσα μεγάλα,
τὰ δὲ σμικρότερα στρωτῆρας· τὰ δὲ ἐν τῇσι σιαγόσι,
ταῦτα δὲ εἶναι τὰ θύρετρα, οἷα δὴ πολλῶν καὶ ἐς εἴκοσι
καὶ πέντε ὀργυιὰς ἀνηκόντων τὸ μέγαθος.

εὖτε δὲ παρέπλωον τὴν χώρην τὴν Ἰχθυοφάγων, 31
λόγον ἀκούουσι περὶ νήσου τινός, ἣ κέεται μὲν ἀπέχουσα

τῆς ταύτῃ ἠπείρου σταδίους ἐς ἑκατόν, ἐρήμη δέ ἐστιν
2 οἰκητόρων. ταύτην ἱρὴν Ἡλίου ἔλεγον εἶναι οἱ ἐπιχώ-
ριοι καὶ Νόσαλα καλέεσθαι, οὐδέ τινα ἀνθρώπων καταί-
ρειν ἐθέλειν ἐς αὐτήν· ὅστις δὲ ἂν ἀπειρίῃ προσσχῇ, γί-
3 νεσθαι ἀφανέα. ἀλλὰ λέγει Νέαρχος κέρκουρόν σφιν
ἕνα πλήρωμα ἔχοντα Αἰγυπτίων οὐ πόρρω τῆς νήσου
ταύτης γενέσθαι ἀφανέα, καὶ ὑπὲρ τούτου τοὺς ἡγεμό-
νας τοῦ πλόου ἰσχυρίζεσθαι ὅτι ἄρα κατάραντες ὑπ'
4 ἀγνοίης ἐς τὴν νῆσον γένοιντο ἀφανέες. Νέαρχος δὲ
πέμπει κύκλῳ περὶ τὴν νῆσον τριηκόντορον, κελεύσας
μὴ κατασχεῖν μὲν ἐς τὴν νῆσον, ἐμβοᾶν δὲ τοῖς ἀνθρώ-
ποις ὡς μάλιστα ἐν χρῷ παραπλώοντας, καὶ τὸν κυβερ-
νήτην οὐνομάζοντας καὶ ὅτου ἄλλου οὐκ ἀφανὲς τὸ οὔ-
5 νομα. ὡς δὲ οὐδένα ὑπακούειν, τότε δὴ αὐτὸς λέγει
πλῶσαι ἐς τὴν νῆσον, καὶ κατασχεῖν προσαναγκάσαι
τοὺς ναύτας οὐκ ἐθέλοντας, καὶ ἐκβῆναι αὐτὸς καὶ ἐλέγ-
6 ξαι κενὸν μῦθον ἐόντα τὸν περὶ τῇ νήσῳ λόγον. ἀκοῦ-
σαι δὲ καὶ ἄλλον λόγον λεγόμενον, οἰκῆσαι τὴν νῆσον
ταύτην μίαν τῶν Νηρηίδων· τὸ δὲ οὔνομα οὐ λέγε-
σθαι τῆς Νηρηίδος. ταύτῃ δὲ ὅστις πελάσειε, τούτῳ
δὲ συγγίνεσθαι μέν, ἰχθὺν δὲ αὐτὸν ἐξ ἀνθρώπου
7 ποιέουσαν ἐμβάλλειν ἐς τὸν πόντον. Ἥλιον δὲ ἀχθεσ-
θέντα τῇ Νηρηίδι κελεύειν μετοικίζεσθαι αὐτὴν ἐκ
τῆς νήσου· τὴν δὲ ὁμολογέειν μὲν ὅτι ἐξοικισθή-
σεται, δέεσθαι δέ οἱ τὸ πάθημα παυθῆναι, καὶ τὸν
8 Ἥλιον ὑποδέξασθαι· τοὺς δὲ δὴ ἀνθρώπους οὕσ-
τινας ἰχθύας ἐξ ἀνθρώπων ἐπεποιήκει κατελεήσαντα ἀν-
θρώπους αὖθις ἐξ ἰχθύων ποιῆσαι, καὶ ἀπὸ τούτων
τῶν Ἰχθυοφάγων τὸ γένος καὶ ἐς Ἀλέξανδρον κατελθεῖν.
9 καὶ ταῦτα ὅτι ψεύδεα ἐξελέγχει Νέαρχος, οὐκ ἐπαινέω
αὐτὸν ἔγωγε τῆς σχολῆς τε καὶ σοφίης, οὔτε κάρτα χαλεπὰ
ἐξελεγχθῆναι ἐόντα, ταλαίπωρόν τε ἐὸν γινώσκων

τοὺς παλαιοὺς λόγους ἐπιλεγόμενον ἐξελέγχειν ἐόντας
ψευδέας.
ὑπὲρ δὲ τοὺς Ἰχθυοφάγους Γαδρώσιοι ἐς τὸ ἄνω οἰ- 32
κέουσι γῆν πονηρὴν καὶ ψαμμώδεα, ἔνθα καὶ τὰ πολλὰ
κακὰ ἥ στρατιή τε Ἀλεξάνδρῳ ἔπαθε καὶ αὐτὸς Ἀλέξαν-
δρος, ὥς μοι ἤδη ἐν τῷ ἄλλῳ λόγῳ ἀπήγηται. ὡς δὲ ἐς 2
τὴν Καρμανίην ἀπὸ τῶν Ἰχθυοφάγων κατῆρεν ὁ στρα-
τός, ἐνθαῦτα ἵνα πρῶτον τῆς Καρμανίης ὡρμίσαντο,
ἐπ' ἀγκυρέων ἐσάλευσαν, ὅτι ῥηχίη παρετέτατο ἐς τὸ
πέλαγος τρηχέα. ἐνθένδε οὐκέτι ὡσαύτως πρὸς ἡλίου 3
δυομένου ἔπλωον, ἀλλὰ τὸ μεταξὺ δύσιός τε ἡλίου
καὶ τῆς ἄρκτου μᾶλλόν τι αἱ πρῷραι αὐτοῖσιν ἐπεῖχον.
καὶ ἡ Καρμανίη τῶν Ἰχθυοφάγων τῆς γῆς καὶ τῶν 4
Ὠρειτέων εὐδενδροτέρη τε καὶ εὐκαρποτέρη ἐστί, καὶ
ποιώδης μᾶλλόν τι καὶ εὔυδρος. ὁρμίζονται δὲ ἐν Βάδει 5
χώρῳ τῆς Καρμανίης οἰκεομένῳ, δένδρεά τε πολλὰ
ἥμερα ἔχοντι πλὴν ἐλαίης, καὶ ἀμπέλους ἀγαθάς, καὶ
σιτοφόρῳ. ἐνθένδε ὁρμηθέντες καὶ διεκπλώσαντες στα- 6
δίους ὀκτακοσίους, πρὸς αἰγιαλῷ ὁρμίζονται ἐρήμῳ, καὶ
κατορέουσιν ἄκρην μακρὴν ἀνέχουσαν ἐπὶ πολλὸν ἐς τὸ
πέλαγος· ἀπέχειν δὲ ἐφαίνετο ἡ ἄκρη πλόον ὡς ἡμέρης.
καὶ οἱ τῶν χώρων ἐκείνων δαήμονες Ἀραβίης ἔλε- 7
γον τὴν ἀνέχουσαν ταύτην ἄκρην, καλέεσθαι δὲ Μά-
κετα· ἔνθεν τὰ κιννάμωμά τε καὶ ἄλλα τοιουτότροπα ἐς
Ἀσσυρίους ἀγινέεσθαι. καὶ ἀπὸ τοῦ αἰγιαλοῦ τούτου, 8
ἵναπερ ὁ στόλος ἐσάλευε, καὶ τῆς ἄκρης, ἥντινα καταν-
τικρὺ ἀπεώρων ανέχουσαν ἐς τὸ πέλαγος, ὁ κόλπος — ἐμοί
τε δοκέει καὶ Νεάρχῳ ὡσαύτως ἐδόκεεν — ἐς τὸ ἔσω ἀνα-
χέεται, ὅπερ οἰκὸς ἡ Ἐρυθρὴ θάλασσα. ταύτην τὴν 9
ἄκρην ὡς κατεῖδον, Ὀνησίκριτος μὲν ἐπέχοντας ἐπ' αὐ-
τὴν πλώειν ἐκέλευεν, ὡς μὴ κατὰ τὸν κόλπον ἐλαστρεῦν-
τας ταλαιπωρέεσθαι. Νέαρχος δὲ ὑποκρίνεται νή- 10

πιον εἶναι Ὀνησίκριτον, εἰ ἀγνοέει ἐπ' ὅτῳ ἐστάλη πρὸς
11 Ἀλεξάνδρου ὁ στόλος. οὐ γὰρ ὅτι ἀπορίη ἦν πεζῇ
διασωθῆναι πάντα αὐτῷ τὸν στρατόν, ἐπὶ τῷδε ἄρα ἐκ-
πέμψαι τὰς νέας, ἀλλὰ ἐθέλοντα αἰγιαλούς τε τοὺς κατὰ
τὸν παράπλοον κατασκέψασθαι καὶ ὅρμους καὶ νησῖδας,
καὶ ὅστις κόλπος ἐσέχοι, ἐκπεριπλῶσαι τοῦτον, καὶ πό-
λιας ὅσαι ἐπιθαλάσσιαι, καὶ εἴ τις ἔγκαρπος γῆ καὶ εἴ
12 τις ἐρήμη. σφᾶς ὦν οὐ χρῆναι ἀφανίσαι τὸ ἔργον,
πρὸς τέρματι ἤδη ἐόντας τῶν πόνων, ἄλλως τε οὐδὲ ἀπό-
ρως ἔτι τῶν ἀναγκαίων ἐν τῷ παραπλόῳ ἔχοντας. δεδιέ-
ναι τε, ἐπεὶ ἡ ἄκρη ἐς μεσαμβρίην ἀνέχοι, μὴ ἐρήμῃ τε τῇ
13 ταύτῃ γῇ καὶ ἀνύδρῳ καὶ φλογώδεϊ ἐγκύρσειαν. ταῦτα
ἐνίκα, καί μοι δοκέει περιφανέως σῶσαι τὴν στρατιὴν
τῇδε τῇ βουλῇ Νέαρχος· τὴν γὰρ δὴ ἄκρην ἐκείνην καὶ
τὴν πρὸς αὐτῇ χώρην πᾶσαν ἐρήμην τε εἶναι λόγος κα-
τέχει καὶ ὕδατος ἀπορίῃ ἔχεσθαι.

33 ἀλλὰ ἔπλωον γὰρ ἀπὸ τοῦ αἰγιαλοῦ ἄραντες τῇ γῇ
προσεχέες, καὶ πλώσαντες σταδίους ὡς ἑπτακοσίους ἐν
ἄλλῳ αἰγιαλῷ ὡρμίσαντο· Νεόπτανα οὔνομα τῷ αἰγιαλῷ.
2 καὶ αὖθις ὑπὸ τὴν ἕω ἀνήγοντο, καὶ πλώσαντες στα-
δίους ἑκατὸν ὁρμίζονται κατὰ ποταμὸν Ἄναμιν· ὁ δὲ
χῶρος Ἁρμόζεια ἐκαλέετο. δαψιλέα δὲ ἤδη καὶ πάμφορα
3 τὰ ταύτῃ ἦν, πλὴν ἐλαῖαι οὐκ ἐπεφύκεσαν. ἐνθαῦτα ἐκβαί-
νουσί τε ἐκ τῶν νεῶν καὶ ἀπὸ τῶν πολλῶν πόνων ἄσμε-
νοι ἀνεπαύοντο, μεμνημένοι ὅσα κακὰ κατὰ τὴν θάλασ-
σαν πεπονθότες ἦσαν καὶ πρὸς τῇ γῇ τῇ Ἰχθυοφάγων,
τήν τε ἐρημίην τῆς χώρης, καὶ τοὺς ἀνθρώπους ὅκως
4 θηριώδεες, καὶ τὰς σφῶν ἀπορίας ἐπιλεγόμενοι. καί
τινες αὐτῶν ἀπὸ θαλάσσης ἐς τὸ πρόσω ἀνῆλθον, ἀπο-
σκεδασθέντες τῆς στρατιῆς κατὰ ζήτησιν ἄλλος ἄλλου.
5 ἐνθαῦτα ἄνθρωπός σφισιν ὤφθη χλαμύδα τε φορέων
Ἑλληνικὴν καὶ τὰ ἄλλα ὡς Ἕλλην ἐσκευασμένος, καὶ

φωνὴν Ἑλλάδα ἐφώνεε. τοῦτον οἱ πρῶτοι ἰδόντες δα-
κρῦσαι ἔλεγον· οὕτω τι παράλογόν σφισι φανῆναι ἐκ
τῶν τοσῶνδε κακῶν Ἕλληνα μὲν ἄνθρωπον ἰδεῖν, Ἑλ-
λάδος δὲ φωνῆς ἀκοῦσαι. ἐπηρώτων τε ὁκόθεν ἥκοι 6
καὶ ὅστις ἐών· ὃ δὲ ἀπὸ τοῦ στρατοπέδου τοῦ Ἀλεξάν-
δρου ἀποσκεδασθῆναι ἔλεγε, καὶ εἶναι οὐ πόρρω τὸ στρα-
τόπεδον καὶ αὐτὸν Ἀλέξανδρον. τοῦτον τὸν ἄνθρωπον 7
βοῶντές τε καὶ κροτέοντες ἀνάγουσι παρὰ τὸν Νέαρχον·
καὶ Νεάρχῳ πάντα ἔφρασε, καὶ ὅτι πέντε ἡμερέων ὁδὸν
ἀπέχει τὸ στρατόπεδον καὶ ὁ βασιλεὺς ἀπὸ τῆς θαλάσσης.
τόν τε ὕπαρχον τῆς χώρης ταύτης δείξειν ἔφη Νεάρχῳ, 8
καὶ ἔδειξε· καὶ μετὰ τούτου Νέαρχος γνώμην ποιέεται,
ὅκως ἀναβήσεται πρὸς τὸν βασιλέα. τότε μὲν δὴ ἐπὶ τὰς 9
νέας ἀπῆλθεν· ὑπὸ δὲ τὴν ἕω τὰς νέας ἐνεώλκεεν, ἐπι-
σκευῆς τε εἵνεκα, ὅσαι αὐτέων κατὰ τὸν πλόον ἐπεπονή-
κεσαν, καὶ ἅμα ὅτι ἐν τῷ χώρῳ τούτῳ ὑπολείπεσθαί οἱ
ἐδόκεε τὸν πολλὸν στρατόν. χάρακά τε ὧν περιβάλ- 10
λεται διπλόον τῷ ναυστάθμῳ, καὶ τεῖχος γήινον καὶ
τάφρον βαθέαν, ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ τῆς ὄχθης ἀρξάμενος
ἔστε ἐπὶ τὸν αἰγιαλόν, ἵνα αἱ νέες αὐτῷ ἀνειρυσμέναι
ἦσαν.

ἐν ᾧ δὲ Νέαρχος ταῦτα ἐκόσμεε, τῆς χώρης ὁ 34
ὕπαρχος πεπυσμένος ὅκως ἐν μεγάλῃ φροντίδι ἔχοι Ἀλέ-
ξανδρος τὰ ἀμφὶ τὸν στόλον τοῦτον, μέγα δή τι ἐξ Ἀλε-
ξάνδρου ἀγαθὸν ἔγνω πείσεσθαι, εἰ πρῶτός οἱ ἀπαγ-
γείλειε τοῦ στρατοῦ τὴν σωτηρίην καὶ τὸν Νέαρχον ὅτι οὐ
πολλῷ ὕστερον ἀπίξεται ἐς ὄψιν τὴν τοῦ βασιλέος. οὕτω 2
δὴ τὴν βραχυτάτην ἐλάσας ἀπαγγέλλει Ἀλεξάνδρῳ ὅτι
Νέαρχος οὗτος προσάγει ἀπὸ τῶν νεῶν. τότε μὲν δὴ καί-
περ ἀπιστέων τῷ λόγῳ Ἀλέξανδρος, ἀλλὰ ἐχάρη γε κατὰ
τὸ οἰκὸς τῇ ἀγγελίῃ· ὡς δὲ ἡμέρη τε ἄλλη ἐξ ἄλλης ἐγί- 3
νετο, καὶ συντιθέντι αὐτῷ τῆς ἀγγελίης τὸν χρόνον οὐ-

4 κέτι πιστὰ τὰ ἀπηγγελμένα ἐφαίνετο, πεμπόμενοί τε
ἄλλοι ἐπ' ἄλλοισιν ὡς ἐπὶ κομιδῇ τοῦ Νεάρχου οἳ μέν
τινες ὀλίγον τῆς ὁδοῦ προελθόντες καὶ οὐδενὶ ἐγκύρ-
σαντες κενοὶ ἐπανήεσαν, οἳ δὲ καὶ πορρωτέρω ἐλθόν-
τες καὶ διαμαρτόντες τῶν ἀμφὶ Νέαρχον, οὐδὲ αὐ-
5 τοὶ ἐπανήεσαν, ἐνθαῦτα δὴ τὸν μὲν ἄνθρωπον ἐκεῖνον,
ὡς κενά τε ἀγγείλαντα καὶ λυπηρότερά οἱ τὰ πρήγματα
ποιήσαντα τῇ ματαίῃ εὐφροσύνῃ, συλλαβεῖν κελεύει
Ἀλέξανδρος, αὐτὸς δὲ τῇ τε ὄψι καὶ τῇ γνώμῃ δῆλος
6 ἦν μεγάλῳ ἄχεϊ βεβλημένος. ἐν τούτῳ δὲ τῶν τινες
κατὰ ζήτησιν τοῦ Νεάρχου ἐσταλμένων ἵππους τε
ἐπὶ κομιδῇ αὐτοῦ καὶ ἀπήνας δὲ ἄγοντες ἐντυγχάνουσι
κατὰ τὴν ὁδὸν αὐτῷ τε Νεάρχῳ καὶ Ἀρχίῃ, καὶ πέντε
7 ἢ ἓξ ἅμα αὐτοῖσι. καὶ ἐντυχόντες οὔτε αὐτὸν ἐγνώ-
ρισαν οὔτε Ἀρχίην — οὕτω τι κάρτα ἀλλοῖοι ἐφά-
νησαν, κομόωντές τε καὶ ῥυπόωντες καὶ μεστοὶ ἅλμης
καὶ ῥικνοὶ τὰ σώματα καὶ ὠχροὶ ὑπὸ ἀγρυπνίης
8 τε καὶ τῆς ἄλλης ταλαιπωρίης — ἀλλὰ ἐρομένοισι
γὰρ αὐτοῖσιν ἵναπερ εἴη Ἀλέξανδρος, ὑποκρινάμενοι
9 τὸν χῶρον οἳ δὲ παρήλαυνον. Ἀρχίης δὲ ἐπιφρασθεὶς
λέγει πρὸς Νέαρχον "ὦ Νέαρχε, τούτους τοὺς ἀνθρώ-
πους δι' ἐρημίης ἐλαύνειν τὴν αὐτὴν ἡμῖν ὁδὸν οὐκ ἐπ'
ἄλλῳ τινὶ συντίθημι ὅτι μὴ κατὰ ζήτησιν τὴν ἡμετέρην
10 ἀπεσταλμένους. ὅτι δὲ οὐ γινώσκουσιν ἡμέας, οὐκ ἐν
θώματι ποιέομαι· οὕτω γάρ τι ἔχομεν κακῶς, ὥστε ἄγνω-
στοι εἶναι. φράσωμεν αὐτοῖσιν οἵτινές εἰμεν, καὶ αὐτοὺς
11 ἐρώμεθα κατ' ὅτι ταύτην ἐλαύνουσιν." ἔδοξε Νεάρ-
χῳ ἐναίσιμα λέγειν· καὶ ἤροντο ὅκοι ἐλαύνουσιν· οἳ δὲ
ὑποκρίνονται ὅτι κατὰ ζήτησιν Νεάρχου τε καὶ τοῦ στρα-
12 τοῦ τοῦ ναυτικοῦ. ὃ δέ "οὗτος" ἔφη "ἐγώ εἰμι Νέαρ-
χος, καὶ Ἀρχίης οὗτος. ἀλλὰ ἄγετε ἡμέας· ἡμεῖς δὲ τὰ
ὑπὲρ τῆς στρατιῆς Ἀλεξάνδρῳ ἀπηγησόμεθα."

ἀναλαβόντες δὲ αὐτοὺς ἐπὶ τὰς ἀπήνας ὀπίσω ἤλαυ- 35
νον. καί τινες αὐτῶν τούτων ὑποφθάσαι ἐθελήσαντες
τὴν ἀγγελίην, προδραμόντες λέγουσιν Ἀλεξάνδρῳ ὅτι
"οὗτός τοι Νέαρχος, καὶ σὺν αὐτῷ Ἀρχίης καὶ πέντε ἄλ-
λοι κομίζονται παρὰ σέ," ὑπὲρ δὲ τοῦ στρατοῦ παντὸς
οὐδὲν εἶχον ὑποκρίνασθαι. τοῦτο ἐκεῖνο συνθεὶς Ἀλέ- 2
ξανδρος, τοὺς μὲν παραλόγως ἀποσωθῆναι, τὴν στρατιὴν
δὲ πᾶσαν διεφθάρθαι αὐτῷ, οὐ τοσόνδε Νεάρχου τε
καὶ Ἀρχίεω τῇ σωτηρίῃ ἔχαιρεν, ὅσον ἐλύπεεν αὐτὸν
ἀπολομένη ἡ στρατιὴ πᾶσα. οὔπω πάντα εἴρητο, 3
καὶ Νέαρχός τε καὶ Ἀρχίης προσῆγον. τοὺς δὲ μόλις
καὶ χαλεπῶς ἐπέγνω Ἀλέξανδρος· ὅτι τε κομόωντας καὶ
κακῶς ἐσταλμένους κατεώρα, ταύτῃ μᾶλλόν τι βεβαιότε-
ρον αὐτῷ τὸ ἄχος ὑπὲρ τῆς στρατιῆς τῆς ναυτικῆς ἐγί-
νετο. ὃ δὲ τὴν δεξιὴν Νεάρχῳ ἐμβαλὼν καὶ ἀπαγα- 4
γὼν μοῦνον ἀπὸ τῶν ἑταίρων τε καὶ τῶν ὑπασπι-
στέων, πολλὸν χρόνον ἐδάκρυεν· ὀψὲ δὲ ἀνενεγκὼν 5
"ἀλλὰ σύγε ἡμῖν ὅτι ἐπανήκεις σῶος" ἔφη "καὶ Ἀρχίης
οὗτος, ἔχοι ἂν ἔμοιγε ὡς ἐπὶ συμφορῇ τῇ ἁπάσῃ μετρίως·
αἱ δέ τοι νέες καὶ ἡ στρατιὴ κοίῳ τινὶ τρόπῳ διεφθάρη-
σαν;" ὃ δὲ ὑπολαβὼν "ὦ βασιλεῦ," ἔφη "καὶ αἱ νέες 6
τοι σῶαί εἰσι καὶ ὁ στρατός· ἡμεῖς δὲ αὐτάγγελοι τῆς
σωτηρίης αὐτῶν ἥκομεν." ἔτι μᾶλλον ἐδάκρυεν Ἀλέ- 7
ξανδρος, κατ' ὅτι ἀνέλπιστός οἱ ἡ σωτηρίη τοῦ στρατοῦ
ἐφαίνετο· καὶ ὅκου ὁρμέουσιν αἱ νέες ἀνηρώτα. ὃ δὲ
"αὗται" ἔφη "ἐν τῷ στόματι τοῦ Ἀνάμιδος ποταμοῦ
ἀνειρυσμέναι ἐπισκευάζονται." Ἀλέξανδρος δὲ τόν τε 8
Δία τὸν Ἑλλήνων καὶ τὸν Ἄμμωνα τὸν Λιβύων ἐπόμνυ-
σιν, ἦ μὲν μεζόνως ἐπὶ τῇδε τῇ ἀγγελίῃ χαίρειν ἢ ὅτι
τὴν Ἀσίην πᾶσαν ἐκτημένος ἔχει. καὶ γὰρ τὸ ἄχος οἱ
τὸ ἐπὶ τῇ ἀπωλείῃ τῆς στρατιῆς ἀντίρροπον γενέσθαι
τῇ ἄλλῃ πάσῃ εὐτυχίῃ.

36 ὁ δὲ ὕπαρχος τῆς χώρης, ὅντινα συνειλήφει Ἀλέ-
ξανδρος ἐπὶ τῆς ἀγγελίης τῇ ματαιότητι, παρεόντα κατ-
ιδὼν τὸν Νέαρχον, πίπτει τε αὐτῷ πρὸς τὰ γούνατα,
2 καὶ "οὗτός τοι" ἔφη "ἐγώ εἰμι, ὃς ἀπήγγειλα Ἀλε-
ξάνδρῳ ὅτι σῷοι ἥκετε· ὁρᾷς ὅκως διάκειμαι." οὕτω δὴ
δέεται Ἀλεξάνδρου Νέαρχος ἀπεῖναι τὸν ἄνδρα, καὶ
3 ἀπίεται. Ἀλέξανδρος δὲ σωτήρια τοῦ στρατοῦ ἔθυε Διὶ
Σωτῆρι καὶ Ἡρακλέι καὶ Ἀπόλλωνι Ἀλεξικάκῳ καὶ Πο-
σειδῶνί τε καὶ ὅσοι ἄλλοι θαλάσσιοι θεοί, καὶ ἀγῶνα
ἐποίεε γυμνικόν τε καὶ μουσικόν, καὶ πομπὴν ἔπεμπε·
καὶ Νέαρχος ἐν πρώτοισιν ἐπόμπευε, ταινίῃσί τε καὶ ἄν-
4 θεσι πρὸς τῆς στρατιῆς βαλλόμενος. ὡς δὲ ταῦτά οἱ
τέλος εἶχε, λέγει πρὸς Νέαρχον "ἐγώ σε, ὦ Νέαρχε,
οὐκέτι ἐθέλω τὸ πρόσω οὔτ' ὦν κινδυνεύειν οὔτε τα-
λαιπωρέεσθαι, ἀλλὰ ἄλλος γὰρ τοῦ ναυτικοῦ ἐξηγήσεται
5 τὸ ἀπὸ τοῦδε, ἔστε καταστῆσαι αὐτὸ ἐς Σοῦσα." Νέαρ-
χος δὲ ὑπολαβὼν λέγει "ὦ βασιλεῦ, ἐγὼ μέν τοι πάντα
πείθεσθαι ἐθέλω τε καὶ ἀναγκαίη μοί ἐστιν. ἀλλὰ εἰ δή
τι καὶ σὺ ἐμοὶ χαρίζεσθαι ἐθέλεις, μὴ ποιήσῃς ὧδε, ἀλλά
με ἔασον ἐξηγήσασθαι ἐς ἅπαν τοῦ στρατοῦ, ἔστ' ἂν
6 σοι σῷας καταστήσω ἐς Σοῦσα τὰς νέας. μηδὲ τὰ μὲν
χαλεπά τε καὶ ἄπορα ἐμοὶ ἐπιτετραμμένα ἐκ σοῦ
ἔστω, τὰ δὲ εὐπετέα τε καὶ κλέεος ἤδη ἐχόμενα ἑτοίμου,
7 ταῦτα δὲ ἀπαιρεθέντα ἄλλῳ ἐς χεῖρας διδόσθω." ἔτι
λέγοντα παύει Ἀλέξανδρος, καὶ χάριν προσωμο-
λόγεεν εἰδέναι. οὕτω δὴ καταπέμπει αὐτόν, στρατιὴν
8 δοὺς ἐς παραπομπὴν ὡς διὰ φιλίης ἰόντι ὀλίγην. τῷ
δὲ οὐδὲ τὰ τῆς ὁδοῦ τῆς ἐπὶ θάλασσαν ἔξω πόνου ἐγέ-
νετο, ἀλλὰ συλλελεγμένοι γὰρ οἱ κύκλῳ βάρβαροι τὰ ἐρυ-
μνὰ τῆς χώρης τῆς Καρμανίης κατεῖχον, ὅτι ὁ σα-
τράπης αὐτοῖσι ἐτετελευτήκει κατὰ πρόσταξιν Ἀλεξάν-
δρου, ὁ δὲ νεωστὶ κατεστηκὼς Τληπόλεμος οὔπω βέβαιον

τὸ κράτος εἶχε. δὶς ὦν καὶ τρὶς τῇ αὐτῇ ἡμέρῃ ἄλ- 9
λοισι καὶ ἄλλοισι τῶν βαρβάρων ἐπιφαινομένοισιν ἐς χεῖ-
ρας ἤεσαν, καὶ οὕτως οὐδέν τι ἐλινύσαντες μόλις καὶ
χαλεπῶς ἐπὶ θάλασσαν ἀπεσώθησαν. ἐνθαῦτα θύει Νέ-
αρχος Διὶ Σωτῆρι καὶ ἀγῶνα ποιέει γυμνικόν.

ὡς δὲ αὐτῷ τὰ θεῖα ἐν κόσμῳ ἐπεποίητο, οὕτω δὴ 37
ἀνήγοντο. παραπλώσαντες δὲ νῆσον ἐρήμην τε καὶ τρη-
χέαν ἐν ἄλλῃ νήσῳ ὁρμίζονται, μεγάλῃ ταύτῃ καὶ οἰκεο-
μένῃ, πλώσαντες σταδίους τριηκοσίους ἔνθενπερ ὡρ-
μήθησαν. καὶ ἡ μὲν ἐρήμη νῆσος Ὄργανα ἐκαλέετο, ἐς 2
ἣν δὲ ὡρμίσθησαν Ὀάρακτα. ἄμπελοί τε ἐν αὐτῇ ἐπε-
φύκεσαν καὶ φοίνικες, καὶ σιτοφόρος ἦν· τὸ δὲ μῆκος
τῆς νήσου στάδιοι ὀκτακόσιοι. καὶ ὁ ὕπαρχος τῆς νήσου
Μαζήνης συνέπλωεν αὐτοῖσι μέχρι Σούσων, ἐθελοντὴς
ἡγεμὼν τοῦ πλόου. ἐν ταύτῃ τῇ νήσῳ ἔλεγον καὶ τοῦ 3
πρώτου δυναστεύσαντος τῆς χώρης ταύτης δείκνυσθαι
τὸν τάφον· οὔνομα δὲ αὐτῷ Ἐρύθρην εἶναι, ἀπ' ὅτου
καὶ τὴν ἐπωνυμίην τῇ θαλάσσῃ ταύτῃ εἶναι. ἐνθένδε 4
ἄραντες ἔπλωον· καὶ τῆς νήσου παραπλώσαντες ὅσον
διηκοσίους σταδίους ὁρμίζονται ἐν αὐτῇ αὖθις, καὶ
κατορέουσιν ἄλλην νῆσον, ἀπέχουσαν τῆς μεγάλης
ταύτης τεσσαράκοντα μάλιστα σταδίους. Ποσειδῶνος
ἱρὴ ἐλέγετο εἶναι καὶ ἄβατος. ὑπὸ δὲ τὴν ἕω ἀνήγοντο, 5
καὶ καταλαμβάνει αὐτοὺς ἀνάπωτις οὕτω τι καρτερή,
ὥστε τρεῖς τῶν νεῶν ἐποκείλασαι ἐν τῷ ξηρῷ
ἐσχέθησαν, αἱ δὲ ἄλλαι χαλεπῶς διεκπλώουσαι τὰς
ῥηχίας ἐς τὰ βάθεα ἀπεσώθησαν. αἱ δὲ ἐποκείλασαι 6
τῆς πλημμυρίδος ἐπιγενομένης αὖθις ἐξέπλωσάν τε
καὶ δευτεραῖαι κατήγοντο ἵναπερ ὁ πᾶς στόλος. ὁρμί- 7
ζονται δὲ ἐς νῆσον ἄλλην, διέχουσαν τῆς ἠπείρου
ὅσον τριηκοσίους σταδίους, πλώσαντες τετρακοσίους.
ἐνθεῦτεν ὑπὸ τὴν ἕω ἔπλωον, νῆσον ἐρήμην ἐν ἀρι- 8

στερῇ παραμείβοντες· οὔνομα δὲ τῇ νήσῳ Πύλωρα. καὶ
ὁρμίζονται πρὸς Σισιδώνῃ, πολιχνίῳ σμικρῷ καὶ πάντων
ἀπόρῳ, ὅτι μὴ ὕδατος καὶ ἰχθύων· ἰχθυοφάγοι γὰρ καὶ
οὗτοι ὑπ' ἀναγκαίης ἦσαν, ὅτι πονηρὴν γῆν νέμονται.
9 ἐνθένδε ὑδρευσάμενοι καταίρουσιν ἐς Ταρσίην ἄκρην
ἀνατείνουσαν ἐς τὸ πέλαγος, πλώσαντες σταδίους τριη-
10 κοσίους. ἐνθένδε ἐς Καταίην, νῆσον ἐρήμην, ἁλιτενέα·
αὕτη ἱρὴ Ἑρμέω καὶ Ἀφροδίτης ἐλέγετο· στάδιοι τοῦ
11 πλόου τριηκόσιοι. ἐς ταύτην ὅσα ἔτη ἀπίεται ἐκ τῶν
περιοίκων πρόβατα καὶ αἶγες ἱρὰ τῷ Ἑρμέῃ καὶ τῇ Ἀφρο-
δίτῃ, καὶ ταῦτα ἀπηγριωμένα ἦν ὁρᾶν ὑπὸ χρόνου τε
καὶ ἐρημίης.

38 μέχρι τοῦδε Καρμανίη· τὰ δὲ ἀπὸ τοῦδε Πέρσαι
ἔχουσι. μῆκος τοῦ πλόου παρὰ τὴν Καρμανίων χώρην
στάδιοι τρισχίλιοι καὶ ἑπτακόσιοι. ζώουσι δὲ κατάπερ
Πέρσαι, ὅτι καὶ ὅμουροί εἰσι Πέρσῃσι· καὶ τὰ ἐς τὸν
2 πόλεμον ὡσαύτως κοσμέονται. ἐνθένδε ἄραντες παρὰ
τὴν Περσίδα ἤδη ἔπλωον, καὶ κατάγονται ἐς Ἴλαν
χῶρον, ἵνα λιμὴν πρὸς νήσου σμικρῆς καὶ ἐρήμης
γίνεται· οὔνομα τῇ νήσῳ Καΐκανδρος, ὁ δὲ πλόος
3 στάδιοι τετρακόσιοι. ὑπὸ δὲ τὴν ἕω ἐς ἄλλην νῆσον
πλώσαντες ὁρμίζονται οἰκεομένην, ἵνα καὶ μαργα-
ρίτην θηρᾶσθαι λέγει Νέαρχος κατάπερ ἐν τῇ Ἰνδῶν
θαλάσσῃ. ταύτης τῆς νήσου τὴν ἄκρην παραπλώσαντες
4 σταδίους ὡς τεσσαράκοντα, ἐνθαῦτα ὡρμίσθησαν. ἐν-
θένδε πρὸς οὔρεϊ ὁρμίζονται ὑψηλῷ — Ὦχος οὔνομα τῷ
5 οὔρεϊ — ἐν λιμένι εὐόρμῳ, καὶ ἁλιέες αὐτόθι ᾤκεον. καὶ
ἔνθεν πλώσαντες σταδίους τετρακοσίους τε καὶ πεντή-
κοντα, ὁρμίζονται ἐν Ἀποστάνοισι· καὶ πλοῖα πολλὰ αὐ-
τόθι ὥρμεε, κώμη τε ἐπῆν ἀπέχουσα ἀπὸ θαλάσσης στα-
6 δίους ἑξήκοντα. νυκτὸς δὲ ἄραντες ἐνθεῦτεν ἐσπλώουσιν
ἐς κόλπον συνοικεύμενον πολλῇσι κώμῃσι. στάδιοι τοῦ

πλόου τετρακόσιοι· ὁρμίζονται δὲ πρὸς ὑπωρείῃ. ταύτῃ
φοίνικές τε πολλοὶ ἐπεφύκεσαν καὶ ὅσα ἄλλα ἀκρόδρυα
ἐν τῇ Ἑλλάδι φύεται. ἐνθένδε ἄραντες ἐς Γώγανα 7
παραπλώουσι σταδίους μάλιστα ἐς ἑξακοσίους ἐς χώρην
οἰκεομένην· ὁρμίζονται δὲ ποταμοῦ χειμαρρόου — οὔνομα
δέ οἱ Ἀρεών — ἐν τῇσιν ἐκβολῇσιν. ἐνθαῦτα χαλεπῶς
ὁρμίζονται· στεινὸς γὰρ ἦν ὁ ἔσπλοος κατὰ τὸ στόμα,
ὅτι βραχέα τὰ κύκλῳ αὐτοῦ ἡ ἀνάπωτις ἐποίεε. καὶ ἔν- 8
θεν αὖ ἐν στόματι ἄλλου ποταμοῦ ὁρμίζονται, διεκπλώ-
σαντες σταδίους ἐς ὀκτακοσίους· Σιτακὸς οὔνομα τῷ πο-
ταμῷ ἦν. ἀλλὰ οὐδὲ ἐν τούτῳ εὐμαρέως ὁρμίζονται, καὶ
ὁ πλόος ἅπας οὗτος ὁ παρὰ τὴν Περσίδα βραχέα τε ἦν
καὶ ῥηχίη καὶ τενάγεα. ἐνθαῦτα σῖτον καταλαμβάνουσι 9
πολλὸν συγκεκομισμένον κατὰ πρόσταξιν τοῦ βασιλέος,
ὡς σφίσιν εἶναι ἐπισιτίσασθαι· ἐνθαῦτα ἔμειναν ἡμέρας
τὰς πάσας μίαν καὶ εἴκοσι, καὶ τὰς νέας ἀνειρυσάμενοι,
ὅσαι μὲν ἐπεπονήκεσαν ἐπεσκεύαζον, τὰς δὲ ἄλλας ἐθε-
ράπευον.

ἐνθένδε ὁρμηθέντες ἐς Ἱέρατιν πόλιν ἀπίκοντο, ἐς 39
χῶρον οἰκεόμενον. ἑπτακόσιοι καὶ πεντήκοντα στάδιοι
ὁ πλόος· ὡρμίσθησαν δὲ ἐν διώρυχι ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ
ἐμβεβλημένῃ ἐς θάλασσαν, ᾗ οὔνομα ἦν Ἡράτεμις. ἅμα 2
δὲ ἡλίῳ ἀνίσχοντι παραπλώουσιν ἐς ποταμὸν χειμάρ-
ροον, οὔνομα Πάδαργον, ὁ δὲ χῶρος χερσόνησος ἅπας.
καὶ ἐν αὐτῷ κῆποί τε πολλοὶ καὶ ἀκρόδρυα παντοῖα
ἐφύετο· οὔνομα τῷ χώρῳ Μεσαμβρίη. ἐκ Μεσαμβρίης 3
δὲ ὁρμηθέντες καὶ διεκπλώσαντες σταδίους μάλιστα ἐς
διηκοσίους ἐς Ταόκην ὁρμίζονται ἐπὶ ποταμῷ Γράνιδι.
καὶ ἀπὸ τούτου ἐς τὸ ἄνω τὰ Περσέων βασιλήια ἦν, ἀπέ-
χοντα τοῦ ποταμοῦ τῶν ἐκβολέων σταδίους ἐς διηκοσίους.
κατὰ τοῦτον τὸν παράπλοον λέγει Νέαρχος ὀφθῆναι 4
κῆτος ἐκβεβλημένον ἐς τὴν ἠιόνα, καὶ τοῦτο προσπλώ-

σαντάς τινας τῶν ναυτέων ἐκμετρῆσαι καὶ φάναι εἶναι
5 πήχεων πεντήκοντα· δέρμα δὲ αὐτῷ εἶναι φολιδωτόν,
οὕτω τι ἐς βάθος ἧκον, ὥστε καὶ ἐπὶ πῆχυν ἐπέχειν·
ὄστρεά τε καὶ λοπάδας καὶ φυκία πολλὰ ἔχειν ἐπιπεφυκότα.
καὶ δελφῖνάς λέγει ὅτι κατορᾶν ἦν πολλοὺς ἀμφὶ τῷ κήτεϊ,
6 καὶ τῶν ἐν τῇ ἔσω θαλάσσῃ μέζονας τοὺς δελφῖνας. ἐν-
θένδε ὁρμηθέντες κατάγονται ἐς Ῥόγονιν ποταμὸν χει-
μάρροον ἐν λιμένι εὐόρμῳ· μῆκος τοῦ παράπλόου στά-
7 διοι διηκόσιοι. ἐνθένδε τετρακοσίους σταδίους διεκ-
πλώσαντες αὐλίζονται ἐν ποταμῷ χειμαρρόῳ· Βρίζανα
τῷ ποταμῷ οὔνομα. ἐνθαῦτα χαλεπῶς ὡρμίσαντο, ὅτι
ῥηχίη ἦν καὶ βραχέα, καὶ χοιράδες ἐκ τοῦ πόντου ἀνεῖ-
8 χον. ἀλλὰ ὅτε ἡ πλήμμυρα ἐπῄει, τότε ὡρμίσαντο·
ὑπονοστήσαντος δὲ τοῦ ὕδατος, ἐπὶ ξηροῦ ὑπελείφθησαν
αἱ νέες. ἐπεὶ δὲ ἡ πλημμυρὶς ἐν τάξι ἀμείβουσα ἐπανῆλθε,
9 τότε δὴ ἐκπλώσαντες ὁρμίζονται ἐπὶ ποταμῷ· οὔνομα
δὲ τῷ ποταμῷ Ὀροάτις. μέγιστος δὲ τῶν ποταμῶν, ὡς λέ-
γει Νέαρχος, ὅσοι ἐν τῷ παράπλόῳ τῷδε ἐμβάλλουσιν ἐς
τὸν ἔξω πόντον.

40 μέχρι τοῦδε Πέρσαι οἰκέουσι, τὰ δὲ ἀπὸ τοῦδε
Σούσιοι. Σουσίων δὲ ἄλλο ἔθνος αὐτόνομον κατύπερθε
προσοικέει· Οὔξιοι καλέονται, ὑπὲρ ὅτων λέλεκταί μοι
ἐν τῇ ἄλλῃ συγγραφῇ ὅτι λῃσταί εἰσι. μῆκος τοῦ παρα-
πλόου τῆς Περσίδος χώρης στάδιοι τετρακόσιοι καὶ τετρα-
2 κισχίλιοι. τὴν δὲ Περσίδα γῆν τριχῇ νενεμῆσθαι τῶν
ὡρέων λόγος κατέχει. τὸ μὲν αὐτῆς πρὸς τῇ Ἐρυθρῇ θα-
λάσσῃ οἰκεόμενον ψαμμῶδές τε εἶναι καὶ ἄκαρπον ὑπὸ
3 καύματος, τὰ δὲ ἀπὸ τοῦδε ὡς πρὸς ἄρκτον τε καὶ βο-
ρέην ἄνεμον ἰόντων καλῶς κεκρᾶσθαι τῶν ὡρέων, καὶ
τὴν χώρην ποιώδεά τε εἶναι καὶ λειμῶνας ὑδρηλοὺς καὶ
ἄμπελον πολλὴν φέρειν καὶ ὅσοι ἄλλοι καρποί, πλὴν
4 ἐλαίης· παραδείσοισί τε παντοίοισι τεθηλέναι, καὶ πο-

ταμοῖσι καθαροῖσι διαρρέεσθαι καὶ λίμνῃσι, καὶ ὄρ-
νισιν ὁκόσοισιν ἀμφὶ ποταμούς τε καὶ λίμνας ἐστὶ τὰ
ἤθεα ἵπποισί τε ἀγαθὴν εἶναι, καὶ τοῖσιν ἄλλοισιν ὑπο-
ζυγίοισι νέμεσθαι, καὶ ὑλώδεά τε πολλαχῇ καὶ πολύθη-
ρον. τὴν δὲ πρόσω ἔτι ἐπ' ἄρκτον ἰόντων χειμερίην 5
τε καὶ νιφετώδεα, ὥστε πρέσβεας τινὰς ἐκ τοῦ Εὐξεί-
νου πόντου λέγει Νέαρχος κάρτα ὀλίγην ὁδὸν διελθόν-
τας ἐντυχεῖν κατὰ τὴν ὁδὸν ἰόντι τῆς Περσίδος καὶ θῶμα
γενέσθαι Ἀλεξάνδρῳ, καὶ εἰπεῖν Ἀλεξάνδρῳ τῆς ὁδοῦ
τὴν βραχύτητα. Σουσίοισι δὲ πρόσοικοι ὅτι εἰσὶν Οὔξιοι 6
λέλεκταί μοι, κατάπερ Μάρδοι μὲν Πέρσῃσι προσεχέες
οἰκέουσι, λῃσταὶ καὶ οὗτοι, Κοσσαῖοι δὲ Μήδοισι. καὶ 7
πάντα ταῦτα τὰ ἔθνεα ἡμέρωσεν Ἀλέξανδρος, χειμῶνος
ὥρῃ ἐπιπεσὼν αὐτοῖσιν, ὅτε ἄβατον σφῶν τὴν χώρην
ἦγον. καὶ πόλιας ἐπέκτισε τοῦ μὴ νομάδας ἔτι εἶναι 8
ἀλλὰ ἀροτῆρας καὶ γῆς ἐργάτας, καὶ ἔχειν ὑπὲρ ὅτων
δειμαίνοντες μὴ κακὰ ἀλλήλους ἐργάσονται. ἐνθένδε
τὴν Σουσίων γῆν παρήμειβεν ὁ στρατός. καὶ ταῦτα 9
οὐκέτι ὡσαύτως ἀτρεκέως λέγει Νέαρχος ὅτι ἔστιν οἷ ἐκ-
φράσαι, πλήν γε δὴ τοὺς ὅρμους τε καὶ τὸ μῆκος τοῦ
πλόου· τὴν χώρην γὰρ τεναγώδεά τε εἶναι τὴν πολ- 10
λὴν καὶ ῥηχίῃσιν ἐπὶ μέγα ἐς τὸν πόντον ἐπέχουσαν,
καὶ ταύτῃ σφαλερὴν ἐγκατορμίζεσθαι. πελαγίοισιν ὦν
σφίσι τὴν κομιδὴν τὸ πολλὸν γενέσθαι. ὁρμηθῆναι μὲν 11
δὴ ἐκ τοῦ ποταμοῦ τῶν ἐκβολέων, ἵναπερ ηὐλίσθησαν
ἐπὶ τοῖσιν οὔροισι τῆς Περσίδος, ὕδωρ δὲ ἐμβαλέσθαι
πέντε ἡμερέων· οὐκ ἔφασκον γὰρ εἶναι ὕδωρ οἱ κατη-
γεμόνες τοῦ πλόου.

σταδίους δὲ πεντακοσίους κομισθέντες ὁρμίζονται 41
ἐπὶ στόματι λίμνης ἰχθυώδεος, ᾗ οὔνομα Κατάδερβις·
καὶ νησὶς ἐπῆν τῷ στόματι· Μαργάστανα τῇ νησῖδι οὔ-
νομα. ἐνθένδε δὲ ὑπὸ τὴν ἕω ἐκπλώσαντες κατὰ βραχέα 2

*ἐκομίζοντο ἐπὶ μιῆς νεός· πασσάλοισι δὲ ἔνθεν καὶ ἔν-
θεν πεπηγόσιν ἀπεδηλοῦτο τὰ βραχέα, κατάπερ ἐν τῷ
μεσσηγὺς Λευκάδος τε νήσου ἰσθμῷ καὶ Ἀκαρνανίης
ἀποδέδεικται σημήια τοῖσι ναυτιλλομένοισι τοῦ μὴ ἐπο-*
3 *κέλλειν ἐν τοῖσι βραχέσι τὰς νέας. ἀλλὰ τὰ μὲν κατὰ
Λευκάδα ψαμμώδεα ἐόντα τοῖσιν ἐποκείλασι ταχέαν
τὴν ὑπονόστησιν ἐνδιδοῖ· κεῖθι δὲ πηλός ἐστιν ἐπ' ἑκά-
τερα τοῦ πλεομένου βαθὺς καὶ ἰλυώδης, ὥστε οὐδεμιῇ*
4 *μηχανῇ ἐποκείλασιν ἦν ἀποσωθῆναι. οὔτε γὰρ κοντοὶ
κατὰ τοῦ πηλοῦ δύνοντες αὐτοῖς οὐδέν τι ἐπωφέλεον,
ἀνθρώποις τε ἐκβῆναι τοῦ ἀπῶσαι τὰς νέας ἐς τὰ πλεό-
μενα ἄπορον ἐγίνετο· ἔδυνον γὰρ κατὰ τοῦ πηλοῦ ἔστε*
5 *ἐπὶ τὰ στήθεα. οὕτω δὴ χαλεπῶς διεκπλώσαντες ἐς
σταδίους ἑξακοσίους κατὰ νέα ἕκαστοι ὁρμισθέντες, ἐν-*
6 *θαῦτα δείπνου ἐμνήσθησαν. τὴν νύκτα δὲ ἤδη κατὰ
βάθεα ἔπλωον καὶ τὴν ἐπεξῆς ἡμέρην ἔστε ἐπὶ βουλυ-
τόν· καὶ ἦλθον σταδίους ἐνακοσίους, καὶ κατωρμίσθη-
σαν ἐπὶ τῷ στόματι τοῦ Εὐφράτεω πρὸς κώμῃ τινὶ τῆς*
7 *Βαβυλωνίης χώρης — οὔνομα δὲ αὐτῇ Διρίδωτις —, ἵνα
λιβανωτόν τε ἀπὸ τῆς πέριξ γῆς οἱ ἔμποροι ἀγινέουσι*
8 *καὶ τὰ ἄλλα ὅσα θυμιήματα ἡ Ἀράβων γῆ φέρει. ἀπὸ
δὲ τοῦ στόματος τοῦ Εὐφράτεω ἔστε ἐπὶ Βαβυλῶνα
λέγει Νέαρχος σταδίους εἶναι ἐς τρισχιλίους καὶ τριη-
κοσίους.*

42 *ἐνθαῦτα ἀγγέλλεται Ἀλέξανδρον ἐπὶ Σούσων στέλ-
λεσθαι. ἔνθεν καὶ αὐτοὶ τὸ ὀπίσω ἔπλωον, ὡς κατὰ τὸν
Πασιτίγριν ποταμὸν ἀναπλώσαντες συμμῖξαι Ἀλεξάν-*
2 *δρῳ. ἔπλωον δὴ τὸ ἔμπαλιν ἐν ἀριστερῇ τὴν γῆν τὴν
Σουσίδα ἔχοντες, καὶ παραπλώουσι λίμνην, ἐς ἣν ὁ Τί-*
3 *γρης ἐσβάλλει ποταμός, ὃς ῥέων ἐξ Ἀρμενίων παρὰ
πόλιν Νῖνον, πάλαι ποτὲ μεγάλην καὶ εὐδαίμονα, τὴν
μέσην ἑωυτοῦ τε καὶ τοῦ Εὐφράτεω ποταμοῦ — ἣν Μεσο-*

ποταμίην ἐπὶ τῷδε κληΐζεσθαι — ἀπείργει. ἀπὸ δὲ τῆς 4
λίμνης ἐς αὐτὸν τὸν ποταμὸν στάδιοι ἑξακόσιοι, ἵνα
καὶ κώμη τῆς Σουσίδος, ἣν καλέουσιν Ἄγινιν· αὕτη δὲ
ἀπέχει Σούσων σταδίους ἐς πεντακοσίους. μῆκος τοῦ πα-
ραπλόου τῆς Σουσίων γῆς ἔστε ἐπὶ τὸ στόμα τοῦ Πασι-
τίγριδος ποταμοῦ στάδιοι δισχίλιοι. ἐνθένδε κατὰ τὸν 5
Πασιτίγριν ἀνέπλωον διὰ χώρης οἰκεομένης καὶ εὐ-
δαίμονος. ἀναπλώσαντες δὲ σταδίους ὡς πεντήκοντα καὶ
ἑκατὸν ὁρμίζονται, προσμένοντες οὕστινας ἐστάλκει
Νέαρχος σκεψομένους ἵνα ὁ βασιλεὺς εἴη. αὐτὸς δὲ 6
ἔθυε θεοῖσι τοῖσι σωτῆρσι, καὶ ἀγῶνα ἐποίεε, καὶ ἡ
στρατιὴ ἡ ναυτικὴ πᾶσα ἐν εὐθυμίῃσιν ἦν. ὡς δὲ 7
προσάγων ἤδη Ἀλέξανδρος ἠγγέλλετο, ἔπλωον αὖθις ἐς
τὸ ἄνω κατὰ τὸν ποταμόν· καὶ πρὸς τῇ σχεδίῃ ὁρμίζον-
ται, ἐπ' ἧς τὸ στράτευμα διαβιβάσειν ἔμελλεν Ἀλέξαν-
δρος ἐς Σοῦσα. ἐνθαῦτα ἀνεμίγη ὁ στρατός, καὶ θυσίαι 8
πρὸς Ἀλεξάνδρου ἐθύοντο ἐπὶ τῶν νεῶν τε καὶ τῶν ἀν-
θρώπων τῇ σωτηρίῃ, καὶ ἀγῶνες ἐποιέοντο· καὶ Νέαρ-
χος ὅκου παραφανείη τῆς στρατιῆς, ἄνθεσί τε καὶ ται-
νίῃσιν ἐβάλλετο. ἔνθα καὶ χρυσέῳ στεφάνῳ στεφανοῦν- 9
ται ἐξ Ἀλεξάνδρου Νέαρχός τε καὶ Λεόννατος, Νέαρ-
χος μὲν ἐπὶ τοῦ ναυτικοῦ τῇ σωτηρίῃ, Λεόννατος δὲ ἐπὶ
τῇ νίκῃ, ἣν Ὠρείτας τε ἐνίκησε καὶ τοὺς Ὠρείτῃσι προσ-
οικέοντας βαρβάρους. οὕτω μὲν ἀπεσώθη Ἀλεξάνδρῳ 10
ἐκ τοῦ Ἰνδοῦ τῶν ἐκβολέων ὁρμηθεὶς ὁ στρατός.

τὰ δὲ ἐν δεξιῇ τῆς Ἐρυθρῆς θαλάσσης ὑπὲρ τὴν Βα- 43
βυλωνίην Ἀραβίη ἡ πολλή ἐστι, καὶ ταύτης τὰ μὲν κατ-
ήκει ἔστε ἐπὶ τὴν θάλασσαν τὴν κατὰ Φοινίκην τε καὶ
τὴν Παλαιστίνην Συρίην, πρὸς δυομένου δὲ ἡλίου ὡς
ἐπὶ τὴν ἔσω θάλασσαν Αἰγύπτιοι τῇ Ἀραβίῃ ὁμουρέουσι.
κατὰ δὲ Αἴγυπτον ἐσέχων ἐκ τῆς μεγάλης θαλάσσης κόλ- 2
πος δῆλον ποιέει ὅτι εἵνεκά γε τοῦ σύρροον εἶναι τὴν

ἔξω θάλασσαν περίπλοος ἂν ἦν ἐκ Βαβυλῶνος ἐς τὸν
3 *κόλπον τοῦτον ἐσέχοντα ὡς ἐπ' Αἴγυπτον. ἀλλὰ γὰρ οὔ*
τις παρέπλωσε ταύτῃ οὐδαμῶν ἀνθρώπων ὑπὸ καύ-
ματος καὶ ἐρημίης, εἰ μή τινές γε πελάγιοι κομιζόμενοι.
4 *ἀλλὰ οἱ ἀπ' Αἰγύπτου γὰρ ἐς Σοῦσα ἀποσωθέντες τῆς*
στρατιῆς τῆς Καμβύσεω καὶ οἱ παρὰ Πτολεμαίου τοῦ
Λάγου παρὰ Σέλευκον τὸν Νικάτορα σταλέντες ἐς Βα-
5 *βυλῶνα διὰ τῆς Ἀραβίης χώρης ἰσθμόν τινα διαπο-*
ρευθέντες ἐν ἡμέρῃσιν ὀκτὼ τῇσι πάσῃσιν ἄνυδρον καὶ
ἐρήμην χώρην ἐπῆλθον ἐπὶ καμήλων σπουδῇ ἐλαύνον-
τες, ὕδωρ τέ σφισιν ἐπὶ τῶν καμήλων φέροντες καὶ νυ-
κτοπορέοντες· τὰς γὰρ ἡμέρας ὑπαίθριοι ἀνέχεσθαι διὰ
6 *καῦμα ἀδύνατοι ἦσαν. τοσούτου δέει τά γε ἐπέκεινα*
ταύτης τῆς χώρης, ἥντινα ἰσθμὸν ἀπεφαίνομεν ἐκ τοῦ
κόλπου τοῦ Ἀραβίου κατήκοντα ἐς τὴν Ἐρυθρὴν θάλασ-
σαν, οἰκεόμενα εἶναι, ὁκότε τὰ πρὸς ἄρκτον μᾶλλον αὐ-
7 *τῶν ἀνέχοντα ἔρημά τέ ἐστι καὶ ψαμμώδεα. ἀλλὰ γὰρ*
ἀπὸ τοῦ Ἀραβίου κόλπου τοῦ κατ' Αἴγυπτον ὁρμηθέντες
ἄνθρωποι, ἐκπεριπλώσαντες τὴν πολλὴν Ἀραβίην τοῦ
ἐλθεῖν ἐς τὴν κατὰ Σοῦσά τε καὶ Πέρσας θάλασσαν, ἐς
τοσόνδε ἄρα παραπλώσαντες τῆς Ἀραβίης, ἐς ὅσον σφίσι
τὸ ὕδωρ ἐπήρκεσε τὸ ἐμβληθὲν ἐς τὰς νέας, ἔπειτα ὀπίσω
8 *ἀπενόστησαν. ἐκ Βαβυλῶνος δὲ οὕστινας ἔστειλεν Ἀλέ-*
ξανδρος, ὡς ἐπὶ μήκιστον πλώοντας ἐν δεξιῇ τῆς Ἐρυ-
θρῆς θαλάσσης τοῦ γνῶναι τοὺς ταύτῃ χώρους, οὗτοι νή-
σους μέν τινας κατεσκέψαντο ἐν τῷ παράπλῳ κειμένας,
9 *καί κου καὶ τῇ ἠπείρῳ τῆς Ἀραβίης προσέσχον, τὴν δὲ*
ἄκρην, ἥντινα καταντικρὺ τῆς Καρμανίης ἀνέχουσαν
λέγει φανῆναι σφίσι Νέαρχος, οὐκ ἔστιν ὅστις ὑπερβα-
10 *λὼν ἐπικάμψαι ἐς τὸ ἐπὶ θάτερα δυνατὸς ἐγένετο. δο-*
κέω δὲ ὡς εἴπερ πλωτά τε ἦν καὶ βαδιστὰ ταύτῃ, ὑπ'
Ἀλεξάνδρου ἂν τῆς πολυπραγμοσύνης ἐξελήλεγκτο πλω-

τά τε καὶ βαδιστὰ ἐόντα. Ἄννων δὲ ὁ Λίβυς ἐκ Καρ- 11
χηδόνος ὁρμηθεὶς ὑπὲρ μὲν Ἡρακλήας στήλας ἐξέπλω-
σεν ἐς τὸν ἔξω πόντον, ἐν ἀριστερῇ τὴν Λιβύην ἔχων·
καὶ ἔστε μὲν πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον ὁ πλόος αὐτῷ ἐγέ-
νετο τὰς πάσας πέντε καὶ τριήκοντα ἡμέρας· ὡς δὲ 12
δὴ ἐς μεσαμβρίην ἐξετράπετο, πολλῇσιν ἀμηχανίῃσιν
ἐνετύγχανεν ὕδατός τε ἀπορίῃ καὶ καύματι ἐπιφλέγοντι
καὶ ῥύαξι πυρὸς ἐς τὸν πόντον ἐμβάλλουσιν. ἀλλὰ ἡ 13
Κυρήνη γὰρ τῆς Λιβύης ἐν τοῖσι ἐρημοτέροισι πεπο-
λισμένη ποιώδης τέ ἐστι καὶ εὔυδρος καὶ καρπῶν παν-
τοίων καὶ κτηνέων πάμφορος ἔστε ἐπὶ τοῦ σιλφίου τὰς
ἐκφύσιας· ὑπὲρ δὲ τὸ σίλφιον τὰ ἄνω αὐτῆς ἔρημα καὶ
ψαμμώδεα.

οὗτός μοι ὁ λόγος ἀναγεγράφθω, φέρων καὶ αὐτὸς 14
ἐς Ἀλέξανδρον τὸν Φιλίππου, τὸν Μακεδόνα.

ΑΡΡΙΑΝΟΥ ΚΥΝΗΓΕΤΙΚΟΣ

Τοῦ Ἀρριανοῦ Κυνηγετικοῦ κεφάλαια.

κ Ὅπως εἰς κυνηγέσιον ἐξιέναι χρὴ τοὺς μὴ τὸ θήραμα οὗ ἐστιν ἐγνωκότας.

κα Περὶ τοῦ πῶς θηρῶσιν Κελτοί.

κβ Ὅτι οὐ χρὴ ἐπιλύειν κύνας νεογνῷ θηράματι.

κγ Πῶς θηρατέον ἐλάφους ἢ ἄλλο τι μέγιστον.

κδ Ὅπως Λίβυες μεθ' ἵππων αἱροῦσιν τὰ μεγάλα θηράματα.

κε Περὶ τοῦ ἀφ' οἵας ἡλικίας δεῖ ἐξάγειν εἰς θήραν τὰς θηλείας κύνας.

κς Περὶ ἀρρένων κυνῶν, ἀφ' οἵας ἡλικίας χρεὼν αὐτοὺς ἐπὶ θήραν ἐξάγειν.

κζ Πῶς ἐπὶ ὀχείαν ἀκτέον τὰς κύνας.

κη Ὅτι, εἴ τις δρῴη τὴν μῖξιν τῶν κυνῶν, οὐκ ἐπιτελεῖται γόνιμος.

κθ Περὶ καιροῦ πρὸς σκυλακείαν ἐπιτηδείου.

λ Πῶς μετὰ τὸ τεκεῖν ἐπαναληπτέον εἰς τὸ ἐξ ἀρχῆς τὸν δρόμον τῶν κυνῶν.

λα Περὶ ὧν Ξενοφῶν ὑπὲρ ἀνατροφῆς διατάττεται.

λβ Διαφοραὶ ἄρρενος καὶ θηλείας κυνός.

λγ Ὅτι δεῖ τοὺς κυνηγέτας θύειν τῇ Ἀρτέμιδι.

λδ Περὶ τοῦ Κελτῶν νόμου καὶ τοῦ ὑπ' αὐτῶν γινομένου ἐράνου τῇ Ἀρτέμιδι.

λε Παραίνεσις πρὸς τὸ θύειν τοῖς ἐφόροις τῶν ἐν ἀνθρώποις ἐπιτηδευμάτων.

λς Ἐξ Ὁμήρου μαρτύρια, ὅτι χρὴ θύειν τοῖς τῶν πραγμάτων εὑρεταῖς ἐν τῇ τῶνδε μεταχειρίσει.

1 Ξενοφῶντι τῷ Γρύλλου λέλεκται μὲν ὅσα ἀγαθὰ ἀνθρώποις ἀπὸ κυνηγεσίων γίγνεται, καὶ οἱ παιδευθέντες ὑπὸ Χείρωνι τὴν παίδευσιν ταύτην ὅπως θεοφιλεῖς τε ἦσαν καὶ ἔντιμοι ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα, λέλεκται δὲ καὶ καθ' ὅ τι ἔοικεν τῇ πολεμικῇ ἐπιστήμῃ ἡ κυνηγετική, καὶ ἥντινα ἡλικίαν ἔχοντα χρὴ ἐλθεῖν ἐπὶ τὸ ἔργον, καὶ τὸ εἶδος καὶ τὴν γνώμην ὁποῖόν τινα· καὶ περὶ ἀρκύων δὲ καὶ δικτύων καὶ ἐνοδίων ὁποῖα χρὴ παρασκευάσασθαι, καὶ πάγας ὅπως ἱστάναι τοῖς θηρίοις, ὅσα πάγῃ ἁλωτά.

2 καὶ περὶ λαγῶν δὲ λέλεκται, ἥτις ἡ φύσις αὐτῶν,

*καὶ ὅπως νέμονται καὶ ὅπου εὐνάζονται, καὶ ὅπως χρὴ
μαστεύειν αὐτούς· καὶ περὶ κυνῶν, ὅσαι ἰχνεύειν σοφαὶ
καὶ ὅσαι πονηραί, καὶ ὅπως ἀπό τε τοῦ εἴδους καὶ τῶν
3 ἔργων τεκμαίρεσθαι χρὴ ἑκατέρας. ἔστιν δὲ ἃ καὶ περὶ
συῶν θήρας λέλεκται καὶ ἐλάφων καὶ ἄρκτων καὶ λεόν-
4 των, ὅπως σοφίᾳ καὶ δόλῳ ἁλωτά. ὅσα δὲ ἐλλείπειν
μοι δοκεῖ ἐν τῷ λόγῳ, οὐχὶ ἀμελείᾳ ἀλλ' ἀγνοίᾳ τοῦ
γένους τῶν κυνῶν τοῦ Κελτικοῦ καὶ τοῦ γένους τῶν
ἵππων τοῦ Σκυθικοῦ τε καὶ τοῦ Λιβυκοῦ, ταῦτα λέξω,
ὁμώνυμός τε ὢν αὐτῷ καὶ πόλεως τῆς αὐτῆς καὶ ἀμφὶ
ταὐτὰ ἀπὸ νέου ἐσπουδακώς, κυνηγέσια καὶ στρατηγίαν
5 καὶ σοφίαν· ἐπεὶ καὶ αὐτὸς ἐκεῖνος, ἃ Σίμωνι περὶ ἱπ-
πικῆς ἐνδεῶς λελεγμένα ἦν, ᾠήθη δεῖν ἀναγράψαι, οὐχὶ
ἔριδι τῇ πρὸς Σίμωνα, ἀλλ' ὅτι ὠφέλιμα ἐς ἀνθρώπους
ἐγίγνωσκεν.*

2 *ὅτι μὲν δὴ οὐκ ἠπίστατο τὸ γένος τῶν κυνῶν τὸ
Κελτικόν, δοκῶ ἔγωγε ὡς οὐδὲ τεκμηρίων δεῖ πρὸς
αὐτό· ἄγνωστα γὰρ ἦν τὰ ἔθνη τῆς Εὐρώπης, ὅσα ταύτῃ
ᾤκισται, ὅτι μὴ τῆς Ἰταλίας ὅσα Ἕλληνες κατεῖχον, ἢ
2 ὅσοις κατ' ἐμπορίαν διὰ θαλάσσης ἐπεμίγνυον. ὡς δὲ
οὐδὲ ἄλλο γένος κυνῶν ἐγίγνωσκεν, ὃ κατὰ ὠκύτητα
ἔοικεν τῷ Κελτικῷ, τεκμαίρεσθαι ὑπάρχει ἀπὸ τῶνδε.
λέγει γὰρ ὡς ὅσοι ἁλίσκονται λαγῷ ὑπὸ κυνῶν, παρὰ
3 φύσιν σώματος ἁλίσκονται ἢ τύχῃ χρησάμενοι. εἰ δέ
γε ἠπίστατο τὰς κύνας τὰς Κελτικάς, ταὐτὸν τοῦτο δο-
κεῖ ἄν μοι ἀποφήνασθαι περὶ τῶν κυνῶν, ὡς ὁπόσους
λαγὼς οὐχ αἱροῦσιν κύνες κατὰ πόδας, παρὰ φύσιν
σώματος οὐχ αἱροῦσιν ἢ τύχῃ χρησάμεναι. ὡς ὅσαι γε
ἀγαθαὶ τὸ σῶμα καὶ τὸν θυμόν γενναῖαι, ταύτας δὲ οὐκ
ἄν ποτε διαφύγοι λαγώς, εἰ μή τις δυσχωρία ἐμποδὼν
γένοιτο, ἢ ὕλη ἀποκρύψασα, ἢ κατάδυσις κοίλη καὶ
βαθεῖα ἀφελομένη, ἢ τάφρος διαδραμεῖν ἐν τῷ ἀφα-*

νεῖ παρασχοῦσα. ἐνθένδε, οἶμαι, ὅπως μὲν ἐπὶ τὰς ἄρ- 4
κυς χρὴ ἐπελαύνειν τὸν λαγῶ ἐπεξέρχεται τῷ λόγῳ,
καὶ εἰ παραδράμοι τὰς ἄρκυς, ὅπως χρὴ μεταθεῖν αὐ-
τὸν καὶ ἀνευρίσκειν κατὰ τὸ ἴχνος, ἔστε ἁλῶναι ἀπα-
γορεύσαντα ὑπὸ καμάτου. ὅτι δὲ οὐδὲν οὔτε ἀρκύων 5
δεῖ τῷ κύνας ἀγαθὰς κεκτημένῳ οὔτε τοῦ μαστεύειν
διαφυγόντα, οὐδαμοῦ τοῦτο ἐδήλωσεν, ἀλλὰ τὴν θή-
ραν ταύτην μόνην ἐξηγεῖται, ἣν Κᾶρες τε καὶ Κρῆτες
θηρῶσιν.

θηρῶσιν δὲ καὶ Κελτοὶ ἀφαιροῦντες τὰς ἄρκυς, ὅσοι 3
γε οὐκ ἀπὸ κυνηγεσίων βιοτεύουσιν, αὐτοῦ τοῦ ἐν θήρᾳ
καλοῦ ἕνεκα· ἔστιν γὰρ καὶ ταύτῃ κυνῶν γένος ἰχνεῦσαι
μὲν οὐ μεῖον σοφὸν ἢ τὸ Καρικὸν καὶ Κρητικόν, τὴν δὲ
ἰδέαν ἀνιαρὸν καὶ θηριῶδες. καὶ αὗται ἰχνεύουσιν 2
σὺν κλαγγῇ καὶ ὑλαγμῷ, ὁπόσα αἱ Καρικαὶ ἐπικλάζουσαι.
ἀλλ' αὗταί γε ἔτι μᾶλλον ἔκφρονες γίγνονται, ἐπειδὰν
αἴσθωνται ἴχνους· καὶ ἔστιν ὅτε καὶ ἐπὶ ἑώλοις ὑπερ- 3
λαμπρύνονται. ὥστε ἐμεμψάμην ἔγωγε αὐτῶν τὸ πολὺ
τῆς κλαγγῆς καὶ τὸ ὅμοιον ἐπὶ παντὶ ἴχνει, τῷ δρο-
μαίῳ οὐ μεῖον ἢ τῷ εὐναίῳ. μεταθεῖν δὲ καὶ ἀνευρί- 4
σκειν τὸν ὑποκινήσαντα οὔτε τῶν Καρικῶν φαυλότεραί
εἰσιν οὔτε τῶν Κρητικῶν, ὅτι μὴ κατὰ τὴν ὠκύτητα.
ἀγαπητὸν γοῦν εἰ καὶ ἕνα λαγῶ χειμῶνος ὥρᾳ κατα-
κάνοιεν· τοσαύτην διατριβὴν ἐς τὸ ἀναπαύεσθαι αὐτῷ
παρέχουσιν, εἰ μή πη ἄρα ὑπὸ θορυβούντων κυνῶν
ἁλοίη ἔκφρων γενόμενος. καλοῦνται δὲ Ἐγούσιαι αἵδε
αἱ κύνες, ἀπὸ ἔθνους Κελτικοῦ τὴν ἐπωνυμίαν ἔχου-
σαι, οὗ πρῶτον, ὥς γέ μοι δοκεῖ, ἔφυσάν τε καὶ ηὐδο-
κίμησαν.

ἀλλ' ὑπὲρ μὲν τούτων, ὅσα ἄν τις τῷ λόγῳ ἐπεξ- 5
έλθῃ, λελεγμένα ἐρεῖ πρὸς Ξενοφῶντος τοῦ πάλαι·
οὐδὲν γὰρ ἴδιον οὐδὲ διάφορον ἐν τῷ μαστεύειν ἢ μετα-

θεῖν ἐπιδεικνύουσιν, πλήν γε δὴ εἴ τις ἐθέλοι περὶ τῆς
ἰδέας αὐτῶν λέγειν, ἧς ἔμοιγε οὐ δοκεῖ ἄξιον ὅτι μὴ
τοῦτο εἰπεῖν μόνον, ὡς δασεῖαι καὶ πονηραὶ ἰδεῖν,
καὶ ὅσαι γενναιόταται αὐτῶν, αὗται αἱ πονηρόταται.
ὥστε εὐδοκιμεῖ ἐν Κελτοῖς ὁ ἀπεικάσας αὐτὰς τοῖς ἀνὰ
τὰς ὁδοὺς πτωχεύουσιν. καὶ γὰρ φωνὴ αὐταῖς γοερά τε
καὶ ἐλεεινή ἐστιν, καὶ οὐχ ὡς θυμούμεναι ἄρα πρὸς τὸ
θηρίον ἐπικλάζουσιν ἐν τῇ ἰχνείᾳ, ἀλλ' ὡς οἰκτιζόμεναι
6 καὶ λιπαροῦσαι. περὶ μὲν δὴ τούτων οὐκ ἄν τις ἀνα-
γράψαι μοι δοκεῖ ὅ τι καὶ λόγου ἄξιον.

αἱ δὲ ποδώκεις κύνες αἱ Κελτικαὶ καλοῦνται μὲν
οὐέρτραγοι φωνῇ τῇ Κελτῶν, οὐκ ἀπὸ ἔθνους οὐδενός,
καθάπερ αἱ Κρητικαὶ ἢ Καρικαὶ ἢ Λάκαιναι, ἀλλ' ὡς
τῶν Κρητικῶν αἱ διάπονοι ἀπὸ τοῦ φιλοπονεῖν καὶ αἱ
ἰταμαὶ ἀπὸ τοῦ ὀξέος καὶ αἱ μικταὶ ἀπ' ἀμφοῖν, οὕτω δὲ
7 καὶ αὗται ἀπὸ τῆς ὠκύτητος. τὴν δὲ ἰδέαν καλόν τι
χρῆμά εἰσιν κατά τε τοὺς ὀφθαλμοὺς αἱ γενναιόταται
αὐτῶν καὶ κατὰ τὸ σῶμα ἅπαν καὶ τὴν τρίχα καὶ τὴν
χρόαν· οὕτω ταῖς τε ποικίλαις ἐπανθεῖ τὸ ποικίλον, καὶ
ὅσαις ἁπλῆ ἡ χρόα ἐστίν, ἀποστίλβει καὶ αὕτη, καὶ ἔστιν
ἥδιστον θέαμα ἀνδρὶ θηρευτικῷ.

4 λέξω δὲ καὶ αὐτός, ἀφ' οἵων τινῶν χρὴ τεκμαίρε-
σθαι τὰς ὠκείας τε καὶ γενναίας, καὶ τίσιν ἂν προσέχων
τις τὸν νοῦν τὰς ἀγεννεῖς τε καὶ βραδείας ἀποκρίνειεν
αὐτῶν.

2 πρῶτα μὲν δὴ μακραὶ ἔστων ἀπὸ κεφαλῆς ἐπ' οὐ-
ράν· ἓν γὰρ οὐδὲν οὕτω τεκμήριον ἐς ὠκύτητά τε καὶ
γενναιότητα εὕροις ἂν ἐπιλεγόμενος ταὐτὸν ἐπὶ πάσῃ
ἰδέᾳ κυνός, ὡς τὸ μῆκος, καὶ τοὐναντίον τὴν βραχύ-
τητα ἐς τὸ βραδὺ καὶ ἀγεννές. ὥστε ἤδη ἔγωγε εἶδον
πολλὰ ἄλλα κακὰ ἐχούσας κύνας, ὅτι δὲ μακραὶ ἐτύγχα-
3 νον, ὠκεῖαι ἦσαν καὶ θυμοειδεῖς. καὶ μὴν καὶ αἱ μεί-

ζους εἰ τὰ ἄλλα φαῦλαι τύχοιεν, κατ' αὐτὸ τὸ μέγεθος
εὐφυέστεραι τῶν σμικρῶν. φαῦλαι δὲ τῶν μεγάλων,
ὅσαι τὰ μέλη ἀπαγεῖς καὶ ἀσύμμετροι· ὥστε φαυλότε-
ραι ἂν εἶεν οὕτω γε ἔχουσαι τῶν σμικρῶν, εἰ τὰ ἄλλα
κακὰ ἴσα προσείη αὐταῖς. ἐχόντων δὲ τὰς κεφαλὰς 4
ἐλαφρὰς καὶ ἀρθρώδεις· εἰ δὲ γρυπαὶ ἢ σιμαὶ εἶεν, οὐ
παρὰ μέγα διοίσει τοῦτο· οὐδ' εἰ τὰ ὑπὸ τοῖς μετώποις
ἰνώδη ἔχοιεν, οὐδὲ τοῦτο ἐν μεγάλῳ ποιητέον. ἀλλ' αἱ
βαρυκέφαλοι μόναι πονηραί, καὶ ὅσαις παχέα τὰ ῥύγχη
καὶ μὴ ἐς ὀξὺ ἀλλ' ἀθρόως ἀπολήγοντα. τὰ δὲ ὄμ- 5
ματα ἔστω μεγάλα μετέωρα καθαρὰ λαμπρά, ἐκπλήτ-
τοντα τὸν θεώμενον. καὶ κράτιστα μὲν τὰ πυρωπὰ
καὶ ὑπεραστράπτοντα, οἷα πορδάλεων ἢ λεόντων ἢ
λυγκῶν· δεύτερα δὲ ἐπὶ τούτοις τὰ μέλανα, εἰ τύ-
χοι ἀναπεπταμένα τε καὶ γοργὰ ἰδεῖν· τρίτα δὲ τὰ
χαροπά· οὐδὲ γὰρ οὐδὲ τὰ χαροπὰ φαῦλά ἐστιν, οὐδὲ
φαύλων κυνῶν σύμβολα, εἰ τύχοι καθαρὰ καὶ γοργὰ
ἰδεῖν. ἐπεί τοι ἀνέθρεψα ἐγὼ κύνα χαροπὴν οἵαν 5
χαροπωτάτην, καὶ αὕτη ὠκεῖά τε ἦν καὶ φιλόπονος
καὶ εὔψυχος καὶ εὔπους, ὥστε καὶ τέσσαρσιν ἤδη
ποτὲ λαγῷς ἐφ' ἡλικίας ἀντήρκεσεν. καὶ τὰ ἄλλα δὲ 2
πραοτάτη τέ ἐστιν (ἔτι γάρ μοι ἦν, ὁπότε ταῦτα ἔγρα-
φον) καὶ φιλανθρωποτάτη, καὶ οὔπω πρόσθεν ἄλλη
κύων ὡς αὐτὴ οὔτε ἐμὲ ἐπόθησεν οὔτε τὸν ἑταῖρον
τὸν ἐμὸν καὶ σύνθηρον τὸν Μέγιλλον. ἐπειδὴ γὰρ τοῦ
δρόμου ἀπεπαύσατο, οὐκέτι ἡμῶν ἢ θατέρου γε ἀπαλ-
λάσσεται. ἀλλ' εἰ μὲν ἐγὼ ἔνδον εἴην, ἅμα ἐμοὶ δια- 3
τρίβει, καὶ προϊόντα ποι παραπέμπει, καὶ ἐπὶ γυμνάσιον
ἰόντι ἐφομαρτεῖ, καὶ γυμναζομένῳ παρακάθηται, καὶ
ἐπανιόντος πρόεισιν, θαμινὰ ἐπιστρεφομένη, ὡς κατα-
μανθάνειν μή πη ἄρα ἐξετράπην τῆς ὁδοῦ· ἰδοῦσα δὲ
καὶ ἐπιμειδιάσασα αὖθις αὖ πρόεισιν. εἰ δὲ ἐπί τι 4

*ἔργον πολιτικὸν ἴοιμι, ἣ δὲ τῷ ἑταίρῳ τῷ ἐμῷ σύνεστιν,
καὶ πρὸς ἐκεῖνον τὰ αὐτὰ ταῦτα δρᾷ. ὁπότερος δὲ ἡμῶν
κάμνοι τὸ σῶμα, ἐκείνου αὖ οὐκ ἀπαλλάσσεται. εἰ δὲ
καὶ δι' ὀλίγου χρόνου ἴδοι, ἐπιπηδᾷ ἀτρέμα, ὥσπερ
ἀσπαζομένη, καὶ τῷ ἀσπασμῷ ἐπιφθέγγεται, οἷα φιλο-
φρονουμένη. καὶ δειπνοῦντι συνοῦσα ἅπτεται ἄλλοτε
ἄλλῳ τοῖν ποδοῖν, ὑπομιμνήσκουσα ὅτι κἂν αὐτῇ ἄρα
μεταδοτέον εἴη τῶν σιτίων. καὶ μὴν καὶ πολύφθογγός
ἐστιν, ὡς οὔπω ἐγὼ ἰδεῖν μοι δοκῶ ἄλλην κύνα· καὶ
5 ὅσων δεῖται τῇ φωνῇ σημαίνει. καὶ ὅτι σκυλακευο-
μένη μάστιγι ἐκολάζετο, εἴ τις ἐς τοῦτο ἔτι μάστιγα ὀνο-
μάσειεν, πρόσεισιν τῷ ὀνομάσαντι, καὶ ὑποπτήξασα λι-
παρεῖ, καὶ τὸ στόμα ἐφαρμόζει τῷ στόματι ὡς φιλοῦσα,
καὶ ἐπιπηδήσασα ἐκκρέμαται τοῦ αὐχένος, καὶ οὐ πρό-
σθεν ἀνίησιν, πρὶν τῆς ἀπειλῆς ἀποπαῦσαι τὸν θυμού-
6 μενον. ὥστε οὐκ ἂν ὀκνῆσαί μοι δοκῶ καὶ τὸ ὄνομα
ἀναγράψαι τῆς κυνός, ὡς καὶ ἐς ὕστερον ἀπολελεῖφθαι
αὐτῆς, ὅτι ἦν ἄρα Ξενοφῶντι τῷ Ἀθηναίῳ κύων, Ὁρμὴ
ὄνομα, ὠκυτάτη τε καὶ σοφωτάτη καὶ πρᾳοτάτη.
7 ὦτα δὲ μεγάλα ἔστω ταῖς κυσὶν καὶ μαλθακά, ὥστε
ὑπὸ μεγέθους καὶ μαλθακότητος ἐπικεκλασμένα φαίνε-
σθαι· οὕτως ἂν εἴη κράτιστα. οὐ μέντοι ἀλλὰ καὶ εἰ ὀρθὰ
εἴη, οὐ πονηρόν, εἰ μὴ σμικρά τε εἴη καὶ σκληρά.
8 τράχηλος δὲ μακρός τε ἔστω καὶ περιφερὴς καὶ ὑγρός·
ὥστε εἰ ἀντιτείνοις ἀπὸ τῶν δεραίων τὰς κύνας ἐς τοὐ-
πίσω, ἐπικεκλάσθαι δοκεῖν τὸν τράχηλον δι' ὑγρότητα
9 καὶ μαλθακότητα. στήθη δὲ πλατέα ἀμείνω τῶν στενῶν,
καὶ τὰς ὠμοπλάτας διεστώσας ἐχόντων καὶ μὴ συμπεπη-
γυίας ἀλλ' ὡς οἷόν τε λελυμένας ἀπ' ἀλλήλων. σκέλη
στρογγύλα ὀρθὰ εὐπαγῆ, πλευρὰς γενναίας· ὀσφὺν
πλατεῖαν ἰσχυράν, μὴ σαρκώδη ἀλλὰ νεύροις πεπη-
γυῖαν. λαγόνας ἀνειμένας, ἰσχία μὴ συνδεδεμένα, κε-*

νεῶνας λαγαρούς. οὐρὰς λεπτὰς μακράς, δασείας τὴν
τρίχα, ὑγρὰς εὐκαμπεῖς, τὸ ἄκρον τῆς οὐρᾶς δασύτε-
ρον. ὑποκώλια μακρὰ εὐπαγῆ. σκέλη δὲ εἰ μὲν τὰ 10
ὀπίσθια ἔχοιεν μείζω τῶν ἔμπροσθεν, τὰ ὄρθια ἂν μετα-
θέοιεν ἄμεινον· εἰ δὲ τὰ ἔμπροσθεν τῶν ὀπισθίων, τὰ
κατάντη· εἰ δ' ἴσα εἴη ἄμφω, τὰ πεδινά. ἐπεὶ δὲ χαλε- 11
πώτερον ἐν ὀρθίῳ μὴ ἡττηθῆναι λαγῶ, ὅτι καὶ ὁ λαγὼς
τὰ ὄρθια θεῖ ἄμεινον, ἐκεῖναι δοκοῦσιν γενναιότεραι
αἱ κύνες, ὅσαι τὰ ὄπισθεν μείζω ἔχουσιν τῶν ἔμπρο-
σθεν· πόδες δὲ οἱ περιφερεῖς καὶ στερροὶ κράτιστοι.
τὰ δὲ χρώματα οὐδὲν διοίσει ὁποῖα ἂν ἔχωσιν, οὐδ' εἰ 6
παντελῶς εἶεν μέλαιναι ἢ πυρραὶ ἢ λευκαί· οὐδὲ
τὸ ἁπλοῦν χρὴ ὑποπτεύειν τῆς χρόας ὡς θηριῶδες. ἀλλὰ
τὰ ὄντα ἔστω στιλπνὰ καὶ καθαρά, καὶ ἡ θρίξ, εἴτε οὖν
τοῦ δασέος γένους εἴτε τοῦ ψιλοῦ τύχοιεν αἱ κύνες,
λεπτὴ ἔστω καὶ πυκνὴ καὶ μαλθακή. κράτιστοι δὲ ἄρ- 2
ρενες μέν, ὅσοι μεγάλοι τε καὶ εὐπαγεῖς ὄντες ὑπὸ ὑγρό-
τητος θηλείαις ἐοίκασιν· θήλειαι δέ, ὅσαι διὰ τὸ γεν-
ναῖον καὶ μυῶδες τοῦ σώματος ἄρρεσιν. τοῦ μὲν δὴ 3
σώματος ταῦτά τις ἂν δοκεῖ μοι ἐπισκοπῶν ἀποχρῶντα
τεκμήρια ποιεῖσθαι ἐς γενναιότητα, καὶ τὰ ἐναντία τοῦ
ἐναντίου.

οὐ μείω δὲ καὶ ἡ γνώμη τῶν κυνῶν ἐς ἑκάτερα 7
τεκμηριοῦσθαι παρέξει τῷ ὡς χρὴ ὁρῶντι. αὐτίκα ὅσαι
σκυθρωπαὶ κύνες πρὸς ἅπαντας, οὐ γενναῖαι· εἰ δὲ
ἔστιν ἃς εὕροις πρὸς μὲν τοὺς ἀγνῶτας χαλεπάς, τῷ δὲ
ἀνατρέφοντι προσφιλεῖς, τοῦτο ἀγαθὸν μᾶλλον ἢ κακόν.
ἤδη δὲ ἔγνων κύνα, ἥτις οἴκοι μὲν κατηφὴς ἦν καὶ 2
οὐδενὶ τῶν πλησιαζόντων ἔχαιρεν· ἐπὶ θήραν δὲ ἐξαγο-
μένη ὑπερηυφραίνετο καὶ παντὶ τῷ προσελθόντι προσ-
μειδιῶσα καὶ προσσαίνουσα διεδήλου ὅτι ἀνιᾶται οἴκοι
μένουσα. καὶ τοῦτο ἀγαθόν. κράτισται δὲ αἱ φιλαν- 3

θρωπόταται καὶ ὅσαις οὐκ ἔστιν ξένον ὄψις ἀνθρώπου
οὐδενός. ὅσαι δὲ ἀνθρώπους δεδίασιν καὶ ὑπὸ ψόφου
ἐκπλήσσονται καὶ θορυβώδεις εἰσὶν καὶ ἐπὶ πολλὰ καὶ
εἰκῇ κινοῦνται [— καὶ ταῦτα ἀλογίστων ἐστὶν καὶ οὐκ
ἐμφρόνων —], καθάπερ ἄνθρωποι οἱ δειλοὶ καὶ ἔκφρο-
νες, οὕτω δὲ καὶ αἱ κύνες αἱ τοιαῦται οὔποτε ἂν εἶεν
4 γενναῖαι. κακαὶ δὲ καὶ ὅσαι λυθεῖσαι τοῦ δεσμοῦ ἐν χω-
ρίῳ οὐκ ἐπανίασιν ἐπὶ τὸν ἄγοντα ἀνακαλούμεναι, ἀλλ'
ἀποσκιρτῶσιν, καὶ ἢν μὲν πράως μετακαλῇς, καταφρο-
νοῦσιν, ἢν δὲ σὺν ἀπειλῇ, δειμαίνουσαι οὐ προσίασιν.
5 ἀλλὰ χρὴ ἀποσκιρτήσασαν τὴν κύνα καὶ περιδραμοῦ-
σαν ἐπανιέναι ἐπὶ τὸν κυναγωγόν, εἰ καὶ μὴ καλοίη αὐ-
τήν, σημαίνουσαν ὅτι οἷά τε ὑπακούειν, εἰ δὴ ἐθέλει·
ἔτι δὲ εἰ μὴ λαμβάνοιτο, πάλιν αὖ ἀποσκιρτάτω, καὶ
6 πάλιν ἐπανίτω. πεπαιδευμέναι δέ, ὅσαι φθεγξαμένου
τοῦ κυναγωγοῦ ὑποκατακλίνονται, μὴ ὑπὸ δέους, ἀλλὰ
φιλοφρονούμεναι τὸν τροφέα καὶ τιμῶσαι, καθάπερ οἱ
προσκυνοῦντες μέγαν βασιλέα. οὐδὲ τὸ ἵστασθαι δὲ ἐν
πεδίῳ λυθεῖσαν κύνα ἀγαθόν, εἰ μὴ πρεσβυτέρα τύχοι·
7 ὄκνον γὰρ σημαίνει. ταῖς δὲ γενναιοτάταις καὶ ἐπι-
σκύνιον πρόσεστιν, καὶ σοβαραὶ φαίνονται, καὶ τὸ βά-
δισμα κοῦφον καὶ πυκνὸν καὶ ἁβρόν· καὶ μεταβάλλου-
σιν τὰς πλευράς, καὶ τὸν τράχηλον ἀνατείνουσιν, καθά-
περ οἱ ἵπποι, ἐπειδὰν λαμπρύνωσιν.

8 ἐσθίουσιν δὲ αἳ μὲν λάβρως αἳ δὲ κοσμίως, καὶ τὸ
2 κόσμιον γενναιότερον τοῦ ἀκόσμου. ἀγαθαὶ δέ, ὅσαι
μὴ κακόσιτοι, ἀλλ' ἄρτῳ ἢ μάζῃ χαίρουσιν· κράτιστον
γὰρ κυνὶ τοῦτο σιτίον, καὶ οὐ δέος μὴ ὑπερεμπλησθῇ
ἀπ' αὐτοῦ. ἄμεινον δὲ εἰ ξηρᾷ τῇ τροφῇ χαίροιεν· εἰ
δὲ καὶ ὕδατι καταβρέχοις καὶ τούτῳ χαίροιεν, οὐ κακόν.
3 καμνούσῃ δὲ ἐμβάλλειν ἢ ὕδωρ ἀπὸ κρέως λιπα-
ροῦ, ἢ βοὸς ἧπαρ ἐν σποδιᾷ θερμῇ φρύξαντα, ἔπειτα

τρίψαντα καθάπερ ἄλφιτα ἐπιπάττειν. καὶ ταῖς γε σκυ- 4
λακευομέναις ἀγαθὸν τοῦτο ἐς τὸ πῆξαι τὰ μέλη, ἐπει-
δὰν ἀποπαύσωνται τοῦ γάλακτος. τὸ γάλα δὲ σκυλα-
κεῦσαι κράτιστον ἐς ἔνατον μῆνα καὶ πορρωτέρω· καὶ
καμνούσῃ δὲ καὶ μαλθακιζομένῃ ἀγαθὸν καὶ πῶμα καὶ
σιτίον. ἀγαθὴ δὲ καὶ ἀσιτία καμνούσῃ.

οὐδὲν δὲ οἷον εὐνὴ μαλθακὴ καὶ ἀλεεινή. κρατίστη 9
δὲ ἡ μετ' ἀνθρώπου, ὅτι καὶ φιλάνθρωποι ἀποτελοῦν-
ται, καὶ τῷ χρωτὶ τῷ ἀνθρωπείῳ χαίρουσιν, καὶ φιλοῦ-
σιν οὐ μεῖον τὸν συγκαθεύδοντα ἢ τὸν τρέφοντα. κἂν
τῶν λυπούντων τὴν κύνα τις αἰσθάνοιτο, ὡς διψώσῃ τε
ἐν νυκτὶ ἐπικουρῆσαι καὶ ἐπειγομένῃ ὑπό του τῶν ἀναγ-
καίων· γνοίη δ' ἂν καὶ ὅπως ἀνεπαύσατο. εἰ γὰρ ἀγρυ-
πνήσειεν, ἐξάγειν ἐπὶ θήραν οὐκ ἀσφαλές, οὐδ' εἰ ἐπι-
στάξειεν θαμινὰ ἐν τῷ ὕπνῳ, οὐδ' εἴ τι ἀπεμέσειεν τῶν
σιτίων· ταῦτα δὲ γνοίη ἂν ὁ συναναπαυόμενος. κακίστη 2
δὲ κοίτη κυνῶν μετὰ κυνῶν, πολὺ δὲ πλέον, εἰ καὶ
ἐπιψαύουσαι ἀλλήλων ἀναπαύοιντο· ὡς ἄνθρωπος μὲν
συγκαθεύδων κυνὶ ἀφαιρεῖ τοῦ χρωτὸς τὸ ἀνιαρόν·
κύνες δὲ ἐν ταὐτῷ ἀναπαυόμεναι ὅ τι περ πονηρὸν
τοῦ χρωτὸς τῷ πλησιάζειν τε καὶ ἐκθερμαίνειν ἐπάξου-
σιν· ὥστε ψώρας ἐμπίμπλασθαι τὸ πολύ, ὁπότε ἐν
ταὐτῷ ἀναπαύοιντο. δηλοῖ δὲ καὶ ἡ ὀδμή, ἐπειδὰν ἐσέλ- 3
θῃς οὗ κύνες πολλαὶ ἀναπαύονται· οὕτω χαλεπή τέ
ἐστιν καὶ δριμεῖα.

μέγα δὲ ὄφελος κυνὶ καὶ τρῖψις τοῦ σώματος παν- 10
τός, οὐ μεῖον ἢ ἵππῳ· τά τε γὰρ μέλη πῆξαι καὶ ῥῶσαι
ἀγαθή, καὶ τὴν τρίχα μαλθακὴν ἐργάζεται καὶ τὴν χρόαν
στιλπνήν, καὶ τοῦ χρωτὸς ἀποκαθαίρει ὅ τι περ πονη-
ρόν. τρίβειν δὲ τὰ μὲν νῶτα καὶ τὴν ὀσφὺν τῇ δεξιᾷ, 2
ὑποθέντα τὴν ἀριστερὰν τῇ λαγόνι, ὡς μὴ ἐπιθλιβομέ-
νην ἄνωθεν τὴν κύνα ὀκλάζουσαν κακοπαθεῖν· τὰς δὲ 3

πλευρὰς ἑκατέρᾳ τῇ χειρί, καὶ τοὺς γλουτοὺς μέχρι
4 ἄκρων τῶν ποδῶν, καὶ τὰς ὠμοπλάτας ὡσαύτως. ἐπειδὰν
δ' ἱκανῶς φαίνωνται ἔχειν, ἐπαίρειν τῆς οὐρᾶς λαβόμε-
νον καὶ ἀνατείναντα ἀφιέναι· ἢ δὲ διασείσεταί τε ἀφε-
θεῖσα καὶ δήλη ἔσται ὅτι ἠγάπησεν τὸ πραχθέν.

11 δεδέσθαι δὲ κύνα γενναίαν δι' ἡμέρας, ὥσπερ τι
ἄλλο, ἀγαθόν· εἰ δὲ μή, ἀναγώγους ἀποτελεῖσθαι ἀνάγ-
κη. καὶ εἴ ποτε ἄρα δεσμοῦ δεηθεῖεν, ἀσχάλλουσιν καὶ
κλαυθμυρίζονται καὶ ἀπεσθίουσιν τοὺς ἱμάντας· ὥστε
σιδήρου δεῖν ἐπ' αὐταῖς, καθάπερ ἐπὶ ἀνθρώποις τοῖς
2 κακούργοις. καὶ ἐσθίειν δὲ ἀνάγκη λελυμένην κύνα
πᾶν τὸ ἐμπεσόν, καὶ τὸ ἀκμαῖον τοῦ δρόμου ἀφαιρεῖται
αὐτῶν ὁ δι' ἡμέρας περίπατος. ἀλλὰ χρὴ τεταγμένα μὲν
περιπατεῖν, τὸ πολὺ δὲ ἀμπαύεσθαι.

12 προάγειν δὲ τὰς κύνας τοὐλάχιστον τετράκις ἐπὶ τῇ
ἡμέρᾳ ἐς ὁμαλὸν χωρίον καὶ καθαρόν. ἐνταῦθα ἀφιέναι
τοῦ δεσμοῦ, τῶν τε ἀναγκαίων ἕνεκα καὶ ἐς τὸ ἀποσκιρ-
2 τᾶν καὶ διαθεῖν· εἰ δὲ ἀργοῦσαι ἀπὸ θήρας τύχοιεν,
καὶ πλεονάκις τοῦτο δρᾶν. καὶ δύο ἐπιλύειν ἐν ταὐ-
τῷ, ὥστε ἁμιλλωμένας καὶ παιζούσας ὁμοῦ μὲν εὐ-
3 φραίνεσθαι ὁμοῦ δὲ γυμνάζεσθαι. πολλὰς δὲ μὴ
λύειν ἐν ταὐτῷ· ἐμπίπτουσαι γὰρ ἀλλήλαις ἔστιν ὅτε
4 μεγάλα κακὰ ἐργάζονται. ἀλλὰ μηδὲ σκληρὰν κύνα
καὶ πεπηγυῖαν ἅμα τῇ σκυλακευομένῃ λυέτω· βαρεῖα
γὰρ αὕτη καὶ ἀνιαρὰ συμφέρεσθαι, καὶ διώκουσά τε αἱ-
ρεῖ καὶ ἀποφεύγουσα ἀπολείπει εὐμαρῶς, ὥστε ἀθυ-
μεῖν ἀνάγκη τὸ σκυλάκιον ἐν ἑκατέρῳ μεῖον φερόμενον.
5 ἀλλὰ μηδὲ ὅσαι διεχθρεύουσιν ἀλλήλαις, μηδὲ ταύτας
λύειν ὁμοῦ, ὡς μὴ λυμαίνωνται ἀλλήλας· εἰσὶν γάρ τοι
κύνες ἐχθραὶ ἀλλήλαις καὶ ἄφιλοι, καθάπερ ἄνθρωποι,
καὶ μάλιστα δὴ οἵ τε ἄρρενες τοῖς ἄρρεσιν καὶ αἱ θήλειαι

ταῖς θηλείαις, τὸ πολὺ ὑπὸ φθόνου. καὶ οὐδὲ τούτων
ἀμελῶς χρὴ ἔχειν.

καὶ δὴ χειμῶνος μὲν ὥρᾳ ἅπαξ σιτεῖσθαι τὰς κύνας 13
ὀλίγον πρὸ τῆς ἑσπέρας· ἥ τε γὰρ ἡμέρα βραχεῖα, καὶ
χρὴ γεγυμνάσθαι αὐτάς, ὥστε, εἰ δέοι πόρρω τῆς ἡμέ-
ρας διαπονεῖσθαι ἐν θήρᾳ, τοῦ λιμοῦ ἀνέχεσθαι. θέ- 2
ρους δὲ ἀγαθὸν καὶ ὄρθρου ὀλίγον δοῦναι ἐμφαγεῖν,
ὡς μὴ ἀποκναίεσθαι ὑπὸ μήκους· καὶ γὰρ εἰ διψήσειαν,
ἀλυπότερον ἂν πίνοιεν ἐμφαγοῦσαι. εἰ δὲ καὶ στέαρ
ταριχευόμενον καθείης τῆς κυνός, ἀγαθὸν καὶ τοῦτο.
εἰ δὲ μέγα τὸ καῦμα ἐπιφλέγοι, ᾠὸν ἐμβαλόντα ἐς τὴν 3
χεῖρα καὶ ἀνατείναντα τῆς κυνὸς τὸ στόμα καθεῖναι, ὡς
ἀθρόον καταπιεῖν. καὶ τοῦτο σιτίον τε ἱκανὸν ἔσται αὐ-
τῇ, καὶ ἀναψύξει τὸ ἆσθμα, καὶ ἀναπαύσει τὸ δῖψος.

ἐξάγειν δὲ ἐπὶ θήραν ἦρος μὲν καὶ φθινοπώρου 14
θαμινά· ἀσφαλέσταται γὰρ αἱ ὧραι αὗται ταῖς κυσίν.
θέρους δὲ ὀλιγάκις καὶ τὸ πολὺ διαλείποντα, εἰ πνῖγος 2
εἴη· οὐ γὰρ ἀνέχονται καύματος αἱ κύνες, ἀλλὰ πολλαὶ
ἤδη διώξασαι ἀνὰ κράτος ἀπεπνίγησαν ὑπὸ τοῦ ἄσθμα-
τος. τούτου δὴ ἕνεκα φέρειν χρὴ ᾠὰ τὸν κυνηγέτην, 3
ὥστε, εἰ ὑπερασθμαίνοι ἡ κύων, καθιέναι ἀθρόα· οὐ
γάρ ἐστιν ὅ τι μᾶλλον ἀναψύχει τε αὐταῖς τὸ καῦμα καὶ
τὸ ἆσθμα ἀμπαύει. εἰ δὲ πίοι ἀθρόον ὑπερασθμαί- 4
νουσα, καὶ τοῦτο οὐκ ἀσφαλές. τούτων δὴ ἕνεκα χρὴ
φυλάσσεσθαι ἐν καύματι ἐξάγειν. καὶ χειμῶνος δὲ μὴ 5
ἐξάγειν, εἰ τὸ κρύος τύχοι χαλεπόν, καὶ πολὺ δὴ μάλι-
στα, εἰ πεπηγυῖα ἡ γῆ τύχοι· ἀποκαίονται γὰρ ἐν τῷ
κρυστάλλῳ αἱ κύνες, καὶ τοὺς ὄνυχας ἔστιν αἳ ἀπολ-
λύουσιν, καὶ τὰ νέρθεν τῶν ποδῶν αὐταῖς ῥήγνυται.
εἰ δὲ εὐψυχότεραι εἶεν, θραύοιεν ἂν περὶ τῷ κρυστάλ- 6
λῳ τὰ ὀστᾶ τῶν ποδῶν ἀφειδῶς θέουσαι. ὁ δὲ λα-

γὼς κοῦφός τέ ἐστιν καὶ δασεῖς ἔχει τοὺς πόδας, ὥστε
ἀλύπως θεῖν ἐν τῷ πάγῳ.
15 χρὴ δὲ ὅστις κύνας ἀγαθὰς ἔχει μήτε ἐγγύθεν ἐπι-
λύειν τῷ λαγῷ μήτε πλείους δυοῖν· καὶ γὰρ εἰ πάνυ
ὠκὺς τύχοι καὶ πολλὰς πολλάκις κύνας διαπεφευγώς,
ἀλλά γε ἐξ εὐνῆς ἀνιστάμενον καὶ σὺν βοῇ ἐπικειμέ-
νων ἐκπλαγῆναι ἀνάγκη καὶ πατάσσειν αὐτῷ τὴν
καρδίαν. καὶ ἐν τούτῳ πολλάκις γενναῖοι λαγῷ ἀκλεῶς
ἀπώλοντο, μηδὲν μήτε δράσαντες μήτε ἀποδειξάμε-
2 νοι μνήμης ἄξιον. ἐᾶν δὴ ὑπεκφυγεῖν ἀπὸ τῆς εὐ-
νῆς καὶ ἀναθαρρῆσαι. ὁ δέ, εἰ τύχοι δρομικός, ἐπαρεῖ
εὐθὺς τὰ ὦτα καὶ μεγάλα ἀπὸ τῆς εὐνῆς πηδήσεται· οἳ
δὲ διαρρίψαντες τὰ μέλη, καθάπερ οἱ σκιρτῶντες,
ἀπευθυνοῦσιν τὸν δρόμον. καὶ τότε ἄρα ἐστὶν τὸ
θέαμα ἄξιον τῶν πόνων, ὅσους ἐπὶ ταῖς κυσὶν πονεῖν
ἀνάγκη.
16 κράτιστοι δὲ τῶν λαγῶν οἱ ἐν τόποις περιφανέσιν
καὶ ἀναπεπταμένοις τὰς εὐνὰς ἔχοντες· ὑπὸ θάρρους γὰρ
οὐκ ἀποκρύπτουσιν σφᾶς, ἀλλὰ προκαλοῦνται, ἐμοὶ δο-
2 κεῖν, τὰς κύνας. οἱ δὲ αὐτοὶ οὗτοι ἐπειδὰν διώκωνται,
οὐκ ἐπὶ τὰς νάπας φεύγουσιν οὐδὲ ἐπὶ τὰ ἄλση, εἰ
καὶ πάνυ πλησίον τύχοι ὄντα, ὥστε εὐμαρῶς ἀφελέσθαι
αὐτοὺς τοῦ κινδύνου, ἀλλ' ἐς τὰ πεδία βιάζονται, ἐρί-
ζοντες πρὸς τὰς κύνας. καὶ εἰ μὲν βραδεῖαι κύνες ἕποιντο
αὐτοῖς, τοσοῦτον ὅσον διώκονται θέουσιν· εἰ δὲ ὠκεῖαι,
3 ὅση δύναμις. πολλάκις δὲ ἤδη ἐς τὰ πεδία ἐκτραπέν-
τες εἰ αἴσθοιντο ἐφομαρτοῦσαν κύνα ἀγαθήν, ὡς ἐπι-
σκιάζεσθαι ὑπ' αὐτῆς, θαμινὰ ἐν τοῖς ἐξελιγμοῖς διαρ-
ρίψαντες αὐτὴν οἳ δὲ τρέπονται αὖ ἐπὶ τὰς νάπας, ἢ εἴ
4 που κατάδυσιν γιγνώσκοιεν. καὶ τοῦτο τεκμήριον
ποιητέον ὅτι ἐκράτησεν ἡ κύων τοῦ λαγώ· οὐ γάρ τοι
ἐπὶ τῷ ἁλῶναι τὸ θηρίον ἐξάγουσιν τὰς κύνας ἀλλ' ἐς

ἀγῶνα δρόμου καὶ ἅμιλλαν οἵ γε τῇ ἀληθείᾳ κυνηγετι-
κοί. καὶ ἀγαπῶσιν εἰ ἐπιτύχοι ὁ λαγὼς τοῦ διασώσον-
τος, καὶ καταφυγόντα ἐς ἀκάνθας ἔστιν ὅτε ὀλίγας καὶ 5
ἐπτηχότα καὶ ἀπαγορεύοντα ἰδόντες οἳ δὲ ἀνακαλοῦ-
σιν τὰς κύνας, καὶ μάλιστα δή, εἰ καλῶς διαγωνίσαιτο.
ὥστε πολλάκις ἤδη ἔγωγε ἐφ' ἵππου ἐφομαρτῶν τῷ δρό-
μῳ καὶ ἁλόντι ἐπελθὼν ζῶντα ἀφειλόμην, καὶ ἀφελό-
μενος καὶ δήσας τὴν κύνα ἀφῆκα διαφυγεῖν τὸν λαγῶ.
καὶ εἰ ὕστερος ἀφικόμην ἢ ὥστε διασῶσαι, ἔπαισα τὴν
κεφαλήν, ὅτι ἀνταγωνιστὴν ἄρα ἀγαθὸν ἀπώλεσαν αἱ
κύνες. καὶ τούτου μόνου ἕνεκα οὐ σύμφημι τῷ ἐμαυ- 6
τοῦ ὁμωνύμῳ, ἀλλ' εὑρισκόμενον μὲν ὅστις ἴδοι τὸ θη-
ρίον καὶ διωκόμενον καὶ μεταθεόμενον, συγχωρῶ διότι
ἐπιλάθοιτο ἂν εἴ του ἐρῴη· ἁλισκόμενον δὲ ἰδεῖν οὔτε
ἡδὺ τὸ θέαμα ἀποφαίνω οὔτε ἐκπληκτικὸν ἀλλ' ἀνιαρὸν
μᾶλλον, καὶ οὐκ ἂν ἐπί γε τούτῳ ἐπιλαθέσθαι ἄν τινα
εἴ του ἐρῴη. ἀλλ' ἐκείνῳ γε τῷ Ξενοφῶντι, οὐκ ἐγνω- 7
κότι τὰς ὠκείας κύνας, συγγνωστὸν εἰ καὶ ἁλισκόμενος
λαγὼς μέγα θέαμα ἐφαίνετο. ἐφομαρτούσας δὲ τῷ δρό- 8
μῳ ἐπικλάζειν εἰ καὶ μὴ παρακελευσαίμην, οἶδα ὅτι
πολλὴ ἀνάγκη· ὥστε κἂν ἄναυδον κύνα ῥῆξαι φωνήν, οὐ
μεῖον ἤ, ὡς λόγος, τὸν Κροίσου υἱέα.

καὶ τὴν κύνα δὲ ἀνακαλεῖν ἀγαθόν· χαίρουσιν γὰρ 17
τὴν φωνὴν τοῦ δεσπότου γνωρίζουσαι, καὶ παραμυθίαν
ἴσχουσιν τῶν πόνων τὸ γιγνώσκειν ὅτι θεατὴς αὐταῖς
πάρεστιν καὶ ὅτι οὐ λανθάνουσιν ἀγωνιζόμεναι καλῶς.
καὶ δὴ τὸ ἐν πρώτῳ μὲν δρόμῳ, ὁσάκις φίλον, ἀνακα- 2
λεῖν οὐ κωλύω· ἐν δευτέρῳ δὲ ἢ τρίτῳ, ὁπότε εἰκὸς δια-
πεπονῆσθαι τὴν κύνα, κωλῦσαι ἄν μοι δοκῶ θαμινὰ
ἀνακαλεῖν αὐτὴν ὀνομαστί, μή ποτε ἄρα ὑπὸ μένους καὶ
προθυμίας, χαρίζεσθαι τῷ δεσπότῃ ἐθέλουσα, ἔπειτα
παρὰ δύναμιν ἐνταθεῖσα ῥήξειέν τι τῶν ἐντός. πολλαὶ

γὰρ ἤδη οὕτω γε κύνες καὶ αἱ γενναιόταται διεφθάρη-
3 σαν. ἀλλὰ τηνικαῦτα ἀφιέναι διαγωνίζεσθαι, ὅπως
ἐθέλουσιν· οὐ γάρ τοι οὐδ' ἴσος ἀγὼν λαγῷ καὶ κυνί·
ἀλλ' ὃ μὲν ὅποι βούλεται θεῖ, ἣ δὲ ἐφομαρτεῖ· καὶ ὃ
μὲν ἐξελίξας τὸν δρόμον καὶ διαρρίψας τὴν κύνα ἵεται
τοῦ πρόσω, ἣ δέ, εἰ διαρριφθείη, πλάζεται. καὶ ἀνάγκη
φθάσαντα αὖ μεταθεῖν καὶ ἀναλαβεῖν, ὅσον ἐξηνέχθη
4 τοῦ δρόμου. καὶ αἱ δυσχωρίαι δὲ πρὸς τοῦ λαγὼ μᾶλλόν
τί εἰσιν ἢ τῆς κυνός, οἷα τὰ τραχέα καὶ οἱ φελλεῶνες καὶ
τὰ σιμὰ καὶ τὰ ἀνώμαλα, ὅτι κοῦφός τέ ἐστιν καὶ οἱ
πόδες αὐτῷ ὑπὸ δασύτητος οὐ ῥήγνυνται ἐν τοῖς τραχέ-
σιν. καὶ τὸ περὶ ψυχῆς δὲ θεῖν ἀφαιρεῖται τὴν αἴσθησιν
τῶν δυσκόλων.

18 ἔχουσαν δὲ τὴν κύνα ἢ καὶ ἄλλως κρατήσασαν τῷ
δρόμῳ καταπηδήσαντα ἀπὸ τοῦ ἵππου καταψᾶν χρὴ ἐπ-
ευφημοῦντα, καὶ τὴν κεφαλὴν φιλεῖν, καὶ τὰ ὦτα ἀπο-
τείνειν, καὶ ὀνομαστὶ ἐπιλέγειν "εὖγε ὦ Κιρρά, εὖγε ὦ
Βόννα, καλῶς γε ὦ Ὁρμή," καὶ ὅ τι περ ἄλλο ἑκάστῃ
ὄνομα αὐτὸ τοῦτο ἀνακαλοῦντα· χαίρουσιν γὰρ ἐπαινού-
2 μεναι, καθάπερ τῶν ἀνθρώπων οἱ γενναῖοι. ἣ δὲ εἰ
μὴ τύχοι ἀπηγορευκυῖα, πρόσεισιν ἐπιμειδιῶσα καὶ φι-
λοφρονουμένη. ἀγαθὸν δὲ ἐπὶ τούτῳ καὶ καλινδεῖσθαι
τὴν κύνα, καθάπερ τοὺς ἵππους ὁρῶμεν· δῆλον γὰρ ὅτι
μὴ ἀπηγόρευσεν ὑπὸ τοῦ δρόμου, καὶ ἅμα τὸν κάματον
παύει αὐτῶν.

19 θηρῶσιν δὲ Κελτοί, ὅσοι μὲν πλουτοῦσιν αὐτῶν καὶ
τρυφῶσιν, ἕωθεν ἐκπέμποντες ἐς τὰ χωρία τὰ ὕποπτα
τοὺς κατοπτεύσοντας, ὅπου τυγχάνει ἀναπαυόμενος λα-
γώς· καὶ ἔστιν ὁ ἀγγέλλων, εἰ τύχοι ὀφθείς, ἢ ὁπόσοι
2 ἂν τύχωσιν. ἔπειτα ἀφικόμενοι μεθιᾶσιν τὰς κύνας,
ἐξεγείραντες τὸ θηρίον, αὐτοὶ δὲ ἐφ' ἵππων ἕπονται.
20 ὅσοις δὲ οὐκ εἰσὶν οἱ κατοπτεύσοντες, οἳ μὲν αὐτῶν

πλείους συνθήρους συναγαγόντες ἐξίασιν ἐφ' ἵππων, καὶ
τὰ ὕποπτα ἐπερχόμενοι, ὅπου ἂν τύχῃ ἐξεγερθεὶς λα-
γώς, μεθιᾶσιν τὰς κύνας· ὅσοι δέ τι μᾶλλον αὐτουργοί
εἰσιν κυνηγεσίων, πεζοὶ ἐξίασιν, εἷς δέ τις αὐτοῖς ἐφ'
ἵππου ἐφομαρτεῖ, καὶ οὗτος διώκειν τέτακται ἅμα ταῖς
κυσίν. ἐκπεριίασιν δὲ ἐπὶ μετώπου ταχθέντες· ἔπειτα 2
ἐπ' εὐθείας προελθόντες, ὅσον σύμμετρον διανῦσαι, ἐπι-
στρέψαντες αὖ ἀνακάμπτουσιν παρὰ τὰ αὐτὰ διὰ τῶν
αὐτῶν, μηδὲν ἐς δύναμιν παραλείποντες τῶν ὑπόπτων.
χρὴ δὲ εἰ πλείους κύνας ἐπαγάγοιντο, μὴ εἰκῇ τεταγμέ- 3
νους ἰέναι· εἰ γάρ τοι ἐξεγερθείη τῆς εὐνῆς λαγώς, οὐκ
ἔστιν ὅστις ἂν ἀπόσχοιτο μὴ οὐκ ἐφεῖναι τὴν ἑαυτοῦ
κύνα, ὃ μὲν ἐπιθυμίᾳ τοῦ θέουσαν ἰδεῖν τὴν αὑτοῦ ἕκα-
στος, ὃ δέ τις ἐκπλαγεὶς πρὸς τὴν βοὴν καὶ ἔκφρων γε-
νόμενος· ἁλίσκοιτό τε ἂν ἄνευ ἀγῶνος λαγὼς ὑπὸ θορυ-
βούντων κυνῶν, καὶ τοῦ θεάματος ὅ τι περ ὄφελος
ἀπολλύοιτο. ἀλλ' ἄρχοντα χρὴ ἐπιτετάχθαι τῇ θήρᾳ, 4
καὶ οὗτος συνδυαζέτω τὰς κύνας, καὶ ταττέτω ὡς εἰ
μὲν ταύτῃ πηδήσειεν, σὺ καὶ σὺ ἐπιλύειν, ἄλλος δὲ μὴ
λυέτω· εἰ δὲ ταύτῃ, αὖ σὺ καὶ σύ. οἳ δὲ ἐμπεδούντων
τὸ ταχθέν.

θηρῶσιν δὲ Κελτοὶ καὶ ἀναμιγνύοντες τοῖς ἰχνευ- 21
ταῖς κυσὶν τὰς ὠκείας. καὶ οἳ μὲν μαστεύουσιν, αὐτοὶ
δὲ διίστανται, μετὰ χεῖρας ἔχοντες τὰς κύνας τὰς ἀγα-
θάς, οἷπερ μάλιστα εἰκὸς τὸν λαγῶ ἀπευθῦναι τὸν δρό-
μον, ὥστε ἐφιέναι τῶν κυνῶν ὅπως ἄν τῳ προχωρῇ.
καὶ εἰσὶν αἱ κύνες αὗται ὅ τι περ αἱ ἄρκυς τῷ Ξενο- 2
φῶντι ἐκείνῳ. ἀλλ' ἄτακτοί τε οὕτω γίγνονται οἱ δρό-
μοι καὶ ὁ λαγώς, εἰ καὶ πάνυ ἀγαθὸς ὢν τύχοι, τὸ πολὺ
ὑπὸ τῆς κλαγγῆς τῶν κυνῶν ἐκπλήσσεται, καὶ εἰ μὴ πρὸ
πολλοῦ τύχοι προπηδήσας, ὡς καταστῆναι αὐτῷ τὴν
γνώμην, ἁλίσκεται εὐμαρῶς, ἔκφρων γενόμενος. χρὴ 3

οὖν ὅστις ἐπιλύει κύνα ἀγαθήν, μὴ ἐφεῖναι ἔτι θορυ-
βουμένῳ, ἀλλ' ἐάσαντα ἐξελιχθῆναι τοὺς ἑλιγμοὺς τοὺς
πρώτους, οὕτω μεθεῖναι τὴν κύνα, εἰ μὴ διαφθεῖραι
22 ἐθέλει τὴν θέαν. νεογνῷ δὲ ἐπιλύειν μὴ θέμις ἔστω,
ἀλλὰ χρὴ πειθομένους τῷ ἐμῷ ὁμωνύμῳ ἀφιέναι τού-
2 τους τῇ θεῷ. ὥστε καὶ τὰς ἰχνευούσας πειρατέον
ἀνακαλεῖν. κακαὶ δὲ ἀνακληθῆναι αὗται καὶ δυσπει-
θεῖς ὑπὸ λιμοῦ, δειναὶ δὲ καὶ καταφαγεῖν τὸν ἁλόντα·
ὥστε μόλις ἂν ξύλῳ παίων ἀπαλλάξειας αὐτάς.

23 χρὴ δὲ ἔλαφον ἤ τι ἄλλο ἐς μέγεθος προῆκον τοσόνδε
τόνδε τὸν τρόπον θηρᾶν, ἐφιέντα τὰς κύνας τὰς γεν-
ναίας· μέγα τε γὰρ τὸ θηρίον καὶ θεῖ ἐπὶ πολύ, καὶ
διαγωνίσασθαι οὐκ ἀσφαλές. καὶ ὁ κίνδυνος οὐ σμι-
2 κρὸς κύνα ἀγαθὴν ἐλάφου ἕνεκα διαφθαρῆναι. ἀλλὰ
τὰς ἐλάφους, ἔνθα τὰ πεδία εὐήλατα, ἐν μὲν Μυσοῖς
καὶ ἐν Γέταις καὶ ἐν Σκυθίᾳ καὶ ἀνὰ τὴν Ἰλλυρίδα, ἀφ'
ἵππων τῶν Σκυθικῶν καὶ Ἰλλυρικῶν διώκουσιν· οὗτοι
γὰρ ἐλαύνεσθαι μὲν τὰ πρῶτα οὐκ ἀγαθοί, ἀλλὰ κἂν
πάνυ καταφρονήσειας ἰδὼν παραβάλλοντας ἵππῳ Θεσ-
σαλῷ ἢ Σικελῷ ἢ Πελοποννησίῳ· διαπονούμενοι δὲ
3 ἐπίπαν ἀντέχουσιν. καὶ τότε ἂν ἴδοις τὸν μὲν ὠκὺν
ἐκεῖνον ἵππον καὶ μέγαν καὶ σοβαρὸν ἀπαγορεύοντα,
τὸν δὲ λεπτὸν καὶ ψωραλέον πρῶτα μὲν παραμείβοντα,
ἔπειτα ἀπολείποντα, ἔπειτα ἐλαύνοντα τὸ θηρίον. ὁ
4 δὲ ἐς τοσοῦτον ἄρα ἀντέχει, ἔστε ἀπαγορεῦσαι τὴν
ἔλαφον. ἀπαγορεύσασα δὲ καὶ χανοῦσα ὑπὸ ἀνοίας
ἵσταται, καὶ ἔξεστιν ἤδη, εἰ μὲν βούλοιο, ἀκοντίσαι ἐγ-
γύθεν ὡς πεπεδημένην, εἰ δὲ ἐθέλοις, καὶ ζώσῃ βρόχον
περιβαλόντα ἄγειν.

24 ἐν δὲ Λιβύῃ ἀφ' ἵππων τῶν Λιβυκῶν, οἳ δὴ Νομά-
δες καλοῦνται, οἵ τε ἄνδρες αὐτοὶ καὶ οἱ ἵπποι, ἀπὸ τού-

των τῶν ἵππων μὴ ὅτι ἐλάφους αἱροῦσιν ἢ δορκάδας
— ταῦτα μὲν γὰρ οὐδὲ διὰ πολλοῦ ἀγῶνος, οὐδὲ ἀγαθοὶ
ἵπποι δοκοῦσιν οἱ τοιοῦτόν τι ἑλόντες — ἀλλὰ καὶ τοὺς
ὄνους τοὺς ἀγρίους, οἳ δὴ ὠκύτητι διαφέροντές εἰσιν
καὶ τῷ ἐπὶ μήκιστον ἀντέχειν θέοντες. ὁπότε γοῦν ἐπὶ 2
μέγαν βασιλέα ἤλαυνον οἱ ἅμα Κύρῳ τῷ Δαρείου Ἕλ-
ληνες, οἷς καὶ Ξενοφῶν συνεστράτευεν, λέγει Ξενο-
φῶν, ὅτε τὰ πεδία τὰ Ἀραβίων ἐξήνυον, ἀγέλας προφαί-
νεσθαι τῶν ὄνων τῶν ἀγρίων, καὶ ὑπὸ ἑνὸς μὲν ἱππέως
μήποτε ἁλῶναι ὄνον ἄγριον, διισταμένους δὲ ἄλλους
ἐπ' ἄλλοις ἐλαύνειν, τοὺς δὲ πολλοῖς ἀντίσχοντας τε-
λευτῶντας ἤδη ἀπαγορεύειν ὑπὸ καμάτου· οὕτως ἄρα
καὶ Κύρῳ τῷ μεγάλου μὲν βασιλέως παιδί, μεγάλου δὲ
βασιλέως ἀδελφῷ, οὐκ ἀγαθοὶ διώκειν ἵπποι ἦσαν. Λι- 3
βύων δὲ παῖδες ὀκταέτεις ἔστιν οἳ αὐτῶν, οἳ δὲ οὐ
πολλῷ πρεσβύτεροι, ἐπὶ γυμνῶν τῶν ἵππων ἐλαύνουσιν,
ῥάβδῳ χρώμενοι ἐπ' αὐτοῖς ὅσα Ἕλληνες χαλινῷ, καὶ
ἐς τοσοῦτον ἄρα ἐφομαρτοῦσιν τοῖς ὄνοις τοῖς ἀγρίοις,
ἔστε τελευτῶντες βρόχον περιβαλόντες τῷ θηρίῳ ἄγου-
σιν· τὸ δὲ ἕπεται ἡττημένον. οὕτω τοι θηρῶσιν 4
ὅσοις κύνες τε ἀγαθαὶ καὶ ἵπποι, οὐ πάγαις οὐδὲ ἄρκυ-
σιν οὐδὲ βρόχοις οὐδὲ ἁπλῶς δόλοις καὶ σοφίσμασιν
ἐξαπατῶντες τὰ θηρία, ἀλλ' ἐκ τοῦ εὐθέος διαγωνιζό-
μενοι. καὶ ἔστιν τὰ θεάματα, ἐμοὶ δοκεῖν, οὐδέν τι 5
ἐκείνοις παραπλήσια, ἀλλὰ τὰ μὲν λῃστείᾳ ἢ κλοπῇ ἔοι-
κεν, τὰ δὲ πολέμῳ τῷ ἀνὰ κράτος διαπολεμουμένῳ· καὶ
οἳ μὲν ὡς πειραταὶ λάθρᾳ ἐπιπλέοντες προσφέρονται
πρὸς τὰ θηρία, οἳ δέ, καθάπερ Ἀθηναῖοι Μήδων ἐκρά-
τησαν ναυμαχίᾳ περὶ Ἀρτεμίσιον ἢ περὶ Σαλαμῖνα καὶ
Ψυττάλειαν ἢ αὖθις περὶ Κύπρον, οὕτω δὲ καὶ οὗτοι
τῶν θηρίων ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς κρατοῦσιν.

κυνὸς ἡλικία ἐς τὸ θεῖν. θήλειαν μὲν μετὰ μῆνα 25

*ἑνδέκατον ἐξάγειν ἐπὶ θήραν, πρόσθεν δὲ ἔτι ἀπὸ δε-
κάτου μηνός, εἰ εὐπαγὴς τύχοι καὶ μὴ ὑγρομελής, λαγῶ
ἀπὸ χειρὸς ἀφιέναι ἐν χωρίῳ περιφανεῖ, καὶ τὴν μὲν
ἐγγύθεν ἐφιέναι τῷ λαγῷ, ὡς τήν τε ὄψιν αὐτὴν ἐμπίμ-
πλασθαι καὶ ἐγγὺς ὁρῶσαν μετ' ἐλπίδος ἀγαθῆς πονεῖν,
2 κύνα δὲ ἄλλην τελείαν ἐφιέναι ὕστερον, ὡς μὴ ἐπὶ
πολὺ κακοπαθῆσαι τὴν σκύλακα μηδὲ ἀπαγορεῦσαι ὑπὸ
καμάτου. ἣ δὲ θαμινὰ καὶ εὐμαρῶς ἐξελίσσουσα τὸν
λαγῶ παραδώσει τῇ σκύλακι. ἑλοῦσαν δὲ ἐᾶν σπαράξαι
3 τοῖς ὀδοῦσιν, ἔστε κατακανεῖν. ἐπειδὰν δὲ ἐξάγεσθαι
ἤδη ὥραν ἔχῃ, πρῶτα μὲν τὰς ὁδοὺς βαδίζειν, ὅσαι τρα-
χεῖαι αὐτῶν· ἀγαθὸν γὰρ τὸ μελέτημα ἐς τὸ πῆξαι τοὺς
4 πόδας ταῖς κυσίν. ἔπειτα ἵστασθαι τὸν ἔχοντα αὐτὴν
ἐν χωρίῳ περιφανεῖ καὶ ὑπερδεξίῳ, καὶ φθάσαντι μὲν
τῷ λαγῷ καὶ προλαβόντι οὐχ ὁρῶσαν μὴ ἐφιέναι· τοῦτο
γάρ τοι περὶ τῶν ἐς ἰχνείαν ἀσκουμένων κυνῶν παραι-
5 νεῖ ὁ Ξενοφῶν ἐκεῖνος. κύνα δὲ ὠκεῖαν εἰ μὴ ὁρῶσαν
ἐπιλύσειας, πλάζεται καὶ σκιρτᾷ καὶ ἔκφρων γίγνεται
6 καὶ ἀνασοβεῖται. καὶ τοίνυν εἴ ποτε διαφύγοι αὐτὴν
τελεωθεῖσαν ἤδη ὁ λαγώς, οὐκ ἀτρέμα ἔχει ἑαυτὴν οὐδὲ
ἐπὶ τὸν κυναγωγὸν ἐπάνεισιν οὐδὲ ἀνακαλοῦντος ὑπα-
κούει, ἀλλ' ὑπὸ μελέτης τοῦ θεῖν ἐπὶ μηδενὶ εἰκῇ πλά-
7 ζεται, καὶ μαινομένῃ ἔοικεν. ἀλλ' ἵστασθαι μὲν τὸν
ἔχοντα τὴν σκύλακα ἐν χωρίῳ, ὁποῖον ἤδη μοι λέλεκται,
κρυπτόμενον οἷ μάλιστα τεκμήραιτο ἄν τις ὅτι πονού-
8 μενος ὁ λαγὼς ὑποκάμψας ἥξει. ἰδόντα δὲ διαπεπο-
νημένον ἐγγύθεν ἐφιέναι, μὴ κατὰ στόμα· ἡ μὲν
γὰρ κύων ἐξορμήσασα ἐπ' εὐθὺ ἐξενεχθήσεται, ὁ δὲ
λαγὼς ἐξελίξας εὐμαρῶς παραμείψει· τὴν δὲ πολὺ
ἀπολειφθῆναι ἀνάγκη καὶ χαλεπῶς ὑποκάμψαι, κα-
θάπερ αἱ τριήρεις εὐθυπλοοῦσαι οὐκ εὐμαρῶς ἐπι-
κάμπτουσιν, εἰ μὴ ἀνεθείη τὸ πολὺ τῆς εἰρεσίας αὐ-*

ταῖς, ἀλλ' ἐάσαντα παραμεῖψαι τὸν λαγῶ ἐκ τοῦ πλα- 9
γίου χρὴ ἐφιέναι. ἁλόντος δὲ ἐφομαρτείτω τις σπου-
δῇ, πρὶν ἐμφορηθῆναι τοῦ αἵματος τὴν κύνα, οὐχ
ὅτι δὴ τὰ κρέα ἄρα περὶ πολλοῦ ποιητέον ἀνδρὶ ἐς
κάλλος κυνηγετοῦντι, ἀλλ' ὅτι πονηρὸν μάθημα κυνὶ
γενναίᾳ, λαγὼ ἐσθίειν. καὶ ἤδη πολλαὶ κύνες οὕτω
διεφθάρησαν, ἐπεὶ μακρῷ δρόμῳ ἀσθμαίνουσαι ἐνε-
πλήσθησαν, ἔπειτα πνιγεῖσαι ἀπώλοντο.

ἄρρενα δὲ μὴ πρόσθεν ἢ διέτη γενόμενον ἐξάγειν 26
ἐπὶ θήραν· πολὺ γάρ τοι ὕστερον τοῖς ἄρρεσιν πήγνυ-
ται τὰ μέλη. καὶ ὁ κίνδυνος οὐ σμικρός, ἀλλὰ πολλοὶ 2
ἤδη πρὶν τελεωθῆναι ἀγωνισάμενοι πρὸ ὥρας ἀπώ-
λοντο, καὶ μάλιστα δὴ ὅσοι γενναιότατοι· ὑπὸ γὰρ μέ-
νους τοσοῦτον ὅσον δύνανται θέουσιν. τὰ δὲ ἄλλα ὡσ- 3
αύτως παραφυλάσσειν, ὅσα ἐπὶ ταῖς θηλείαις ἤδη μοι
λέλεκται ὅπως πρακτέον. φυλάσσειν δὲ καὶ ἀπὸ ὀχείας 4
ἐντὸς τῆσδε τῆς ἡλικίας· οὔτε γὰρ ἡ γονή πω αὐτοῖς
πέπηγεν, ἀλλ' ἔστιν ἐξίτηλος τὸ πολὺ καὶ ἀμαυρά, κα-
θάπερ ἡ τῶν παίδων, αὐτοί τε διαφθείρονται πάμπαν,
ὡς μηδὲν ἔτι πράττοντα ὕστερον ὀρθῶσαι τὴν ἁμαρ-
τίαν. ἀλλ' ἀπὸ τρίτου μὲν ἔτους ἐφίεσθαι ἐν ὥρᾳ ἂν
εἴη τῇ συμμέτρῳ.

ἐφιέσθων δὲ ὧδε. φυλάξαι χρὴ τὴν κύνα, ἐπει- 27
δὰν ἀποκαθαρθῇ τοῦ αἵματος· πρόσθεν δὲ εἰ παρα-
λάβοιεν τὴν γονήν, τὸ πολὺ οὐ κρατοῦσιν, ἀλλ' ἐκκλύ-
ζεται ὑπὸ τοῦ αἵματος, καθάπερ ταῖς γυναιξίν. προσ- 2
έχειν δὲ τὸν νοῦν ἐνταῦθα· βραχὺς γὰρ χρόνος δια-
γίγνεται, ἐν ᾧ οὐκέτι μὲν φέρεται αὐτῇ τὸ αἷμα, ἔτι
δὲ φυλάσσει τὴν ἐπιθυμίαν. ἀγαθὴ δὲ τῇ θηλείᾳ ἡλι-
κία ἡ ἀπὸ διέτους ἐς ἕβδομον ἔτος.

κράτιστον δὲ καθεῖρξαι ἐν ταὐτῷ τὸν ἄρρενα ἅμα 28
τῇ θηλείᾳ, αὐτὸν δὲ ἀφανῆ εἶναι· αἱ γὰρ ἐν τῷ ἐμ-

φανεῖ ὁμιλίαι οὐ γόνιμοι, εἰ χρὴ πείθεσθαι ἀνδρά-
σιν κυνηγετικοῖς. ὅσα δὲ τοιαῦτα λάθρα ὑπὸ κυνῶν
2 ἐσπουδάσθη, ἐπιτυχῆ γενέσθαι λόγος. μετὰ ταῦτα δὲ
ἐξάγειν μὲν ἐπὶ θήραν — ὁ γὰρ περίπατος ἀγαθὸν ἐς
ῥώμην ταῖς κυσίν —, ἐφιέναι δὲ αὐτὰς λαγῷ μηκέτι·
κίνδυνος γὰρ διαφθεῖραι ὑπερκαμοῦσαν ἢ ὑπερταθεῖ-
3 σαν. καὶ τὸν ἄρρενα δὲ μὴ ἐφιέναι ἐπὶ λαγῶ ὡσαύ-
τως, πρὶν ἀπὸ τοῦ καμάτου ἀμπαύσασθαι καὶ ῥωσθῆ-
ναι, ἑξήκοντα ἡμερῶν οὐ μεῖον· ἔπειτα ἐφιέναι ἐς ἀγῶνα
οὐδὲν κωλύσει.

29 κρατίστη δὲ ὥρα ἐς σκυλακείαν ἡ τοῦ ἦρος· εὐκρά-
τως γὰρ αὕτη μάλιστα ἔχει κρύους τε καὶ θάλπους. ὡς
τὸ μὲν κρύος τοῖς σκυλακίοις οὐκ ἀγαθὸν ἐς ἀνατροφήν,
ἄλλως τε καὶ ἀπορίᾳ γάλακτος· τὸ δὲ καῦμα ταῖς μη-
τράσιν χαλεπὸν ἐν τῇ ἀνατροφῇ· τὸ φθινόπωρον δὲ
ταύτῃ χεῖρον τοῦ ἦρος, ὅτι χειμὼν ἐπιλαμβάνει τὰ σκυ-
λάκια πρὶν παγῆναι.

30 τεκοῦσαν δὲ εἰ μὲν ἐθέλοις ἐπαναλαβεῖν τὴν πρό-
σθεν ὠκύτητα, μὴ ἐᾶν ἐκτρέφειν αὐτὴν ὅτι μὴ ἐς ὅσον
ἀποκουφίσαι τὸ πολὺ τοῦ γάλακτος· εἶτα δὲ ὑφελόντα
ἄλλαις παραδιδόναι κυσὶν ἐπιλεγόμενον γενναίας· τὸ
γὰρ τῶν ἀγεννῶν γάλα οὐ σύμφυλον ταῖς γενναίαις.
2 εἰ δὲ μηκέτι ἐς δρόμον ἐπιτηδείως ἔχουσα φαίνοιτο ἡ
κύων, κράτιστον ἐᾶν ὑπὸ τῇ τεκούσῃ καὶ μὴ ὑποβάλ-
λειν ὑφ' ἑτέραν κύνα· αἱ γὰρ θεραπεῖαι αἱ ἀλλότριαι,
ᾗπερ καὶ ὁ Ξενοφῶν ἐκεῖνος ἀποφαίνει, οὐκ εἰσὶν
αὔξιμοι· τὸ δὲ τῶν μητέρων καὶ τὸ γάλα ἀγαθὸν καὶ τὸ
31 πνεῦμα. ὁπόταν δὲ ἤδη πλανᾶται τὰ σκυλάκια, ὀρθῶς
συμβουλεύει ὅτι χρὴ γάλακτι ἀνατρέφειν αὐτά, καὶ
ὅτι αἱ βαρεῖαι πλησμοναὶ τά τε σκέλη αὐτοῖς διαστρέ-
2 φουσιν καὶ τοῖς σώμασιν νόσους ἐμβάλλουσιν. καὶ
τὰ ὀνόματα δὲ ὅτι βραχέα καὶ εὐανάκλητα θετέον ταῖς

κυσίν, καὶ τοῦτο χρὴ πείθεσθαι αὐτῷ. καὶ ὅσα ἀναγέ-
γραφεν ὀνόματα, τὰ μὲν εὑρὼν τὰ δὲ καὶ αὐτὸς ποιή-
σας, δεξιῶς ἀναγέγραφεν. εἰ δὲ μήπω ἐθέλοις σκυλα- 3
κεῦσαι, φυλάσσειν ὡς ἀνυστὸν ἐπιμελέστατα τὰς κύνας,
ἐπειδὰν τῇ ἀνάγκῃ ταύτῃ ἔχωνται· ἀποπαυσαμέναις δὲ
οἱ μαστοὶ σφριγῶσιν καὶ ὑποπίμπλανται γάλακτος, καὶ
τείνεται τὰ ὑπὸ τῇ γαστρί. καὶ ἔστιν τηνικαῦτα οὐκ 4
ἀσφαλὲς ἐπιλύειν κύνα ἐπὶ λαγῷ· ῥήγνυνται γὰρ αὐ-
ταῖς αἱ λαγόνες. ὥστε οὐδὲ ἐς τὸ σκιρτῆσαι χρὴ λύειν
αὐτὰς ἅμα ἑτέρᾳ κυνί· ἁμιλλώμεναι γὰρ ἔστιν ὅτε καὶ
ὑπὲρ δύναμιν συνταθεῖσαι ἐς ἴσον κίνδυνον καθίσταν-
ται. ἀλλὰ κράτιστον περιμεῖναι, ἔστε χαλάσαι αὐταῖς 5
τοὺς μαστούς. τεκμήριον δὲ ὅτι ἤδη ἀσφαλές, ἐπειδὰν
αἱ τρίχες ἀπορρέωσιν ἀθρόαι ἐπαφωμένῳ· τότε γὰρ λύ-
ονται, ἐμοὶ δοκεῖν, ἀπὸ τῆς ἀνάγκης τῆς πρόσθεν καὶ
παρίστανται ἤδη ἐς δρόμον. κύων δὲ θήλεια μὲν ὠκυ- 32
τέρα ἄρρενος, ἄρρην δὲ θηλείας διαπονεῖσθαι ἀμείνων.
καὶ ὅτι δι' ἔτους θεῖ, πολλῷ τινι ἐντιμότερον τὸ κτῆμα·
καὶ ὅτι θήλειαι μὲν πολλαὶ ἀγαθαί, ἄρρενος δὲ γενναίου
ἐπιτυχεῖν οὐκ εὐμαρές, καὶ ταύτῃ ἐντιμότερον. καὶ 2
αἱ θήλειαι μὲν ἀγαπητὸν εἰ καὶ ἐς πέμπτον ἔτος δια-
φυλάξειαν τὸ ὠκύ· ἄρρενες δὲ καὶ ἐς δέκατον διαφυ-
λάσσουσιν. ὥστε μέγα μοι δοκεῖ τὸ κτῆμα ἄρρην κύων
τῇ ἀληθείᾳ γενναῖος καὶ οὐκ ἄνευ θεῶν του εὐμενείας
παραγίγνεσθαι ἀνδρὶ κυνηγετικῷ. ἀλλὰ χρὴ θύειν Ἀρ- 33
τέμιδι Ἀγροτέρᾳ ἐπὶ τῷδε τῷ κτήματι· θύειν δὲ χρὴ
καὶ ἐπὶ θήρᾳ εὖ πράξαντα, καὶ ἀνατιθέναι ἀπαρχὰς τῶν
ἁλισκομένων τῇ θεῷ, * * τε ἀποκαθαίρειν τὰς κύνας καὶ
τοὺς κυνηγέτας, κατὰ τὰ πάτρια, ὡς νόμος.

Κελτῶν δὲ ἔστιν οἷς νόμος καὶ ἐνιαύσια θύειν τῇ 34
Ἀρτέμιδι, οἳ δὲ καὶ θησαυρὸν ἀποδεικνύουσιν τῇ θεῷ.
καὶ ἐπὶ μὲν λαγῷ ἁλόντι δύ' ὀβολὼ ἐμβάλλουσιν ἐς

*τὸν θησαυρόν, ἐπὶ δὲ ἀλώπεκι δραχμήν, ὅτι ἐπίβουλόν
τὸ χρῆμα, καὶ τοὺς λαγῶς διαφθείρει· τούτου ἕνεκα
πλέον ἐμβάλλουσιν, ὡς ἐπὶ πολεμίῳ ἁλόντι. ἐπὶ δὲ δορ-
κάδι τέσσαρας δραχμάς, ὅτι μέγα τὸ ζῷον καὶ ἡ θήρα
2 ἐντιμοτέρα. περιελθόντος δὲ τοῦ ἔτους ὁπόταν τὰ γε-
νέθλια ἥκῃ τῆς Ἀρτέμιδος, ἀνοίγνυται μὲν ὁ θησαυρός,
ἀπὸ δὲ τοῦ συλλεχθέντος ἱερεῖον ὠνοῦνται, οἳ μὲν οἶν,
3 οἳ δὲ αἶγα, οἳ δὲ μόσχον, εἰ οὕτω προχωροίη. θύσαν-
τες δὲ καὶ τῶν ἱερείων ἀπαρξάμενοι τῇ Ἀγροτέρᾳ, ὡς
ἑκάστοις νόμος, εὐωχοῦνται αὐτοί τε καὶ αἱ κύνες. τὰς
κύνας δὲ καὶ στεφανοῦσιν ἐν τῇδε τῇ ἡμέρᾳ, ὡς δῆλον
εἶναι διότι ἐπ' αὐταῖς ἑορτάζουσιν.*

35 *καὶ ἐγὼ ἅμα τοῖς συνθήροις ἕπομαι τῷ Κελτῶν
νόμῳ, καὶ ἀποφαίνω ὡς οὐδὲν ἄνευ θεῶν γιγνόμενον
2 ἀνθρώποις ἐς ἀγαθὸν ἀποτελευτᾷ. ἀλλὰ καὶ ὅσοι ναυ-
τίλλονται ἀπὸ θεῶν ἄρχονται, ὅσοις γε τοῦ σῴζεσθαι
μέλει, καὶ ἀνασωθέντες χαριστήρια θύουσιν τοῖς θεοῖς
τοῖς θαλασσίοις, Ποσειδῶνι καὶ Ἀμφιτρίτῃ καὶ Νηρηί-
σιν. καὶ ὅσοι τὴν γῆν ἐργάζονται, Δήμητρι καὶ τῇ παιδὶ
αὐτῆς καὶ Διονύσῳ, οἱ δὲ ἀμφὶ τὰς τέχνας πονούμενοι
Ἀθηνᾷ καὶ Ἡφαίστῳ, καὶ οἱ ἀμφὶ παίδευσιν Μούσαις
καὶ Ἀπόλλωνι Μουσηγέτῃ καὶ Μνημοσύνῃ καὶ Ἑρμῇ,
οἱ δὲ ἀμφὶ τὰ ἐρωτικὰ Ἀφροδίτῃ καὶ Ἔρωτι καὶ Πει-
3 θοῖ καὶ Χάρισιν. οὕτω τοι καὶ τοὺς ἐπὶ θήρᾳ ἐσπου-
δακότας οὐ χρὴ ἀμελεῖν τῆς Ἀρτέμιδος τῆς Ἀγροτέρας
οὐδὲ Ἀπόλλωνος οὐδὲ Πανὸς οὐδὲ Νυμφῶν οὐδὲ Ἑρ-
μοῦ Ἐνοδίου καὶ Ἡγεμονίου, οὐδὲ ὅσοι ἄλλοι ὄρειοι
4 θεοί· εἰ δὲ μή, ἡμιτελῆ ἀποβαίνειν ἀνάγκη τὰ σπου-
δάσματα. καὶ γὰρ καὶ αἱ κύνες βλάπτονται, καὶ οἱ ἵπποι
36 χωλεύονται, καὶ οἱ ἄνθρωποι σφάλλονται. καὶ τοῦτό
γε δηλοῖ καὶ Ὅμηρος ἐν τῇ ποιήσει. Τεῦκρον μέν γε
τὸν τοξικώτατον Ἑλλήνων ἐν τῷ ἀγῶνι οὔ φησιν τυχεῖν*

*ὅτι μὴ τῆς μηρίνθου, καὶ ταύτην διακόψαι, ἐπειδὴ μὴ
ἐπηύξατο τῷ Ἀπόλλωνι· Μηριόνην δέ, ἄνδρα οὐ τοξι-
κόν, ἐπευξάμενον τῷ Ἀπόλλωνι, ἀποπετομένης ἤδη τῆς
ὄρνιθος τυχεῖν. καὶ τοὺς ἐκγόνους δὲ τῶν ἐπὶ Θήβας* 2
σὺν Πολυνείκει στρατευσάντων ἑλεῖν τὰς Θήβας

πειθομένους τεράεσσι θεῶν καὶ Ζηνὸς ἀρωγῇ·

*τοὺς δὲ πατέρας αὐτῶν, οὐδέν τι χείρους ἐκείνων ἐς
ἀλκήν γενομένους, διαφθαρῆναι ἐν Θήβαις, ὅτι μὴ
ἐπείθοντο τοῖς σημαινομένοις ὑπὸ θεῶν. καὶ τὸν Ἕκ-* 3
*τορα οὐ πεισθέντα Πουλυδάμαντι οὐκ ἐῶντι ἐπελαύνειν
ταῖς ναυσὶν τῶν Ἑλλήνων ἐπὶ τῷ δράκοντι τῷ καταβλη-
θέντι πρὸς τοῦ ἀετοῦ, ὡς οὐ σὺν κόσμῳ ἐπανελευσομέ-
νους, ὀλίγον ὕστερον ἔργῳ ἀναδιδαχθῆναι ὡς οὐκ ἀγα-
θὸν ἀπειθεῖν τῷ θείῳ. τούτοις χρὴ πειθομένους, κα-* 4
*θάπερ ἐπ' ἄλλῳ τῳ ἔργῳ, οὕτω δὲ καὶ ἐπὶ θήρᾳ ἄρχε-
σθαί τε ἀπὸ θεῶν καὶ χαριστήρια θύειν εὖ πράξαντας
καὶ σπένδειν καὶ εὐφημεῖν καὶ στεφανοῦν καὶ ὑμνεῖν
καὶ ἀπαρχὰς τῶν ἁλισκομένων ἀνατιθέναι, οὐ μεῖον ἢ
ἐπὶ νίκῃ πολέμου ἀκροθίνια.*

ΑΡΡΙΑΝΟΥ ΕΚΤΑΞΙΣ ΚΑΤ' ΑΛΑΝΩΝ

98 *Ἡγεῖσθαι μὲν τῆς πάσης στρατιᾶς τοὺς κατασκό-*
Blancard *πους ἱππέας ἐπὶ δυοῖν τεταγμένους σὺν τῷ οἰκείῳ*
ἡγεμόνι. ἐπὶ τούτοις δὲ τοὺς ἱπποτοξότας τοὺς Πε-
τραίους, καὶ τούτους ἐπὶ δυοῖν. ἀγόντων δὲ αὐτοὺς οἱ
99 *δεκάδαρχοι. ἐπὶ δὲ τούτοις ἐπιτετάχθων οἱ ἀπὸ τῆς*
ἴλης ᾗτινι Αὐριανοὶ ὄνομα. συντετάχθων δὲ αὐτοῖς
οἱ τῆς σπείρας τῆς τετάρτης τῶν Ῥαιτῶν, ἧς ἄρχων Δάφ-
νης Κορίνθιος. ἐπὶ τούτοις δὲ οἱ ἀπὸ τῆς ἴλης ᾗ ὄνομα
Κολῶνες. συντετάχθων δὲ αὐτοῖς Ἰτουραῖοι καὶ Κυρη-
ναῖοι καὶ οἱ ἀπὸ τῆς πρώτης Ῥαιτικῆς. συμπάντων δὲ
2 *τούτων ἀρχέτω Δημήτριος. ἐπὶ τούτοις δὲ οἱ Κελτοὶ*
ἱππῆς, καὶ οὗτοι ἐπὶ δυοῖν, καὶ τούτων ἡγείσθω ἑκα-
τόνταρχος, ὥσπερ ἐπὶ στρατοπέδου.
3 *πεζοὶ δὲ ἐπὶ τούτοις τετάχθων, τὰ σημεῖα ἀνα-*
τεταμένα πρὸ σφῶν ἔχοντες, οἵ τε Ἰταλοὶ καὶ Κυρηναίων
οἱ παρόντες. πάντων δὲ ἡγείσθω Πούλχερ, ὅσπερ ἄρχει
τοῖς Ἰταλοῖς. Βοσποριανοὶ δὲ ἐπὶ τούτοις πεζοὶ ἰόντων,
ἡγεμόνα παρεχόμενοι Λαμπροκλέα, καὶ οἱ Νομάδες ἐπὶ
100 *τούτοις ὑποτεταγμένοι Οὐήρῳ τῷ σφετέρῳ ἄρχοντι.*
4 *ἡ τάξις δὲ ἔστω ἐς ὁπλίτας τέσσαρας. αὐτῶν δὲ τού-*
των ὅσοι τοξόται ἡγείσθων. τὰς δὲ πλευρὰς τῆς τάξεως
φυλασσόντων ἑκατέρωθεν οἱ ἱππεῖς οἱ Ἀκεῖοι. ἐπὶ δὲ
τούτοις οἱ ἐπίλεκτοι ἱππεῖς ἰόντων, καὶ ἐπὶ τούτοις οἱ

ἀπὸ τῆς φάλαγγος ἱππῆς, ἔπειτα οἱ καταπέλται, ἔπειτα 5
τὸ σημεῖον τῆς πεντεκαιδεκάτης φάλαγγος, καὶ ἀμφ'
αὐτῷ ὁ ἡγεμὼν τῆς φάλαγγος Οὐάλης, καὶ ὁ ὕπαρχος
καὶ οἱ χιλίαρχοι οἷς τέτακται, καὶ οἱ ἑκατόνταρχοι οἱ
τῆς πρώτης σπείρας ἐπιστάται. πρὸ δὲ τοῦ σημείου αὖ
τῶν πεζῶν οἱ ἀκοντισταὶ τετάχθων. αὐτοὺς δὲ τοὺς
πεζοὺς ἐπὶ τεσσάρων τεταγμένους ἰέναι. ἐπὶ δὲ τῇ πεντε- 6
καιδεκάτῃ φάλαγγι τετάχθω τὸ σημεῖον τῆς δωδεκάτης
φάλαγγος, καὶ χιλίαρχοι ἀμφ' αὐτῷ καὶ ἑκατόνταρχοι.
ἐπὶ τεσσάρων ὡσαύτως καὶ ἥδε ἡ φάλαγξ ἴτω τεταγμένη.

ἐπὶ δὲ τῷ ὁπλιτικῷ τετάχθω τὸ συμμαχικόν, οἵ τε 7
ἀπὸ τῆς σμικρᾶς Ἀρμενίας καὶ Τραπεζουντίων οἱ ὁπλῖ- 101
ται καὶ οἱ Κόλχοι καὶ Ῥιζιανοὶ οἱ λογχοφόροι. ἐπιτετά-
χθων δὲ αὐτοῖς οἱ Ἀπλανοὶ πεζοί. παντὸς δὲ τοῦ συμμαχι-
κοῦ ἡγεμὼν ἔστω Σεκουνδῖνος, ὅσπερ τῶν Ἀπλανῶν
ἡγεῖται. ἐπὶ τούτοις δὲ τὰ σκευοφόρα ἑπέσθω. οὐραγείτω 8
δὲ ἡ ἴλη τῶν Γετῶν καὶ ὁ ταύτης ἴλαρχος. τὰς πλευρὰς 9
δὲ τοῦ πεζικοῦ κοσμούντων μὲν ἑκατόνταρχοι καὶ οἱ
ἐπὶ τῷδε τεταγμένοι, φυλακῆς δὲ ἕνεκα ἴλη ἡ Ἀλλα-
κτικὴ παριππευέτω ἐπὶ ἕνα στοῖχον ἑκατέρωθεν τεταγ-
μένη, καὶ οἱ τῶν Ἰταλῶν ἱππῆς. ὁ δὲ ἴλαρχος αὐτῶν
ἐπιφοιτάτω ταῖς πλευραῖς. ὁ δὲ ἡγεμὼν τῆς πάσης 10
στρατιᾶς Ξενοφῶν τὸ πολὺ μὲν πρὸ τῶν σημείων τῶν
πεζικῶν ἡγείσθω, ἐπιφοιτάτω δὲ πάσῃ τῇ τάξει, καὶ
ἐπισκοπείτω ὅπως τεταγμένοι ἴᾶσι, καὶ τοὺς μὲν 102
ἀτακτοῦντας ἐς τάξιν ἐπαναγέτω, τοὺς δὲ ἐν κόσμῳ
ἰόντας ἐπαινείτω.

οὕτω μὲν τεταγμένους ἰέναι. ἐλθόντας δὲ ἐς τὸ 11
ἀποδεδειγμένον χωρίον, τὴν μὲν ἵππον πᾶσαν περι-
στῆσαι ἐν κύκλῳ ἐς τετράγωνον τάξιν, τοὺς κατασκό-
πους δὲ πέμψαι ἐς τὰ ὑπερδέξια χωρία σκοπῆς ἕνεκα
τῶν πολεμίων. ἐνταῦθα δὲ ἀπὸ σημείου ὁπλίζεσθαι

12 σιγῇ, ὁπλισαμένους δὲ ἐς τάξιν καθίστασθαι. ἡ τάξις
δὲ ἔστω ἥδε. τὸ μὲν κέρας ἑκάτερον τῶν πεζῶν τὰ
ὑπερδέξια ἐχέτω τῶν χωρίων, ὅτι ἐν τοιῷδε ἡ ἔκταξις
ἔσται. ἐπιτετάχθων δὲ τῷ κέρᾳ τῷ μὲν δεξιῷ οἱ ἀμφὶ
Οὐασάκην καὶ Ἄρβηλον Ἀρμένιοι, τὸ ὑπερδεξιώτατον
τοῦ κέρως ἔχοντες, ὅτι τοξόται εἰσὶν οἱ σύμπαντες.
13 προτετάχθων δὲ αὐτῶν οἱ τῆς σπείρας τῆς Ἰταλικῆς
πεζοί. πάντων δὲ ἡγείσθω Πούλχερ, ὅσπερ καὶ τῆς σπεί-
ρας τῆς Ἰταλικῆς ἄρχει. καὶ τούτῳ ἐπιτετράφθω αὐτός
τε ὁ Οὐασάκης καὶ Ἄρβηλος καὶ τὸ ἐκείνων ἱππικόν τε
καὶ πεζικόν.
14 ἐπὶ δὲ τοῦ ἀριστεροῦ τετάχθων καὶ οὗτοι τὸ ὑπερ-
δεξιώτατον τοῦ κέρως ἔχοντες οἵ τε ἀπὸ τῆς σμικρᾶς
Ἀρμενίας σύμμαχοι καὶ οἱ Τραπεζουντίων γυμνῆτες καὶ
103 οἱ Ῥιζιανοὶ λογχοφόροι. προτετάχθων δὲ τούτων οἱ
Ἀπλανοὶ οἱ διακόσιοι, καὶ Κυρηναῖοι οἱ ἑκατόν, ὡς
προβολὴν μὲν εἶναι πρὸ τῶν ἀκοντιστῶν τοὺς ὁπλί-
15 τας, τοὺς δὲ ὑπερακοντίζειν ἐκ τοῦ ὑπερδεξιοῦ. τὸ δὲ
ἐν μέσῳ σύμπαν τὸ μὲν δεξιὸν ἐχέτω ἡ πεζικὴ φάλαγξ
ἡ πεντεκαιδεκάτη ὑπὲρ τὸ μέσον τοῦ παντὸς χωρίου,
ὅτι πολὺ πλείονες πλήθει οὗτοί εἰσι· τὸ δὲ ὑπόλοιπον
τοῦ ἀριστεροῦ ἐκπληρούντων οἱ τῆς δωδεκάτης φάλαγ-
γος πεζοὶ ἔστε ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ κέρως τοῦ ἀριστεροῦ.
τετάχθων δὲ ἐπὶ ὀκτώ, καὶ πυκνὴ αὐτοῖς ἔστω ἡ σύγ-
16 κλεισις. καὶ αἱ μὲν πρῶται τέσσαρες τάξεις ἔστων
κοντοφόρων, ὧν δὴ τοῖς κοντοῖς μακρὰ καὶ ἐπίλεπτα τὰ
σιδήρια προῆκται. καὶ τούτους οἱ μὲν πρωτοστάται ἐς
προβολὴν ἐχόντων, ὡς εἰ πελάζοιεν αὐτοῖς οἱ πολέμιοι,
κατὰ τὰ στήθη μάλιστα τῶν ἵππων τίθεσθαι τῶν κον-
17 τῶν τὸν σίδηρον· οἱ δευτεροστάται δὲ καὶ οἱ τῆς
104 τρίτης καὶ τετάρτης τάξεως ἐς ἀκοντισμὸν προβεβλή-
σθων τοὺς κοντοὺς ὅπου τύχοιεν, καὶ ἵππους τρώ-

*σοντες, καὶ ἱππότην κατακανοῦντες, ἢ θυρεῷ καὶ θώρακι
ἐμπαγέντος τοῦ κοντοῦ καὶ διὰ μαλθακότητα τοῦ σιδή-
ρου ἐπικαμφθέντος ἀχρεῖον τὸν ἀναβάτην ποιήσοντες.
αἱ δὲ ἐφεξῆς τάξεις λογχοφόρων ἔστων. ἐνάτη δὲ ἐπὶ* 18
*τούτοις ἔστω τάξις οἱ πεζοὶ τοξόται, οἱ τῶν Νομάδων
καὶ Κυρηναίων καὶ Βοσποριανῶν τε καὶ Ἰτουραίων.
μηχαναὶ δὲ ἐφεστάντων τῷ κέρᾳ ἑκατέρῳ, ὡς πορρωτάτω* 19
*προσιόντων τῶν πολεμίων ἐξακοντίζειν, καὶ αὗται κατ-
όπιν τῆς πάσης φάλαγγος.*

Τὸ δὲ ἱππικὸν σύμπαν κατὰ ἴλας καὶ λόχους ὀκτὼ 20
*συντεταγμένον ἐφεστάτω τοῖς πεζοῖς, τὸ μὲν τοῖς κέρα-
σιν ἑκατέροις προβολὴν ἔχον τοὺς ὁπλίτας πρὸ σφῶν
καὶ τοὺς τοξότας, λόχοι δύο· τὸ δὲ τῇ μέσῃ φάλαγγι,* 105
*λόχοι ἕξ * * μημιον. τούτων δὲ ὅσοι μὲν ἱπποτοξόται* 21
*πλησίον τῆς φάλαγγος ἐφεστάντων, ὡς ὑπερτοξεύειν
ὑπὲρ αὐτήν· ὅσοι δὲ λογχοφόροι ἢ κοντοφόροι ἢ μαχαι-
ροφόροι ἢ πελεκοφόροι ἐς τὰ πλάγιά τε ἑκατέρωθεν
ὁρώντων καὶ τὸ σύνθημα προσμενόντων. οἱ δὲ ἐπί-* 22
*λεκτοι ἱππῆς ἀμφ' αὐτὸν Ξενοφῶντα ἔστων, καὶ τῶν
ἀπὸ τῆς φάλαγγος πεζῶν ὅσον ἐς διακοσίους, οἱ σωμα-
τοφύλακες, καὶ ἑκατόνταρχοι ὅσοι τοῖς ἐπιλέκτοις συν-
τεταγμένοι, καὶ οἱ τῶν σωματοφυλάκων ἡγεμόνες, καὶ
δέκαρχοι οἱ τῶν ἐπιλέκτων. ἔστων δὲ ἀμφ' αὐτὸν * * ας* 23
*ἑκατὸν κούφων λογχοφόρων, ὡς πᾶσαν ἐπιφοιτῶν
τὴν φάλαγγα ὅπου τι ἐνδεὲς καταμανθάνοι, ἐκεῖνο ἴδῃ
καὶ θεραπεύσῃ. ἡγείσθω δὲ τοῦ μὲν δεξιοῦ κέρως παν-* 24
*τὸς σὺν τῷ ἱππικῷ Οὐάλης, ὅσπερ καὶ τῆς πεντε-
καιδεκάτης φάλαγγος ἡγεμών ἐστιν· τοῦ δὲ ἀριστεροῦ* 106
οἱ χιλίαρχοι τῆς δωδεκάτης.

οὕτω δὲ ταχθέντων σιγὴ ἔστω ἔστ' ἂν πελάσω- 25
σιν ἐντὸς βέλους οἱ πολέμιοι· πελαζόντων δὲ ἤδη ὡς

*μέγιστον καὶ φοβερώτατον ἀλαλάξειν σύμπαντας τῷ
Ἐνυαλίῳ, καὶ βέλη τε ἀπὸ μηχανῶν καὶ λίθους ἀφίε-
σθαι καὶ βέλη ἀπὸ τόξων, καὶ τὰς λόγχας οἱ λογχοφόροι
ἀκοντιζόντων, οἵ τε ψιλοὶ καὶ οἱ θειασταί. φερέσθων
δὲ καὶ λίθοι ἐς τοὺς πολεμίους ἀπὸ τοῦ συμμαχικοῦ ἐκ
τῶν ὑπερδεξίων, καὶ τὸ πᾶν ἀκροβολισμὸς ἔστω πανταχόθεν
χόθεν ὡς ἔνι πυκνότατος ἐς τάραξίν τε τῶν ἵππων καὶ*
26 *ὄλεθρον τῶν ἱππέων. καὶ ἐλπὶς μὲν ὑπὸ τοῦ ἀδιηγήτου
πλήθους τῶν βελῶν μὴ ἐπὶ πλέον πελάσειν τῇ πεζικῇ
φάλαγγι ἐπελαύνοντας τοὺς Σκύθας· εἰ δὲ δὴ πελάζοιεν,
ἐγχρίμψαντας ταῖς ἀσπίσι καὶ τοῖς ὤμοις ἀντερείσαντας
δέχεσθαι τὴν προσβολὴν ὡς καρτερώτατα καὶ τῇ συγ-
κλείσει πυκνοτάτῃ τὰς πρώτας τρεῖς τάξεις συνερειδούσας
σφίσιν ὡς βιαιότατον οἷόν τε· τὴν τετάρτην δὲ ὑπερ-*
107 *ακοντίζειν τὰς λόγχας· καὶ τὴν πρώτην παίειν ἢ ἀκοντί-*
27 *ζειν τοῖς κοντοῖς ἀφειδῶς ἔς τε ἵππους καὶ αὐτούς. ἀπω-
σθέντων δὲ εἰ μὲν φυγὴ λαμπρὰ γένοιτο, διαχωρεῖν ἤδη
τὰς πεζικὰς τάξεις καὶ ἐπελαύνειν τοὺς ἱππέας, μὴ πάντας
τοὺς λόχους ἀλλὰ τοὺς ἡμίσεας· τετάχθαι δὲ πρώτους*
28 *οἵτινες καὶ πρῶτοι ἐπελάσουσιν. τοὺς δὲ ἄλλους ἡμίσεας
ἕπεσθαι μὲν τοῖς ἐπελαύνουσιν, ἐν τάξει δὲ καὶ μὴ παν-
τελεῖ τῇ διώξει χρωμένους, ὡς εἰ μὲν φυγὴ καρτερὰ
κατάσχοι, ἐκδέξασθαι τὴν πρώτην δίωξιν ἀκμήτοις τοῖς
ἵπποις, εἰ δέ τις ἐπιστροφὴ καταλαμβάνοι, ἐπιθέσθαι*
29 *τοῖς ἐπιστρέφουσιν. ὁμοῦ δὲ οἵ τε Ἀρμένιοι τοξόται
ἐπελαύνοντες τοξευόντων, ὡς μὴ παρασχεῖν ἀναστροφὴν
τοῖς φεύγουσι, καὶ οἱ λογχοφόροι οἱ γυμνῆτες δρόμῳ
ἐπέσθων· μένειν δὲ μηδὲ τὴν πεζικὴν τάξιν ἐν χώρᾳ ἔτι,
ἀλλὰ προχωρεῖν θᾶττον ἢ βάδην, ὡς εἴ τι καρτερώτερον
ἀπαντῴη ἀπὸ τῶν πολεμίων, αὖθις εἶναι προβολὴν πρὸ
τῶν ἱππέων.*

τάδε μὲν γίγνεσθαι, εἰ ἀπὸ τῆς πρώτης προσβολῆς 30
φυγὴ κατάσχοι τοὺς ἐναντίους· εἰ δὲ ἐπιστραφέντες ἐς
κύκλους ὑπὲρ τὰ κέρατα παρελαύνειν ἐθέλοιεν, ἀνατεί-
νεσθαι ἐς τὰ ὑπερδεξιώτερα ἔτι τὰ κέρατα αὐτῆς τῆς
ψιλῆς τοξείας· ὡς οὐ δοκιμάζω μήποτε ἀσθενῆ τῇ ἀνα- 108
τάσει τὰ κέρατα γιγνόμενα ἰδόντες δι' αὐτῶν ὤσωνται
καὶ διακόψωσι τὸ πεζικόν. ὑπερβαλλόντων δὲ τὰ κέρατα 31
ἑκάτερα ἢ ὁπότερον οὖν, πᾶσα ἤδη ἀνάγκη πλαγίους μὲν
αὐτοῖς γίγνεσθαι τοὺς ἵππους, πλαγίους δὲ τοὺς κοντούς.
ἐνταῦθα δὴ ἐμβαλλόντων ἐς αὐτοὺς οἱ ἱππῆς, μὴ ἀκον-
τισμῷ ἔτι ἀλλὰ ταῖς σπάθαις αὖ συμφερόμενοι, οἱ δὲ
τοῖς πελέκεσιν. οἱ δὲ Σκύθαι γυμνοί τε ὄντες καὶ τοὺς
ἵππους γυμνοὺς ἔχοντες * * *

ΑΡΡΙΑΝΟΥ

ΠΕΡΙΠΛΟΥΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΠΟΝΤΟΥ

Αὐτοκράτορι Καίσαρι Τραϊανῷ Ἀδριανῷ Σεβαστῷ Ἀρριανὸς χαίρειν.

1 Ἐς Τραπεζοῦντα ἥκομεν, πόλιν Ἑλληνίδα, ὡς λέγει
ὁ Ξενοφῶν ἐκεῖνος, ἐπὶ θαλάσσῃ ᾠκισμένην, Σινωπέων
ἄποικον, καὶ τὴν θάλασσαν τὴν τοῦ Εὐξείνου ἄσμενοι
2 κατείδομεν ὅθενπερ καὶ Ξενοφῶν καὶ σύ. καὶ οἱ βωμοὶ
(2 Müller) ἀνεστᾶσιν ἤδη, λίθου μέντοι γε τοῦ τραχέος, καὶ τὰ
p. 2 Hudson γράμματα διὰ τοῦτο οὐκ εὔδηλα κεχάρακται, τὸ δὲ Ἑλ-
ληνικὸν ἐπίγραμμα καὶ ἡμαρτημένως γέγραπται, οἷα δὴ
ὑπὸ βαρβάρων γραφέν. ἔγνωκα οὖν τούς τε βωμοὺς
λίθου λευκοῦ ἀναθεῖναι, καὶ τὰ ἐπιγράμματα ἐγχαράξαι
3 εὐσήμοις τοῖς γράμμασιν. ὁ μὲν γὰρ ἀνδριὰς ἕστηκεν ὁ
σὸς τὸ μὲν σχῆμα ἐπιτηδείως — ἀποδείκνυσιν γὰρ τὴν
θάλασσαν —, τὴν δὲ ἐργασίαν οὔτε ὅμοιός σοι οὔτε
4 ἄλλως καλός· ὥστε πέμψον ἀνδριάντα ἄξιον ἐπονομά-
ζεσθαι σὸν ἐν τῷ αὐτῷ τούτῳ σχήματι· τὸ γὰρ χωρίον
ἐπιτηδειότατον ἐς μνήμην αἰώνιον.

2 πεποίηται δὲ καὶ ὁ νεὼς λίθου τετραγώνου οὐ φαύ-
(3) λως· ἀλλὰ τὸ τοῦ Ἑρμοῦ ἄγαλμα οὔτε τοῦ νεὼ ἄξιόν
ἐστιν οὔτε αὐτοῦ τοῦ χωρίου. εἰ δέ σοι δοκεῖ, πέμψον
μοι πεντάπουν μάλιστα Ἑρμοῦ ἄγαλμα· τηλικοῦτον γάρ
μοι δοκεῖ ἔσεσθαι ὥς γε πρὸς τὸν νεὼν σύμμετρον. καὶ
2 ἄλλο τοῦ Φιλησίου τετράπουν· οὐ γὰρ ἀπὸ τρόπου

*δοκεῖ μοι σύνναος καὶ σύμβωμος ἔσεσθαι τῷ προπάτορι.
καὶ ὁ μέν τις τῷ Ἑρμῇ, ὁ δὲ τῷ Φιλησίῳ, ὁ δὲ καὶ
ἀμφοῖν θύσει παριών. χαριοῦνται δὲ καὶ οὗτοι κἀκεῖ-
νοι τῷ τε Ἑρμῇ καὶ τῷ Φιλησίῳ· τῷ μὲν Ἑρμῇ, ὅτι τὸν
ἔγγονον αὐτοῦ τιμῶσιν, τῷ δὲ Φιλησίῳ, ὅτι τὸν αὐτοῦ
προπάτορα. ὡς ἔγωγε καὶ ἐβουθύτησα ἐνταῦθα, οὐχ* 3
ὥσπερ ὁ Ξενοφῶν ἐκεῖνος ἐν Κάλπης λιμένι ὑφ' ἁμάξης 3 H.
*βοῦν λαβὼν δι' ἀπορίαν ἱερείων, ἀλλὰ τῶν Τραπεζουν-
τίων αὐτῶν παρασκευασάντων ἱερεῖον οὐκ ἀγεννές. καὶ
ἐσπλαγχνευσάμεθα αὐτόθι καὶ τοῖς σπλάγχνοις ἐπε-
σπείσαμεν. ὅτῳ δὲ πρώτῳ τἀγαθὰ ηὐχόμεθα, οὐ λαν-* 4
*θάνομέν σε τόν τε τρόπον τὸν ἡμέτερον οὐκ ἀγνοοῦντα
καὶ σαυτῷ συνειδότα ὅτι ἄξιος εἶ ὑπὲρ ὅτου πάντες ἂν
εὔξαιντο τἀγαθὰ κἂν ὅσοι ἡμῶν ἔλαττον ὑπὸ σοῦ εὖ
πεπόνθασιν.*

ἐκ Τραπεζοῦντος δὲ ὁρμηθέντες τῇ μὲν πρώτῃ ἐς 3
Ὕσσου λιμένα κατήραμεν καὶ τοὺς πεζοὺς τοὺς ταύτῃ (4)
*ἐγυμνάσαμεν· ἡ γὰρ τάξις αὕτη, ὡς οἶσθα, πεζῶν ἐστιν
καὶ ἱππέας εἴκοσιν ἐς διακονίαν ἔχει. ἀλλὰ καὶ τούτους
τὰς λόγχας ἀκοντίσαι ἐδέησεν. ἐνθένδε ἐπλέομεν, τὰ* 2
μὲν πρῶτα ταῖς αὔραις ταῖς ἐκ τῶν ποταμῶν πνεού- (5)
*σαις ἕωθεν καὶ ἅμα ταῖς κώπαις διαχρώμενοι· ψυχραὶ
μὲν γὰρ ἦσαν αἱ αὖραι, ὡς λέγει καὶ Ὅμηρος, οὐχ
ἱκαναὶ δὲ τοῖς ταχυναυτεῖν βουλομένοις. εἶτα γαλήνη
ἐπέλαβεν, ὥστε τῇ εἰρεσίᾳ μόνῃ ἐχρώμεθα. ἔπειτα* 3
*δὲ ἄφνω νεφέλη ἐπαναστᾶσα ἐξερράγη κατ' εὖρον
μάλιστα, καὶ ἐπήνεγκεν πνεῦμα ἐξαίσιον καὶ τοῦτο* 4 H.
*ἀκριβῶς ἐναντίον, ὅπερ κἂν μόνον ἀπώλεσεν ἡμᾶς·
κοίλην μὲν γὰρ δι' ὀλίγου τὴν θάλασσαν ἐποίησεν,
ὡς μὴ κατὰ τὰς κώπας μόνον ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ τὰς παρ-
εξειρεσίας ἐπεσρεῖν ἡμῖν ἑκατέρωθεν ἀφθόνως τοῦ
ὕδατος, τοῦτο δὴ τὸ τραγικόν,* 4

'καὶ τὴν μὲν ἐξηντλοῦμεν, ἡ δ' ἐπεσρέει.'
ἀλλ' οὐ πλάγιόν γε ἦν τὸ κλυδώνιον. ταύτῃ καὶ ἠνύτο-
μεν μόλις καὶ χαλεπῶς τῇ εἰρεσίᾳ, καὶ μέντοι πολλὰ
παθόντες ἥκομεν ἐς τὰς Ἀθήνας.
4 ἔστιν γάρ τοι καὶ ἐν Πόντῳ τῷ Εὐξείνῳ χωρίον
(6) οὕτω καλούμενον, καί τι καὶ Ἀθηνᾶς ἱερόν ἐστιν αὐ-
τόθι Ἑλληνικόν, ὅθεν μοι δοκεῖ καὶ τὸ ὄνομα εἶναι τοῦτο
2 τῷ χωρίῳ. καὶ φρούριόν τι ἐστὶν ἠμελημένον. ὁ δὲ
ὅρμος οἷος ὥρᾳ ἔτους δέχεσθαι οὐ πολλὰς ναῦς καὶ
σκέπην ταύταις παρέχειν ἀπὸ νότου ἀνέμου καὶ αὖ
τοῦ εὔρου· σῴζοιτο δ' ἂν καὶ τοῦ βορρᾶ τὰ ὁρμοῦντα
πλοῖα, ἀλλ' οὐ τοῦ γε ἀπαρκτίου οὐδὲ τοῦ θρᾳσκίου
μὲν ἐν τῷ Πόντῳ, σκίρωνος δὲ ἐν τῇ Ἑλλάδι καλουμέ-
3 νου. ἐς δὲ τὴν νύκτα βρονταί τε σκληραὶ καὶ ἀστρα-
5H. παὶ κατεῖχον, καὶ πνεῦμα οὐ τὸ αὐτὸ ἔτι, ἀλλ' ἐς
νότον μεθειστήκει, καὶ δι' ὀλίγου ἀπὸ τοῦ νότου ἐς
λίβα ἄνεμον, καὶ ταῖς ναυσὶν οὐκέτι ἀσφαλὴς ὁ ὅρμος
4 ἦν. πρὶν οὖν παντάπασιν ἀγριωθῆναι τὴν θάλασσαν,
ὅσας μὲν αὐτὸ τὸ χωρίον αἱ Ἀθῆναι δέξασθαι ἐδύ-
ναντο, ταύτας αὐτοῦ ἐνεωλκήσαμεν, πλὴν τῆς τριήρους·
αὕτη γὰρ πέτρᾳ τινὶ ὑφορμοῦσα ἀσφαλῶς ἐσάλευεν.
5 τὰς δὲ πολλὰς ἐδόκει πέμπειν ἐς τοὺς αἰγιαλοὺς τοὺς
πλησίον νεωλκηθησομένας. καὶ ἐνεωλκήθησαν ὥστε
ἀπαθεῖς διαγενέσθαι πάσας πλὴν μιᾶς, ἥντινα ἐν τῷ
ὁρμίζεσθαι πρὸ τοῦ καιροῦ ἐπιστρέψασαν πλαγίαν
ὑπολαβὸν τὸ κῦμα ἐξήνεγκεν ἐς τὴν ᾐόνα καὶ συνέτρι-
2 ψεν. ἀπεσώθη μέντοι πάντα, οὐ τὰ ἱστία μόνον καὶ
τὰ σκεύη τὰ ναυτικὰ καὶ οἱ ἄνθρωποι, ἀλλὰ καὶ οἱ ἧλοι,
καὶ ὁ κηρὸς ἀπεξύσθη, ὡς μηδενὸς ἄλλου ἢ ξύλων δεῖ-
σθαι ναυπηγησίμων ἐς τὴν κατασκευήν, ὧν παμπόλλη,
3 ὡς οἶσθα, ἀφθονία ἐστὶν κατὰ τὸν Πόντον. οὗτος ὁ
χειμὼν ἐπὶ δύο ἡμέρας κατεῖχεν, καὶ ἦν ἀνάγκη μένειν·

ἐχρῆν γὰρ ἄρα μηδὲ τὰς ἐν τῷ Πόντῳ Ἀθήνας παρα-
πλεῦσαι ἡμᾶς ὥσπερ τινὰ ὅρμον ἔρημον καὶ ἀνώνυμον.
ἐνθένδε ἄραντες ὑπὸ μὲν τὴν ἕω πλαγίου τοῦ κλύ- 6
δωνος ἐπειρώμεθα, προϊούσης δὲ τῆς ἡμέρας βορρᾶς (7)
ἐπιπνεύσας ὀλίγος κατέστησε τὴν θάλασσαν καὶ δια- 6H.
τρεμῆσαι ἐποίησεν. καὶ ἤλθομεν πρὸ τῆς μεσημβρίας
σταδίους πλείους ἢ πεντακοσίους ἐς Ἄψαρον, ἵναπερ
αἱ πέντε σπεῖραί εἰσιν ἱδρυμέναι. καὶ τὴν μισθοφορὰν 2
τῇ στρατιᾷ ἔδωκα καὶ τὰ ὅπλα εἶδον καὶ τὸ τεῖχος καὶ
τὴν τάφρον καὶ τοὺς κάμνοντας καὶ τοῦ σίτου τὴν παρα-
σκευὴν τὴν ἐνοῦσαν. ἥντινα δὲ ὑπὲρ αὐτῶν τὴν γνώ-
μην ἔσχον, ἐν τοῖς Ῥωμαϊκοῖς γράμμασιν γέγραπται.
ὁ δὲ Ἄψαρος τὸ χωρίον λέγουσιν ὅτι Ἄψυρτος ἐκα- 3
λεῖτο πάλαι ποτέ· ἐνταῦθα γὰρ τὸν Ἄψυρτον ὑπὸ τῆς
Μηδείας ἀποθανεῖν, καὶ τάφος Ἀψύρτου δείκνυται.
ἔπειτα διαφθαρῆναι τὸ ὄνομα ὑπὸ τῶν περιοίκων βαρ-
βάρων, καθάπερ καὶ ἄλλα πολλὰ διέφθαρται· ὁπότε 4
καὶ τὰ Τύανα τὰ ἐν τοῖς Καππαδόκαις Θόανα λέγουσιν
ὅτι ὠνομάζετο ἐπὶ Θόαντι, τῷ βασιλεῖ τῶν Ταύρων, ὃς
τοὺς ἀμφὶ Ὀρέστην καὶ Πυλάδην διώκων ἄχρι τῆσδε
τῆς χώρας ἐλθεῖν φημίζεται καὶ ἐνταῦθα νόσῳ ἀπο-
θανεῖν.

ποταμοὺς δὲ παρημείψαμεν ἐν τῷ παράπλῳ τῷ ἀπὸ 7
Τραπεζοῦντος τόν τε Ὕσσον, ὅτου ἐπώνυμος Ὕσσου (8)
λιμήν, ὃς ἀπέχει Τραπεζοῦντος σταδίους ὀγδοήκοντα καὶ
ἑκατόν, καὶ τὸν Ὄφιν, ὃς ἀπέχει Ὕσσου λιμένος ἐς ἐνε-
νήκοντα σταδίους μάλιστα καὶ ὁρίζει τὴν Κόλχων χώ-
ραν ἀπὸ τῆς Θιαννικῆς. ἔπειτα τὸν Ψυχρὸν καλού- 2
μενον ποταμὸν διέχοντα ὅσον τριάκοντα σταδίους ἀπὸ 7H.
τοῦ Ὄφιος. ἔπειτα τὸν Καλὸν ποταμόν· καὶ οὗτος τρι-
άκοντα διέχει ἀπὸ τοῦ Ψυχροῦ. ἐχόμενος δέ ἐστιν ὁ
Ῥίζιος ποταμός, ἑκατὸν καὶ εἴκοσι σταδίους διέχων ἀπὸ

3 *τοῦ Καλοῦ. καὶ ἀπὸ τούτου τριάκοντα Ἄσκουρος ἄλλος
ποταμός, καὶ Ἀδιηνός τις ἀπὸ τοῦ Ἀσκούρου ἑξήκοντα·
ἐνθένδε ἐς Ἀθήνας ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατόν. ταῖς δὲ
Ἀθήναις Ζάγατις ποταμὸς ἑπτὰ μάλιστα σταδίους ἀπ'
αὐτῶν διέχων πρόσκειται. ἀπὸ δὲ τῶν Ἀθηνῶν ὁρμη-
θέντες τὸν Πρύτανιν παρημείψαμεν, ἵναπερ καὶ τὰ
Ἀγχιάλου βασίλειά ἐστιν. καὶ οὗτος ἀπέχει τεσσαρά-*
4 *κοντα σταδίους ἀπὸ τῶν Ἀθηνῶν. τοῦ Πρυτάνεως δὲ
ἔχεται ὁ Πυξίτης ποταμός· στάδιοι ἐνενήκοντα ἐν μέσῳ
ἀμφοῖν. καὶ ἀπὸ τοῦ Πυξίτου ἐς Ἄρχαβιν ἄλλοι ἐνενή-*
(9) *κοντα, ἀπὸ δὲ Ἀρχάβιος ἐς Ἄψαρον ἑξήκοντα. ἀπὸ δὲ
Ἀψάρου ἄραντες τὸν Ἄκαμψιν παρημείψαμεν νύκτωρ,*
5 *ἐς πεντεκαίδεκα σταδίους ἀπέχοντα τοῦ Ἀψάρου. ὁ
δὲ Βαθὺς ποταμὸς ἑβδομήκοντα καὶ πέντε ἀπέχει τού-
του, καὶ ὁ Ἀκινάσης ἀπὸ τοῦ Βαθέος ἐνενήκοντα, ἐνε-
νήκοντα δὲ καὶ ἀπὸ Ἀκινάσου ὁ Ἶσις. ναυσίποροι δέ
εἰσιν ὅ τε Ἄκαμψις καὶ ὁ Ἶσις, καὶ αὔρας τὰς ἑωθινὰς
ἰσχυρὰς ἐκπέμπουσιν. ἀπὸ δὲ Ἴσιος τὸν Μῶγρον παρ-
ημείψαμεν. ἐνενήκοντα στάδιοι μεταξὺ τοῦ Μώγρου
εἰσὶν καὶ τοῦ Ἴσιος. καὶ οὗτος ναυσίπορος.*

8 *ἐνθένδε ἐς τὸν Φᾶσιν ἐσεπλεύσαμεν ἐνενήκοντα*
8 H. *τοῦ Μώγρου διέχοντα, ποταμῶν ὧν ἐγὼ ἔγνων κου-
φότατον ὕδωρ παρεχόμενον καὶ τὴν χρόαν μάλιστα*
2 *ἐξηλλαγμένον. τὴν μὲν γὰρ κουφότητα τῷ τε σταθμῷ
τεκμαίροιτο ἄν τις, καὶ πρὸ τούτου, ὅτι ἐπιπλεῖ τῇ θα-
λάσσῃ, οὐχὶ δὲ συμμίγνυται, καθάπερ τῷ Πηνειῷ τὸν
Τιταρήσιον λέγει ἐπιρρεῖν Ὅμηρος 'καθύπερθεν ἠΰτ'*
3 *ἔλαιον'. καὶ ἢν κατὰ μὲν τοῦ ἐπιρρέοντος βάψαντα
γλυκὺ τὸ ὕδωρ ἀνιμήσασθαι, εἰ δὲ ἐς βάθος τις καθῆ-
κεν τὴν κάλπιν, ἁλμυρόν. καίτοι ὁ πᾶς Πόντος πολύ
τι γλυκυτέρου τοῦ ὕδατός ἐστιν ἤπερ ἡ ἔξω θάλασσα·
καὶ τούτου τὸ αἴτιον οἱ ποταμοί εἰσιν, οὔτε πλῆθος οὔτε*

*μέγεθος σταθμητοὶ ὄντες. τεκμήριον δὲ τῆς γλυκύ- 4
τητος, εἰ τεκμηρίων δεῖ ἐπὶ τοῖς αἰσθήσει φαινομένοις,
ὅτι πάντα τὰ βοσκήματα οἱ προσοικοῦντες τῇ θαλάσσῃ
ἐπὶ τὴν θάλασσαν κατάγουσιν καὶ ἀπ' αὐτῆς ποτίζουσιν·
τὰ δὲ πίνοντά τε ἡδέως ὁρᾶται, καὶ λόγος κατέχει ὅτι
καὶ ὠφέλιμον αὐτοῖς τοῦτο τὸ ποτόν ἐστιν τοῦ γλυκέος
μᾶλλον. ἡ δὲ χρόα τῷ Φάσιδι οἵα ἀπὸ μολίβδου ἢ κασ- 5
σιτέρου βεβαμμένου τοῦ ὕδατος· καταστὰν δὲ καθαρώ-
τατον γίγνεται. οὐ τοίνυν νενόμισται ἐσκομίσαι ὕδωρ
ἐς τὸν Φᾶσιν τοὺς ἐσπλέοντας, ἀλλ' ἐπειδὰν ἐσβάλω-
σιν ἤδη ἐς τὸν ῥοῦν, παραγγέλλεται πᾶν ἐκχέαι τὸ
ἐνὸν ὕδωρ ἐν ταῖς ναυσίν· εἰ δὲ μή, λόγος κατέχει ὅτι
οἱ τούτου ἀμελήσαντες οὐκ εὐπλοοῦσιν. τὸ δὲ ὕδωρ 9 H
τοῦ Φάσιδος οὐ σήπεται, ἀλλὰ μένει ἀκραιφνὲς καὶ
ὑπὲρ δέκατον ἔτος, πλήν γε δὴ ὅτι ἐς τὸ γλυκύτερον
μεταβάλλει.*

*ἐσβαλλόντων δὲ ἐς τὸν Φᾶσιν ἐν ἀριστερᾷ ἵδρυ- 9
ται ἡ Φασιανὴ θεός. εἴη δ' ἂν ἀπό γε τοῦ σχήματος (11)
τεκμαιρομένῳ ἡ Ῥέα· καὶ γὰρ κύμβαλον μετὰ χεῖρας ἔχει
καὶ λέοντας ὑπὸ τῷ θρόνῳ, καὶ κάθηται ὥσπερ ἐν τῷ
Μητρῴῳ Ἀθήνησιν ἡ τοῦ Φειδίου. ἐνταῦθα καὶ ἡ 2
ἄγκυρα δείκνυται τῆς Ἀργοῦς. καὶ ἡ μὲν σιδηρᾶ οὐκ
ἔδοξέ μοι εἶναι παλαιά — καίτοι τὸ μέγεθος οὐ κατὰ
τὰς νῦν ἀγκύρας ἐστίν, καὶ τὸ σχῆμα ἀμηγέπῃ ἐξηλλαγ-
μένη —, ἀλλὰ νεωτέρα μοι ἐφάνη εἶναι τοῦ χρόνου. λι-
θίνης δέ τινος ἄλλης θραύσματα ἐδείκνυτο παλαιά, ὡς
ταῦτα μᾶλλον εἰκάσαι ἐκεῖνα εἶναι τὰ λείψανα τῆς ἀγκύ-
ρας τῆς Ἀργοῦς. ἄλλο δὲ οὐδὲν ὑπόμνημα ἦν ἐνταῦθα
τῶν μύθων τῶν ἀμφὶ τὸν Ἰάσονα. τὸ μέντοι φρούριον 3
αὐτό, ἵναπερ κάθηνται τετρακόσιοι στρατιῶται ἐπίλε- (12)
κτοι, τῇ τε φύσει τοῦ χώρου ὀχυρώτατον εἶναί μοι ἔδο-
ξεν, καὶ ἐν ἐπιτηδειοτάτῳ κεῖσθαι πρὸς ἀσφάλειαν τῶν*

ταύτῃ πλεόντων. καὶ τάφρος διπλῆ περιβέβληται τῷ
4 τείχει, εὐρεῖα ἑκατέρα. πάλαι μὲν οὖν γήινον τὸ τεῖ-
χος ἦν, καὶ πύργοι ξύλινοι ἐφειστήκεσαν· νῦν δὲ ἐκ
10 H. πλίνθου ὀπτῆς πεποίηται καὶ αὐτὸ καὶ οἱ πύργοι· καὶ
τεθεμελίωται ἀσφαλῶς, καὶ μηχαναὶ ἐφεστᾶσιν, καὶ ἑνὶ
λόγῳ, πᾶσιν ἐξήρτυται πρὸς τὸ μηδὲ πελάσαι ἄν τινα
αὐτῷ τῶν βαρβάρων, μήτι γε δὴ ἐς κίνδυνον καταστῆ-
5 σαι πολιορκίας τοὺς ἐν αὐτῷ φρουροῦντας. ἐπειδὴ δὲ
καὶ τὸν ὅρμον ἐχρῆν ἀσφαλῆ εἶναι ταῖς ναυσὶ καὶ ὅσα
ἔξω τοῦ φρουρίου κατῳκεῖτο ὑπό τε τῶν πεπαυμένων
τῆς στρατιᾶς καί τινων καὶ ἄλλων ἐμπορικῶν ἀνθρώ-
πων, ἔδοξέ μοι ἀπὸ τῆς διπλῆς τάφρου, ἣ περιβέβληται
τῷ τείχει, ἄλλην τάφρον ἐμβαλεῖν ὡς ἐπὶ τὸν ποταμόν,
ἣ τό τε ναύσταθμον περιέξει καὶ τὰς ἔξω τοῦ τείχους
οἰκίας.

10 ἀπὸ δὲ τοῦ Φάσιδος Χαρίεντα ποταμὸν παρημείψα-
(13) μεν ναυσίπορον· στάδιοι μεταξὺ ἀμφοῖν ἐνενήκοντα.
καὶ ἀπὸ τοῦ Χαρίεντος ἐς Χῶβον ποταμὸν ἐσεπλεύσα-
μεν ἄλλους ἐνενήκοντα, ἵναπερ καὶ ὡρμίσθημεν. ὧν δὲ
ἕνεκα, καὶ ὅσα ἐνταῦθα ἐπράξαμεν, δηλώσει σοι τὰ Ῥω-
2 μαϊκὰ γράμματα. ἀπὸ δὲ τοῦ Χώβου Σιγγάμην ποταμὸν
παρημείψαμεν ναυσίπορον· διέχει δὲ τοῦ Χώβου στα-
δίους ἐς δέκα καὶ διακοσίους μάλιστα. ἔχεται δὲ τοῦ
Σιγγάμου Ταρσούρας ποταμός· στάδιοι εἴκοσι καὶ ἑκατὸν
μεταξὺ ἀμφοῖν. ὁ δὲ Ἵππος ποταμὸς τοῦ Ταρσούρου
πεντήκοντα σταδίους καὶ ἑκατὸν διέχει, καὶ τοῦ Ἵππου
3 ὁ Ἀστέλεφος τριάκοντα. παραμείψαντες δὲ τὸν Ἀστέ-
(14) 11 λεφον ἐς Σεβαστόπολιν ἥκομεν πρὸ μεσημβρίας, ἀπὸ
H. Χώβου ὁρμηθέντες, σταδίους εἴκοσι καὶ ἑκατὸν τοὺς
ἀπὸ Ἀστελέφου, ὡς καὶ τὴν μισθοφορὰν τοῖς στρατιώ-
ταις δοῦναι τῆς αὐτῆς ἡμέρας, καὶ τοὺς ἵππους καὶ τὰ
ὅπλα ἰδεῖν καὶ τοὺς ἱππέας ἀναπηδῶντας ἐπὶ τοὺς ἵπ-

πους καὶ τοὺς κάμνοντας καὶ τὸν σῖτον, καὶ τὸ τεῖχος
περιελθεῖν καὶ τὴν τάφρον. στάδιοι ἀπὸ μὲν Χῶβου 4
ἐς Σεβαστόπολιν τριάκοντα καὶ ἑξακόσιοι· ἀπὸ Τραπε-
ζοῦντος δὲ ἐς Σεβαστόπολιν ἑξήκοντα καὶ διακόσιοι
καὶ δισχίλιοι. ἡ δὲ Σεβαστόπολις πάλαι Διοσκουριὰς
ἐκαλεῖτο, ἄποικος Μιλησίων.

ἔθνη δὲ παρημείψαμεν τάδε. Τραπεζουντίοις μέν, 11
καθάπερ καὶ Ξενοφῶν λέγει, Κόλχοι ὅμοροι. καὶ οὓς [15]
λέγει τοὺς μαχιμωτάτους καὶ ἐχθροτάτους εἶναι τοῖς
Τραπεζουντίοις, ἐκεῖνος μὲν Δρίλας ὀνομάζει, ἐμοὶ δὲ
δοκοῦσιν οἱ Σάννοι οὗτοι εἶναι. καὶ γὰρ μαχιμώτατοί
εἰσιν ἐς τοῦτο ἔτι καὶ τοῖς Τραπεζουντίοις ἐχθρότατοι,
καὶ χωρία ὀχυρὰ οἰκοῦσιν, ἔθνος ἀβασίλευτον καὶ πά- 2
λαι μὲν καὶ φόρου ὑποτελὲς Ῥωμαίοις, ὑπὸ δὲ τοῦ λῃ-
στεύειν οὐκ ἀκριβοῦσιν τὴν ἀποφοράν. ἀλλὰ νῦν γε δι-
δόντος θεοῦ ἀκριβώσουσιν, ἢ ἐξελοῦμεν αὐτούς. τούτων
δὲ ἔχονται Μάκρωνες καὶ Ἡνίοχοι· βασιλεὺς δ' αὐτῶν
Ἀγχίαλος. Μακρώνων δὲ καὶ Ἡνιόχων ἐχόμενοι Ζυ-
δρεῖται· Φαρασμάνου οὗτοι ὑπήκοοι. Ζυδρειτῶν δὲ
Λαζοί· βασιλεὺς δὲ Λαζῶν Μαλάσσας, ὃς τὴν βασι- 12 H.
λείαν παρὰ σοῦ ἔχει. Λαζῶν δὲ Ἀψίλαι ἔχονται· βα- 3
σιλεὺς δὲ αὐτῶν Ἰουλιανός· οὗτος ἐκ τοῦ πατρὸς τοῦ
σοῦ τὴν βασιλείαν ἔχει. Ἀψίλαις δὲ ὅμοροι Ἀβασκοί·
καὶ Ἀβασκῶν βασιλεὺς Ῥησμάγας· καὶ οὗτος παρὰ σοῦ
τὴν βασιλείαν ἔχει. Ἀβασκῶν δὲ ἐχόμενοι Σανίγαι, ἵνα-
περ καὶ ἡ Σεβαστόπολις ᾤκισται· Σανιγῶν βασιλεὺς
Σπαδάγας ἐκ σοῦ τὴν βασιλείαν ἔχει. — μέχρι μὲν δὴ 4
Ἀψάρου ὡς πρὸς ἕω ἐπλέομεν ἐν δεξιᾷ τοῦ Εὐξείνου, [16]
ὁ δὲ Ἄψαρος πέρας ἐφάνη μοι εἶναι κατὰ μῆκος τοῦ
Πόντου· ἔνθεν γὰρ ἤδη πρὸς ἄρκτον ὁ πλοῦς ἡμῖν ἐγί-
γνετο ἔστε ἐπὶ Χῶβον ποταμόν, καὶ ὑπὲρ τὸν Χῶβον ἐπὶ
τὸν Σιγγάμην. ἀπὸ δὲ Σιγγάμου ἐκάμπτομεν ἐς τὴν λαιὰν

5 πλευρὰν τοῦ Πόντου ἔστε ἐπὶ τὸν Ἵππον ποταμόν. ἀπὸ
δὲ τοῦ Ἵππου ὡς ἐπ' Ἀστέλεφον καὶ Διοσκουριάδα κατ-
είδομεν τὸν Καύκασον τὸ ὄρος, τὸ ὕψος μάλιστα κατὰ
τὰς Ἄλπεις τὰς Κελτικάς. καὶ τοῦ Καυκάσου κορυφή
τις ἐδείκνυτο — Στρόβιλος τῇ κορυφῇ ὄνομα —, ἵναπερ
ὁ Προμηθεὺς κρεμασθῆναι ὑπὸ Ἡφαίστου κατὰ πρόσ-
ταξιν Διὸς μυθεύεται.

12 τὰ δὲ ἀπὸ Βοσπόρου τοῦ Θρᾳκίου ἔστε ἐπὶ Τραπε-
(17) ζοῦντα πόλιν ὧδε ἔχει. κατὰ τὸν Θρᾴκιον Βόσπορον καὶ
τὸ στόμα τοῦ Εὐξείνου Πόντου ἐν τοῖς δεξιοῖς τῆς Ἀσίας
μέρεσιν, ἅπερ ἐστὶ τοῦ Βιθυνῶν ἔθνους, κεῖται χω-
ρίον λεγόμενον Ἱερόν, ἐν ᾧ νεώς ἐστι Διὸς Οὐρίου
οὕτω προσαγορευομένου. τοῦτο δὲ τὸ χωρίον ἀφετήριόν
2 ἐστι τοῖς ἐς τὸν Πόντον πλέουσιν. ἐσπλεύσαντι δὲ
ἐς τὸν Πόντον, ἐν δεξιᾷ δὲ τὴν Ἀσίαν ἔχοντι καὶ περι-
πλέοντι τὸ ἐχόμενον μέρος τοῦ Βιθυνῶν ἔθνους τὸ
πρὸς τὸν Πόντον κείμενον, ὁ περίπλους ὧδε ἔχει. τὸ
Ἱερὸν τοῦ Διὸς τοῦ Οὐρίου διέχει ἀπὸ Βυζαντίου στα-
δίους εἴκοσι καὶ ἑκατόν. καὶ ἔστιν Στενότατον ταύτῃ
τὸ στόμα τοῦ Πόντου καλούμενον, καθ' ὅ τι ἐσβάλλει
3 ἐς τὴν Προποντίδα. ταῦτα μὲν εἰδότι σοι λέγω. ἀπὸ
13 H. δὲ τοῦ Ἱεροῦ πλέοντι ἐν δεξιᾷ Ῥήβας ποταμός· στα-
δίους διέχει τοῦ Ἱεροῦ τοῦ Διὸς ἐνενήκοντα. ἔπειτα
ἡ Μέλαινα ἄκρα ὧδε καλουμένη, πεντήκοντα καὶ ἑκατόν.
ἀπὸ Μελαίνης ἄκρας ἐς Ἀρτάνην ποταμόν, ἵνα καὶ ὅρ-
μος ναυσὶ σμικραῖς πρὸς ἱερῷ Ἀφροδίτης, πεντήκοντα
4 ἄλλοι καὶ ἑκατόν. ἀπὸ δὲ Ἀρτάνου ἐς Ψίλλιν ποταμὸν
πεντήκοντα καὶ ἑκατόν· καὶ πλοῖα σμικρὰ ὁρμίζοιτο ἂν
πρὸς τῇ πέτρᾳ τῇ ἀνεχούσῃ οὐ πόρρω ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ
τῶν ἐκβολῶν. ἐνθένδε ἐς Κάλπης λιμένα δέκα καὶ δια-
5 κόσιοι στάδιοι. ὁ δὲ Κάλπης λιμὴν ὁποῖόν τι χωρίον
ἐστὶν καὶ ὁποῖος ὅρμος, καὶ ὅτι πηγὴ ἐν αὐτῷ ψυχροῦ

*καὶ καθαροῦ ὕδατος, καὶ ὅτι ὗλαι πρὸς τῇ θαλάσσῃ ξύ-
λων ναυπηγησίμων, καὶ αὗται ἔνθηροι, ταῦτα Ξενο-
φῶντι τῷ πρεσβυτέρῳ λέλεκται.*

ἀπὸ Κάλπης λιμένος ἐς Ῥόην στάδιοι εἴκοσιν· ὅρ- 13
μος ναυσὶ σμικραῖς. ἀπὸ Ῥόης ἐς Ἀπολλωνίαν νῆσον (18)
*σμικράν, ὀλίγον διέχουσαν τῆς ἠπείρου, ἄλλοι εἴκοσι.
λιμὴν ὑπὸ τῇ νησῖδι. καὶ ἔνθεν ἐς Χηλὰς στάδιοι εἴκοσιν.
ἀπὸ Χηλῶν ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατόν, ἵναπερ Σαγγάριος
ποταμὸς ἐσβάλλει ἐς τὸν Πόντον. ἐνθένδε ἐς τοῦ Ὑπί-* 2
*ου τὰς ἐκβολὰς ἄλλοι ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατόν. ἐς δὲ
Λίλλιον ἐμπόριον ἀπὸ τοῦ Ὑπίου στάδιοι ἑκατόν, καὶ* 14 H.
*ἀπὸ τοῦ Λιλλίου ἐς Ἐλαῖον ἑξήκοντα. ἐνθένδε ἐς Κά-
λητα, ἄλλο ἐμπόριον, εἴκοσι καὶ ἑκατόν. ἀπὸ Κάλητος* 3
*ἐς Λύκον ποταμὸν ὀγδοήκοντα, ἀπὸ δὲ Λύκου ἐς Ἡρά-
κλειαν πόλιν Ἑλληνίδα Δωρικήν, Μεγαρέων ἄποικον,
στάδιοι εἴκοσιν. ἐν Ἡρακλείᾳ ὅρμος ναυσίν. ἀπὸ δὲ* (19)
*Ἡρακλείας ἐπὶ μὲν τὸ Μητρῷον καλούμενον στάδιοι
ὀγδοήκοντα. ἐνθένδε ἐς τὸ Ποσείδειον τεσσαράκοντα,* 4
*καὶ ἔνθεν ἐς Τυνδαρίδας πέντε καὶ τεσσαράκοντα, πέντε
δὲ καὶ δέκα ἐνθένδε ἐπὶ τὸ Νυμφαῖον. καὶ ἀπὸ τοῦ
Νυμφαίου ἐπὶ τὸν Ὀξίναν ποταμὸν τριάκοντα. καὶ
ἀπὸ Ὀξίνα ἐς Σανδαράκην ἐνενήκοντα. Σανδαράκη ὅρ-
μος ναυσὶ σμικραῖς. ἐνθένδε ἐς Κρηνίδας ἑξήκοντα.* 5
*καὶ ἀπὸ Κρηνίδων ἐς Ψύλλαν ἐμπόριον τριάκοντα. ἐν-
θένδε ἐς Τίον, πόλιν Ἑλληνίδα Ἰωνικήν, ἐπὶ θαλάσσῃ
οἰκουμένην, Μιλησίων καὶ ταύτην ἄποικον, ἐνενήκοντα.
ἀπὸ δὲ Τίου ἐς Βιλλαῖον ποταμὸν στάδιοι εἴκοσιν. ἀπὸ
δὲ Βιλλαίου ἐπὶ τὸν Παρθένιον ποταμὸν στάδιοι ἑκατόν.
μέχρι τοῦδε Θρᾷκες οἱ Βιθυνοὶ νέμονται, ὧν καὶ Ξενο-* 6
*φῶν ἐν τῇ συγγραφῇ μνήμην ἐποιήσατο ὅτι μαχιμώ-
τατοι εἶεν τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν, καὶ τὰ πολλὰ κακὰ ἡ
στρατιὰ τῶν Ἑλλήνων ὅτι ἐν τῇδε τῇ χώρᾳ ἔπαθεν,*

ἐπειδὴ ἀπεχωρίσθησαν οἱ Ἀρκάδες ἀπό τε τῆς Χειρισό-
15 H. *φου καὶ τῆς Ξενοφῶντος μερίδος.*
14 *τὰ δὲ ἀπὸ τοῦδε ἤδη Παφλαγονία. ἀπὸ Παρθενίου*
(20) *ἐς Ἄμαστριν πόλιν Ἑλληνίδα στάδιοι ἐνενήκοντα· ὅρ-*
μος ναυσίν. ἐνθένδε ἐς Ἐρυθίνους ἑξήκοντα. καὶ ἀπὸ
2 *Ἐρυθίνων ἐς Κρῶμναν ἄλλοι ἑξήκοντα. ἐνθένδε ἐς*
Κύτωρον ἐνενήκοντα. ὅρμος ναυσὶν ἐν Κυτώρῳ. καὶ
ἀπὸ Κυτώρου ἐς Αἰγιαλοὺς ἑξήκοντα. ἐς δὲ Θύμηνα
3 *ἐνενήκοντα. καὶ ἐς Κάραμβιν εἴκοσι καὶ ἑκατόν. ἐν-*
θένδε ἐς Ζεφύριον ἑξήκοντα. ἀπὸ δὲ Ζεφυρίου ἐς
Ἀβώνου τεῖχος, πόλιν σμικράν, πεντήκοντα καὶ ἑκατόν·
ὅρμος ναυσὶν οὐκ ἀσφαλής, σαλεύοιεν δ' ἂν ἀπαθεῖς,
εἰ μὴ μέγας χειμὼν κατάσχοι. ἀπὸ δὲ Ἀβώνου τείχους ἐς
(21) *Αἰγινήτην ἄλλοι πεντήκοντα καὶ ἑκατόν. ἐνθένδε ἐς*
Κίνωλιν ἐμπόριον ἄλλοι ἑξήκοντα. καὶ ἐν Κινώλι σα-
4 *λεύοιεν ἂν νῆες ὥρᾳ ἔτους. ἀπὸ δὲ Κινώλιος ἐς Στε-*
φάνην ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατόν· ὅρμος ναυσὶν ἀσφαλής.
ἀπὸ δὲ Στεφάνης ἐς Ποταμοὺς πεντήκοντα καὶ ἑκατόν.
ἐνθένδε ἐς Λεπτὴν ἄκραν ἑκατὸν καὶ εἴκοσιν. ἀπὸ δὲ
Λεπτῆς ἄκρας ἐς Ἁρμένην ἑξήκοντα· λιμὴν αὐτόθι. καὶ
5 *Ξενοφῶν τῆς Ἁρμένης ἐμνημόνευσεν. καὶ ἔνθεν ἐς*
Σινώπην στάδιοι τεσσαράκοντα· Σινωπῆς Μιλησίων
ἄποικοι. ἀπὸ δὲ Σινώπης ἐς Κάρουσαν πεντήκοντα καὶ
ἑκατόν· σάλος ναυσίν. ἐνθένδε ἐς Ζάγωρα ἄλλοι αὖ
16 H. *πεντήκοντα καὶ ἑκατόν. ἐνθένδε ἐς τὸν Ἅλυν ποτα-*
μὸν τριακόσιοι.
15 *οὗτος ὁ ποταμὸς πάλαι μὲν ὅρος ἦν τῆς Κροίσου βα-*
(22) *σιλείας καὶ τῆς Περσῶν, νῦν δὲ ὑπὸ τῇ Ῥωμαίων ἐπι-*
κρατείᾳ ῥεῖ, οὐκ ἀπὸ μεσημβρίας, ὡς λέγει Ἡρόδοτος,
ἀλλ' ἀπὸ ἀνίσχοντος ἡλίου. καθ' ὅ τι δὲ ἐσβάλλει ἐς
τὸν Πόντον, ὁρίζει τὰ Σινωπέων καὶ Ἀμισηνῶν ἔργα.
2 *ἀπὸ δὲ Ἅλυος ποταμοῦ ἐς Ναύσταθμον στάδιοι ἐνενή-*

κοντα, ἵναπερ καὶ λίμνη ἐστίν. ἐνθένδε ἐς Κωνώπιον
ἄλλην λίμνην ἄλλοι αὖ πεντήκοντα. ἀπὸ δὲ Κωνωπίου
ἐς Εὐσήνην ἑκατὸν καὶ εἴκοσιν. ἐνθένδε ἐς Ἀμισὸν 3
ἑκατὸν καὶ ἑξήκοντα. Ἀμισός, πόλις Ἑλληνίς, Ἀθη-
ναίων ἄποικος, ἐπὶ θαλάσσῃ οἰκεῖται. ἀπὸ δὲ Ἀμισοῦ
ἐς Ἀγκῶνα λιμένα, ἵναπερ καὶ ὁ Ἶρις ἐσβάλλει ἐς τὸν
Πόντον, στάδιοι ἑξήκοντα καὶ ἑκατόν. ἀπὸ δὲ τοῦ Ἴριος
τῶν ἐκβολῶν ἐς Ἡράκλειον ἑξήκοντα καὶ τριακόσιοι·
ὅρμος ναυσίν. ἐνθένδε ἐπὶ τὸν Θερμώδοντα ποταμὸν
τεσσαράκοντα. οὗτος ὁ Θερμώδων ἐστίν, ἵναπερ αἱ
Ἀμαζόνες οἰκῆσαι λέγονται.

ἀπὸ δὲ Θερμώδοντος ἐς Βῆριν ποταμὸν στάδιοι ἐνε- 16
νήκοντα. ἐνθένδε ἐς Θόαριν ποταμὸν ἑξήκοντα. ἀπὸ (23
δὲ Θοάριος ἐς Οἰνόην τριάκοντα. ἀπὸ Οἰνόης ἐς Φιγα-
μοῦντα ποταμὸν τεσσαράκοντα. ἐνθένδε ἐς Φαδισάνην
φρούριον πεντήκοντα καὶ ἑκατόν. ἐνθένδε ἐς Πολε- 2
μώνιον πόλιν στάδιοι δέκα. ἀπὸ Πολεμωνίου ἐς ἄκραν 17
Ἰασόνιον καλουμένην στάδιοι τριάκοντα καὶ ἑκατόν. ἐν- H
θένδε ἐς Κιλίκων νῆσον πεντεκαίδεκα στάδιοι. ἀπὸ 3
δὲ Κιλίκων νήσου ἐς Βοῶνα πέντε καὶ ἑβδομήκοντα. ἐν
Βοῶνι ὅρμος ναυσίν. ἐνθένδε ἐς Κοτύωρα ἐνενήκοντα.
ταύτης ὡς πόλεως Ξενοφῶν ἐμνημόνευσεν, καὶ λέγει Σι-
νωπέων ἄποικον εἶναι· νῦν δὲ κώμη ἐστίν, καὶ οὐδὲ
αὐτὴ μεγάλη. ἀπὸ Κοτυώρων ἐς Μελάνθιον ποταμὸν
στάδιοι μάλιστα ἑξήκοντα. ἐνθένδε ἐς Φαρματηνὸν ἄλ- (24)
λον ποταμὸν πεντήκοντα καὶ ἑκατόν. καὶ ἔνθεν ἐς Φαρ-
νακίαν εἴκοσι καὶ ἑκατόν. αὕτη ἡ Φαρνακία πάλαι 4
Κερασοῦς ἐκαλεῖτο, Σινωπέων καὶ αὕτη ἄποικος. ἐν-
θένδε ἐς τὴν Ἀρητιάδα νῆσον τριάκοντα. καὶ ἔνθεν ἐς
Ζεφύριον εἴκοσι καὶ ἑκατόν· ὅρμος ναυσίν. ἀπὸ δὲ Ζε-
φυρίου ἐς Τρίπολιν στάδιοι ἐνενήκοντα. ἐνθένδε ἐς τὰ
Ἀργύρια στάδιοι εἴκοσιν. ἐκ δὲ τῶν Ἀργυρίων ἐς 5

Φιλοκάλειαν ἐνενήκοντα. ἐνθένδε ἐς Κόραλλα ἑκατόν.
ἀπὸ δὲ Κοράλλων ἐς Ἱερὸν ὄρος πεντήκοντα καὶ ἑκα-
τόν. ἀπὸ δὲ Ἱεροῦ ὄρους ἐς Κορδύλην τεσσαράκοντα·
6 *ὅρμος ναυσίν. ἀπὸ δὲ Κορδύλης ἐς Ἑρμώνασσαν πέντε*
καὶ τεσσαράκοντα. καὶ δεῦρο ὅρμος. ἀπὸ δὲ Ἑρμωνάσ-
σης ἐς Τραπεζοῦντα στάδιοι ἑξήκοντα. ἐνταῦθα σὺ
18 *ποιεῖς λιμένα· πάλαι γάρ, ὅσον ἀποσαλεύειν ὥρᾳ ἔτους,*
H *ὅρμος ἦν.*

17 *τὰ δὲ ἀπὸ Τραπεζοῦντος διαστήματα μέχρι Διοσκου-*
(25) *ριάδος προείρηται διὰ τῶν ποταμῶν ἀναμετρηθέντα.*
ἀθροίζονται δὲ ἀπὸ Τραπεζοῦντος ἐς Διοσκουριάδα,
τὴν νῦν Σεβαστόπολιν καλουμένην, στάδιοι δισχίλιοι
2 *διακόσιοι ἑξήκοντα. τάδε μὲν τὰ ἀπὸ Βυζαντίου πλεόν-*
(26) *των ἐν δεξιᾷ ὡς ἐπὶ Διοσκουριάδα, ἐς ὅπερ στρατόπε-*
δον τελευτᾷ Ῥωμαίοις ἡ ἐπικράτεια ἐν δεξιᾷ ἐσπλεόντων
3 *ἐς τὸν Πόντον. ἐπεὶ δὲ ἐπυθόμην Κότυν τετελευτη-*
κέναι, τὸν βασιλέα τοῦ Βοσπόρου τοῦ Κιμμερίου καλου-
μένου, ἐπιμελὲς ἐποιησάμην καὶ τὸν μέχρι τοῦ Βοσπό-
ρου πλοῦν δηλῶσαί σοι, ὡς, εἴ τι βουλεύοιο περὶ τοῦ
Βοσπόρου, ὑπάρχει σοι καὶ τόνδε τὸν πλοῦν μὴ ἀγνο-
οῦντι βουλεύεσθαι.

18 *ὁρμηθεῖσιν οὖν ἐκ Διοσκουριάδος πρῶτος ἂν εἴη*
(27) *ὅρμος ἐν Πιτυοῦντι· στάδιοι τριακόσιοι πεντήκοντα. ἐν-*
θένδε ἐς τὴν Νιτικὴν στάδιοι πεντήκοντα καὶ ἑκατόν,
ἵναπερ πάλαι ᾤκει ἔθνος Σκυθικόν, οὗ μνήμην ποιεῖ-
2 *ται ὁ λογοποιὸς Ἡρόδοτος. καὶ λέγει τούτους εἶναι*
τοὺς φθειροτρωκτέοντας, καὶ ἐς τοῦτο ἔτι ἡ δόξα ἡ
αὐτὴ ὑπὲρ αὐτῶν κατέχει. ἐκ δὲ Νιτικῆς ἐς Ἄβασκον
ποταμὸν στάδιοι ἐνενήκοντα. ὁ δὲ Βόργυς τοῦ Ἀβάσκου
διέχει σταδίους ἑκατὸν καὶ εἴκοσιν, καὶ ὁ Νῆσις τοῦ
Βόργυος, ἵναπερ καὶ Ἡράκλεια ἄκρα ἀνέχει, σταδίους
3
19 *ἑξήκοντα. ἀπὸ δὲ Νήσιος ἐς Μασαϊτικὴν στάδιοι ἐνε-*
H

νήκοντα. ἐνθένδε ἐς Ἀχαιοῦντα στάδιοι ἑξήκοντα, ὅσ-
περ ποταμὸς διορίζει Ζιλχοὺς καὶ Σανίγας. Ζιλχῶν βα-
σιλεὺς Σταχέμφαξ· καὶ οὗτος παρὰ σοῦ τὴν βασιλείαν
ἔσχεν. ἀπὸ Ἀχαιοῦντος ἐς Ἡράκλειαν ἄκραν πεντή- (28)
κοντα καὶ ἑκατὸν στάδιοι. ἐνθένδε ἐς ἄκραν, ἵναπερ
σκέπη ἐστὶν ἀνέμου θρασκίου καὶ βορρᾶ, ὀγδοήκοντα
καὶ ἑκατόν. ἐνθένδε ἐς τὴν καλουμένην Παλαιὰν Λα- 4
ζικὴν εἴκοσι καὶ ἑκατὸν στάδιοι. ἐνθένδε ἐς τὴν Πα-
λαιὰν Ἀχαΐαν πεντήκοντα καὶ ἑκατόν, καὶ ἔνθεν ἐς
Πάγρας λιμένα πεντήκοντα καὶ τριακόσιοι. ἀπὸ δὲ Πα-
γρῶν λιμένος ἐς Ἱερὸν λιμένα ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατόν.
ἐνθένδε ἐς Σινδικὴν τριακόσιοι.

ἀπὸ δὲ Σινδικῆς ἐς Βόσπορον τὸν Κιμμέριον κα- 19
λούμενον καὶ πόλιν τοῦ Βοσπόρου Παντικάπαιον τεσ- (29)
σαράκοντα καὶ πεντακόσιοι. ἐνθένδε ἐπὶ Τάναϊν ποτα-
μὸν ἑξήκοντα, ὃς λέγεται ὁρίζειν ἀπὸ τῆς Ἀσίας τὴν
Εὐρώπην. καὶ ὁρμᾶται μὲν ἀπὸ λίμνης τῆς Μαιώτιδος,
ἐσβάλλει δὲ ἐς θάλασσαν τὴν τοῦ Εὐξείνου Πόντου.
καίτοι Αἰσχύλος ἐν Προμηθεῖ Λυομένῳ τὸν Φᾶσιν ὅρον 2
τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀσίας ποιεῖ. λέγουσι γοῦν αὐτῷ
οἱ Τιτᾶνες πρὸς τὸν Προμηθέα ὅτι

'ἥκομεν . . . .
τοὺς σοὺς ἄθλους τούσδε, Προμηθεῦ,
δεσμοῦ τε πάθος τόδ' ἐποψόμενοι.'

ἔπειτα καταλέγουσιν ὅσην χώραν ἐπῆλθον· 20 H

'τῇ μὲν δίδυμον χθονὸς Εὐρώπης
μέγαν ἠδ' Ἀσίας τέρμονα Φᾶσιν.'

τῆς δὲ λίμνης τῆς Μαιώτιδος περίπλους ἐν κύκλῳ λέ- 3
γεται σταδίων ἀμφὶ τοὺς ἐνακισχιλίους. ἀπὸ δὲ Παντι- (30)
καπαίου ἐς κώμην Καζέκα ἐπὶ θαλάσσῃ ᾠκισμένην στά-
διοι εἴκοσι καὶ τετρακόσιοι. ἐνθένδε ἐς Θευδοσίαν πό-
λιν ἐρήμην στάδιοι ὀγδοήκοντα καὶ διακόσιοι. καὶ 1

αὕτη παλαιὰ ἦν Ἑλλὰς πόλις Ἰωνική, Μιλησίων ἄποικος, καὶ μνήμη ἐστὶν αὐτῆς ἐν πολλοῖς γράμμασιν. ἐνθένδε ἐς λιμένα Σκυθοταύρων ἔρημον στάδιοι διακόσιοι· καὶ ἔνθεν ἐς Λαμπάδα τῆς Ταυρικῆς στάδιοι ἑξακόσιοι. ἀπὸ δὲ Λαμπάδος ἐς Συμβόλου λιμένα, Ταυρικὸν καὶ τοῦτον, στάδιοι εἴκοσι καὶ πεντακόσιοι. καὶ ἔνθεν ἐς Χερρόνησον τῆς Ταυρικῆς ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατόν. ἀπὸ δὲ Χερρονήσου ἐς Καρκινῖτιν στάδιοι ἑξακόσιοι, καὶ ἀπὸ Καρκινίτιδος ἐς Καλὸν λιμένα, Σκυθικὸν καὶ τοῦτον, ἄλλοι ἑπτακόσιοι.

20 *ἐκ δὲ Καλοῦ λιμένος ἐς Ταμυράκην τριακόσιοι· ἔσω*
(31) *δὲ τῆς Ταμυράκης λίμνη ἐστὶν οὐ μεγάλη. καὶ ἔνθεν ἐς τὰς ἐκροὰς τῆς λίμνης ἄλλοι τριακόσιοι. ἐκ δὲ τῶν ἐκροῶν τῆς λίμνης ἐς Ἠιόνας στάδιοι ὀγδοήκοντα καὶ τριακόσιοι. καὶ ἔνθεν ἐς ποταμὸν Βορυσθένην πεντή-*
2 *κοντα καὶ ἑκατόν. κατὰ δὲ τὸν Βορυσθένην ἄνω πλέοντι πόλις Ἑλλὰς ὄνομα Ὀλβία πεπόλισται. ἀπὸ δὲ Βορυ-*
21 H *σθένους ἐπὶ νῆσον σμικράν, ἐρήμην καὶ ἀνώνυμον, στάδιοι ἑξήκοντα. καὶ ἔνθεν ἐς Ὀδησσὸν ὀγδοήκοντα. ἐν Ὀδησσῷ ὅρμος ναυσίν. ἀπὸ δὲ Ὀδησσοῦ ἔχεται Ἰστριανῶν λιμήν. στάδιοι ἐς αὐτὸν πεντήκοντα καὶ διακόσιοι.*
3 *ἐνθένδε ἔχεται Ἰσιακῶν λιμήν. στάδιοι ἐς αὐτὸν πεντήκοντα. καὶ ἔνθεν ἐς τὸ Ψιλὸν καλούμενον στόμα τοῦ Ἴστρου διακόσιοι καὶ χίλιοι. τὰ δὲ ἐν μέσῳ ἔρημα καὶ ἀνώνυμα.*

21 *κατὰ τοῦτο μάλιστα τὸ στόμα ἐπ' εὐθὺ πλέοντι ἀνέ-*
(32) *μῳ ἀπαρκτίᾳ ἰδίως τὸ πέλαγος νῆσος πρόκειται, ἥντινα οἱ μὲν Ἀχιλλέως νῆσον, οἱ δὲ Δρόμον Ἀχιλλέως, οἱ δὲ Λευκὴν ἐπὶ τῆς χρόας ὀνομάζουσιν. ταύτην λέγεται Θέτις ἀνεῖναι τῷ παιδί, καὶ ταύτην οἰκεῖν τὸν Ἀχιλλέα. καὶ νεώς ἐστιν ἐν αὐτῇ τοῦ Ἀχιλλέως, καὶ ξόανον τῆς*
2 *παλαιᾶς ἐργασίας. ἡ δὲ νῆσος ἀνθρώπων μὲν ἐρήμη*

*ἐστίν, νέμεται δὲ αἶξιν οὐ πολλαῖς. καὶ ταύτας ἀνατι-
θέναι λέγονται τῷ Ἀχιλλεῖ ὅσοι προσίσχουσι. καὶ ἄλλα
πολλὰ ἀναθήματα ἀνάκειται ἐν τῷ νεῷ, φιάλαι καὶ δα-
κτύλιοι καὶ λίθοι τῶν πολυτελεστέρων, καὶ ἐπιγράμματα,
τὰ μὲν Ῥωμαϊκῶς τὰ δὲ Ἑλληνικῶς πεποιημένα ἐν ἄλλῳ
καὶ ἄλλῳ μέτρῳ, ἔπαινοι τοῦ Ἀχιλλέως. ἔστιν δὲ ἃ καὶ* 3
*τοῦ Πατρόκλου· καὶ γὰρ καὶ τὸν Πάτροκλον τιμῶσιν
σὺν τῷ Ἀχιλλεῖ ὅσοι τῷ Ἀχιλλεῖ χαρίζεσθαι ἐθέλουσιν.* 22 H
*ὄρνιθες δὲ πολλοὶ αὐλίζονται ἐν τῇ νήσῳ, λάροι καὶ αἴ-
θυιαι καὶ κορῶναι αἱ θαλάσσιαι τὸ πλῆθος οὐ σταθμη-
τοί. οὗτοι οἱ ὄρνιθες θεραπεύουσιν τοῦ Ἀχιλλέως τὸν* 4
*νεών. ἕωθεν ὁσημέραι καταπέτονται ἐς τὴν θάλασσαν·
ἔπειτα ἀπὸ τῆς θαλάσσης βεβρεγμένοι τὰ πτερὰ σπουδῇ
αὖ ἐσπέτονται ἐς τὸν νεών, καὶ ῥαίνουσιν τὸν νεών.
ἐπειδὰν δὲ καλῶς ἔχῃ, οἱ δὲ ἐκκαλλύνουσιν αὖ τὸ ἔδα-
φος τοῖς πτεροῖς.*

οἱ δὲ καὶ τάδε ἱστοροῦσιν. τῶν προσεσχηκότων τῇ 22
νήσῳ ἱερεῖα τοὺς μὲν ἐξεπίτηδες πλέοντας ἐς αὐτὴν ἐπὶ (33)
*ταῖς ναυσὶν κομίζειν, καὶ τούτων τὰ μὲν καταθύειν τὰ
δὲ ἀφιέναι τῷ Ἀχιλλεῖ· τοὺς δέ τινας ὑπὸ χειμῶνος* 2
*ἐξαναγκασθέντας προσέχειν, καὶ τούτους παρ' αὐτοῦ
τοῦ θεοῦ αἰτεῖν ἱερεῖον, χρωμένους περὶ τῶν ἱερείων, εἰ
λῷόν σφισιν καὶ ἄμεινον θῦσαι ὅτι περ ἂν αὐτοὶ τῇ
γνώμῃ ἐπιλέξαιντο νεμόμενον, τιμὴν ἅμα καταβάλλον-
τες τὴν ἀξίαν σφίσιν δοκοῦσαν. εἰ δὲ ἀπαγορεύοι ὁ* 3
*χρησμός — εἶναι γὰρ χρησμοὺς ἐν τῷ νεῷ —, προσβάλ-
λειν τῇ τιμῇ· εἰ δὲ ἔτι ἀπαγορεύοι, ἔτι προσβάλλειν.
συγχωρήσαντος δὲ γιγνώσκειν ὅτι ἀποχρῶσα ἡ τιμή
ἐστιν. τὸ δὲ ἱερεῖον ἵστασθαι ἐπὶ τῷδε αὐτόματον, μηδὲ* 4
*ἀποφεύγειν ἔτι. καὶ τοῦτο δὴ πολὺ ἀνακεῖσθαι τὸ ἀργύ-
ριον τῷ ἥρῳ τὰς τιμὰς τῶν ἱερείων.*

23 φαίνεσθαι δὲ ἐνύπνιον τὸν Ἀχιλλέα τοῖς μὲν προσ-
(34) 23 σχοῦσι τῇ νήσῳ, τοῖς δὲ καὶ πλέουσιν, ἐπειδὰν οὐ
H πόρρω αὐτῆς ἀπόσχωσιν, καὶ φράζειν ὅποι προσσχεῖν
τῆς νήσου ἄμεινον καὶ ὅποι ὁρμίσασθαι. οἱ δὲ καὶ ὕπαρ
λέγουσιν φανῆναί σφισιν ἐπὶ τοῦ ἱστοῦ ἢ ἐπ' ἄκρου τοῦ
2 κέρως τὸν Ἀχιλλέα, καθάπερ τοὺς Διοσκόρους· το-
σόνδε μόνον τῶν Διοσκόρων μεῖον ἔχειν τὸν Ἀχιλλέα,
ὅσον οἱ μὲν Διόσκοροι τοῖς πανταχοῦ πλωϊζομένοις
ἐναργεῖς φαίνονται καὶ φανέντες σωτῆρες γίγνονται, ὁ
δὲ τοῖς πελάζουσιν ἤδη τῇ νήσῳ. οἱ δὲ καὶ τὸν Πάτρο-
3 κλόν σφισιν ὀφθῆναι ἐνύπνιον λέγουσιν. τάδε μὲν
ὑπὲρ τῆς νήσου τῆς τοῦ Ἀχιλλέως ἀκοὴν ἀνέγραψα τῶν
ἢ αὐτῶν προσσχόντων ἢ ἄλλων πεπυσμένων· καί μοι
4 δοκεῖ οὐκ ἄπιστα εἶναι. Ἀχιλλέα γὰρ ἐγὼ πείθομαι εἴ-
περ τινὰ καὶ ἄλλον ἥρω εἶναι, τῇ τε εὐγενείᾳ τεκμαι-
ρόμενος καὶ τῷ κάλλει καὶ τῇ ῥώμῃ τῆς ψυχῆς καὶ τῷ
νέον μεταλλάξαι ἐξ ἀνθρώπων καὶ τῇ Ὁμήρου ἐπ' αὐτῷ
ποιήσει καὶ τῷ ἐρωτικὸν γενέσθαι καὶ φιλέταιρον, ὡς
καὶ ἐπαποθανεῖν ἑλέσθαι τοῖς παιδικοῖς.

24 ἀπὸ δὲ τοῦ Ψιλοῦ καλουμένου στόματος τοῦ Ἴστρου
(35) ἐς τὸ δεύτερον στόμα στάδιοι ἑξήκοντα. ἐνθένδε ἐπὶ τὸ
Καλὸν καλούμενον στόμα στάδιοι τεσσαράκοντα. καὶ
ἀπὸ τοῦ Καλοῦ ἐπὶ τὸ Νάρακον ὧδε ὀνομαζόμενον στόμα
2 τέταρτον τοῦ Ἴστρου στάδιοι ἑξήκοντα. ἐνθένδε ἐπὶ
τὸ πέμπτον εἴκοσι καὶ ἑκατόν, καὶ ἔνθεν ἐς Ἰστρίαν
24 H πόλιν στάδιοι πεντακόσιοι. ἐνθένδε ἐς Τομέα πόλιν
3 στάδιοι τριακόσιοι. ἀπὸ δὲ Τομέως ἐς Κάλλατιν πό-
λιν ἄλλοι τριακόσιοι· ὅρμος ναυσίν. ἐνθένδε ἐς Κα-
ρῶν λιμένα ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατόν· καὶ ἡ γῆ ἐν κύ-
κλῳ τοῦ λιμένος Καρία κλῄζεται. ἀπὸ δὲ Καρῶν λιμέ-
νος ἐς Τετρισιάδα στάδιοι εἴκοσι καὶ ἑκατόν. ἐνθένδε ἐς
4 Βιζώνην χῶρον ἔρημον στάδιοι ἑξήκοντα. ἀπὸ δὲ Βι-

*ζώνης ἐς Διονυσόπολιν στάδιοι ὀγδοήκοντα. ἐνθένδε ἐς
Ὀδησσὸν διακόσιοι· ὅρμος ναυσίν. ἐκ δὲ Ὀδησσοῦ ἐς τοῦ* (36)
*Αἵμου τὰς ὑπωρείας, αἳ δὴ ἐς τὸν Πόντον καθήκουσιν,
στάδιοι τριακόσιοι ἑξήκοντα. καὶ δεῦρο ὅρμος ναυσίν.
ἐκ δὲ τοῦ Αἵμου ἐς Μεσημβρίαν πόλιν ἐνενήκοντα·* 5
*ὅρμος ναυσίν. καὶ ἐκ Μεσημβρίας ἐς Ἀγχίαλον πόλιν
στάδιοι ἑβδομήκοντα, καὶ ἐξ Ἀγχιάλου ἐς Ἀπολλωνίαν
ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατόν. αὗται πᾶσαι αἱ πόλεις Ἑλ-* 6
*ληνίδες εἰσίν, ᾠκισμέναι ἐν τῇ Σκυθίᾳ, ἐν ἀριστερᾷ
ἐσπλέοντι ἐς τὸν Πόντον. ἐκ δὲ Ἀπολλωνίας ἐς Χερρό-
νησον στάδιοι ἑξήκοντα· ὅρμος ναυσίν. καὶ ἐκ Χερρο-
νήσου ἐς Αὐλαίου τεῖχος πεντήκοντα καὶ διακόσιοι. ἐν-
θένδε ἐς Θυνιάδα ἀκτὴν εἴκοσι καὶ ἑκατόν.*

ἀπὸ δὲ Θυνιάδος ἐς Σαλμυδησσὸν στάδιοι διακόσιοι. 25
τούτου τοῦ χωρίου μνήμην πεποίηται Ξενοφῶν ὁ πρεσβύ- (37)
τερος, καὶ μέχρι τούτου λέγει τὴν στρατιὰν ἐλθεῖν τῶν 25
Ἑλλήνων, ἧς αὐτὸς ἡγήσατο, ὅτε τὰ τελευταῖα σὺν Σεύθῃ H
τῷ Θρᾳκὶ ἐστράτευσεν. καὶ περὶ τῆς ἀλιμενότητος τοῦ 2
*χωρίου πολλὰ ἀνέγραψεν, ὅτι ἐνταῦθα ἐκπίπτει τὰ πλοῖα
χειμῶνι βιαζόμενα, καὶ οἱ Θρᾷκες οἱ πρόσχωροι ὅτι ὑπὲρ
τῶν ναυαγίων ἐν σφίσιν διαμάχονται. ἀπὸ δὲ Σαλμυ-* 3
*δησσοῦ ἐς Φρυγίαν στάδιοι τριάκοντα καὶ τριακόσιοι.
ἐνθένδε ἐπὶ Κυανέας εἴκοσι καὶ τριακόσιοι. αὗται δὲ αἱ
Κυάνεαί εἰσιν, ἃς λέγουσιν οἱ ποιηταὶ πλαγκτὰς πάλαι
εἶναι, καὶ διὰ τούτων πρώτην ναῦν περᾶσαι τὴν Ἀργώ,
ἥτις ἐς Κόλχους Ἰάσονα ἤγαγεν. ἐκ δὲ Κυανέων ἐπὶ τὸ* 4
*Ἱερὸν τοῦ Διὸς τοῦ Οὐρίου, ἵναπερ τὸ στόμα τοῦ Πόν-
του, στάδιοι τεσσαράκοντα. ἐνθένδε ἐς λιμένα Δάφνης
τῆς Μαινομένης καλουμένης στάδιοι τεσσαράκοντα. ἀπὸ
δὲ Δάφνης ἐς Βυζάντιον ὀγδοήκοντα. τάδε μὲν καὶ τὰ
ἀπὸ τοῦ Βοσπόρου τοῦ Κιμμερίου ἐπὶ Βόσπορον τὸν
Θρᾴκιον καὶ πόλιν Βυζάντιον.*

ΑΡΡΙΑΝΟΥ ΤΕΧΝΗ ΤΑΚΤΙΚΗ

. . . ὁ Πύρρου παῖς καὶ Κλέαρχος, οὐχ ὁ τῶν μυ-
ρίων Ἑλλήνων ἐπὶ βασιλέα ἡγησάμενος, ἀλλ' ἄλλος
4 Blancard. οὗτος Κλέαρχος. καὶ μὴν καὶ Παυσανίου ἐστὶ συγ-
γράμματα ὑπὲρ τούτων, εὕροις δ' ἂν καὶ Εὐαγγέλου
ἄττα καὶ Πολυβίου τοῦ Ἀρκάδος, ὃς καὶ Σκηπίωνι τῷ
Ῥωμαίῳ συνεγένετο, πολλοὺς καὶ μεγάλους πολέμους
διαπολεμοῦντι ἄλλους τε καὶ ἐν ᾧ Καρχηδόνα τὴν ἐν
5 Bl. Λιβύῃ εἷλέν τε καὶ ἠνδραπόδισεν. συγγέγραπται δὲ
ἄττα ὑπὲρ τούτων καὶ Εὐπολέμῳ καὶ Ἰφικράτει, οὐ τῷ
Ἀθηναίων στρατηγῷ, ἀλλ' ἄλλῳ τούτῳ. Ποσειδώνιος
δὲ ὁ Ῥόδιος καὶ τέχνην τινὰ τακτικὴν συγγράψας κατέ-
2 λιπεν. ἔστι δὲ σύμπαντα ταῦτα τὰ συγγράμματα ἐκείνῃ
μάλιστα οὐκ ὠφέλιμα, ὅτι ὡς πρὸς εἰδότας συγγέγρα-
πται. καὶ τοίνυν τὰ ὀνόματα τῆς τε ὁπλίσεως ἑκάστης καὶ
τῆς τάξεως οἱ μὲν ὡς γνώριμα ἀνέγραψαν, τὰ δέ ἐστιν
3 εἰ μὴ ἐξηγήσαιο πάντῃ ἄγνωστα. τοῦτο δὲ αὐτὸ ἔδοξέ
(c.2 Borbeck) μοι πρῶτον ἰάσασθαι αὐτῶν τὴν ἀσάφειαν.

2 ὡς οὖν εὐγνωστότατα ἔσται τοῖς ἐντυγχάνουσι τά
τε πράγματα καὶ τὰ ὀνόματα, ἐνθένδε τοῦ λόγου ἄρξο-
μαι, ὅτι δὴ τῶν παρασκευῶν τῶν ἐς τὸν πόλεμον ἣ
μέν τις κατὰ γῆν τυγχάνει οὖσα, ἣ δὲ διὰ θαλάσσης·
καὶ γὰρ οἱ πολέμιοι πολεμοῦνται οἱ μὲν ἐν γῇ, οἱ δ' ἐν
6 Bl. θαλάσσῃ. τῶν δὲ ὅπως οὖν πολεμούντων τὸ μέν τί
(3) ἐστι μάχιμον, αὐτοὶ οἱ στρατιῶται, τὸ δὲ τοῦ μαχίμου
ἕνεκα ἠθροισμένον, ὅσον θητικὸν ἢ ἰατρικὸν ἢ ἐμπο-
2 ρικὸν ἢ καπηλικόν. τοῦ δὲ αὖ ἐν γῇ μαχίμου τὸ μέν ἐστι (105)

πεζικόν, τὸ δ' ἐπ' ὀχήματος ἄλλου καὶ ἄλλου. καὶ τῆς δευ-
τέρας ἰδέας τὸ μὲν ἱππικόν, ὅπερ ἵπποις χρῆται, τὸ δ'
ἐπὶ ἐλεφάντων, καθάπερ τὰ Ἰνδῶν στρατόπεδα καὶ τὰ 7 Bl.
Αἰθιοπικά, χρόνῳ δ' ὕστερον καὶ Μακεδόνες καὶ Καρχη- 8 Bl.
δόνιοι καί που καὶ Ῥωμαῖοι. τοῦ δὲ ἀφ' ἵππων μαχητι- 3
κοῦ τὸ μὲν ἰδίᾳ λεχθείη ἂν ἱππικόν, τὸ δὲ ἀφ' ἁρμάτων**.
καὶ τοῦ ἱππικοῦ οἱ μὲν ἱππῆς, οἱ δὲ ἄμφιπποι· ἱππῆς μὲν
οἱ ἐφ' ἑνὸς ἵππου ὀχούμενοι, ἄμφιπποι δὲ οἱ ἐπὶ δυοῖν
ἀστρώτοιν συνδεδεμένοιν, ὡς μεταπηδᾶν ἀπ' ἄλλου ἐς
ἄλλον. ἡ μὲν δὴ ἀπὸ τῶν ἐλεφάντων μάχη ἁπλῆ ἐστιν, 9 Bl.
πλήν γε δὴ ὅτι πύργους ἔφερον ἔστιν ὅτε οἱ ἐλέφαντες· 4
τῶν δὲ καὶ οἱ ὀδόντες σιδήρῳ ὀξεῖ ὡπλισμένοι ἦσαν,
τοῦ τε τομώτεροι εἶναι καὶ τοῦ μὴ ἀποθραύεσθαι εὐπε-
τῶς. ἡ δὲ ἀπὸ τῶν ἁρμάτων μάχη πολυειδεστέρα ταύ- 5
της· ἢ γὰρ ψιλὰ ἦν τὰ ἅρματα, καθάπερ τὰ Τρωϊκά,
ἢ δρεπανηφόρα, ὡς ὕστερον τὰ Περσικά, καὶ ἢ πεφραγ- 10 Bl.
μένων τῶν ἵππων ἢ ἀφράκτων, καὶ ἢ ἁπλοῦ τοῦ ῥυμοῦ
ἢ διπλοῦ, τὰ δὲ καὶ πολύρρυμα.

αἱ δὲ πεζικαί τε καὶ ἱππικαὶ τάξεις καὶ ὁπλίσεις 3
πολυειδεῖς τε καὶ πολύτροποί εἰσιν. αὐτίκα τῶν πεζῶν
ἡ ὅπλισις, ὥς γε δὴ ἐς τὰ ἀνωτάτω τεμεῖν, τριχῇ νενέμη-
ται, ἔς τε τὸ ὁπλιτικὸν καὶ ἐς τὸ ψιλὸν καὶ ἐς τὸ πελ-
ταστικόν. τὸ μὲν δὴ βαρύτατον τὸ ὁπλιτικὸν θώρακας 2
ἔχει καὶ ἀσπίδας ἢ θυρεοὺς παραμήκεις καὶ μαχαίρας 11 Bl.
καὶ δόρατα, ὡς Ἕλληνες, ἢ σαρίσας, ὡς Μακεδόνες.
τὸ δὲ ψιλὸν ἐναντιώτατα ἔχει τῷ ὁπλιτικῷ πάντα, ὅτι- 3
περ ἄνευ θώρακος καὶ ἀσπίδος καὶ κνημῖδος καὶ κράνους
ἐκηβόλοις ἐστὶν ὅπλοις διαχρώμενον, τοξεύμασιν ἢ ἀκον- 12 Bl.
τίοις ἢ σφενδόναις ἢ λίθοις ἐκ χειρός. τὸ πελταστικὸν δὲ 4
κουφότερον μὲν τυγχάνει ὂν τοῦ ὁπλιτικοῦ — ἡ γὰρ πέλτη
σμικροτέρα τῆς ἀσπίδος καὶ ἐλαφροτέρα, καὶ τὰ ἀκόν-
(106) τια τῶν δοράτων καὶ τῶν σαρισῶν λειπόμενα —, βαρύ-

5 τερον δὲ τοῦ ψιλοῦ. τῷ δὲ ἀκριβεῖ καὶ βαρεῖ ὁπλιτικῷ
καὶ κράνη πρόσκειται, ἢ πῖλοι Λακωνικοὶ ἢ Ἀρκαδικοί,
13 Bl. καὶ κνημῖδες, ὡς τοῖς πάλαι Ἕλλησιν, ἢ ὡς Ῥωμαίοις
κνημὶς μία πρὸ τῆς κνήμης τῆς ἐν ταῖς μάχαις προβαλ-
λομένης, καὶ θώρακες, οἱ μὲν φολιδωτοί, οἱ δὲ ἁλύσεσι
λεπταῖς σιδηραῖς ἐπηλλαγμένοι.
4 τῆς δ' ἱππικῆς ὁπλίσεως ἡ μὲν κατάφρακτος τυγ-
14 Bl. χάνει οὖσα, ἡ δὲ ἄφρακτος. καὶ κατάφρακτος μὲν ἡ τοὺς
ἵππους καὶ τοὺς ἱππέας πεφραγμένους παρεχομένη, τοὺς
μὲν θώραξι φολιδωτοῖς ἢ λινοῖς ἢ ἐκ κεράτων καὶ παρα-
μηριδίοις, τοὺς ἵππους δὲ παραπλευριδίοις καὶ προμε-
2 τωπιδίοις· ἄφρακτος δὲ ἡ ἐναντία. τούτων δὲ οἱ μὲν
15 Bl. δορατοφόροι εἰσίν, οἱ δὲ ἀκροβολισταί. καὶ δο-
3 ρατοφόροι μὲν οἱ πελάζοντες ταῖς τάξεσι τῶν πολε-
μίων καὶ δόρασιν ἀπομαχόμενοι, ἀκροβολισταὶ δὲ οἱ
πόρρωθεν ἀκροβολισμοῖς διαχρώμενοι, καθάπερ Ἀρμέ-
4 νιοι καὶ Παρθυαίων ὅσοι μὴ κοντοφόροι. τῆς προτέ-
ρας δὲ ἰδέας οἱ μὲν θυρεοὺς φέρουσιν καὶ καλοῦνται
θυρεαφόροι, οἱ δὲ ἄνευ τούτων αὐτὸ μόνον δόρασι μά-
χονται, οἳ δὴ καὶ ἰδίᾳ δορατοφόροι ὀνομάζονται, ἔστιν
5 δὲ ὑφ' ὧν ξυστοφόροι. ἀκροβολισταὶ δὲ λεχθεῖεν ἂν
οἱ μὴ ἐς χεῖρας ἰόντες ἀλλὰ πόρρωθεν ἐξακοντίζοντες.
καὶ τούτων οἱ μὲν δορατίοις διαχρῶνται ἐς τὸν ἀκρο-
βολισμόν, οἱ δὲ τόξοις. οἱ μὲν δὴ δορατίοις ἀκροβολιζό-
μενοι Ταραντῖνοι ὀνομάζονται, οἱ δ' ἕτεροι ἱπποτο-
6 ξόται. αὐτῶν δὲ τῶν Ταραντίνων οἱ μὲν αὐτὸ μόνον
16 Bl. πόρρωθεν ἀφιστάμενοι ἢ ἐς κύκλους περιιππεύοντες
διαχρῶνται τῷ ἀκροβολισμῷ, οἳ δὴ καὶ εἰλικρινῶς Τα-
ραντῖνοί εἰσιν· οἱ δὲ τὰ μὲν πρῶτα ἐξακοντίζουσιν,
ἔπειτα συμπλέκονται τοῖς πολεμίοις, ἢ δόρυ ἓν ὧν ἔσχον
ὑπολειπόμενοι ἢ καὶ τῇ σπάθῃ διαχρώμενοι· καὶ οὗτοι κα-
7 λοῦνται ἐλαφροί. — Ῥωμαίοις δὲ οἱ ἱππῆς οἱ μὲν (107)

κοντοὺς φέρουσιν, καὶ ἐπελαύνουσιν ἐς τὸν τρόπον τὸν
Ἀλανικὸν καὶ τῶν Σαυροματῶν, οἳ δὲ λόγχας ἔχουσι.
σπάθη δὲ μακρὰ καὶ πλατεῖα ἀπήρτηται αὐτοῖς ἀπὸ τῶν 8
ὤμων, καὶ θυρεοὺς πλατεῖς παραμήκεις φέρουσιν καὶ 17 Bl.
κράνος σιδηροῦν καὶ θώρακα πεπλεγμένον καὶ κνημῖδας
σμικράς. λόγχας δὲ ἐς ἀμφότερα φέρουσι, καὶ ἀκοντίσαι 9
μακρόθεν, ὁπότε τούτου δέοι, καὶ ἐγγύθεν ἐκ χειρὸς
ἀπομάχεσθαι· συμπλακῆναι δὲ εἰ δεήσειεν ἐς χεῖρας
ἐλθόντας, ταῖς σπάθαις μάχονται. οἳ δὲ καὶ πελέκεις
σμικροὺς φέρουσι πάντοθεν ἐν κύκλῳ ἀκωκὰς ἔχοντας.

ἑκάστης δὲ τάξεως πεζικῆς τε καὶ ἱππικῆς συστή- 5
ματά τ' ἐστὶ καὶ ἡγεμόνες καὶ ἀριθμὸς καὶ ὀνό- (4)
ματα, ὑπὲρ ὧν ἤδη λεκτέον. πρῶτον μὲν δὴ καὶ μέ- 2
γιστον τῶν ἐν στρατηγίᾳ ἔργων παραλαβόντα πλῆθος
ἀνθρώπων ἀθρόον καὶ ἄτακτον ἐς τάξιν καὶ κόσμον
καταστῆσαι· τὸ δ' ἔστιν καταλοχίσαι τε καὶ συλ- 18 Bl.
λοχίσαι, ἀριθμόν τε ἐπιθεῖναι τῷ πλήθει παντὶ σύμ-
μετρον καὶ ἐπιτήδειον ἐς τὰς μάχας. τὸ γὰρ συντεταγ- 3
μένον στράτευμα ἔν τε τῇ πορείᾳ κουφότερον καὶ ἐν τῇ
στρατοπεδείᾳ ἀσφαλέστερον καὶ ἐς τὰς μάχας ὠφελιμώ-
τερον, ὥστε ἤδη καὶ μεγάλα στρατόπεδα καὶ εὐοπλοῦντα
δι' ἀταξίαν διαφθαρέντα ἴσμεν ὑπὸ ἐλάττονός τε στρα-
τιᾶς καὶ οὐκ ἀκριβῶς ὡπλισμένης, τὰ δὲ ἀσθενέστερα
καὶ οὐκ εὐοπλοῦντα κρατήσαντα περισσοῦ πλήθους τῇ
εὐταξίᾳ. τὸ μὲν δὴ καταλοχίσαι ἐστὶν ἐς λόχους συν- 4
τάξαι· ὁ δὲ λόχος ὀνομάζεται ἀριθμὸς ἀνδρῶν ἀπὸ (5)
τοῦ ἡγουμένου καὶ τῶν μετὰ τοῦτον τεταγμένων ἔστε
ἐπὶ τὸν τελευταῖον κατὰ τὸ βάθος, ὃς δὴ οὐραγὸς καλεῖ-
ται. ἀριθμὸν δὲ τοῦ λόχου οἳ μὲν ὀκτὼ ἀνδρῶν ἐποί- 5
ησαν, οἳ δὲ δέκα, οἳ δὲ δύο ἐπὶ τοῖς δέκα, οἳ δὲ καὶ ἑκ-
(108) καίδεκα. κείσθω δὲ ἡμῖν τὸ βαθύτατον αὐτοῦ ἐς ἑκκαί-
δεκα. σύμμετρον γὰρ τοῦτο πρός τε τὴν ἐπὶ μῆκος τάξιν

καὶ πρὸς τὴν ἐς βάθος τῆς φάλαγγος καὶ πρὸς τὸ ὑπερ-
20 Bl. τοξεύεσθαί τε καὶ ὑπερακοντίζεσθαι πρὸς τῶν ψιλῶν
6 τῶν ἐφεστηκότων. καὶ εἴτε διπλασιάσαι δεήσειεν τὸ βάθος ἐπὶ τριάκοντα δύο ἄνδρας, ἡ τάξις σύμμετρος ἔσται· εἴτε αὖ μηκῦναι τὸ μέτωπον ἐς ὀκτώ, ἔσται οὐ πάντη ἀβαθὴς ἡ φάλαγξ. τὴν δὲ ἐς ὀκτὼ εἰ ἐκτεῖναι ἐθελήσειας ἐπὶ τέσσαρας, ἀβαθὴς γίγνεται. χρὴ οὖν τὸν λοχαγόν, ἅτε πρῶτον τοῦ λόχου τασσόμενον, τὸν κράτιστον ἐπιλέγεσθαι· ὃ δὲ αὐτὸς καὶ πρωτοστάτης καὶ ἡγεμὼν καλεῖται.

6 (6) τὸν δὲ λόχον καὶ στίχον ἤδη τινὲς ὀνομάζουσιν, οἳ
2 δὲ δεκανίαν, τυχὸν οἷς ἐκ δέκα ὁ λόχος ἦν. ὑπὲρ δὲ τῆς ἐνωμοτίας ἀμφιγνοούμενόν ἐστιν· οἳ μὲν γὰρ ἄλλο
21 Bl. ὄνομα τῷ λόχῳ εἶναι τοῦτο, οἳ δὲ τὸ τέταρτον τοῦ λόχου ἐνωμοτίαν καλοῦσιν, καὶ ἐνωμόταρχον τὸν τούτου ἡγούμενον, τὰς δὲ δύο ἐνωμοτίας διμοιρίαν καὶ τὸν
3 ἡγούμενον τούτων διμοιρίτην. Ξενοφῶν δὲ πόστον μὲν μέρος τοῦ λόχου ἡ ἐνωμοτία ἐστὶν οὐ διασαφεῖ· ὅτι δὲ μεῖον πάντως γε τῷ ἡμίσει, δηλοῖ ἐν ᾧ λέγει ὅτι οἱ λοχαγοὶ κατ' ἐνωμοτίας ἕκαστος ἐποιήσαντο τὸν αὑτοῦ
4 λόχον. ὁ μὲν δὴ τοῦ λοχαγοῦ κατόπιν ἑστὼς ἐπιστάτης καλεῖται, ὁ δὲ αὖ κατόπιν τούτου πρωτοστάτης, ὁ δ' ἐπὶ τούτῳ ἐπιστάτης, καὶ ἐφεξῆς ὡσαύτως, ὡς τὸν πάντα τοῦ λόχου στίχον ἐκ πρωτοστατῶν καὶ ἐπιστατῶν
5 τετάχθαι παραλλὰξ ἱσταμένων. χρὴ δὲ μὴ μόνον τὸν λοχαγὸν τὸν κράτιστον τοῦ λόχου εἶναι, ἀλλὰ καὶ τὸν οὐραγὸν οὐ πολύ τι ἀποδέοντα ἐπιλέγεσθαι· πολλὰ γὰρ καὶ τούτῳ καὶ οὐ τὰ φαυλότατα ἐν τοῖς πολεμικοῖς ἐπι-
6 τέτραπται. εἴη ἂν οὖν ὁ λόχος στίχος ἐξ ἐπιστατῶν καὶ
23 Bl. πρωτοστατῶν ἐν μέσῳ λοχαγοῦ τε καὶ οὐραγοῦ συντεταγμένος.

7 (7) συλλοχισμὸς δ' ἐστὶ παράθεσις λόχου ἑτέρῳ λόχῳ.

γίγνεται δὲ εἰ τῷ τοῦ πρώτου στίχου λοχαγῷ ὁ τοῦ δευ-
τέρου λοχαγὸς ἐπισταθείη, τῷ δὲ τούτου ἐπιστάτῃ ὁ τοῦ
δευτέρου λοχαγοῦ ἐπιστάτης, καὶ ἐφεξῆς οὕτως. παρα- 2
στάτης δὲ πᾶς ὁ συζυγῶν ὀνομάζεται, λοχαγὸς μὲν ὁ
πρῶτος τῷ δευτέρῳ λοχαγῷ, ἐπιστάτης δὲ ὁ πρῶτος τῷ
δευτέρῳ ἐπιστάτῃ, καὶ τοῦτο ἐφεξῆς ἔστε ἐπὶ τοὺς οὐ-
ραγοὺς τῶν λόχων. ἐπειδὰν οὖν πολλοὶ ἐφεξῆς λόχοι
ταχθῶσι, συλλοχισμὸς τὸ τοιόνδε καλεῖται.

τὸ δὲ σύμπαν σύνταγμα τοῦ πλήθους φάλαγξ ὀνο- 8
μάζεται· ἧς μῆκος μὲν τὸ πρῶτον ἂν εἴη ἐκ τῶν λοχαγῶν (8)
σύνταγμα, ὅπερ καὶ μέτωπον ἤδη τινὲς ὀνομάζουσιν,
ἔστιν δὲ οἳ πρόσωπον καὶ ζυγόν, καὶ στόμα δὲ ἄλλοι 24 Bl.
ταὐτὸ τοῦτο, καὶ πρωτολοχίαν ἄλλοι. τὸ δὲ κατόπιν 2
τοῦ μετώπου ἅπαν ἔστε ἐπὶ τοὺς οὐραγούς, βάθος ὀνο-
μάζεται. καὶ τὸ μὲν κατὰ μῆκος ἐπ' εὐθείας εἶναι τοὺς 25 Bl.
πρωτοστάτας τοῖς πρωτοστάταις καὶ τοὺς ἐπιστάτας τοῖς (9)
ἐπιστάταις συζυγεῖν καλοῦσι, στοιχεῖν δὲ τὸ κατὰ
βάθος ἐπ' εὐθείας εἶναι τοὺς οὐραγοὺς καὶ λοχαγούς.
τέμνεται δὲ ἡ φάλαγξ ἐς μέρη τὰ μέγιστα δύο, δίχα διαι- 3
ρουμένου τοῦ παντὸς μετώπου ἔστε ἐπὶ τὸ πᾶν βάθος. (10)
καὶ τούτου τὸ μὲν ἥμισυ τὸ ἐν δεξιᾷ δεξιὸν καλεῖται
κέρας καὶ κεφαλή· τὸ δ' ἐν ἀριστερᾷ εὐώνυμον
κέρας καὶ οὐρά. ἵνα δὲ ἡ διχοτομία γίγνεται τοῦ μή- 4
κους, ὀμφαλὸς ὀνομάζεται καὶ στόμα καὶ ἀραρός. 26 Bl.

ἐπὶ δὲ τοῖς ὁπλίταις τὸ πολὺ οἱ ψιλοὶ τάσσονται, 9
ὡς τοῖς μὲν τὴν σκέπην ἐκ τῶν ὅπλων εἶναι, τοῖς δὲ (11)
ὁπλίταις αὖ τὴν ὠφέλειαν ἐκ τῶν κατόπιν ἀκοντισμά-
των. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἐν ἄλλῃ χώρᾳ ἤδη ψιλοὶ ἐτά- 2
χθησαν, ὁπότε τούτου δέοι, ἢ ἐπὶ κέρως ἑκατέρου, ἢ
εἰ πρόβλημα εἴη τοῦ ἑτέρου κέρως ποταμὸς ἢ τάφρος ἢ
θάλασσα, ἐπὶ τοῦ ἑτέρου μόνον ἐν ὑπερδεξίῳ χω-
ρίῳ τοῦ ἀποκρούεσθαι τῶν πολεμίων τὴν ταύτῃ ἔφοδον,

27 ἢ ἐς κώλυσιν κυκλώσεως· καὶ γὰρ αἱ τῶν ἱππέων τά-
Bl. ξεις ἄλλοτε ἄλλη καθίστανται, ὅπου ἂν μέλλωσι ταχθέν-
3 τες ὠφέλιμοι ἔσεσθαι. τὸ μὲν οὖν πᾶν πλῆθος τῆς στρα-
(12) τιᾶς ὁπόσον χρὴ εἶναι, οὐκ ἐπὶ τῷ στρατηγῷ ἑλέσθαι·
τὸ δὲ παρὸν ὅπως συντάξει τε καὶ ἀσκήσει καὶ ἐκ τάξεως
ἐς τάξιν ἄλλην εὐπετῶς μετακινήσει, τοῦτο ἐπασκη-
4 τέον. τοσόνδε μέντοι συμβουλεύσαιμ' ἂν τῷ στρα-
τηγῷ, ἐκ τοῦ παντὸς πλήθους τῆς στρατιᾶς τοσούτους
ἐς τὰς μάχας ἐξαγαγεῖν, ὁπόσοι ἐπιτήδειοι ἔσονται πρὸς
τὰς μεταβολάς τε τῶν τάξεων καὶ τὰς μετακινήσεις, οἷον
διπλασιασμοὺς καὶ πολυπλασιασμοὺς καὶ πτύξεις καὶ
5 ἐξελιγμοὺς ἢ εἰ δή τινες ἄλλαι μεταβολαὶ τάξεων. ἔν-
θεν δὴ τούτους μάλιστα τοὺς ἀριθμοὺς ἐπελέξαντο οἱ
δεινοὶ ἀμφὶ ταῦτα, ὅσοι ἀριθμοὶ μέχρι μονάδος οἷοί τε
δίχα διαιρεῖσθαι, ὁποία ἐστὶν ἡ τῶν μυρίων καὶ ἑξα-
κισχιλίων καὶ τριακοσίων καὶ ἐπὶ τούτοις τεσσάρων καὶ
ὀγδοήκοντα τάξις εἰ τύχοι οὖσα ὁπλιτική· ταύτης δὲ ἡμί-
28 σειαν τὴν τῶν ψιλῶν, καὶ ταύτης ἔτι ἡμίσειαν τὴν τῶν
Bl. ἱππέων. οὗτος γάρ τοι ὁ ἀριθμὸς μέχρι μονάδος δίχα
τέμνεται, ὥστε διπλασιάζειν αὐτὸν ἐς βάθος συνάγοντα
καὶ αὖ ἐκτείνειν ἀναπτύσσοντα εὐμαρὲς καθίστασθαι,
6 ὁπότε τούτου δεήσειεν. αὐτίκα ἐπεὶ τῷ λόγῳ ἑκκαίδεκα
(13) ἀνδρῶν τὸ βάθος ὑπεθέμεθα, τέσσαρες καὶ εἴκοσι ἐπὶ
τοῖς χιλίοις ἔσονται οἱ λόχοι ἐν τῷδε τῷ ἀριθμῷ, καὶ
οὗτοι μεμερισμένοι ἐς τάγματα, ὧν ἑκάστῳ καὶ ὄνομα
οἰκεῖον πρόσκειται.

10 οἱ μέν γε δύο λόχοι διλοχία καλεῖται, ἀνδρῶν
δύο καὶ τριάκοντα, καὶ διλοχίτης ὁ τούτων ἡγούμενος·
οἱ δὲ τέσσαρες λόχοι τετραρχία, καὶ ὁ τούτων ἡγούμε-
νος τέτραρχος τεσσάρων καὶ ἑξήκοντα ἀνδρῶν ἔξαρχος.
2 αἱ δὲ δύο τετραρχίαι τάξις, λόχων μὲν ὀκτώ, ἀνδρῶν
δὲ ὀκτὼ καὶ εἴκοσι καὶ ἑκατόν, καὶ ὁ τούτων ἡγούμενος

ταξίαρχος. ὅπου δὲ ἐξ ἑκατὸν γίγνεται τὸ τάγμα, 3
ἑκατόνταρχος ὁ τούτων αὖ ἡγεμὼν ὀνομάζεται. αἱ δὲ 29 Bl.
δύο τάξεις σύνταγμα καλεῖται, λόχων μὲν ἑκκαίδεκα,
ἀνδρῶν δὲ ἓξ καὶ πεντήκοντα καὶ διακοσίων, καὶ ὁ τού-
των αὖ ἡγούμενος συνταγματάρχος. οἳ δὲ καὶ ξενα-
γίαν τοῦτο ὀνομάζουσι, καὶ ξεναγὸν τὸν τούτου ἡγού-
μενον. καθ' ἑκάστην δὲ σύνταξιν τῶν ἓξ καὶ πεντήκοντα 4
καὶ διακοσίων ἐπίλεκτοί εἰσι σημειοφόρος, οὐραγός,
σαλπιγκτής, ὑπηρέτης, στρατοκήρυξ· καὶ τὸ πᾶν
σύνταγμα ἐς τετράγωνον σχῆμα ταχθὲν ἐς ἑκκαίδεκα 30 Bl.
ἔχει τὸ μῆκος καὶ τὸ βάθος. τὰ δὲ δύο συντάγματα γί- 5
γνεται ἀνδρῶν δώδεκα καὶ πεντακοσίων, λόχων δύο καὶ
τριάκοντα, καὶ τούτων ὁ ἡγούμενος πεντακοσίαρχος.
τοῦτο δὲ διπλασιασθὲν γίγνεται χιλιαρχία, ἀνδρῶν μὲν
τεσσάρων καὶ εἴκοσι καὶ χιλίων, λόχων δὲ τεσσάρων καὶ
ἑξήκοντα, καὶ ὁ ἐπὶ τούτοις χιλίαρχος. αἱ δὲ δύο χιλι-
αρχίαι μεραρχία, δισχιλίων ἀνδρῶν καὶ ὀκτὼ καὶ τεσ-
σαράκοντα, λόχων ὀκτὼ καὶ εἴκοσι καὶ ἑκατόν, καὶ ὁ τού-
των ἔξαρχος μέραρχος. οἳ δὲ καὶ τέλος τοῦτο ὀνομάζου-
σιν. αἱ δὲ δύο μεραρχίαι φαλαγγαρχία, τετρακισχιλίων 6
ἀνδρῶν καὶ ἓξ καὶ ἐνενήκοντα, λόχων ἓξ καὶ πεντή-
κοντα καὶ διακοσίων, καὶ ὁ τούτων αὖ ἡγούμενος φα-
λάγγαρχος. οἳ δὲ καὶ στρατηγίαν τοῦτο ὀνομάζουσι, 7
καὶ τὸν ἡγούμενον στρατηγόν. αἱ δὲ δύο φαλαγγαρχίαι 31 Bl.
διφαλαγγαρχία, δύο ἀνδρῶν καὶ ἐνενήκοντα καὶ ἑκα-
τὸν καὶ ὀκτακισχιλίων, λόχων δώδεκα καὶ πεντακοσίων.
ἔστι δὲ τὸ τάγμα τοῦτο καὶ μέρος καὶ κέρας. αἱ γάρ τοι 8
δύο διφαλαγγαρχίαι τετραφαλαγγαρχία τε καλεῖται
καὶ λόχων γίγνεται χιλίων καὶ εἴκοσι καὶ τεσσάρων, ἀνδρῶν
μυρίων ἑξακισχιλίων τριακοσίων ὀγδοήκοντα ἐπόντων
τεσσάρων, ὅντινα τὸν πάντα ἀριθμὸν τῇ πεζικῇ τάξει 9
ὑπεθέμεθα, καὶ εἴη ἂν ἐν τούτῳ κέρατα μὲν δύο, φα-

λαγγαρχίαι δὲ τέσσαρες, μεραρχίαι δὲ ὀκτώ, χιλιαρχίαι
δὲ ἑκκαίδεκα, πεντακοσιαρχίαι δὲ δύο καὶ τριάκοντα,
συνταγματαρχίαι δὲ τέσσαρες καὶ ἑξήκοντα, ταξιαρχίαι
δὲ ὀκτὼ καὶ εἴκοσι καὶ ἑκατόν, τετραρχίαι δὲ ἓξ καὶ πεν-
32 Bl. τήκοντα καὶ διακόσιαι, διλοχίαι δὲ πεντακόσιαι καὶ δε-
καδύο, λόχοι δὲ εἴκοσι καὶ χίλιοι τεσσάρων ἐπόντων.

11 τάσσεται δὲ ἡ φάλαγξ ἐπὶ μῆκος μὲν ὅπου ἀραιο-
τέρα, εἰ ἥ τε χώρα παρέχοι καὶ ὠφελιμώτερον εἴη, κατὰ
βάθος δὲ ὅπου πυκνοτέρα, εἰ αὐτῇ τῇ πυκνότητι καὶ τῇ
2 ῥύμῃ τοὺς πολεμίους ἐξῶσαι δέοι — καθάπερ Ἐπαμει-
νώνδας ἔν τε Λεύκτροις αὐτοὺς Θηβαίους ἔταξε καὶ πρὸς
Μαντινείας τοὺς πάντας Βοιωτούς, ὥσπερ ἔμβολον ποι-
ήσας καὶ ἐπάγων τῇ τάξει τῶν Λακεδαιμονίων —, ἢ αὖ
εἰ δέοι τοὺς ἐπελαύνοντας ἀποκρούσασθαι, καθάπερ
πρὸς τοὺς Σαυρομάτας τε καὶ τοὺς Σκύθας χρὴ τάσσειν.
3 καὶ ἔστι πύκνωσις μὲν ἡ ἐκ τοῦ ἀραιοτέρου ἐς τὸ πυ-
(14) κνότερον συναγωγὴ κατὰ παραστάτην τε καὶ ἐπιστάτην,
4 ὅπερ ἔστι κατὰ μῆκός τε καὶ βάθος· συνασπισμὸς δὲ
ἐπὰν ἐς τοσόνδε πυκνώσῃς τὴν φάλαγγα, ὥστε διὰ τὴν
συνέχειαν μηδὲ κλίσιν τὴν ἐφ' ἑκάτερα ἔτ' ἐγχωρεῖν τὴν
33 Bl. τάξιν. καὶ ἀπὸ τοῦδε τοῦ συνασπισμοῦ τὴν χελώνην
Ῥωμαῖοι ποιοῦνται, τὸ πολὺ μὲν τετράγωνον, ἔστι δὲ
ὅπου καὶ στρογγύλην ἢ ἑτερομήκη ἢ ὅπως ἂν προχωρῇ.
5 οἱ μὲν ἐν κύκλῳ τοῦ πλινθίου ἢ τοῦ κύκλου ἑστηκότες
τοὺς θυρεοὺς προβέβληνται πρὸ σφῶν, οἱ δ' ἐφεστηκό-
τες αὐτοῖς ὑπὲρ τῶν κεφαλῶν ἄλλος ὑπὲρ ἄλλου ὑπερ-
6 αιωρήσας προβάλλεται. καὶ τὸ πᾶν οὕτως ἀκριβῶς
φράσσεται, ὥστε καὶ ἀκοντιστὰς ἄνωθεν καθάπερ ἐπὶ
στέγης διαθέοντας δέχεσθαι, καὶ λίθους ἁμαξιαίους μὴ
διαλύειν τὴν σύγκλεισιν, ἀλλὰ κατακυλιομένους τῇ ῥύμῃ
ὑπερπίπτειν ἐς τὸ δάπεδον.

12 ἀγαθὸν δὲ εἴπερ τι ἄλλο καὶ τὸ τοὺς λοχαγοὺς τοὺς

*μεγίστους τε καὶ κρατίστους εἶναι καὶ τῶν κατὰ πόλε-
μον δαημονεστάτους· τοῦτο γάρ τοι τὸ ζυγὸν συν- 2
έχει τὴν πᾶσαν φάλαγγα, καὶ τὸ ἴσον παρέχεται ἐν ταῖς 34 Bl.
μάχαις ὅ τι περ τὸ στόμωμα τῷ σιδήρῳ· ὁποῖον γὰρ
ἡ τομὴ τοῦ σιδήρου, ταὐτὸ τοῦτο καὶ ὁ πᾶς σίδη-
ρος ἐργάζεται. ἡ μέν γε τομὴ αὐτῷ κατὰ τὸ στό-
μωμα γίγνεται, τὸ δὲ ὑπόλοιπον, καὶ εἰ μαλθακὸν
τύχοι ὄν, τῷ βάρει ὅμως συνεπερείδει τῷ τέμνοντι·
οὕτω καὶ τῆς φάλαγγος στόμωμα μὲν θείη τις ἂν τὸ ἐκ
τῶν λοχαγῶν σύνταγμα, ὄγκον δὲ καὶ βάρος τὸ κατόπιν
τούτων πλῆθος. δευτέρους δ' ἐπὶ τούτοις κατ' ἀρετὴν 3
χρὴ εἶναι τοὺς τῶν λοχαγῶν ἐπιστάτας· καὶ γὰρ τὸ τού-
των δόρυ ἐξικνεῖται ἔστε ἐπὶ τοὺς πολεμίους, καὶ τοὺς
ὠθισμοὺς τοῖς προτεταγμένοις σφῶν ἐγγύθεν συνερεί-
δουσιν. ἤδη δέ τις καὶ μαχαίρᾳ τοῦ ἐναντίου ἐφικέ- 4
σθαι ἐδυνήθη, ὑπερενεγκὼν ὑπὲρ τὸν ἔμπροσθεν τεταγ-
μένον τὴν πληγήν, καὶ πεσόντος ἡγεμόνος ἢ καὶ τρω-
θέντος ὡς ἀπόμαχον γενέσθαι, προπηδήσας ὁ πρῶτος 35 Bl.
ἐπιστάτης ἐς λοχαγοῦ τάξιν τε καὶ ἀξίωσιν κατέστη, καὶ
ἀρραγῆ τὴν πᾶσαν φάλαγγα παρέσχετο. τὸ δὲ τρίτον 5
καὶ τέταρτον ζυγὸν κατὰ λόγον ἤδη τῆς ἀπὸ τοῦ πρώτου
ἀποστάσεως ἐπιλεγομένους τακτέον. ταύτῃ τοι καὶ ἡ Μα- 6
κεδονικὴ φάλαγξ φοβερὰ τοῖς πολεμίοις οὐκ ἐν τῷ ἔργῳ (16)
μόνον ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ ὄψει ἐφαίνετο. ἀνὴρ γὰρ ὁπλίτης
εἱστήκει αὐτοῖς κατὰ πύκνωσιν ἐν δύο πήχεσι μάλιστα,
τὸ δὲ μέγεθος τῶν σαρισῶν πόδας ἐπεῖχεν ἑκκαίδεκα. 7
καὶ τούτων οἱ μὲν τέσσαρες διὰ τὴν χεῖρά τε τοῦ κατέχον- 36
τος καὶ τὸ ἄλλο σῶμα ἀπεγίγνοντο, οἱ δώδεκα δὲ προεῖ- Bl.
χον πρὸ τῶν σωμάτων ἑκάστου τῶν πρωτοστατῶν. οἱ 8
δ' ἐν τῷ δευτέρῳ ζυγῷ ὑποβεβηκότες ἐκείνων ποσὶ 37
δυσὶ τὴν σάρισαν αὖ εἶχον προβεβλημένην ὑπὲρ τοὺς Bl.
πρωτοστάτας ἐς πόδας δέκα, οἱ δ' ἐν τῷ τρίτῳ ἔτι καὶ 9*

οὗτοι ὑπεραίρουσαν ὑπὲρ τοὺς πρωτοστάτας ἐς πόδας
ὀκτώ. καὶ ἔτι οἱ ἐν τῷ τετάρτῳ ἐς ἕξ, καὶ ἔτι οἱ ἐν τῷ
10 *πέμπτῳ ἐς τέσσαρας, οἱ δ' ἐν τῷ ἕκτῳ ἐς δύο. καθ' ἕκαστον*
οὖν τῶν πρωτοστατῶν ἓξ σάρισαι προβεβλημέναι ἦσαν,
38 Bl. *ἐν κύκλῳ ἐφεξῆς ὑποβαίνουσαι, ὥστε ἕκαστον ὁπλίτην*
ἓξ σαρίσαις πεφράχθαι καὶ ταῖς δυνάμεσιν ἐπερείδειν
ὅποι ἐπιβρίσειαν. καὶ οἱ τῷ ἕκτῳ δ' ἐφεστηκότες εἰ
καὶ μὴ αὐταῖς ταῖς σαρίσαις ἀλλὰ τῷ γε βάρει τῶν
σωμάτων συνεπήρειδον τοῖς πρὸ σφῶν τεταγμένοις, ὡς
τήν τε ἐμβολὴν τὴν ἐς τοὺς πολεμίους τῆς φάλαγγος οὐ
φορητὴν γίγνεσθαι, καὶ τοῖς πρωτοστάταις αὖ ἄπορον
11 *τὴν φυγήν. τοὺς δὲ οὐραγοὺς οὐχ οὕτω τι κατ' ἀλκὴν*
ὡς κατὰ σύνεσιν καὶ ἐμπειρίαν τῶν πολεμικῶν ἐπιλέ-
κτους χρὴ εἶναι, ὡς ἐπιμέλεσθαι τοῦ στοιχεῖν τὰ ζυγὰ
καὶ τοῖς ἐθελοκακοῦσι μὴ ἐφιέναι ἀποδιδράσκειν ἔξω
τῆς τάξεως. ὅπου τε συνασπισμοῦ δεήσειεν, οὗτός ἐστιν
ὁ μάλιστα ἐς πυκνότητα τοὺς πρὸ ἑαυτοῦ τεταγμένους
συνάγων, ὃ τὴν πᾶσαν ἰσχὺν τῷ συντάγματι τούτῳ
παρέχεται.

13 *τούς γε μὴν ψιλοὺς ἄλλοτε ἄλλῃ τακτέον· ἄλλοτε*
(17) *γὰρ ἄλλῃ ὠφέλιμοι γίγνονται τεταγμένοι, ὅπως ἂν ἢ τὰ*
τῆς χώρας ἔχῃ, ἵνα ἡ παράταξις γίγνεται, ἢ τῶν πολε-
2 *μίων ἡ παρασκευή, πρὸς οὕστινας ἀντιτασσόμεθα. ποτὲ*
μὲν γὰρ προτετάχθαι δεήσει τῆς φάλαγγος, ἄλλοτε δὲ
ἐν τοῖς δεξιοῖς νῦν δὲ ἐν τοῖς εὐωνύμοις τετάχθαι· τὸ
πολὺ δὲ καὶ κατόπιν τῶν ὁπλιτῶν ἱστάμενοι ὠφελοῦσιν·
39 Bl. *ἤδη δὲ καὶ ἐς λόχους καταχωρισθέντων τῶν πεζῶν,*
λόχοι τῶν ψιλῶν παρενεβλήθησαν ἐναλλάξ.

14 *τὸν δὲ ἀριθμὸν τάξεώς τε ἑκάστης καὶ τὰ ὀνόματα*
2 *αὐτῆς τε καὶ τῶν ἡγουμένων ἤδη λεκτέον. πρῶτα μὲν*
δὴ ἐπὶ τῶν πεζῶν ἡμίσεας τοὺς ψιλούς φαμεν χρῆναι
ἔχειν, εἰ σύμμετροι ἔσονται πρὸς τὸ ἔργον, καὶ τοὺς

λόχους αὐτῶν οὐχὶ ἑκκαίδεκα ἀνδρῶν χρὴ εἶναι ἀλλ' ὀκτώ, ὥστε τοὺς χιλίους καὶ τέσσαρας καὶ εἴκοσι λόχους τὸν ἥμισυν ἀριθμὸν ἐκπιμπλάναι τῆς πεζικῆς φάλαγγος, καὶ εἶναι ἀνδρῶν ὀκτακισχιλίων καὶ ἑκατὸν καὶ δυοῖν ἐπὶ τοῖς ἐνενήκοντα. ὀνόματα δὲ αὐτῶν καὶ τάξεις αἵδε εἰ- 3
σίν. οἱ τέσσαρες λόχοι τῶν ψιλῶν καλοῦνται *σύστασις*, (18)
καὶ εἰσὶν ἀνδρῶν δύο καὶ τριάκοντα· αἱ δὲ δύο συστάσεις *πεντηκονταρχία*, τεσσάρων καὶ ἑξήκοντα ἀν-
δρῶν· αἱ δὲ δύο πεντηκονταρχίαι *ἑκατονταρχία* ὀκτὼ 40 Bl.
καὶ εἴκοσιν ἀνδρῶν καὶ ἑκατόν. καθ' ἑκάστην δὲ ἑκα- 4
τονταρχίαν ἔκτακτοι ἄνδρες τέσσαρες ἔστων, *σημειοφόρος* καὶ *σαλπιγκτὴς* καὶ *ὑπηρέτης* καὶ *στρατοκήρυξ*. αἱ δὲ δύο ἑκατονταρχίαι εἰσὶ μὲν ἀνδρῶν ἓξ καὶ πεντήκοντα καὶ διακοσίων, καλεῖται δὲ τὸ σύνταγμα *ψιλαγία*· αἱ δὲ δύο ψιλαγίαι *ξεναγία*, δώδεκα ἀνδρῶν
καὶ πεντακοσίων. αἱ δὲ δύο ξεναγίαι, ἀνδρῶν τεσσάρων 5
καὶ εἴκοσι καὶ χιλίων, *σύστρεμμα* καλεῖται. τὰ δὲ δύο συστρέμματα *ἐπιξεναγία* ὀνομάζεται, ὀκτὼ καὶ τεσσαράκοντα ἀνδρῶν καὶ δισχιλίων· αἱ δὲ δύο ἐπιξεναγίαι *στῖφος*, ἓξ καὶ ἐνενήκοντα ἀνδρῶν καὶ τετρακισχιλίων.
τὰ δὲ δὴ δύο στίφη *ἐπίταγμα* ὀνομάζουσι, λόχων μὲν 41 Bl.
τεσσάρων καὶ εἴκοσι καὶ χιλίων, ἀνδρῶν δὲ ὀκτακισχι-
λίων ἑκατὸν ἐνενήκοντα δυοῖν ἐπόντοιν. δεῖ δὲ καὶ τού- 6
τοις συντετάχθαι ἄνδρας ὀκτὼ ἐπιλέκτους, ὧν τέσσαρες μὲν ἔσονται *ἐπιξεναγοί*, τέσσαρες δὲ *συστρεμμάταρχοι*.

26) ὠφέλιμοι δ' ἐν μάχῃ *τοξόται* τε καὶ *ἀκοντισταὶ* 15
καὶ *σφενδονῆται* καὶ πάντες ὅσοι ἑκηβόλοις ὅπλοις (19)
διαχρῶνται πολλαχῇ· καὶ γὰρ ὅπλα συντρῖψαι τῶν πο- 2
λεμίων ἱκανοί, μάλιστα δὲ οἱ τοῖς λίθοις ἀκροβολιζόμενοι, καὶ τραύματα ἐκ μακροῦ ἐμβαλεῖν, εἰ δὲ βιαιοτέρα πληγὴ
γένοιτο, καὶ κατακανεῖν. χρήσιμοι δ' ἐκκαλέσασθαι 3

ἐκ χωρίου ὀχυροῦ πολεμίους τῷ διὰ μακροῦ τὰ βέλη ἀφιέντες ἐλπίδα παρέχειν ὅτι ἐπιόντας οὐκ ἂν δέξαιντο. (116)
4 χρήσιμοι δὲ καὶ φάλαγγα τεταγμένην διαλῦσαι καὶ ἵππον ἐπιφερομένην ἀναστεῖλαι καὶ χωρία ὑπερδέξια
42 Bl. καταλαβέσθαι τῷ τε ταχεῖς εἶναι διὰ κουφότητα καὶ τῷ, εἰ καταλάβοιεν, τῇ συνεχείᾳ τοῦ ἀκροβολισμοῦ μηδένα
5 πελάσαι αὐτοῖς ἄνευ πολλῶν τραυμάτων. χρήσιμοι δὲ καὶ ἀποκρούσασθαι ἀπὸ χωρίου τοὺς κατειληφότας, οὐχ ὑπομένοντας τὰ τραύματα, ἐπιτήδειοι δὲ καὶ τὰ ὕποπτα χωρία διερευνήσασθαι, ὠφέλιμοι δὲ καὶ ἐς ἐνέδραν ἐγκαθέξεσθαι, ἐνί τε λόγῳ καὶ προαγωνίσασθαι τῶν πεζῶν ἀγαθοὶ καὶ συναγωνίσασθαι ὠφέλιμοι καὶ ἐπιμαχόμενοι ἱκανοὶ τελέαν τὴν ἧσσαν τοῖς πρὸς τῶν πεζῶν τραπεῖσι βαρβάροις καταστῆσαι.

16 τῶν δὲ δὴ ἱππέων ποικίλαι καὶ πολυειδεῖς αἱ τάξεις, αἳ μὲν τετράγωνοι, αἳ δὲ ἑτερομήκεις, αἳ δὲ ῥομ-
2 βοειδεῖς, αἳ δὲ ἐς ἔμβολον συνηγμέναι. ἀγαθαὶ δὲ σύμπασαι αὗται αἱ τάξεις ἐν καιρῷ τασσόμεναι, καὶ μίαν οὐκ ἄν τις ἐπιλεξάμενος αὐτῶν προκρίνειεν τῶν ἄλλων, ὅτι ἐν ἄλλῳ χωρίῳ καὶ πρὸς ἄλλους πολεμίους καὶ ἐν καιρῷ ἄλλῳ εὕροι ἂν τῆς προκριθείσης ἄλλην ὠφελι-
3 μωτέραν. τῇ μὲν δὴ ῥομβοειδεῖ τάξει τὸ πολὺ Θεσσαλοὶ ἐχρήσαντο, καὶ Ἰάσων, ὡς λόγος, ὁ Θεσσαλὸς τὸ σχῆμα τοῦτο πρῶτος ἐξεῦρεν, ἐμοὶ δὲ δοκεῖν, προεξευρημένῳ
44 Bl. πολλῷ χρησάμενος ἀπ' αὐτοῦ ηὐδοκίμησεν. καὶ ἔστιν ἐς
4 πᾶσάν τε μεταβολὴν ἁρμοδιώτατον καὶ πρὸς τὸ ἥκιστα
5 κατὰ νώτου ἢ πλαγίους ἁλίσκεσθαι ἀσφαλέστατον. κατὰ μὲν γὰρ τὰς γωνίας τοῦ ῥόμβου τοὺς ἡγεμόνας τεταγμένους ἔχει, ἐπὶ μὲν τῆς ἔμπροσθεν τὸν ἴλαρχον, ἐπὶ δὲ τῆς δεξιᾶς καὶ εὐωνύμου τοὺς καλουμένους πλαγιοφύλακας, ἐπὶ δὲ τῆς ὑπολοίπου τὸν οὐραγόν, κατὰ δὲ τὰς
6 πλευρὰς τοῦ ῥόμβου τοὺς ἀρίστους τῶν ἱππέων. ταῖς δὲ δὴ

ἐμβολοειδέσι τάξεσι Σκύθας κεχρῆσθαι μάλιστα ἀκού-
ομεν, καὶ Θρᾷκας, ἀπὸ Σκυθῶν μαθόντας. Φίλιππος
δὲ ὁ Μακεδὼν καὶ Μακεδόνας ταύτῃ τῇ τάξει χρῆσθαι
ἐπήσκησεν. ὠφέλιμος δὲ καὶ αὕτη δοκεῖ ἡ τάξις, ὅτι 7
ἐν κύκλῳ οἱ ἡγεμόνες τεταγμένοι εἰσί, καὶ τὸ μέτωπον 45 Bl.
ἐς ὀξὺ ἀπολῆγον εὐπετῶς πᾶσαν τάξιν πολεμίαν δια-
κόπτειν παρέχει, καὶ τὰς ἐπιστροφάς τε καὶ ἀναστροφὰς
ὀξείας ποιεῖσθαι δίδωσιν. αἱ γὰρ τετράγωνοι τάξεις 8
δυσπεριάγωγοί εἰσιν· ἡ δ' ἐς ὀξὺ προηγμένη, εἰ καὶ
προϊοῦσα ἐς βάθος προχωρεῖ, ἀλλ' αὐτῇ γε τῇ ἀρχῇ δι'
ὀλίγου ἐπιστρέφουσα τὴν πᾶσαν τάξιν εὐμαρῶς ἐξελισ-
σομένην παρέχεται. ταῖς δὲ δὴ τετραγώνοις τάξεσι 9
Πέρσαι μάλιστα ἐχρήσαντο, καὶ οἱ ἐν Σικελίᾳ βάρβαροι
καὶ τῶν Ἑλλήνων οἱ πλεῖστοι καὶ ἱππικώτατοι· εὐ- 10
σύντακτός τε γὰρ ἥδε ἡ τάξις ἄλλης μᾶλλον, ἅτε καὶ
κατὰ στίχον καὶ κατὰ ζυγὸν τεταγμένων, καὶ τὰς ἐπε-
λάσεις τε καὶ ἀπελάσεις εὐμαρεστέρας παρέχεται, καὶ 46 Bl.
μόνον οὕτω πάντες οἱ ἡγεμόνες ἀθρόοι ἐμπίπτουσι
τοῖς πολεμίοις. ἄρισται δέ εἰσιν αἱ διπλασίονα τὸν 11
ἀριθμὸν ἐν τῷ μήκει ἤπερ ἐν τῷ βάθει ἔχουσαι· οἷον εἰ
ἐπὶ δέκα κατὰ μέτωπον τεταγμένοι εἶεν καὶ ἐπὶ πέντε
ἐς βάθος, ἢ ἐπὶ εἴκοσι μὲν κατὰ μέτωπον, ἐπὶ δέκα
δ' ἐς βάθος. αἱ γὰρ τοιαῦται τάξεις τῷ μὲν ἀριθμῷ 12
ἑτερομήκεις εἰσί, τῷ δὲ σχήματι ἐς τετράγωνον καθί-
στανται. τὸ γὰρ τοῦ ἵππου μῆκος ἀπὸ κεφαλῆς ἐπ' οὐ-
ρὰν ἐκπίμπλησι τοῦ τετραγώνου ὅ τι περ ἐς βάθος τῷ
ἀριθμῷ ἐνδέον· ὥστε ἤδη τινὲς καὶ τριπλασίονα τὸν
ἀριθμὸν τῶν ἐν τῷ μήκει τασσομένων ἐποίησαν πρὸς τὸ
βάθος, οὕτως οἰόμενοι ἐς ἀκριβὲς τετράγωνον κατα- 48 Bl.
στήσειν τὸ σχῆμα, ὡς τριπλάσιον τὸ μῆκος τοῦ ἵππου
ὑπὲρ τὸ πλάτος τοῦ ἀνθρώπου τὸ κατὰ τοὺς ὤμους ἐπέ-
χον, ὥστε ἐννέα κατὰ μῆκος ἐν τῷ μετώπῳ τάσσοντες

13 *τρεῖς ἐν τῷ βάθει ἐπέτασσον. ἐπεὶ οὐδ' ἐκεῖνο χρὴ*
ἀγνοεῖν, ὅτι οἱ ἐς βάθος τεταγμένοι ἱππῆς οὐ τὴν
ἴσην ὠφέλειαν παρέχουσιν, ἥνπερ τὸ ἐπὶ τῶν πεζῶν
βάθος· οὔτε γὰρ ἐπωθοῦσι τοὺς πρὸ σφῶν, διὰ τὸ μὴ
δύνασθαι ἐπερείδειν ἵππον ἵππῳ, καθάπερ ἐκεῖ κατὰ
τοὺς ὤμους καὶ τὰς πλευρὰς αἱ ἐνερείσεις γίγνονται τῶν
14 *πεζῶν, οὔτε συνεχεῖς γιγνόμενοι τοῖς πρὸ σφῶν τε-*
49 Bl. *ταγμένοις ἕν τι βάρος τοῦ παντὸς πλήθους ἀποτελοῦ-*
σιν, ἀλλ' εἰ συνερείδοιεν καὶ πυκνοῖντο, ἐκταράσσουσι
μᾶλλον τοὺς ἵππους.

17 *ὁ δὲ ῥόμβος ὧδε ἔχει. ὁ μὲν ἴλαρχος πρῶτος τάσ-*
σεται, οἱ δ' ἐφ ἑκάτερα αὐτοῦ ἱππῆς οὐκ ἐξ ἴσου αὐτῷ
στοιχοῦσιν, ἀλλ' ἐς τοσόνδε ὑποβεβηκότες, ὥστε τὰς κε-
φαλὰς κατὰ τοὺς ὤμους μάλιστα τοῦ ἵππου τετάχθαι,
50 Bl. *ὅτῳ ὁ ἴλαρχος ἐποχεῖται. καὶ οὕτω τοὺς ἐφεξῆς στί-*
2 *χους πλατύνοντες ἔστε ἐπὶ τὸ ἥμισυ τοῦ παντός, ἐνθένδε*
αὖ κατὰ ταὐτὰ ἐς στενὸν συνάγοντες τὸν ῥόμβον ἐκπλη-
3 *ροῦσι. τὸ δὲ ἥμισυ τοῦ ῥόμβου ἔμβολόν ἐστιν, ὥστ'*
ἐνταὐτῷ δεδήλωταί μοι καὶ τοῦ ἐμβόλου τὸ σχῆμα. ἑτε-
ρομήκης δ' ἐστὶ τάξις ἡ τὸ βάθος τοῦ μετώπου μεῖζον
ἔχουσα ἢ τοῦ βάθους τὸ μέτωπον, ἥπερ ἀμείνων τῆς
προτέρας ἐς τοὺς ἀγῶνας, εἰ μή που διεκπεσεῖν διὰ πολε-
4 *μίας τάξεως ἐθέλοιμεν — τότε γὰρ ἡ βαθυτάτη τε καὶ*
κατὰ μέτωπον στενοτάτη τάξις ἂν εἴη ὠφελιμωτάτη —,
51 Bl. *ἢ εἴ που ἀποκρύψαι δέοι τῶν ἱππέων τὸ πλῆθος,*
ὡς προκαλέσασθαι τοὺς πολεμίους ἐς θάρσος ἀσύμ-
5 *φορον. ἡ δ' ἐφ' ἑνὸς ἐπὶ μετώπου ἀβαθὴς τάξις ἐς*
λεηλασίας ἀνυπόπτους ἐπιτήδειος, ἢ εἴ που καταπατῆσαί
τι ἢ ἀφανίσαι ἐθέλοιμεν· ἐς δὲ τοὺς ἀγῶνας τὸ πολὺ
ἀσύμφορος.

18 *εἰ τοίνυν ὁ ἀριθμὸς εἴη τῶν ἱππέων ἐς ὅσον ὑπεθέ-*
(21) *μεθα, ἀποδεόντων τῶν τε ὁπλιτῶν καὶ τοῦ τῶν ψιλῶν*

πλήθους, εἴη ἂν ἐς τετρακισχιλίους καὶ ἓξ καὶ ἐνενήκοντα
ἱππέας. ἴλην δ' ἑκάστην ἐποίουν ἐκ τοσοῦδε ἀριθμοῦ 2
ἑξήκοντα καὶ τεσσάρων ἱππέων, καὶ ἰλάρχους τοὺς ἐφ'
ἑκάστῃ ἴλῃ τεταγμένους. αἱ δὲ δύο ἶλαι ἐπιλαρχία αὐ-
τοῖς ὠνομάζετο, καὶ ἦν ὀκτὼ καὶ εἴκοσι καὶ ἑκατὸν ἱπ-
πέων· αἱ δὲ δύο ἐπιλαρχίαι ταραντιναρχία, ἓξ καὶ 3
πεντήκοντα ἱππέων ἐπὶ τοῖς διακοσίοις· αἱ δὲ δύο τα-
ραντιναρχίαι ἱππαρχία, δώδεκα καὶ πεντακοσίων ἱπ-
πέων, ἥντινα Ῥωμαῖοι ἴλην καλοῦσιν· αἱ δὲ δύο ἱπ- 4
παρχίαι ἐφιππαρχία, τεσσάρων καὶ εἴκοσιν ἀνδρῶν καὶ 52 Bl.
χιλίων· τέλος δὲ αἱ δύο ἐφιππαρχίαι, ὀκτὼ καὶ τεσσα-
ράκοντα καὶ δισχιλίων· τὰ δὲ δύο τέλη ἐπίταγμα ἤδη
ὠνόμαζον, ἓξ καὶ ἐνενήκοντα καὶ τετρακισχιλίων.

τὸ δὲ τῶν ἁρμάτων καὶ τῶν ἐλεφάντων τάς τε 19
τάξεις καὶ τὰ ὀνόματα τῶν τάξεων καὶ τὰς ἡγεμο- (22)
νίας καὶ τὰ τούτων αὖ ὀνόματα ἐπεξιέναι ματαίου
πόνου εἶναί μοι ἔδοξεν, ὅτι ἐκλελειμμένα ἐκ παλαιοῦ
ἤδη λέξειν ἔμελλον. Ῥωμαῖοι μὲν γὰρ οὐδὲ ἐπήσκησάν 2
ποτε τὴν ἀπὸ τῶν ἁρμάτων μάχην, οἱ βάρβαροι δὲ οἱ
μὲν Εὐρωπαῖοι οὐδὲ αὐτοὶ διεχρήσαντο ἅρμασιν, πλήν
γε δὴ οἱ ἐν ταῖς νήσοις ταῖς Βρεττανικαῖς καλουμέναις.
οὗτοι γὰρ συνωρίσι τὸ πολὺ χρῶνται ἵππων καὶ σμι- 3
κρῶν καὶ πονηρῶν, οἱ δίφροι δὲ αὐτοῖς ἐπιτήδειοί εἰσιν
ἐς τὸ ἐλαύνεσθαι κατὰ χωρίων παντοίων. τῶν δὲ 4
Ἀσιανῶν πάλαι μὲν Πέρσαι ἐπήσκησαν τὴν τῶν δρε- 53 Bl.
πανηφόρων τε ἁρμάτων καὶ καταφράκτων ἵππων δι-
φρείαν, ἀπὸ Κύρου ἀρξάμενοι, ἔτι δὲ πρὸ τούτων οἱ 5
σὺν Ἀγαμέμνονι Ἕλληνες καὶ οἱ σὺν Πριάμῳ Τρῶες τὴν
τῶν ἀφράκτων. καὶ Κυρηναῖοι δ' ἐπὶ πολὺ ἀπὸ ἁρμά-
των ἐμάχοντο. ἀλλὰ σύμπαντα ταῦτα τὰ ἐπασκήματα 6
ἐκλέλειπται, καὶ ἡ τῶν ἐλεφάντων δὲ χρεία ἡ ἐς τοὺς

πολέμους ὅτι μὴ παρ' Ἰνδοῖς τυχὸν ἢ τοῖς ἄνω Αἰθίοψιν καὶ αὕτη ἐκλέλειπται.

20 νυνὶ δὲ τὰ ὀνόματα ἐπέξιμεν τῶν κινήσεων κατ'
(23) ἰδέαν ἄλλου καὶ ἄλλου στρατοπέδου, καὶ τὸν νοῦν ἑκά-
2 στου τοῦ ὀνόματος. καλεῖται δὲ τὸ μέν τι κλίσις, καὶ
54 Bl. ταύτης ἰδέαι δισσαί, ἣ μὲν ἐπὶ δόρυ, ἣ δ' ἐπ' ἀσπίδα· τὸ δὲ μεταβολή, τὸ δέ τι ἐπιστροφή, καὶ ἀναστροφὴ ἄλλο. καὶ περισπασμὸς δέ τι ὀνομάζεται, καὶ ἐκπερισπασμὸς ἄλλο, καὶ στοιχεῖν καὶ ζυγεῖν, καὶ ἐς ὀρθὸν ἀποδοῦναι καὶ ἐξελίσσειν καὶ διπλασιάζειν.
3 λέγεται δέ τις καὶ ἐπαγωγή, καὶ δεξιὰ παραγωγή, καὶ ἄλλη εὐώνυμος παραγωγή, καὶ πλαγία δὲ φάλαγξ ἐστί τις, καὶ ὀρθία φάλαγξ ἄλλη, καὶ λοξὴ φάλαγξ, καὶ παρεμβολή, ἔτι γε μὴν πρόσταξις καὶ ἔνταξις καὶ ὑπόταξις.

21 κλίσις μὲν δή ἐστιν ἡ κατ' ἄνδρα κίνησις, καὶ τῆς (15)
(24) κλίσεως ἐπὶ δόρυ μὲν καλεῖται ἡ ἐς τὰ δεξιά, ἵναπερ τὸ δόρυ ἐστὶ τῷ ὁπλίτῃ, ἐπ' ἀσπίδα δὲ ἡ ἐπὶ τὰ λαιά,
2 ἵνα φέρει τὴν ἀσπίδα. καὶ εἰ μὲν ἁπλῇ ἡ κλίσις, ἐς τὰ
55 Bl. πλάγια μόνον παράγει τὴν ὄψιν· εἰ δὲ διπλῇ γίγνοιτο, ἀποστρέφει τὴν ὄψιν ἐς τὸ κατόπιν. τουτὶ δὲ ἤδη με-
3 ταβολὴ καλεῖται. ἐπιστροφὴ δέ ἐστιν, ἐπειδὰν τὸ
(25) πᾶν σύνταγμα πυκνώσαντες κατὰ παραστάτην καὶ ἐπιστάτην καθάπερ ἑνὸς ἀνδρὸς σῶμα ἐπὶ δόρυ ἢ ἐπ' ἀσπίδα ἐγκλίνωμεν, καθάπερ ἐπὶ κέντρῳ τῷ λοχαγῷ παντὸς τοῦ τάγματος περιελιχθέντος, καὶ μεταλαβόντος
56 Bl. τόπον μὲν τὸν ἔμπροσθεν, ἐπιφάνειαν δὲ τὴν ἐκ δεξιῶν, διαμενόντων ἑκάστῳ τῶν τε ἐπιστατῶν καὶ παραστατῶν.
4 ἀναστροφὴ δέ ἐστιν ἡ ἀποκατάστασις τῆς ἐπιστροφῆς ἐς τὴν προτέραν χώραν. περισπασμὸς δὲ καλεῖται ἡ ἐκ δυοῖν ἐπιστροφαῖν τοῦ τάγματος κίνησις, ὡς μεταλαβεῖν (30)
5 τὸν ὀπίσω τόπον· ἐκπερισπασμὸς δὲ ἡ ἐκ τριῶν ἐπι-

στροφῶν συνεχῶν τοῦ παντὸς κίνησις, ὡς μεταλαβεῖν,
(121) εἰ μὲν ἐπὶ δόρυ γίγνοιτο, τὴ νὲξ ἀριστερῶν ἐπιφάνειαν,
εἰ δὲ ἐπ' ἀσπίδα, τὴν ἐκ δεξιῶν.

στοιχεῖν δὲ λέγεται τὸ ἐπ' εὐθείας ἰέναι τῷ λοχαγῷ 22
καὶ τῷ οὐραγῷ, σῴζοντας τὰ ἴδια διαστήματα· ζυγεῖν δὲ (26)
τὸ ἐπ' εὐθείας ἰέναι κατὰ μῆκος ἕκαστον τῶν ἐν τῷ λόχῳ
τῷ συζυγοῦντι. συζυγοῦσι δὲ τῷ μὲν λοχαγῷ οἱ λοχαγοὶ 2
πάντες, τῷ δὲ τούτου ἐπιστάτῃ οἱ τῶν ἄλλων λοχαγῶν 57 Bl.
ἐπιστάται, καὶ ἐφεξῆς ὡσαύτως. καὶ μὴν ἐς ὀρθὸν 3
ἀποδοῦναι λέγεται τὸ ἐς τὴν καθεστῶσαν ἐξ ἀρχῆς
ἐπιφάνειαν καταστῆσαι τὴν ὄψιν, οἷον εἴ τις ἐπὶ τοὺς
πολεμίους τετραμμένος κελευσθείη ἐπὶ δόρυ κλῖναι,
ἔπειτα αὖ παραγγελθείη ἐς ὀρθὸν ἀποκαταστῆσαι, δεή-
σει πάλιν αὐτὸν ἐπὶ τοὺς πολεμίους τετράφθαι.

ἐξελιγμῶν δὲ δισσαὶ ἰδέαι, ἣ μὲν κατὰ λόχους, ἣ 23
δὲ κατὰ ζυγά. τούτων δὲ αὖ ἑκατέρα τριχῆ νενέμηται. ὃ (27)
μὲν γάρ τις ἐξελιγμὸς Μακεδών, ὃ δὲ Λάκων, ὃ δὲ
Κρητικὸς ὀνομάζεται· τὸν αὐτὸν δὲ τοῦτον καλούμενον
εὑρίσκω καὶ Περσικὸν καὶ χόριον. Μακεδὼν μὲν 2
οὖν ἐστιν ὁ μεταλαμβάνων τῆς φάλαγγος τὸν ἔμπροσθεν
τόπον, ἀντὶ δὲ τῆς κατὰ πρόσωπον ἐπιφανείας τὴν κατό-
πιν· Λάκων δὲ ὁ μεταλαμβάνων τῆς φάλαγγος τὸν 3
ὀπίσω τόπον, καὶ ὡσαύτως ἀντὶ τῆς κατὰ πρόσωπον ἐπι-
φανείας τὴν κατόπιν. ὁ δὲ Κρητικός τε καὶ Περσι- 58 Bl.
κὸς ὀνομαζόμενος τὸν αὐτὸν μὲν ἐπέχειν ποιεῖ τόπον τῆς 4
φάλαγγος τὸ πᾶν σύνταγμα, τῶν δ' ἐν μέρει ὁπλι-
τῶν ἕκαστον ἀνθ' οὗ πρότερον ἐπεῖχεν τόπου ἕτερον
μεταλαμβάνειν, τὸν μὲν λοχαγὸν τὸν τοῦ οὐραγοῦ, τὸν
δὲ οὐραγὸν τὸν τοῦ λοχαγοῦ, καὶ ἀντὶ τῆς κατὰ πρόσω-
πον ἐπιφανείας τὴν κατόπιν. οἱ δὲ δὴ κατὰ ζυγὰ ἐξ- 5
ελιγμοὶ γίγνονται ἐπειδὰν ἐπὶ τῶν ἀποτομῶν βουληθῇ
τις τὰ κέρατα καθιστάναι, τὰς δὲ ἀποτομὰς ἐπὶ τῶν κερά-

των, καὶ τὸ μέσον τῆς πάσης φάλαγγος ἀποτελέσαι καρ-
τερόν· ὡσαύτως δὲ καὶ τὰ δεξιὰ ἐν τοῖς εὐωνύμοις καθ-
6 ίστησι, καὶ τὰ εὐώνυμα ἐν τοῖς δεξιοῖς. εἰ δὲ μὴ παρέχοι
κατὰ μείζω μέρη τῆς φάλαγγος ἐξελιγμοὺς ποιήσασθαι,
πελαζόντων ἤδη τῶν πολεμίων, δέοι δὲ ἐξελίξαι τὴν
τάξιν, τότε δὴ κατὰ συντάγματα ἐξελίσσουσι.
24 καὶ ὁ μὲν κατὰ στίχους ἐξελιγμὸς Μακεδὼν
(28) αὖ καλεῖται, ἐπειδὰν ὁ λοχαγὸς μὲν μεταβάλληται, οἱ δὲ
59 Bl. ὀπίσω ἐκ δόρατος παραπορευόμενοι ἐφεξῆς ἀλλήλων
2 ἱστῶνται. Λάκων δ' ἐξελιγμὸς ὀνομάζεται, ἐπειδὰν ὁ
λοχαγὸς μεταβαλλόμενος ἐκ δόρατος ὅλον τὸν λόχον
μεταλλάξῃ ἐς ἄλλον ἴσον τῷ πρόσθεν τόπον, οἱ δὲ λοιποὶ
ἑπόμενοι ἐφεξῆς αὐτῷ τάσσωνται· ἢ ὁπόταν ὁ μὲν οὐ-
ραγὸς μεταβάλληται, ὁ δὲ ὀπίσω αὐτοῦ τεταγμένος ἐκ
δόρατος τοῦ οὐραγοῦ παραπορευόμενος ἔμπροσθεν αὐ-
τοῦ τάσσηται, καὶ οἱ λοιποὶ ὡσαύτως ἄλλος πρὸς ἄλλον
3 ταχθεὶς τὸν λοχαγὸν αὖ πρωτοστάτην ποιήσωνται. χό-
ριος δ' ἐξελιγμὸς γίγνεται, ἐπειδὰν ὁ λοχαγὸς μεταβαλ-
λόμενος ἐπὶ δόρυ προΐῃ ἐπὶ τοῦ λόχου, ἔστ' ἂν κατάσχῃ
60 Bl. τὸν τοῦ οὐραγοῦ τόπον, ὁ δὲ οὐραγὸς τὸν τοῦ λοχαγοῦ.
4 οὗτοι μὲν οὖν κατὰ λόχους γίγνονται· ὡσαύτως δὲ καὶ
οἱ κατὰ ζυγὰ συντελούμενοι, οὐ χαλεποὶ γνωσθῆναι.
25 διπλασιασμῶν δὲ δισσὰ γένη τυγχάνει ὄντα, ἤτοι
(29) κατὰ ζυγὰ ἢ κατὰ βάθος. καὶ τούτων ἕκαστον ἢ τῷ
2 ἀριθμῷ διπλασιάζεται ἢ τῷ τόπῳ. ἀριθμῷ μέν, εἰ
ἀντὶ χιλίων εἴκοσι τεσσάρων τὸ μῆκος δισχιλίων τεσσα-
ράκοντα ὀκτὼ ποιήσαιμεν, τὸν τόπον τὸν αὐτὸν ἐπεχού-
3 σης τῆς πάσης φάλαγγος. γίγνεται δὲ τοῦτο, παρεμβαλ-
λόντων ἡμῶν ἐς τὰ μεταξὺ τῶν ὁπλιτῶν τοὺς ἐν τῷ βάθει
ἐπιστάτας. καὶ οὕτω πυκνοῦται ἡμῖν τὸ μέτωπον τῆς
4 φάλαγγος. ἀποκαταστῆσαι δὲ ἐπειδὰν βουληθῶμεν, παρ-
αγγελοῦμεν ὧδε· ὁ ἐς τὸ μῆκος ἐντεταγμένος,

ἐπάνιθι ἐς τάξιν. εἰ δὲ καὶ τῷ τόπῳ διπλασιάσαι 5
ἐθέλοιμεν τὸ μῆκος, ὡς ἀντὶ σταδίων πέντε ἐς δέκα ἐκ-
τεῖναι τὴν τάξιν, τοὺς ἐκ τοῦ βάθους παρεμβληθέντας
ἐς τὸ κατὰ μῆκος μέσον τῶν ὁπλιτῶν διάστημα ἐπὶ τὰ
δεξιὰ κελεύσομεν ἐξελίσσεσθαι, τοὺς δὲ λοιποὺς καὶ ἡμί-
σεας αὐτῶν ἐπὶ τὰ εὐώνυμα, ἀπὸ τῶν πρὸς τοῖς κέρασι
δευτέρων λόχων ἀρχόμενοι, καὶ οὕτω διπλάσιον ἐφέξει
χῶρον ἡ πᾶσα τάξις. ἀποκαταστῆσαι δὲ ἐπειδὰν βου- 6
ληθῶμεν, παραγγελοῦμεν αὖ ἐξελίσσειν τοὺς κατὰ τὰ 61 Bl.
κέρατα τεταγμένους ἐς οὕστινας πρότερον εἶχον τόπους.
οὐ πάνυ δὲ ὠφέλιμοι οἱ διπλασιασμοὶ ἐγγὺς ὄντων πο- 7
λεμίων, ὅτι ταραχῆς τε τοῦ ἡμετέρου στρατεύματος δό-
ξαν παρέξουσιν ἐκείνοις, καὶ αὐτὸ τὸ στράτευμα ἐν τῇ
μετακινήσει ἀσθενέστερον ἅμα καὶ ἀτακτότερον καθι-
στᾶσιν. ἀλλὰ τοὺς ψιλοὺς ἐπεκτείνειν ἄμεινον καὶ 8
τοὺς ἱππέας, ὡς τὴν ἐκ τοῦ διπλασιασμοῦ ἔκπληξιν ἄνευ
κινήσεως τῆς πεζικῆς φάλαγγος τοῖς πολεμίοις ἐμποιῆ-
σαι. γίγνεται δὲ τὸ διπλασιάζειν ἀναγκαῖον, ἢ ὑπερ- 9
φαλαγγῆσαι ἡμῶν ἐθελησάντων ὑπὲρ τὸ τῶν πολεμίων
κέρας, ἢ κωλῦσαι ὑπερφαλαγγῆσαι ἐκείνους. τὸ βά- 10
θος δὲ διπλασιάζεται, εἰ ὁ δεύτερος λόχος τῷ πρώτῳ ἐπι-
ταχθείη, ὥστε τὸν τοῦ δευτέρου λόχου λοχαγὸν ἐπιστά-
την τοῦ πρώτου λοχαγοῦ γενέσθαι, τὸν δ' ἐπιστάτην
τὸν πρῶτον τοῦ ἐκείνου ἐπιστάτου ἐπιστάτην γενέ-
σθαι· οὕτω γὰρ ὁ μὲν πρόσθεν πρῶτος ὢν τοῦ δευ- 11
τέρου λόχου δεύτερός ἐστι τοῦ πρώτου λόχου, ὁ δὲ δεύ- 63 Bl.
τερος ἐν τῷ δευτέρῳ τέταρτος τοῦ πρώτου, καὶ ὡσαύ-
τως ἐφεξῆς, ἔστ' ἂν ἅπας ὁ δεύτερος λόχος κατὰ τον
πρῶτον ἐπ' εὐθείας ἐναλλὰξ ἐνταχθῇ ἐς βάθος. οὕτω
γάρ τοι καὶ ὁ τέταρτος λόχος τὸν τρίτον βαθυνεῖ, συν-
ταχθεὶς αὐτῷ, καὶ ἁπλῶς οἱ ἄρτιοι ἐς τοὺς περισσοὺς
ἐνταχθήσονται. οὐ χαλεπὸν δὲ γνῶναι, ὅπως καὶ αὐ- 12

τοῦ τοῦ κατὰ βάθος χωρίου διπλασιασμὸς ἔσται, καὶ
ἡ ἀπὸ τοῦδε ἀποκατάστασις.
26 καὶ μὴν πλαγία μὲν φάλαγξ ἐστὶν ἡ τὸ μῆκος τοῦ
(30) βάθους πολλαπλάσιον ἔχουσα, ὀρθία δέ, ὅταν ἐπὶ κέ-
ρως πορεύηται· οὕτω δὲ αὖ τὸ βάθος τοῦ μήκους πολ-
2 λαπλάσιον παρέχεται. ὅλως τε παράμηκες μὲν τάγμα
ὀνομάζεται ὅ τι περ ἂν τὸ μῆκος ἔχῃ ἐπὶ πλέον τοῦ βά-
θους, ὄρθιον δὲ ὅ τι περ ἂν τὸ βάθος τοῦ μήκους.
3 λοξὴ δὲ ὀνομάζεται φάλαγξ ἡ τὸ μὲν ἕτερον κέρας, ὁπό-
τερον ἂν ὁ στρατηγὸς βούληται, τοῖς πολεμίοις πελάζον
ἔχουσα καὶ αὐτῷ μόνῳ ἀγωνιζομένη, τὸ ἕτερον δὲ δι᾽
4 64 ὑποστολῆς σῴζουσα. παρεμβολὴν δὲ ὀνομάζουσιν,
Bl. (31) ἐπειδὰν προτεταγμένων τινῶν κατὰ διαστήματα ἐκ τῶν
ἐπιτεταγμένων ἐγκαθιστῶνται αὐτοῖς ἄλλοι ἐπ᾽ εὐθείας,
ὡς ἀναπληρῶσαι τὸ πρόσθεν ἀπολειπόμενον κενὸν τῆς
5 φάλαγγος· πρόσταξιν δέ, ὅταν ἢ ἐξ ἑκατέρων τῶν με-
ρῶν τῆς τάξεως ἢ ἐκ θατέρου κατὰ τὸ κέρας αὐτὸ προσ-
τεθῇ τι στῖφος τῇ πάσῃ φάλαγγι κατ᾽ εὐθὺ τοῦ μετώπου
6 τῆς τάξεως. ἔνταξιν δὲ ὀνομάζουσιν, ἐπειδὰν τοὺς ψι-
λοὺς ἐς τὰ διαστήματα τῶν πεζῶν ἐντάξωσιν, ἄνδρα παρ᾽
7 ἄνδρα ἱστάντες· ὑπόταξιν δέ, ἐπειδὰν τοὺς ψιλοὺς
ἐπὶ τὰ πέρατα τῆς φάλαγγος ὑποτάξῃ τις ὡς ἐς ἐπι-
κάμπιον.
27 χρὴ δὲ τὰ παραγγέλματα ἐθίζεσθαι τὴν στρατιὰν
(32) ὀξέως δέχεσθαι, τὰ μὲν φωνῇ, τὰ δὲ ὁρατοῖς σημείοις,
2 τὰ δὲ τῇ σάλπιγγι. καὶ σαφέστερα μὲν τυγχάνει ὄντα
τὰ λέξει δηλούμενα, ὅτι καὶ παντὸς τοῦ νοῦ ἡ δήλωσις
οὕτω γίγνεται, οὐχὶ δὲ σύμβολόν τι αὐτὸ μόνον ὁρᾶ-
3 ται ἢ ἀκούεται. ἀλλ᾽ ἐπειδὴ πολλὰ τὰ ἐξείργοντά ἐστιν
65 Bl. ἐν ταῖς μάχαις τὰς διὰ φωνῆς δηλώσεις, ὁ κτύπος
τε ὁ ἐκ τῶν ὅπλων καὶ αἱ παρακελεύσεις ἀλλήλοις καὶ
οἰμωγαὶ τιτρωσκομένων καὶ παριππασία δυνάμεως ἱπ-

πικῆς, προσεθιστέον τὴν στρατιὰν καὶ τοῖς ὁρατοῖς ση-
μείοις. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ πρὸς ταῦτα ἤδη ἄπορα ἔστιν ἃ 4
γίγνεται, οἷον ὁμίχλη ἢ κονιορτὸς πολὺς ἄνω φερό-
μενος ἢ ἥλιος κατὰ προσώπου ἀντιλάμπων ἢ νιφετὸς
συνεχὴς ἢ ὕδωρ λάβρον ἐξ οὐρανοῦ ἢ τόποι σύνδενδροι
ἢ γήλοφοι ἀνεστηκότες, ὡς μὴ πάσῃ τῇ φάλαγγι ὁρατὰ
γίγνεσθαι τὰ σημεῖα. ὁπότε μὲν δὴ γήλοφοι διακλείοιεν 5
τὴν ὄψιν, πλείω τὰ ὁρατὰ σημεῖα ποιητέον· πρὸς δὲ τὰ
ἐκ τοῦ ἀέρος ἐμπόδια ἡ σάλπιγξ ὠφέλιμος.

ὑπὲρ δὲ τῶν πορειῶν, ὅσας ποιεῖται τὰ στρατόπεδα, 28
ἐκεῖνο χρὴ ἐνθυμεῖσθαι, ὅτι ἣ μέν τις ἐπαγωγὴ ἐν ταῖς (33)
πορείαις ἣ δὲ παραγωγὴ καλεῖται. καὶ ἐπαγωγὴ μέν 2
ἐστιν, ἐπειδὰν τάγμα τάγματι ἐπ' εὐθὺ ἕπηται, οἷον 66 Bl.
ἡγουμένης τετραρχίας αἱ λοιπαὶ τετραρχίαι ταύτῃ ἐπι-
τεταγμέναι πορεύωνται, ἢ αὖ ξεναγίας ἡγουμένης αἱ
λοιπαὶ ξεναγίαι ἕπωνται, ἑνί τε λόγῳ, ἐπειδὰν τοῦ προη-
γουμένου τάγματος τοῖς οὐραγοῖς οἱ τοῦ ἐφεξῆς τάγμα-
τος ἡγεμόνες συνάπτωσιν. παραγωγὴ δ' ἐστίν, ἐπει- 3
δὰν ἡ φάλαγξ πᾶσα πορεύηται τοὺς ἡγεμόνας ἤτοι ἐκ
τῶν εὐωνύμων ἢ ἐκ τῶν δεξιῶν ποιησαμένη. κἂν μὲν
ἐκ τῶν εὐωνύμων ποιήσηται, εὐώνυμος παραγωγὴ
καλεῖται, ἂν δὲ ἐκ τῶν δεξιῶν, δεξιά. ὅπως δ' ἂν ἡ 4
πορεία γίγνηται, εἴτε κατ' ἐπαγωγὴν εἴτ' ἐν παραγωγῇ,
ἤτοι ἐν μονοπλεύρῳ τῷ τάγματι ἡ στρατιὰ βαδιεῖ-
ται, ἢ ἐν διπλεύρῳ ἢ ἐν τριπλεύρῳ ἢ ἐν τετρα-
πλεύρῳ· μονοπλεύρῳ μέν, ἐπειδὰν ἕνα τόπον ὕπ- 5
οπτον ἔχῃ ὁ στρατηγός· διπλεύρῳ δέ, ἐπειδὰν δύο·
τριπλεύρῳ δέ, ἐπειδὰν τρεῖς· τετραπλεύρῳ δέ,
ἐπειδὰν πάντοθεν οἱ πολέμιοι ἐπιστήσεσθαι πιθανοὶ δο-
κῶσι. καὶ μὴν ποτὲ μὲν ἐν μονοφαλαγγίᾳ ἡ πορεία 6
γίγνεται, ποτὲ δὲ ἐν διφαλαγγίᾳ, καὶ ὡσαύτως ἐν

τριφαλαγγίᾳ τε καὶ τετραφαλαγγίᾳ. καὶ ταῦτα
67 Bl. οὐ χαλεπὸν συμβάλλειν ἀπὸ τῶν πρόσθεν τάξεων.
29 ἔτι δὲ ἀμφίστομος μὲν φάλαγξ καλεῖται ἡ τοὺς
(34) ἡμίσεας τῶν ἐν τοῖς λόχοις ἀνδρῶν ἀπεστραμμένους ἀπὸ
2 σφῶν ἔχουσα, ὡς ἀντινώτους εἶναι· διφαλαγγία δὲ
ἀμφίστομος, ἥτις ἐν τῇ πορείᾳ τοὺς ἡγεμόνας ἔχει ἐξ
ἑκατέρων τῶν μερῶν ἐν παραγωγαῖς τεταγμένους, τοὺς
μὲν ἐν δεξιᾷ παραγωγῇ, τοὺς δὲ ἐν εὐωνύμῳ, τοὺς δὲ
οὐραγοὺς ἔσω τεταγμένους· ἀντίστομος δὲ διφαλαγ-
γία, ἣ τοὺς μὲν ἡγεμόνας ἔχει μέσους τεταγμένους, τοὺς
68 Bl. δὲ οὐραγοὺς ἔξω τετραμμένους ἐξ ἑκατέρων τῶν μερῶν
3 ἐν παραγωγαῖς. ἑτερόστομος δὲ φάλαγξ ἐστὶν ἡ τὸ
μὲν ἡγούμενον ἥμισυ ἐν τῇ πορείᾳ ἔχουσα ἐν εὐωνύμῳ
παραγωγῇ, τοῦτ' ἔστι τοὺς ἡγεμόνας ἐξ εὐωνύμου, τοῦ δὲ
λοιποῦ ἡμίσεος τῆς φάλαγγος τοὺς ἡγεμόνας ἐν δεξιᾷ
4 παραγωγῇ. ὁμοιόστομος δ' ἐν τῇ πορείᾳ διφαλαγγία
ἐστίν, ἥτις τοὺς ἡγεμόνας ἑκατέρας τῆς φάλαγγος ἐκ τῶν
αὐτῶν μερῶν ἔχει τεταγμένους, ἢ ἐκ τῶν δεξιῶν ἢ ἐκ τῶν
5 εὐωνύμων ἑκατέρας τῆς φάλαγγος. ὅταν δὲ ἡ ἀμφί-
(35) στομος διφαλαγγία τὰ μὲν ἡγούμενα πέρατα συνάψῃ,
τὰ δὲ ἑπόμενα διαστήσῃ, τὸ τοιοῦτον ἔμβολον κα-
6 λεῖται. ἐπὰν δὲ ἡ ἀντίστομος διφαλαγγία τὰ μὲν ἑπό-
69 Bl. μενα πέρατα συνάψῃ, τὰ δὲ ἡγούμενα διαστήσῃ, τὸ τοι-
7 όνδε κοιλέμβολον καλεῖται. πλαίσιον δὲ ὀνομάζεται
(36) ὁπόταν πρὸς πάσας τὰς πλευρὰς παρατάξηταί τις ἐν ἑτε-
8 ρομήκει σχήματι· πλινθίον δέ, ὅταν ἐν τετραγώνῳ
σχήματι ταὐτὸ τοῦτο πράξῃ, ὅπερ Ξενοφῶν ὁ τοῦ Γρύλ-
70 Bl. λου πλαίσιον ἰσόπλευρον καλεῖ. καὶ ὑπερφαλάγγη-
(37) σιν μὲν ὀνομάζουσι τὴν καθ' ἑκάτερον τὸ πέρας τῆς
9 φάλαγγος ὑπεροχὴν ὑπὲρ τοὺς πολεμίους, ὑπερκέρασιν
δὲ τὴν καθ' ἓν ὁπότερον οὖν κέρας. καὶ τῇ μὲν ὑπερ-
φαλαγγήσει ἡ ὑπερκέρασις ἑπομένη ἐστίν, ἀνάπαλιν δὲ

οὔ. οὕτω τοι κέρᾳ μὲν ὁποτέρῳ οὖν ὑπερέχειν καὶ 10
ἐλάσσους κατὰ πλῆθος δυνατόν, καὶ ἐν ἴσῳ βάθει φυ-
λάσσοντας τὴν πᾶσαν τάξιν· ὑπερφαλαγγῆσαι δὲ ἐν ἴσῳ
τῷ πλήθει ἢ καὶ μείονι, μὴ ἐπὶ λεπτὸν ἐπεκτείναντα, 71 Bl.
οὐχ οἷόν τε.

αἱ δὲ τῶν σκευοφόρων ἀγωγαὶ σὺν ἡγεμόνι γι- 30
γνέσθων. τρόποι δὲ αὐτῶν πέντε· ἢ γὰρ ἡγεῖσθαι αὐτὰ (38)
χρὴ τῆς στρατιᾶς σὺν οἰκείᾳ φυλακῇ, ἢ ἕπεσθαι, ἢ ἐκ
πλαγίου ἰέναι — καὶ τοῦτο δισσόν· ἢ γὰρ ἐκ δεξιῶν, ἢ ἐξ
ἀριστερῶν —, ἢ ἐντὸς τῶν ὅπλων ἄγεσθαι. πρὸ μὲν δὴ 2
τῆς φάλαγγος χρὴ ἄγειν τὰ σκευοφόρα, ἐπειδὰν ἐκ πο-
λεμίας ἀπάγῃς· ἑπόμενα δὲ τῇ φάλαγγι, ἐπειδὰν ἐς πο-
λεμίαν ἐμβάλλῃς· παράγειν δὲ ἐν ὁποτέρᾳ οὖν, ἐπειδὰν τὰ
πλάγια φοβώμεθα· ἐντὸς δὲ τῆς φάλαγγος, ἐὰν τὰ παν-
ταχόθεν ὕποπτα ᾖ.

τὰ δὲ παραγγέλματα χρὴ συντομώτατά τε ὡς οἷόν 31
τε καὶ σαφέστατα ποιεῖσθαι. ἔσται δὲ τοῦτο, εἰ ὅσα ἂν (39)
ἀμφιβόλως δέξασθαι δυνατοὶ ὦσιν οἱ στρατιῶται, ταῦτα
φυλασσόμεθα. αὐτίκα εἰ κλῖνον λέγοις προσ- 2
τιθεὶς τὸ ἐπὶ δόρυ ἢ ἐπ' ἀσπίδα, οἱ ὀξέως κατα-
κούειν εἰθισμένοι τῶν παραγγελμάτων ἄλλοι ἄλλο δε-
ξάμενοι ἔπραξαν. οὔκουν ὧδε χρὴ λέγειν κλῖνον ἐπὶ
δόρυ ἢ κλῖνον ἐπ' ἀσπίδα, ἀλλ' ἀναστρέψαντα 72 Bl.
ἐπὶ δόρυ κλῖνον ἢ ἐπ' ἀσπίδα κλῖνον· οὕτω γὰρ
σύμπαντες τὸ αὐτὸ ἀκούσονταί τε καὶ δράσουσιν. οὔκ- 3
ουν οὐδὲ μεταβαλοῦ ἢ ἐξέλιξον χρὴ παραγγέλ-
λειν· ταῦτα γὰρ τοῦ γένους τὴν πρᾶξιν δηλοῦντα ἐπὶ
διάφορα ἔργα ἄξει τοὺς ἀκούοντας. ἀλλὰ τὰ εἴδη γὰρ
προτακτέον πρὸ τῶν γενῶν, οἷον ἐπὶ δόρυ μεταβα-
λοῦ ἢ ἐπ' ἀσπίδα. καὶ αὖ ὧδε ἐροῦμεν τὸν Λά- 4
κωνα ἐξέλισσε, ἢ τὸν χόριον, ἢ τὸν Μακε-
δόνα. εἰ δὲ μὴ προσθεὶς ὅντινα, αὐτὸ μόνον ἐξέλισσε

5 φαίης, ἄλλοι ἐπ' ἄλλον ἐξελιγμὸν ἥξουσιν. οὐδὲν δὲ ὡσ-
(40) αύτως ἀγαθὸν ἔν τε πορείαις καὶ ἐν μάχαις ὡς σιγὴ τοῦ παντὸς στρατεύματος. καὶ τοῦτό γε καὶ Ὅμηρος ἐν τῇ ποιήσει ἐδήλωσεν· περὶ μὲν γὰρ τῶν ἡγεμόνων τῶν Ἑλλήνων φησίν

'κέλευε δὲ οἷσιν ἕκαστος
ἡγεμόνων',

περὶ δὲ τῆς στρατιᾶς

'οἱ δ' ἄλλοι ἀκὴν ἴσαν (οὐδέ κε φαίης
τόσσον λαὸν ἕπεσθαι ἔχοντ' ἐν στήθεσιν αὐδήν)
σιγῇ δειδιότες σημάντορας.'

τῶν δὲ δὴ βαρβάρων τὴν ἀταξίαν δηλῶσαι ἐθελήσας,
73 Bl. κλαγγῇ καὶ ἐνοπῇ φησὶν ἰέναι τοὺς Τρῶας ἴσα καὶ ὄρ-
6 νιθας. καὶ αὖ ἐν ἄλλοις ἔπεσι

'τῶν δ' ὥστ' ὀρνίθων πετεηνῶν' φησίν 'ἔθνεα πολλά,
χηνῶν ἢ γεράνων ἢ κύκνων δουλιχοδείρων'.

καὶ ἐπεξελθὼν τῶν ὀρνίθων τὸν θόρυβον

'ὣς Τρώων ἀλαλητός' φησίν 'ἀνὰ στρατὸν εὐρὺν ὀρώρει·
οὐ γὰρ πάντων ἦεν ὁμὸς θρόος οὐδ' ἴα γῆρυς.'

ὑπὲρ δὲ τῶν Ἑλλήνων

'οἳ δ' ἄρ' ἴσαν σιγῇ' φησίν 'μένεα πνείοντες Ἀχαιοί,
ἐν θυμῷ μεμαῶτες ἀλεξέμεν ἀλλήλοισιν.'

οὕτω γὰρ οἱ μὲν ἡγεμόνες ὀξέως παραγγελοῦσιν, ἡ δὲ στρατιὰ ὀξέως δέξεται τὰ ἐνδιδόμενα.

32 τὰ παραγγέλματα δὲ ἔστω τοιάδε. ἄγε ἐς τὰ
(41) ὅπλα. ὁ ὁπλοφόρος ἀπίτω ἀπὸ τῆς φάλαγγος. σίγα καὶ πρόσεχε τῷ παραγγελλομένῳ. ἄνω τὰ δόρατα. κάθες τὰ δόρατα. ὁ οὐραγὸς τὸν λόχον ἀπευθυνέτω. τήρει τὰ διαστήματα. ἐπὶ δόρυ κλῖνον. ἐπ' ἀσπίδα κλῖνον. πρόαγε. ἐχέτω οὕτως. ἐς ὀρθὸν ἀπόδος. τὸ βάθος διπλασίαζε, ἀποκατάστησον. τὸν Λάκωνα ἐξέλισσε,

ἀποκατάστησον. ἐπὶ δόρυ ἐκπερίσπα, ἀπο- 74 Bl.
κατάστησον.

τάδε μέν, ὥσπερ ἐν τέχνῃ, δι' ὀλίγων ἐδήλωσα 2
ἱκανὰ ὑπέρ γε τῶν πάλαι Ἑλληνικῶν τε καὶ Μακεδο- (42)
νικῶν τάξεων, ὅστις μηδὲ τούτων ἀπείρως ἐθέλοι ἔχειν·
ἐγὼ δὲ τὰ ἱππικὰ γυμνάσια, ὅσα Ῥωμαῖοι ἱππῆς γυ- 3
μνάζονται, ἐν τῷ παρόντι ἐπεξελθών, ὅτι τὰ πεζικὰ ἔφθην
δηλῶσαι ἐν τῇ συγγραφῇ ἥντινα ὑπὲρ αὐτοῦ τοῦ βασι-
λέως συνέγραψα, τέλος ποιήσομαι τοῦ λόγου τοῦ
τακτικοῦ.

καίτοι οὐκ ἀγνοῶ χαλεπὴν ἐσομένην τὴν δήλωσιν 33
τῶν ὀνομάτων ἑκάστων, ὅτι οὐδὲ αὐτοῖς Ῥωμαίοις τὰ 75 Bl.
πολλὰ τῆς πατρίου φωνῆς ἔχεται ἀλλ' ἔστιν ἃ τῆς Ἰβή-
ρων ἢ Κελτῶν, ἐπεὶ τὰ πράγματα αὐτὰ Κελτικὰ ὄντα
προσέλαβον, εὐδοκιμήσαντος αὐτοῖς ἐν ταῖς μάχαις τοῦ
Κελτῶν ἱππικοῦ. εἰ γάρ τοι ἐπ' ἄλλῳ τῳ, καὶ ἐπὶ τῷδε 2
ἄξιοι ἐπαινεῖσθαι Ῥωμαῖοι, ὅτι οὐ τὰ οἰκεῖα καὶ πά-
τρια οὕτω τι ἠγάπησαν, ὡς τὰ πανταχόθεν καλὰ ἐπι-
λεξάμενοι οἰκεῖα σφίσιν ἐποιήσαντο. οὕτω τοι εὕροις 3
ἂν καὶ ὁπλίσεις τινὰς παρ' ἄλλων λαβόντας — καὶ ἤδη
Ῥωμαϊκαὶ ὀνομάζονται, ὅτι κράτιστα Ῥωμαῖοι αὐταῖς
ἐχρήσαντο —, καὶ γυμνάσια στρατιωτικὰ παρ' ἄλλων, καὶ
θρόνους τοὺς τῶν ἀρχόντων καὶ ἐσθῆτα τὴν περιπόρφυ-
ρον. οἱ δὲ καὶ θεοὺς αὐτοὺς ἄλλους παρ' ἄλλων λαβόντες 4
ὡς οἰκείους σέβουσιν. τὰ γοῦν ἐπ' αὐτοῖς δρώμενα ἐς
τοῦτο ἔτι τὰ μὲν Ἀχαιῶν νόμῳ δρᾶσθαι λέγεται, τὰ δὲ
κοινῷ Ἑλλήνων. δρᾶται δὲ ἔστιν ἃ καὶ Φρύγια· καὶ
γὰρ ἡ Ῥέα αὐτοῖς ἡ Φρυγία τιμᾶται ἐκ Πεσσινοῦντος ἐλ-
θοῦσα, καὶ τὸ πένθος τὸ ἀμφὶ τῷ Ἄττῃ Φρύγιον ὂν ἐν Ῥώ-
μῃ πενθεῖται, καὶ τὸ λουτρὸν δ' ἡ Ῥέα, ἀφ' οὗ τοῦ πέν-
θους λήγει, Φρυγῶν νόμῳ λοῦται. καὶ μὴν τῶν 5
νόμων, οὓς ἐν ταῖς δώδεκα δέλτοις τὰ πρῶτα ἐγράψαντο, 76 Bl.

6 τοὺς πολλοὺς εὕροις ἂν παρ' Ἀθηναίων λαβόντας. καὶ
ταῦτα πολὺ ἂν ἔργον εἴη ἐπεξιέναι, ὅπως τε ἕκαστα ἔχουσι
(43) καὶ παρὰ τίνων προσποιηθέντα· ἐμοὶ δὲ ὑπὲρ τῶν γυ-
μνασίων τῶν ἱππικῶν ὥρα ἤδη λέγειν.

34 τὸ μὲν χωρίον, ἵναπερ τὰ γυμνάσια αὐτοῖς τελεῖται,
οὐχ ὁμαλὸν ἐπιλέγονται μόνον, ἀλλ' ἐς τοσόνδε προσ-
εξεργάζονται, ὥστε σκάπτειν τε τὸ μέσον αὐτοῦ ἐς βάθος
σύμμετρον καὶ τὰς βώλους συγκόπτειν ἐς λεπτότητά τε
καὶ μαλθακότητα, ἀποτεμνόμενοι τοῦ παντὸς πεδίου τὸ
2 πρὸ τοῦ βήματος ἐς πλαισίου ἰσοπλεύρου σχῆμα. αὐ-
77 Bl. τοὶ δὲ ὡπλισμένοι παριᾶσι κράνεσι μὲν σιδηροῖς ἢ χαλ-
κοῖς κεχρυσωμένοις, ὅσοι κατ' ἀξίωσιν αὐτῶν διαπρε-
πεῖς ἢ καθ' ἱππικὴν διαφέροντες, ὡς καὶ αὐτῷ τούτῳ
3 ἐπάγειν ἐπὶ σφᾶς τῶν θεωμένων τὰς ὄψεις. τὰ κράνη
δὲ ταῦτα οὐ καθάπερ τὰ ἐς μάχην πεποιημένα πρὸ τῆς
78 Bl. κεφαλῆς καὶ τῶν παρειῶν προβέβληται μόνον, ἀλλ'
ἴσα πάντη τοῖς προσώποις πεποίηται τῶν ἱππέων, ἀνεῳ-
γότα κατὰ τοὺς ὀφθαλμούς, ὅσον μὴ ἐπίπροσθεν τοῦ ὁρᾶν
4 γιγνόμενα σκέπην παρέχειν τῇ ὄψει. χαῖται δὲ ἀπήρ-
τηνται αὐτῶν ξανθαί, οὐκ ἐπὶ χρείᾳ μᾶλλόν τι ἢ ἐς
κάλλος τοῦ ἔργου· καὶ αὗται ἐν ταῖς ἐπελάσεσιν τῶν
ἵππων, εἰ καὶ ὀλίγη πνοὴ τύχοι, ἡδίους φαίνονται
5 ἀπαιωρούμεναι. καὶ θυρεοὺς δὲ φέρουσιν, οὐχ
οὕσπερ ἐς τὰς μάχας, ἀλλὰ τῷ βάρει κουφοτέρους,
ἅτε ἐπ' ὀξύτητι καὶ κάλλει τὰς μελέτας ποιούμενοι,
79 Bl. καὶ ἐς ἡδονὴν πεποικιλμένους· ἀντὶ δὲ τῶν θωράκων
6 Κιμμερικὰ χιτώνια, ἴσα καὶ ὅμοια τοῖς θώραξιν,
τὴν δὲ χρόαν οἱ μὲν κόκκου, οἱ δὲ ὑακίνθου, οἱ δὲ
7 ἄλλῃ καὶ ἄλλῃ πεποικιλμένα· ἀναξυρίδας δὲ περὶ
τοῖν σκελοῖν, οὐ καθάπερ Παρθυαῖοι καὶ Ἀρμένιοι κε-
8 χαλασμένας, ἀλλὰ προσεσφιγμένας τοῖν σκελοῖν. ἵπ-
ποι δὲ αὐτοῖς προμετωπιδίοις μὲν ἐς ἀκρίβειαν πεφραγ-

μένοι εἰσί, παραπλευριδίων δὲ οὐδὲν δέονται· ἀσίδηρα
γὰρ ὄντα τὰ ἐπὶ τῇ μελέτῃ ἀκόντια τοὺς μὲν ὀφθαλμοὺς
τῶν ἵππων κακόν τι ἂν ἀπεργάσαιτο, ταῖς πλευραῖς
δὲ αὐτῶν ἄλλως τε καὶ τοῖς ἐφιππίοις τὸ πολὺ μέρος
σκεπομέναις ἀβλαβῆ προσπίπτει.

πρῶτον μὲν δὴ ἐπέλασις αὐτοῖς ἐς τὸ ἀποδεδειγμένον 35
πεδίον γίγνεται ὡς διαπρεπέστατα ἐς κάλλος καὶ λαμπρό- (44)
τητα ἠσκημένη, ὁπόθεν ἂν μάλιστα ἐκ τοῦ ἀφανοῦς ἐξε-
λαύνειν δόξειαν καὶ μὴ ἁπλῆν ἀλλ' ὡς ἔνι ποικίλην
τὴν ἐκδρομὴν ποιεῖσθαι. σημείοις δὲ διακεκριμένοις 2
ἐπελαύνουσιν, οὐ τοῖς Ῥωμαϊκοῖς μόνον ἀλλὰ καὶ τοῖς 80 Bl.
Σκυθικοῖς, τοῦ ποικιλωτέραν τε καὶ ἅμα φοβερωτέραν
γίγνεσθαι τὴν ἐπέλασιν. τὰ Σκυθικὰ δὲ σημεῖά ἐστιν 3
ἐπὶ κοντῶν ἐν μήκει συμμέτρῳ δράκοντες ἀπαιωρούμε-
νοι. ποιοῦνται δὲ ξυρραπτοὶ ἐκ ῥακῶν βεβαμμένων, τάς
τε κεφαλὰς καὶ τὸ σῶμα πᾶν ἔστε ἐπὶ τὰς οὐρὰς εἰκασμέ-
νοι ὄφεσιν, ὡς φοβερώτατα οἷόν τε εἰκασθῆναι. καὶ τὰ
σοφίσματα ταῦτα. ἀτρεμούντων μὲν τῶν ἵππων οὐδὲν 4
πλέον ἢ ῥάκη ἂν ἴδοις πεποικιλμένα ἐς τὸ κάτω ἀποκρε-
μάμενα, ἐλαυνομένων δὲ ἐμπνεόμενα ἐξογκοῦται, ὥστε
ὡς μάλιστα τοῖς θηρίοις ἐπεοικέναι, καί τι καὶ ἐπισυρί-
ζειν πρὸς τὴν ἄγαν κίνησιν ὑπὸ τῇ πνοῇ βιαίᾳ διερχο- 81 Bl.
μένῃ. καὶ ταῦτα τὰ σημεῖα οὐ τῇ ὄψει μόνον ἡδονὴν ἢ 5
ἔκπληξιν παρέχει, ἀλλὰ καὶ ἐς διάκρισιν τῆς ἐπελάσεως
καὶ τὸ μὴ ἐμπίπτειν ἀλλήλαις τὰς τάξεις ὠφέλιμα γίγνε-
ται. οἱ μὲν γὰρ φέροντες αὐτά, οἱ δαημονέστατοι τῶν 6
ἐξελιγμῶν τε καὶ ἐπιστροφῶν, ἐς ἄλλους καὶ ἄλλους κύ-
κλους ἢ ἄλλας καὶ ἄλλας ἐπ' εὐθὺ ἐκδρομὰς ἐπιλέγον-
ται, τὸ δὲ πλῆθος οὐδὲν ἄλλο μεμελέτηκεν, ὅτι μὴ ἕπε-
σθαι τῷ οἰκείῳ ἕκαστοι σημείῳ. καὶ οὕτω ποικίλαι 7
μὲν αἱ ἐπιστροφαί, πολυειδεῖς δὲ οἱ ἐξελιγμοί,
πολύτροποι δὲ ἄλλῃ καὶ ἄλλῃ αἱ ἐπελάσεις γιγνόμεναι

ἀσυγχύτους ὅμως τὰς τάξεις παρέχονται. συνενεχθὲν δὲ
σημεῖον σημείῳ ἢ ἵππος ἵππῳ ἐμπεσὼν ἀναταράξειεν ἂν
τὴν πᾶσαν τάξιν καὶ οὐ τὸ κάλλος μόνον ἀλλὰ καὶ τὴν
χρείαν διαφθείρειε τοῦ ἔργου.

36 ὁμοῦ δὲ ἥ τε ἐπέλασις αὐτοῖς ἀποπαύεται καὶ κατὰ
τὰ ἀριστερὰ τοῦ βήματος ὑπομένουσιν ἐπάλληλοι ἱππῆς,
τὰς μὲν κεφαλὰς τῶν ἵππων ἐς τοὐπίσω ἀποστρέψαντες,
τοὺς θυρεοὺς δὲ πρὸ τῶν νώτων τῶν σφετέρων καὶ πρὸ
τῶν ἱππείων νώτων προβεβλημένοι. καὶ ἡ τάξις αὕτη,
82 Bl. καθάπερ ὁ συνασπισμὸς τῶν πεζῶν, χελώνη ὀνομάζεται.
2 δύο δὲ ἱππῆς, τοῦδε τοῦ στοίχου διέχοντες ὅσον ἐκ-
δρομὰς παρέχειν τοῖς φιλίοις ἱππεῦσι, προβέβληνται πρὸ
τοῦ δεξιοῦ κέρως τῆς χελώνης, τοῦ ἐκδέχεσθαι τοὺς ἐξα-
3 κοντισμοὺς τῶν ἐπ᾽ εὐθὺ ἐπελαυνόντων. οὕτω μὲν οἱ
ἡμίσεες τῶν ἱππέων πεφραγμένοι ἵστανται ἐς προβολήν·
ἐπὰν δὲ σημήνῃ τῇ σάλπιγγι, οἱ ἡμίσεες αὖ ἐπελαύνου-
σιν, ὡς πλεῖστα καὶ συνεχέστατα ἀκόντια ἐξακοντίζον-
τες, πρῶτος ὁ πρῶτος κατ᾽ ἀρετήν, καὶ ἐπὶ τούτῳ ὁ δεύ-
4 τερος, καὶ οἱ ἐφεξῆς ὡσαύτως. τὸ δὲ κάλλος τοῦ δρωμέ-
νου ἐν τῷδε ἐστίν, ὅστις ὅτι πλεῖστα καὶ συνεχέστατα
ἀκόντια, ὀρθῷ ἐπελαύνων τῷ ἵππῳ, ἐς τοὺς δύο τοὺς
προβεβλημένους πρὸ τοῦ [ἀριστεροῦ] κέρως τῆς χελώνης
κατὰ αὐτῶν τῶν ὅπλων ὡς μάλιστα τύχοι ἀκοντίσας.
5 ἐπελάσαντες δὲ ἐπ᾽ εὐθύ, ἐγκλίνουσιν αὖ ἐς τὰ πλά-
83 Bl. για, ὡς ἐς κύκλον ἐπιστρέφοντες. ἡ ἔγκλισις δὲ αὐτοῖς
6 ἐπὶ τὰ δεξιὰ σφῶν γίγνεται· οὕτω γὰρ τῷ τε ἀκοντί-
ζειν οὐδὲν ἐμποδὼν ἵσταται, καὶ οἱ θυρεοὶ προβέβλην-
ται πρὸ τῶν ἀκοντιζόντων ἐν τῇ ἐπελάσει.

37 καὶ χρὴ τοσαῦτα φέρειν ἀκόντια, ὡς διὰ πάσης τῆς
προβολῆς ἐξακοντίζειν παριππεύοντα. καὶ τοῦ τε ἀκρο-
βολισμοῦ τὸ συνεχὲς καὶ τοῦ κτύπου τὸ ἀνέκλειπτον ὥσ-
2 περ τι ἄλλο ἐκπληκτικὸν φαίνεται. μεταξὺ δὲ δὴ τοῦ

τε δεξιοῦ κέρως τῆς τάξεως καὶ τῆς προβολῆς τοῖν δυοῖν
ἱππέοιν ἐκ τοῦ ἀφανοῦς ἱππῆς ἐκθέουσι, προϊππεύον-
τες μὲν τῆς οἰκείας τάξεως, ἀκοντίζοντες δὲ ἐς τοὺς
παριππεύοντας. καὶ τούτοις ἐπ' ἀσπίδα ἡ ἔγκλισις
γίγνεται, καὶ ταύτῃ ἀφρακτότεροι παριππεύουσιν.
ἔνθα δὴ καὶ μάλιστα ἀγαθοῦ δεῖ ἱππέως, ὡς ὁμοῦ 3
μὲν ἐξακοντίζειν δυνατός τε γίγνηται ἐς τοὺς ἐπελαύ-
νοντας, ὁμοῦ δὲ σκέπειν τὴν δεξιὰν πλευρὰν τῇ προβολῇ
τοῦ ὅπλου. καὶ ἐν μὲν τῇ παρελάσει ὁ κατὰ δεξιὰν 4
ἐπιστροφὴν ἀκοντισμὸς ἀναγκαῖος αὐτῷ γίγνεται, ἐν δὲ 84 Bl.
τῇ παντελεῖ ἐπιστροφῇ ὁ π έ τ ρ ι ν ο ς δὴ ὀνομαζόμενος τῇ
Κελτῶν φωνῇ, ὅς ἐστι πάντων χαλεπώτατος. χρὴ γὰρ 5
ἐπιστραφέντα, ὅση δύναμις μαλθακαῖν ταῖν πλευραῖν, ἐς
τὸ κατ' οὐρὰν τοῦ ἵππου ὡς ἔνι μάλιστα εὐθὺ ἐς τοὐ-
πίσω ἀκοντίσαι, καὶ τοῦτο δράσαντα ὀξέως αὖ ἐπιστρέ-
ψαντα κατὰ νώτου βαλεῖν τὸ ὅπλον, ὅτι τὰ γυμνὰ οὕτω
γε παραδίδοται τοῖς πολεμίοις, εἰ ἄνευ προβολῆς ἐπι-
στρέψειεν.

ὁμοῦ δὲ ἥ τε ἐπέλασις ἤδη ἀποπαύεται καὶ οἱ πρό- 38
σθεν ἐπελάσαντες ἐν τάξει αὖ ἵστανται ἐπὶ δεξιᾷ τοῦ βή-
ματος, καθάπερ οἱ ἄλλοι ἐν ἀριστερᾷ, καὶ οἱ δύο ἱππῆς 85 Bl.
διέχοντες ἀπὸ τοῦ κέρως τῆς προβολῆς τὸ ἴσον ἵστανται,
καὶ αὖ οἱ μεταξὺ αὐτοῖν τε τούτοιν καὶ τῆς πάσης τάξεως
ἐκθέοντες ἐς τὸν αὐτὸν τρόπον ἐξακοντίζουσιν ἐς τοὺς
παριππεύοντας. ἔνθα δὴ ὅ τι περ κράτιστον τῶν ἱπ-
πέων ἐς τόνδε τὸν ἀκροβολισμὸν ἐπιλέγονται. οἱ μέν 2
γε ἀπὸ τῶν δεξιῶν [τοῦ βήματος] ἀρχόμενοι οὐδὲν ἄλλο
ἢ τὸ συνεχὲς τῆς ἀκροβολίσεως καὶ τὸ ἐπάλληλον τοῦ
κτύπου παρέχονται· οὐδὲ γὰρ ἄλλου τινὸς θέαν παρ-
έχουσι τοῖς ἐπὶ τοῦ βήματος ὁρῶσιν, ἅτε ἀποστρόφου
ἀπ' αὐτῶν τῆς δεξιᾶς τῶν ἱππέων ἐν τῇ τοιᾷδε ἐπελάσει 86 Bl.
γιγνομένης. ὁπότε δὲ ἐκ τῶν ἀριστερῶν ἐπελαύνοιεν, 3

*τότε δὴ πᾶς ὁ ἀκροβολισμὸς ἀρίδηλος γίγνεται, καὶ τῶν θυρεῶν ἡ προβολή, καὶ ἡ ἐκ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς ἐς τὴν δεξιὰν ὕφεσις τῶν ἀκοντίων ὀξεῖα, καὶ ἡ δεξιὰ ὅπως αὐτὰ ὑπολαβοῦσα καὶ ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς περιενεγκοῦσα ὥσπερ ἐν τροχοῦ περιδινήσει ὁμοῦ μὲν ἐξηκόντισεν, ὁμοῦ δὲ ὑπέλαβεν τὸ λειφθέν, καὶ τοῦτο αὖ ὑπερενεγκοῦσα ἐξηκόντισεν.*** ἥ τε καθέδρα ἡ ἐπὶ τοῦ ἵππου αὐτοῦ τοῦ ἱππέως ἀεὶ εὐσχήμων καὶ ὀρθὴ ἐν τῷ ἀκροβολισμῷ σῴζεται, καὶ ταύτῃ μᾶλλον, ὅτι ἐπελαυνόντων ὁρᾶται καὶ τῶν ὅπλων ἡ λαμπρότης καὶ τῶν ἵππων ἡ ὠκύτης τε καὶ τὸ ἐν ταῖς ἐπιστροφαῖς εὐκαμπές*** καὶ ὅπως ἐν ἴσοις τοῖς διαστήμασιν αἱ ἐπελάσεις γίγνονται τῶν*
4 ἱππέων. αἱ μέν γε ἐπὶ μέγα διαλιποῦσαι αὐτῷ τούτῳ
87 Bl. τὸ συνεχὲς τοῦ ἀκροβολισμοῦ ἀφανίζουσιν, αἱ δὲ ἄγαν ἐπάλληλοι τῇ ἀκριβείᾳ τῆς θεωρίας ἐμποδὼν ἵστανται τὸ δίκαιον αὐτῆς ἀφαιρούμεναι· τόν τε γὰρ ἀγαθὸν ἱππέα ἐγγὺς αὐτῷ ἐπελαύνων ὁ κακὸς ἤδη ἠφάνισεν, καὶ τοῦ κακοῦ ἄλλος αὖ ἀγαθὸς εὐσχημόνως ἐπιφερόμενος
5 τὴν ἀπρέπειαν συνεσκίασεν. ἀλλὰ χρὴ τοῦ συνεχοῦς σῳζομένου τόν τε ἔπαινον τῷ ἀγαθῷ σῷον εἶναι καὶ πρέποντα, καὶ τῷ κακῷ τὸ ὀφειλόμενον ὄνειδος ἀποδίδοσθαι.

39 *δὶς δὲ ἀμείψαντες τὰς τάξεις τε καὶ τὰς προβολὰς καὶ τοὺς ἀκροβολισμούς τε καὶ τὰς ἐπιστροφάς, ἐπειδὰν τὴν δευτέραν τε καὶ ἀριστερὰν ἐπέλασιν ποιῶνται, οὐχ*
88 Bl. ἁπλῶς ἐγκλίναντες ἐπὶ δόρυ καὶ παρὰ τὸ βῆμα παρελάσαντες τοὺς ἵππους ἀπαλλάσσονται, ἀλλ' οἱ ὀξύτατοι αὐτῶν ἐς τὸ ἔργον ὑπολείπονταί σφισιν ἓν ἕκαστος ἀκόν-
2 τιον, οἱ δὲ ἄκροι καὶ δύο. καὶ ἐπειδὰν πελάσωσι τῷ βήματι παριππεύοντες, ἐς κύκλον μὲν ἐπέστρεψαν τὸν ἵππον, ἔτι δὲ ἐν τῇ ἐπιστροφῇ αὐτοῦ ἔχοντες ἐπὶ τὸ πέ-
89 Bl. ρας τοῦ πεδίου λοξὸν ἠκόντισαν, καὶ τοῦτο ὡς ἐπὶ μή-

κιστόν τε καὶ ὡς μάλιστα κραδαινόμενον χρὴ ἐξικέσθαι.
οἳ δὲ καὶ δύο ὑπολειπόμενοι ἐπειδὰν ἐπελάσωσιν, ἤδη 3
τὸ ὑπολειφθὲν ὑπὸ τὸν θυρεὸν ἐγκλίναντες ὀλίγον τὴν
κεφαλὴν καὶ τὴν δεξιὰν πλευράν, ὡς ἀνυστόν, περι-
ελίξαντες ἐς τοὐπίσω σφῶν ἐξηκόντισαν.

ἐπὶ τούτῳ δὲ Κανταβρική τις καλουμένη ἐπέλα- 40
σις γίγνεται, ὡς δοκεῖν ἔμοιγε ἀπὸ Καντάβρων Ἰβηρικοῦ[45]
γένους τοῦτο ὀνομασθεῖσα, ὅτι ἐκεῖθεν αὐτὴν προσεποίη-
σαν σφίσι Ῥωμαῖοι. ἔχει δὲ ὧδε. ἡ προβολὴ μὲν ἡ 2
τῶν ἱππέων, καθάπερ ἐξ ἀρχῆς, ἐν ἀριστερᾷ τοῦ βήμα- 90 Bl.
τος πεφραγμένη ἐκτέτακται, πλήν γε δὴ τῶν δύο ἱππέων
τῶν ἐκδεχομένων τὰ ἐπ' εὐθὺ ἀκόντια. ἐπελαύνουσι 3
δὲ ἀπὸ τῶν δεξιῶν ὥσπερ καὶ τὸ πρόσθεν ἐγκλίνοντες
ἐπὶ δόρυ, ἐπελαυνόντων δὲ αὐτῶν ἐν ἀριστερᾷ τοῦ
βήματος ἀρξαμένη ἄλλη ἐπέλασις γίγνεται ἐς κύκλον
ἐπιστρέφουσα. οἱ δὲ ἱππῆς οὗτοι οὐκ ἀκοντίοις κού- 4
φοις διαχρῶνται ἔτι, ἀλλὰ ξυστοῖς δόρασιν, ἀσιδήροις
μέν, τῷ βάρει δὲ οὔτε τοῖς ἐξακοντίζουσιν εὐφόροις,
οὔτε ἐφ' οὓς ἐκπέμπεται ἀκινδύνοις. καὶ ἐπὶ τῷδε 5
παραγγέλλεται μήτε τοῦ κράνους στοχάζεσθαι τῶν παρ-
ιππευόντων μήτε ἐς τὸν ἵππον τὸ δόρυ μεθιέναι, ἀλλὰ
γὰρ πρὶν ἐγκλῖναι τὸν ἱππέα καὶ παραγυμνῶσαί τι τῆς
πλευρᾶς ἢ ἐκφῆναι τοῦ νώτου ἐπιστραφέντα, αὐτοῦ δὴ
τοῦ θυρεοῦ στοχαζόμενον ὡς βιαιότατα ἐναράξαι τὸ δόρυ.
καὶ τὸ ἀκριβὲς τοῦδε τοῦ ἔργου ἐν τοῖσδ' ἐστίν, εἰ ὡς 6
ἐγγυτάτω τοῖς παριππεύουσι πελάσας ὁ ἐς τὸν Κανταβρικὸν τοῦτον κύκλον καθεστηκὼς ὡς μάλιστα κατὰ μέ-
σου τοῦ θυρεοῦ τὸ δόρυ ἐξακοντίσειεν, τὸ δ' ἐμπεσὸν 91 Bl.
τῷ θυρεῷ κτυπήσειεν ἢ καὶ διέλθοι δι' αὐτοῦ διαμπάξ,
καὶ ὁ δεύτερος ἐπὶ τούτῳ τοῦ δευτέρου ἐξίκοιτο, καὶ ὁ
τρίτος ὡσαύτως τοῦ τρίτου, καὶ οἱ ἐφεξῆς τῶν ἐφεξῆς
ἐν στοίχῳ κατὰ τὰ αὐτά. ὅ τε γὰρ κτύπος ἀμέλει ἐκ- 7

πληκτικός, καὶ ὁ ἐξελιγμὸς ἐν τῷ τοιῷδε εὐσχήμων φαί-
νεται, καὶ τοῖς μὲν εὐστοχίας τε καὶ σφοδρότητος ἐν τῷ
ἀκοντισμῷ μελέτη γίγνεται, τοῖς δὲ ἀσφαλείας τε καὶ
8 *φυλακῆς πρὸς τοὺς ἐπιόντας. ἐπὶ τούτοις δὲ τῆς συνε-*
χείας τοῦ ἐξακοντισμοῦ μελέτη τε καὶ ἐπίδειξις ποιεῖται
ἐκ τῶν ἱππέων οὐ πάντων — οὐ γὰρ πάντες ἐπιτήδειοι ἐς
τήνδε τὴν ὀξύτητα —, ἀλλὰ γὰρ ὅσοι αὐτῶν ἄκροι ἐς ἱπ-
9 *πικήν. οὗτοι καθιστᾶσι μὲν τοὺς ἵππους, ἐν δεξιᾷ*
ἔχοντες ἄκρον τὸ βῆμα, ἐκεῖθεν δὲ ἀτρέμα προϊόντος
τοῦ ἵππου ἔστε ἐπὶ τὴν ὀφρῦν τοῦ ἐσκαμμένου χωρίου,
χρὴ ὡς πλεῖστα καὶ ὡς συνεχέστατα καὶ ὡς ἐπὶ μήκιστόν
τε καὶ ἅμα κραδαινόμενα ἐς τὸ ἀνώμαλον μεθιέναι τὰ
10 *ἀκόντια. καὶ ἀγαθὸς μὲν ὅστις πεντεκαίδεκα ἀκόντια*
92 Bl. *μεθιέναι ὡς χρὴ πρὶν ἐκβῆναι τοῦδε τοῦ χωρίου τὸν ἵπ-*
11 *πον ἐξήνυσεν. πολὺ δὲ τούτου ἐνδικώτερον ἐπαινοῖτο*
ἂν ὅστις καὶ ἐς τὰ εἴκοσι προύβη. ὡς τό γε ὑπὲρ ταῦτα
οὐκέτι τῆς ἀκριβείας ἐχομένων γίγνεται, ἀλλὰ κλεπτόν-
των τὸ πολὺ κατὰ τὴν στάσιν τοῦ ἵππου ἐπὶ πλέον γι-
γνομένην, ὡς ἔτι ἑστηκότος φθάσαι δύο ἢ τρία ἀκοντί-
12 *σαι, ἢ ὑπερβάντος τὴν ὀφρῦν τοῦ ἐσκαμμένου. ἀλλ'*
ἔγωγε πολὺ μᾶλλον ἐπαινῶ τὸ ἐννόμως δρώμενον ἤπερ
τὸ ἐς ἔκπληξιν τῶν ὁρώντων σοφιζόμενον.

41 *ἐνθένδε ἤδη ὡς ἐς μάχην ὁπλίζονται θώραξί τε σι-*
(46) *δηροῖς καὶ κράνεσι καὶ θυρεοῖς οὐ τοῖς κούφοις ἔτι.*
2 *καὶ πρῶτα μὲν αἱ τάξεις σπουδῇ ἐπελαύνουσι τοὺς*
ἵππους· μίαν δὲ λόγχην φέροντας, τήνδε πρὶν πελάσαι
τῷ βήματι χρὴ ὡς οἷόν τε κραδαινομένην τε καὶ ἅμα
93 Bl. *ἐπανακτυποῦσαν ἐξακοντίσαι τοῦ σκοποῦ στοχαζομέ-*
νους, ὃς δὴ ἐν ἀριστερᾷ τοῦ βήματος ἐπ' αὐτῷ τούτῳ
3 *τῷ ἔργῳ πέπηγεν. καὶ ὅσοι γε ἀγαθοὶ αὐτῶν, καὶ*
δεύτερον ἐπελαύνουσιν οὗτοι καὶ τρίτον, οὐ πρὸς
ἀνάγκην ἀλλ' αὐτῷ τῷ ἔργῳ καὶ τῷ ἐξ αὐτοῦ ἐπαίνῳ

*ἀγαλλόμενοι. ἡ δευτέρα δὲ ἐπέλασις σὺν δυοῖν λόγ- 4
χαιν γίγνεται, καὶ ταύτας χρὴ ἐξακοντίσαι ὀρθῷ ἐπε-
λαύνοντα τῷ ἵππῳ ὡς μάλιστα οἷόν τε ἐπίσκοπα.*

ἐπὰν δὲ ἐκπεριέλθῃ καὶ τοῦδε τοῦ ἀκοντισμοῦ τὸ 42
*ἑκούσιον, ἐνταῦθα δὴ ὅσοι ἀγαθοὶ στρατιᾶς ἡγεμόνες,
ὀνομαστὶ ἀνακαλεῖσθαι κελεύουσι πάντας ἐφεξῆς τοὺς
ἱππέας, δεκάδαρχον πρῶτον καὶ διμοιρίτην ἐπὶ τούτῳ
καὶ ὅστις ἐν ἡμιολίᾳ μισθοφορᾷ, ἔπειτα τοὺς ἐφεξῆς
τῆς δεκαδαρχίας. καὶ οὕτω διὰ πασῶν τῶν δεκαδαρ-
χιῶν ἡ κλῆσις γίγνεται. τὸν κληθέντα δὲ χρὴ ὁμοῦ μὲν* 2
*ὑπακοῦσαι τῷ καλοῦντι μεγάλῃ τῇ βοῇ ὅτι 'πάρειμι',
ὁμοῦ δ' ἐξελαύνειν τὸν ἵππον τρεῖς λόγχας φέροντα.
καὶ τὴν μὲν πρώτην ἀπὸ ἄκρου τοῦ χωρίου τοῦ ἐσκαμ-
μένου ἐξακοντίζειν ὡς ἐπὶ τὸν σκοπόν, τὴν δευτέραν* 94 Bl.
*δὲ ἀπὸ αὐτοῦ τοῦ βήματος, καὶ ταύτην ἔτι ὀρθῷ τῷ
ἵππῳ· τὴν τρίτην δέ, εἰ τὰ ἔννομα καὶ πρὸς τοῦ βασιλέως
τεταγμένα δρῴη, ἐγκλίνοντος ἐπὶ δεξιὰν τοῦ ἵππου, ἐς
τὸν ἄλλον σκοπόν, ὃν ἐπ' αὐτῷ δὴ τούτῳ κατὰ πρόστα-
ξιν τοῦ βασιλέως ἐς ἐκδοχὴν τῆς τρίτης λόγχης ἱστᾶσιν. ἥδ'* 3
*ἔστιν βολὴ ἡ πασῶν χαλεπωτάτη, εἴ πως πρὶν πάντη
ἀποστραφῆναι τὸν ἵππον, ἐν αὐτῇ ἔτι τῇ ἐπικαμπῇ γί-
γνοιτο. ἡ γὰρ δὴ ξύνημα τῇ Κελτῶν φωνῇ καλουμένη* 4
*ταύτῃ δὴ ἄφεσις γίγνεται, ἐπείπερ οὐδὲ ἀσιδήρῳ ἀκοντίῳ
εὐμαρὴς ἀκοντίζεσθαι. ἤδη δέ τις ὑπὸ ὀξύτητός τε καὶ
φιλοτιμίας καὶ τέσσαρας λόγχας ὀρθῷ τῷ ἵππῳ ἐπὶ τὸν
πρῶτον σκοπὸν ἐξακοντίσαι ἤνυσεν, ἢ τὰς τρεῖς μὲν
ὀρθῷ τῷ ἵππῳ, τὴν τετάρτην δὲ ἐπιστρέφοντι, ὡς ὁ βα-
σιλεὺς ἔταξεν. ἔνθα δὴ ὅ τε ἀγαθὸς ἀκοντιστὴς καὶ* 5
*ὁ κακὸς μάλιστα πάντων διαφαίνονται, ἅτε οὐκ ἐν στοίχῳ
ἀδιακρίτῳ οὐδὲ ἐν θορύβῳ δρωμένου τοῦ ἔργου. καὶ
ἥτις ἐπέλασις τοὺς πλείστους παράσχοιτο τῶν λογ-
χῶν τῇ βολῇ διαπρέποντας, ταύτην ἐγὼ μᾶλλον ἤ τινα*

*ἄλλην ἐπήνεσα, ὡς πρὸς ἀλήθειαν τῶν πολεμικῶν ἔρ-
γων ἠσκημένην.*

43 *ἐπὶ τούτῳ μέντοι ἤδη πολύτροποι ἐξακοντισμοὶ
95 Bl. γίγνονται ἢ κούφων παλτῶν ἢ καὶ βελῶν, οὐκ ἀπὸ τόξου
τούτων γε ἀλλ' ἀπὸ μηχανῆς ἀφιεμένων, ἢ λίθων ἐκ
χειρὸς ἢ ἐκ σφενδόνης ἐπὶ τὸν σκοπόν, ὃς μέσος τοῖν
δυοῖν, οἷν ἤδη μνήμην ἐποιησάμην, ἵσταται. καὶ ἐν-
ταῦθα αὖ καλόν, εἰ συντρίψειαν τοῖς λίθοις τὸν σκοπόν,
2 ὃ δὲ τύχοι οὐκ εὐμαρὴς συντριβῆναι. οὐ μὴν οὐδὲ ἐπὶ
(47) τοῖσδε λήγει αὐτοῖς τὰ γυμνάσια, ἀλλὰ κοντοὺς γὰρ τὰ
μὲν πρῶτα ὀρθοὺς ὡς ἐς προβολὴν φέροντες ἐπελαύ-
νουσιν, ἔπειτα ὡς πολεμίου φεύγοντος ἐξικόμενοι· οἳ
δὲ ὡς ἐπ' ἄλλον πολέμιον ἐν τῇ ἐπιστροφῇ τοῦ ἵππου
τούς τε θυρεοὺς ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν αἰωρήσαντες ἐς τὸ
κατόπιν σφῶν μετήνεγκαν, καὶ τοὺς κοντοὺς ὑπερελί-
ξαντες ὡς ἐπελαύνοντος ἄλλου πολεμίου ἐξίκοντο. καὶ
3 τὸ ἔργον τοῦτο Κελτιστὶ τ ο λ ο ύ τ ε γ ο ν καλεῖται. καὶ ἐπὶ
τῷδε αὖ τὰς σπάθας σπασάμενοι ἄλλοτε ἄλλην πλη-
γὴν παραφέρουσιν, ὅπως μάλιστα οἷόν τε, ἢ φεύγοντος
πολεμίου ἐξικέσθαι ἢ πεσόντα κατακανεῖν ἢ καὶ πρᾶ-
96 Bl. ξαί τι ἐκ πλαγίων παραθέοντες. ἐπὶ τούτῳ μέντοι
πηδήσεις ἐπὶ τοὺς ἵππους ὡς ἔνι ποικιλωτάτας ποιοῦν-
ται, ὅσαις ἰδέαις καὶ ὅσοις σχήμασιν ἀναβαίνεται ἵππος
4 ὑπὸ ἱππέως· καὶ τελευταίαν δὴ τὴν ἐνόπλιον πήδησιν
ἐπιδεικνύουσι θέοντος τοῦ ἵππου, ἥντινα ὁδοιπορικὴν
ὀνομάζουσιν.*

44 *ταῦτα μὲν τοῖς Ῥωμαίων ἱππεῦσι τὰ συνήθη τε καὶ
(48) ἐκ παλαιοῦ ἀσκούμενα· ὁ βασιλεὺς δὲ προσεξεῦρεν καὶ
τὰ βαρβαρικὰ ἐκμελετᾶν αὐτούς, ὅσα τε Παρθυαίων
ἢ Ἀρμενίων ἱπποτοξόται ἐπασκοῦσι, καὶ ὅσας οἱ Σαυρο-
ματῶν ἢ Κελτῶν κοντοφόροι ἐπιστροφάς τε καὶ ἀπο-
στροφὰς τῶν ἵππων ἐν μέρει ἐπελαυνόντων, καὶ ἀκρο-*

βολισμοὺς ἐν τούτῳ πολυειδεῖς καὶ πολυτρόπους καὶ
ἀλαλαγμοὺς πατρίους ἑκάστῳ γένει, Κελτικοὺς μὲν τοῖς
Κελτοῖς ἱππεῦσι, Γετικοὺς δὲ τοῖς Γέταις, Ῥαιτικοὺς 97 Bl.
δὲ ὅσοι ἐκ Ῥαιτῶν. καὶ τάφρον δὲ διαπηδᾶν μελετῶσιν 2
αὐτοῖς οἱ ἵπποι καὶ τειχίον ὑπεράλλεσθαι, καὶ ἑνὶ λόγῳ,
οὐκ ἔστιν ὅ τι Ῥωμαίοις τῶν τε παλαιῶν ἐπιτηδευμάτων,
ὅ τι περ ἐκλελειμμένον, οὐκ ἐξ ὑπαρχῆς ἐπασκεῖται, καὶ
ὅσα ἤδη προσεξεύρηται ἐκ τοῦ βασιλέως, τὰ μὲν ἐς
κάλλος τὰ δὲ ἐς ὀξύτητα, τὰ δὲ ἐς ἔκπληξιν τὰ δὲ ἐς
χρείαν τὴν ἐπὶ τῷ ἔργῳ. ὥστε ἐς τήνδε τὴν παροῦσαν 3
βασιλείαν, ἣν Ἀδριανὸς εἰκοστὸν τοῦτ᾽ ἔτος βασιλεύει,
πολὺ μᾶλλον συμβαίνειν μοι δοκεῖ τὰ ἔπη ταῦτα ἤπερ
ἐς τὴν πάλαι Λακεδαίμονα

'ἔνθ᾽ αἰχμά τε νέων θάλλει καὶ μῶσα λίγεια,
καὶ δίκα εὐρυάγυια καλῶν ἐπιτάρροθος ἔργων.'

INDEX NOMINUM ET RERUM

A ἔκταξις κατ' Ἀλανῶν, C(ynegeticus), I(ndica), P(eriplus), T(actica).

INDEX AUCTORUM